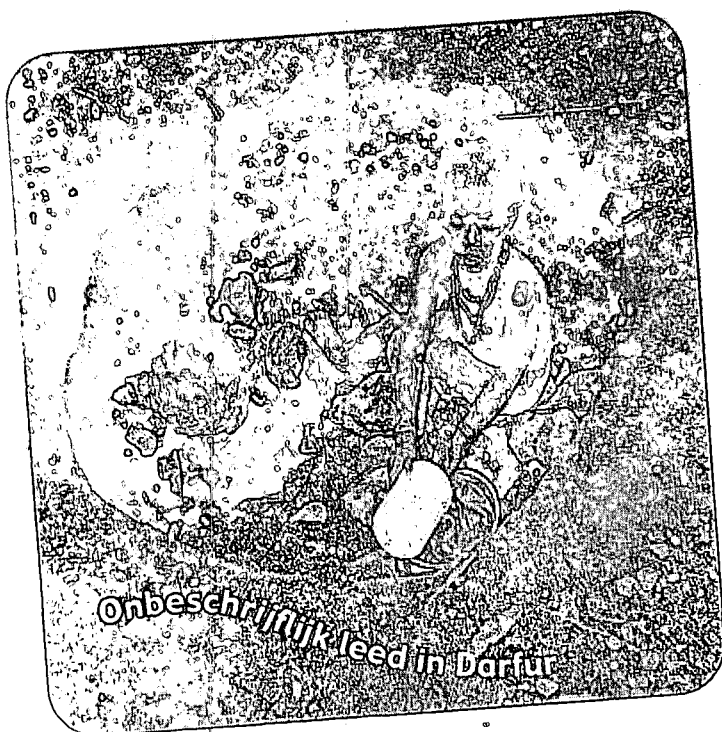
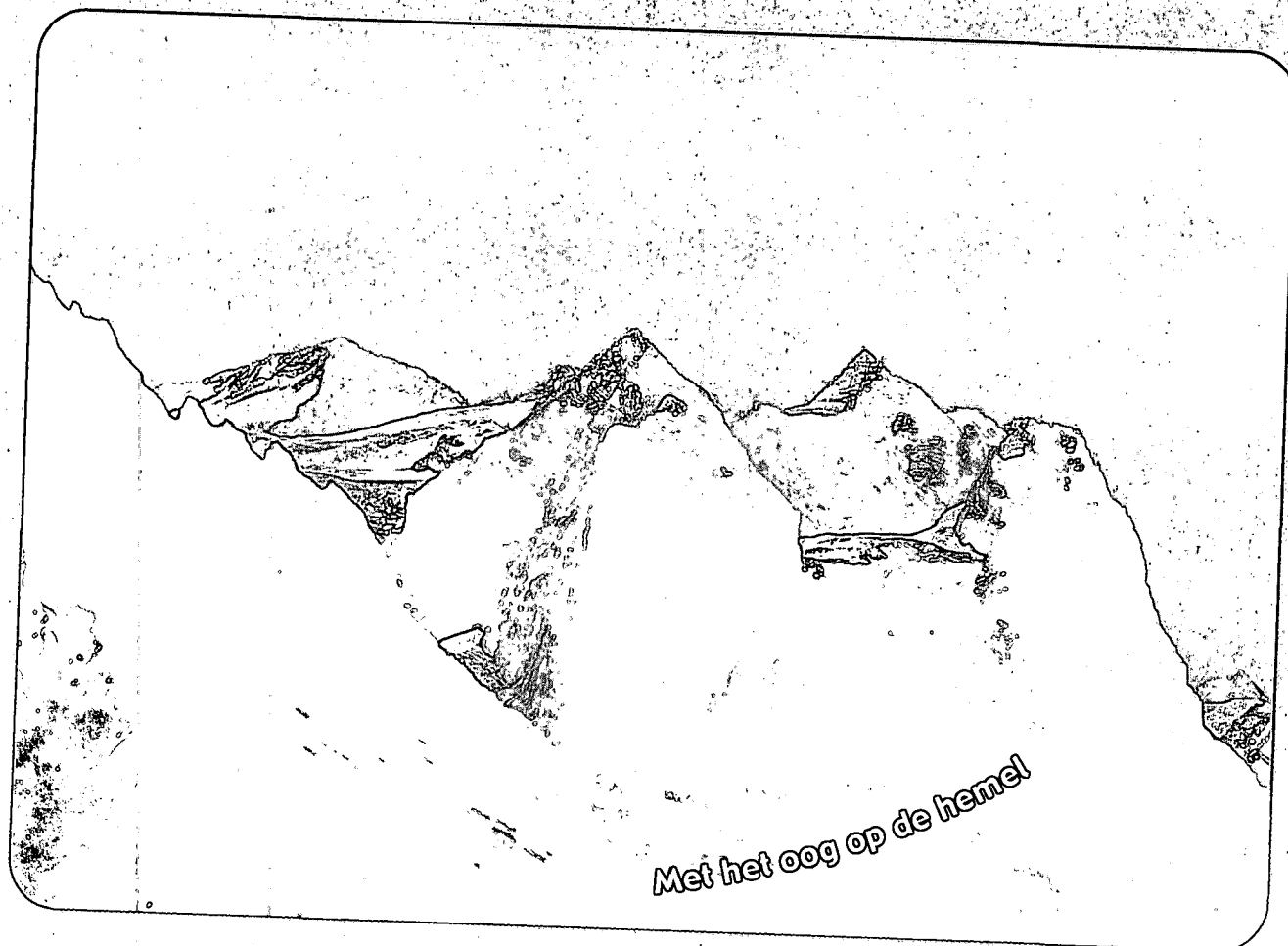

De Christen

Inhoud

- 'Komt laten wij aanbidden' 3
Interview met ds. Ab Goldberg
directeur CAMA-Zending 4-5

Fam. Goldberg

- Column over... *Creatief* 5
Wijkgemeente Midden Betuwe
groeit naar zelfstandigheid 6-7
Zevenaar trekt zich terug
uit de Unie 7
Met het oog op de hemel 8-9
Drachten 'Elim' 35 jaar 10
DE Bundel 11

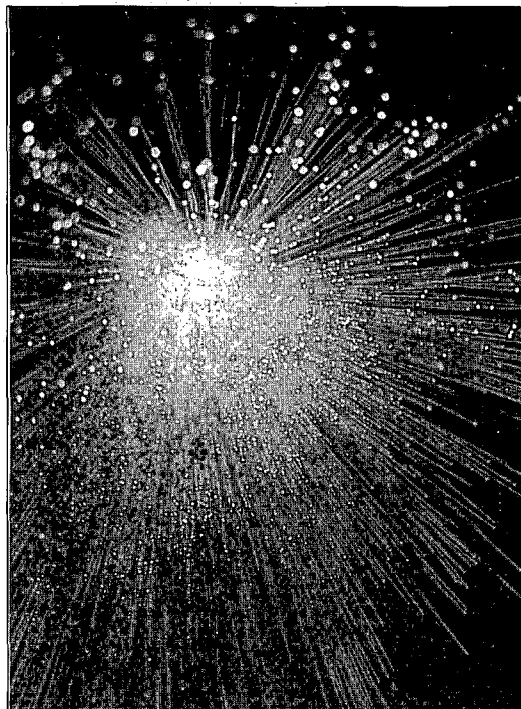
Archief De Christen

- Onbeschrijflijk leed in Darfur 12-13
Unie- en gemeentenieuws 14
Jongerenpagina 16

Foto's voorkant:
S. Prost
AIM
Wijkgemeente Midden Betuwe

Licht

Als ik net op huisbezoek wil gaan, rij ik de voorzitter van de gemeente tegemoet. Hij vraagt mij om nog even weer naar huis te gaan. Hij heeft een grote doos bij zich. Het is een kerstpakket. Het kerstpakket bevat niet alleen allerlei lekkernijen maar ook een mooie

Die Gemeinde

"Het zal er geen nacht meer zijn en het licht van een lamp of het licht van de zon hebben ze niet nodig, want God, de Heer, zal hun licht zijn. En zij zullen als koningen heersen tot in eeuwigheid" (Openbaring 22:5). "God is licht" zegt Johannes en dat licht schijnt van het allereerste begin tot in eeuwigheid. Misschien zeggen mensen wel: da's wel heel eenvoudig. Als dat de reactie is, is het des te verrassender dat ergens middenin de Bijbel deze woorden klinken: Als uw woorden opengaan, is er licht en inzicht voor de eenvoudigen. (Psalm 119:130).

In God's licht willen we dit jaar via *De Christen* weer allerlei zaken belichten. Daar zullen weer actuele zaken bij zijn uit Unieland en de plaatselijke gemeenten, maar ook zoals dit keer de situatie in Darfur (Soedan). We mogen in deze uitgave van *De Christen* ook duidelijk God's licht zien schijnen in zendingswerk (CAMA), oudere (Drachten) en nieuwe gemeenten (Zetten). In aanbidding (nieuwjaarsmeditatie) komt zijn licht voor ons

kaars, een echte Gouda kaars. Die kaars doet me denken aan de woorden waarmee ik de gemeente in de kerstnachtdienst welkom mocht heten: "Het volk dat in duisternis rondloopt ziet een schitterend licht. Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen" (Jesaja 9:1). Die woorden mogen we meedragen, het nieuwe jaar in. We mogen ze meedragen omdat ze toen gesproken zijn door een God van trouw en omdat ze in de Here Jezus vervuld zijn.

nog sterker naar voren en het artikel over de dood maakt duidelijk dat zelfs dan God's licht blijft branden.

De Here Jezus heeft van zichzelf gezegd: Ik ben het licht voor de wereld (Johannes 8:12). De redactie van *De Christen* wenst u toe dat u in de kracht van Jezus zelf licht in de wereld (Mattheus 5:14) mag zijn.

Henk Wieringa

We kunnen niet leven zonder het licht van God. Tijdens de viering in het weekend van de Alpha-cursus maken we dat zo duidelijk: we onsteken een grote Paaskaars en lezen dan over het licht in het eerste hoofdstuk van de Bijbel: "God zei: 'Er moet licht komen', en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis; het licht noemde hij dag, de duisternis noemde hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag" (Genesis 1:3-5). Vervolgens bladeren we in God's woord door naar het laatste hoofdstuk. Daar lezen we over de nieuwe hemel en de nieuwe aarde:

Vanaf dit nieuwe jaar wordt *De Christen* door een andere drukker en verzendbedrijf gedrukt en verzonden. Dit houdt ook in dat het tijdschrift niet meer met een wikkel erom verzonden wordt, maar ge-sealed. De sealing van *De Christen* is gemaakt van polyethyleen, een kunststof die geheel recycleerbaar is of bij hoge temperatuur verbrand wordt (waarbij geen schadelijke stoffen vrijkomen). De sealing is dus niet meer belastend voor het milieu dan de wikkel die tot nu toe werd gebruikt.

Redactie De Christen
Gert Vernhout

'Komt laten wij aanbidden'

De Vader zoekt mensen die Hem aanbidden in Geest en in waarheid

Erik van Duyl

Op de laatste Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten was 'aanbidding' het thema tijdens de vieringen. Met kerst zong de menigte "O laten wij aanbidden, die Koning".

Wat is aanbidden eigenlijk? Aanbidding wil woorden van eerbied uitspreken gericht aan God. Ons gebed is veelal een vragen aan God. Voorbede voor de ander, schuldbekentenis met de vraag om vergeving, een vraag om Gods kracht, troost of bescherming. Wanneer in ons gebed gericht aan God het niet gaat om onze vragen, maar wanneer we woorden van lof uitspreken tot God dan spreken we van aanbidding. Als we met elkaar spreken over de grote daden van God dan is er sprake van lofprijzing. Er zijn vele redenen om groot te spreken over God, want de hele schepping getuigt van zijn grootheid. En dus zijn er vele redenen om rechtstreeks tot God te gaan en Hem te aanbidden. Immers is de HEER ook niet tot ons gekomen, opdat de weg tot de Vader open zou staan voor een ieder die gelooft? De Almachtige is trouw, vol goedheid en erbarmen en zijn zegeningen houden niet op. Aanbidding (de lof uitspreken *aan* de Heer) en lofprijzing (groot spreken *over* de Heer) zijn beiden wezenlijk onderdeel van ons geloofsleven.

De laatste jaren heeft aanbidding een toenemende belangstelling binnen de gemeenschap. Met name in de keuze van liederen staat het thema vaker centraal. In de bundel *Opwekking* komt het woord aanbidding veelvuldig aan bod. Ik denk aan nummers als 'Vader, ik aanbid U' (nr.46), 'k Aanbid U Heer, almachtig God' (nr.365) en 'Ik aanbid U' (nr.481). De bundel *Lie-*

deren voor de Gemeentezang kent ook haar eigen repertoire, zoals: 'Ik bid U aan' (nr.366) en de klassieker van kerst 'Komt allen tezamen' (nr.169). De meeste aanbiddingsliederen gaan uit van de situatie "ik en mijn Heer", terwijl het met elkaar gezongen wordt. Wat dat betreft is de klassieker met het 'O laten wij aanbidden' meer eigen voor een samenkomst.

Aanbidding wil woorden van eerbied uitspreken gericht aan God.

Overigens is aanbidding niet uitgevonden in de vorige eeuw, maar het is van oudsher. Adam en Eva zullen ongetwijfeld de eersten zijn geweest die God aanbaden. Ook is het samenkomen tot een zangmoment van lofprijzing en aanbidding niet nieuw. Zangleiders waren al aangesteld voor de tempeldienst, zie 1 Kronieken 6:31 en Nehemia 11:7. Nu moeten wij niet gaan denken dat aanbidding alleen in samenzang kan plaatsvinden. Het eigenlijke aanbidden zie ik vooral in het moment van gebed na de samenzang. De liederen zijn als het ware een oproep tot aanbidding.

Het gaat om de mens die zijn hart richt tot God om Hem groot te maken. Het is zelfs de vraag of dat wel zo goed wil in de collectiviteit. Juist bij een massale samenkomst zijn er vele momenten om gestoord te worden tijdens de aanbidding, wat een sfeer van gebrek aan eerbied kan veroorzaken. Wat zal ik denken als iemand met één hand de Heer staat te prijzen en tegelijk een beker koffie in ontvangst neemt? Ik vrees dat oude woorden van profeten als Jesaja ("Wanneer jullie je

handen opheffen, wend ik mijn ogen af; ook als je aanhoudend bidt, luister ik niet" - Jesaja 1:15) of Hosea ("Want liefde wil ik, geen offers" - Hosea 6:6) ook hun weerslag kunnen hebben op hedendaagse feesten van lofprijzing. Ook vandaag wil God bij ons vooral liefde en rechtvaardigheid vinden en de lofzang als slotakkoord.

Onder de indruk raak ik van de woorden van David: "HEER, U roep ik aan, kom mij te hulp, luister naar mij nu ik tot U roep. Laat mijn gebed voor U zijn als reukwerk, mijn geheven handen als een avondoffer" (Psalm 141:1,2). Het geeft een kijkje in de binnenkamer en doet mij ontdekken dat daar een gebed met geheven handen ten hemel stijgt; een mens die de Heer aanbidt. Onder de indruk ben ik van het gebedsleven van Paulus die schrijft: "Daarom buig ik mijn knieën voor de Vader, die de vader is van elke gemeenschap in de hemelsferen en op aarde" (Efeze 3:14). Het toont mij mensen die de waarheid zoeken en het geestelijk leven, en dat zijn nu net de mensen waar God naar op zoek is.

Deze gelovigen hebben hun hart gericht tot God. Bidden Hem aan en natuurlijk is het mooi als je samen met anderen deze aanbidding mag voortzetten. Niet omdat er een 'blokje lofprijzing' op het programma staat, maar vanwege een diep ontzag voor de Allerhoogste, Almachtige, Eeuwige en Barmhartige. Dan is het goed om bij iedere samenkomst met geheven handen te bidden, vol toewijding en graag zonder wrok of onenigheid (vgl. 1 Timoteüs 2:8).

Dat de oproep nog maar vaak mag klinken: "Komt allen tezamen ... en o laten wij aanbidden; die Koning!"

Nieuwe directeur CAMA-Zending ds. Ab Goldberg:

"Evangelie te kostbaar om als losse
flodder de wereld in te zenden"

Mariska Oegema

“Wil je zending goed bedrijven, dan moet je via een organisatie de zending ingaan. Dat is ter bescherming van jezelf én van de plaatselijke bevolking. Als een zendingswerker dan wegvalt – om wat voor reden dan ook –, dan stort het werk ter plaatse niet in elkaar. Daarom zocht Paulus ook steeds aansluiting bij de plaatselijke gemeenten. Want wat aan zendingswerk wordt opgezet, moet er morgen ook nog zijn en groeikansen hebben. Het Evangelie is te kostbaar om als een losse flodder de wereld in te zenden.”

Dat stelt ds. Ab Goldberg, sinds september 2004 directeur van de CAMA-Zending. Samen met zijn vrouw Gerda werd hij in 1983 via deze zendingsorganisatie naar Ivoorkust uitgezonden. Vijftien jaar lang werkte hij daar als kadertrainer en bijbeldocent. Daarvoor is hij vier jaar voorganger geweest in de Baptistengemeente Siddeburen. “Het idee om de zending in te gaan leefde al heel lang in mij; deze gemeente was daar destijds ook van op de hoogte.”

“Al in mijn tienerjaren had ik een roeping voor zending, waaraan ik gehoorzaam wilde zijn. Toen ik tot geloof kwam, kwam ik in aanraking met een zendingswerker. Wat die vertelde, sprak mij enorm aan. En door de jaren heen groeide het besef dat zending ook iets voor mij zou zijn. Die roeping huisde als het ware bij mij; ik kon er niet omheen”, geeft hij aan. “Maar toen had ik nog geen idee wat zending precies inhield. Door vele gesprekken kreeg ik hierover meer duidelijkheid. Ook werd mij duidelijk dat wil je goed zending bedrijven, je via een organisatie moet gaan.”

Vijftien jaar lang heeft het gezin Goldberg in Ivoorkust gewoond. “Een mooie herinnering is dat wij veel mensen tot de Heer hebben mogen leiden; dat brengt veel vreugde. Een minder mooie herinnering is dat verschillende collega’s van onze leeftijd (30 tot 40 jaar) zijn overleden; mensen die actief waren en veel vrucht droegen”, aldus Goldberg. “Wij hadden veel vragen aan God en voelden ons verlaten. Als christen leef je vaak met het idee dat God je beschermt, toch sta je ook heel naakt in deze wereld. Je hebt niet meer recht om te leven dan een ander; dat maakt je ervan bewust dat je altijd klaar moet zijn om de Heer te ontmoeten.”

Leven verliezen

Na vijftien jaar droegen Ab en Gerda Goldberg hun taken over aan een team van de nationale kerk en keerden zij in 1998 terug naar Nederland. “Dat was heel erg moeilijk”, zo stelt de nieuwe directeur van CAMA-Zending.

“Jijzelf bent veranderd en naar Afrika toegegroeid, terwijl ook het thuisland enorm is veranderd. De ontwikkelingen in het Westen gaan zo snel, dat je je leven verliest ten opzichte van die westerse samenleving. Als je terugkomt, moet je weer helemaal opnieuw beginnen. Dat gegeven hou-

den wij onze werkers ook vandaag de dag voor. Terugkomen is vaak veel moeilijker dan gaan. Wij benadrukken dan ook dat zij niet bang hoeven te zijn om hulp te vragen als het niet lukt om het leven hier in Nederland weer op te pakken.”

Het heeft ook twee jaar geduurd voordat Ab Goldberg zich weer in Nederland thuis voelde. “Ik heb in het maatschappelijk werk een baan gezocht. Dat heeft mij geholpen om te integreren in de Nederlandse samenleving. Je leeft tussen twee continenten en het is heel moeilijk om het werk in Ivoorkust los te laten. Ook voelde ik het weggaan als een soort verraad. Maar na ongeveer twee jaar hoorde ik mijzelf toch zeggen: ‘Ik ben hier thuis. Ik woon hier en hier ligt nu mijn taak’. Die constatering betekende veel voor mij.”

“Om gelukkig te kunnen worden, moet je je wortelen in het land waar je woont. Doe je dat niet, dan moet je constant switchen tussen twee cultu-

De familie Goldberg heeft vijftien jaar zendingswerk in Ivoorkust gedaan; Ab werkte als kadertrainer en bijbelschooldocent en Gerda deed vertaalwerk en gaf onderwijs aan vrouwen.

ren. Bovendien voel je je dan niet thuis in het thuisland en blijf je gast in het gastland. Dit alles maakt het leven moeilijk", geeft Goldberg aan. "Je moet dan ook heel bewust ervoor kiezen om ergens te wortelen. Die keuze hebben wij ook moeten maken. Toen volgde een soort rouwproces, want je verliest eigenlijk het intieme contact met de mensen uit het land waar je vandaan komt. Dat is bij ons heel diep gegaan, want vanaf de eerste dag dat wij in Ivoorkust voet aan land zetten, voelden wij ons er thuis; het was echt onze plek."

"Om gelukkig te kunnen worden, moet je je wortelen in het land waar je woont. Doe je dat niet, dan moet je constant switchen tussen twee culturen."

Rugzak vullen

Terug in Nederland bleef wel het idee van roeping voor zending. "Maar ik voelde dat ik eerst de werkvloer op moest om Nederland te leren kennen en tussen de mensen te leven. Mijn gebed was: 'Heer, geef mij vijf jaar om mijn rugzak te vullen'. Dat was voor mij nodig om voldoende structuur in mijn leven te krijgen en Afrika voldoende achter mij te laten, want ik relateerde alles aan Afrika; dat gaf vaak vervreemding. Na die vijf jaar was mijn rugzak gevuld en kon ik het geestelijk werk op een goede, gezonde manier doen. Ik stond voor alles open om te gaan doen. Mijn gebed was: 'Heer, wijs mij de weg die ik gaan moet'. Zelf dacht ik aan zending of gemeentewerker, maar een derde optie diende zich aan: directeur worden van de CAMA-Zending."

Sinds september vorig jaar is ds. Ab Goldberg directeur van de CAMA-zending. "Vooral in gemeenten – ook baptistengemeenten – waar ik spreek,

merk ik dat veel jongeren met zending bezig zijn en er wat voor voelen om de zending in te gaan, maar niet goed weten hoe zij daaraan vorm kunnen geven", vervolgt Goldberg. "Ik hoop voor hen een richtingaanwijzer te kunnen zijn."

Volgens de nieuwe directeur van de CAMA-Zending doet het er op zichzelf niet zoveel toe via welke organisatie mensen naar het zendingsveld worden uitgezonden. "Als de mensen maar op de plek komen waar God hen wil gebruiken. Veel jongeren hebben idealen en willen de zending in. Mijn advies aan hen is: 'Maak eerst je opleiding af en doe wat je doen moet. Dan heb je veel meer kennis en vaardigheden in huis en ben je des te bruikbaarder.'"

Tendens

Directeur Ab Goldberg geeft aan dat in het zendingswerk de tendens waarneembaar is dat mensen voor een kortere periode willen worden uitgezonden. "Wij merken dat toewijding voor lange tijd er steeds vaker niet meer bij is. Aan uitzending voor een korte periode wil ik, niets af doen, maar eigenlijk blijft het vuurwerk. Geestelijk werk vraagt om toewijding voor lange termijn", stelt Goldberg. "Het gaat om contacten leggen, vertrouwen winnen en ook het leren kennen van de cultuur en de daarmee samenhangende gewoonten; dat lukt niet in 1 à 2 jaar. Bovendien leer je dan niet om met moeilijke kanten van het zendingswerk om te gaan."

"Zo kan het heel moeilijk zijn om met gewoonten uit andere culturen om te gaan", zo vertelt Goldberg uit eigen ervaring. "Voor ons in Nederland zijn leugen en waarheid absolute waarden. In een andere cultuur wordt bijvoorbeeld de waarheid gezien als het juiste antwoord dat je geeft, dat van jou verwacht wordt. Het is dan heel moeilijk om liefdevol te blijven omdat je nooit weet of iemand echt de waarheid vertelt. Wie de beslissing heeft genomen om voor lange tijd in een gebied als zendeling te werken, leert de mensen beter kennen en leert alles beter te doorzien en hetgeen gezegd wordt op waarde te schatten."

Eigenlijk snijdt het mes aan twee kanten als het gaat om uitzending voor lange termijn. "Bekijk het ook eens vanuit de plaatselijke bevolking die steeds weer nieuwe mensen ziet komen en gaan. Als individu heb je dan misschien wel een hele leuke en verrijkende ervaring gehad, maar de mensen daar houden het voor gezien. Als je jaar in jaar uit andere zendingswerkers ontmoet, dan ga je toch geen (nieuwe) contacten meer aan."

Foto's: Fam. Goldberg

Column over...

Creatief

S. Prost

Op gezette tijden komen de vrouwen bij elkaar. Op een morgen in de week in ons kerkgebouw. Ik heb dit van horen zeggen. Men geniet van elkaar en is genietend bezig met 'schone kunsten'. Men bezoekt de creatieve ochtend dan. Dat doet mij goed. Hoe dat daar allemaal toegaat, dat is mij niet bekend.

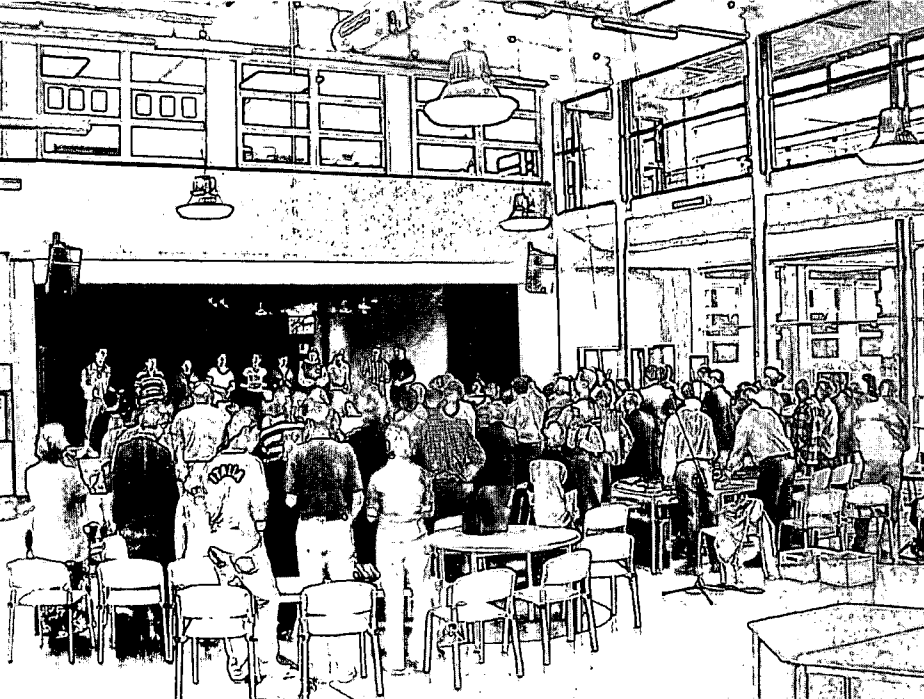
'k Hoor soms wel het een en ander. Vaak zie ik ook resultaten. En 'k zal het u eerlijk vertellen: vorige week kwam uit mijn vrouws plastic tas een plankje met twee gaatjes. Helemaal zelf gemaakt. Ruw van achteren, glad van voren. Met erop met verhogingen: aangebrachte bloemen. En dan die tekst. In keurig schoolschrift: *bliede da'j der bint*. (Voor buitenlui uit het Drents vertaald met: *ik ben/wij zijn blij dat je er bent*.) Hoe komen ze op het idee...

Maar wáár moet dat geval dan hangen. In de wc? Boven het bed? Aan de voordeur? Wij gaan meestal achterom. De beslissing was gauw genomen: daar, bij die deur achter het raam. Het doet je wel wat dat je telkens zo thuis mag komen. Dat creativiteit ook ten dienste van de Heer en de medemens kan leiden, ondervind ik dus letterlijk.

Het is een gevoelig punt, dat besef ik. Daar sta je dan na de kerkdienst, waar zelden iemand je aanspreekt. En je zult daarbij altijd maar alléén thuiskomen. Dan kun je niet zoveel met zo'n plankje. En toch, ze zijn er wel. Die je niet alléén aanspreken, maar zelfs meenemen.

Bliede da'j der bint. Dat is toch wel wat waard. Dat je verwacht wordt, er naar je geïnformeerd wordt. Dat je je verhaal kwijt kunt. Je hoort toch ergens bij. Of niet soms? En ik stel me wel eens voor hoe de Heer zijn thuisgekomen kinderen verwelkomt. *Bliede da'j der bint*. Dat zal wat worden!

Reageren? s.prost@freeler.nl

Wijkgemeente Midden Betuwe groeit naar zelfstandigheid

Joop Tom

U heeft in *De Christen* van november 2003 kunnen lezen hoe onze wijkgemeente in Zetten zich verder heeft ontwikkeld na haar oprichting en start in september 1999. Start en ontwikkeling dankzij de onmisbare hulp vanuit de Baptistengemeente Veenendaal en mede geleid door de landelijke coördinatoren van de Baptistenwerkgroep Gemeenteopbouw.

In het meinumnummer van 2001 van *De Christen* werd geschreven dat de wijkgemeente is opgericht 'als onderdeel van de Baptistengemeente Veenendaal'. We kunnen nu zeggen dat deze haar belofte heeft waargemaakt om ons op alle terreinen te helpen, zoals gebed, menskracht, financiën en ervaring tot op de dag van vandaag. Daarbij zij opgemerkt dat een traject van verzelfstandiging niet als een 'must' maar als 'planning' is opgesteld.

Inzegening oudsten

Opnieuw mogen wij u melden dat er weer een stap naar de verzelfstandiging is gezet, nl. door de inzegening van twee oudsten. Een vreugdevol feit dat wel enigszins werd omfloerst door het anderhalve maand voor de inzegening vroegtijdig overlijden van één van de aspirant-oudsten. Een man die was betrokken vanaf het allereerste begin, zelfs bij het 'denken over de oprichting van een gemeente'.

In deze inzegeningdienst op 17 oktober jl. werden ook twee kinderen opgedragen. Kinderen (baby's) die God aan hun ouders toevertrouwt, maar in ruimere zin ook aan de gemeente! Dus groei, zowel door natuurlijke geboorte als door mensen die van elders komen. Wij mogen ervaren dat de Here zijn gemeente bouwt.

Zaal van samenkomst

Dat de Here toevoegt is te zien zowel in het aantal bezoekers als in een verdieping van geloof! Het eerste kunnen we constateren bij het aantal klaar te zetten stoelen voor de zondagse dienst. In het novembernummer van 2003 van *De Christen* schreef ik "dat we ons mogen verheugen in een prachtige, nieuw gebouwde aula van het Hendrik Pierson College (HPC) met 350 tot 400 zitplaatsen. Een zaal die op groei is berekend".

We vullen de nu nog overgebleven ruimte op met tafeltjes en stoelen, zodat men daar na de dienst tijdens het koffiedrinken gezellig kan gaan zitten. Maar geleidelijk moeten we enkele tafeltjes weghalen en er rijen stoelen voor in de plaats zetten.

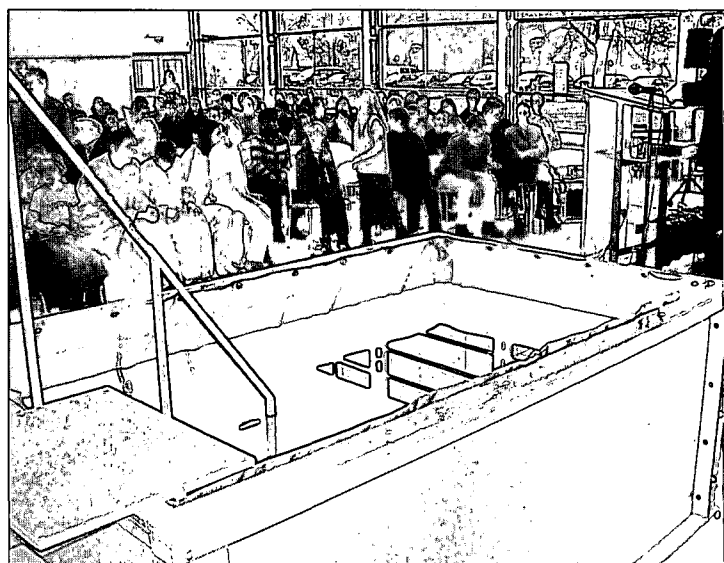
Bijbelstudiekringen

Ook kunnen we groei vaststellen uit het feit dat de drie gemeentelijke bijbelstudiekringen en de introductiekring nagenoeg vol bezet zijn en er op de kringavonden levendige besprekingen plaatsvinden. Vanaf september 2004 worden er in de kringen gedurende een paar maanden videobanden van de 'pastorale' cursus van Aad van de Sande (Stichting 'De Witte Velden') bekeken en besproken. Het is een proef of deze methode van bijbelstudie aanslaat.

We merken dat er na het bekijken van de video's een levendige bespreking op gang komt. Niet dat wij ie-

dereen pastoraal willen trainen, hoewel het in deze tijd, nu er in de wereld zoveel nood is, misschien geen overbodige luxe is om klaar te staan. Nee, onze insteek is om mensen via deze toerusting basiskennis te geven over een aantal pastorale en 'spreek/luister-technische' onderwerpen. Wij hopen dat een aantal leden zo zal worden gebouwd, dat men zich in persoonlijke bijbelstudie verder wil verdiepen dan op de kring kan worden aangeboden. De Heer bouwt en investeert in mensenlevens!

Gedacht wordt om medio 2005 met een vierde gemeentelijke bijbelstudiekring te beginnen, nl. een 'overdagkring'. Zoals het er nu naar uitziet, dienen we ook in 2005 weer een introductiekring te starten voor gasten die belangstelling hebben voor een bijbelstudiekring. U kunt zich voorstellen dat het best spanning oproept om alle kringen weer van kringleiders te voorzien. Gelukkig worden de kringen nu geleid door kringleiders en as-

sistentkringleiders, zodat laatstgenoemden door geestelijke groei en opgedane ervaring de vacatures hopelijk zullen gaan invullen.

Graag zouden we meer groei willen zien vanuit de wereld, bij mensen die God helemaal niet kennen. Maar ik ben er van overtuigd dat Gods Geest mensen volgens zijn bedoeling naar de gemeente zal leiden.

Doopdienst

Op zondag 21 november 2004 mochten we weer een doopdienst hebben. O.a. een tiener werd door de doop aan

verwacht een ongekend sterke opkomst van 15 en op sommige avonden zelfs wel 20 tieners. Tieners die niet bij onze eigen gemeente horen, maar wel naar de tienerclub gaan! En wat constateren we: dat een aantal van hen nu ook 's zondags tijdens de dienst bij elkaar zit en na afloop samen koffiedrinkt. Daarbij zijn ook hun ouders af en toe aanwezig, die – ik zou zeggen: uiteraard! – op een andere rij stoelen zitten. De Heer bouwt zijn gemeente ... soms door tieners over kerkmuren heen.

Andere ontwikkelingen

Graag had ik nog willen schrijven over de ontwikkelingen van de muziekgroep, het kinderwerk, vormen van kosterdienst en toerusting in de gemeente. Maar wilt u dat van mij te goed houden voor een eventuele nieuwe voortgangsrapportage?

God bouwt en zal zijn gemeenten bouwen in de Betuwe, in Nederland en wereldwijd! Mocht u meer informatie willen over onze gemeente, dan worden nadere inlichtingen graag verstrekt door de secretaris: br. F.J. Hoevenagel, Bethelstraat 5, 6671 CH Zetten, telefoon 0488-421461.

Foto's gemeente Midden Betuwe.

Zevenaar trekt zich terug uit de Unie

Per januari 2005 zal de Baptisten-gemeente Zevenaar zich terugtrekken uit de Unie. De redactie van *De Christen* heeft ons als gemeente gevraagd hier een toelichting op te schrijven.

Allereerst is het wellicht goed om te stellen dat onze overweging om niet

onze gemeente in de praktijk?"

Daar de raad constateerde dat de Unie weinig draagvlak had, werd besloten een brief te sturen om een aantal Uniemensen in de gelegenheid te stellen de relevantie van de organisatie te verwoorden in een gemeentevergadering. Begin dit jaar werden

Baptisten achtergrond heeft. Doordat de toename met name bestaat uit jonge gezinnen, groeide ook ons jeugdwerk snel. In de afgelopen 7 jaar is onze Werkplaats (zo heet de zondagschool hier) bijvoorbeeld gegroeid van ongeveer 10 naar 120 kinderen. Door de opbouwwerkzaamheden binnen de eigen gemeente die met de zegen gepaard gingen, raakte de focus op de Unie verder op de achtergrond. De materialen en toerusting die we als gemeente nodig dachten te hebben, betrokken we niet of nauwelijks van de Unie, omdat er door andere organisaties, in onze ogen, passender bouwmaterialen werden aangeboden. Het hoofdzakelijke contact dat de gemeente in de afgelopen jaren derhalve met de Unie ervoer, was dat er een jaarlijks toenemende afdracht van gelden op de balans werd vermeld.

Als raad constateerden we dat deze situatie niet bevredigde. Zo'n anderhalf jaar geleden besloten we om een traject in te gaan, waarbij we ons wilden bevragen op de hoe's en waaroms van ons Unielidmaatschap. Op de gemeentevergaderingen brachten we deze kwestie aan de orde. Het onderwerp 'Unie' werd echter niet breed gedragen in de gemeente. Heel pragmatisch werden door velen vragen gesteld als: "Wat betekent de Unie voor

de huidige Uniestructuur alsmede onze inzet vergen.

- Of we trekken ons terug uit de Unie en richten ons mogelijk op andere verbanden.

Wij hebben, overigens niet zonder dat het ons ergens wel historisch verdriet doet, gekozen voor de laatste mogelijkheid. We moeten echter reëel zijn: enkel een historische band vinden we onvoldoende grond voor het lidmaatschap.

Onze keus houdt niet in dat we ons niet praktisch verbonden zullen blijven weten met een aantal Baptisten-gemeenten. De beslissing tot uittrekking heeft betrekking op de Unie als organisatie en niet op onze betrokkenheid met plaatselijke Baptisten-gemeenten.

Om het kort te zeggen: Dat we uit de Unie gaan, is veeleer een conclusie (en wellicht ook een signaal) dat de huidige Unievorm voor onze vernieuwende en dynamische gemeente in de praktijk ontoereikend en te statisch is.

We wensen alle gemeenten Gods zegen toe.

Raad van de Baptisten-gemeente Zevenaar

“Zou ik hem weerzien, mijn man? Ik kan het eigenlijk niet geloven. Toch troosten vriendinnen me er mee en ik zou het wel willen geloven. Maar hoe moet dat dan: waar blijven al die mensen die in al die eeuwen zijn overleden? Ik kan het niet bevatten!”

Zomaar een fragment uit een gesprek met een weduwe. Ze probeert een jaar na het overlijden van haar man een weg te vinden in het leven. Dat lukt haar met vallen en opstaan. Maar op bepaalde vragen krijgt ze geen antwoord: hoe is dat ‘leven na de dood’?

Nadenken over sterven en dood roept vaak ambivalente gedachten en gevoelens wakker. Angst én verlangen, afweer én aantrekkingskracht, geloof én twijfel. Godfried Bomans schreef daarover een bijzonder sprookje:

Nadenken over sterven en dood roept vaak ambivalente gedachten en gevoelens wakker.

‘Er was eens een koning en die ging dood, maar hij wilde niet. Hij hield het horloge van zijn gestorven moeder onder zijn nachthemd verborgen. Het speelde de hele en de halve uren en de koning luisterde verrukt naar het fijne getinkel. En hij dacht: “zolang dat tikt, blijf ik in leven, want mijn moeder heeft nooit gewild dat mij iets kwaads overkwam.” Dit hoorde de dokter. Hij was een strenge man. Hij zei aan het bed van de koning: “Ik zal het u maar vertellen, u gaat dood.”

De koning schrok. “Dat geloof ik niet”, zei hij. “nee” zei de dokter, “maar toch is het zo.”

“Wanneer?” vroeg de koning. De dokter voelde zijn pols en legde zijn hoofd op de borst van de zieke koning. “Het tikt nog wel,” zei hij, “maar zacht. Als in de tuin de bladeren vallen, dan is uw tijd gekomen.”

De koning keek door het raam naar buiten en glimlachte. De bomen waren nog kaal en alleen in de struiken schemerde wat groen, want de lente was nog maar nauwelijks ontloken. “Je kunt gaan”, sprak hij, “en roep de tuinman hier.” Toen de tuinman kwam, zat de koning rechtop in bed en zijn ogen schitterden. “Tuinman”, zei hij, “ik ga niet dood.”

“Sire”, antwoordde de tuinman, “wij moeten allemaal eens sterven.” “Ik niet”, sprak de koning, “hak de bomen om die in de herfst hun bladeren verliezen en zet in hun plaats dennen en sparren en hulst.” De tuinman deed wat hem bevolen was. Hij hakte en

plantte de hele zomer, want de tuin was groot. Maar toen de herfst gekomen was, dwarrelde geen blad meer naar beneden.

De koning stond in zijn nachthemd voor het raam, toen hij de dood zag komen. Deze keek verbaasd in de tuin om zich heen en schudde het hoofd, liep toch door en kwam in de kamer van de koning. “Ik moet u vanavond halen”, zei hij, “en toch is er geen blad gevallen.”

“Vreemd”, zei de koning, “hoe zou dat komen?” “Dat weet ik wel”, antwoordde de dood, “maar dat helpt u niet. Want ziet u die kleine treurwilg daar? Die is al helemaal bruin. Vanavond steekt er een wind op en dan zal hij kaal zijn. Waarom hebt u die niet omgehakt?”

“Ik kon het niet”, zei de koning verlegen, “hij staat op het graf van mijn moeder.”

De dood knikte. “Dat wist ik wel”, sprak hij, “het is een lieve gedachte en daarom zal ik u ook het uur zeggen. Als de klokken half tien slaan, kom ik u halen.”

Nauwelijks was de dood weg of de koning liet zijn ministers komen. “Haal de klokken uit de torens”, zei hij, “en sla alle uurwerken stuk in het paleis. Niets mag er meer tikken niets mag er meer slaan.” De ministers deden wat hen bevolen was en toen de avond viel, wist niemand meer hoe laat het was. De koning stond voor het raam

toen hij de dood zag naderen. De dood draalde een ogenblik in de tuin alsof hij naar iets luisterde en hij schudde zijn hoofd, liep toch door en kwam in de kamer van de koning. “Het is tijd” sprak hij vriendelijk, “ik kom u halen.”

“Maar het heeft nergens half tien geslagen!” “Vreemd”, zei de koning, “hoe zou dat komen?”

“Ik weet het wel”, antwoordde de dood, “maar het helpt u niet, luister maar.”

Hij stak zijn wijsvinger omhoog en op hetzelfde ogenblik tinkelde onder het nachthemd van de koning het verborgen horloge. “Waarom hebt u dat niet stuk gemaakt?” vroeg de dood.

“Ik kon het niet”, antwoordde de koning verlegen, “het was het horloge van mijn moeder. Toen ze stierf heeft ze het mij gegeven.”

De dood knikte. “ik wist het wel”, zei hij, “en het is een lieve gedachte. Hield je zoveel van haar?” “Meer dan van iemand anders”, antwoordde de koning en zijn ogen schoten vol tranen. “Zou je haar willen zien?” vroeg de dood.

De koning begon te wenen. “Plaag mij niet”, zei hij, “het is mijn liefste wens.” De dood knikte. “Ik wist het wel”, sprak hij, “en je wens zal vervuld worden.”

De deur ging open en de koning greep naar zijn hart. Daar stond zijn eigen moeder. Zij boog zich over hem heen en fluisterde hem iets in zijn oor.

Met het oog op de

Wout Huizing

"Moeder", zei de koning, "ik wil niet".
"Je bent het al", antwoordde ze, "en je hebt het zelf gewild".

Dit sprookje schetst de worsteling van mensen die het leven moeten loslaten. Als de koning zich uiteindelijk overgeeft aan de dood, blijkt hij te vinden wat hem het meest dierbaar is. Er spreekt een visie op de dood uit dat je in een leven hierna mensen die je hebt liefgehad, kunt weerzien en ontmoeten.

Een troostende gedachte voor velen, die verlangen om eens hun geliefde overledenen in het leven aan de andere zijde terug te zien. Tegelijk een 'spannende' gedachte:

Een kind had beide ouders verloren. Zij vroeg haar predikant of zij in de hemel verenigd zou worden met haar ouders. In een poging het kind te troosten, verzekerde de predikant haar die hereniging. Kort daarna pleegde het kind suicide...

Wie in gesprek raakt over ons denken aanzien van de dood, zal vele verschillende gedachten kunnen horen. Ook onder christenen. De één gelooft vol overtuiging in een leven ná dit leven. Een ander vraagt zich af wat er precies gebeurt als hij dood is. Want hoe moet je je dat leven ginds voorstellen? Zie je je geliefden werkelijk terug? Hoe dan?

De vraag of het mogelijk is dat de mens na de dood op de één of andere wijze blijft voortbestaan, is een vraag die door de eeuwen heen in alle culturen is gesteld en verschillend wordt beantwoord. Het geloof in het eeuwige leven heeft altijd bij het christelijk geloof behoord. Maar de twijfel hierover slaat steeds feller toe. Het geloof in een hiernamaals staat op allerlei manieren ter discussie. Waarom en wat men gelooft moet en wil men vooral 'redelijk' kunnen verantwoorden.

*Wat er na de dood gebeurt,
zullen we nooit ten volle weten.
Het is en blijft een mysterie.*

Ook onder ouderen leeft die twijfel, zelfs al is men opgegroeid in de traditie van een onbetwijfeld christelijk geloof in een eeuwig leven. Tegelijk leeft bij velen een intens verlangen naar het voortbestaan na de dood in de eeuwige nabijheid van God en van hun geliefden. Dubbele gedachten en gevoelens dus.

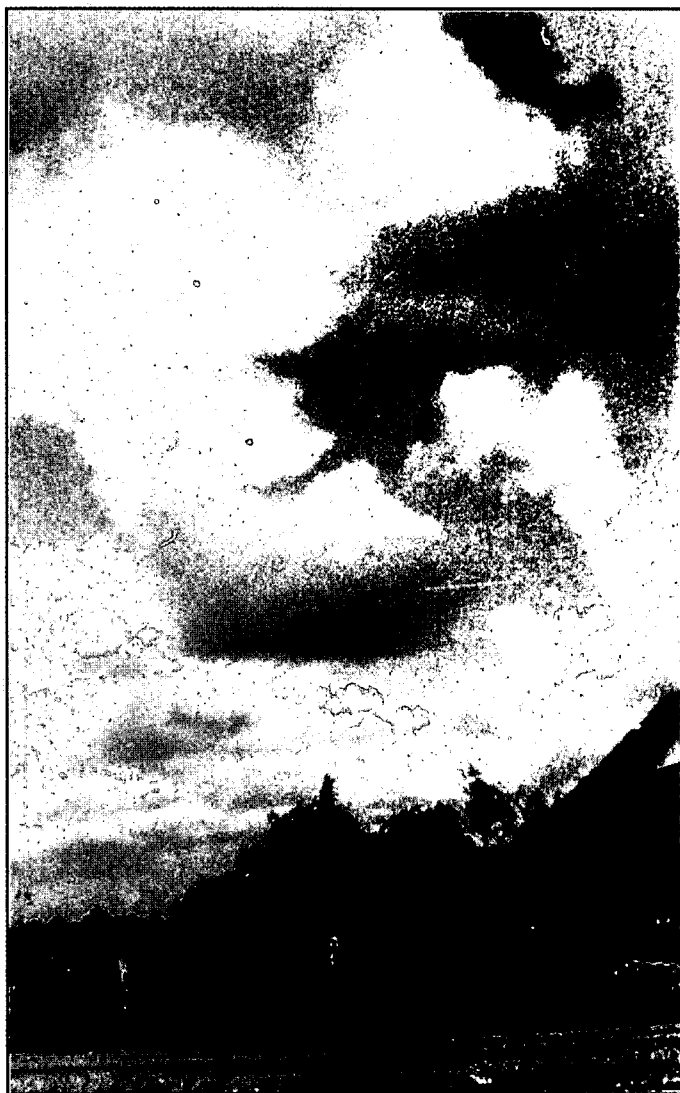
Hoe reageren we op die ambivalentie? Welke antwoorden geven we in pastorale gesprekken? Het is verleidelijk met zekere uitspraken te komen, bijbelteksten te citeren, te wijzen op het onwankelbare geloof in het eeuwige leven dat we als gelovigen mogen ontvangen. Maar wie kan er met zekerheid iets over zeggen? In de talloze gesprekken die ik met nabestaanden heb gevoerd, kom ik steeds meer tot het inzicht dat het 'open' vragen zijn waarmee we moeten durven leven: 'De dode trekt altijd de ladder achter zich op'. Wat er na de dood gebeurt, zullen we nooit ten volle weten.

Het is en blijft een mysterie. Al vertrouw ik op Gods beloften en geloof ik in een eeuwig leven mét God.

Een verhaaltje over twee monniken geeft me echter telkens weer te denken:

"Twee monniken zijn ernstig ziek, liggen samen op een ziekenzaal en wachten op het einde van hun leven. "Hoe zal het zijn?" is de vraag die hen bezig houdt. Ze spreken daar veel over en na een poos maken ze de volgende afspraak: wanneer één bijna sterft, zal de ander hem vragen wat hij ziet en hoe 'het' er is. Als het ongeveer is, zoals ze zich hebben voorgesteld, zal de stervende zeggen: 'taliter' (ongeveer zo). Wanneer het anders is: 'aliter' (anders dan wij dachten). Het moment breekt aan. Eén monnik is stervende. Op de vraag van de andere monnik "en?", antwoordt de stervende: 'to-taliter aliter' (*totaal anders!*).

Ds. W. Huizing is Geestelijk Verzorger in wooncentrum Tabitha Haaglanden. Hij schreef dit artikel op verzoek van de redactie naar aanleiding van een artikel in het huisblad van Tabitha.

Drachten 'Elim' 35 jaar

Ger Booy en Harry Nobbe

Het 25-jarig jubileum heeft 'Elim' in 1994 niet kunnen vieren. De jubileumdienst van 35 jaren op 21 november liet een goed gevulde kerk aan de Zuidkade zien. Er waren diverse gasten en oud-leden om de sfeer van vroeger en nu te verhogen.

De eerste voorganger van Drachten 'Elim' ds. Piet Brongers leidde de dienst en nam ons aan de hand van interviews mee door de perioden van de gemeente; bij velen waren er de emoties van herkenning bij de diverse verhalen en flitste 35 jaar aan hen voorbij. Terug naar het begin, momenten van bloei en de laatste jaren. Ondertussen zond 'Radio en Televisie Smallerland' de dienst uit en waren we in de ether en op de kabel van 9.30 uur - 11.00 uur.

Zomaar vieren om de vorm gaat niet.

Verleden, heden en toekomst benoemen en betekenis geven aan de tijd gaat wel. Kijken we naar alle punten in de tijd dan gedenken we: De Heer was er bij. God bouwde verder, en dat is een teken voor ons om dankbaar voor te zijn. Elim bestaat niet zonder Mara. Het bittere was er ook (Exodus 15). Een gemeente die door allerlei moeilijkheden heen trekt, komt uit bij Elim. En trekt verder. Ze richt steeds weer 'stenen' (lees: momenten) op om gelovig te kunnen zeggen: 'Ebenhaëzer', tot hiertoe heeft de Heer ons geholpen (1 Samuel 7). Na dat Piet Brongers de tekst over de 'steen der hulpe' voorlas, verdween hij voor enkele seconden - zonder hulp - onder het voorfront van de kansel, om met een ingespannen hoofd weer te verschijnen te komen met een brok basaltsteen van enkele kilo's. Want... zonder stevige voorbeelden sprak hij niet tot ons.

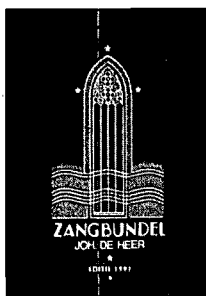
De dienst werd verder gevuld door gitarist Robert van Galen en organist Henk Gritter. Een blokje ouderwetse praise met maar liefst vier NBBJ Gospels zong ook zo heerlijk een eind weg. Aan het einde van de dienst sprak de huidige parttime-voorganger ds. Harry Nobbe een meditatief woord onder CD-muziek. En toen kwamen de kinderen binnen, want bij 'Gezegend is de band', zijn zij de schakels voor de toekomst. De koffie in de nieuwe achterzaal smaakte best en opperbest de Friese oranje taart.

Met dank denken we terug aan al die mensen die de rode draad van de gemeente vastgehouden hebben en met veel inzet zijn doorgegaan om na 'Mara' steeds weer op te trekken naar 'Elim'.

Foto's: Drachten

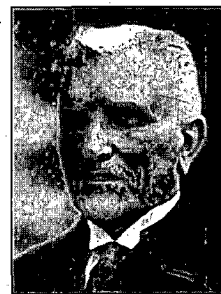

DE bundel

Bundel Johannes de Heer bestaat honderd jaar

Johan Zijlstra

Het lijkt misschien een vreemd opschrift. Waar is het wel dat velen de *Johannes de Heer-bundel* simpel en kortweg de bundel noemen. Over liedbundels gesproken, er is in de loop der jaren heel wat verschenen op de interkerkelijke markt. Er is erg veel bijgekomen, er zijn ook bundels in onbruik geraakt en vervangen. Om dicht bij huis te blijven, *Lofzangen en Gebeden* heeft niet kunnen standhouden, heeft het veld moeten ruimen voor *Liederen voor de Gemeentezang*.

De *JdH-bundel* bestaat nu honderd jaar. Heeft de bundel de voortgang in de tijd, de veranderingen van taal, de omzwaai in beleving en de wijze waarop daar uitdrukking aan wordt gegeven, vlekkeloos overleefd? Nee, zo is het niet. Ook de *JdH-bundel* ont kwam in de loop van honderd jaar niet aan revisie, niet aan – laten we het noemen – APK voor liedboeken.

Maar eerst iets over het ontstaan, de wordingsgeschiedenis van de bundel. Johannes de Heer was de zoon van een Rotterdamse smid en hoewel hij niet in de voetsporen van zijn vader ging, dat lag in de lijn der verwachting, wist hij het ijzer te smeden als het heet was. Hij kwam in de muziekhandel terecht en bleek daar goed op z'n plaats. Hij had visie, expansiedrang als het ging om uitgaven van nieuw en fris materiaal. Hij begon al spoedig voor zichzelf, daar zag hij veel, althans meer brood in.

In 1896 overkwam hem en z'n vrouw een ramp, hun dochttertje Dina overleed. Johannes de Heer is vanaf dat moment veel meer gaan zoeken naar de zin en bestemming van het leven, dat leidde tot bekering. Zomaar, bij het dagelijkse bijbellezen aan tafel, werd hij gegrepen door het woord uit I Koningen 5,9 'en ik zal het op vloten over de zee doen voeren ... en gij zult het wegnemen: gij zult ook mijnen wil doen, dat gij mijn huis spijze geeft'.

Omdat Johannes de Heer inmiddels veel tijd besteedde aan evangelisatie, verkoper van muziek en muziekinstrumenten bleef hij, was hij vooral op zoek naar geestelijke liederen met een eenvoudige, duidelijke boodschap.

Omdat de tekst uit I Koningen hem niet meer losliet, stak hij de zee over, maar kwam uit Engeland teleurgesteld terug. Hij had bij al zijn zoekpogingen in Londen niet gevonden wat hij zocht. Maar deze volhouder reisde opnieuw af en ontdekte toen de bundel *Songs of Victory*. Dat was nou net wat hij zocht, een verzameling van opwekkingsliederen uit een bescheiden keur van bundels.

De Heer leende, gebruikte ook uit het repertoire van het Leger des Heils, deed een beperkte keuze uit de berijmde psalmen, maakte een enkel lied zelf en zo ontstond ongeveer de bundel zoals wij die kennen. Johannes de Heer wist zich in de door hem ingeslagen weg bevestigd. Dezelfde woorden uit I Koningen die destijds zo tot zijn hart spraken, zag hij tijdens een door hem bezochte opwekkingsbijeenkomst in Wales op de wand verschijnen, een ervaring die alleen hem overkwam, aan andere bezoekers ging die openbaring voorbij. Hij beschouwde deze gebeurtenis als roeping van de Heer en besloot nog meer tijd aan evangelisatie te besteden.

Korte tijd hierna, in 1905, verscheen de eerste uitgave van de bundel. Nu zijn we honderd jaar verder, de dertigste druk is inmiddels verschenen, meer dan een miljoen exemplaren vonden hun weg naar de gebruikers. Of de bundel ongewijzigd de eeuw is doorgekomen? Vergeet het maar, ook Johannes de Heer en zijn opvolgers zagen wel in dat heel wat liederen gebruiksgoed zijn, passen in de tijd en cultuur, tot grote zegen zijn maar van hun geestelijke uitwerking ook weer moeten inleveren. De Heer liet liederen die niet landden weg in een volgende uitgave. 'Alles hoe schoon ook ...' daaraan ontkomen ook talloze liederen niet. In en kort na de oorlog, toen ook papierschaarste een rol speelde, schrapte de uitgever eveneens niet meer courante nummers. En in 1991 werd de bundel redelijk drastisch herzien, de uitgever kon niet meer om een aantal Opwekkings- en andere liederen heen. Nu, anno 2004, heeft de uitgever opnieuw een aantal Opwekkings-liederen overgenomen.

Onlangs was ik in een samenkomst waar de voorganger een JdH-lied aankondigde met de mededeling 'Men zegt wel dat JdH-liederen zijn geboren, andere liederen zijn gemaakt'. De spreker nam zelf al gas terug door te zeggen dat hij het wel een mooie uitspraak vond, maar twijfelde aan de stelling. De vraag blijft wel wat toch de kracht is van de JdH-liederen? Het is ongetwijfeld niet de taal, die is eenvoudig, van poëzie is amper sprake, in de teksten zit zeker ook nogal eens kreupelrijm. De melodieën scoren ook lang niet altijd hoog, niet voor niets werd een aantal wijsjes straatdeuntjes genoemd. Desondanks, de JdH-bundel bevat zeker een stel 'evergreens' liederen die het blijven doen. Een muzikale fruitmand zonder JdH-liederen is eigenlijk ondenkbaar, JdH-zangavonden trekken heel wat - grijze? - bezoekers. En waar blijf je in een rouwdienst zonder één of meer JdH-liederen.

Ondanks het nu opnieuw uitgebreide repertoire schat ik in dat een relatief groot aantal liederen weinig tot niet meer wordt gezongen. Terugkijkend op de NBBJ-avonden uit mijn jeugd, stel ik vast dat heel veel liederen uit die tijd sterk hebben afgedaan. Ik zie en hoor ons nog enthousiast nummers als 637 'Als zorgen mij omgeven, verzoek mij doen beven ...' zingen. En 503 'Sta, voor 't geen gij plicht weet, pal'.

Overigens, deze honderdjarige is tot heel veel troost en zegen geweest, tot bemoediging ook, tot toewijding van gelovigen aan de dienst van God, tot opbouw van het persoonlijke geloofsleven. We mogen met dankbaarheid terugzien op wat de Heer van de gemeente ons gaf in de bundel, we mogen met groot vertrouwen vooruitkijken en geloven dat de Heilige Geest doorgaat woord- en toondichters te inspireren opdat we nu en in de toekomst, met oude en nieuwe liederen 'de lofzang gaande kunnen houden'.

'Zing de HEER een nieuw lied'

Ds. J.M. Zijlstra is voorganger van de Baptistengemeente Deventer.

Onbeschrijflijk leed in Darfur

Joop Schotanus

Weinig mensen hadden enige jaren geleden weet van het bestaan van Darfur. Onder-tussen krijgen we al twee jaar lang via de media fragmentarisch alarmerende berichten over de situatie in dat gebied. Mij is verzocht de zaken voor u een beetje op een rij te zetten. Allereerst moet ik, om verwarring te voorkomen, u zeggen dat u alles wat u de afgelopen tientallen jaren gehoord hebt over Soedan even helemaal los moet laten.

Het gaat niet over Zuid Soedan waarmee ook vanuit Nederland heel veel betrokkenheid is. Hierover werden en worden we ruimschoots geïnformeerd door o.a. de Nederlandse afdeling van Africa Inland Mission, Tear Fund, Open Doors en Wycliffe Bijbelvertalers en dit kunt u voor u zelf waarschijnlijk wel aanvullen met nog andere organisaties. Bovendien is ook via *Het Zoeklicht* meerdere keren aandacht gevraagd voor Zuid Soedanese vluchtelingen, die in Nederland terecht waren gekomen en een belangrijk aandeel hadden aan de jaarlijkse zendingsdag op 'Het Brandpunt' in Doorn. Over Zuid Soedan mag ik u in een tweede artikel iets meer vertellen. Nu iets wat niet rechtstreeks te maken heeft met het zendingsgebeuren.

De voorgeschiedenis

Het conflict in het westen van Soedan in Darfur heeft reeds een lange voor-geschiedenis, maar is vooral de laatste jaren wereldkundig geworden door de afschuwelijke climax van het conflict. Een conflict dat zich afspeelt tussen het noordelijke gearabiseerde deel en het zuidelijke niet-gearabiseerde deel van Darfur. Het zuidelijke deel bestaat uit drie negroïde stammen: de Fur, de Zaghawa en de Massalit. Deze stammen hangen een mystieke vorm van

de Islam aan (Soeffi). Het is een mildere vorm van de Islam, in tegenstelling met de hardvochtige Islam die door de regering in de hoofdstad Khartoum gepropageerd wordt. Zij willen hiermee een voorbeeld stellen voor heel Afrika. Ze zijn er op gericht om heel Afrika te Islamiseren en proberen daarom met alle geweld in eigen land tegelijkertijd ook orde op zaken te stellen.

De oorsprong van het conflict

De oorsprong van het conflict in Darfur ligt in het feit dat de gearabiseerde Soedanezen in het Noorden als nomadische indringers naar het Zuiden trokken om, ten gevolge van de verwoestijning van hun eigen woongebied, daar hun vee te laten grazen. Met behulp van hun militia (de Janjawiid) verdrijven ze de daar wonende bevolking. Waar je zou mogen verwachten dat de regeringstroepen (GOS) hun best zouden doen om de 'Janjawiid' tegen te gaan, worden ze juist door hen ondersteund.

In reactie hierop ging de plaatselijke bevolking hun ongenoegen tonen en zich wreken op de garnizoenen van regeringssoldaten. Zo zijn de opstandsbewegingen ontstaan (SLA en JEM). De acties van deze bewegingen zijn voor de regering aanleiding en excuus om de 'Janjawiid' te bewapenen in hun acties. Deze

Arabische milities terroriseren het gebied op kamelen en paarden. Ze plunderen en verkrachten, steken de dorpen in brand en vernietigen voedselvoorraden. Hun soldij bestaat uit wat ze stelen.

De regering geeft zelfs in de meest schrijnende situaties niet altijd toestemming aan de betreffende hulporganisaties voor de toevoer van hulpgoederen naar de getroffen gebieden; met de afschuwelijke gevolgen zoals die ondertussen wereldwijd bekend zijn geworden. Honderdduizenden mensen hebben moeten vluchten en velen hebben hun toevlucht gezocht in het nabuurland Tsjaad. De media houden ons op de hoogte van de grote moeite om hulp te kunnen verlenen en kampementen op te zetten voor deze berooiden. De Khartoum regering blijft een vertragingstactiek toepassen, zodat vele vluchtelingen vaak tevergeefs uitzien naar voedsel, water en een schamel onderdak.

Onbeschrijflijk lijden

Hun lijden is nog altijd onbeschrijflijk. De regeringsmilitia doen vanuit helikopters zelfs aanvallen op groepen vluchtelingen en op konvooien met hulpgoederen. Terwijl er duizenden omkomen gaat men in het Westen uitgebreid discussiëren of hier wel sprake is van genocide. Veel tijd gaat verloren in het bepalen of er en op welke manier er ingegrepen mag worden. Westerse diplomaten en VN-vertegenwoordigers brengen het ene na het andere vluchtige bezoek aan Khartoum. In sommige gevallen mogen ze een bezoek brengen aan het geteisterde gebied en dan worden hun enkele goed voorziene en geordende vluchtelingenkampen getoond.

De teamleider van de Africa Inland Mission in Soedan heeft zich samen

telkens weer op niets uit. Soms gaat het om deeloplossingen. Maar de werkelijke oplossing zal deel uit moeten maken van een totaalpakket, omdat de vrijgekomen militia door die deeloplossingen door Khartoum weer ingezet worden in de andere oorlogsgebieden om de toestand daar te verergeren. Khartoum bestrijdt overal met alle geweld het verzet tegen de regering, zonder ook maar enig begrip te hebben voor de oorzaak van het ongenoegen.

Men heeft Khartoum 30 dagen gegeven om aan de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties te laten zien dat het hen ernst is om de acties van de 'Janjawiid' te laten stoppen en de vluchtelingen terug te laten keren. Heel veel landen hebben vertegenwoordigers naar Khartoum gezonden

om druk op hen uit te oefenen in te stemmen met de VN-resolutie. Maar het is nog niet duidelijk wat er zal gebeuren nu deze dertig dagen voorbij zijn. Misschien dat u op het moment dat u dit leest er meer van weet, dan ik op dit moment van schrijven kan weten. Wij hier in Nederland zijn meestal aangewezen op het nieuws van de BBC om hierover de details te weten te komen. Mijn informatie komt dan ook

eerst en vooral uit bronnen, die hier niet voorhanden zijn.

Niet alleen de gevolgen van de verwoestijning van het Noorden heeft te

maken met het in stand houden van het conflict, maar bovendien nog de aanwezigheid van rijke olievoorraden in een bepaald district van Darfur. Evenals in Zuid Soedan wil de arme bevolking delen in de profijt en het mede te zeggen hebben over de besteding daarvan. Dit is het totaalbeeld, wat we vast moeten houden als we denken aan Darfur.

Toch een lichtpuntje

In dit hele gebeuren is er klein lichtpuntje. Vanuit Tsjaad bereiken ons berichten over de christenen daar, die intensief betrokken zijn bij de hulpverlening in de vluchtelingenkampen in het Oosten van hun land. Zij helpen bij de watervoorziening, bij het aanleggen van latrines en op vele andere manieren tonen ze hun liefde en medelijden. Daarbij wordt ook ruimschoots de boodschap van het Evangelie gebracht. Zoals vaker in de geschiedenis is dit niet de eerste keer dat bij een dergelijke ramp de deur geopend wordt voor mogelijkheden om het evangelie te brengen aan mensen uit min of meer gesloten gebieden. Dat ze door deze christenen geholpen worden, die zo gunstig afsteken bij hun eigen Islamitische geloofsgenoten, die hen al die ellende aandoen, heeft al velen het hart doen openen voor de Here Jezus. Laten we in onze voorbede voor deze nood dit aspect ook een ruime plaats geven in onze betrokkenheid bij dit zeer getroffen gebied.

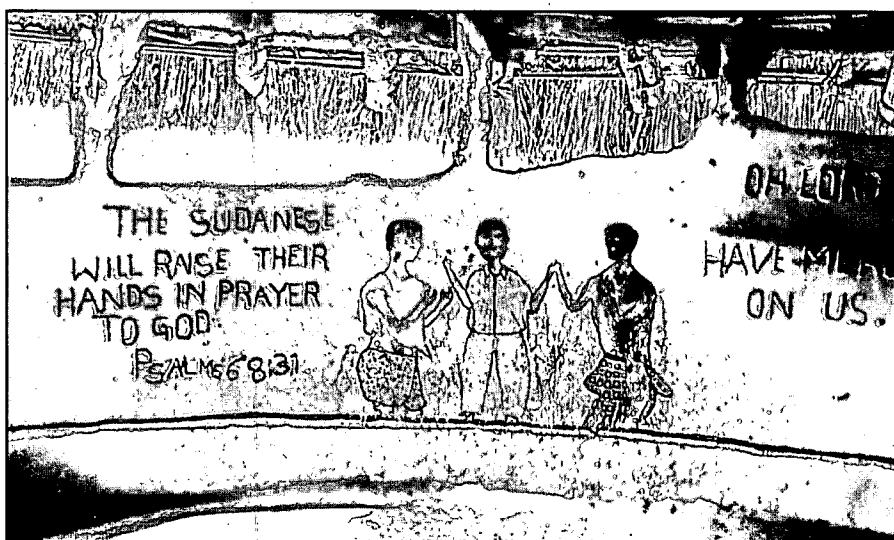
Br. en zr. Joop en Mieke Schotanus hebben als zendingswerkers voor de Africa Inland Mission in verschillende landen van Afrika gewerkt en Joop is nu nog betrokken bij werk onder Zuid-Soedanese vluchtelingen in Nederland. Hij is lid van de Baptistengemeente Veenendaal.

Foto's: AIM

met een aantal kerkleiders van de Africa Inland Church ingespannen om zich in de vluchtelingenkampen in Darfur en Tsjaad op de hoogte te stellen van de situatie om zo spoedig mogelijk noodhulp te kunnen verschaffen. Zelf hebben de Zuid-Soedanese christenen weinig middelen om te helpen, maar zij hebben hulporganisaties, die klaar stonden om te helpen en van advies kunnen dienen over de meest noodzakelijke behoeften. De VN afgezant voor Soedan, de Nederlander Jan Pronk, heeft zich ingezet voor een oplossing en hij heeft zijn teleurstelling over het resultaat niet onder stoelen en banken gestoken.

Uitzichtloze vredesbesprekingen

Ondanks de vele intensieve internationale pogingen om het probleem Darfur op te lossen is er geen echt positief resultaat geboekt en lopen allerlei hoopgevende vredesbesprekingen

Het Soedanese volk zal haar handen opheffen in gebed tot God. Psalm 68:31
O Heer, ontferm u over ons.

Doopdiensten

Siddeburen: Nico Marinus (39 jaar) en Klasiena Marinus-Groenwold (39 jaar); Steenwijk: Jan van Pijkeren (32 jaar) en Henriëtte van Pijkeren-Scholten (30 jaar); Pernis: zr. A. Taal-Pinxteren (57 jaar) en zr. S. Lindeman (15 jaar); Kampen: zr. Aleike Appelo en zr. Irma Venema-Tielenburg.

Blij nieuws uit de baptistengemeente Zutphen

Op zondag 7 november 2004 was het zover: ons jeugdlid Mieke Kroes werd gedoopt en de kerk was helemaal vol. Mieke had al haar vrienden, studiegenoten enz. uitgenodigd en het werd een geweldig feest. De 20+ groep, waar Mieke bijhoort, heeft samen gezongen, gitaar gespeeld en rondom haar gestaan. Ook heeft haar moeder een gedicht voorgedragen met een pocketkruisje voor haar dochter. Wat ben je blij voor je kind als je dat als vader en moeder in de gemeente mag meemaken. Met de engelen in de hemel zingen we samen tot eer van God. Dank u wel Here Jezus voor deze dag. Hartelijke groet uit Zutphen, Namens de raad, *W. Davidse*

Afscheid Martha Terwel

Na vier jaar neemt de Baptisten-gemeente Den Haag afscheid van haar voorganger zr. Martha Terwel Hamster, die heeft aangegeven meer tijd vrij te willen maken voor zichzelf. De gemeente is dankbaar voor alles wat zr. Terwel voor de gemeente heeft kunnen en mogen doen. De afscheidsdienst staat gepland voor 16 januari a.s. en begint om 10.00 uur. Iedereen is van harte uitgenodigd deze viering mee te maken in de Mirthekeerk aan de Vierheemskinderenstraat 91 in Den Haag.

NBBB Bijbelschool

Your ID Please!

Zo luidt het thema van de NBBB Bijbelschool die van 11-18 februari a.s. wordt gehouden op 'De Strubben'. Op de website van de NBBB vind je alle informatie en de ervaringen van de deelnemers, die al eens meegedaan hebben. De bijbelschool is: **Jongeren die 1 volle week leren en werken vanuit de Bijbel en hun persoonlijk geloof.**

Dat is een citaat van de website en het beschrijft accuraat waar het om gaat. Vanuit het taakveld Gemeente Opbouw en Evangelisatie en het taakveld Jeugdwerk is deze bijbelschool

opgezet om een groep jongeren (maximaal 25) uit onze gemeenten te trainen en toe te rusten op allerlei terreinen: o.a. bijbelstudie, groepswork, muziek, vieringen, theologie (met inbreng van taakveld Theologische vorming).

Ik schrijf dit artikeltje met een dringende ondertoon. Tot nog toe hebben slechts 3 deelnemers zich officieel aangemeld – de deadline is 29 januari. Onze zorg is dat gemeenten niet voldoende aan werving doen en aan persoonlijke aanmoediging om jonge mensen mee te laten doen. Het thema is van wezenlijk belang voor alle gemeenten en al onze jonge mensen. Als we ons niet willen bezinnen op onze identiteit, hoeven we er niet verbaasd over zijn, wanneer die vervaagt. Dus: Your ID Please!

Br. Anne de Vries

Toerustingsdagen voor vrouwen

Thema: 'Samen in Beweging'
Waar? 'De Strubben' te Schoonloo
Wanneer? 10 en 11 februari 2005
Kosten? 40 Euro p.p.
Aanmelden bij: Truus Tuiten, tel. 0341-416728 of per e-mail: w.tuiten@planet.nl
Graag voor 15 januari a.s.
De deelnemerskosten graag overmaken op rek.nr. 811940 t.n.v. NBVB te Westervoort
Wij zien uit naar jullie aanmelding,

Trainingscommissie van de NBVB

SGO-conferentie over de praktijk van bezielend leiderschap

25 en 26 februari 2005

Wat komt er allemaal kijken bij het leidinggeven aan de gemeente? Natuurlijk zijn er bijbelse principes die we niet mogen verwaarlozen. Dat leidinggeven namelijk iets te maken heeft met *dienen*. Welke soort leiding hebben we nodig? Moeten de raad en de Gemeente Opbouwwerkgroep bestaan uit mensen die alleen maar hun nauw omschreven mandaat van de gemeentevergadering uitvoeren of mogen dit ook mensen zijn die bevoegen, slagvaardig en daadkrachtig de gemeente proberen mee te nemen op wegen van vernieuwing en toewijding?

Dit wordt een conferentie die leiders en dienaars (!) van baptistengemeenten niet zouden mogen missen! Namens de SGO, *Yme Horjus*

IKOS 2e OPROEP

IKOS is tegenwoordig een samenwerkingsverband met praktisch alle protestantse kerken in Nederland. Zij verzorgen met elkaar de godsdienstige vorming op de openbare basisscholen in Nederland. Het landelijk bestuur zoekt een nieuw lid ter vervanging van de penningmeester.

Informatie voor de sollicitant:

Wij zoeken bij voorbaat een Baptist met een oecumenische instelling. De werkzaamheden zijn het beheren van de penningen, een dag (deel) per maand om reis- en onkosten per giro uit te betalen, eens per jaar balans maken en 4 a 5 vergaderingen per jaar bijwonen, in Zwolle of Amersfoort. Boeiende vrijwilligersbaan met onkostenvergoeding.

Inlichtingen:

J.J. Dick Pabon, DvTroostwijkstraat 51, 1391 ER Abcoude. Tel. en fax: 0294-281724, E-mail: anendick.pabon@12move.nl

"Want ik ben verzekerd, dat noch dood noch leven ... ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Here"

Romeinen 8 : 38 en 39

In deze zekerheid is van ons heengegaan
onze broeder

ALBERT STRIJKER

echtgenoot van H. Strijker - Koster

op de leeftijd van 78 jaar.

Baptistengemeente Beth-El
Hoogeveen, 29 november 2004.

"Veilig in Jezus armen"

Na een welbesteed leven overleed na een moedige strijd, onze broeder

HABE DE VRIES

in de leeftijd van 73 jaar.

Delfzijl, 1 december 2004
Baptistengemeente Delfzijl.

"Ga met mij mee, o Heer, ga met mij mee"

Op 17 oktober 2004 overleed in de leeftijd van 82 jaar onze zuster

DOORTJE HOGEBRUG-GRAASKAMP

Met grote bewondering hebben specialisten en wij als gemeente met haar meegeleefd

in de langdurige strijd tegen een steeds weer terugkerende ernstige ziekte.

Haar geloofsvertrouwen zullen we ons blijven herinneren.

Baptistengemeente Hengelo 't Venster.

Door haar Heer en Heiland
Thuisgehaald, onze zuster

JANKE LUBACH-MEETER

in de leeftijd van 91 jaar.

Leeuwarden, 25 november 2004

Baptistengemeente Parkkerk
Leeuwarden.

Op 23 november 2004 is door de Here
thuisgehaald onze zuster

TJALLIE NIEMEYER

op de leeftijd van 73 jaar.

Op haar rouwkaart stond een van haar
gedichten waarvan de eerste vier
regels luiden:

Nee, sterven is het einde niet!

Het is een nieuw begin.

*Nu ga ik door de laatste deur,
een nieuwe toekomst in.*

Baptistengemeente Emmen Het Baken.

*Ik verlang heen te gaan en met
Christus te zijn, want dit is verreweg het
beste.*

Filippenzen 1:23

De Heer heeft op Zijn tijd thuisgehaald
onze zuster

WILLEMTJE EISSENS-DIJK

op de leeftijd van 89 jaar.

Delfzijl, 2 december 2004
Baptistengemeente Delfzijl.

*In vrede leg ik mij neer en meteen
slaap ik in, want u Heer, laat mij wonen
in een vertrouwd en veilig huis.*
Ps. 4:9 NBV

Omzien in dankbaarheid. Wij hebben
afschied genomen van mijn lieve man,
vader, opa en oud-opa

GERARD VEGTER

* 17 mei 1915 † 22 november 2004

Deventer: H. Vegter – ter Braak

Geeky en Martien

Wim

Noortje †, Maarten en

Daan

Erik en Margreet

Suzanne en Niels

Saskia

Hans en Soh Jung

Correspondentieadres :
H. Vegter – ter Braak
Het Laar 55
7414 BK Deventer.

De begrafenis heeft op vrijdag 26 no-
vember plaatsgevonden.

*Want de mens gaat naar zijn eeuwig
thuis.*

Prediker 12.

Bedroefd door het afscheid maar ook
dankbaar voor de vele jaren waarin we
blijdschap en leed met elkaar mochten
delen, is door haar Heer en Heiland
thuis gehaald onze zuster

NEL HEINEKEN-VERMEULEN

Zij overleed in de leeftijd van 77 jaar.

Baptistengemeente Brunssum-
Treebeek.
Brunssum, 24 november 2004.

Mijn genade is u genoeg
2 Kor. 12:9

De Heer heeft thuisgehaald onze
zuster

ANTJE AFLEN ROZEMA- DEELSTRA

op de leeftijd van 80 jaar.

16 oktober 2004

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid.

*"Wat is dan de sterveling dat u aan
hem denkt, het mensenkind dat u naar
hem omziet?"*
Ps.8:5 nbv

In vol vertrouwen op zijn Heer is
thuisgehaald onze broeder en
oud-voorganger

G. VEGTER

op de leeftijd van 89 jaar.

Onze broeder was sinds 1975 lid van
de gemeente.

Baptistengemeente Deventer.

De Heer is mijn herder.
Psalm 23

In dit vertrouwen is van ons heenge-
gaan onze zuster

GRIETJE NIENHUIS- VRIEZEMA

in de leeftijd van 91 jaar.

Stadskanaal, 7 november 2004
Baptistengemeente Nieuw-Buinen.

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

☎ 0591-623963

www.van-der-graaf.nl

Emmen – Heerlen – Amsterdam

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl

mevr. M.J. Oegema-Tolsma

ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 28 januari 2005. De dead-
line voor dit nummer is 14 januari 2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel geredi-
geerd en/of verkort, te plaatsen. Plaat-
sing van kopij houdt niet in dat de redac-
tie de mening van de auteur en/of geci-
teerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van adver-
tenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;

Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.
Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1 de-
cember van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Bap-
tistengemeenten in Nederland, Biltse-
weg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel.
030-2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wij-
ze dan ook worden overgenomen zon-
der schriftelijke toestemming van de re-
dactie. Een uitzondering geldt voor ge-
meentebleden van gemeenten aangeslo-
ten bij de Unie van Baptistengemeenten.
Bij overname hierin dient dan wel *De
Christen* als bron vermeld te worden,
evenals de naam van de betreffende au-
teur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op ge-
luidscassette en in grootletter. Informa-
tie en opgave: Christelijke Bibliotheek
voor Blinden en Slechtzienden, Postbus
131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

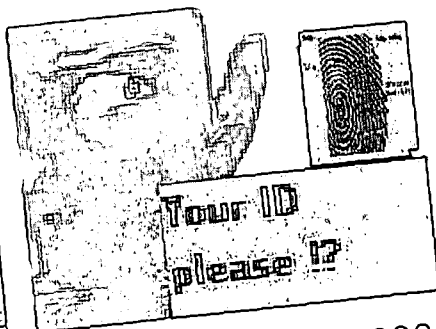
12-15-2004

PLEASE LET ME MAKE THIS PENALTY SHOT, LORD

Your ID Please!

Zo luidt het thema van de komende NBJB Bijbelschool. Voor de derde keer hopen we deze week te houden op 'De Strubben' en wel van 11-18 februari 2005. Voor wie weten wil wat precies de gegevens zijn: Op de website van de NBJB vind je niet alleen informatie daarover, maar ook de ervaringen van de deelnemers, die al eens meege-

daan hebben.

Wie zei dat?

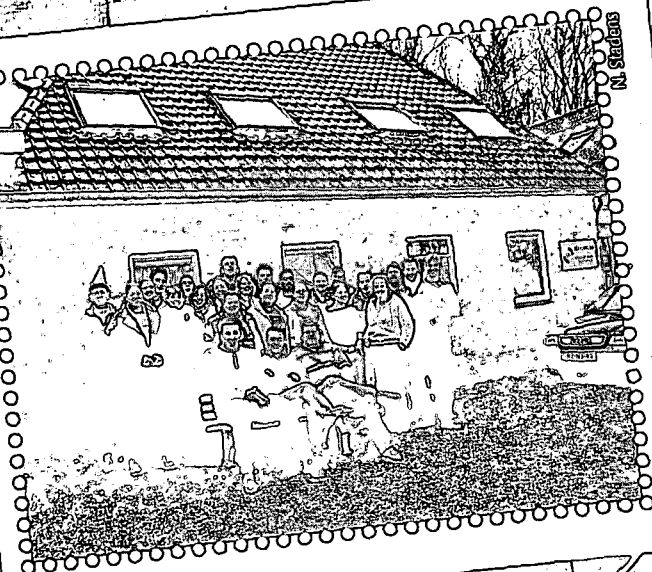
Paulus?

In hoofdstuk 6 van zijn brief aan Timoteüs?

Ja, ga maar even peentjes zweten!

Meer info:

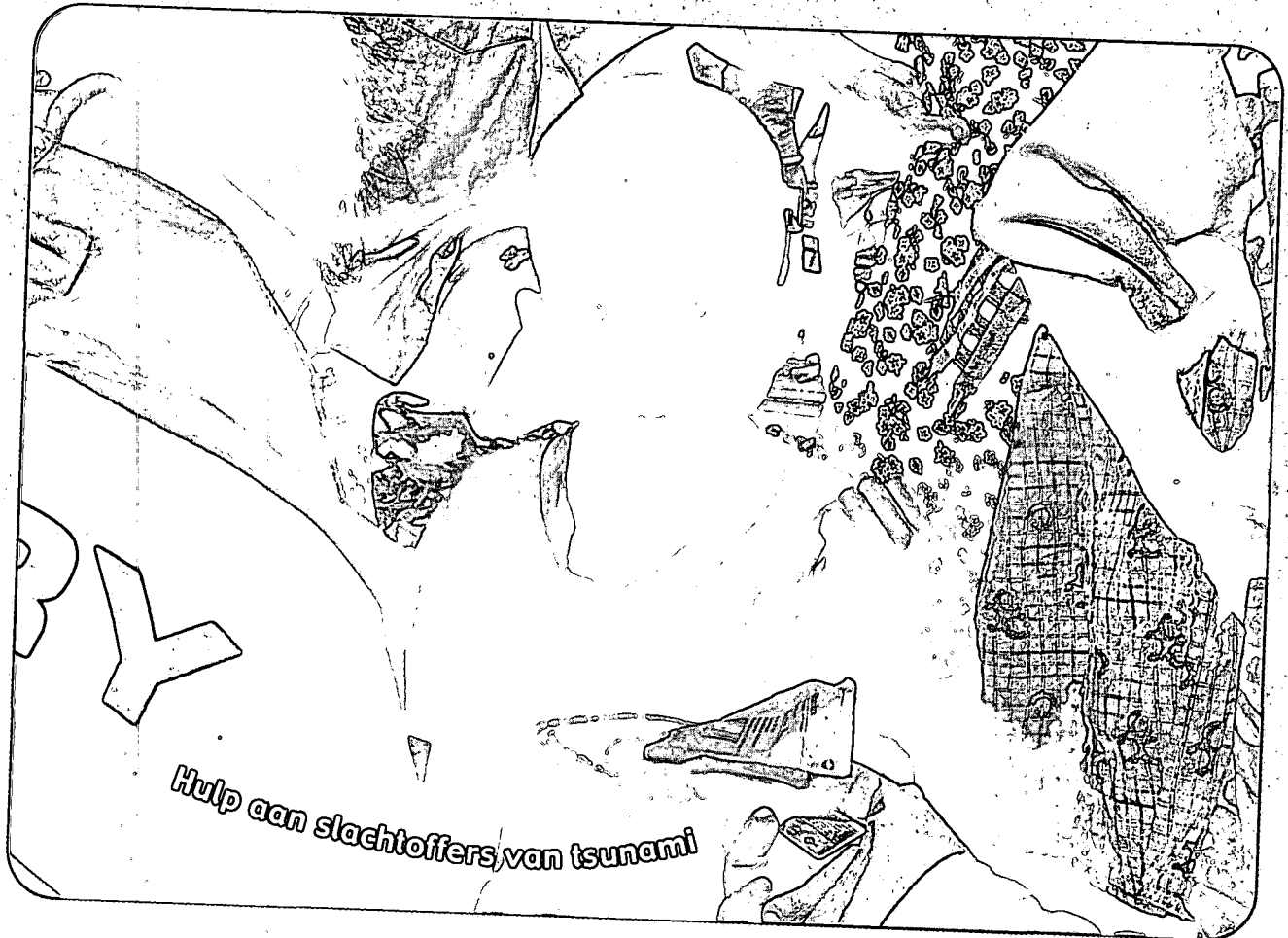
www.timetoturn.nl

Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de Heer van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.

Micha 6:8

De Christen

Hulp aan slachtoffers van tsunami

Gemeente in beeld: Borne

Schoonkerkdienst in Harlingen

Inhoud

Interview met Joanne Verhulst
over analfabetisme

3

Watergraf... de boodschap van
het doopvont

4

Spurgeon plaquette onthuld

5

Column over... *Getallen*

5

Gemeente in beeld: Borne

6-7

Hulp aan slachtoffers
van tsunami

8-9

Schoolkerkdienst in Harlingen

10

Unienieuws

11-12

Allerlei

13

Jongerenpagina

16

Foto's voorkant:
HBAid
S.B. Hoogerhuis
StylGraphix.nl Fotografie

In woord en daad

Als onze zoon Mark op maandag om 05.00 uur z'n krantenwijk wil lopen, veegt hij z'n ogen nog eens goed uit. Gisteren zo herinnert hij zich stonden er toch echt vier fietsen in de schuur en nu... nu is de schuur leeg. Ergens in het verwerkingsproces van deze diefstal komen er teksten uit de Bijbel bij me bovendien waar gesproken wordt over het gegeven dat Jezus zal komen als een dief in de nacht.

Je verwacht het niet (meer), maar het gaat gebeuren, is daarbij de achterliggende gedachte. Wanneer Jezus terugkomt weet geen mens. Dat is volgens de Bijbel alleen bij God zelf bekend. In de wereld om ons heen gebeurt momenteel genoeg om niet alert te zijn en om nog meer dan voorheen het evangelie in woord en daad uit te dragen. De tekenen staan ons allemaal op het netvlies en in het hart gebrand. En diezelfde tekenen zijn ons niet gegeven om in slaap te vallen of een afwachthouding aan te nemen. Natuurlijk hebben we

onze waarom-vragen maar in het licht van de wederkomst van Jezus hebben we ook onze verantwoordelijkheid en horen we de Here Jezus zelf niet zeggen: "Want ik had honger en jullie gaven mij niet te eten, ik had dorst en jullie gaven me niet te drinken" Matteüs 25:42. Verantwoordelijkheid vinden we een zwaar woord, maar in het tonen van verantwoordelijkheid antwoorden we op het woord dat ons is toevertrouwd.

Dat Jezus als dief wordt geïntroduceerd is natuurlijk alleen maar beeldspraak. Hij is verre van een dief. Johannes maakt dit duidelijk als hij Jezus in zijn evangelie citeert met de woorden: "Een dief komt alleen om te roven, te slachten en te vernietigen, maar ik ben gekomen om hun het leven te geven in al zijn volheid." (Johannes 10 : 10) Uit die volheid mogen wij geven, zoals ik al zei: in (ant)woord en daad:

Henk Wieringa

Vandaag, maandag 24 januari 2005, net voordat dit nummer gedrukt zou worden, kwam er bericht van het Diensten-centrum dat br. Jannes Reiling is overleden. Broeder Reiling heeft de afgelopen 50 jaar het gezicht van de Unie in belangrijke mate bepaald. Wij als huidige redactie van *De Christen* hebben zijn bijdragen van de laatste jaren aan ons tijdschrift zeer gewaardeerd. Wij wensen zijn vrouw, kinderen en andere naaststaanden veel sterkte bij het dragen van dit verlies.

Redactie *De Christen*

Leger des Heils

Mariska Oegema

Niet voor iedereen is het vanzelfsprekend te kunnen lezen en schrijven. In ons land zijn maar liefst 1,5 miljoen mensen functioneel analfabeet. "Deze mensen kunnen er zelf niets aan doen dat zij analfabeet zijn. Vroeger hebben zij om wat voor reden dan ook niet de kans gehad te leren lezen en schrijven. Maar die kans kunnen zij opnieuw grijpen, want het is niet nodig om analfabeet te blijven."

Aan het woord is Joanne Verhulst, lid van de Baptistengemeente Arnhem-Centrum, die een methode heeft ontwikkeld waarbij analfabeten binnen tien uur leren lezen. "Via mijn methode leert iemand in hele kleine stapjes lezen. Na elke stap is een moment van stimulans ingebouwd om niet de moed te laten zakken."

Het herwinnen van zelfvertrouwen is volgens Verhulst essentieel. "Het is een groot taboe als je niet kunt lezen; men vindt het vaak niet normaal. Dat maakt de drempel ook zo hoog om je voor een lees- of schrijfcursus aan te melden. Door de mensen in het intake-gesprek hun verhaal te laten vertellen en heel simpele leestestjes te doen, probeer ik hen weer zelfvertrouwen te geven. Want het is wel degelijk mogelijk om op oudere leeftijd te leren lezen."

Met de methode Verhulst leren de leerlingen in ongeveer tien uur het technische aspect van lezen. "Dan volgt nog een lange weg om met de taal te leren omgaan. Want als iemand kan lezen betekent dit nog niet dat diegene ook een brief kan schrijven. De meesten zijn zo enthousiast dat zij na deze methode doorgaan met taal-

Docent Joanne Verhulst:

"Mensen hoeven niet hun leven lang analfabeet te blijven"

lessen. Omdat zij nu al kunnen lezen, is het taboe weg en daarmee ook die hoge drempel om zich hiervoor aan te melden."

Achterstand

Volgens Joanne Verhulst liggen heel verschillende oorzaken aan analfabetisme ten grondslag. "Het kan zijn dat iemand door ziekte of slechthotheid in die cruciale fase van woordjes leren, nooit goed heeft leren lezen. Als je dan eenmaal op de basisschool een achterstand had opgelopen, werd deze vaak alleen maar groter. Want vroeger werd een kind vaak achter in de klas gezet als het niet kon lezen. Tegenwoordig krijgen kinderen met leer- en achterstandsproblemen extra aandacht en begeleiding en is de kans op analfabetisme veel kleiner geworden."

Het opgroeien in een groot gezin kan ook een oorzaak voor analfabetisme zijn. "Vroeger was het bijvoorbeeld heel vanzelfsprekend dat een meisje thuis bleef om haar moeder te helpen in de huishouding. Zo verspeelde het kind de kans om scholing te krijgen." De meeste leerlingen van Verhulst zijn dan ook tussen de 40 en 60 jaar. "Ik heb nog niet met jonge analfabeten te maken gehad, maar die zullen er ongetwijfeld ook zijn."

Isolement

Analfabeten leven in onze informatiemaatschappij vaak in een groot isolement. "Als zij met mijn methode dan in korte tijd wel kunnen lezen, gaat er een wereld voor hen open. Alledaagse dingen zoals boodschappen doen of het juiste knopje van de koffieautomaat kunnen vinden, is nu veel minder lastig; ze kunnen nu lezen wat er staat", illustreert Joanne Verhulst. "Ook in de kerk moesten zij veel missen, omdat zij

bijvoorbeeld de Bijbel en de zangbundel niet konden lezen."

Toch slagen veel analfabeten erin hun 'beperking' voor de omgeving verborgen te houden. "Ze verzinnen allerlei uitvluchten; ze vergeten bijvoorbeeld altijd hun bril, slaan hun zangbundel op de verkeerde pagina open of schrijven nooit wat op. Zo ken ik iemand die een vrouw had uitgenodigd voor de Alphacursus, maar op de cursus bleek dat diegene niet kon lezen."

Hoewel een gemeente in eerste instantie weinig kan doen voor analfabeten die niet over hun probleem praten, kan zij volgens Joanne Verhulst analfabeten misschien toch helpen om uit dat isolement te komen. "In een sfeer van warmte en vertrouwen, zoals in pastorale situaties, durft iemand misschien toch die stap te zetten om met het leesprobleem naar buiten te komen. Of wie in een pastoraal gesprek vermoedt dat de ander niet kan lezen door het herkennen van zo'n uitvlucht, kan proberen het probleem bespreekbaar te maken. Het is wel riskant; mensen kunnen totaal dichtklappen door schaamte, ook al is dit valse schaamte. Er is dan ook veel tact en wijsheid voor nodig."

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Joanne Verhulst, telefoon 026-3816941. Zij kan ook een workshop voor pastoraal werkers verzorgen.

Joanne Verhulst geeft haar leerlingen privéles. "Door een traumatisch schoolverleden kan groepsgericht taalonderwijs, zoals op een ROC, soms heel bedreigend zijn."

Watergraf... van het

de boodschap doopvont

Romeinen 6:4 "We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden."

doopvont in de kerk. Pas geleden mochten we er een jonge vrouw dopen die ook wist wat ellende in haar leven was. En zoals vaker gebruikte ik ergens in de doopdienst woorden als: maar we hebben het watergraf midden in de kerk, en we mogen weten dat je als mens en de wereld uiteindelijk niet kopje onder blijft, omdat we met Christus gestorven, begraven en opgestaan zijn! Omdat het Pasen geweest is in de wereld, daarom zijn we niet zonder hoop.

Mooie woorden en ik meen ze nog steeds vanuit het diepste van mijn hart en geloof! Maar ik schrok wel: we hebben het watergraf midden in de kerk, watergraf, tsunami maar in het geloof dat de draak het niet wint in mens en wereld dat Jezus overwinnaar is. Dat, zoals op het monument van Urk staat: "en de zee is niet meer..."

Dat watergraf gaf me weer moed en hoop en zelfs weer het plezier om uit te zien om met mijn kleindochtertje zandkastelen aan het strand te bouwen... waarbij ik de zee toch met andere ogen zal zien...

Ds. P. Prijt is voorganger van de Baptistengemeente Sittard.

Paul Prijt

Het meest geschokt was ik toen ik een paar kleutertjes op het strand zag spelen die vol verwondering keken naar de hoge golf die eraan kwam: lekker spannend... één van de kindjes liep verder naar de zee en je zag die immense vloedgolf aankomen, met de kennis van achteraf, als een boosaardige draak die alles in zich opslokte en overspoelde... inclusief de spelende kinderen.

Ik zag in gedachten mijn eigen kleindochtertje, heerlijk om van te genieten spelend aan zee op het strand zoals we een tijdje terug deden in Zeeland... onvoorstelbaar. Eerlijk gezegd vond ik het die zondag erna lastiger en moeilijker om te preken... liederen van geborgenheid en veiligheid kregen ineens een andere lading, soms dieper soms ook moeilijker. Liedereren met vragen en gebeden in nood leken beter te passen.

Terwijl je op veilige afstand de juiste (geloofs-)toon probeert te vinden, raakte me een moeder die alles kwijt was en zo iets zei als: (bij het dode lichaam van haar zus) "ik zal moeten proberen vanuit mijn geloof in God dit te verwerken en aan te kunnen, amen." Tjonge als je dat kunt zeggen...

Ik heb bij de voorbereiding van de preek (dat krijgt bijna al een banale klank bij de onbeschrijfelijkheid van

de ellende waarbij je eerder als Job zou moeten zwijgen misschien...) verschillende invalshoeken door mijn gedachten laten gaan: moet je spreken over Noach en de hoopvolle belofte van de regenboog, want hoewel niet de gehele aarde overspoeld werd schudde het behoorlijk aan ons gevoel van veiligheid. Of over Jona die ondanks de overweldigende waterfloed toch gered werd. Maar hoe zit het dan met die 200.000 en meer die het leven lieten? Moeten we 'gewoon' maar een Psalm lezen van iemand in nood die in zijn ellende naar God roept? Of moet je spreken over de Heer die de storm op het meer stilde? Of moet we in deze tsunami een teken van de eindtijd zien als signaal van de aanstaande wederkomst? Maar ik las in de krant een lijstje met rampen uit de geschiedenis waarbij deze tsunami nog niet eens de grootste van alle rampen was! Op internet las ik een preek over de tekst dat geen van de musjes ter aarde valt zonder dat God het toestaat.

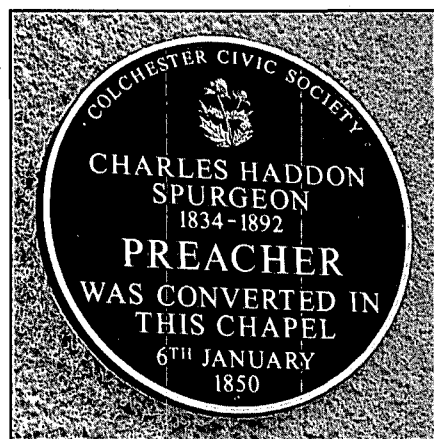
Allemaal woorden en teksten die me dierbaar zijn maar die ook soms vragen op leveren waar je bij deze ramp niet zomaar antwoord op hebt (als dat al zou moeten natuurlijk en een preek is gelukkig ook niet alleen voor antwoorden bedoeld, daar zijn quizzzen voor!) Toen ik in de kerk kwam, ging mijn oog het eerst naar het nieuwe

Spurgeon plaquette onthuld

P.J. Lalleman

Op veel gebouwen in Engeland is een blauwe plaquette aangebracht ter herinnering aan een bekende persoon die in dat gebouw geboren werd, woonde, verbleef of overleed. In sommige bekende straten in het centrum van Londen zit op bijna elk huis zo'n ronde blauwe plaat. Op 8 januari jl. werd in de stad Colchester, niet ver van Harwich, zo'n blauwe plaquette onthuld op de muur van een klein oud kerkje. Het bijzondere van deze plaat is dat deze niet herinnert aan een bewoner of zelfs maar aan iemand die er preekte, maar aan een bekering, en wel de bekering van Charles Haddon Spurgeon, de Prins der Predikers. Het kerkje is nu van een onafhankelijke Baptisten-gemeente, maar in 1850 was het een Methodistenkerk.

P.J. Lalleman

Op zondagochtend 6 januari van dat jaar liep Charles Spurgeon, 15 jaar, er binnen omdat het weer te slecht was om de Baptistenkerk verderop te bereiken. De lekenprediker had de dienst bijna niet laten doorgaan omdat er slechts weinig mensen waren vanwege het slechte weer. Maar op die ochtend hoorde Spurgeon de woorden uit Jesaja 45:22 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde!' Spurgeon kwam tot bekering. Twee jaar later werd hij predikant, op zijn 19e werd hij in Londen beroepen en op zijn 22e stichtte hij

een opleiding voor voorgangers die nu zijn naam draagt: Spurgeon's College, waaraan mijn vrouw en ik sinds 2000 lesgeven. Later stichtte hij ook weeshuizen voor jongens en meisjes. Hij was één van de invloedrijkste christenen van de 19e eeuw en zijn preken en boeken worden nog steeds vertaald, gedrukt en gelezen. Het aanbrengen van de blauwe plaat was het initiatief van een lid van de gemeenteraad van Colchester die tevens baptist is. Voorafgaande aan de onthulling was er een samenkomst in het kleine kerkje dat met rond 100 mensen overvol was. Het gemeenteraadslid leidde zelf de bijeenkomst. Een achterachterkleindochter van Charles Spurgeon, Susannah Spurgeon, gaf een getuigenis van de noodzaak van bekering en van haar eigen geloof. De andere spreker was Dr. Nigel Wright, de huidige rector van Spurgeon's College, die de betekenis van Spurgeon belichtte. Hierna werd de plaat op de buitenmuur onthuld door de burgemeester van Colchester en Susannah Spurgeon.

Tot voor kort was het niet bekend dat er nog directe afstammelingen van Spurgeon leven die ook zijn naam dragen. Charles Spurgeon zelf en zijn vrouw Susannah (!) hadden een tweeling, twee zoons. Maar doordat er vervolgens in de familie vooral dochters werden geboren, verdween de naam Spurgeon bijna helemaal. Susannah woont met haar ouders in Dublin, Ierland. Haar grootvader, een kleinzoon van Charles dus, trok naar die stad om er theologie te studeren, bleef er vervolgens wonen en werd rector van het 'Irish Bible College'. Nog een ander misverstand werd deze dag opgehelderd. Er is wel gesuggereerd dat de naam Spurgeon oorspronkelijk uit de Lage Landen stamde, maar dat blijkt niet te kloppen. De naam is een verbastering van Spear John, 'Jan de Speerdrager', en wijst erop dat het geslacht oorspronkelijk uit Frankrijk kwam.

Pieter J. Lalleman

Column over...

Getallen

Door: S. Prost

Euclides en Archimedes hebben ons stevig met hun getallen aan het denken gezet: het onderzoek naar het getal 'pi'. Hiram van Tyrus heeft zeven eeuwen daarvoor al berekeningen van de cirkel gemaakt voor het vervaardigen van het wasvat van de tempel. En prof. dr. C.J. Labuschagne berekende dat de Hebreeuwse tekst van Genesis 1543 verzen telt. Een veelvoud van het bijzonder heilige getal 26, de getalswaarde van de Godsnaam YHWH: 59x26. Dat betreft dan de getallen-symboliek.

De laatste weken komen er heel veel getallen op ons af die te maken hebben met de tsunami, de zeebeving in Azië. Eerst het per dag oplopende aantal slachtoffers. Uiteindelijk schrikbarend hoog. Verder de overzichten van alle natuurrampen, zoals aardbevingen vanaf Pompei tot nu toe. Weer werden we wakker geschut. Als we dat al niet waren. Dan de cijfers van het oplopend aantal giften. Te storten op de beschikbare bank- en gironummers. Werkelijk overweldigend. En dat terwijl het Centraal Bureau voor Statistiek berekend heeft dat onze huishoudens gemiddeld voor 995 Euro in het rood staan! Heel merkwaaardig. Ook zijn er weer getallen waaruit duidelijk wordt bij welke hulporganisatie er meer of minder aan de strijkstok blijft hangen. Het houdt niet op.

Gegéven is er. Ook in onze gemeenten. Langs diverse kanalen. Dat doet een mens goed. Maar het moet ook de getroffenen goed doen. Want dat is toch het doel. "We kunnen ons zelfs goed gaan voelen over hoe goed we zijn," zei massapsycholoog Van Ginneken. Eh, zei Jezus niet iets over onze rechter- en linkerhand? Uiteindelijk gaat het er toch om wat God van ons geven vindt. Of Hij er zijn goedkeuring aan geven kan. Ik vraag mij af: waarom hebben onze giften toch zo weinig het karakter van een offer?

Reageren? s.prost@freeler.nl

Gemeente in beeld: Borne

Rob Hoogerhuis

Vroeger was de gemeente te Borne een voorpost van Hengelo, maar in 1958 is de Baptistengemeente Borne zelfstandig geworden. In 1959 werd de gemeente lid van de Unie. Sindsdien hebben vele voorgangers in opleiding hun ervaringen opgedaan in Borne; voor Borne een uitkomst met haar beperkte financiële middelen en voor de voorgangers in spe een mooie gelegenheid om ervaring op te doen. De eerste wijkpredikant was Ds. Ploeger; de eerste predikant in dienst van de gemeente Borne was Ds. Bandstra.

Borne ligt tussen grote Baptistengemeentes in, zoals Hengelo (met 3 gemeentes), Almelo en Enschede, met op wat verdere afstand Vroomshoop en Westerhaar. Borne is nooit groot geweest, maar vervult toch een be-

langrijke functie. Grote omliggende gemeentes waren en zijn niet altijd even in trek bij sommige mensen die liever kiezen voor een kleinere gemeente met een hoog gehalte aan persoonlijk contact. Ondanks het kleine aantal gemeenteleden bruist het in de gemeente van energie; zo is er het dubbelmannenkwartet 'EDO-ZA' en een begeleidingscombo bestaande uit 2 toetsenisten, 2 fluitisten, een trompettist cq. trombonist en een klassiek slagwerker.

De vaste activiteiten binnen de gemeente omvatten Bijbelstudie en Bidstond, wekelijks Eredienst (met de mogelijkheid van Zondagsschool), maandelijks Liefdemaal in de kring, wekelijkse koor-repetitie, maandelijks Jeugd van Vroeger, maandelijks een Zang-Evangelisatiedienst of een Jeugddienst. De huidige consulent is br. Henk Mol, die tevens consulent is van de gemeente Almelo. De Raad van de gemeente bestaat uit 5 leden en de consulent, die maandelijks vergaderen.

Intern gericht

De gemeente heeft in het wat verdere verleden en ook sinds kort wat ruime tijden achter de rug en daarom was het noodzakelijk om een periode van

innerlijke rust in te lassen. In deze tijd heeft de gemeente weinig gedaan om naar buiten te treden, omdat het noodzakelijk was om intern rust en vrede te brengen om zo beter tot elkaar te komen en bovenal de Liefde van Jezus Christus en zijn boodschap van vergeving en verlossing tot in zijn volle omvang te laten bezinken. Dit heeft tot gevolg gehad dat de gemeenteleden onderling elkaar beter zijn gaan begrijpen en dat de uiteenlopende standpunten beter door een ieder geaccepteerd zijn. Zoals Jezus een ieder accepteert zoals hij is, zo moesten de gemeenteleden onderling eveneens elkaar accepteren en liefhebben.

Om dit te bereiken heeft de gemeente tot twee keer toe de Alpha cursus gevolgd, met als doel, nogmaals, dichter tot elkaar te komen en zodoende geestelijk te groeien. Onder de bezielende leiding van br. Peet Wijchers en met de hulp van gemeenteleden uit Enschede, Almelo en Hengelo en dat alles onder de volmaakte leiding van de Heilige Geest is Borne erin geslaagd om de eenheid te bewaren en vooral samen als gemeente naar buiten te willen treden. Aan deze cursus hebben ook vrienden en buitenstaanders meegedaan, waarvan een aantal bij ons zijn gebleven.

Extern gericht

Na deze periode van interne opbouw en groei werd het tijd om meer naar buiten te treden, om die Verlossing en Vrede, die Jezus beloofd heeft, aan alle ingezetenen van Borne te verkondigen. De goede naam van de Baptistengemeente in Borne had veel

deuken opgelopen door de onderlinge onenigheden en daarom is een plan opgesteld om dit te herstellen en daarna in de Liefde van Jezus Christus de ware boodschap van de vergeving van zonden uit te dragen.

In 2003 is het 'Reveil 2003' ontstaan, waarvan in dit blad destijds uitgebreid melding is gemaakt. Ondanks de samenkomsten, waar vaak minder dan 20 mensen aanwezig waren, is de gedrevenheid en het enthousiasme groot. De Liefde en de eenheid is bijzonder en straalt uit naar buiten, zodat er tegenwoordig regelmatig gasten te begroeten zijn. Borne maakt frequent gebruik van gastsprekers, die aangestoken worden door het enthousiasme van de gemeenteleden. Om verder bekendheid te verwerven heeft de gemeente een eigen website (digitalekerk.nl) op Internet geopend, waar iedereen alles van de gemeente kan vinden. Deze is operationeel, maar voortdurend onderhevig aan verbeteringen.

Er wordt tevens aan gewerkt om de kerk steeds vaker in het middelpunt te zetten d.m.v. culturele evenementen, zoals tentoonstellingen etc., om op deze manier mensen te laten kennismaken met cultuur maar tevens met onze kerk en het evangelie van Jezus Christus.

Ondanks de beperkte geldelijke middelen verkeert Borne in een gezonde financiële staat, mede door het verhuur van het eigen kerkgebouw 'de Fontein' en de hoge eigen vrijwillige bijdragen van de gemeenteleden. In

het kader van het 'Reveil 2003/2004' zijn vele activiteiten ontwikkeld, die hun vruchten nu beginnen af te werpen.

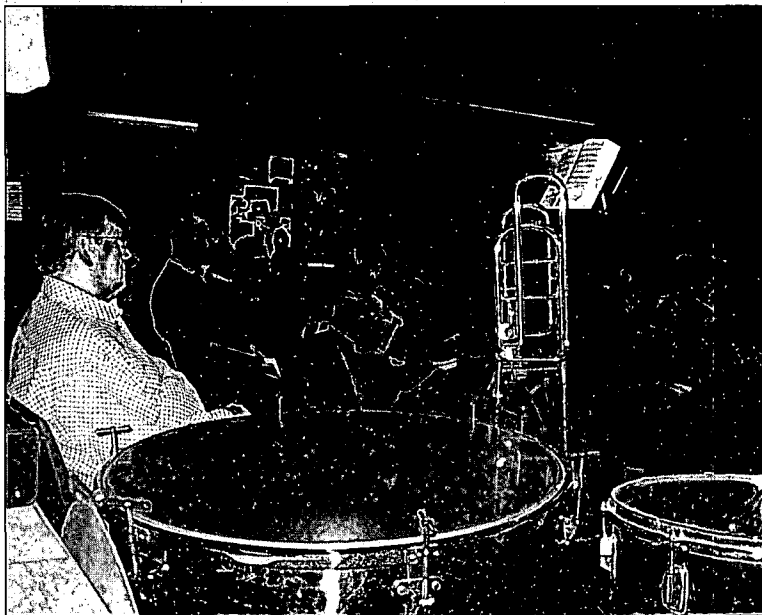
De gemeente nu

Er worden in het kader van het 'Reveil 2003/2004' steeds opnieuw diverse activiteiten ondernomen. Eén van die activiteiten is een regelmatig terugkerende Johannes de Heer Evangelisatie/ zangdienst. Deze zangdiensten blijken een groot succes te zijn en de opkomst is groot en de tendens is dat de opkomst nog groter wordt. De gemeente houdt deze diensten, omdat zij vindt dat er een taak weggelegd is om de ouderen (en behoudende jongeren) een warme plaats in de kerk te geven (van welke kerkelijke richting dan ook maar) om op deze wijze de onderlinge gemeenschap te versterken en zodoende hun eigen herkenning en geloof te kunnen beleven.

Daarnaast ontwikkelt de gemeente een plan om onze jongeren te kunnen bereiken om hen eveneens een speciale plek toe te kennen in de gemeente. Er zijn een aantal Praise-diensten geweest, maar deze hebben

nog niet het succes dat gewenst is. Er wordt aan gewerkt om het concept aan te passen en de diensten de nodige aandacht in de media te geven, die deze verdienen.

Naast deze activiteiten, die extern gericht zijn, bevordert de Raad de onderlinge samenkomsten om de on-

derlinge geestelijke Liefdesband te verstevigen, waarbij opnieuw en blijvend de Liefde van Jezus Christus centraal staat, zoals tijdens de opbouwfase (maar ook daarna) zo goed door iedereen is ervaren.

Deze onderlinge Liefde blijkt naar buiten toe op te vallen en uit allerlei activiteiten zijn er nieuwe contacten ontstaan, die de gemeente in contact heeft gebracht met de omliggende gemeentes en gelovigen. Zo is er een speciaal contact ontstaan met de gemeente 'de Herberg' om verder te bekijken of er gezamenlijke acties kunnen worden gevoerd en/of samen speciale diensten cq. vieringen te houden.

Het doel om de Baptistengemeente te Borne weer in de spotlights te brengen, is geslaagd en van hieruit hopen we nu de bewoners van Borne en omstreken met het evangelie van de Levende Heer en de hoop en de rust die het geloof met zich meebrengt, te bereiken. Wij zijn dankbaar dat wij als dienaren van de Levende Heer zo in Borne mee mogen werken aan het grote plan van God.

Br. R.H. Hoogerhuis is secretaris van de Baptistengemeente Borne.

Foto's: S.B. Hoogerhuis

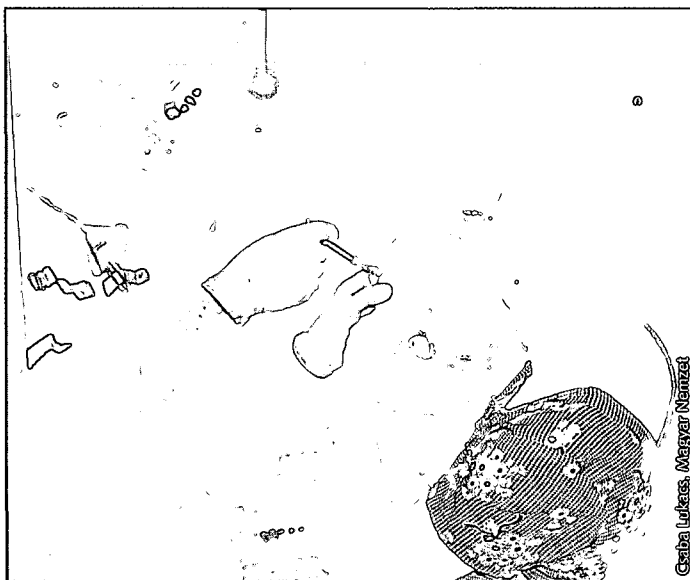
Enkele honderden christenen zijn omgekomen door de tsunami die op 26 december in delen van Zuid-Oost Azië en Afrika voor meer dan 200.000 doden zorgde. Veel van de getroffen landen staan hoog op de vervolgingsranglijst van Open Doors. Toch is het opmerkelijk te zien hoe liefdevol christenen omgaan met de gevolgen van de vloedgolf.

Uit geluiden die Open Doors de afgelopen twee weken heeft binnengekregen uit India, Sri-Lanka en Indonesië blijkt dat veel christenen volop meedoen aan hulpacties. Dat lijkt logisch, maar is het niet als je bedenkt dat ze nu hun dorps- en stadsgenoten helpen die voorheen de christenen het leven zuur maakten.

Dominee Issac Raju en zijn 25-koppige gemeente in Lothkunta (Zuid-India) hielpen bijvoorbeeld een dag na de ramp al mee met het begraven van doden en deelden eten en kleren uit aan overlevenden. De afgelopen maanden zijn deze christenen diverse malen in elkaar geslagen door Hindoe's.

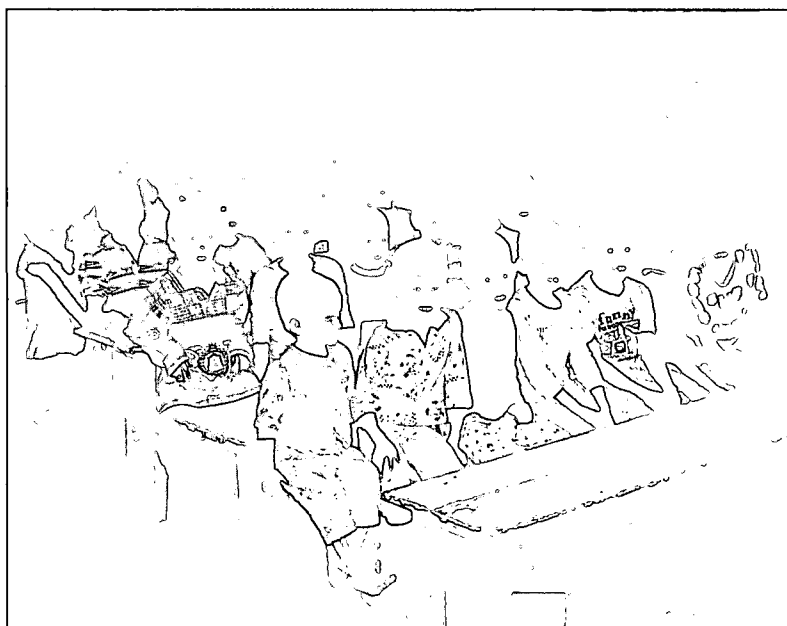
In Sri-Lanka hebben boeddhisten de afgelopen twee jaar zeker 160 kerken aangevallen. Toch hebben christenen zich onder de vlag van de Nationale Christelijke Evangelische Alliantie verenigd en bieden ze noodhulp. Ze worden daarbij bijgestaan door buitenlandse organisaties.

Banda Atjeh, de zwaarst getroffen regio, is bijna volledig islamitisch. Christenen maken slechts een erg kleine meerderheid uit en zuchten dan ook onder zware vervolging. In 2002 werd de sjaria ingevoerd. 150 christenen zijn hier omgekomen door het verwoestende water en vijfduizend christenen zijn dakloos geworden. Toch doen ongeveer de helft van alle Indonesische kerken mee aan hulpacties voor Atjeh.

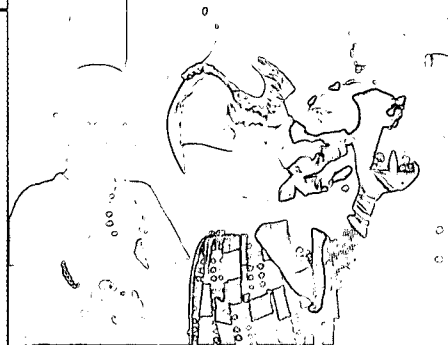
Gebruik: Lukas, Magyer Némzet

Een m...
HBAi...
naar S...
bracht en b...
mijn waar...
ganisaties...
en is ook...
waar ze no...
hulporgani...
treedt voor...
BWAid ver...
den ingeza...
over Unies...
voor noodh...
Op 6 janua...
in Indones...
gen. Omda...
handeld w...

“Die ochtend zouden mijn vrouw en ik het nieuwe centrum van onze kerk schilderen”, schrijft Methodisten-voorganger Laya-sing uit Sri Lanka. “Terwijl we aan het schilderen waren, zagen we mensen weg rennen. In de verte kwam een zes meter hoge golf op ons af. Ons centrum staat slechts vijfhonderd meter van de zee af. Hele huizen spoelden weg. Godzijdank stopte de golf tijdig zodat ons centrum wat hoger ligt, gespaard bleef.”

Op 30 december stuurde hij een nieuwe e-mail: “Gisteren zagen we weer dat mensen begraven werden. In elke kuil werden honderd lichamen gelegd. Ze den hen niet identificeren. Alle kerken en hulporganisaties geven noodhulp duurt nog jaren voor we hier bovenop zijn. Bid dat we toch maar wijsheid en ontvangen zodat we mensen kunnen bemoedigen en sociale hulp kunnen geven.”

mi slachtoffers

disch hulpteam van de Hongaarse Baptisten Hulporganisatie, vertrok al op 27 december, één dag nadat de tsunami toeslag, Sri Lanka om hulp te bieden. Behalve het geven van medische hulp, brengt het team ook in kaart welke noodhulp en hulp op langere termijn nodig is. Door nauwe samenwerking met andere (christelijke) lokale kerken, kon noodhulp snel en effectief geboden worden. De toekomst gewaarborgd dat hulp daadwerkelijk terechtkomt is. Het Hongaarse team werkt ook nauw samen met BWAid, de organisatie van de Baptisten Wereld Alliantie, die als coördinator op andere baptisten organisaties en groepen die hulp willen bieden. Deelt ook de giften die overal ter wereld door Baptistenunies worden verspreid. Binnen enkele dagen was meer dan US\$ 120.000 verdeeld aan lokale organisaties in Thailand, Sri Lanka, India en Indonesië voor hulp, zoals schoon drinkwater, gaarkeukens en tijdelijke opvang. In juli jl. arriveerde een tweede hulp team van de Hongaarse baptisten. Ze werken in Banda Atjeh in een kamp voor 30.000 vluchtelingen. Veel patiënten met verwondingen aan arm of been niet goed behandelbaar, hebben ze vele amputaties moeten uitvoeren.

Kids in actie

Een groepje kinderen van de Edese Baptistengemeente benutte de Kerstvakantie meestal om kerstbomen op te halen om daarmee wat extra zakgeld te verdienen. De aankondiging van een speciale collecte in onze gemeente voor de slachtoffers van de vloedgolf op Sri Lanka bracht hen op het idee om het geld dit keer te bestemmen voor de slachtoffers van de ramp. De groep, aangevuld met wat vriendjes, heeft een enorm aantal kerstbomen verzameld. Maar ze deden nog meer: ze vormden een dansgroepje en gingen, met muziek erbij, optredens op straat verzorgen. Wie niet kon dansen, mocht met de pet rondgaan. In een week tijd hebben de kinderen het geweldige bedrag van € 1.610,30 opgehaald. In de dienst op 9 januari jl. werd het bedrag overhandigd en mochten ze ook één van hun dansjes laten zien. Een groot applaus viel hen ten deel. Samen met de opbrengst van hun actie en de collecte op onze beide locaties konden we in totaal € 6.000 overmaken aan de Unie om de actie voor Sri Lanka van Baptist World Aid te ondersteunen.

Baptistengemeente Ede

Winfried Ramaker

Schoolkerkdienst

Erik van Duyl

Het is in Harlingen al sinds jaar en dag een begrip. Twee keer per jaar werken basisschool en kerk samen om te komen tot een betrokken stuk godsdienstonderwijs. Om precies te zijn, vier kerkgenootschappen en drie protestant christelijke basisscholen doen er aan mee. Er wordt voortdurend gerouleerd, opdat een ieder overal een keer komt. Bij tourbeurt is één van de vier kerken vrij en de andere drie kerken ontvangen de kinderen, ouders en leerkrachten van de school in de kerkdienst. Het is dan een drukte van jewelste, maar het is een geweldig feest.

Voor het zover is, gaat er wel de nodige voorbereiding aan vooraf. Om te beginnen is er het overleg tussen de leerkrachten en de predikanten om met elkaar een thema en een liturgie af te spreken. Daarna gaat de school met het thema aan de slag. In de week voorafgaand aan de schoolkerkdienst wordt er in elke klas op het niveau van het kind aandacht besteed aan het gekozen thema. Ook wordt in elke klas één of twee liederen aangeleerd uit het totale aanbod van die komende

zondag. Als 'klapper' komt de dominee in de klas om in ongeveer een kwartier iets te zeggen over het thema.

Met de kleintjes uit de groepen 1,2 en 3 zittend in een cirkel, met mijn zogenaamde kinderen (serie poppen), om een prachtig verhaal te vertellen. En wie vertrouwd is met deze leeftijd weet dat je dan ook vele sappige verhalen terug krijgt. Voor de grotere kinderen heb ik dan een quiz met natuurlijk ook een paar al te dwaze antwoorden, want lachen is gezond. Voor de groepen 7 en 8 had ik een paar vragen passend bij de Schriftlezing. Per tweetal kregen ze een Bijbel en zoeken maar. Na afloop willen ze vrijwel allemaal graag naar de kerk en wat triest als een jong koppie je aanstaart en zegt: "maar het zal wel niet doorgaan, want mijn pa en ma willen natuurlijk weer uitslapen."

En dan is het zover... de zondagochtend breekt aan. De kerk stroomt vol met onbekende gezichten - jong en oud. Dan te bedenken dat lang niet alle kinderen komen, nog geen 50%. De laatste keer betrof de opkomst 68 kinderen van de school. Met ouders en leerkrachten er bij zijn dit toch ruim 120 gasten en die hebben wij normaliter niet elke zondag in ons midden.

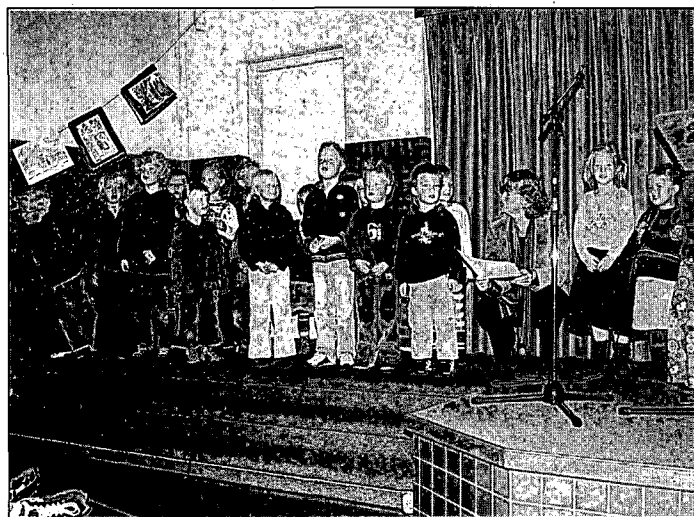
De leerkrachten hadden de laatste keer een geweldig hoorspel voorbereid. Tijdens dit spel werden teke-

ningen van de kinderen vertoond op een groot scherm. Dit maal was de muzikale begeleiding ook volledig verzorgd door twee leerkrachten. De kinderen van groep 1 en 2 zongen hun lied op het podium en een kleine soliste deed de harten smelten. Een jongen uit groep 8 verzorgde de Schriftlezing en ieder kon meelesen vanaf het scherm. De beamer biedt in zo'n dienst geweldige mogelijkheden; liederen krijgen een vrolijke noot mee en de preek gaat gepaard met plaatjes. Na afloop van de dienst is er koffie voor de volwassenen en ranja voor de kinderen.

Diverse gezinnen in Harlingen komen 2x per jaar in een kerk; u begrijpt: de schoolkerkdienst. Dan vouw ik mijn handen samen in grote vreugde voor de kans die God ons biedt. Helaas signaleer ik dat enkele oudere gemeentelieden wegblijven om de drukte te mijden. Dit weegt echter niet op tegen de vreugde over al die vrolijke kinderen en hun ouders, die soms voor het eerst op eenvoudig niveau iets van het Evangelie vernemen. Als je later een ouder spreekt en die je dan toevertrouwt dat het toch heerlijk is zo'n dienst bij de Baptisten; "daar word je zo vrolijk van", dan is het bemoedigend voor iedereen die er aan gewerkt heeft.

De meeste ouders en kinderen zie je pas weer na twee jaar, maar een enkeling komt eerder terug, omdat het naar meer proeft. Ik weet niet wie ooit dit fenomeen in Harlingen geïntroduceerd heeft, maar de persoon heeft er goed aan gedaan. Als een schoolkerkdienst in uw gemeente nog geen begrip is, dan beveel ik het van harte bij u aan.

Foto's: StylGraphiX.nl Fotografie

Een nieuwe SGO-conferentie over de praktijk van bezielend leiderschap

25 en 26 februari 2005

Wat komt er allemaal kijken bij het leidinggeven aan de gemeente? Natuurlijk zijn er bijbelse principes die we niet mogen verwaarlozen. Dat leidinggeven namelijk iets te maken heeft met *diënen*. Wie meent dat leidinggeven gelijk staat aan je wil opleggen aan de broeders en zusters, slaat de plank finaal mis. In de conferentie op 25 en 26 februari a.s. op 'De Bron' in Dalfsen zal in de lezing op vrijdagavond de *diensknachtsgestalte* van de leider stevig worden benadrukt. Ds. Yme Horjus zal een aantal bijbelse lijnen trekken die onopgeefbaar verbonden zijn met het leidinggeven in een gemeente.

Tegelijkertijd zal hij zich hardop afvragen of de wijze waarop baptisten gemeenten het hoogste gezag toekennen aan de gemeentevergadering, altijd wel zo effectief (doelgericht) en efficiënt (doelmatig) is geweest. Sommige gemeenten waren misschien beter af geweest met een meer sturende aanpak van de raad dan de moeizame manier waarop de gemeentevergadering de koers moest uitzetten. Het viel dan lang niet mee om in het spreken van de gemeentevergadering de leiding van Gods Geest te ontdekken door het geharrewar en het gekrakeel waarmee tenslotte dan toch nog een bepaalde consensus werd bereikt.

Welke soort leiding hebben we nodig? Moeten de raad en de Gemeente Opbouwgroep bestaan uit mensen die alleen maar hun nauw omschreven mandaat van de gemeentevergadering uitvoeren of mogen dit ook mensen zijn die bevlogen, slagvaardig en daadkrachtig de gemeente proberen mee te nemen op wegen van vernieuwing en toewijding? Het veelgeroemde primaat van de gemeentevergadering kan wel eens de grootste valkuil van een gemiddelde baptistengemeente zijn.

In de zaterdagochtendlezing zal ds. Wigle Tamboer van de Vrije Baptisten Gemeente te Hoofddorp ('De Meerkkerk') zijn praktijkervaringen met ons delen. In de twintig jaar dat deze gemeente bestaat, is zij uitgegroeid tot een levenskrachtige en op de eigen tijd gerichte gestalte van het lichaam

van Christus. Ook het leiderschap dat deze gemeente vertoont, is het waard om eens onder de loop te nemen. Welke lessen en aanwijzingen kan deze jonge en frisse gemeente de traditionele baptistengemeenten leveren?

De zaterdagochtend wordt overigens geopend met een bijbelstudie van de hand van ds. Wieger Sikkema uit Musselkanaal over het leven van Jozua. Hoe zag Jozua zijn eigen rol als leider van het volk Israël? Tijdens deze twee conferentiedagen, die op vrijdagavond beginnen, zal er volop ruimte zijn om het gehoorde door middel van verwerkingsvormen praktisch toepasbaar te maken voor de eigen plaatselijke situatie.

Dit wordt een conferentie die leiders en dienaars (!) van baptistengemeenten niet zouden mogen missen!

Namens de SGO,

Yme Horjus

Het Baptisten Seminarium biedt aan:

Deeltijd Opleiding nieuwe stijl

Een idee voor jou? Info op 24 februari en 15 maart

In september 2005 start aan het Baptisten Seminarium een vernieuwde deeltijdopleiding die afgestemd is op het voorgangerschap in een baptistengemeente. De vernieuwingen zijn in de volgende punten samen te vatten:

- afstemming op de veranderingen in gemeentelven en voorgangersrol die zich momenteel voltrekken;
- integratie van theorie en praktijk vanaf het eerste studiejaar;
- een studietraject dat te overzien is en meer ruimte laat voor het onderhouden van sociale contacten; een en ander zonder kwaliteitsverlies.

Veel gemeenten zijn momenteel bezig met gemeenteopbouwwerk. Dit mikt op vernieuwingen in het gemeentelven die aan te geven zijn met trefwoorden als 'gavengericht gemeentewerk', 'kringsgewijze opbouw van gemeentelven' en 'passie voor evangelisatie'. Binnen dit plaatje gaat het voorgangerschap er ook anders uit zien. De vernieuwde opleiding speelt hier op in en biedt de mogelijkheid tot keuze voor een meer gedifferentieer-

de beroepsuitgang: prediker, pastor, gemeenteopbouwwerker.

Elk cursusjaar heeft een of twee praktijkperiodes die doorgebracht worden in een baptistengemeente. De studie duurt 5 jaar. Het onderwijs wordt gegeven op vrijdag, in de namiddag en vroege avond. Het onderwijs heeft het karakter van begeleide thuisstudie. De student krijgt ter voorbereiding op iedere lesdag thuis te volbrengen studieopdrachten mee. De lesbijeenkomsten zelf zijn gewijd aan bespreking van de uitgevoerde opdrachten. Het onderwijs wordt aangeboden op HBO-niveau. Het onderwijs vooronderstelt een voltuoidde HAVO of daarmee gelijk te stellen opleiding. De student moet in staat zijn Engels en Duitstalige studieboeken te lezen.

De TWO is een eigen opleiding van het Seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland. Het diploma heeft formeel alleen rechtsgeldigheid binnen de Unie, als theologische opleidingseis voor beroepbaarstelling. Besturen van zorginstellingen en scholen zijn vrij om bij sollicitatie het diploma te aanvaarden als bewijs van voldoende opleiding voor de functie van resp. pastor en godsdienstdiener. Het is mogelijk om na het behalen van het TWO-diploma in één jaar studie aan een rijkskerkende HBO-instelling het aldaar verstrekte diploma te behalen.

Het lesgeld bedraagt € 750,- p.j. Daarbij komen kosten van door het Seminarium verstrekt studiemateriaal en verzorgingskosten. Voor aanschaf van boeken moet gerekend worden op € 200,- p.j.

Wil je meer weten? Op donderdag 24 februari en dinsdag 15 maart organiseert het Seminarium een **informatieve bijeenkomst**, steeds om 19.00 uur, op 'De Vinkenhof' (adres: zie onderstaand). Docenten en enkele studenten zijn aanwezig om je te vertellen wat je van de opleiding wilt weten. Er is ook gelegenheid voor persoonlijk gesprek.

Aanmelding, onder vermelding van de datum waarop je komt:

Schriftelijk: Baptisten Seminarium, 'De Vinkenhof', Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin.

Telefonisch: Dr.R.Erwich, tel.030-225563 (werk)/033-4681913 (privé);

Dr.O.H.de Vries, tel.030-2255662 (werk)/030-2286161 (privé)

E-mail: Dr.R.Erwich@planet.nl

O.H.de Vries

Unienieuws

Dooptdiensten

Stavoren: Gina Westra (40 jaar); Ede 'De Kei': Lisette Dabroek (15 jaar); Ede 'Reehorst': Henk van Dijk (56 jaar), Karin Huibers (32 jaar), Corine Nagtegaal (28 jaar), Shifra Plooi (16 jaar), Marloes van de Poll (24 jaar); Paul van de Poll (22 jaar), Dewi Wasim (15 jaar) en Wendy van de Bank (24 jaar); Muntendam: Elga Walters-Akkerman (37 jaar) en Linda Blaauw (24 jaar); Zwolle: Dinand Mentink (15 jaar).

Beroepingswerk

Het College van Beroepbaarstellingen deelt mee dat zij aan br. C. Hanemaaijer een beroepbaarstelling voor alle gemeenten heeft verleend.

Afscheidsdienst ds. W. Greven

Op D.V. zondag 6 februari a.s. nemen de gemeenten Kollumerzwaag en Dokkum afscheid van hun voorganger ds. W. Greven die een beroep heeft aangenomen naar de Baptistengemeente Stavoren. In een gezamenlijke Avondmaalsdienst die om 09.30 uur begint, nemen de beiden gemeenten in intieme sfeer afscheid van hun voorgangersechtpaar. Om 15.00 uur is er een officiële afscheidsdienst. Na deze dienst is er koffiedrinken, waarin u persoonlijk afscheid kunt nemen van de familie Greven. Beide diensten worden gehouden in de Baptistengemeente 'De Ontmoeting', Stationsweg 47 te Dokkum. In de middagdienst is er opvang voor de kinderen.

Namens de raden van de Baptistengemeente Kollumerzwaag en Dokkum:

G. de Bruin-Visser, secr.
R. Postmus-Feenstra, secr.

Intrededienst ds. W. Greven

Op D.V. zondag 27 februari a.s. doet ds. Wolter Greven zijn intrede in de Baptistengemeente Stavoren. Aanvang van deze intrededienst is 15.00 uur in 'De Kaap' te Stavoren. U bent hiervoor van harte uitgenodigd. Voor informatie over deze intrededienst kunt u terecht bij de secretaris van de gemeente: br. Tj. Joustra tel: 0514-681920 of per e-mail tjipkejoustra@wanadoo.nl

Intrede tweede voorganger in Ede

Op D.V. 6 februari a.s. doet ds. Yme Horjus zijn intrede in de Baptistengemeente Ede. Ds. Horjus zal zich met name gaan inzetten voor de diensten en de bezoekers van de tweede locatie van de Edese Baptistengemeente, die op zondag samenkomt in het gebouw 'De Kei' in Ede-West. De intrededienst begint om 15.00 uur en wordt gehouden in 'De Kei', Peppelensteeg 12. Belangstellenden zijn van harte welkom.

Winfried Ramaker

Conferentie Doelgericht Jongerenwerk

Ter gelegenheid van de uitkomst van het boek *Doelgericht Jongerenwerk* van Doug Fields organiseert Purpose Driven Nederland op 19 februari a.s. een landelijke toerustingdag voor jongerenwerkers, die hun werk doelgericht willen maken of meer willen weten over Doelgericht Jongerenwerk. Op deze dag zal deze bestseller voor het eerst in het Nederlands te koop zijn. Br. Arjan Treuren, Gemeenteopbouwwerker en verantwoordelijk voor het taakveld jeugdwerk van onze Unie, is één van de organisatoren en sprekers.

Meer informatie en aanmelding:
www.doelgerichtegemeente.nl

Radiodienst Hoogeveen 'Beth-El'

Op D.V. 30 januari (17.02 uur, 747 AM) wordt via de radio een kerkdienst uitgezonden van de Baptistengemeente 'Beth-El' in Hoogeveen. Voorganger ds. R. Venema preekt dan over het thema: 'Jezus zien' naar aanleiding van Lukas 19:1-10.

Johannes de Heer zangdienst Borne

Op 20 februari a.s. wordt om 19.00 uur weer traditiegetrouw een Johannes de Heer zangdienst gehouden. Tot in de wijde omtrek zijn deze zangdiensten een begrip geworden, waar veel mensen van allerlei kerkelijke richtingen samenkomen. Centraal staat zoals al-

tijd de samenzang uit de bundel van Johannes de Heer, waarbij vrije opgaaf van liederen altijd weer verrassend uitpakt. Het koor 'Chanouka' uit Hengelo verleent medewerking, terwijl br. Henk Mol een korte overdenking zal houden. De Baptistenkerk aan de Twijnerstraat 6 in Borne is open om 18.30 uur.

R.H. Hoogerhuis

Nieuws uit Muntendam

Het jaar 2004 ligt weer achter ons en in Muntendam mogen we terug zien op een heel gezegend jaar waarin weer veel gebeurde. Al een aantal jaren zijn we bezig met het gemeente opbouwwerk, en we mogen daarvan al veel vruchten zien in de gemeente. Maar zoals in vele andere gemeenten geldt ook bij ons dat waar je iets nieuws gaat starten je altijd voor en tegenstanders hebt, en mensen het vaak moeilijk vinden om de oude patronen, die een gemeente van ruim honderd jaar heeft, aan de kant te zetten.

Een heel groot pluspunt vinden we dat alle verenigingen en commissies de afgelopen tijd hebben nagedacht over hun functioneren en waar nodig de problemen aan te passen. De huiskringen groeien en we zien dat mensen opener naar elkaar worden en samen Bidden, Bestuiven en Bijstaan de drie B's waar het bij ons in de huiskringen om gaat. De 'zondagschool' kreeg een andere naam en heet tegenwoordig 'Kingskids'. Ook is de methode verandert, met als gevolg dat het aantal kinderen is verviervoudigd. Ook de 'tussenjeugd' kreeg een andere naam en werkt nu met het programma van 'Rocksolid' en ook zij zijn in leden aantal flink gegroeid. Datzelfde geldt voor 'Rocksolidfriends' de voormalige 'ouderjeugd'. Het afgelopen jaar werden 5 zusters door de doop aan de gemeente toegevoegd: zr. Mannie Brouwer, Frederika Timmer, Janet Staal, Linda Blaauw en Elga Walters. We beleefden samen hele fijne gezegende diensten waarin we onze Heer groot mochten maken en Hem mochten eren en prijzen. Ging het dan allemaal voor de wind? Nee, natuurlijk niet! Ook wij kennen onze zorgen, pijn en verdriet. Maar de afgelopen tijd heeft ons samen dichterbij elkaar, maar wat belangrijker is, dichterbij de Heer gebracht. Zijn Naam zij daarvoor geprezen.

Sj. v.d. Laan

Tiener- en jeugd-leidersdag EA

Op 5 maart 2005 organiseert de Evangelische Alliantie weer de jaarlijkse toerustingsdag voor tieneren jeugdleiders, samen met een groot aantal jongerenorganisaties. In de afgelopen jaren is deze dag uitgegroeid tot een groot evene-

evangelische
alliantie

ment voor jongerenwerkers uit vrijwel alle kerken in ons land. Trefwoorden zijn ontmoeting, inspiratie en toerusting. Vanwege verbouwingen in de bekende locatie in Ede, verhuist de dag dit jaar naar het Ichthus College in Veenendaal, op loopafstand van station Veenendaal-West. Meer informatie en aanmelding via www.ea.nl.

Boekrecensie

HUH? – niet vage bijbelstudies – Reinier Sonneveld e.a., Uitgeverij Buijten Schipperheijn, Amsterdam, 2004, ISBN 90-5881-166-2, 10 Euro.

De opvolger van de boekjes *Kauwgum* en *Wirwar* is verschenen. Een geweldig boekje vol afwisseling en diepgang. Dit moet je eigenlijk aan elke jongere geven. De redactie belooft de lezer bijbelstudies met een kick! Als je geloof dreigt in te dutten en het niet meer zo veel voorstelt dan is dit boekje voor jou bestemd. Maar om eerlijk te zijn: ik vind persoonlijk het boekje ook geweldig voor jongeren die voor het eerst de diepgang van het christelijk geloof zoeken. Het zijn heel erg-niet-vage bijbelstudies. Een brede groep aan redacteurs heeft er aan gewerkt en dat komt de verscheidenheid ten goede. Het boekje zit prop vol humor en tegelijk studies om over na te denken. Het opent met een studie vol ironie – 'slaap zacht' – als je denkt dat dit soms Gods bedoeling is. De 2^e studie – 'dr. Love' – gaat in op de liefdesadviseur van TMF. Om te huilen als je leest hoe dwaas en om boos te worden als je leest hoe spottend. Een jongere zal echt moeten kiezen wie hij of zij als leraar wenst om de lessen over liefde te leren. Hoe wijs ben je met de lessen van Jezus? Eigenlijk zou ik elke studie wel met enthousiast commentaar willen voorzien, maar daar is een recensie niet voor.

Het boekje bevat ook een aantal foto's met daarbij de quizvraag welk bijbelverhaal hoort hier bij. De oplossingen achterin doen je verstelt staan en weer lees je met verbazing uit Gods Woord. En dan nog het toetje: *10 ansichtkaarten!* En die kaarten zijn zo verrassend dat het nog moeilijk wordt om ze te versturen, want die kaarten wil je helemaal niet kwijt. Nog één ding, als u wilt weten hoe geloof te communiceren met jongeren – schaf dit boekje aan.

Erik van Duyl

De Oosterse Bruid

Na eerdere speelfilms die het lot van christenen in China, het Midden-Oosten en Afrika belichtten, is Open Doors er opnieuw in geslaagd om in 45 minuten het hachelijke lot van christenen in het Midden-Oosten en China voor het voetlicht te brengen. Pete de Jaeger, een jonge Zuid-Afrikaan met christenvrienden in het Midden-Oosten, valt op een zakenreis midden in een familiedrama: zijn vriend Masoed wordt op

z'n trouwdag gearresteerd op de twijfelachtige beschuldiging dat hij de profeet Mohammed beledigd heeft. Intussen maakt zijn vriendin Liana in China een tv-verslag voor de BBC over het moderne China, dat zich opent voor de wereld. Zij ontdekt dat het moderne China twee heel verschillende gezichten heeft, en doet daar verslag van door christenen te interviewen die gearresteerd zijn tijdens een samenkomst.

Van 28 januari tot en met 12 februari a.s. vinden regionale premières plaats op diverse plaatsen in het land. Daarna kan de film op verzoek vertoond worden tijdens presentaties van Open Doors. Meer informatie: www.opendoors.nl

Kerk met een stip

Het schijnt dat zwervers vroeger en boerenhoeven een teken, een stip of zo aanbrachten op het hek of de deurpost van die adressen die open stonden voor hun soort mensen. Hier komt het idee vandaan om een landelijk netwerk in het leven te roepen van christelijke geloofsgemeenschappen waar ex-gedetineerden welkom zijn en zich thuis kunnen voelen. *Kerken met een Stip* dus, laagdrempelige, gastvrije plekken, met echte belangstelling en aandacht voor ex-gedetineerden die een nieuw begin willen maken.

Het initiatief tot *Kerken met een Stip* is te danken aan het justitiepastoraat van de kerken, dat ook de zorg voor gevangenen na hun detentie tot zijn taken rekent. De Baptistengemeente Utrecht 'Silo' is inmiddels *Kerk met een Stip*.

Koren, muziek-, drama-, mimegroepen

Ook u zoekt in uw gemeente misschien wel eens medewerking voor een dienst of bijvoorbeeld hulp bij een evangelisatie-actie. Als redactie van *De Christen* hebben we vorig jaar een oproep gedaan aan koren, muziek-, drama- en mimegroepen om zich bij ons te melden. We hopen zo groepen en gemeenten bij elkaar te brengen. U kunt zich opgeven bij br. S. Prost, s.prost@freeler.nl Bij hem kunt u ook een overzicht verkrijgen van de groepen die zich tot nu toe gemeld hebben. Aan al die groepen wel de vraag om wijzigingen, zoals bijvoorbeeld van contactpersoon, aan hem door te geven. Hieronder nog weer een nieuwe vermelding:

Naam: Gospelkoor Share uit Emmen
Muziek: Nederlandstalige en Engelstalige gospelmuziek, onze dirigent is tevens pianist. We zingen afwisselend met pianobegeleiding en met muziekbond.

Leden: ongeveer 35 leden, interkerkelijk, de meeste koorleden zijn lid van de Baptistengemeente 'De Bron'.

Algemeen: Het doel van Share is om door middel van zang en muziek proberen aan anderen te laten horen dat geloven in God geen saaie aangelegenheid is, maar juist een boeiend en verdiepend aspect van je leven kan vormen.

Voor inlichtingen of boekingen: Hennie Hoozevee, Kuifmees 32, 7827 BP Emmen, tel. 0591-673023, e-mail: dolphinlady@home.nl

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

**ERKENDE
VERHUIZERS** ☎ 0591-623963
www.van-der-graaf.nl
Emmen - Heerlen - Amsterdam

*Niet moe van het leven
Maar te moe om te leven.*

Intens verdrietig maar dankbaar voor
zoveel liefde die hij ons heeft gegeven.
Van ons is heengegaan

JAAP HUISMAN

5 juli 1930

10 januari 2005

*Jaap zei: "vrijdag kom ik niet thuis,
hopelijk kom ik maandag thuis". De Heer
van zijn leven heeft hem thuisgehaald.*

Baptistengemeente Hoozevand-
Woldwijk.

"Abba Vader, U alleen, U behoort ik toe"

In Zijn Heerlijkheid is opgenomen
onze zuster

HENNY LANGEMAAT-KOK

op de leeftijd van 84 jaar.

Baptistengemeente Beth-El
Hoozevee, 18 januari 2005.

*Ik ben de opstanding en het leven,
wie in Mij gelooft zal leven,
ook al is hij gestorven.
Joh. 11 vers 25*

Door haar hemelse Vader is op 30 de-
cember 2004 thuis gehaald onze zuster

ANJE BAAS

in de leeftijd van 90 jaar.

Baptistengemeente Muntendam.

*Veilig in Jezus' armen
Veilig aan Jezus' hart.*

In deze zekerheid is op 21 december
2004 van ons heengegaan onze
broeder

WIETZE DE ROO

op de leeftijd van 95 jaar.

Baptistengemeente Stadskanaal
Noord.

*"Want indien wij geloven, dat Jezus
gestorven en opgestaan is,
zal God ook zo hen, die ontslapen zijn,
door Jezus weder brengen met Hem"
1 Thess. 4:14*

Onze Hemelse Vader heeft tot Zich
genomen In Zijn Heerlijkheid
onze zuster

JANNIE HOF-KNIGGE

* Assen,
15 juli 1942

† Haren,
14 december 2004

Baptistengemeente Groningen Zuid.

*Wie in de schuilplaats des
Allerhoogsten is gezeten,
vernacht in de schaduw des
Almachtigen.
Ps. 91:1*

Op 6 januari 2005 is overleden onze
zuster

GRIETJE BLOEM-JAGER

Sinds 28 augustus 1988 weduwe van
Jan Bloem
op de leeftijd van 88 jaar.

Baptistengemeente "De Hoeksteen"
Veendam.

*Hetzij wij dan leven,
hetzij wij sterven,
wij zijn des Heren.
Romeinen 14:8*

Zeer onverwacht moesten wij afscheid
nemen van onze broeder en raadslid

NICO VELD

op de leeftijd van bijna 64 jaar.

Baptistengemeente Emmen Het Bakken.

"De Heer is mijn Herder"

In Zijn heerlijkheid is opgenomen onze
broeder

HENDRIK LUCHIES

op de leeftijd van 72 jaar.

Baptistengemeente Beth-El
Hoozevee, 6 januari 2005.

*"En ik zag een nieuwe hemel en een
nieuwe aarde"
Openbaring 21:1*

In dit vertrouwen is van ons heenge-
gaan onze broeder

KORNELIS LEEGSTRA

op de leeftijd van 91 jaar.

Baptistengemeente Beth-El
Hoozevee, 8 januari 2005.

*"Want wij weten, dat, indien de aardse
tent, waarin wij wonen, wordt afgebro-
ken, wij een gebouw van God hebben,
in de hemelen, niet met handen
gemaakt, een eeuwig huis"
2 Cor. 5:1*

In dit vertrouwen is op 78 jarige leeftijd
door de Heer thuisgehaald onze
broeder

KOERT NOORDHOF

* 26-09-1926

† 25-12-2004

Baptistengemeente
Hoozevand-Beukemastraat.

Uit het donker in het licht.

De Heer heeft thuisgehaald
onze zuster

**KLAASSIENA GEESSIENA
BRANDS-BOVEN**

op de leeftijd van 81 jaar.

7 januari 2005.

Baptistengemeente Parkkerk
Leeuwarden.

*U schonk mij het leven en de liefde,
Uw zorg heeft mij bewaard
Maar dit houdt U in Uw hart verborgen,
Ik weet wat u met mij voorhebt.
Job 10: 12-13*

Na een leven dat gekenmerkt werd
door eenvoud, zorgzaamheid
en liefde is toch nog onverwacht uit ons
midden weggehaald.

JAAP HARTMAN

3 september 1932 19 december 2004

Baptistengemeente Hoogezand-
Woldwijk.

*Zelfs al ga ik door een dal van diepe
duisternis, ik vrees geen kwaad, want
Gij zijt bij mij.
Psalm 23:4*

Op 7 januari 2005 heeft de Heer thuis-
gehaald onze zuster

ORSELINA SCHUUR- NIELAND

in de leeftijd van 81 jaar.

Baptistengemeente Muntendam.

*Op het Godsland rust mijn ziele
Vol bewond'ring bidt zij aan
Alle, alle mijne zonden
Heeft Zijn zoenbloed weggedaan.
J.d.H. 809:1*

In dit vaste geloofsvertrouwen is van
ons heengegaan mijn innig geliefde
man en onze lieve vader en opa

JOHANNES BRANDEN- BURGH

* 5-6-1921 † 3-1-2005
Workum Sneek

Stavoren: W. Brandenburgh-
Zwaan

Oosterwierum: Lieuwe en Wieke
Amarins
Alef
Yldou

Stavoren, januari '05.

*Vertrouw op de Here voor immer,
Want de Here is een eeuwige rots.
Jes. 26:4*

Op 3 januari heeft de Here thuis-
gehaald onze broeder.

JOHANNES BRANDEN- BURGH

Hij was 26 jaar penningmeester van
onze gemeente.

Baptistengemeente Stavoren, januari
2005.

*Jezus zegt: Ik ben de opstanding
en het leven;
wie in Mij gelooft, zal leven,
ook al is hij gestorven.
Joh. 11:25*

In dat geloof is door zijn Heer en
Heiland thuisgehaald onze lieve oom
en oud-oom

JOHANNES BRANDENBURGH (Ome Jo)

3 januari 2005

Jelle en Wilma
Herman en Nellie
Dorie en Hennie
Alice en Jan
en kinderen.

*"Heer, U doorgrondt me
U kent me."
Psalm 139*

Na een kortstondig ziekbed is door de
Heer thuisgehaald onze broeder

PETER RADEMA

in de leeftijd van 82 jaar.

Baptistengemeente Emmen Het Bakken.

Omringd door de liefdevolle zorgen van
allen die hem dierbaar waren ging, na
een kortstondig ziekbed, vredig van
ons heen onze lieve vader en opa

PETER RADEMA

weduwnaar van Rensiena Smedeman

in de leeftijd van 82 jaar.

Ben en Yany
Karen
Judith, Jeroen, Lars
Rutger en Peter
Christopher

Rina en Roel
Inge en Jeroen
Petra, Arjan, Nina

Joost en Jennie
Mirjam, Arno, Thiery en Dyan
Marlies en Mark

Tom en Ada
Debby, Marc en Lisette

Peter en Sylvia
Esmeralda en Whitney

Hennie

*Geloof, Hoop en Liefde
1 Cor. 13:13*

Op 21 januari 2005 is overleden onze
broeder

LUBERTUS PIETER LEUTSCHER

op de leeftijd van 90 jaar.

*Ik heb de goede strijd gestreden en het
geloof behouden.*

Baptistengemeente Veendam.

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 18 februari 2005. De dead-
line voor dit nummer is 4 februari 2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel geredi-
geerd en/of verkort, te plaatsen. Plaat-
sing van kopij houdt niet in dat de redac-
tie de mening van de auteur en/of geci-
teerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van adver-
tenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.
Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1 de-
cember van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Bap-
tistengemeenten in Nederland, Biltse-
weg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel.
030-2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wij-
ze dan ook worden overgenomen zon-
der schriftelijke toestemming van de re-
dactie. Een uitzondering geldt voor ge-
meentebleden van gemeenten aangeslo-
ten bij de Unie van Baptistengemeenten.
Bij overname hierin dient dan wel *De
Christen* als bron vermeld te worden,
evenals de naam van de betreffende au-
teur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op ge-
luidscassette en in grootletter. Informa-
tie en opgave: Christelijke Bibliotheek
voor Blinden en Slechtzienden, Postbus
131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

**Alom klinkt het Woord op
GODfashion,
Nederland 1, 12.00 uur.**

Nederland 17
Op zaterdag 12 februari a.s. kun je kijken en luisteren naar praise-liederen opgenomen in Jongerenkerk GODfashion in Zwolle. De bijeenkomsten van GODfashion trekken al enkele jaren maandelijks duizenden bezoekers, vooral jongeren uit allerlei geloofsgemeenschappen en hun vrienden. De liederen worden afgewisseld met een korte meditatie door Rob Kuijpers, die nauw bij het werk van GODfashion betrokken is.

**De baptisten jeugd Muntendam
organiseert op 26 februari 2005
weer een zaalvoetbaltoernooi!**

Wij hebben erg genoten van het toernooi van vorig jaar. We hopen dat het dit jaar nog meer een succes wordt. Daarbij hebben we jullie nodig, want wat is een toernooi zonder jullie?! Dus geef je snel op met een team!

Alle feiten op een rijtje

Wat: zaalvoetbal
 Waar: Ruitershof/Muntendam
 Wanneer: 26 februari 2005
 Tijd: 9.00 tot ongeveer 16.00
 Kosten: Euro 20,- per team
 Voor wie: oudere jeugd en 20+
 Opgave: t/m 21 februari a.s. bij Martin Staal
 0598-453046
 Martinstaal1986@hotmail.com

De deadline voor opgave is 21 februari, maar in verband met ruimte en tijd kunnen er niet meer dan 10 teams mee doen. Dus geef je sniebo.

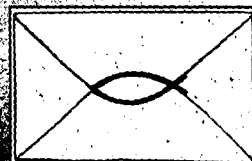
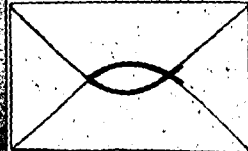
VISSSEN

IN DROEDEL WATER

Uitgeverij Merweboek, Sliedrecht, 2002, ISBN
90578704, Euro 4,90.

7+70 droedels staan er in dit kleine boekje. Waarom 77? Omdat 7x70 volgens de tekenaar wel erg veel zou worden. En droedels... Nooit geweten, maar dat schijnt volgens de Dikke van Dale een krabbel, een tekening te zijn die je in gedachten maakt. Nou, hulde aan de gedachten van de tekenaar dan, want hij is er in geslaagd om 77 hele leuke varianten op het visje/ Ichthusteken te bedenken. Leuk als tijdverdrijf voor jezelf of als cadeautje voor een ander. Een aanrader! (We geven alvast één droedel weg, weet je 'em al? Onder de goede inzenders verloren we het boekje, stuur je naam en adres naar dechristen@heinet.nl)

**GIRO
300 300**

WAKE UP WORLD

Nederlandse artiestenmacht voor

KOOP NU DEZE CD! €5.50

Samenstelling: Janna d

De Christen

Ds. Paul Brouwer, Geestelijk Verzorger in Irak

Ds. Piet Brongers over werken met verstandelijk gehandicapten

Waarom Jezus?
Internet als stap op weg
in zoektocht naar God

Inhoud

Wa@rom Jezus? Internet als stap
op weg in zoektocht naar God 3
Zal God mij genezen? 4

Die Gemeinde

Buitenlands Nieuws 5
Column over... *Inleiving* 5
Appingedam 12,5 jaar 6-7

Appingedam

Ds. Paul Brouwer, Geestelijk
Verzorger in Irak 8-9
In memoriam Jannes Reiling 10-11
Unienieuws 11
Interview met voorganger
in bijzondere dienst
ds. Piet Brongers 12
Allerlei 13
Unienieuws 14
Jongerenpagina 16

Foto's voorkant:
P. Brouwer
P. Brongers
M Moens

Waarom?

Op de laatste Alpha-avond kregen wij het over de 'waarom-vraag'. Waarom overkomt je iets. Iedereen kent die vraag en wij kwamen tot de conclusie dat je die vraag op twee manieren kunt benaderen. Als je vraagt naar het 'waarom' dan kun je dat al klagen doen. Je vindt het maar onrechtvaardig dat het jou moet overkomen. Je kunt het echter ook zo benaderen: waarom overkomt mij dit, wat is de bedoeling hiervan, wat kan ik hier uit leren, hoe kan ik hier verder mee.

Mensen worden als het ware met de 'waarom-vraag' geboren. Soms krijg je antwoord, soms ook helemaal niet. Soms moet je het naar jouw idee dan maar gewoon doen met het antwoord wat je vroeger ook wel eens van je ouders kreeg: 'daarom'.

Het mag duidelijk zijn: de 'waarom-vraag' verbinden wij vaak met datgene wat ons zoal overkomt. In deze *De Christen* is daar aandacht voor. Want

stel je voor 'je bent ziek'. Dan vraag je af, "zal God mij genezen?". Of... je kind is verstandelijk gehandicapt. Waarom? En wat doe je als je gevraagd wordt om pastoraal werk in het oorlogsgebied in Irak op je te nemen. Waarom ga je dat dan doen en wat doet dat vervolgens met je. Maar ook anderszins klinkt in deze *De Christen* de 'waarom-vraag': Waarom zijn er ooit broeders en zusters geweest die in Appingedam mogelijkheden zagen om het evangelie te verspreiden en waarom zijn die er nu nog?

En ook heel letterlijk klinkt de 'waarom-vraag' in deze *De Christen* in het artikel 'Wa@rom Jezus?', een vierweekse cursus op internet waar mensen vanachter hun computer kort kunnen kennismaken met het evangelie. Dat evangelie helpt ons en drijft ons bij het beantwoorden van de 'waarom-vraag'.

Henk Wieringa

Archief De Christen

Mariska Oegema

'Wa@rom Jezus?' is een vierweekse cursus op internet waar mensen van achter hun computer kort kunnen kennismaken met het Evangelie. "Inmiddels hebben ongeveer drieduizend mensen hieraan meegedaan. De cursisten zijn ieder op hun eigen manier een stapje verder gekomen in hun zoektocht naar God en het christelijk geloof. Het is heel bijzonder te merken dat God ook via internet grote dingen in mensenlevens doet; daar word je stil van."

Aan het woord is Martine Moens, lid van de Baptistengemeente Harderwijk, die vanaf de start van de internetcursus 'Wa@rom Jezus?' in 2001 als sitebeheerder en e-coach is betrokken. Dit project is een initiatief van de Evangelische Omroep en Alpha Nederland. "Hoewel de drempel voor een Alphacursus laag is, blijkt deze voor sommigen toch nog te hoog. Zo is het idee ontstaan om die mensen via internet kennis te laten maken met het christelijk geloof. De cursus 'Wa@rom Jezus?' is dan ook niet in plaats van de Alphacursus gekomen." Al surfend op internet komen mensen op de site 'Wa@rom Jezus?' terecht. "Bijvoorbeeld via de website van de EO waar een link naar de cursus staat of via de zoekmachine Google. Daarnaast wordt onze cursus ook steeds bekender, waardoor mensen via mond-tot-mondreclame bij ons terecht komen", geeft Moens aan. Via de aanmeldpagina op de site kunnen belangstellenden zich voor de vierweekse cursus opgeven. "Elke maandag komen nieuwe cursusstof en opdrachten op internet te staan, die de deelnemers via persoonlijke inloggegevens kunnen bereiken. Verder heeft elke deelnemer een eigen e-coach

Martine Moens benadrukt het belang van gebed bij de internetcursus. "Soms zit je met je handen in het haar als je een vraag van een cursist krijgt. Door te bidden kan de Heilige Geest je de juiste woorden geven. Als je een reactie terugkrijgt, blijkt dat diegene er veel aan heeft gehad. Daar word je stil van; alleen God kan dat doen."

(gastheer of gastvrouw van de cursus) die gedurende de hele cursus beschikbaar is voor vragen en hulp. Deze e-coach kijkt ook de ingestuurde opdrachten na en geeft daarop een reactie, waarbij foute antwoorden niet bestaan"

Chatbox

Naast de cursusstof is er elke donderdagavond een georganiseerde chat met tv-programmamaker Peter Scheele. "Verder kunnen de deelnemers de hele week via onze chat-box met elkaar chatten en kunnen zij meedoen aan het discussieforum. Op dit forum kunnen ze stellingen neerzetten en onderling daarop reageren. Twee e-coaches houden dit forum in de gaten en geven positieve feedback", vervolgt Martine Moens. De cursisten maken van beide mogelijkheden veelvuldig gebruik. "En dat kan op elk moment van de dag. Je ziet dat mensen ook 's nachts chatten, omdat zij net terug komen van hun werk of niet in slaap kunnen vallen. Via de chat en de discussie kunnen cursisten elkaar ook verder helpen. Je ziet vaak dat cursisten elkaar goed begrijpen en aanvoelen omdat ze allemaal op zoek zijn en de christelijke principes nog niet vanzelfsprekend zijn."

Hoewel vaak de negatieve kant van het surfen op internet wordt belicht, zijn er volgens Martine Moens nog andere voordelen te noemen. "Naast

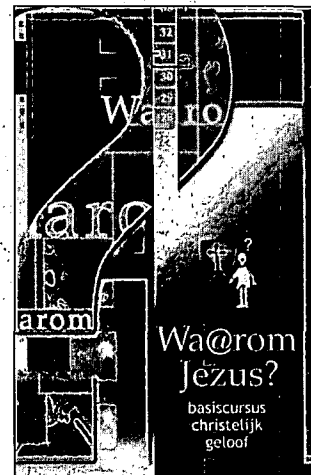
laagdrempeligheid is het anoniem blijven ook een groot voordeel. Als je aan de Alphacursus meedoet, moet je gelijk je gezicht laten zien. Nu kun je vanuit je eigen kamer achter het beeldscherm aftasten of het wat voor je is. Ook als familie of vrienden niet enthousiast zijn over jouw zoektocht naar God en het christelijk geloof, hoef je met internetten nog geen tekst en uitleg te geven terwijl dit vaak wel nodig is als je naar een cursus gaat." "Je merkt ook dat mensen door de anonimiteit van internet heel open durven te zijn over bijvoorbeeld hun problemen van vroeger, hun eenzaamheid of andere dingen die hen erg bezighouden", geeft ze aan. "Dan blijkt ook dat er veel nood is onder de mensen, dat er veel eenzaamheid en onbegrip onderling is en dat zij op zoek zijn naar liefde en aandacht en ook naar God die hen die liefde kan geven en de leegte die vaak in hen is, kan vullen."

Doorverwijzen

"Mensen kunnen hun verhaal kwijt en dat doet hen heel goed. Maar als de cursus na vier weken is afgerond, vervalt ook dat contact met de e-coach", geeft Martine Moens aan. "Daarom verwijzen wij de cursisten door naar een plaatselijke gemeente of alphacursus in de buurt. Want het is belangrijk dat de cursisten – zeker als zij een bewuste keuze voor Jezus hebben gemaakt – in hun omgeving christenen leren kennen waarmee zij op lange termijn contact kunnen houden. Het moet niet bij dat eerste stapje blijven; het is belangrijk dat zij ook geestelijk voedsel krijgen en groeien in hun geloof." De cursus 'Wa@rom Jezus?' richt zich vooral op volwassenen. Met ingang van september dit jaar komt een jongerenversie op internet volgens hetzelfde principe, in samenwerking met Youth Alpha en Youth for Christ. "Ongeveer 95 procent van de tieners kan gebruik maken van internet. Het is toch geweldig als je daarop kunt inspelen."

Voor meer informatie:
www.waaromjezus.nl
 of eindredactie@waaromjezus.nl

Foto's: M. Moens

Zal God mij genezen?

Erik van Duyl

Menig Nederlander zoekt zijn of haar heil voor genezing bij allerlei kwakzalvers. Als je dan aangeeft dat God als Schepper toch de eerste is van wie je genezing mag verwachten, dan krijg je terug dat de Heer dan ook maar iedereen moet genezen en dat gebeurt niet. Dus stel ik mij de vraag: zal God anno 2004 ons genezen?

Het is toch door Jezus beloofd dat gelovigen genezing mogen ontvangen? Ik denk aan Marcus 16:18 *'zij zullen zieke mensen de handen opleggen en genezen'*. Mag ik dan verwachten en biddend de zieken de handen opleggen of is het enkel aan de twaalfen besteed?

Wat te denken van de grootse uitspraak in Johannes 14:14 *'Indien u Mij iets vraagt in mijn naam, Ik zal het doen'*. Jezus spreekt hier over de grote werken Gods welke voortgang zullen hebben na zijn leven. Jezus verkondigde het komende Koninkrijk van God en bracht verzoening aan het kruis, herstelde de relatie tot God. Horen de vele genezingen door de hand van Jezus ook bij die 'grote werken Gods'? Direct aansluitend spreekt Jezus over de Heilige Geest welke als Trooster wereldwijd (en dus groots) zijn werk zal doen. Opmerkelijk, de Geest wordt niet aangeduid als grote heilmeester, maar als trooster. Wat zal ik als klein-gelovige vragen 'in zijn naam'? Zal ik bidden om genezing?

Wat mag ik verwachten na het lezen van Jakobus 5:15 *'En het gelovige gebed zal de lijder gezond maken en de Heer zal hem oprichten'* en vers 16 *'Ahet gebed van een rechtvaardige vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt'*. Hoeveel vermag zo'n gebed? En als het niet verhoord wordt,

was dat dan een gebrek aan rechtvaardigheid of een tekort aan geloof? In dit Schriftgedeelte legt Jakobus bovendien de link tussen een zondig leefpatroon en de aanwezigheid van ziekte.

Jezus leerde niet dat elke gelovige recht heeft op een zo plezierig mogelijk bestaan en een hoge leeftijd aan het einde.

Akkoord, de oorsprong van ziekte kan liggen bij onze verkeerde gewoonten, zoals roken en longziekten, maar het kan evenzo een erfelijke kwaal of een epidemie zijn die ons treft. Bovendien wees zo nuchter en weet dat de ouderdom komt met kwalen. Daarom is het goed om verstandig te leven overeenkomstig Gods wil en voorbede te doen voor hen die ziek zijn. Stuur elkaar ook naar de dokter, want God is geen vijand van de medische kennis.

Toch is Jakobus duidelijk over de vraag of genezing ook op het terrein van de gemeente ligt. Immers hij begint met de melding: *Als er iemand bij u ziek? Laat hij (zij) dan de oudsten van de gemeente tot zich roepen, opdat zij over hem (haar) een gebed uitspreken en hem (haar) met olie zalven in de naam van de Heer* (vers 14). Dus hebben wij in de gemeente zalfolie en kan bij ziekte worden gebeden. Sterker wij bidden in geloof en vol verwachting. Echter in tegenstelling tot de gebedsgenezer die komt, genezing aankondigt en weer verdwijnt, blijven de oudsten aanwezig om te delen in de vreugde

van het wonder of om mede te dragen het lijden dat voortduurt. Geef mij het laatste maar.

Is Jezus werkelijk gekomen om vooral onze ziekten te genezen? Als dit waar zou zijn, waarom dan zo'n breedvoelige oproep om elkaar te troosten, nadat we eerst zelf de troost van Jezus hebben ontvangen? Ik duid dan op de aanhef van de Tweede Korinthe-brief. Wat heeft Jezus ons geleerd toen de mensen Hem wilden volgen? Jezus leerde niet dat elke gelovige recht heeft op een zo plezierig mogelijk bestaan en een hoge leeftijd aan het einde. Jezus leert: *'Wie niet zijn kruis draagt en achter Mij komt, kan mijn discipel niet zijn'* (Lucas 14:27). Wie de Bijbel leest na het eigen verlanglijstje, kan weinig met deze woorden. Maar wie met een open hart leest, zal ontdekken dat Jezus ons geen trucs leert om ziekten te ontlopen, maar dat Hij ons leert te overwinnen door achter Hem aan te gaan.

Een eenzijdig accent op de genezende kracht heeft menig gelovige valse hoop en schuldgevoel ("ik geloof zeker niet goed genoeg") bezorgd. Bovendien onthoudt het mensen van het samen dragen en vertroosten en dat kan nu juist zo heilzaam werken. Leef mee met hen die ziek zijn, want zij kunnen uw bemoediging gebruiken. Troost hen die rouwen als God in al zijn wijsheid anders besloten heeft, dan wij in gebed vroegen. En vergeet niet de Heer te danken bij elke genezing, want werkelijk het wonder van genezing bestaat!

Foto's: Die Gemeinde

Buitenlands Nieuws

Georgië

Sinds de verkiezing van de pro-Westerse Mikheil Saakashvili tot president, is er slechts een zeer geringe verbetering gekomen in de situatie van godsdienstige groeperingen. Georgië geeft nog steeds als enige van de voormalige Sovjetrepublieken alleen een erkenning aan de Orthodoxe Kerk. Baptistengemeenten in Georgië worden dan ook niet erkend. Hun kerkgebouwen worden regelmatig vernield of beklad. Kopen of huren van gebouwen om als kerkgebouw te gebruiken wordt stelselmatig tegengewerkt. Positief punt is wel dat de Orthodoxe priester Mkalavishvili die in 2002 en 2003 leiding gaf aan groepen mensen die kerkgebouwen van Baptistengemeenten vernielden, leden aanvielen en Bijbels in brand staken, vorig jaar gearresteerd is. Indrukwekkend was daarbij dat de president van de Georgische Baptistenunie de priester publiekelijk vergaf voor wat hij had gedaan.

EBF

Wit-Rusland

Enkele kerken in Wit-Rusland verkeren in onzekerheid, omdat ze geen herregistratie hebben gekregen van de overheid. Zonder registratie is het wettelijk onmogelijk om samen te komen of op andere manieren samen uiting aan je geloof te geven. Zeker acht baptistengemeenten in Wit-Rusland is de verplichte herregistratie vooralsnog onthouden. Twee van deze gemeenten hebben geen toegang meer tot hun bankrekeningen. "Om aan de voorwaarden voor registratie te voldoen, moet een gemeente akkoord gaan met onder meer een verbod op activiteiten buiten de kerk. Zelfs als aan deze regel tegemoet wordt gekomen, kan een registratie worden onthouden. Als officiële reden worden dan tekortkomingen op het gebied van milieu- of veiligheid opgegeven.

Forum 18

Azerbeidjaan

Het is de gemeente van voorganger Hamid Shabonov nog steeds niet gelukt om zich te laten registreren. De gemeente begon met het proces van registratie in 1994. Ze is daarmee in Azerbeidjaan de religieuze gemeenschap die het langst registratie is ontzegd. De Baptistengemeente van ds.

Shabonov is één van drie gemeenten in het plaatsje Aliabad. Veertien maanden geleden begon de gemeente aan weer een poging om zich te registreren, maar een ambtenaar van de provincie weigert een document dat nodig is voor registratie te ondertekenen. Dit is in strijd met de wet, omdat Azerbeidjaan officieel een democratie is met vrijheid van godsdienst. In de praktijk is het in het overwegend Islamitische Azerbeidjaan erg moeilijk voor de christelijke minderheid. Een duidelijk voorbeeld hiervan is de anderhalf jaar oude Luka Eyvazov die enkele weken nadat internationaal over hem is geschreven, eindelijk een geboortecertificaat heeft gekregen. De Azerbeidjaanse autoriteiten weigerden dit aanvankelijk, omdat hij een christelijke voornaam en geen islamitische had gekregen van zijn ouders. Zonder geboortecertificaat zou Luka niet naar de peuterschool kunnen, geen behandeling in het ziekenhuis kunnen krijgen of kunnen reizen naar het buitenland. Of in de toekomst christenen hun kinderen zonder problemen een 'christelijke naam' kunnen geven, is niet duidelijk.

BWA/ODI

Noord-Korea

"Staatsgevaarlijk, bedreiging voor de positie voor de Grote Leider". Deze woorden slaan niet op gevaarlijke criminelen, maar op onze broeders en zusters in Noord-Korea. Op 1 januari jl. is Open Doors een gebedsactie voor Noord-Korea gestart. Open Doors zoekt bidders om elke week tien minuten te bidden zodat 24 uur per dag gebeden wordt voor Noord-Korea. Meer informatie op www.opendoors.nl

ODI

Soedan

Soedanese kerkleiders hebben hun blijdschap geuit over het vredesakkoord dat is gesloten tussen de regering en de rebellenleiders, maar waarschuwingen dat het eigenlijke werk van het werkelijk vorm geven aan vrede in het decennialang verscheurde Zuid-Soedan nu pas begint. Bisschop Joseph Marona van de Episcopale Kerk van Soedan roept kerken en christenen op om een leidende rol te spelen in de hulp aan het zwaar getroffen gebied en haar getraumatiseerde bevolking.

ENI

Column over...

Inleving

Door: S. Prost

Vanmorgen heb ik mij een heel eind op een scootmobiel laten vervoeren. 'k Zal direct maar een te vermoeden misverstand uit de weg ruimen: voor de verhuizing was de moeilijk ter been zijnde eigenares al eerder met de inboedel meegegaan. Het voertuig moest achteraf dus ook zo'n drie kilometer verhuizen. Dit laten doen zou in een aantal papieren lopen. Daarom bood ik aan de rit te maken.

Nog nooit had ik zo'n elektrisch aangedreven driewieler bestuurd. Ook moest ik enige schroom overwinnen om mij zo in het openbaar te verplaatsen. De tocht werd door mij met zeer wisselende gevoelens afgelegd. Ik bewoog mij voort met een snelheid die gelijk was aan mijn maximum hardloopprestaties. Een geleende pet diep over m'n ogen. Niet dwars door de stad met haar drukte. Ondertussen mij de situatie inlevend hoe het zou zijn van een scootmobiel afhankelijk te wezen. Ondertussen ook oplettend de blikken van andere weggebruikers observerend. Dat bleek voor mij een openbaring te zijn. Bij een oversteek stopte bijvoorbeeld prompt een automobilist om mij, op ongebruikelijke wijze, voorrang te verlenen. Met voldoening leverde ik eindelijk het voor veel mensen dankbare voermiddel bij de eigenares af.

Je ziet ze overal, deze voertuigen. En steeds meer. Een uiterst dankbare uitkomst voor wie niet meer eigenhandig gebruik kan maken van alles wat zich op wielen verplaatst. Voor een aantal mensen waarschijnlijk moeilijk te aanvaarden dat het niet anders (meer) kan. Maar alles beter dan thuis te blijven zitten of zich door anderen te laten verplaatsen. Zo verplaatste ik mij ook in de gevoelens van de medemens met beperkingen. En als volgeling van een bewogen Heiland kunnen ook wij ons niet onttrekken aan zijn opdracht *ons daadwerkelijk in te leven* in wat anderen missen. Op diverse levensterreinen.

Reageren? s.prost@freeler.nl

De Baptistengemeente Appingedam 12½ jaar

Jan Blaak

Op 23 mei 1992 werd er een acte getekend door enkele afgevaardigden van de Baptistengemeente Delfzijl en Appingedam. Deze afgevaardigden verklaarden het navolgende: Dat op drie en twintig mei negentienhonderd twee en negentig, een afsplitsing van de Baptistengemeente Delfzijl, de Baptistengemeente Appingedam, genoemd en de Baptistengemeente Delfzijl zijn overeengekomen het door de Baptistengemeente Delfzijl aangekochte en geleverde registergoed, bij acte van twee en twintig januari negentienhonderd twee en negentig, verleden voor mij, notaris over te dragen aan de Baptistengemeente Appingedam . . . in eigendom aan te nemen het voormalig gymnastieklokaal met bijbehorende grond aan de Scharreweesterweg 80 te Appingedam.

Dan komen er nog een heleboel moeilijke woorden die alleen maar door een notaris geschreven kunnen worden. Maar goed, dat was dus het begin van de zelfstandige Baptistengemeente Appingedam. Na een periode van ongeveer 6 jaar evangelisatiepost te zijn geweest, was de gemeente zo ver gegroeid dat ze inderdaad van een wijkgemeente, zelfstandig verder kon.

Natuurlijk doet het pijn als je jarenlang bezig bent geweest met het opzetten van een evangelisatiepost naar een wijkgemeente en dan ineens een zelfstandige gemeente wordt. Verschillende gezinnen gingen over naar Appingedam, aangezien zij ook betrokken waren bij de voorbereidingen. Broeders en zusters die jarenlang met elkaar optrokken hadden, wer-

den nu gescheiden. Beide gemeenten hebben toen een stap in het geloof gedaan. Dat heeft de Heer tot op de huidige dag bevestigd.

De (wijk) gemeente in Appingedam groeide snel. Op 4 september 1988 kreeg Appingedam een eigen voorganger. Op deze dag werd ds. G. Leuvenink uit Almelo door ds. Jac. Schouten bevestigd met de woorden: *'Verricht uw dienst ten volle'*. 's Middags deed br. Leuvenink zijn intrede in een overvolle Geref. Kerk te Appingedam. Hij sprak over *'Gods volk op aarde'*.

De gemeente maakte een geweldige periode door onder zijn leiding. Velen kwamen tot bekering en lieten zich dopen. Niet alleen in aantal groeide de gemeente, maar ook in geestelijk opzicht. Door de enorme groei die de gemeente doormaakte, deed zich een positief probleem voor. Er was ruimte gebrek. De aula van de voormalige Pedagogische Academie waar de gemeente al vijf jaar haar diensten hield, werd te klein voor de inmiddels (1 januari 1992) 110 leden tellende gemeente plus vrienden en belangstellenden. Op 1 januari 1993 was dat gegroeid naar bijna 130 leden.

Dat de Heer het werk in Appingedam bevestigde gebeurde op een heel bijzondere manier. De gemeente (toen nog Baptistengemeente Delfzijl) ontving een legaat, waarmee we - met de gelden die inmiddels waren toegezegd voor een eigen onderkomen - een eigen gebouw konden aankopen. Een gebouw waarvan br. Jac. Schouten gezegd heeft: broeders (van

de raad) dat gebouw hier tegenover, waar we nu zo tegen aankijken, dat wordt eens van de Baptistengemeente Appingedam. Nog geen twee jaar later is deze profetie in vervulling gegaan.

Velen uit de gemeente, maar ook vrienden hebben zich in de periode 1992-1993 ingezet om het gebouw gebruiksklaar te maken. Vlak voor dat het gebouw gereed was gemaakt voor gebruik ontving de gemeente opnieuw een legaat. Hiervan konden alle stoelen en keukengerei worden aangeschaft.

Op 23 juni 1993 werd het gebouw officieel geopend. Waar voorheen het gejuich klonk van een behaalde gymnastiekprestatie, klonk nu het gejuich en gezang voor onze Heer en Heiland die dit alles mogelijk heeft gemaakt. Br. Jan Dijkhuizen, die toen kosten van onze gemeente was verwoorde het zo: *'Een gebouw waar voorheen lichamelijke oefeningen werden gehouden. Thans (1993) een gebouw waar we Geestelijke oefeningen houden tot eer van onze Heer Jezus Christus, de gekruisigde en opgestane Heer'*.

Br. Leuvenink vertrok in augustus 1995, na een periode van bijna zeven jaar. Als gemeente zagen wij terug op een vruchtbare periode. Veel werk hebben hij en zijn echtgenote - in dienst van hun Heer en Heiland - mogen verrichten in deze gemeente. Wij zijn hen daar erg dankbaar voor. Nadat br. Leuvenink het beroep van de gemeente Emmen had aangenomen werd met veel voortvarendheid een beroepingscommissie in het leven geroepen die ervoor zorgde dat binnen een aantal maanden onze gemeente weer een nieuwe voorganger had, in de persoon van br. M.B. Gorsira.

De komst naar Appingedam ging niet zonder slag of stoot. Veel telefoontjes en briefwisselingen vonden plaats tussen enerzijds onze gemeente en anderzijds de Unie en de Commissie voor de Opleiding, aangezien de te beroepen voorganger uit de 'Vrije Baptistengemeente' kwam. In september 1995 resulteerde dit in een 'Toezegging van beroep'. Hoewel de tijd drong, werd aan het begin van januari 1996 dit omgezet in een 'Algemeen beroepbaar stellen'. Zodoende kon het gezin Gorsira zich in Appingedam vestigen. Hij werd op 21 januari 1996 door br. Leuvenink bevestigd.

Hoewel het even 'wennen' was om vanuit een Fries dorp zich te vestigen in een echte Groningse stad, acclima-

tiseerde het gezin snel. Met enthousiasme werden verschillende zaken opgepakt. Zo werd er onder leiding van br. Gorsira een 'fundamentencursus' gestart. Een bijbelcursus waarin verschillende onderwerpen werden behandeld die van belang zijn voor de geloofsopbouw voor jonge en oud. Maar ook voor mensen die al langere tijd christen zijn. De bedoeling van deze cursus was, om een fundament te leggen waarop het onderwijs in de gemeente verder kan bouwen. Verschillende uit onze gemeente maar ook daar buiten hebben hieraan deelgenomen.

De gemeente groeide onder leiding van ds. Gorsira naar 150 leden. Gedacht en gesproken werd er in 1999 over een pastorale en een bestuurlijke raad. De eerste Alpha-cursus werd gegeven in de 2^e helft van 1999. Jonge mensen (en ook oudere) kwamen tot geloof.

Het einde van 1999 en het begin van 2000 kwam de gemeente in zwaar weer. U heeft daar meer van kunnen lezen in *De Christen*. Door het vertrek van br. Gorsira en enkele raadsleden, kwam zowel de gemeente als de raad in een moeilijke fase terecht. Toch hebben we als gemeente de steun en kracht mogen ervaren van onze Heer en Heiland. Op 11 april zijn we als gemeente samen gekomen om te spreken over de toekomst. Een indrukwekkende vergadering. We sloten deze bijeenkomst af met een bid-

stond, waarna we samen konden zingen: 'Wij reizen met elkander; wij wand'len hand aan hand'.

Iedereen zette de schouders onder het gemeentewerk. De Heer laat niet los wat Hij begonnen is in Appingedam. Dankzij de steun en de vele gebeden uit Baptist Nederland, ging het weer goed. In december 2000 werden de eerste contacten gelegd met ds. Peet Wijchers. Veel tijd en energie heeft hij besteed in de voorbesprekingen om te komen tot een 'gemeenteopbouwproces'. Enkele raadsleden hebben (op advies van br. Wijchers) studiedagen bezocht om verschillende opbouwaspecten te bestuderen. Alhoewel hier diverse ideeën ontstonden over hoe wij onze gemeente zouden kunnen ontwikkelen tot een instrument in de hand van de Heer, ontbrak het ons aan praktische ondersteuning om de juiste insteek te vinden. Als gemeente hebben we (samen met de Unie) toen een besluit genomen om over te gaan tot het aanstellen van een 'gemeenteopbouwwerker' om de gemeente toe te rusten voor een periode van drie jaar. Zijn werkzaamheden bevatten het toerusten van diverse takken van arbeid in de gemeente, en het begeleiden van een visieontwikkeling, en het ontwikkelen van beleid.

In maart 2002 begon ds. Anne de Vries zijn werkzaamheden in onze gemeente als gemeenteopbouwwerker. Met voortvarendheid werd er een gemeenteanalyse gemaakt om de sterke en

zwakke punten in de gemeente naar boven te halen. Bijna iedereen in de gemeente deed mee aan de 'Gaventest'. Jeugddiensten werden weer gehouden. De kerkzaal was meer dan vol. Er werd zelfs al uitgekeken naar een ander onderkomen om deze diensten te kunnen blijven houden.

Veel zorg heeft de raad van de gemeente gehad ten aanzien van het jeugd- en jongerenwerk. Ondanks de voortzetting van de Youth Alpha begin 2002 met andere gemeenten uit de omgeving kwamen hier niet direct jeugdleiders uit voort. In deze groep bleef het eigenlijk wat sukkelen.

Eind oktober 2002 bracht de Heer br. Roger Dragstra op onze weg. Voor ons opdat moment geen vreemde aangezien hij al een paar keer bij ons was voorgedaan. Verschillende vergaderingen heeft de raad toen gehouden, waarbij ook onze gemeenteopbouwwerker nauw betrokken is geweest. Dit resulteerde in een gemeentevergadering op 7 januari 2003 waarin de gemeente instemde met het voorstel om br. Dragstra als 'vrijgestelde pastoraal medewerker' aan onze gemeente te verbinden. Hij is voor 60% beschikbaar voor onze gemeente.

Zijn werkzaamheden zullen voorlopig bestaan uit het toerusten, motiveren, inspireren, het concretiseren en uitwerken van visie op jeugdwerk, en het helpen optimaliseren van pastorale zorg binnen onze gemeente. Met grote meerderheid konden we het gezin Dragstra welkom heten. Sinds 1 januari 2005 is hij voor de volle 100% werkzaam in onze gemeente.

Ook groeide het enthousiasme onder de jongeren. Naast de begeleiding van gemeentezang op het orgel, ontwikkelde ons combo zich zodanig dat deze vrijwel elke zondag de gemeentezang begeleid. Zangleiders-(sters) geven een toelichting op het te zingen lied. We mogen toch echt wel stellen dat we dankbaar zijn voor de toewijding van ons combo, die daarvoor ook elke week bijeenkomt om zich voor te bereiden op de diensten.

In de gemeente hebben we vanwege het gemeenteopbouwproces ons 12,5 jarig bestaan niet gevierd. Dat viereen hopen we te doen als de gemeente 15 jaar bestaat. Toch willen we wel graag ook terugkijken en dankbaar zijn.

Als we terugkijken en 12,5 jaar overzien, dan denk ik aan de woorden van Mozes in Deuteronomium 8:2 '*Gedenk dan heel de weg...*'.

De zin van Mozes vervolgd: '*...om u te verootmoedigen en u op de proef te stellen ten einde te weten, wat er in uw hart was...*'

En als we terugkijken naar de afgelopen jaren moeten we de dingen ook in Gods hand leggen. Er was heel veel waarvoor we dankbaar zijn. Er zijn ook zorgelijke en verdrietige gebeurtenissen geweest. Er zijn misschien ook wel dingen gebeurd waarvoor we ons moesten schamen, en die misschien niet eens meer goed te maken zijn. Maar God is in Appingedam een werk begonnen, en Hij zal het voleindigen.

Br. J.A. Blaak is lid van de Baptistengemeente Appingedam.

Deze cartoon werd ter gelegenheid van de opening van het nieuwe gebouw gemaakt.

"Onderweg zagen we hoe een Amerikaans vliegtuig werd geladen met meerdere lijkkasten. Dan realiseer je je waar je bent."

"Natuurlijk schrok ik. We waren er van uitgegaan dat ik in 2005 een aantal maanden weg zou zijn. Nu ging het allemaal wat sneller en ook nog naar Irak. Het thuisfront reageerde echter heel nuchter." Ds. Paul Brouwer, voorganger in bijzondere dienst van de gemeente Apeldoorn, zit sinds november als Geestelijk Verzorger in Rumaythah, Irak. Aanvankelijk was het de bedoeling dat hij voor zijn eerste uitzending met zijn 'eigen eenheid' in Eibergen mee zou gaan, zodra die klaar zou zijn voor uitzending. Maar vanwege de situatie kreeg hij vlak voor de zomer de vraag of hij naar Irak wilde gaan.

"Vanaf het moment dat ik het wist, ging ik de berichtgeving in Irak met meer belangstelling volgen. Al snel wist ik dat ik naar Rumaythah zou gaan en dus trof het nieuws van 14 augustus 2004, de hinderlaag en dood van een militair, me. Ik ging me ook afvragen of ik inhoudelijk als dominee wel op dergelijke situaties was voorbereid. Wat zou ik doen als ik zelf in die situatie zou komen? Wat zou ik doen als ik te maken zou krijgen met zwaargewonde militairen? Moest ik daar niet al speciale gebeden of rituelen voor opzoeken? Uiteindelijk heb ik het gelaten bij het nadenken over hoe ik zou willen reageren. Dat is vooral in gebed ingaan op wat de situatie op dat moment van me vraagt".

Na de eerste 'schrik', volgde de tijd van voorbereidingen. Van je 'woestijnuitrusting' ophalen tot lessen op de mij-

nenschool, cultuurlessen, schietmomenten, lessen stress en trauma en keuringen door arts en tandarts. Ds. Brouwer deed als geestelijk verzorger mee aan teambuilding van een begeleidingsgroep, waarin ook andere geestelijk verzorgers, artsen, een psycholoog en mensen van de personeelsafdeling zitten. Die teambuilding bestond uit twee dagen onder leiding van een psychologenteam allerlei situaties en procedures bespreken voor de personeelszorg in het uitzendgebied.

Van een aantal oude roffen in het vak kreeg hij tips over wat er vooral in de koffer mee moest en dat heeft goed gewerkt, want tot op de dag van vandaag heeft Paul nog niets gemist. Zo ging er bijvoorbeeld veel muziek, boeken en snuisterijen mee.

"Thuis bestond de voorbereiding vooral uit tijd nemen voor elkaar, inkopen doen, laatste bezoeken over en weer bij familie, vrienden en buren en afspraken maken over hoe dingen

zouden lopen als ik weg ben. Ook wij hebben na bijna 20 jaar een natuurlijke verdeling gekregen van wie wat doet en nu moest mijn vrouw een aantal gegevens van mij hebben, of weten waar ze die kon vinden. Aan mijn beide zoons merkte ik vooral dat ze tegen het einde laatste leuke dingen met me wilden doen en me vervolgens loslieten."

Voor Paul Brouwer viel het afscheid van de gemeente Apeldoorn gelijk met het welkom als voorganger in bijzondere dienst. In de avondmaalsdienst van november werd het gezin welkom geheten en vervolgens werd er door ds. Jelle Stukker op indringende wijze gebeden voor Paul en zijn gezin in de komende tijd. "Ook het moment daarna, bij de deur staat me nog goed voor ogen. Naast het warme welkom, waren de goede wensen en zegenbeden indrukwekkend."

Op donderdag 11 november is het vertrek vanuit Nederland. Een lange reis

**Ds. Paul Brouwer
Geestelijk Verzorger**

Marleen Ottens

dieerd en gerund door European Christian Home Organisation for the Services. Verder zijn er de voorbereidingen voor het bezinningsmoment op zondagavond, wordt er gesport, vergaderd en is er contact met anderen binnen, of buiten de poort.

"Spontaan komen mensen gedurende de dag bij me, spreken me ergens op het kamp aan of lopen bij me op de fab binnen. Bij alles vind ik het belangrijk om allerlei gesprekjes aan te knopen. Ik heb het idee dat als ik zichtbaar en bereikbaar ben voor de gewone alledaagse dingen, dat men mij ook weet te vinden voor meer inhoudelijke zaken. Via de spontaan gelegde contacten komt het met enige regelmaat tot een inhoudelijk gesprek over geloofsvragen, iemands thuisfront, of vragen rond de uitzending. De één vertelt je heel gemakkelijk wat hem bezighoudt, de ander heeft duidelijk tijd nodig om eerst eens te zien wie die dominee nu is. Met name het bezinningsmoment op de zondagavond en de spontane gesprekken geven ons de gelegenheid om aan de waan van de dag te ontsnappen. Even zit je bij elkaar zonder aan je taak te hoeven denken, even gaat het over het gewone leven. Heel indrukwekkend vind ik elke week, maar zeker in de kerstnacht het 'kaarsmoment'. Onder het luisteren naar mooie muziek, steken we een kaarsje aan bij de paaskaars. Je ziet een enkeling er soms twee aansteken. Even zijn de gedachten, gebeden, bij de mensen thuis. Van een aantal militairen weet ik dat er op hetzelfde moment thuis ook een

kaarsje wordt aangestoken."

Het contact met thuis is voor alle militairen zeer belangrijk en natuurlijk ook voor ds. Brouwer. Vast punt op de dag is het mailen met het thuisfront en eens per week wordt er gebeld. Verder komen er veel mailtjes, brieven en pakjes. Maar natuurlijk is er ook het gemis. "Vooral rond de kerst en oud en nieuw merkte ik dat ik thuis meer miste. Niet zo zeer dat het hier niet goed was, maar ik miste de gezelligheid en de rust van thuis. Er ging meer energie in zitten dan me lief was. Even de knuffel die je elkaar schrijft ook echt geven, zou regelmatig al voldoende zijn. Met name realiseer ik me dat er dingen gebeuren die gewoon niet in te halen zijn."

Ds. Brouwer wil de hele situatie pas evalueren als hij een aantal maanden thuis is, omdat ze dan pas samen kunnen overzien wat deze uitzending heeft gevraagd en gebracht. Hij gaat er vanuit dat hij (nog voor Pasen) als een ander mens thuiskomt, maar hopelijk nog wel herkenbaar voor zichzelf, vrouw en zonen. "Alles wat er tijdens deze uitzending met mij en de mensen om me heen gebeurt, vormt ons. Je leert dingen van jezelf, van de organisatie, die onmiskenbaar invloed zullen hebben. Totnogtoe is er niets gebeurd dat mij onherkenbaar heeft beïnvloed. Maar ook dat moeten we zeker over een paar maanden nog eens aan de orde stellen."

Zr. Marleen Ottens is lid van de Baptistengemeente Zwolle.

volgt met een oplopende lijn van spanning. "Op Koeweit zagen we hoe een Amerikaans vliegtuig werd geladen met meerdere lijkisten. Dan realiseer je je waar je bent."

Onder begeleiding gaat de groep naar Rumaythah. Onderweg worden de veiligheidsmaatregelen steeds groter en op een bepaald moment moeten de scherfvesten aan en de helm op. Op het laatste stuk, van Samawah naar Rumaythah zijn de maatregelen het scherpst.

De eerste dagen stonden vooral in het teken van de overdracht van de vorige groep. Toen die was vertrokken, konden het kamp en de werkzaamheden goed worden overgenomen. Waar de meeste militairen een zogenoemde 'fab' moeten delen met 2 of 3 man, beschikt ds. Brouwer over een eigen prefab.

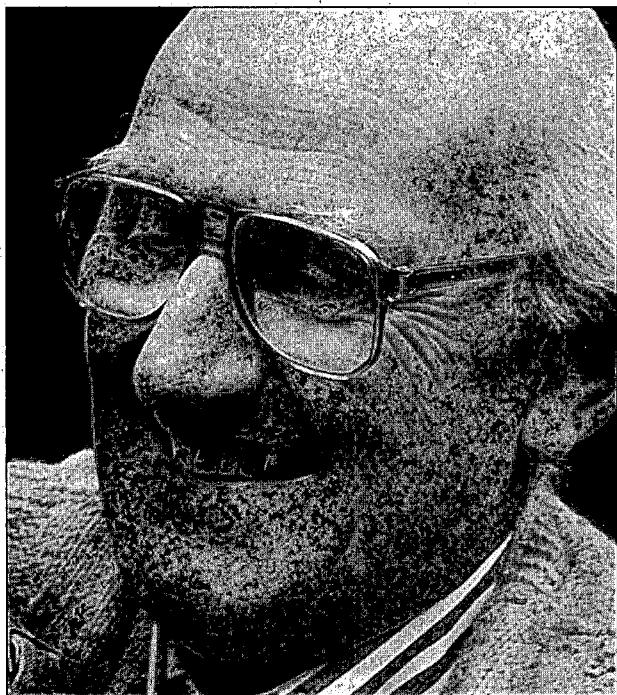
De dag begint voor Paul rond 7 uur met ontbijt, lezen in de Nieuwe Bijbelvertaling en koffie in de echo's. Dat is een aparte kantine, gesubsidi-

In memoriam Jannes Reiling

april 1923 - 24 januari 2005

Jannes Reiling werd op 27 april 1923 geboren in de woning van een Baptisten voorganger. Zijn vader ds. K. Reiling, één van de leiders van de Baptisten Unie destijds, stond in die dagen in de Drentse veenkolonie Nieuw Weerdinge. In het gezin draaide alles om de gemeente. Tachtig jaar geleden was die gemeente een geheel eigen wereld; een warme en hechte gemeenschap die ook maatschappelijk sterk betrokken was bij de grote problemen van werkloosheid en alcoholmisbruik. In de gemeente werd het Evangelie van bevrijding en vreugde verkondigd en gevierd. Dit alles zou mede bepalend zijn voor het leven van Jannes.

In Hengelo (O) doorliep hij het gymnasium. Hij had veel plezier in de klassieke talen. Daarom ging hij deze en nog andere oude talen studeren in Groningen. Hij schrijft dat hij "dol was op Grieks en Latijn". Dit vond ik in een laatste brief die hij kort geleden geschreven moet hebben. De familie vond deze op de dag van zijn overlijden, gaf ze mij met toestemming er uit te citeren. Ik lees een passage:

"Dankbaar ben ik voor alle werk en dienst die ik in mijn leven heb mogen doen, als predikant, als leraar klassieke talen, als medewerker van het Nederlands Bijbelgenootschap, als rector en docent van het Seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten, als medewerker, lector en hoogleeraar Nieuwe Testament aan de Universiteit van Utrecht. Misschien denken jullie nu: hij was een echte wetenschapper, maar dat is niet zo. Ik ben geen wetenschapper maar in de allereerste plaats een leraar. Ik heb het altijd geweldig gevonden met anderen op weg en op zoek te zijn, om door te geven wat ik had ontdekt en om van anderen te leren. Mijn leerlingen op allerlei niveaus hebben mijn leven rijk gemaakt."

Allereerst het seminarie. De grote liefde en werk van Jannes. Opgericht in 1957 in de villa 'De Vinkenhof' in

Bosch en Duin. Daar lag zijn leven, zijn passie, zijn roeping. Jannes Reiling was vele jaren beeldbepalend. Hij verdiende de kost door onderwijs elders te geven en in zijn vrije tijd gaf hij vele colleges en leidde hij 'zijn schooltje' zoals men wel eens zei. Studenten waren aanvankelijk vele jaren inwonend.

Maar men volgde niet meer het model van de Duitse piëtisten waar een 'Vater Reiling' de strenge scepter zwaaide. Hij werd in de begintijd dominee of broeder Reiling genoemd en later noemde praktisch ieder hem bij de voornaam.

Vaders waren verdwenen. De emancipatie had meer op met de oudere broer die veel ruimte en vrijheid gaf aan de studenten. Maar indien nodig was hij ook de rector, de leider met gezag.

Jannes was overtuigd van de noodzaak

van een voorgangeropleiding met een goed academisch niveau. Vele baptisten waren daarvoor vanaf het begin huiverig of waren daarvan zelfs tegenstanders. Immers, "de religie van het hart mag niet bekoeld worden door de reflectie van het verstand."

Midden jaren tachtig ontstond een ernstige crisis rond de identiteit van het seminarie en rond het vertrouwen dat gemeenten in de opleiding konden hebben. Naar de mening van een groot deel van de gemeenten hielden met name de rector en een enkele docent er opvattingen op na die velen in de Unie niet langer konden aanvaarden. Toen Jannes als voorzitter van de plaatselijke gemeente Utrecht-Silo een omstreden bevestiging van een broeder doorzette, ontstond er

een diepe bestuurlijke crisis. Het was een verstoring van het onderlinge vertrouwen. Ten einde raad besloot Jannes met de volle steun van zijn vrouw Annie, vroegtijdig met emeritaat te gaan om op deze wijze ruimte te scheppen voor het seminarie. Dat veroorzaakte veel verdriet en teleurstelling, niet alleen bij hemzelf, maar ook in alle geledingen van de geloofsgemeenschap. Toch is Jannes na zijn pensionering onderwijs blijven geven aan het seminarium. Van verbittering heb ik nimmer iets gemerkt. Hij leerde los te laten.

De Vinkenhof

De Nederlandse Baptisten Unie voelt de zich steeds meer thuis in de wereld van de Evangelische Alliantie. Jannes was daarentegen volop oecumenisch georiënteerd. Nog maar enkele weken geleden spraken we over een exegetische kwestie. Hij zei toen: "we kunnen als moderne mensen niet meer terug tot voor het tijdperk van de Verlichting."

Bij monde van haar voorzitter heeft de Unie deze dagen gesproken over Jannes Reiling als "een zeer gewaardeerde en betrokken mens. Iemand die gedurende een periode van vijftig jaar een doorslaggevende bijdrage aan een goede theologische opleiding van predikanten heeft geleverd. De Unie kijkt met dankbaarheid terug op zijn inzet en verdienste."

Het bestuur van de Faculteit Godgeleerdheid van de Universiteit Utrecht noemt professor dr. J. Reiling "een gewaardeerd collega en aimabel docent; die naast wetenschappelijke begeleiding ook persoonlijke en pastorale zorg gaf aan zijn vele studenten. Als oud-decaan heeft hij tot op hoge leeftijd de Faculteit loyaal en met wijsheid gediend. Wij gedenken hem in grote dankbaarheid."

Jannes Reiling als rector – leraar – leerling – pastor.

Ik laat Jannes nog eens zelf aan het woord:

"Graag deed ik ook mee aan bestuurlijk werk. Ik vond het een uitdaging om een stuk werk, kerkelijk of maatschappelijk, zo te leiden dat het werk goed verliep en dat mensen die erbij betrokken waren op hun plaats en in hun positie tot hun recht kwamen. In het bijzonder ben ik dankbaar voor mijn betrokkenheid bij de Vereniging Rekkense Inrichtingen in Rekken, Gelderland en de Stichting Sintmaheerd in Tolbert, Groningen. Ook hier geldt: ik heb veel ontvangen, vooral andere dingen dan wat ik in mijn onderwijs tegenkwam. Op dit alles terugkijkend kan ik zeggen: ik heb een rijk leven gehad."

Rector – leraar – leerling – pastor – bestuurder.

De voorzitter van de gemeente Utrecht-Silo, waarvan Jannes en Annie sinds 1957 deel uitmaakten, vertelde me dat Jannes meer dan 25 jaar voorzitter van de gemeente is geweest. Ze schetst hem als een gewoon mens onder mensen, iemand met een groot hart, die ruimte geeft aan iedereen. Een bestuurder in hart en nieren. Een echte voorganger die met een ze-

ker gemak met jong en oud contact onderhield. Ik zag hem als de natuurlijke episcopus, de bisschop die er was als je hem in de gemeente nodig had, met het geestelijk gezag van Christus, maar dan bescheiden, van binnenuit.

In zijn afscheidswoord noemt Jannes eerst zijn gezin en daarna Silo:

"Dankbaar ben ik de geloofsgemeenschap in Silo. Ik heb in deze gemeente veel gegeven maar veel meer ontvangen, verbondenheid, liefde, trouw, steun, inspiratie en nog veel meer. Wat een rijkdom om deel te mogen hebben aan zo'n gemeenschap. Ook hier ben ik niet in staat om er meer over te zeggen dan dit: jullie hebben ons, mij, gedragen en gesteund in ons geloof."

Na zijn emeritaat werd Jannes begeleider van een groep Doopsgezinde lekenpredikers in de ring Utrecht – het Gooi. Hij heeft daarover gezegd:

"Dat was een nieuwe wereld voor mij. Wat heb ik daar veel ontvangen van deze goede mensen met een heel andere spiritualiteit dan ik had. Zij hebben mij genoodzaakt over allerlei dingen, theologische en geestelijke, opnieuw na te denken. ... Zij wilden van mij leren en dat is ook wel gebeurd, maar ik heb zoveel van hen geleerd."

Rector – leraar – leerling – pastor – bestuurder – voorganger.

Zo schrijft Jannes die weet dat hij sterven zal aan het eind van zijn leven: dankbaar en gelukkig is hij. Dat wilde hij ons allen in ieder geval laten weten.

Als jarenlange vriend en lange tijd als naaste medewerker heb ik Jannes ook nog leren kennen in andere kleuren, met licht en schaduw. Onze vriendschap kenmerkte zich door een zoeken naar openheid en echtheid in onszelf. Zo althans heeft Jannes het omschreven. Bij alle problemen in een geloofsgemeenschap en ook waar het om jezelf gaat, loop je gegarandeerd op tegen je eigen onverwerkte zaken. Om dat helder te krijgen moet je elkaar niet sparen om zodoende te voorkomen dat je anderen schade toebrengt. Wie een zekere macht heeft, een dominante persoon is, sterke overtuigingen kent en bovendien schrand is, moet leren eigen kwetsbaarheid te ontdekken. In die oefenschool bevond zich een deel van onze vriendschap. De gestalte van Christus was vaak als souffleur daarbij aanwezig. Hij was onze metgezel en zal dat blijven.

Theodorus van der Laan

Unienieuws

Televisiedienst Enschede

Op D.V. 6 maart wordt via de televisie (Ned. 1, 11.00 uur) een dienst uitgezonden van de Baptistengemeente in Enschede. Ds. Erik Huiting spreekt aan de hand van Lucas 10 vers 38 – 42 over het thema: 'Waar draait het om in uw leven?'. Muzikaal wordt er meegewerkt door het Koperensemble 'Oostenwind' o.l.v. Henk ten Harkel en door het Blackgospelkoor Benediction o.l.v. André Bijleveld.

Wat is Gods Plan? En...hoe kan jouw leven daarop afgestemd worden? De Amerikaanse predikant Rick Warren heeft een boek geschreven over 'Doelgericht leven'. Inmiddels zijn hiervan wereldwijd ruim 20 miljoen exemplaren verkocht. In veel kerkelijke gemeenten wordt het in het boek genoemde stramien van '40 doelgerichte dagen' gebruikt om elke dag tijd apart te zetten. En om in die tijd na te denken over je leven; je relatie met God; over jouw plek in de samenleving en in de kerkelijke gemeente. Ook binnen onze Unie zijn diverse gemeenten, waaronder Enschede, met dit boek aan het werk gegaan.

Orde van dienst

Samenzang: Opw. 493

Votum / groet / welkom

Samenzang: Opw. 281

Gebed

Schriftlezing: Lucas 10: 38-42

Muzikale bijdrage Benediction

Preek

Muzikale bijdrage Benediction

Collecte voor Kameroen

Gebed

Samenzang: Opw. 461

Zegen

Muzikale bijdrage Benediction

Er wordt gezongen uit de Opwekkingsbundel (Opw.)

Geestelijk verzorger ds. Piet Brongers:

er nog andere elementen die aan het gevoel van geborgenheid bijdragen, zoals het samen zingen en het welkom heten van mensen voor de dienst. Verder kan een speciale werkgroep 'beleving' in het leven worden geroepen om hierover heel gericht na te denken."

Betutteling

Het provinciaal steunpunt wil kerken en gemeenten ondersteuning geven bij de integratie van mensen met een verstandelijke beperking. Zo beschikt het steunpunt over informatie- en beeldmateriaal rondom thema's als overlijden, relatie/seksualiteit, persoonlijkheidsvorming en mondigheid, maar ook als het gaat om de plaats en betekenis van mensen met een verstandelijke beperking voor het geloof en de kerk. "Vaak is er veel betutteling en bescherming en wordt er over hen gepraat in plaats van met hen, maar elk mens is uniek en heeft zijn eigen levensvragen. Zonder dat de gehandicapte hierin zelf een stem heeft, wordt bijvoorbeeld beslist of hij of zij naar de begrafenis kan gaan", geeft ds. Piet Brongers aan. "In mijn werk probeer ik hen die mond te geven en hen als persoon tot hun recht te laten komen. Wij zijn vaak geneigd anderen naar onszelf te oordelen, maar we moeten ook open staan voor de belevingswereld van die ander die misschien heel anders is. Eigenlijk bepalen wij in hoeverre mensen gehandicapt zijn, want ondanks hun verstandelijke beperking redden zij zich bijvoorbeeld prima in relaties." Geestelijk verzorger Brongers illustreert dit met een praktijkvoorbeeld. "Ik moest

"Onze nieuwsgierigheid in die ander is een test van onze bewogenheid"

Mariska Oegema

"Door te investeren in communicatie, door echt nieuwsgierig te zijn in die ander kunnen we mogelijkheden vinden en gereedschappen ontdekken om echt contact met die ander te krijgen. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor contacten met kinderen, jongeren, ouderen, allochtonen en verstandelijk gehandicapten. Blijf je op een afstand staan of ben je echt geïnteresseerd in die ander? Daar ligt het geheim van goed contact. Het is ook een test van onze bewogenheid voor die ander."

Dat stelt ds. Piet Brongers, sinds 1985 werkzaam als geestelijk verzorger in een instelling voor verstandelijk gehandicapten en sinds maart vorig jaar coördinator van het Provinciaal Steunpunt aandacht voor levensvragen in de provincie Groningen. Eigenlijk is ds. Brongers in dit werk gerold, nadat hij 12,5 jaar voor de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging (NBJB) had gewerkt. "In dit werk word je bepaald bij de basale dingen die met het geloof te maken hebben. Alles wat met dogma's te maken heeft, is absoluut niet relevant. Het gaat om wat mensen echt beleven. Dat spreekt mij in dit werk erg aan", geeft ds. Brongers aan, lid van de Baptistengemeente 'Elim' in Drachten. "Verstandelijk gehandicapten zijn geen zielige mensen, maar mensen die in hun eigen situatie le-

ven en hun eigen reacties daarin hebben. Voor hen is als eerste het gevoel van geborgenheid belangrijk; het gevoel ik mag er zijn en iets betekenen voor een ander. Dat gevoel van geborgenheid is overigens voor iedereen belangrijk."

Kwijtgeraakt

"Maar door de eeuwen heen zijn kerken dat kwijtgeraakt; de aandacht was vooral op verstand gericht. Er werd wel gepreekt over geborgenheid, maar wat doe je in de praktijk met geborgenheid. Gelukkig komt de laatste tijd hiervoor meer ruimte, want wij doen onszelf daarin zo te kort", aldus geestelijk verzorger Brongers. "Door het accent vooral op verstand te leggen, kwamen ook andere vragen naar voren, bijvoorbeeld: 'Kan iemand met een verstandelijke handicap wel lid worden van een gemeente?'. Maar met de aanzet om over dergelijke vragen na te denken leveren mensen met een verstandelijke handicap op hun manier een bijdrage in de gemeente. Wij moeten hen dan ook niet zien als een club die bediend moet worden, absoluut niet. Als gemeente trekken wij samen op en hoort iedereen deel aan dit samen-zijn te hebben."

Volgens de geestelijk verzorger hoeft een preek niet aan belangrijkheid in een kerkdienst in te boeten. "Er is geen sprake van een tegenstelling. Gods Woord maakt dat iemand zich thuis voelt, ook al is een preek soms moeilijk te begrijpen. Bovendien zijn

"In mijn werk probeer ik mensen met een verstandelijke beperking die mond te geven en hen als persoon tot hun recht te laten komen", aldus geestelijk verzorger ds. Piet Brongers.

een keer bij een blinde man op bezoek. Het was buiten al donker. Toen de man open deed, aarzde ik even omdat binnen ook alles donker was. De man merkte dit op en deed voor mij het licht aan. Ik ontdekte dat deze blinde man in zijn eigen situatie helemaal niet gehandicapt was; hij redde zich prima in het donker. Ik was gehandicapt in zijn situatie. Daarom is het belangrijk om in contacten met anderen niet in je eigen wereld te blijven, maar je te verdiepen in die ander en te ontdekken welke mogelijkheden er zijn om die ander echt te ontmoeten."

Allerlei

Zomerwerkweek op Joodse begraafplaats

18-22 juli 2005

Evenals voorgaande jaren hoopt de 'werkgroep voor het Onderhoud aan Joodse begraafplaatsen' in 2005 een werkweek te organiseren voor het herstel en onderhoud van Joodse begraafplaatsen. De bedoeling is dat de begraafplaats in Vught (400 stenen) opknapt wordt. De werkgroep doet dit werk om een daad te stellen tegenover de vijandschap tussen Joden en christenen die er eeuwenlang is geweest. Ook is het een daad tegen rassenhaat, grafschendingen en aanslagen op synagogen, die tegenwoordig weer voorkomen. Een ieder die achter deze motivatie staat wordt van harte uitgenodigd om deel te nemen aan de werkweek. Vakbekwaamheid is niet vereist, men werkt onder deskundige leiding.

Meer informatie: Mevr. C.Arentze, c.arentze@solcon.nl, tel. 0320-215.015.

De Vliegende Speeldoos

Een musical in één dag, dat kan met jeugdtheatergezelschap De Vliegende Speeldoos. Onder begeleiding van 5 professionele acteurs, zangers en dansers studeren minimaal 50 tot maximaal 130 kinderen een musical in, die aan het einde van de dag wordt opgevoerd. De musicals worden landelijk in voornamelijk kerken en op (openbare) basisscholen gespeeld. De voorstellingen zijn gebaseerd op verhalen uit de Bijbel. Ze zijn in een modern jasje gestoken en bevatten herkenbare thema's uit het dagelijks leven.

Meer informatie 026-3830422 of www.devliegendepeeldoos.nl

Boekbespreking

Spraaikmakende Spreuken, Adrian Verbree & Christian Zomer, Uitgeverij De Vuurbaak, Barneveld, 2004, ISBN 90-5560-291-4, 12,50 Euro.

Een prachtig boekje met dertig spraaikmakende Spreuken bevat in rake analyses en vergezeld met trefzekere en humoristische cartoons van Christian Zomer. Er wordt klare wijn geschonken; de dingen worden bij hun naam genoemd. Soms bieden de spreuken troost voor de verslagen geest en dan weer een wijze les ter vermaning. Regelmatig worden onze levens gespiegeld aan de woorden en cartoons. Schrijver Adrian Verbree is er in geslaagd om aloude Spreuken neer te zetten in onze moderne werkelijkheid. Het is een boek vol wijsheid en met een glimlach. Kort gezegd: het boekje heeft klasse. Van harte aanbevolen.

Erik van Duyl

Studiedag kleine groepen

Willow Creek Nederland en het Evangelisch Werkverband (PKN) organiseren op woensdag 13 april a.s. samen een conferentiedag over kleine groepen of groeigroepen. Naast Bill Donahue van de Willow Creek Association, zullen Wigle Tamboer (De Meerkkerk, Hoofddorp) en Jelle de Kok (PKN, Diever) spreken. Thema van de conferentie is 'Veranderde levens door kleine groepen'. Meer informatie en opga-ve via www.willowcreek.nl.

Bright FM is gestart!

Nederland is een radiostation rijker. Sinds 1 februari is er een christelijk radiostation, dat 24 uur per dag te beluisteren is, met onder andere hedendaagse christelijke muziek, bemoediging en veel meer! Bright FM is op dit moment te beluisteren via Kabelexploitant RE-KAM op 108Mhz (stereo) in Berkenwoude, Driebruggen, Gouda, Gouderak, Haastrecht, Hekendorp, Het Beijersche, Moordrecht, Oudewater, Papekop, Polsbroek, Reeuwijk, Stolkwijk, Vlist, Waddinxveen, Dammekant, Bodegraven, Cabauw, Lopik, Reeuwijk en Oudewater; Via Kabelexploitant CAIW op 106.6Mhz (stereo) in de gemeenten: Westland, Midden-Delftland, Maassluis, Den Haag, Aalsmeer, Uithoorn. Daarnaast wereldwijd gratis via internet op 48Kb (mono) en betaald op 128 Kb (CD kwaliteit). Meer info: www.brightfm.nl

Van der Veen organiseert doop- festijn

Sytze van der Veen uit het Groningse Mussel houdt deze zomer een massaal 'doopfestijn' voor buitenkerkelijke mensen. Iedereen die gelooft, kan in juli bij hem terecht voor een onderdompeling in natuurplas Sellingerbeetse bij Sellingen, maakte hij gisteren bekend. "Ik ga niet in de achtergrond van mensen wroeten. Ik vraag mensen die gedoopt willen worden alleen of ze geloven", zegt Van der Veen, die zelf niet bij een kerkgenootschap is aangesloten. Van der Veen wil met zijn actie mensen die niet bij een kerk terecht kunnen, de mogelijkheid geven hun geloof te belijden.

Hij treedt al jaren in de publiciteit met allerlei eigenzinnige ideeën, die hij samen met zijn vrouw uitvoert buiten het gewone kerkelijke leven om. Dominee Van der Veen toert samen met zijn vrouw door het land met een biechtcamper en ook kunnen mensen hun verhaal kwijt op zijn biechtsite.

Nederlands Dagblad,
25 januari 2005

Unienieuws

Dooptdiensten

'De Open Poort' Nieuw Weerdinge: I. Santing-Doldersum (39 jaar).

Verkiezingen Unieraad

Onlangs is een schriftelijke verkiezing gehouden voor twee leden van de Unieraad: de herverkiezing voor een tweede periode van John Sussenbach als portefeuillehouder Zending en Diaconaat en de verkiezing voor een eerste periode van drie jaren van Jaap Bos voor de portefeuille Gemeente-opbouw en Evangelisatie. Op 17 januari jl. waren 150 van de 244 verzonden stembriefjes retour ontvangen. Telling van deze ontvangen en geldige stemmen geeft aan dat John Sussenbach met 149 stemmen is herverkozen voor een tweede termijn van drie jaar. Jaap Bos is ook verkozen, en wel met 146 stemmen.

Ik vertrouw er op dat u met mij deze broeders in uw gebeden voor Gods troon brengt opdat zij tot zegen mogen zijn voor onze Uniegemeenschap.

Gert Vernhout

Groninger Bond opgeheven

Wij delen u mee dat in de laatstgehouden vergadering van de Groninger Bond van Baptisten Gemeenten is besloten de Bond op te heffen. De Landdagwerkgroep, die de landdag op pinkstermaandag organiseert, blijft wel bestaan.

Namens het DB van de Bond,

J. Brongers,
wnd. secretaris

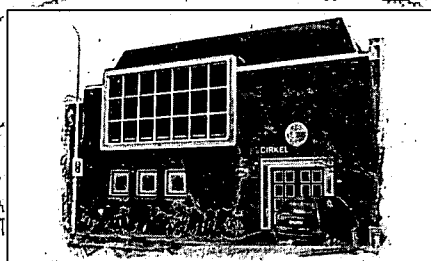
Alom klinkt het woord in Emmen

Ned. 1 12.00 - 12.25 uur

Op zaterdag 26 februari a.s. kunt u kijken en luisteren naar liederen vanuit de Baptistengemeente 'de Wegwijzer' in Emmen. De liederen worden afgewisseld met een korte meditatie door ds. Gerrit Leuvenink.

125-jarig Jubileum Stad-Groninger Baptisten

Op 25 januari 2005 was het 125 jaar geleden dat de Baptistengemeente Groningen werd opgericht. De gemeente is in de vijftiger jaren gesplitst in twee zelfstandige gemeenten in het noordelijk en zuidelijk deel van de stad. Op 30 januari jl. hebben beide gemeenten hun jubileum gevierd in een gezamenlijke dienst.

Het ontstaan van de Baptistengemeente in de stad Groningen begint eigenlijk al in het jaar 1875. In een woning kwam iedere zondag een groepje christenen bijeen om Gods woord te overdenken. Dat gebeurde onder leiding van br. K. Kremer die koemker was in de gemeente Noorddijk. Zij waren overtuigd dat de kinderdoop niet bijbels was en dat een christen

Op zijn geloof gedoopt diende te worden en wel door onderdompeling. Deze groep is gedoopt door Ds. Kloeckers uit Nieuwe Pekela in de vijver van het Noorderplantsoen. Een andere groep vergaderde in een woning in de buurtschap 'De Papiermolen'. Hier werd in deze, zeer arme, buurt geëvangeliëerd door evangelist De Vrieze van Foxhol. Begin 1880 huurde deze kleine, doch zeer actieve groep twee woningen in de Warmoesstraat, nl. nr. 68 (de huidige kosterswoning) en nr. 66. Na enige tijd ontstond een derde groep en men besloot een poging te wagen om te komen tot vereniging.

Op 25 januari 1880 kwam men bijeen in het gehuurde lokaaltje Warmoesstraat 68. Besloten werd een gemeente te stichten onder de naam 'Gemeente van Gedoopte Christenen'. In hetzelfde jaar werd nog een achttal leden door de doop aan de gemeente toegevoegd, zodat eind 1880 de gemeente 19 leden telde. In 1881 werd de gemeente - na goedkeuring van de statuten door ZKH Koning Willem III - als rechtspersoon erkend.

Meer informatie over de gemeente Groningen-Noord op: www.baptistengemeente.info

Imam spreekt in Harlingen

Op vrijdag 4 maart a.s. zal Abdelkader Belaidi spreken in de Baptistengemeente te Harlingen (de Lanen 65). De spreker was enige jaren imam van beroep; tegenwoordig is hij werkzaam bij de stichting Evangelie & Moslims. Wij verwachten dat de spreker ons meer helderheid zal verschaffen over de vraag hoe om te gaan met de moslim in onze poorten. We bemerken dat deze discussie leeft onder christenen. Ik bedoel dan niet de discussie of we eenzelfde godsdienst hebben. De cruciale rol van Jezus Christus levert ons een fundamenteel verschil. De vraag is wat onze houding moet zijn ten opzichte van onze Islamitische medeburgers. De meningen lopen uiteen van vijandigheid (immers ze dienen een andere god) tot het vinden van een weg om samen te bewandelen en hen te winnen voor de liefde van Christus. Naar mijn mening worden wij uitgedaagd tot het laatste. Echter hebben wij ook deze burens lief en ontmoeten wij hen werkelijk in vrede? Hoe zal ik met hen spreken over Christus? Kunnen wij bijvoorbeeld inspeken op de voor hun bekende profeet Isa-al-Masieh en zijn 'zoekgeraakte' Indjil (=Evangelie). Het programma:

19.30 uur. aanvang
19.40 uur. lezing 'de wereld van de islam'
20.15 uur. pauze
20.30 uur. lezing 'waarom Jezus?'
20.45 uur. interactief gesprek
21.30 uur. einde

ZENDINGS DAG 2005 ZATERDAG 19 MAART

Fam. Oosterloo
Afgevaardigde EBM

Sylvia Budzelaar
Arts

Jeltje Blaauw
Vrijwilliger

VEELZIJDIGE ZENDING

Fam. de Roo
Software ontwikkelaar

Marlies Hartkamp
Kinderpedagoge

Fam. Boers
Leiding
Technisch Centrum

Marjke v/d Poll
Fysiotherapeute

Met medewerking van: o.a. Combo uit Kampen, Mirjam Baas, Pia Wynia, John Sussenbach
Algehele leiding: Teun van der Leer

Workshops:
Kinderwerk, Moldavië en Roemenië, Verre Oosten

Neem de kinderen mee. Speciaal kinderprogramma

BAPTISTENKERK, BURG. DRIJBERSINGEL 15 IN ZWOLLE

KOFFIE KLAAR VANAF 16 UUR AANVAANG 10.30 UUR EINDE: 15.00 UUR

Op 24 januari 2005 overleed op 81 jarige leeftijd onze geliefde broeder en voorganger

JANNES REILING

Dienaar van Gods Woord, in woord en daad.

Jarenlang was Jannes voorzitter van de raad van onze gemeente. Als voorganger in bijzondere dienst leidde hij tot zeer recent diensten en bijbelstudies.

Zijn leven lang is Jannes trouw geweest aan de Heer en Zijn gemeente. Hij had een groot hart voor de mensen die de gemeente vormen; in de Baptistengemeente Utrecht Silo, in de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, en overal waar mensen gemeente zijn.

Wij kennen hem als geïnspireerde en inspirerende leermeester. Als geen ander wist hij het evangelie toegankelijk te maken en dichtbij te brengen, met respect voor het bijbelwoord en met gevoel voor wat hem t hart nodig heeft.

Als wijs bestuurder begreep hij hoe waardevol structuren en regels zijn, en hoe belangrijk het is dat mensen daar niet de dupe van worden. Hij stond open voor de inbreng van anderen; om die inbreng zelf maar vooral ook om degene die ermee kwam.

Jannes is altijd beschikbaar geweest voor raad en daad; scherpzinnig en liefdevol, voor en achter de schermen. Veel van waar hij voor stond, zal altijd bij ons blijven.

Wij bidden voor Annie, Dory, Paula, Wim, Pim en Rick. Wij wensen hen de troostvolle kracht toe van God uit wie Jannes leefde en werkte, verkondigde en diende.

Namens leden, huisgenoten en vrienden
van de Baptistengemeente Utrecht-Centrum 'Silo'
Riejanne Boeschoten-Mulder (raadsvoorzitter).

Geloof, Hoop en Liefde.
1 Cor. 13 : 13

Bedroefd, maar dankbaar voor alles
wat hij voor ons heeft betekend, geven
wij kennis dat de Heer tot Zich heeft
geroepen mijn lieve zorgzame man,
onze dierbare vader, opa en overopa

LUBERTUS PIETER LEUTSCHER

* 7 mei 1914 † 21 januari 2005

Ik heb de goede strijd gestreden en het
geloof behouden.

9642 CA Veendam,
Kieler Bosch 43 – 201

Grietje Leutscher-
Ploeger.

Stadskanaal: Trijn en Willie
Willem in herinnering
Drachten: Etty en Henk
klein- en achterklein-
kinderen

De afscheidsdienst heeft plaatsgevon-
den op 25 januari vanuit het kerkge-
bouw van de Baptistengemeente 'de
Hoeksteen' te Veendam.

De Faculteit Godgeleerdheid van de
Universiteit Utrecht heeft met droefheid
kennis genomen van het overlijden van

PROF. DR. J. REILING

Prof. Reiling was vanaf 1967 tot aan zijn
emeritering in 1988 aan de Faculteit ver-
bonden, als wetenschappelijk hoofdme-
dewerker, als lector en vanaf 1980 als
hoogleraar Nieuwe Testament. Tevens
was hij van 1974-1988 bijzonder hoogle-
raar vanwege de Unie van Baptisten
Gemeenten in Nederland. Professor
Reiling was een gewaardeerd collega en
een aimabel docent, die naast weten-
schappelijke begeleiding ook persoonlij-
ke en pastorale zorg gaf aan zijn vele
studenten. Als oud-decaan heeft hij tot
op hoge leeftijd de Faculteit loyaal en
met wijsheid gediend. Wij gedenken hem
in grote dankbaarheid en wensen zijn
naaste familie veel sterkte bij het dragen
van dit verlies.

Namens het Faculteitsbestuur:
Prof. dr. W. Otten, decaan
Dr. M. Sarot, vice-decaan

Adressen

- Het nieuwe adres van de br. W. de
Vries, penningmeester van de Bap-
tistengemeente Emmercompas-
cuum, is: Keizersmantel 24, 7826
GK Emmen.
- Het nieuwe adres van Da. M.
Terwel-Hamster is: Kon. Juliana-
laan 33, 7204 AG Zutphen, tel. 0575-
519065.

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

**ERKENDE
VERHUIZERS**

0591-623963
www.van-der-graaf.nl
Emmen – Heerlen – Amsterdam

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 11 maart 2005. De deadline
voor dit nummer is 28 februari 2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel geredi-
geerd en/of verkort, te plaatsen. Plaat-
sing van kopij houdt niet in dat de redac-
tie de mening van de auteur en/of geci-
teerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van adver-
tenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.
Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1 de-
cember van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Bap-
tistengemeenten in Nederland, Biltse-
weg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel.
030-2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wij-
ze dan ook worden overgenomen zon-
der schriftelijke toestemming van de re-
dactie. Een uitzondering geldt voor ge-
meentebladen van gemeenten aangeslo-
ten bij de Unie van Baptistengemeenten.
Bij overname hierin dient dan wel *De
Christen* als bron vermeld te worden,
evenals de naam van de betreffende au-
teur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op ge-
luidscassette en in grootletter. Informa-
tie en opgave: Christelijke Bibliotheek
voor Blinden en Slechtzienden, Postbus
131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

REVERENDFUN.COM COPYRIGHT GCL D&K

"SONNIGE MENSEN ZIJN ZO
ARM DAT GOD ALLEEN AAN ZE
KAN VERSCHIJNEN IN DE FORM
VAN EEN BROOD."

Gandi

Thanks to Joe Kaufmann

NOT ONLY IS THAT JESUS FRIENDLY,
EVERY TIME I BORROW A CUP OF SUGAR
FROM HIM HE ALWAYS GIVES ME TWO

Pre-party's EO Jongerendag

Het feest van de EO Jongerendag begint dit jaar al in maart. Dan zijn er namelijk in Schiedam (11 maart) en Zwolle (12 maart) de Pre-Party's met o.a. optredens van Rachael Lampa, de eerste artiest waarvan bekend is dat ze op de Jongerendag 2005 zal optreden, en verder een optreden van Stonewashed, een DJ, praise & worship met Kees Kraayenoord en band en een meet & greet met de artiesten. Helaas alleen voor Ronduit-leden. Meer info: www.ronduit.nl

"DENK IN UW JONGE JAREN
AAN UW SCHEPPER"
(Prediker 12:6)

Teenstreet

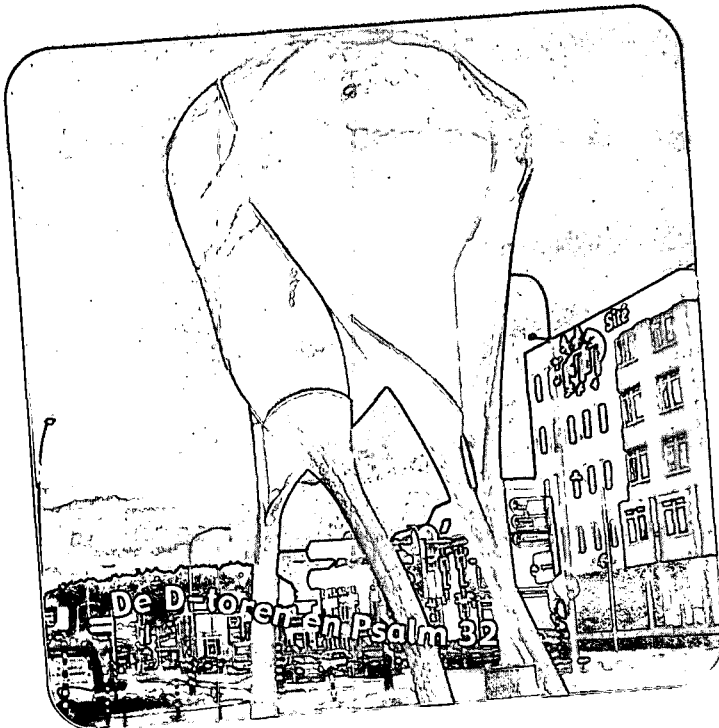
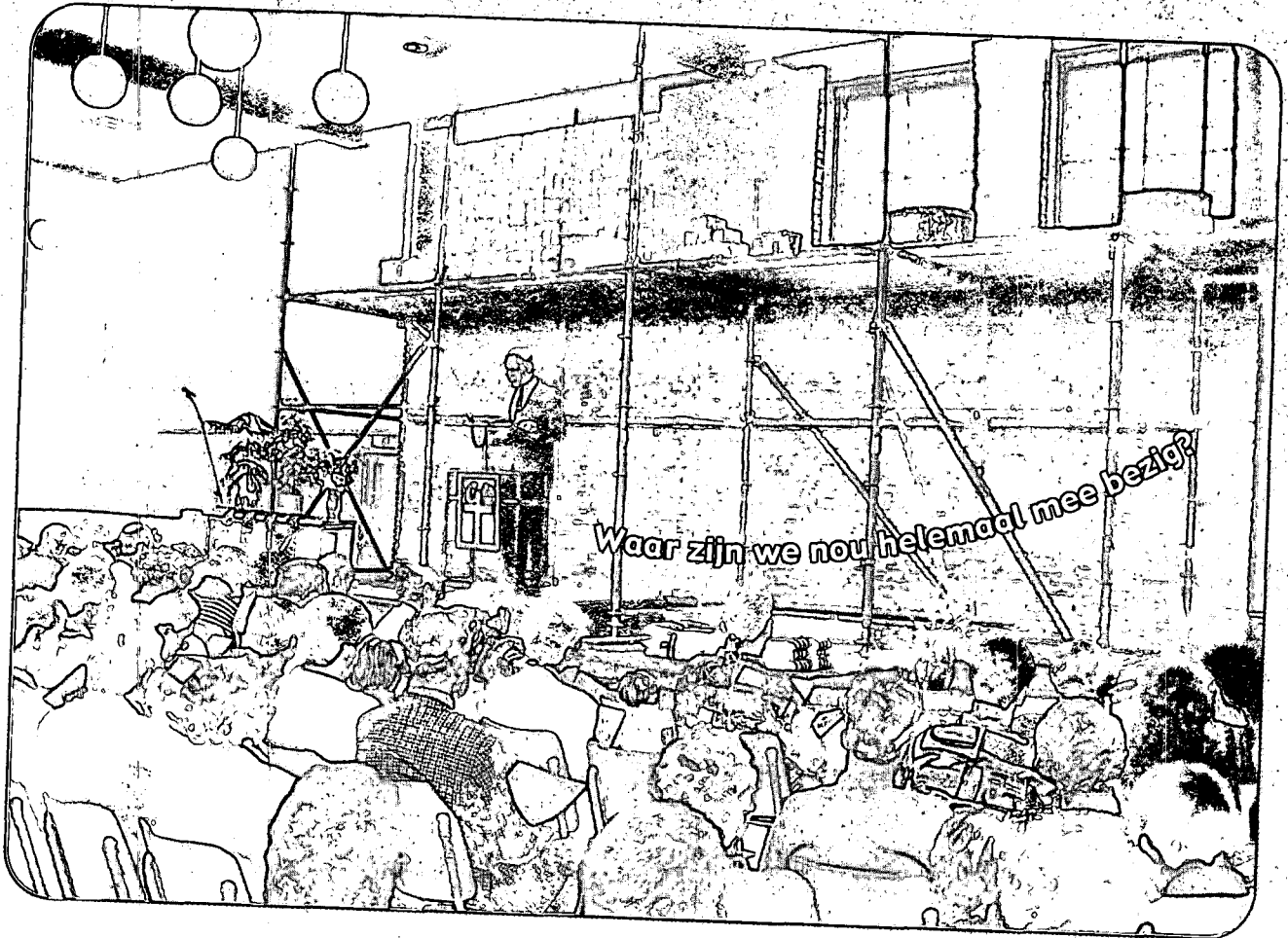
De experience voor tieners die hun christen-zijn niet onder
stoelen of banken willen steken!
Meer info: www.operatiemobilisatie.nl
Datum: 30 juli - 6 augustus 2005
Plaats: Munster (Duitsland)

Samenstelling: Janna de Zwa

De Christen

Inhoud

Herinneringszuil voor 160 jaar
Baptisme in Nederland

3

S. Crabb

De D-toren en Psalm 139 4

Buitenlands nieuws 5

Column over... *tegenstellingen* 5

Waar zijn we nou helemaal
mee bezig? 6-7

Bestemd voor de hemel 8-9

Dr. J.E. Feisser en de eerste
Baptistengemeente in
Nederland 10-11

Betrokkenheid bij vluchtelingen-
werk: De Zuid Soedanese
gemeente in Houten 12

J. Schotanus

Allerlei 13

Unienieuws 14-15

Jongerenpagina 16

Foto's voorkant:
Baptistengemeente Appingedam
Y. Horjus
AndromedaDesign.nl

Ont-moeten

Ukent die uitspraak wel: "wan-
neer moet het klaar zijn?:
Gisteren!" In onze tijd is over-
al haast bij en er 'moet' zoveel gebeu-
ren. We jagen elkaar op en tegelijker-
tijd zit dat 'moeten' ons behoorlijk
dwars. Tijdens een bespreking op de
gemeenteopbouw conferentie in
Dalfsen stuiten we op dit probleem.
In de gespreksgroep is ook ons nieu-
we Unie-raadslid aanwezig, broeder
Jaap Bos uit Hoogezand. Hij herin-
nert zich een uitspraak over dat
'moeten': "wij moeten ont-moeten".
De glimlach op de gezichten van de
overige aanwezigen maakt duidelijk
dat we begrijpen dat deze uitspraak
voor tweeërlei uitleg vatbaar is en
ons een richting wijst. De betreffen-
de conferentiedag was op zaterdag
26 februari jl. Diezelfde dag kom ik
nog thuis en lees even snel de krant
(*Nederlands Dagblad*) door. Als ik op
pagina 9 ben aangeland wordt mijn
aandacht getroffen door een artikel
wat inclusief foto ongeveer een kwart
van die pagina in beslag neemt.
Boven het artikel staat: 'De Tijd om te
ont-moeten'. Het artikel geeft infor-
matie over de vernieuwde stations-
restauratie 'De Tijd'. Door haar uitstr-
aling en aanbod moet het een plek
zijn waar reizigers zich thuis voelen.
In luxe fauteuils en temidden van
rustige kleuren kunnen ze alle tijd
nemen voor een hapje of drankje.
Het geeft ze de gelegenheid om tus-
sen het reizen door even werkelijk te
ont-moeten. U begrijpt vanuit welke
formule 'De Tijd' werkt: 'rust en ont-
spanning'. En temidden van onze
'haast- en moeten-cultuur' zijn we
daar met z'n allen hard aan toe.

Wat zou het fijn zijn als we willen toe-
geven dat het bij ont-moeten begint.

Elke dag hebben we genoeg te doen,
maar op enig moment op die dag
mogen we 'de tijd' nemen voor de
God van ons leven. In Zijn Zoon zegt
Hij tegen ons: "Kom naar mij, jullie
die vermoeid zijn en onder lasten ge-
bukt gaan, dan zal ik jullie rust ge-
ven." En om die woorden uit Matteüs
28 te onderstrepen, zegt Jezus nog
eens: "ik geef jullie werkelijk rust".
Wat valt er dan veel van je af. Ook in
de dienst aan Hem, want ook daarin
lopen we wel eens tegen de 'haast- en
moeten-cultuur' aan en dat is niet al-
leen een cultuur, maar ook een kei-
harde muur. God zelf wil die muur
doorbreken. Staan wij er open voor?
Dan kan God grote dingen gaan
doen.

God wil ook grote dingen doen te-
midden van onze Uniegemeenschap.
Warm mogen we daar voor worden
en van worden als u in deze *De
Christen* het artikel van ds. Peet
Wijchers opslaat. Je kunt ook warm
lopen voor je eigen geschiedenis en
van daaruit lijnen naar vandaag ont-
dekken. We hebben daartoe dankbaar
gebruik gemaakt van een artikel over
het Baptisme uit het *Nederlands Dag-
blad*. Op 15 mei 2005 is het zestig jaar
geleden dat de eerste (7) baptisten in
Nederland zijn gedoopt en wel in
Gasselternijveenschemond. Broeder
Ton Scheerhoorn informeert ons over
een wel heel bijzonder initiatief.
Verder in deze *De Christen* een artikel
over vluchtelingenwerk en ds. Yme.
Horjus' actuele kijk op psalm 139. En,
o ja, het artikel van ds. Herman de
Winkel over 'bestemd voor de he-
mel'... dat 'moet' u gelezen hebben.
Veel leesplezier toegewenst.

Ds. Henk Wieringa

Die Gemeinde

Herinneringszuil voor 160 jaar Baptisme in Nederland

Mariska Oegema

Anno 2005 is het 160 jaar geleden dat de eerste Baptisten in Nederland zijn gedoopt: op 15 mei 1845 in Gasselternijveenschemond. De zeven dopelingen werden door de Duitse Baptistenvoorganger Julius Köbner gedoopt, waarna zij in het nabijgelegen Stadskanaal de eerste Baptistengemeente hebben gesticht. Om dit voor Baptisten historische stukje grond blijvend te markeren, zal hier op 15 mei dit jaar een herinneringszuil worden onthuld.

"Er kwam heel wat bij kijken om tot een exacte plaatsbepaling te komen", aldus br. Ton Scheerhoorn.

Aan de exacte plaatsbepaling van de doop is historisch onderzoek vooraf gegaan. "In Gasselternijveenschemond herinnert de straatnaam Baptistenkade nog aan deze gebeurtenis, maar er werd later wel aan de juistheid van deze plaatsbepaling getwijfeld", geeft br. Ton Scheerhoorn aan, die samen met br. Johan Scholtens en br. Albert Schaap het bijzondere initiatief tot de herinneringszuil heeft genomen. "De Baptistenkade ligt aan een groot kanaal met veengrond. Er is geen plek waar je kunt staan en er is een andere, hardere ondergrond nodig voor dopen dan de zachte veengrond. Later bleek dat achter de toenmalige boerderij van de familie Reiling de plek moest zijn waar de doop had plaatsgevonden. Maar ook hier was sprake van hetzelfde probleem: een wijk met zachte veengrond (wijk = zijkanaal in een veenkolonie, red.)."

Om meer duidelijkheid te krijgen, zijn de initiatiefnemers naar het Rijksarchief in Assen gegaan. "Op een his-

torische kaart ontdekten wij dat in 1825 achter de boerderij een vlonderbruggetje over die wijk was gelegen. Tevens bleek dat hier een zandbank lag die was ingegraven om de wijken haaks op elkaar te laten uitkomen", vervolgt br. Scheerhoorn. "Uit geschiedkundige boeken bleek verder dat in die zandbank een zwemplaats was gegraven om te kunnen baden en dat er een doorwaadbare plaats was waar je kon staan op een afstand van ongeveer 200 meter achter de boerde-

rij. Zo bleek alles te kloppen, allerlei merkwaardige toevalligheden kwamen bij elkaar. Want als die plankenbrug er bijvoorbeeld niet was geweest, moest men wel 2 kilometer omlopen om die zwemplaats te kunnen bereiken. Zo kwam er dus heel wat bij kijken om tot een exacte plaatsbepaling te komen." Nadat de exacte plaats kon worden bepaald, hebben de initiatiefnemers deze plek afgebakend.

"Ter plaatse blijkt

dat de herinneringszuil niet midden in de weilanden komt te staan, maar aan een fietspad komt te liggen waar dus eens een wijk heeft gelopen. Dat is alleen maar mooi", vertelt Scheerhoorn enthousiast. "En vlak bij de plek waar de zuil komt, blijkt ook nog een bankje te staan waar mensen even kunnen plaatsnemen; dat is een andere leuke bijkomstigheid."

Breed gedragen

De initiatiefnemers hebben begin februari alle Baptistengemeenten en baptistenorganisaties, wel of niet aangesloten bij de Unie, benaderd met de vraag het initiatief tot een herinneringszuil met een financiële bijdrage te ondersteunen. Inmiddels hebben zij al positieve reacties ontvangen. De totale kosten van de herinneringszuil, inclusief organisatie en onderhoud voor lange termijn, worden op 5000 euro begroot. "Wij achten het van groot belang dat dit initiatief breed gedragen wordt door een belangrijk deel van de Baptistenge-

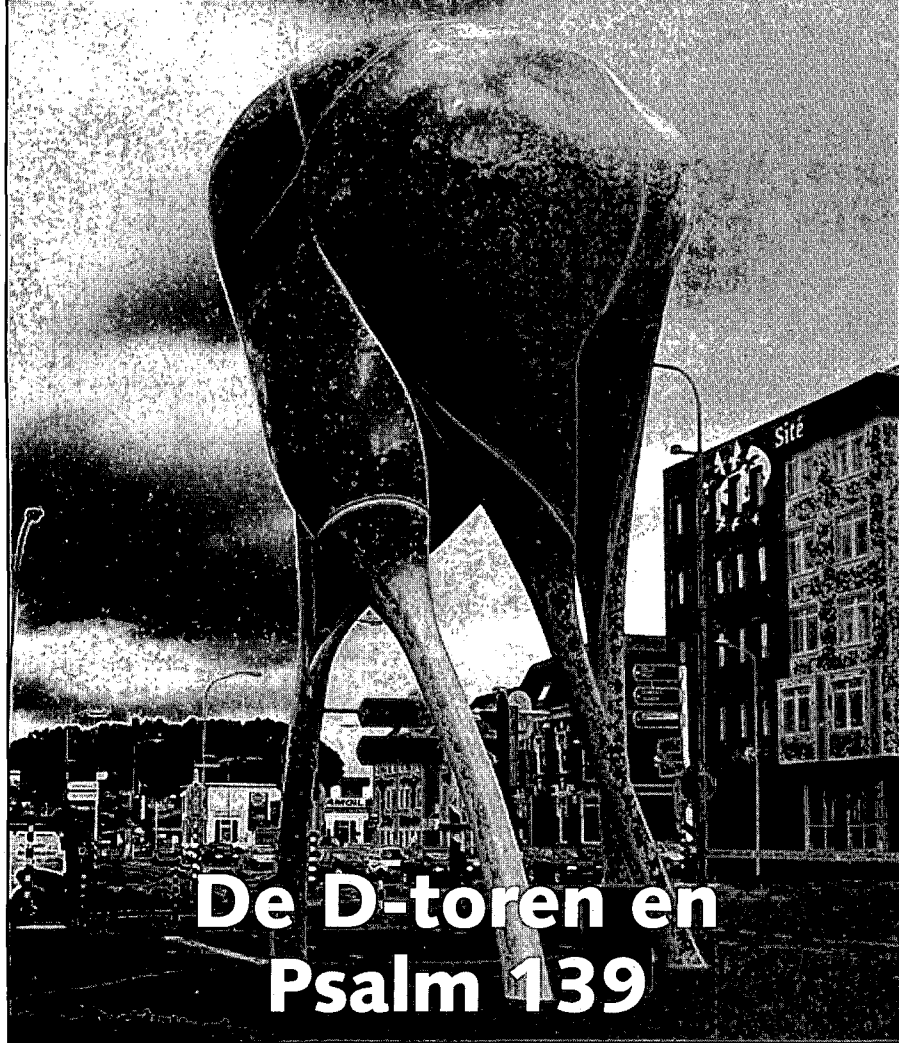
meenten, of ze nu wel of niet bij de Unie zijn aangesloten. Het ontstaan van het Baptisme in Nederland hebben wij als grondregel gesteld", geeft Scheerhoorn aan. "Als Baptistengemeenschap in Nederland hebben wij een heel ontstaansproces meegeemaakt, dat zich niet alleen beperkt tot de Unie. Daarom hebben wij ervoor gekozen om zo breed mogelijk in te zetten. En als het initiatief breed gedragen wordt, is het ook een gebaar naar elkaar toe."

Voorafgaande aan de onthulling zal op 15 mei aanstaande ook een herdenkingsdienst worden gehouden. De onthulling zal worden verricht door een Unievoorganger en een baptistenvoorganger die niet bij de Unie is aangesloten. "Er wordt ook over gedacht om de Hervormde Kerk in Gasselternijveenschemond hierbij te betrekken; als een soort verzoeningsgebaar. Want de voorganger van deze kerk, ds. Feiser kwam bij bestudering tot de conclusie dat de Bijbel volgens hem een andere doop en een andere manier van gemeentezijn verkondigde. Hij heeft toen de Hervormde Kerk verlaten en na zijn doop een nieuwe gemeente gesticht, de eerste baptistengemeente in Nederland."

Voor informatie of ideeën kunt u contact opnemen met één van de leden van de initiatiefgroep: br. Ton Scheerhoorn (0599-651249), br. Johan Scholtens (0599-621331) of br. Albert Schaap (0512-545805). Op de website www.baptistenherinneringszuil.nl worden de komende tijd nadere gegevens en de uitwerking van de plannen geplaatst.

Tipje van de sluier opgelicht

Hoewel het een verrassing moet blijven, wil br. Ton Scheerhoorn wel een tipje van de sluier oplichten. De herinneringszuil wordt aan de achterzijde 1,20 meter en aan de voorzijde 90 cm. hoog, 60 cm. breed en 45 cm. diep. Op een bronzen plaat komen de namen van de eerste dopelingen: Johannes Elias Feisser, Arend Speelman, Roelof Reiling en zijn vrouw Geertruida Teissens en de broers Willem, Jannes en Hendrik Kruit.

Y. Horjus

*Here, Gij doorgrondt en kent mij;
Gij kent mijn zitten en mijn opstaan,
Gij verstaat van verre mijn gedachten.*
Psalm 139: 1,2

Vorig jaar is in Doetinchem een merkwaardig gevormd object in gebruik genomen. Het staat op de plaats waar zich vroeger één van de poorten van de stad bevond. Aan het einde van de Grutstraat is de zogenaamde D-toren verzezen, een kunstwerk dat op het eerste gezicht aan een kies doet denken met vier wortels. Anderen zien er meer iets in van een giraffe zonder nek en kop.

Het kunstwerk heeft een slordige kwart miljoen euro gekost en heeft de gemoederen in de stad aardig bezig gehouden. In de kranten verschenen berichten dat het een schande was om in een tijd van bezuinigingen zoveel geld te besteden aan een belachelijk gedrocht. Het had beter besteed kunnen worden aan allerlei culturele en welzijnsinstellingen die nu gekort worden op hun subsidies, zo luidde het commentaar. De discussie is al zo oud als de wereld bestaat. Altijd al vonden mensen dat geld aan kunst en cultuur besteed, verkwisting en verspilling was. Dat is nu kennelijk nog steeds zo. We moeten ons daar maar niet teveel van aantrekken, want anders zouden we geen cultuurmo-

numenten van het verleden in het heden hebben gehad. Het woord 'museum' zou ons vandaag dan niets hebben gezegd. Inmiddels heeft de toren al bekijks gehad uit het buitenland en wordt dit kunstwerk al wereldwijd genoemd.

De D-toren is gemaakt van glasvezel dat overdag neutraal wit is, maar 's avonds van binnenuit wordt verlicht. Dat gebeurt in een aantal kleuren die een bepaalde emotie in Doetinchem weergeven. Kleurt de D-toren rood, dan overheerst de liefde, wordt hij blauw dan overheerst het geluk, licht hij geel op dan is de stad angstig en slaat hij groen uit, dan voelt men haat. Hoe wordt dit dan bepaald? Wie stelt de dominante gevoelskleur vast? Die overheersende emotie meet het kunstwerk via een aan de toren gekoppelde website. Een groep van tachtig geselecteerde Doetinchemers geeft 'op die site antwoord op vragen als: 'Bent u gelukkig met uw partner?' of 'Bent u gelukkig met uw werk?'. Elk antwoord levert een score op en aan de hand daarvan wordt het emotionele landschap van Doetinchem weergegeven. Elke avond kleurt de toren naar de overheersende emotie die als een soort van totaalbeleving een gevoelsbalans opmaakt.

Natuurlijk kunnen we er verschillend

over denken. De kunstkenner zijn lyrisch en vinden het kunstwerk gewaagd en vernieuwend, maar vele cultuurarme burgers zijn met stomheid geslagen. Toch denk ik dat hier iets van een basisbehoefte van mensen zichtbaar wordt. Ik proef hierin dat mensen het belangrijk vinden niet in alle anonimiteit hun leven te leiden. Het leven is al zo onpersoonlijk geworden in een tijd die alle nadruk legt op individualisme. De hunkering naar een 'gekend zijn' door anderen en naar een betrokkenheid op elkaar wordt hierin manifest. Dit kunstwerk brengt de manco's van de moderne samenleving schrijnend aan het licht. We verlangen ernaar dat onze interesses en emoties er toe doen. We willen ons niet laten opsluiten in de eenzame woonburchten van de vinexwijken. Wij zijn allen mensen met onze meningen en affecties en wij willen dat iemand anders daarvan te horen krijgt. Zo wordt een oer-behoefte van mensen gekanaliseerd in de emoties van de D-toren. Zo althans probeer ik het verschijnsel van de D-toren te begrijpen. Een schreeuw om aandacht!

Het bijzondere van de Bijbel is dat die laat zien dat God geen kunstmatige kleurverlichting nodig heeft om ons te kennen in onze diepste emoties en verlangens. Wij zijn door Hem gekend! God kent ons door en door, zegt Psalm 139. 'Met al mijn wegen zijt Gij vertrouwd', horen wij de psalmist zeggen. 'Want er is geen woord op mijn tong, of zie, Here, gij kent het volkomen'. Wat is het een zegen om tenminste iemand te hebben die ons door en door kent.

God kent ons als wij op ons best zijn, maar ook als we er zwaar aan toe zijn. Wij hoeven voor God niet de schone schijn op te houden. Hij kijkt dwars door de maskers heen die wij opzetten. Dat is niet beangstigend, maar bevrijdend! Iemand die je kent en die van je houdt! Iemand die er alles voor over heeft gehad om je weer terug te winnen aan zijn liefdevolle vaderhart! Iemand die niet schroomde om zelfs het meest dierbare in te zetten om ons zijn liefde te demonstreren. Wat een geweldige zegen dat God ons hart kent, onze verborgen verlangens, gedachten en motieven... Voordat wij ook maar iets gezegd hebben, weet Hij het al! Wij hoeven niet een kleurtje af te geven, want 'Hij onderzoekt mijn gaan en mijn liggen en verstaat van verre mijn gedachten...' Wat een vreugde om een God te hebben die ons zo ziet zitten en belang stelt in ons leven!

Ds. Yme Horjus is voorganger van de Baptistengemeente Ede.

Buitenlands nieuws

Kazakstan

President Nursultan Nazarbayev heeft op 21 februari jl. zijn handtekening gezet onder een controversiële wet tegen extremisme. De wet biedt uitstekende mogelijkheden om christenen en aanhangers van andere godsdiensten aan te pakken.

De religieuze wetten van Kazakstan zijn in vergelijking met andere landen in Centraal-Azië veel minder streng. Al jaren worden in de voormalige Sovjetrepubliek wetsvoorstellen ingediend die de godsdienstvrijheid meer aan banden moeten leggen. De 'wet tegen extremisme' voorziet in de oprichting van een staatsagentschap dat onder meer de activiteiten van religieuze instellingen en 'prekende buitenlanders' nauwlettend in de gaten moet houden. Wat onder extremisme wordt verstaan, wordt niet uitgelegd door de wet.

Forum 18

Eritrea

Het Afrikaanse land Eritrea gaat onverminderd door met het arresteren van christenen. Eind februari zijn opnieuw 27 christenen opgepakt. Het waren leden van een orthodoxe kerk in de hoofdstad Asmara. Ze bezochten of gaven les op de zondagsschool. Het aantal arrestaties van christenen in de eerste twee maanden van dit jaar is daarmee gekomen op een totaal van 214. Voorheen waren vooral protestanten de dupe van acties van de politie, maar ook orthodoxen worden in toenemende mate aangepakt. In Eritrea zijn vier godsdienstige stromingen toegestaan. Orthodoxen, rooms-katholieken, lutheranen en moslims mogen wettelijk hun godsdienst uitoefenen. Alle dertien protestantse gemeenten en jehova getuigen zijn sinds mei 2002 verboden. Sindsdien zijn meer dan vierhonderd christenen opgepakt en gemarteld. Vermoedelijk zijn het er echter veel meer.

Compass Direct/Open Doors

Iran

Pinkstervoorganger Hamid Pourmand is eind januari voor het eerst voor een militaire rechtbank in Teheran verschenen, nadat hij op 9 september 2004 werd gearresteerd. De aanklacht was dat hij als christen een officiersfunctie bekleedt in het Iraanse leger, wat verboden is in de islamitische republiek Iran. De aanklacht lijkt weinig kans van slagen te

hebben. Hamid was al christen voor hij officier werd en kan met documenten aantonen dat het leger hiervan op de hoogte was. Toch is dit geen reden voor opluchting. De rechtbank heeft Hamid laten weten dat, als de huidige aanklacht niet opgevoerd kan worden, ze twee andere aanklachten tegen hem hebben. In zijn woonplaats zal Hamid dan hoogstwaarschijnlijk terecht moeten staan wegens afvalligheid van de islam en evangelisatie. Op afvalligheid staat in Iran de doodstraf. Sinds de jaren negentig zijn verschillende christenen die voorheen moslim waren ter dood gebracht. Ook het overhalen van moslims tot een ander geloof wordt als een ernstig misdrijf beschouwd.

Compass Direct

Libanon

Baptistenleiders uit Libanon vragen gebed voor hun land na de moord op voormalig president Rafik al-Hariri. Ze roepen op te bidden dat er geen burgeroorlog komt. Ook vragen ze gebed voor een voorspoedig herstel van parlements lid Dr. Basil Fleihan, de enige vertegenwoordiger van de Protestantse Kerk in het Libanese parlement. Fleihan raakte zwaar gewond bij de aanslag op Hariri.

BWA

Mizoram, India

Mizoram ligt in het Noordoosten van India, ingeklemd tussen Bangladesh en Birma. De groei van het Mizo werk en hun hart voor zending is een voorbeeld van hoe zending in de 21ste eeuw er uit zal zijn. Te midden van één van de minst beëvangelseerde delen van de wereld evangeliseert dit volk, net als bijv. de Nagas, de Chins en de Karen, en vaak zonder Westerse hulp. De 75.000 gedoopte gelovigen van de Baptist Church of Mizoram hebben 465 gemeenten. Deze gemeenten ondersteunen 436 evangelisten en zendelingen. De Mizo Baptisten hebben zendingwerk onder 24 verschillende stammen. Daarnaast hebben ze 52 scholen met zo'n 5.000 studenten waarvoor ze verantwoordelijk zijn. Het Noordoosten van India is zeker niet het rijkste deel van India en toch wordt er door de Mizo Baptisten jaarlijks een bedrag van 367.000.000 Indiase roepies (zo'n 875.000 Euro) bij elkaar gebracht voor de zending. Dit betekent dat elk 169ste lid van de Baptist Church één zendeling ondersteunt.

BWA

Column over...

Tegenstellingen

Door: S. Prost

Enkele dagen geleden (voor datum-prikkers: ik moet vóór mijn vakantie dit epistel klaar hebben) viel het christelijke dagblad weer in de bus. Paginagroot ging het over "*Baptisten in impasse tussen traditie en vernieuwing*". Staan we nu niet weer mooi in de picture? Hoogstwaarschijnlijk naar aanleiding van Zevenaars besluit, waar u vast wel iets van zult weten.

Traditie. Oud is nog niet hetzelfde als versleten. Toch? Dat geldt niet alleen voor een trend, maar ook voor mensen en levenspatronen. Welke waarde hechten we nog aan erfenissen buiten het materiële? Ik zie m'n examenleerlingen nog zweten over de stelling: "Als je lang genoeg wacht, wordt het oude weer nieuw." Dat kan dus ook. Godfried Bomans liet het ons ook al eens weten: ook traditie kan een bron van inspiratie zijn. Een zwartkijker ziet Bijbel en zangboek al uit de schoot verdwijnen. 't Hoofd omhoog naar de tekst van de beamer op het witte doek.

Vernieuwing. Veranderingen stuiten vaak op weerstand. Door bepaalde mensen worden veranderingen met argusogen bekeken en een succesformule is uit den boze. Op mijn studeerkamer staan een oude typemachine en een laserprinter vredig naast elkaar. Maar ja, die hebben geen gevoel. Wij wel en daarom kunnen er bij ons gevoelens van vervreemding ervaren worden. Misschien weer een aanleiding voor een conservatieve tegenbeweging. Want nieuwe wijn kan niet in oude zakken.

Gisteren werd er bij een begrafenis gesproken over Paulus' (én ons verlangen) om heen te gaan, want dat is verreweg het beste. Ja, voor hen die het hier haast te moeilijk wordt, oké. Heel realistisch is dan ook de opmerking van de apostel voor anderen hier nog nodig te zijn. Over tegenstellingen én gevoel gesproken. Veranderingen dienen toch ook elkaars welzijn?

Reageren? s.prost@freeler.nl

Waar zijn we nou helemaal mee bezig?

Een overzicht van de activiteiten binnen het taakveld
Gemeenteopbouw en Evangelisatie
 en de rol van de gemeenteopbouwers

Peet Wijchers

‘Waar zijn we nou helemaal mee bezig?’. Die vraag wordt regelmatig gesteld in het overleg van de staf van de Unie en de Unieraad. Alle taakvelden binnen de nieuwe organisatiestructuur van de Unie zijn zich in gezamenlijkheid sterk bewust van hun onderlinge afhankelijkheid. Op grond van een door ieder gedragen visie wordt beleid ontwikkeld. Het algemene beleid wordt verder uitgewerkt in de verschillende taakvelden. Dat geldt uiteraard ook voor het taakveld Gemeenteopbouw en Evangelisatie (GO&E). Over dát taakveld willen we in dit artikel wat meer vertellen.

De grote rode lijn binnen het beleid kan worden weergegeven met de uitspraak: De Unie is er voor de plaatselijke gemeenten en samen zijn we er voor de samenleving waarbinnen we leven en werken.

Visie en beleid

De visie van het taakveld GO&E is: *Gemeenten helpen doelgericht te werken aan opbouw en groei van het lichaam van Christus in de context van het dorp, de plaats of de stad waar ze zich bevinden.*

Het moge duidelijk zijn dat het taakveld GO&E voor zoveel mogelijk gemeenten beschikbaar wil zijn. Het taakveld wil de gemeenten inspireren, ondersteunen en trainen in het vervullen van het Grote Gebod (Matteüs 22:36-40) en de Grote Opdracht (Matteüs 28:18-20). Dit doet het taakveld door gemeenten te helpen planmatig en structureel te werken, waar

door opbouw en groei vorm krijgen. In het woord opbouw komen onze menselijke activiteiten aan de orde en in het woord groei Gods werk. Het gaat om opbouw en groei zowel in kwaliteit als in aantal. Onze verwachtingen zijn van Hem, Die groei en wasdom geeft. Als taakveld ervaren we het als een groot voorrecht om mee verantwoordelijk te zijn in het scheppen van de juiste voorwaarden.

Het gaat dus uiteindelijk om hulp op maat aan de individuele gemeente bij het vervullen van haar opdracht in de samenleving.

Activiteiten

Deze hulp wordt op verschillende manieren geboden:

SGO 'Stuurgroep Gemeenteopbouw

In de eerste plaats is er goede doordinking nodig op de thema's van gemeenteopbouw en op het begrip zelf. Lang niet overal wordt er hetzelfde onder verstaan. Deze doordinking vindt vooral plaats binnen de Stuurgroep Gemeente Opbouw. Deze bestaat uit de voorgangers Oeds Blok, Wierger Sikkema, Nico Schipper en Yme Horjus, de twee seminariumdocenten Olof de Vries en René Erwich en de vier gemeenteopbouwwerkers (GO-ers) Peet Wijchers, Anne de Vries, Arjan Treuren en Teun van der Leer (waarvan de eerste voltijds en de andere voor 50% als GO-er binnen de Unie werkzaam zijn).

Jaarlijkse conferentie en studiedagen

Uit het samen nadenken over de verschillende thema's binnen de SGO

ontstaat de inhoud en de vormgeving van studiedagen en/of de jaarlijkse gemeenteopbouw conferentie. Vorig jaar hebben we in een prachtige en goed verlopen conferentie nagedacht over het onderwerp 'Bezielend leiderschap'. Dit jaar kreeg het een vervolg in de conferentie van 25 en 26 februari jl. met als thema 'De praktijk van bezielend leiderschap'. De conferentie biedt het kader van plaatselijke gemeenten handvatten om in eigen gemeente de inhoud van de conferentie door te geven of uit te werken. Het is verheugend dat meerdere gemeenten met grote delegaties aanwezig zijn.

Nationale en internationale studiefconferenties

Om de verschillende thema's, behorend bij gemeenteopbouw of gemeenteopbouwmodellen, nader te bestuderen, bezoeken de GO-ers en leden van de SGO conferenties, waar ze met collega's uit andere landen samen studeren en werken. Het bezoeken van gemeenten werkend met een bepaald model levert vaak een beter inzicht dan het lezen van een boek (wat we overigens ook ijverig doen natuurlijk!).

De afgelopen jaren hebben verschillende personen gemeenten in Saddleback, Los Angeles (*Purpose Driven*, Rick Warren), Frinton on Sea (*Purpose Driven*, David Beer), Chicago (*Willow Creek*, Bill Hybels) en New York (*Redeemer Church*, Tim Keller) bezocht. Ook bezochten we conferenties van het Europese Netwerk voor Gemeenteopbouw in Engeland en (binnenkort) in Noor-

wegen en bezoeken we ook in Nederland studiedagen en symposia met betrekking tot gemeenteopbouw en werken er vaak ook aan mee.

Hulp in plaatselijke gemeenten door de GO-ers

Regelmatig bereiken vragen vanuit de gemeenten met betrekking tot gemeenteopbouw het Dienstencentrum van de Unie. Deze vragen worden besproken in het zogenaamde GO-overleg van de vier GO-ers. Daar wisselen zij informatie uit over hun werkzaamheden, evalueren die gezamenlijk en verdelen nieuwe vragen om hulp. De vragen variëren nogal. Zo zijn er vragen om advies. Vragen om hulp bij het geven van een cursus. Vragen om mee te denken in een proces van visie- en beleidsontwikkeling. Of de vraag om een gemeenteopbouwproces in de gemeente op te starten.

Tot nu toe konden we door creatief te werken voldoen aan bijna alle vragen. Maar er komen (gelukkig!) steeds meer vragen. Om op al deze vragen te kunnen blijven reageren, hebben we meer menskracht nodig. We gaan daarom in de nabije toekomst meer regionaal hulp aanbieden en daarvoor in de regio ook vrijwilligers trainen. We willen het land in drie regio's opdelen en in elke regio bekwame mensen zoeken en opleiden. Op deze wijze hopen we de werkdruk van de GO-ers te ondervangen, het in te zet-

ten potentieel te vergoten en de reisafstanden te verkleinen. We hopen in 2006 al op deze wijze te kunnen gaan werken.

De hulp die direct aan gemeenten wordt geboden is niet gratis. Het uurtarief is 50 Euro per werkzaam uur, dat wil zeggen voorbereidings- en aanwezigheidsuren, maar geen reistijd. Een eerste oriënterend gesprek is overigens gratis.

Ervaringen vanuit het proefproject

Dit hele traject is eigenlijk begonnen op 1 april 2002, toen vier gemeenten het avontuur aandurfden om zich voor drie jaren te laten begeleiden door een GO-er, nl. Appingedam (Anne de Vries), Groningen-Noord (Teun van der Leer) en Krommenie en Pernis (Peet Wijchers). Vier heel verschillende gemeenten, qua geografische ligging, samenstelling, grootte en geloofsbeleving. Gedurende de eerste twee en een half jaar werden we via interview gesprekken begeleid door Marius Stehouwer en deelden zo onze ervaringen. Er werd van fouten geleerd en de goede methodieken werden dankbaar van elkaar overgenomen.

De vier gemeenten en hun doorlopen traject worden de komende maanden in *De Christen* besproken. Het mag duidelijk zijn dat er vele goede lessen zijn te trekken uit dit proefproject. Nog dit jaar zal er een officieel rapport

met onze bevindingen verschijnen.

Terwijl het project al liep werd het driemanschap van GO-ers nog uitgebreid met een vierde (Arjan Treuren), waardoor ook Ede op een zelfde wijze geholpen kon worden.

Wensen voor de toekomst

We verlangen er samen naar om het werk nog verder uit te bouwen en effectiever te doen zijn. Daartoe bezinnen we ons ondermeer op de volgende mogelijkheden:

Gemeenten helpen elkaar per gewest.

Gemeenten zijn veelal sterk op zichzelf gericht en uitzonderingen daargelaten wordt er over en weer nauwelijks gebruik gemaakt van elkaars ervaringen, gaven en middelen. In de nabije toekomst organiseren we graag bijeenkomsten per gewest om gemeenten op dit vlak met elkaar in contact te brengen.

Ontwikkelen van grote stedenbeleid.

Door een vijftal gemeenten bijeen te brengen uit Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Haarlem hebben we een eerste poging ondernomen in het kader van 'gemeenten helpen elkaar'. Door interview gesprekken hebben we materiaal bijeen gesprokkeld voor beleid gericht op het ondersteunen van kleine gemeenten in grote steden. We denken heel erg sterk aan het stichten van een nieuwe gemeente in één van de grote steden. Wanneer, hoe en waar dat zal gebeuren, vindt uiteraard plaats in nauw overleg met en ondersteuning van de bestaande gemeente(n).

Gemeentestichting

Niet alleen in het kader van grote steden is het belangrijk om over nieuwe gemeenten na te denken, maar ook in het algemeen. Zoals uit de vrucht van een boom een nieuwe boom voortkomt, zo zou er ook uit elke gemeente een nieuwe gemeente moeten voortkomen. Dat is nog eens vruchtdragen! Graag willen we als taakveld met u deze uitdaging aan.

Tenslotte

Waar zijn wij nou helemaal mee bezig? Deze vraag stellen steeds meer gemeenten zich. Laat gemeenteopbouw richting mogen geven aan ons handelen. Doelgericht werken opdat groei in geloof en groei in getal zichtbaar wordt. Vruchtdragend brengen we God eer. Niet alleen in een jaar van aanbidding!

Ds. Peet Wijchers is één van de gemeenteopbouwwerkers van onze Unie.

V.l.n.r. Anne de Vries, Arjan Treuren, Teun van der Leer en Peet Wijchers.

Mijn forsgebouwde oom Jan was gestorven. Zijn kleinzoon vroeg mijn tante: 'Waar is opa nou?' 'In de hemel', antwoordde ze en ze zal wel naar boven hebben gewezen. 'Daar hebben ze dan wel een grote kraan voor nodig gehad', zei het jochie. Ik durf niet te oordelen of iemand wel of niet in de hemel komt, maar oom Jan kende wel de kroeg beter dan de kerk.

Legio mensen geloven niet in God. En dus ook niet in zijn hemel. 'Dood is dood.' Toch lijkt dat niet te bevredigen. In rouwadvertenties en rouwdiensten wordt de overledene vaak nog aangesproken. 'Bedankt voor wat je voor ons bent geweest. We vergeten je nooit. Als je van tussen de sterren naar ons kijkt: we denken aan je.' Anderen zeggen te verwachten dat ze de overledene later terug zullen zien. Ruim eenderde van de Nederlanders gelooft in een leven na de dood.

Sommigen beweren resoluut dat er geen God is. Ook vroeger al. Kijk maar naar de Psalmen 14 en 53: 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God.' Die mens heeft dus wel van God gehoord, anders komt hij niet op het idee zijn bestaan te ontkennen. Het vervolg van deze Psalmen onthult het motief: zonder God kun je jezelf uitleven in alles wat kwaad is. Iemand die zijn eigen kwalijke gang wil gaan, vindt het bestaan van God een afschuwelijke gedachte. Hij moet er niet aan denken dat er Iemand is die je overal ziet. Die je niet kunt ontlopen en die zelfs doordringt in je gedachteleven, zoals Psalm 139 helder onder woorden brengt.

Een bepaalde categorie van die ontkenners is er niet mee klaar om te zeggen: Er is geen God. Iemand vertelde me dat zijn moeder atheïst was. Ze besteedde haar tijd met te bestrijden dat God bestaat. Ik zei dat ik dat onzinnig vond: je druk maken over iemand die volgens jou niet bestaat. Iets daarvan merk je ook vandaag. Er zijn figuren die het geloof in God en Christus aanvallen, belachelijk of bespottelijk maken als een achterlijk gedoe. Waarom doen ze dat, vraag ik me af. Van christenen heb je over het algemeen weinig last. Ze laten zich alleen niet zo makkelijk voor hun karretje spannen. Maar waarom maken ze zich druk over mensen die geloven in Iemand die immers niet bestaat? Waar vechten ze tegen?

Hemel

Wij geloven in God. De God die de hemel en de aarde heeft gemaakt. Eerst de hemel. Niet de sterrenhemel of de wolkenhemel, die komen later. God is

Bestemd voor de hemel

Herman de Winkel

aan geen plaats gebonden. Zijn eerste werk was een plaats te scheppen waar Hijzelf zou wonen. De plaats van waaruit Hij zou gaan regeren over zijn verdere schepping. Zijn residentie, zijn troonzaal. Bij de inwijding van de tempel, Gods woning op aarde, beleeft Salomo: 'Zou God werkelijk op aarde kunnen wonen? Zelfs de hoogste hemel kan u niet bevatten, laat staan dit huis dat ik voor u heb gebouwd' (1 Koningen 8:27, NBV).

God schiep de hemel niet alleen voor Zichzelf en zijn engelen, maar ook voor de mensen. Dat grandioze sluitstuk en hoogtepunt van zijn scheppingswerk. Scheepsels aan wie Hij zijn liefde kon geven en met wie Hij omgang kon hebben. Bestemd om voor zijn wereld te zorgen. En na hun aardse dienst naar zijn hogere orde over te gaan, het eeuwige leven bij Hem thuis.

Recht

God is de Eeuwige, de Onveranderlijke. Je kunt van Hem een heleboel meer zeggen. Maar in elk geval twee fundamentele dingen: God is de Rechtvaardige, en God is liefde.

Hij is absoluut en volmaakt rechtvaar-

dig, zonder kwade gedachten. Om zijn rechtvaardigheid zal Hij ieder mens na zijn dood ter verantwoording roepen. Iedereen schrijft dag aan dag aan zijn eigen biografie. En iedereen zal met zijn levensverhaal voor Gods troon komen te staan. Dan spreekt God als Rechter zijn oordeel uit en bepaalt de straf.

Dat vind ik een troostvolle gedachte. Er gebeurt onnoemelijk veel onrecht en kwaad dat nooit door een aardse rechter wordt bestraft. Een dictator kan zijn volk laten creperen. Als hij wordt verjaagd, leeft hij in het buitenland verder van zijn geroofde kapitaal. Een misdadiger met een x aantal moorden op zijn geweten duikt onder en sluit ongestraft zijn ogen. Een tasjesrover blijft ongreepbaar. Maar grote en kleine zondaars, allemaal komen ze voor God te staan. Alles komt aan het licht en iedereen krijgt een rechtvaardig oordeel.

Als er geen God zou zijn, is er ook geen recht.

Liefde

Ongehoorzaamheid van de eerste mensen veroorzaakte de breuk tussen God en het menselijke geslacht. Een

duistere macht, de zonde, drijft ons ertoe tegen Gods bedoelingen in te gaan. Niemand kan zichzelf onschuldig pleiten voor God. Want Paulus weet hoe waar het is wat ook in Psalm 14 en 51 staat: 'Er is geen mens rechtvaardig, ook niet één...' (Romeinen 3:10, NBV).

De tweede troostvolle gedachte is dat God liefde is. Hij heeft de breuk niet geaccepteerd. Jezus Christus heeft met zijn leven, dood, opstanding en hemelvaart de breuk geheeld die ons van God scheidt. Hij ging in onze plaats door het oordeel. Het geloof in Hem maakt ons vrij van onze zonden en de macht van de zonde. Jezus is de weg naar het Vaderhuis, het eeuwige leven in Gods nabijheid. Daarom kan Paulus schrijven: 'Wij weten dat wanneer onze aardse tent, het lichaam waarin wij wonen, wordt afgebroken, we van God een woning krijgen, een eeuwige, niet door mensenhanden gemaakte woning in de hemel' (2 Korintiërs 5:1, NBV).

Lichaam

Onze aardse tent – tijdelijke woonplaats! – wordt afgebroken. Onze levensgeest keert terug naar zijn Schepper, het lichaam gaat in de aarde tot ontbinding over of wordt in het vuur vernietigd.

Zijn we dan dakloos? Nee, we krijgen een nieuwe woning. Want een mens zonder lichaam zou dakloos zijn, incompleet en dat is niet Gods bedoeling. Wij krijgen een geestelijk lichaam om in te wonen. Vlees en bloed, de materie waaruit ons menselijk lichaam bestaat, is bestemd voor het leven op aarde, niet voor de hemel. Daar komt het hemelse lichaam voor

in de plaats, onze eeuwige woning. Als eerste mens is onze Heer Jezus Christus ons daarin voorgegaan. Op Goede Vrijdag stierf Hij, op Paaszondag wekte de Vader Hem op uit de dood, of liever: tussen de doden uit. Zijn graf was leeg, de discipelen vonden alleen de windsels waarin Jozef van Arimatea en Nicodemus het lichaam hadden gewikkeld. De Heer was opgestaan in het nieuwe, hemelse lichaam. Zo ging Hij naar de hemel.

Het blijft een raadsel. Wij kunnen alleen maar denken in stoffelijke, materiële aardse termen. Wij hebben geen ervaring met Gods hogere wereld, zijn hemel. Hier kunnen wij alleen maar vertrouwen op Gods woorden en beloften dat wij Jezus zullen volgen in de opstanding.

Levensboek

De vraag duikt op: wat gebeurt er met onze biografie? Ons aardse leven van geboorte tot sterven? Met alles wat we gedaan, gevoeld, ondergaan en geloofd hebben? Die vraag is al deels beantwoord door Gods rechtspraak op de jongste dag. Dan opent God ons boek en spreekt ons vrij op grond van ons geloof in zijn Zoon. Maar er is meer over te zeggen.

Op het moment dat wij ons hebben overgegeven aan Jezus Christus, begint er een nieuw leven. Vanaf dat ogenblik gaan we ons levensboek op een nieuwe manier schrijven. Niet geïnspireerd en gedicteerd door egoïsme, hebzucht en onoprechtheid maar geleid door Gods Woord en Geest. Vanaf dat moment is, als het goed is, de liefde van God, onze liefde voor God en de liefde voor de medemens de bepalende factor. Die liefde stuurt onze houding en ons gedrag. Door Christus zijn we nieuwe mensen geworden. En die nieuwe mens maakt een geestelijke ontwikkeling door. Dan ben je tien, twintig jaar na je bekering niet meer dezelfde als eerst. Dat is niet een kwestie van voortdurend aan jezelf werken. Geestelijke groei is de vrucht van de omgang met de Heer en zijn woorden. Door de liefde van God ben je niet voortdurend bezig jezelf de maat te nemen, laat staan een ander. Liefde richt je aandacht op je medemens en schept ruimte voor hem en haar.

Zie, en alles wat daaruit groeit, gaat mee naar je nieuwe huis in de eeuwigheid. Denk maar aan dat versje uit Johannes de Heer:

"Niets is hier blijvend,
niets is hier blijvend,
alles, hoe schoon ook,
zal eenmaal vergaan,
maar wat gedaan werd uit liefde

tot Jezus, dat houdt zijn waarde
en zal blijven bestaan."

Maar hoe zuiver is je levensboek? Wij geloven dat Jezus onze zonden meenam in zijn dood en ons rein voor God heeft gemaakt. Maar in ons dienen van Hem zitten toch vaak onzuivere elementen. Een plukje eerzucht, een draadje verongelijkheid, een spoor-tje jaloezie... Het goud en zilver van onze liefdedaden is niet altijd loepzuiver. Dat zal de Heer eerst reinigen, zodat alleen het pure goud en zilver van onze liefde meegaat naar Gods reine, zuivere hemel.

Liefdedienst

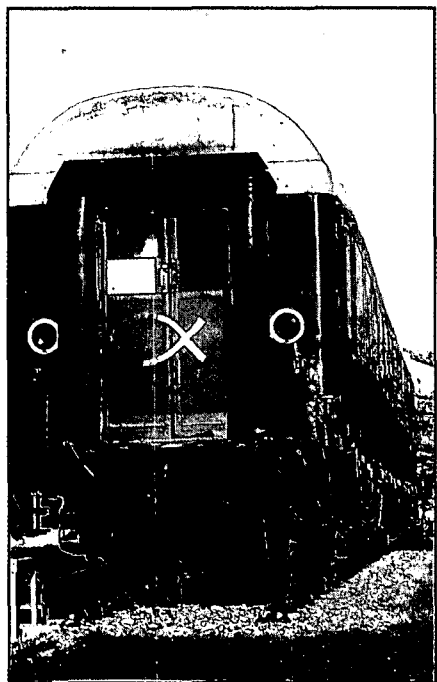
Wij dienen op aarde God. Niet onder de dwang van een wet met allerlei ge-en verboden, maar door de kracht van de liefde. Maar wat gaan we in de hemel doen?

In een bijbelkring spraken we over de hemel. Een zuster genoot bij voorbaat van het bruiloftsmaal. Ze zag zichzelf met velen al zitten aan lange tafels met allerlei heerlijkheden. Voor iemand die het op aarde niet breed had een verrukkelijk vooruitzicht... Recht, liefde en vrede zullen het kenmerk zijn van de hemel. Honger, ziekte en verdriet zijn verdwenen. De dood is uitgeschakeld. De heerlijkheid van de hemel is bovenal dat wij dan God, onze Schepper en Vader, voor onze aardse ogen onzichtbaar, zullen zien. En Jezus Christus, onze Verlosser en Heer. Ik verwacht verder dat we in de hemel door zullen gaan met in liefde God te dienen. De gelijkenissen van de talenten – Matteüs 25 – en de ponden – Lucas 19 – beschrijven een man die op reis gaat. Hij geeft zijn drie bedienden een deel van zijn vermogen om mee te handelen. Bij zijn terugkomst belooft hij de twee die er goed mee hebben gewerkt een veel grotere verantwoordelijkheid.

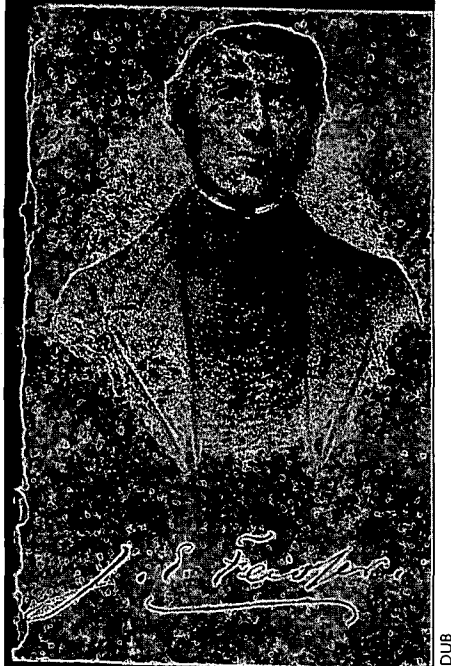
God schiep, schept en blijft scheppen, want dat is zijn liefste werk. En allen die door zijn genade bij Hem in zijn hemel mogen komen, betreft Hij bij zijn scheppingswerk. Want wij zijn niet geschapen voor nietsdoen. Toen ik dat in een andere bijbelkring uitlegde, slaakte een zuster een zucht van verlichting. Ze had helemaal geen zin in een hemels leven van alleen psalmen zingen en met palmtakken wuiven. Ze wilde daar iets te doen hebben...

God zet ons aardse leven in het licht van zijn toekomst!

Ds. H.G. de Winkel is emeritus voorganger.

Bestemming: de hemel.

Dr. J.E. Feisser en de eerste Baptistengemeente in Nederland

Willem Bouwman

Halverwege Stadskanaal en Assen ligt het dorpje Gasselternijveen. De lintbebouwing die zo typerend voor de veenkoloniën is, strekt zich uit langs een lange, rechte weg, de Vaart genaamd. Parallel aan de Vaart ligt de Baptistenkade, een verwijzing naar de doop door onderdoping van de plaatselijke predikant, Johannes Elias Feisser. Hij stichtte in 1845 de eerste Baptistengemeente in Nederland.

Feisser was in 1839 naar Gasselternijveen gekomen en er bevestigd met een preek over Titus 2:1: "doch gij, spreekt hetgeen der gezonde leer betaamt". Zo te zien zou dat in Gasselternijveen geen moeite geven. Elke zondag zat de kerk vol met mensen die heilbegerig luisterden naar de gloedvolle prediking van de nieuwe dominee. Hij was een aanwinst voor de kerk. De jaarlijkse inkomsten van de diaconie verdubbelden en naar vaste zitplaatsen was zoveel vraag, dat de huur omhoogschoot. De catechisaties liepen door tot in de zomer, jonge ouders draalden niet hun kind te laten dopen en de jongelui werden al vroeg tot lidmaat aangenomen: als ze twintig waren. Ook het Avondmaal werd goed bezocht.

En toch had Feisser het gevoel dat hij op rotsen zaaide. "Er is veel gedaante van godzaligheid", verzuchtte hij na jaren van preken en onderricht. Zijn voorganger had hem bij zijn komst nog zo gewaarschuwd voor de schijn van Gasselternijveen: "Er wonen vele goedaardige mensen, doch er is geen geestelijk leven." En daar had Feisser moeite mee, want hij was geen man die van een volle kerk en een vroege doop genoot. Hij keek door de mensen heen, hij zocht hun hart, en werd dan vaak teleurgesteld. "Wanneer iemand wat dieper doordrong met zijne blikken, wanneer iemand zich met de zoogenaamde leden der

gemeente in gesprek begaf over het ware leven der ziele; wanneer men zelfs maar over den inhoud van eene gehoudene leerrede wilde handelen, o! wat zag men zich dan jammerlijk teleurgesteld. Het was meest alles doode sleur en gewoontewerk."

Feisser schreef deze woorden in zijn memoires, *Getrouw verhaal van mijne werkzaamheden en lotgevallen als dienaar des Heeren te Gasselternijveen*, een mismoedig relaas over vijf jaar werken op dorre velden.

Vrome vrouw

Achteraf gezien was het nauwelijks verrassend dat Feisser in Gasselternijveen zo ontmoedigd werd. Hij was een man vol vuur en ijver voor het Evangelie, die na bittere levenservaringen het ware geloof gevonden had. Hij was in 1805 geboren in het Groningse Winsum als zoon van rijksontvanger Johannes Feisser en werd groot in Veendam in de Groningse veenkoloniën. De Feissers hoorden bij de gezeten burgerij. Ze beleden een blijmoedig en oppervlakkig geloof dat destijds in de betere kringen opgeld deed. Ze hoopten op een militaire carrière voor hun zoon, want ze werden bezielde door de drang naar maatschappelijke opgang en fortuin en bovendien hadden vader en grootvader eveneens in het leger gediend. Maar de jonge Feisser ging al vroeg een andere weg. Hij kwam onder invloed van een vrome vrouw, zijn grootmoeder Anna Heines Carsjens. Voor het venster raam gezeten en met het 'jongske aan haar schoot' ontsloot zij de Heilige Schrift "en strooide zaden in het hart, die nimmer zouden sterven", aldus de eerste geschiedschrijver van het baptisme in Nederland, dr. G.A. Wumkes.

Feisser studeerde theologie in Groningen, met grote ijver, zodat hij al in mei 1827 - 21 jaar oud - beroepbaar was. Wellicht vond hij zich te jong

voor het domineesambt, want hij zette zijn studie voort in Leiden, waar hij in 1828 promoveerde op een kerkhistorisch proefschrift over de kerkvader Basilius van Caesarea (ca. 330-379).

Hij werd predikant in Lekkum en Miedum, twee dorpjes bij Leeuwarden, en vond er zijn vrouw, de achttienjarige Geertruide Elisabeth Barbara Orck, baronesse van Heeckeren, met wie hij op 7 november 1830 op Ameland in het huwelijk trad. Dat jaar nam hij een beroep naar Winschoten aan.

Feisser was een redenaar met studietzin en publicatiedrang. Zijn geestelijke ligging bleek uit een boekje dat in 1832 in Groningen verscheen, *Jezus Christus of lotgevallen en lessen van den Zaligmaker der menscheid*. Overeenkomstig de Groninger richting, de theologische mode van die tijd, beleed Feisser een redelijk geloof in Jezus Christus, aan wiens hand de mens tot grotere deugden en godzaligheid zou komen.

Gezonde leer

Weldra schuurde de gemoedelijkheid van dit geloof langs de rauwe lotgevallen die Feisser in zijn volgende standplaats, Franeker, overkwamen. Eerst stierven zijn beide kinderen, daarna overleed zijn vrouw, 23 jaar oud, en kreeg hij een oogkwaal die hem het licht in zijn rechteroog ontnam. Door het leven vermalen kreeg hij ontslag uit het predikambt en keerde terug naar zijn ouders in Veendam. Hij had geen gezin en geen gemeente meer, hij had alleen nog God, tot Wie hij in gebed zijn toevlucht zocht. Niet tevergeefs, want op den duur kreeg hij "de waarheids des Woords dierbaar aan zijn hart gelegd". Gesterkt en getroost verliet Feisser Veendam om predikant te worden in het nabijgelegen Gasselternijveen, waar hij op 3 maart 1839 werd bevestigd door zijn voorganger H.K. Roessingh met de woorden:

'Doch gij, spreekt hetgeen der gezonde leer betaamt.'

De verandering in Feissers leven, in Veendam in gang gezet, zette zich door in Gasselternijveen. In 1841 schreef Feisser *Het eene en altoos noodige*, waarin hij nog wel beleet dat de mens aan Jezus' hand op weg was naar volmaakte deugdzaamheid - het credo van de Groninger theologie -, maar waarin hij tegelijk betoogde dat de verkondiging van het Evangelie de taak van alle gelovigen en niet alleen van de dominees was. Dat hoorde men zelden in de Hervormde Kerk. Twee jaar later verscheen *Eene roepstem tot alle ware geloovigen en begeerigen*, een afrekening met de Groninger richting, omdat Feisser schreef dat de mens van nature zondig was: hij moest wedergeboren worden om de hemel te beërven. Feissers visie op de gemeente was ook gewijzigd. Eerst zei hij dat de gemeente werd gevormd door iedereen die in de registers ingeschreven stond. Nu zei hij dat de gemeente alleen bestond uit de ware gelovigen, de wedergeborenen. Hij sprak van het 'Lichaam Christi'.

Dit inzicht was de vrucht van Feissers ervaringen in Gasselternijveen. "Ik stond verbaasd en verslagen, toen ik na een jaar werken en beproeven, met vrij volle overtuiging gewaar werd, dat er zich hier geen vijf ware christenen bevonden, en geen tien zelfs die met den rechten weg des heils bekend waren." Bovendien werd hij geïnspireerd door het stichtelijke werk van de Engelse puritein John Newton (1725-1807), *Cardiphonia*, een dikke verzameling indringende brieven over het

christelijk geloof, die destijds breed gelezen werden.

'Cocksianerij'

Feissers ommekeer bleef niet onopgemerkt in Gasselternijveen. Hij nodigde jonge mensen uit om hen te onderwijzen in de Heilige Schrift, en zag al snel dat het geloof hen in beweging bracht. Het viel verkeerd in de gemeente. Feisser werd beticht van 'Cocksianerij', een verwijzing naar Hendrik de Cock en de afscheiding van 1834. Hij kreeg ruzie met de kerkenraad, omdat hij weigerde een ouderling te bevestigen die de 'kenmerken der genade' zou missen. Het conflict was nauwelijks bijgelegd, of hij kwam in conflict met de schoolmeester, de onbekeerde A.J. Kamps; Feisser weigerde het Avondmaal te bedienen als Kamps mocht aangaan. Met de kerkvoogden kreeg hij ruzie, omdat ze geen nieuwe zitplaatsen wilden maken voor de groeiende schare die op zondag naar Feisser wilde luisteren. Hij vond dat ze de Heilige Geest bemommerden en weigerde ook hun het Avondmaal. Hij wilde alleen het Avondmaal vieren met hen die "den Heer lief hadden en gehoorzaamden". Uiteindelijk brak hij wel het brood en goot de wijn in de beker, maar hij deelde ze niet uit en zei slechts: "degenen die vrijmoedigheid hebben het te gebruiken, kunnen het nemen." Daarop las hij het Avondmaal-formulier uit en liep met een gekwetst gemoed en een hart vol verdriet naar huis.

Feissers gedachten over de gemeente van ware gelovigen vormden zich verder. Hij kwam tot het inzicht dat de kinderdoop "tegen het bevel des Heren" de kerk was binnengeslopen en schreef een weerlegging van de kinderdoop. Voortaan weigerde hij kinderen te dopen, ook toen twee ouderlingen hem daartoe maanden: "Gij zijt onze knecht en wordt er voor beloond om ons werk te doen." Maar Feisser gaf niet toe, want hij stond "in den dienst van God en de waarheid", wat door de grauwe massa toch niet begrepen werd. De ruiten van de pastorie werden tot scherven geslagen.

Het Classicaal Bestuur kwam naar Gasselternijveen om vrede te stichten, en toen dat niet lukte, moest Feisser voor het Provinciaal Kerkbestuur verschijnen, dat hem op 19 december 1843 veroordeelde wegens ambtsverzuim en het stichten van ergernis en wanorde. Zijn afzetting werd op nieuwjaarsmorgen vanaf de kansel aan de gemeente meegedeeld. Hij moest zijn huis verlaten en ging wonen in het huis van zijn schoonouders: in 1841 was hij hertrouwd met één van zijn catechisanten, Karsina Hovingh Wichers. Zijn eigen ouders

vonden hem een dwaas, die zijn status te grabbel had gegoooid.

Baptisten

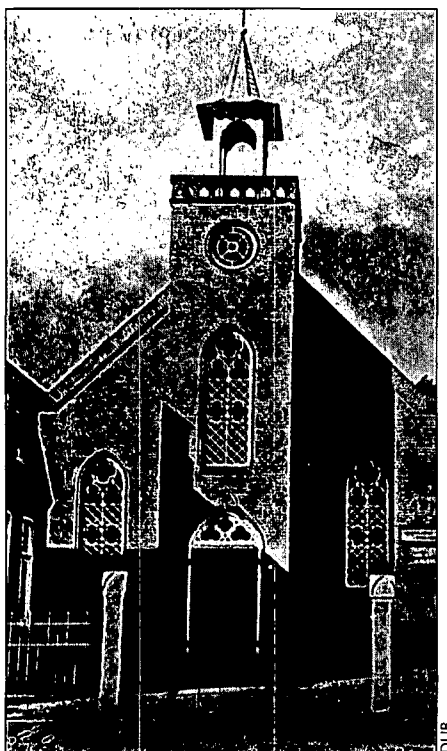
De mare verspreidde zich snel en bereikte ook de baptistengemeente in Hamburg, de eerste gemeente op het Europese continent. Voordien woonde er alleen baptisten in Engeland, waar de eerste gemeenten rond 1620 waren ontstaan na contact met Nederlandse doopsgezinden. 'Hoofdzakelijk gereformeerd, maar met de eis van volwassenendoop', schrijven H. Berkhof en O.J. de Jong in hun *Geschiedenis der kerk*, maar door de veelheid van stromingen is nadere typering een netelige bezigheid.

De verbreiding naar het vaste land was het werk van Johan Gerhard Oncken, voorganger in Hamburg, die nieuwe kansen zag in Gasselternijveen en er twee leden van zijn gemeente naartoe zond: Julius Köbner en A.F. Remmers. Hun komst was een verrassing voor Feisser, want van het baptisme had hij nog nooit gehoord. Niettemin begrepen ze elkaar. Na het vertrek van beide mannen bleef men brieven schrijven, tot Feisser tot het inzicht kwam dat doop door onderdompeling de enige juiste was en hij zich als ongedoopt beschouwen moest. In mei 1845 liet hij zich door Julius Köbner dopen in de veenvaart nabij de boerderij van Roelof Reiling, een vriend en geestverwant. Met zeven andere dopelingen vormde hij de eerste Baptisten-gemeente in Nederland, de 'Gemeente van Gedoopte Christenen'. Feissers vrouw stelde de doop nog even uit, omdat ze zwanger was.

De gouverneur van Drenthe sprak in zijn jaarverslag van 1844 van een 'afgescheiden gemeente' met 53 leden. Maar Feisser verwierp de afgescheidenen, die volgens hem het Evangelie nauwelijks begrepen. Een gesprek met de afgescheiden predikant Brummelkamp liep uit "op verscheidenheid des geestes, die samenwerking uitsloot". Feisser vergeleek zichzelf met Luther en Calvijn en noemde zijn opvattingen 'een reformatie van de Reformatie'. Hij geloofde dat de gebeurtenissen in Gasselternijveen een beslissende wending in het einde der tijden vormden.

Feisser vertrok in 1849 naar Nieuwe Pekela, waar hij in 1865 stierf, vermoeid en afgeleefd. In Gasselternijveen herinnert de Baptistenkade aan wat er in 1845 is gebeurd. De boerderij van Roelof Reiling staat er nog, op nr. 32.

Dit artikel is met toestemming overgenomen uit het Nederlands Dagblad (3 juli 2004).

Het gebouw van de Baptistengemeente Stadskanaal (nu: Stadskanaal-Noord).

Betrokkenheid bij vluchtelingenwerk:

de Zuid Soedanese Gemeente in Houten

Joop Schotanus

Een Hervormde predikant uit Amstelveen is al jaren bezig om een beeld te krijgen van de betrokkenheid van onze Nederlandse kerken bij het kerkelijk werk onder vluchtelingen. Zo werd ik persoonlijk vaak telefonisch benaderd om hem te laten weten hoe het er in Veenendaal voorstond. Ik was dan blij om deze onderzoeker te kunnen vertellen dat wij vanuit onze Baptistengemeente in Veenendaal nogal aandacht schonken aan de mensen uit het asielzoekerscentrum in Leersum. We hadden een ophaaldienst met de auto's van vrijwilligers en we schaften de nodige apparatuur aan om de preek en de gang van zaken in de dienst te kunnen vertalen. Ondertussen heeft deze predikant, A.P. van den Broek, in oktober jl. zijn zoveelste 'Inventarisatie van Kerken voor- en van- Nieuwkomers en Migrant in Nederland' gepubliceerd. Dit onder de titel 'Ieder hoorde in zijn eigen taal' (broekap@zonnet.nl).

Persoonlijke betrokkenheid

Nu het asielzoekerscentrum in Leersum is opgeheven, is onze gemeente niet meer rechtstreeks betrokken bij de buitenlanders. Wel zijn er activiteiten van enkele broeders en zusters opgenomen in ons jaarlijkse collectieschema. Ik mag een taak in Houten hebben. Daarom ben ik door de redactie van *De Christen* uitgenodigd om u iets te vertellen over mijn relatie met de Zuid Soedanese Gemeente aldaar. Velen van deze broeders en zusters maakten in Zuid Soedan oorspronkelijk deel uit van het werk van de Africa Inland Church. Zij bevinden zich nu in dit koude kikkerland (ook kerkelijk vaak). Via het hoofdkantoor van de Africa Inland Mission (AIM) in Engeland werd ik

ruim vijf jaar geleden als voorzitter van de Nederlandse afdeling van de AIM gevraagd om deze Zuid Soedanese broeders en zusters te helpen aan mogelijkheden voor eigen samenkomsten. In de bovengenoemde 'Inventarisatie' is dit werk te vinden onder Houten met de naam 'Sudaanese Gospel Mission'.

Het begin

Op 1 januari 1999 startte hun eerste publieke samenkomst met eigen oudsten en voorganger. Sindsdien mag ik naast hun eigen voorganger, Christopher Drale, en andere gastsprekers al heel wat jaren in hun zondagmiddagdiensten in de Johan Bogermanschool aan de Lobbendijk in Houten voorgaan. Ook wordt uit onze gemeente in Veenendaal de nog altijd actieve broeder G. van Mameren uitgenodigd om er zo nu en dan te spreken. Zelf heb ik vooral in de eerste jaren mogen helpen om wegen te vinden om hun huur te kunnen betalen. Ondertussen zijn er meer bronnen aangeboord om hen te helpen. Verder willen we hen graag bij het licht van Het Woord begeleiden en bemoedigen. We mogen hen niet aan hun lot overlaten en willen hen ook bewaren voor een eenzijdigheid die ontstaat als ze in het isolement terecht zouden komen. We betrekken hen bij de jaarlijkse zendingsdag van de AIM. Ze zullen deze dag, die op Hemelvaartsdag (5 mei) in Doorn wordt gehouden, opluisteren met hun muziek en zang. De komende zendingsdag zal nu, na het vredesakkoord in Soedan, in het teken staan van de wederopbouw van Zuid Soedan. Er is een delegatie van de gemeente uit Houten op bezoek geweest in Zuid Soedan en ook in een vluchtelingenkamp in Noord Oeganda. Vanuit Houten wil men helpen om

allereerst te zorgen dat deze vluchtelingen bij terugkeer een goede opvang krijgen. Zij willen Nederlandse christenen stimuleren om aan deze wederopbouw hun steentje bij te dragen. Vanuit hun armoede doen ze zelf ook alles wat ze kunnen.

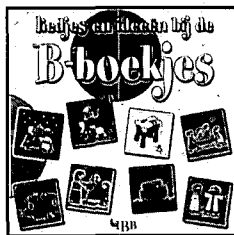
De gastvrijheid

Wat we ervaren in onze contacten met onze Afrikaanse broeders en zusters is een hartverwarmende gastvrijheid, zowel in de dienst als na de dienst. Als ik mensen uit de gemeente van Veenendaal meeneem om ook eens een dienst om twee uur op zondagmiddag bij hen mee te maken, vertel ik hen thuis tussen de middag niet te veel te eten, omdat er na de dienst vaak een goed voorziene maaltijd is. Voor de gasten is het vaak wel even wennen vanwege de grote uitbundigheid in de diensten. Ik heb aan het einde van mijn preek wel eens gezegd: "Ik hoop dat jullie afnemen in lawaai (decrease in noise) en toenemen in geloof (increase in faith)".

We hopen dat als zij na jarenlange gastvrijheid in Nederland genoten te hebben weer terug kunnen keren naar Zuid Soedan, zij dan vanuit Nederland een goede geestelijke bagage zullen meenemen. Hopelijk zult u vanuit dat oogpunt ook in uw voorbede en ondersteuning betrokken willen zijn bij het werk van buitenlanders hier in Nederland.

Br. en zr. Joop en Mieke Schotanus hebben als zendingswerkers voor de Africa Inland Mission in verschillende landen van Afrika gewerkt. Joop is nu nog betrokken bij werk onder Zuid-Soedanese vluchtelingen in Nederland. Hij is lid van de Baptistengemeente Veenendaal.

Pasen met peuters en kleuters

Het verhaal van de dood en opstanding van de Here Jezus aan kleine kinderen vertellen en uitleggen

valt niet mee. Al eerder wezen we op het zeer aansprekende boekje *Paasfeest*, één van de zogenaamde B-boekjes van de Internationale Bijbelbond, dat een enorme hulp hierbij kan zijn. Een klein boekje met mooie tekeningen, een goed te onthouden rijmtekst en leuke ideeetjes om met kinderen er over door te praten.

Kortgeleden is er bij de B-boekjes een liedjes en ideeënboekje en CD uitgegeven (eerder verschenen al twee boekjes met kleurplaten). *Liedjes en ideeën bij de B-boekjes* bevat de tekst en muziek van de liedjes, knutselwerkjes, traktaties, spelletjes en gebedjes. Verder is er bij elk verhaal voor de leiding achtergrondinformatie toegevoegd in de vorm van een korte bijbelstudie, om zo zowel kennis op te doen als het zelf te doordenken voor je eigen leven. Voor in het boekje staat informatie over het werken met peuters, hun ontwikkeling en de invulling van een peuterzondagschooluur.

De CD *Liedjes en meespeelverhalen bij de B-boekjes* bevat acht aansprekende liedjes (bij elk boekje een liedje) en zes meespeelverhalen. Peuters en kleuters zullen het heerlijk vinden om samen naar het verhaal te luisteren en het daarna uit te spelen.

De titels van de acht uitgegeven B-boekjes waar het ideeënboekje en de CD bijhoren zijn Noach, Abraham, Mozes, David, Kerstfeest, Vier vrienden, De goede Vader en Paasfeest. Voor wie op zoek is naar mooi, zeer goed bruikbaar en betaalbaar materiaal voor peuters en kleuters is deze serie echt een aanrader.

De B-boekjes kosten 5,50 Euro per stuk, het ideeënboekje 9,95 Euro, de kleurboeken 2,50 Euro en de CD 14,50 Euro. Meer info: www.ibb.nl. Natuurlijk ook te koop in de (evangelische) boekwinkel.

Janna de Zwart

Met lichaam, ziel en geest

Het Afrikaanse kerklied als antwoord op het evangelie

Op dinsdag 15 maart om 20.00 uur organiseert de Nederlandse Zendingsraad in 'De Opstandingskerk' te Houten, Het Kant 1, 3995 DZ, 030-6374986, een muzikale workshop Afrikaanse muziek. Als bijzondere gast is aanwezig Andrew Muwowa, (kerk)musicus uit Lusaka, Zambia en voormalig hoofddocent Afrikaanse muziek aan het Evelyn Hone College of Music in Lusaka. De deelnameprijs bedraagt €10,-, te voldoen bij aankomst vanaf half acht (koffie en thee inbegrepen). De Opstandingskerk is gemakkelijk te bereiken en ligt vlak bij het gemeentehuis, op 2 minuten van het station.

Meer informatie en opgave: nzr@antenna.nl

EA brengt jeugdkerken en voorgangers samen

De EA sprak in oktober met haar deelnemende kerkgenootschappen over de visie van en op jeugdkerken. Samen met Henk-Jan Kamsteeg van Willow Creek werd een plan gemaakt voor een landelijke ontmoeting op 27 mei 2005. Doel is het versterken van de relaties tussen jeugdkerken en predikanten en voorgangers.

Strijd tegen armoede

Op 15 oktober jl. is in New York de 'Micah Challenge' ('Micha uitdaging') van start gegaan. Dit is een wereldwijde christelijke campagne om de betrokkenheid van christenen bij de armen in de wereld te vergroten en wereldleiders te stimuleren zich te houden aan de Millenniumdoelstellingen van de VN. De Millenniumdoelstellingen beloven de armoede tegen 2015 met de helft te zullen terugdringen. Dat mag geen loze belofte worden. De naam 'Micah Challenge' komt van de profeet Micha. Hij vertelde de mensen dat God geen offers hoeft en religieuze handelingen, maar "Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat goed is en wat de Here van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God" (Micha 6:8). Armoede bestrijding heeft niet alleen te maken met 'goed doen', maar ook met 'recht doen'. De wereld is oneerlijk, en we moeten onze mond opendoen tegen onrecht. Meer informatie: www.micahchallenge.nl

Psalmen voor Nu

Op 15 april a.s. wordt de eerste CD met de nieuwe psalmen van het project Psalmen voor Nu gepresenteerd tijdens een groot presentatieconcert in Tivoli in Utrecht. Via internet kan iedereen alvast gratis kennismaken met twee van deze psalmen (www.psalmenvoornu.nl). Het team van Psalmen voor Nu werkt sinds 2002 aan een nieuwe bewerking van de 150 psalmen uit de Bijbel, in modern Nederlands en op moderne, lichte muziek. Op de te verschijnen CD staan de eerste resultaten van drie jaar studeren op de grondtekst, berijmen en componeren: zestien psalmen, niet in hun bijbelse volgorde maar in een losse selectie. Met tussenpozen van ongeveer een half jaar zullen ook de andere psalmen op deze manier gepubliceerd worden. Er verschijnen twee uitgaven: een reguliere CD en een boekuitgave. Deze laatste uitgave bevat behalve de CD ook informatie over de psalmen, over de uitgangspunten van het project, een compendium bij iedere afzonderlijke psalm en melodieën in een eenvoudige vierstemmige pianozetting en met gitaargrepen.

Boekencentrum Uitgevers

Unienieuws

Doopdiensten

Alkmaar 'De Rank': zr. Gisela Elisabeth Duits en zr. Vera Lammerts van Bueren; Nieuw-Buinen: Abel Moorlag (1957), Petra Orsel (1974), Ank Guldemon (1948); Naomi Postma (1986), Sanne Dijkstra (1990) en Loes de Raaf (1992); Apeldoorn: Evelien Baas (19 jaar) en Johan te Sligte (20 jaar); Arnhem-Zuid: Fredrique Bruins (35 jaar); Noord-Bergum: Henk Westerhof (57 jaar); Anneke Westerhof-van Dijk (51 jaar) en Marijke Schotanus (19 jaar).

Beroepingswerk

De Baptistengemeente Apeldoorn heeft ds. P.C. Brouwer beroepen tot voorganger in bijzondere dienst ten behoeve van de krijgsmacht. Met excuses van de redactie voor deze late vermelding.

Wat is het Geheim van de gemeente?

Het Geheim van de Gemeente was het thema van de intrededienst in de Baptistengemeente Ede. Daar werd op 6 februari jl. Yme Horjus ingezegend als voorganger van de locatie 'de Kei'. Dit gebeurde in een feestelijke dienst.

A. Aalbers

Het Geheim van de Gemeente. Over dit onderwerp is al veel nagedacht. Een intrededienst vormt een perfect kader om als gemeente stil te staan bij de eigen identiteit. De kersverse voorganger van de locatie 'de Kei' legde dan ook de nadruk op het aspect dat de sleutel vormt tot het geheim van de gemeente. "Het geheim van de gemeente is dat Jezus zelf in het midden is! Niet onze eigen volharding, moed of kracht geeft ons toekomstperspectief, maar met Jezus in het midden kunnen we als gemeente de toekomst in." Een ander aspect van het geheim

vormt het lijden. Dit aspect werd door George van de Hoff benadrukt. "Zijn gemeente houdt zich in het lijden van Jezus staande op de rots, dat is de openbaring van Jezus als lijdende Messias. Het geheim van de gemeente is dus de lijdende Messias die Zijn gemeente bouwt."

Aan de inzegening zelf werd medewerking verleend door de dominees J. Zijlstra en J. Muilwijk, beiden goede vrienden van de familie Horjus. Goed gekozen liederen uit verscheidene bundels omlijstten dit geheel.

De belangstelling voor de intrededienst was groot. Niet alleen de familie en vrienden van het echtpaar Horjus waren aanwezig, ook afvaardigden uit tal van kerken uit Ede en omgeving woonden de dienst bij. Tevens gaf een groot aantal predikanten van de Unie acte de presence. Het grote aantal predikanten deed één van de gemeenteleden verzuchten: "Het lijkt hier wel een reünie." Tijdens de bijeenkomst was niet alleen plaats voor overdenkingen, maar ook voor ontmoeting. Na de dienst werd dit moment van ontmoeting ingeluid door een aantal ludieke toespraken.

De Baptistengemeente Ede is een bloeiende gemeente. Veel jongeren en (jonge) gezinnen bezoeken wekelijks de samenkomsten. Sinds 1 november 2000 worden er op twee locaties diensten gehouden. Dit in verband met de groei van de gemeente. De locatie 'de Kei' groeide gestaag uit tot een heuse deelgemeente. Vooral gezinnen met jonge kinderen wisten steeds beter de weg naar 'de Kei' te vinden. Zo kwam er in 2003 gedeeltelijk bestuurlijke zelfstandigheid. De groei zette door, zodat er in 'de Kei' behoefte ontstond aan een predikant. In het proces dat volgde, was voor alle partijen Gods leiding duidelijk merkbaar. De intrededienst vormde voor velen dan ook de kroon op een bijzonder jaar. Met meer dan 150 leden en vrienden en een eigen predikant is de locatie 'de Kei' inmiddels uitgegroeid tot een volwaardige gemeente.

Mirjam de Jong

Voorjaarsconcert Baptisten Zangkoren Twente

Langs deze weg willen wij u allen hartelijk uitnodigen voor ons Voorjaarsconcert, die we hopen te houden op zaterdagavond 19 maart a.s. om 19.30

uur in de Baptistenkerk 'De Bron' (Adr. Brouwerstraat 2) te Almelo.

Aan deze avond werken de volgende koren mee: 'De Lofstem' uit Almelo, 'Immanuël' uit Hengelo en 'Maranatha' uit Enschede. De muzikale medewerking is van het koper-ensemble van de Christelijke muziekvereniging 'Wilhelmina' uit Almelo. De meditatie wordt verzorgd door ds. Peet Wijchers.

Wij hopen dat u zoveel mogelijk naar deze fijne zangavond zult komen om samen met ons 'Zingend naar de zondag' toe te gaan. Neem anderen mee! De toegang is vrij, wel houden wij een collecte ter bestrijding van de onkosten.

Jans Otter

Ontmoetingsdag 2005

Het taakveld Vrouwenwerk en de NBVB verzorgen samen een ontmoetingsdag voor alle vrouwen.

Waar: Cultureel Centrum Harderwijk
Wanneer: 28 mei 2005 van 10.00 uur tot 16.30 uur

Voor wie: Voor alle vrouwen jong en oud, Baptist en niet Baptist

Deze dag is een mooie gelegenheid om kennis te maken, en iets te proberen, en te beleven van het 'Vrouwenwerk' binnen de NBVB en het Taakveld Vrouwenwerk binnen onze Uniegemeenschap.

De dag heeft een vol en boeiend programma. De band Just 4 U treedt op en zal de samenzang begeleiden. Mevr. Nely de Haan spreekt over het jaarthema van de NBVB: "Samen in beweging". Mevr. Janna van den Berg is verhalenkunstenaar. Zij vertelt verhalen in een vorm die dicht tegen cabaret aanligt. In de pauze is er een gezellig ingerichte kunstmarkt. Onderdelen van de kunstmarkt zijn: kantklossen, sieraden maken, kaarsen beschilderen, quilten, aquarellen maken, speksteen verwerken etc. Na de pauze zijn er een aantal workshops over vertelkunst, volksdansen, liturgisch bloemschikken, magnetron koken, lingerie maken, zang, stiltecentrum, themadiscussie. De dag wordt besloten met een viering o.l.v. Peet Wijchers.

De kosten voor deze dag zijn: 10,- incl. koffie/thee + gratis deelname aan de workshops. U kunt vooraf kaarten bestellen door de inschrijvingskosten over te maken op giro 811940 van de Nederlandse Baptisten

Vrouwen Beweging te Westervoort. Onder vermelding van Ontmoetingsdag 2005. De kaarten zijn gereserveerd wanneer de betaling binnen is. U kunt uiteraard ook een kaart kopen op de dag zelf. Nieuwsgierig? Beleef dan deze dag met ons mee.

Gré Schraa en Marrie Gringhuis

Vakantieweek ouderen

Wanneer? Van 2 tot en met 9 september 2005

Waar? Fredeshiem Steenwijk

Kosten? € 541,50 p.p. voor een één-persoonskamer; bij overnachting met twee personen op een tweepersoonskamer geeft Fredeshiem deze week een extra korting en bedraagt de prijs € 366,50 p.p. Tarief is incl. een busexcursie en een avondprogramma, excl. toeristenbelasting à € 0,80 p.p.p.n.

Leiding? Ds. Nico Schipper en T.G. Schipper-Huizinga (Netty)

Opgeven? Buitengoed Fredeshiem Eiderberg 2
8346 KJ Steenwijk-De Bult
Tel. (0521) 535 100
Fax. (0521) 535 199
E-mail:
info@fredeshiem.nl

Adressen

De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Hoogezand-Woldwijck is: br. H. Vogel, Jacob Catslaan 1, 9602 AP Hoogezand, tel. 0598-327659.

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

**ERKENDE
VERHUIZERS**

☎ 0591-623963
www.van-der-graaf.nl
Emmen – Heerlen – Amsterdam

*Ik zeg tot de Here: Mijn toevlucht
en mijn vesting,
Mijn God, op wien ik vertrouw.
Ps. 91:2*

In deze zekerheid is ontslapen,
onze broeder

JAN FREDERIK NIEMEIJER

in de leeftijd van 81 jaar.

19 februari 2005

Baptisten Gemeente 2e Exloërmond

*"Gij zegt: "Wees maar niet bang.
Hier is Mijn hand.
Ik leid je naar de overkant.
Naar een land van louter licht".*

In Zijn Heerlijkheid is opgenomen onze
zuster

**HILLEGONDA KOEKOEK-
ELFERINK**

echtgenote van onze broeder
Arend Koekoek

op de leeftijd van 67 jaar

Baptistengemeente Beth-El

Hoogeveen, 12 februari 2005

*"De Heer is mijn Herder,
mij ontbreekt niets"
Ps. 23*

In Zijn Heerlijkheid is opgenomen onze
zuster

JANTJE SIEDERS-JONKER

op de leeftijd van 81 jaar

Baptistengemeente Beth-El

Hoogeveen, 23 februari 2005

*Ik bouw op U, mijn schild
en mijn verlosser,
Niet eenzaam ga ik op de vijand aan.
Sterk in uw kracht,
gerust in uw bescherming,
Ik bouw op U en ga in uw naam.
Opw. 124*

Na een lang en actief leven is rustig ingeslapen onze lieve en zorgzame vader, schoonvader, grootvader en overgrootvader

ARIE JAN NOORDHOEK

echtgenoot van Marijtje Tromp
(†30 maart 2001)
op de leeftijd van 92 jaar.

Wij zijn dankbaar voor wat hij voor ons
heeft betekend.

Westervoort: Kees en Mattie

Voorschoten: Joke

Den Haag: Henny en Jan

Broek op Langedijk: Marijke en Coen

Utrecht: Arjan en Alvert

Kleinkinderen en achterkleinkinderen

19 februari 2005

Correspondentieadres:
Mosterdhof 45
6931 AH Westervoort

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 1 april 2005. De deadline voor dit nummer is 19 maart 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel geredigeerd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro. Opzeggingen van het abonnement: schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798, E-mail: administratie@baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechthzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op geluidscassette en in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechthzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

NACHT
ZONDER DAK

Dromers gevraagd!

Droom je mee? Mee met al die straatkinderen en leeftijdsgenoten in derde wereldlanden die dromen van een beter leven. Organiseer dan een Nacht Zonder Dak met je vrienden of jeugdgroep en laat je sponsoren!

Het idee is dat je met een groep een nacht doorbrengt onder een dak van plastic of karton en je daarvoor laat sponsoren door vrienden en familie. Het geld dat je zo bijeen brengt is bestemd voor straatkinderen in Bolivia, de Filipijnen en Brazilië. Met de opbrengst van

alle Nachten Zonder Dak worden straatkinderen opgevangen, krijgen ze voedsel, onderdak en scholing en worden ze geholpen om een normaal leven op te bouwen.

Er is een uitgebreid draaiboek beschikbaar, dus je hoeft het echt niet allemaal zelf te verzinnen. Meer info: www.nachtzonderdak.nl.

flevo

Op vrijdagavond 18 februari heeft Stichting The Crown, organisator van het Flevo Festival, met het Kick-Off Concert in poppodium Tivoli/De Helling in Utrecht de aftrap gegeven voor de 28e editie van het jongerenfestival. Het Flevo Festival zelf staat gepland voor het weekend van 11 - 14 augustus 2005. Houd het vrij!! De eerste bands zijn trouwens al bekend, surf snel naar de geheel vernieuwde site: www.flevofestival.nl

Eén van de sprekers op Flevo 2005 is Tony Campolo, baptistenpredikant. Alvast een citaatje van hem: "I have three things I'd like to say today," he famously began many speeches in the 1980s. "First, while you were sleeping last night, 30,000 kids died of starvation or diseases related to malnutrition. Second, most of you don't give a s*". What's worse is that you're more upset with the fact that I said s*" than the fact that 30,000 kids died last night."

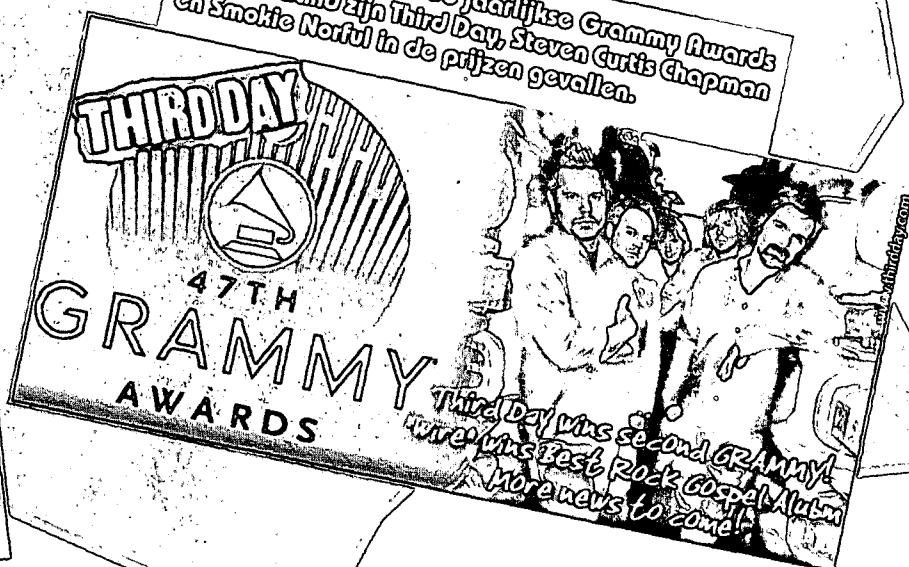
Ball U can B

13 maart: spetterende jeugdkerk in Hoogezand. De band 'Alliance' uit Aalsmeer komt spelen en Hans Cornelisse spreekt over het thema Ball U can B. De deuren gaan om 18.30 uur open. Het programma start om 19.00 uur. Iedereen is welkom!

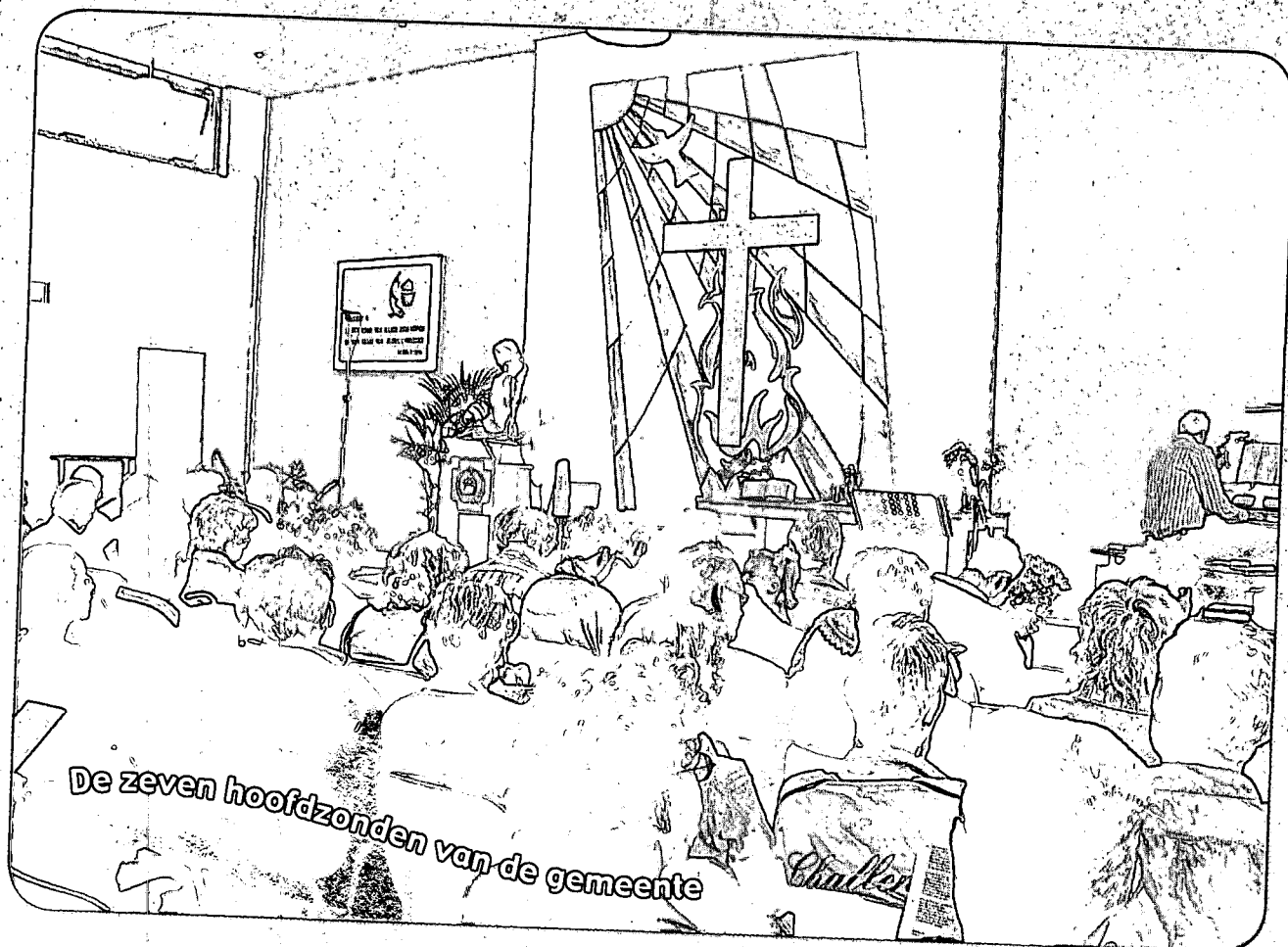
Jeugdkerk His Place
Dr. Aletta Jacobs College
Erasmusweg 137
Hoogezand

Bij de uitreiking van de jaarlijkse Grammy Awards vorige maand zijn Third Day, Steven Curtis Chapman en Smokie Norful in de prijzen gevallen.

De Christen

Inhoud

Interview met kunstenaar
Gretha Olijslager 3

Wat kunnen we met Pasen?
De Thomas code... 4

Buitenlands Nieuws 5

Column over... *Broodje samen* 5

Gemeenteopbouwpijl
Groningen-Noord
Van geloofsopbouw naar
gemeenteopbouw 6-7

De zeven hoofdzonden van
de gemeente 8-9

'Beweging is vooruitgang'
Wat beweegt de Nederlandse
Baptisten Jeugd Beweging? 10

Interview met TWO-student
Pedro Kuit 11

Allerlei 13

Unienieuws 14-15

Jongerenpagina 16

Foto's voorkant:
Y. Postma
A. Schaalma
G. Olijslager

De Lutherroos

De grote kerkhervormer Luther is de laatste tijd een aantal keren op mijn pad gekomen.

Allereerst door de speelfilm die over zijn leven is uitgekomen. De film is erg de moeite waard en leert je veel over een indrukwekkende periode uit de kerkgeschiedenis. Bij de voorbereidingen op het Paasfeest kwam ik de naam van Luther weer tegen en nu in de samenstelling Lutherroos. Nee, dat is geen roos voor in de tuin of op de vaas, maar een embleem. Dit embleem is in 1516 door Luther bedacht.

In het embleem ontdekken we Luther's theologie. In het midden van het embleem staat een groot zwart kruis afgebeeld. Dit kruis staat symbool voor Jezus, de Gekruisigde. Dat kruis maakt ons niet dood, maar houdt ons juist in leven. Daarom behoudt het hart in Luther's embleem ook zijn natuurlijke rode kleur. Het hart staat midden in een witte roos om aan te geven dat het geloof hemelse vreugde, troost en vrede schenkt die niet op aarde te vinden is. De roos staat dan ook in een hemelsblauw veld als teken van de blijdschap van de hemel, een blijdschap die voor gelovigen

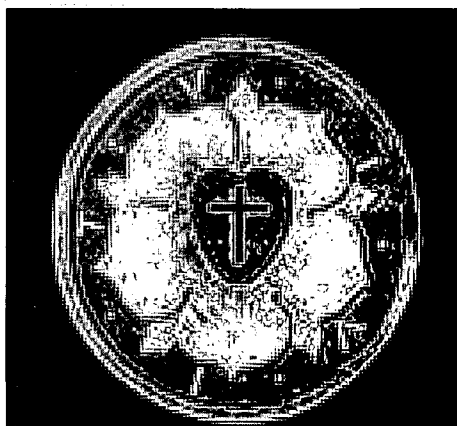
is weggelegd. Daaromheen is een gouden ring getekend die wijst op het feit dat de zaligheid in de hemel

eeuwig duurt en zoveel kostelijker is dan alle aardse vreugde en genot. Het goud immers is ook veel kostbaarder dan alle andere metalen. In de rand staan tenslotte de letters 'VIVIT'. Misschien komt u dat bekend voor van een yoghurt-drink, maar het staat bij Luther voor

niets meer en niets minder dan de paasboodschap "Hij leeft!"

Met Luther ben ik in dit voorwoord ook in de kerkgeschiedenis beland en dan is het opvallend hoe vaak dat ook in de artikelen aan de orde is. Student Pedro Kuit heeft via het vak kerkgeschiedenis veel geleerd over de Reformatie en de achtergronden van de gereformeerde traditie en andere gezindten. Ds. Yme Horjus gaat in zijn betoog over de zeven hoofdzonden van de gemeente uit van het stramien van paus Gregorius de Grote. In de Baptistengemeente Groningen-Noord gebruikt men tijdens geloofsgesprekken de drie punten van Benedictus. Nog verder terug gaat ds. Paul Prijt die ons aan de hand van de 'ongelovige' Thomas duidelijk maakt dat onder de ongelovige buitenkant meer geloof zit dan je verwacht had. En dan de NBJB, deze beweging van en voor jongeren haalt haar motivatie het verst uit de geschiedenis weg. Met David zeggen zij: "met mijn God spring ik over een muur".

Dat zijn woorden die aan actualiteit niet hebben ingeboet, want wie weet dat "Hij leeft" mag immers grote dingen verwachten en grote dingen doen. Van dat laatste getuigt kunstenaar Gretha Olijslager die zegt: "Ik heb van God het talent gekregen om met mijn handen iets te maken en daarvan maak ik dankbaar gebruik." Zo gaat dat al de hele kerkgeschiedenis, en iedereen die maar wil, wordt door Hem ingeschakeld.

Maarten Luther (1483-1546)

Ds. Henk Wieringa

Olijslager abstract zijn, heeft zij er bewust voor gekozen de werken geen titel mee te geven. "Mensen moeten ruimte krijgen er een eigen interpretatie aan te geven. Als je het werk een titel geeft, dwing je als het ware de kijker om hetzelfde er ook in te zien en dat is niet mijn bedoeling. Met een titel stuur je de mensen. Wel plaats ik incidenteel de bijbeltekst waardoor ik mij heb laten inspireren, naast het schilderij."

Kunst in de kerk

Gretha Olijslager is lid van de vakgroep BK van CNV kunstenbond (voorheen Christian Art Beeldende Kunst) een christelijke positieve vereniging. "Als vereniging doen wij onder andere een poging de kunst in de kerk te brengen door middel van het aanbieden van exposities met een thema", vervolgt de kunstenares. Anno 2005 is het thema 'Rondom de bergrede'. "Met dit thema werken wij een jaar. Uit het werk worden er een aantal geselecteerd voor een reizende expositie. Dit zijn niet alleen schilderijen, ook beelden en andere kunstwerken. Het is prachtig om dat eens in je kerkgebouw te hebben. Helaas zijn er nog te weinig kerken die graag kunst in de kerk hebben. Sinds een paar jaar hangen mijn schilderijen in de hal en de zalen van het gebouw van de Baptistengemeente 'de Schuilplaats' in Eindhoven. Het geeft extra kleur in ons mooie gebouw, maar kunst kan ook de boodschap ondersteunen; dat weet ik uit eigen ervaring", zo geeft de kunstenares aan. "Zo heb ik meegewerkt in een speciale dienst. In een gesprek met de predikant hebben wij de bedoeling van het schilderij duidelijk gekregen, daarna ontstond er een bijzondere preek. Uit de reacties bleek dat het uitstekend werkte. Kunst geeft echt een toegevoegde waarde."

G. Olijslager

Kunstenares Gretha Olijslager:
"In mijn werk probeer ik te visualiseren alles wat ik niet kan zeggen of begrijpen"

Mariska Oegema

"Het is misschien goed om een paar regels uit het gedicht 'Lied van de pottenbakker' te citeren: 'Handen die vragen, handen die delen, maar wie heeft mijn handen gemaakt? Handen die dragen, handen die strelen; maar wie heeft mijn handen aangeraakt?' De sfeer in dit gedicht komt heel dicht bij mijn beleving in mijn werk. Ik heb van God het talent gekregen om met mijn handen iets te maken en daarvan maak ik dankbaar gebruik."

Aan het woord is beeldend kunstenares Gretha Olijslager uit Eindhoven. "De overwegend abstracte schilderijen ontstaan vaak mediterend: in mijzelf gekeerd zijn om de diepste werkelijkheid te ervaren", legt de kunstenares uit. "Ik schilder met olieverf op linnen en werk graag op grote doeken. Met kleuren die vloeiend in elkaar overgaan, componeer ik mijn inspiratie, mijn visie op het doek. Soms met een krachtig ritme, andere keren heel zacht en kalm."

Naar aanleiding van een expositie schreef een recensent het volgende in de krant. "De schilderijen wekken beelden van lichtflitsen en donderslagen, ook kolkende golven en van het bestaan van een 'opperwezen' – voor mij is dat God –. 'Zachttere tinten geel en groen, bruin en oranje lijkt Olijslager natuur en rust te visualise-

ren. Als donder en storm zijn geluid, toont haar wereld weer een ander gezicht. Ook dan blijft er beweging door de wijze van compositie", zo citeert Olijslager het krantenbericht.

"Helaas zijn er nog te weinig kerken die graag kunst in de kerk hebben."

Inspiratie

"In mijn werk probeer ik te visualiseren alles wat ik niet kan zeggen of begrijpen. Ik laat mij inspireren door de wereld om mij heen, bijvoorbeeld een gebeurtenis, een beeld uit een preek, een bijbeltekst of een gesprek en natuurlijk de natuur, waarin mijn geloof en mijn toekomstvisie een rol spelen", vervolgt de kunstenares. "Ik moet mijzelf eerst leegmaken, de dagelijkse beslommeringen opzij zetten, dan kan ik mij openstellen voor mijn inspiratie. Om datgene wat ik graag duidelijk wil maken eerst zelf te ontvangen om het vervolgens op het doek te kunnen zetten." Hoewel de schilderijen van

G. Olijslager

Wat kunnen we met Pasen? De Thomas code...

Paul Prijt

We leven in een tijd waar voor veel mensen de christelijke betekenis van het paasfeest wat verwaterd lijkt. Op de boekenmarkt moet de nieuwe Bijbelvertaling wedijveren met de Da Vinci code van Dan Brown die het als 'pageturner' goed doet (ook bij mij eerlijk gezegd), maar waarin het christelijk geloof en met name de kerk er niet heel best vanaf komt.

Maar er is ook gewoon een stuk onbekend- en onwetendheid bij velen in onze samenleving, ook als het gaat over de betekenis van Pasen. Voor de één een feest van vroeger en voor veel anderen is Pasen alleen nog maar een soort lente-achtig feest geworden: het voorjaar, de bloemen, feest van nieuw leven, het begin van het nieuwe campingseizoen (en soms einde 'gemeente seizoen'!) en tijd voor je interieur. Iemand zei eens: je hebt witte donderdag, goede vrijdag, 1^e paasdag en dan de meubel shows. Je vraagt je zelfs af wat meer bezoek trekt met Pasen: de kerkdiensten of de attracties.

Als Christus niet zou zijn
opgestaan dan konden we
vanuit de kerken beter voorgoed
zwijgen.

Voor sommigen is de boodschap van Pasen, waarbij we vanuit de kerk de boodschap mogen laten horen dat de Here Jezus is opgestaan uit het graf, iets geworden dat je bijna niet meer serieus zou kunnen nemen in onze tijd. Zo waren overigens ook de eerste reacties in de Bijbel zelf! Als een paar vrouwen aan de apostelen komen

vertellen dat Jezus is opgestaan, reageren zij ook met: dat kan niet waar zijn, dat is onzin, zotteklap!

Toch als Christus niet zou zijn opgestaan dan konden we vanuit de kerken beter voorgoed zwijgen, de deuren op slot doen, stoppen met de Unie en al onze werkers laten omscholen, christelijke scholen en organisaties maar beter opdoeken. Dan hadden we niets meer te melden, dan was er geen hoop, geen vergeving. Dan was ook Pasen een lege boodschap, een leugen of een grap.

Nu is de vraag hoe we de kloof tussen het moderne levensgevoel en de boodschap van de Bijbel zouden kunnen overbruggen? Waar ik persoonlijk altijd door geboeid raak zijn de persoonlijke ontmoetingen tussen mensen en de opgestane Heer. Daar gebeurt het! Een mooi voorbeeld dat ik in de Bijbel tegenkom is van Thomas. Ook zo'n vragensteller, een man die worstelde met vragen. Zijn naam is zelfs spreekwoordelijk geworden: de ongelovige Thomas. Overigens is dat etiketje misplaatst. Hij leek eerder op de moderne vragen stellende mens. Hij werd denk ik niet altijd door iedereen meteen begrepen en vaak begreep hij zichzelf niet goed.

Na Pasen komen we Thomas eerst tegen als hij verdriet heeft om wat er met Zijn Heer gebeurd is, gekruisigd, gedood. Jezus was nu net de enige die hem werkelijk had begrepen. Thomas had zich stilletjes teruggetrokken om zijn verdriet te verwerken. Niemand hoefde dat te zien. Totdat iemand hem komt vertellen dat Jezus uit het graf is opgestaan.

Thomas kan het niet geloven. "Dan moet ik het eerst met eigen ogen zien", zegt hij. Woorden die door velen herkend worden, denk ik..! Thomas uit de Bijbel mag het zien, een paar dagen later ontmoet hij Jezus, die hem apart neemt en hem Zijn doorboorde handen laat zien. "Hier Thomas, ik begrijp je wel met al je vragen, maar hier ben Ik, ook voor jou. Kom wees niet ongelovig maar gelovig."

Onder die ongelovige buitenkant
zat en zit vaak meer geloof dan je
verwacht had. Jezus overbrugde
de kloof en wat zou het mooi zijn
dat dat ook vandaag bij al die
vragen stellende twijfelaars zou
gebeuren!

De 'code' waarmee de vragensteller de weg naar Jezus vindt, is die van een persoonlijke ontmoeting met de opgestane Heer zelf! Daarna horen we Thomas zeggen: "Mijn Heer en Mijn God." Onder die ongelovige buitenkant zat en zit vaak meer geloof dan je verwacht had. Jezus overbrugde de kloof en wat zou het mooi zijn dat dat ook vandaag bij al die vragen stellende twijfelaars zou gebeuren! Misschien dat we vandaag net als Jezus die Thomassen werkelijk serieus zouden moeten nemen om een open geloofsgesprek aan te gaan opdat er geloof mag groeien. Misschien dat de Heer ook u ervoor gebruiken wil!

Ds. Paul Prijt is voorganger van de
Baptistengemeente Sittard.

Buitenlands nieuws

Column over...

Noord-Korea

Noord-Koreaanse vluchtelingen worden in Chinese werkkampen bijna net zo slecht behandeld als in de beruchte kampen van Noord-Korea. Met dit verschil dat ze er vaker levend uitkomen. In Noord-Korea lopen vluchtelingen die door de Chinese autoriteiten zijn teruggestuurd grote kans op de kogel. Op videofragmenten van de Japanse Nippon Televisie is te zien hoe een vuurpeloton personen doodschoot die hadden geholpen mensen uit Noord-Korea te ontsnappen. Afgelopen maand januari zou Noord-Korea zeventig teruggestuurde vluchtelingen hebben gefusilleerd. OD

Iran

Op 16 februari jl. is kolonel Hamid Pourmand door de militaire rechtbank in Teheran veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf. Hij is schuldig bevonden aan misleiding van de krijgsmacht door te verzwijgen dat hij zich van de islam tot het christendom bekeerd heeft. Pourmand (47) heeft echter ook in het leger nooit een geheim van zijn bekering gemaakt. In zijn vrije tijd diende hij als voorganger van een pinkstergemeente. De veroordeling betekent automatisch oneervol ontslag uit het leger en de verbeuring van zijn gehele inkomen, pensioen- en andere rechten, zoals een woning van het leger. Ook bestaat de kans dat Hamid nog voor de sjaria-rechtbank moet verschijnen op beschuldiging van afvalligheid en proselitisme. Op afvalligheid staat in Iran de doodstraf. Pourmand zit momenteel in de beruchte Evin-gevangenis in Teheran. Hij is sinds zijn arrestatie in september 2004 18 kilo afgevallen.

Compass Direct

Nigeria

Militante moslims hebben 4 februari 36 christenen vermoord. Ze vielen het dorp Demsa aan, dat in de noordelijke deelstaat Adamawa ligt. De plaatselijke moslimgemeenschap heeft laten weten niet achter de aanval te staan. Ook dominee Jolly Nyame, gouverneur van de deelstaat Taraba waar de drieduizend christenen naar toe zijn gevlucht, is erg teleurgesteld. "Alleen door vreedzaam naast elkaar te leven kan dit land vooruitgaan."

De godsdienstige strijd is in de

deelstaat Plateau nog veel heviger. Volgens de Church of Christ in Nigeria zijn sinds 7 september 2001, toen in deze deelstaat de strijd tussen moslims en christenen is uitgebroken, 200 kerken en 225 christelijke scholen verwoest, en 84.000 mensen gedood, meest leden van de Church of Christ. Dit kerkgenootschap is in 1904 gesticht en telt drie miljoen leden. De Japanse regering heeft aangeboden de scholen te herbouwen. *Compass Direct*

Mexico

De vervolging in de Mexicaanse deelstaat Chiapas is de laatste jaren afgenomen, maar gaat nog steeds door in met name de kleinere plaatsen. De leiders van San Isidro Chejilte willen bijvoorbeeld 34 evangelische christenen (indianen) uit hun dorp verbannen. Dat kan op het moment dat een wet in werking treedt die de grond van particulieren onteigenen doet toekomen aan de gemeenschap. In Los Pozos zijn evangelische christenen ook bedreigd met verbanning en in het dorp El Retiro heeft een evangelische kerk geen toestemming gekregen om een nieuwe kerk te bouwen. Toch is er ook goed nieuws. Na twee jaar ballingschap mogen ongeveer negentig verbannen christelijke indianen terugkeren naar hun voormalige woonplaats 20 de Noviembre.

Compass Direct

India

Op 11 februari jl. werd in een stadje in de Indiase deelstaat Karnataka het zwaar gehavende lichaam gevonden van de 25-jaar oude predikant Narayan. Het lijk is meegenomen voor sectie. Volgens een woordvoerder van de Wereldraad van Indiase Christenen zouden de artsen voordat er een officieel rapport was uitgegeven, al gezegd hebben dat het duidelijk was dat Nayaran wreed vermoord is. Ribben en tanden waren gebroken. Maar toen het officiële rapport uitkwam stond erin dat het waarschijnlijk een geval van zelfmoord was. Toen was het lichaam al gecremeerd. De woordvoerder van de Indiase christenen verdenkt hindoe-extremisten ervan dat ze Nayaran vermoord hebben. De laatste jaren worden er geregeld evangelisten en actieve christenen lastig gevallen en met de dood bedreigd. Narayan is niet het eerste slachtoffer van hindoe-extremisten. *Compass Direct*

Broodje samen

S. Prost

We waren nog niet aan de ontbijt-tafel aangeschoven toen er op de vroege morgen gebeld werd. Wij nieuwsgierig. Nou, daar bracht een bekende ons onverwachts warempel een pas gebakken brood! Dat hadden we in jaren niet gehad. Ja, jaren geleden, toen we nog voor een hele kinderschaar verantwoordelijk waren, baktten we ook zelf brood. En dat deeg maar kneden. Tot je vingers er stijf en stram van werden. Dat laat men nu aan een vernuftig ontwikkeld apparaat over dat thuis zelfstandig bediend kan worden. Instellen en 't is' voor de bakker. *Broodje gezond.*

Nu gaat het mij hier eens niet om veel of vet eten. Ook niet om het alleen moeten eten. Wist u overigens dat muizen op één dag zoveel eten als hun eigen gewicht? Maar dat zal wel aan al hun activiteiten liggen. En wat de snelle hap betreft: de spijsverteringsorganen kunnen daar maar wat een moeite mee hebben.

Waar het mij wel om gaat is het bericht dat *de eettafel* uit de huiskamer aan het verdwijnen is. Op de zitzak, met het bord op schoot, of liggend in de kussens op de bank wordt al vaker televisiekijkend het eten verorberd. En niet alleen meer op vaste tijden. Men is daarin al aardig flexibel geworden. Here; zegen deze... Ja, wat moet je daar nu van zeggen?

We hebben er kort geleden bij stilgestaan. Hoe Jezus met zijn leerlingen de laatste maaltijd gebruikte. Ik zeg met nadruk: *hoe*. Kunt u zich voorstellen dat de Heer zonder dat gemeenschappelijke die maaltijd kon houden? Maaltijd houden had in de bijbeltijd altijd te maken met gastvrijheid en gemeenschap. Daar moet je bij sommige mensen (misschien ook christenen?) vandaag niet mee aankomen. Druk, druk, druk. En de computer en het t.v.-gebeuren speelt een rol mee. Houd dat meubelstuk dus goed in de gaten!

Broodje samen.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Gemeenteopbouw-pilot Groningen-Noord Van geloofsopbouw naar gemeenteopbouw

A. Schaafma

Teun van der Leer

Op zondag 30 januari jl. vierden de Baptistengemeenten Groningen-Noord en Groningen-Zuid hun 125-jarig bestaan in een gezamenlijke feestelijke dienst. Daarmee is Groningen één van de oudste gemeenten uit onze Unie, die in 1881 ook tot de oprichters van onze Unie behoorde. Een gemeente met een lange en rijke historie, die de laatste drie jaar in de gemeente Noord aan de Korreweg ('De Cirkel') nadrukkelijk in het teken van gemeentopbouw stond.

Groningen was namelijk één van de vier proefprojecten ('pilots') voor gemeenteopbouw. Daartoe 'leende' de Unie één van haar gemeenteopbouwwerkers (GO-ers) Teun van der Leer van april 2002 tot april 2005 voor 10 uur per week aan de gemeente uit. In dit artikel geven we weer wat er in die drie jaar is gebeurd en welke lessen we hieruit hebben getrokken.

Beginsituatie

De beginsituatie was alles behalve rooskleurig. In zijn afscheidstoespraak op zondag 13 maart jl. omschreef voorzitter Jur Kruizinga het als volgt: 'Je trof een gemeente aan die in zwaar weer terechtgekomen was. Het bootje dobberde als speelbal van de golven en de wind stuurlaars rond op het water. Niet dat er niets gebeurde. Integendeel, iedereen was bezig de boot drijvend te houden en de gaten te dichten die er waren ontstaan. Maar door het slechte weer, door het vele werk en door het wegvallen van veel mensen, wisten we niet goed meer waar we

heen moesten en hoe we dat moesten doen. Er was ook zo veel om verdrietig en angstig over te worden. Misschien waren we ook wel wat vergeten dat de Heer zelf aan boord was. We praatten met elkaar veel over allerlei huishoudelijke zaken, maar weinig over ons geloof dat ons had samengebracht'. Hiermee gaf hij een rake typering van wat er mis was: de bezieling ontbrak en het geloofsgesprek werd niet of nauwelijks meer gevoerd. Individuele gesprekken van de Gemeenteopbouwwerker met raadsleden en personen uit diverse geledingen bevestigden dit beeld. Sommigen betwijfelden of het nog wel goed kon komen. De algehele sfeer was één van gelatenheid. Als doel voor de pilot van drie jaar werd bescheiden ingezet: De neerwaartse spiraal ombuigen, zodat de gemeente weer kan gaan groeien.

Eerst geloofsopbouw

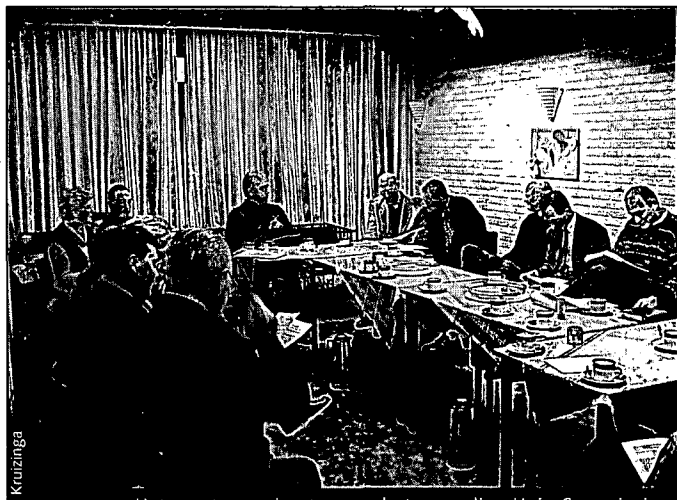
Daarom werd in het eerste jaar allereerst in gezet op het geloofsgesprek en het zoeken en weer vinden van bezield geestelijk leven. Onder het jaarmotto 'Van geloofsopbouw naar gemeenteopbouw' werden een aantal activiteiten opgezet, zoals een tweewekelijkse

gebedskern en een gebedscursus, maandelijkse zogenaamde 'Leven-uit-de-Bron-avonden' met raad en pastorale werkers, een maandelijkse 'keek-op-de-preek' waarbij na de dienst in groepen over de preek werd doorgepraat en een preekplan waarin overleg en afstemming plaatsvond tussen diverse sprekers, waaronder de voorganger ds. Jannes Hofman en de vier Gemeenteopbouwwerkers van de Unie.

Langzaam maar zeker kwam langs deze weg het geloof en het gesprek daarover weer meer in het vizier en ook het samen met en voor elkaar bidden. Daarmee kon er in het tweede jaar meer aandacht worden gegeven aan de structuur van de gemeente en het gaan schrijven van een visie- en beleidsplan. Er werd een Werkgroep Gemeente Opbouw (WGO) opgericht met als opdracht 'het inhoudelijk doordenken van het GO-proces, visie- en beleidsvorming en het organiseren en op elkaar afstemmen van GO-activiteiten'.

Trouw, flexibel, daadkrachtig

De WGO ging in 2003 voortvarend aan de slag, waarbij veel tijd werd genomen voor onderling gesprek, bezinning en gebed (o.a. een daglang in de prachtige omgeving van Arnhem!) en ook voor gesprekken met tal van mensen uit de gemeente. Bij die gesprekken maakten we gebruik van de drie punten van Benedictus, namelijk trouw, (dagelijkse) bekering en gehoorzaamheid. Ofwel continuïteit, flexibiliteit en daadkracht. Waar zijn we sterk in, wat missen we? Het één mag niet ten koste gaan van het ander. Langzaam maar zeker vormde zich zo een beeld van wat voor gemeente we nu waren en wat voor gemeente we zouden willen worden. Een eerste concept visie- en beleidsplan werd geschreven en vervolgens besproken met alle groepen en geledingen in de gemeente. Daarna konden we in de jaarvergadering 2004

Het eerste overleg tussen de toenmalige Unie Commissie, de GO-ers en de vier pilotgemeenten in januari 2002.

uitspreken dat we een open, actieve, hecht verbonden en groeiende geloofsgemeenschap wilden zijn, die het geloven handen en voeten geeft in de omgeving, samengevat in de visie 'Gods liefde ontvangen, beantwoorden en doorgeven!'. Dit werd de slogan voor het derde jaar en de nog komende jaren.

Om aan dat 'handen en voeten geven' tegemoet te komen werd een doelen- en stappenplan aan het visie- en beleidsplan toegevoegd dat een en ander moest gaan concretiseren. Bij 'Gods liefde ontvangen door middel van inspirerende kerkdiensten' werd een 'estafettewerkgroep bijzondere diensten' ingesteld. Op projectmatige basis bereiden vier mensen een bijzondere dienst voor en twee van hen doen dan een volgende dienst met twee anderen, enzovoorts. Projectmatig werken is voor veel mensen aantrekkelijker dan in een permanente werkgroep plaatsnemen en in dit geval spreidt het de creativiteit en waarborgt het afwisseling! In het kader van 'Gods liefde beantwoorden' werden twee gavencursussen opgezet en gegeven, waarmee mensen zich bewust worden van hun gaven en daarmee van hun mogelijkheden voor werk binnen de gemeente. Voor het doorgeven van Gods liefde werd begonnen met nadenken over tiener- en jeugdwerk in aansluiting op het nu licht groeiende zondagsschoolwerk.

Gemeentegroei groepen

Het derde jaar sloot in het teken van de uitvoering van de eerste stappenplannen, maar tegelijk werd stevig de vinger aan de pols van het geloofsgesprek gehouden. Belangrijk daarin was het gaan werken met Gemeente Groei Groepen (GGG's) met ingang van 1 januari 2005. Daarin werden drie al bestaande activiteiten ondergebracht: de maandelijkse huiskring, de GBS-kring voor ouderen overdag en de 'Leven-uit-de-Bronavonden'. De drie G's van de GGG staan voor groeien in geloof, gemeenschap en getal. De hoop en de verwachting is dat dit permanente en groeiende plaatsen worden waar het geloofsgesprek, de onderlinge gemeenschap en het gebed met en voor elkaar een blijvende plaats behouden. In het najaar werden zes leiders en aspirant-leiders getraind en met drie groepen is men in januari enthousiast van start gegaan.

Voor- en nadelen

Met dankbaarheid kijken we samen op deze periode terug. Het van buitenaf iemand aantrekken en een tijd mee laten lopen, heeft goed gewerkt. Jan Breider (raadslid) schrijft in zijn

slotevaluatie: 'Het is een geweldig mooi model vanuit de Unie om gemeenten weer "body" en vertrouwen te geven. Uiteindelijk moeten we het zelf (weer) gaan doen'. Oud-voorzitter Eddy Meuken noemt 'de frisse wind' die daarmee binnenkwam en voorganger Jannes Hofman schrijft: 'Dit proces kan alleen een buitenstaander, iemand die objectief en neutraal naar de gemeente kijkt en de gemeente een spiegel voorhoudt, op gang krijgen'.

Toch kleven er ook nadelen aan deze werkwijze. Heel praktisch bijvoorbeeld als het gaat om afstand en reistijd. Arnhem-Groningen is bijna twee uur rijden, wat de mogelijkheden over en weer soms beperkte, al kan er gelukkig ook veel via telefoon en e-mail gedaan worden. Jur Kruizinga wees in zijn slotevaluatie op het gevaar van verschillende groeisnelheden binnen de gemeente, als je teveel focust op één soort activiteiten en hij wijst daarom op het belang van het ontwikkelen van flankerend beleid voor diverse doelgroepen. Met deze en andere opmerkingen hopen we onze winst te doen in ons eindrapport en de discussie daarover tijdens een symposium in juni (zie kader).

Overigens gaat de opbouw van de gemeente in Groningen-Noord uiteraard door en ook de ondersteuning stopt nog niet. Anne de Vries (woonachtig in Veendam en dus een stuk dichterbij) neemt de begeleiding over met wat minder uren, maar wel tegelijk in Noord én in Zuid. Want ook daar wil men verder groeien en bouwen en dat onder andere in nauwe samenwerking met de broeders en zusters in Noord. We zullen er vast meer van horen!

Met dank aan Jan Breider, Jannes Hofman, Jur Kruizinga en Eddy Meuken!

Ds. T. van der Leer is parttime voorganger van de Baptistengemeente Arnhem-Centrum en één van de gemeenteopbouwwerkers van onze Unie.

Uitnodiging Symposium Gemeenteopbouw

Op 25 juni 2005 zal het eindrapport van de vier proefprojecten gemeenteopbouw voor alle Uniegemeenten worden gepresenteerd, waarbij volop gelegenheid zal zijn om met elkaar door te praten over de daaraan verbonden conclusies en aanbevelingen. Wat betekent dit voor andere gemeenten? Wat betekent het voor toekomstig beleid vanuit de Unie? Hoe kunnen we het beste plaatselijke gemeenten ondersteunen om planmatig en doelgericht te werken aan de opbouw van de gemeente?

Iedereen is van harte welkom om dit symposium bij te wonen, in het bijzonder leden van raden en werkgroepen voor gemeenteopbouw.

Het symposium wordt gehouden op zaterdag 25 juni 2005 van 10.00-13.00 uur in het gebouw van de Baptistengemeente Kampen. Opgave bij het Dienstencentrum Unie van Baptistengemeenten.

Het is paus Gregorius de Grote geweest die aan het einde van de zesde eeuw alle voorkomende menselijke zonden heeft verdeeld in zeven hoofdgroepen. Welke zonde iemand ook doet, deze valt in één van de volgende categorieën: trots, woede, jaloezie, lust, gulzigheid, luiheid en hebzucht. In de rooms katholieke moraaltheologie hebben ze altijd een rol gespeeld, maar in de laatste vijftig sloeg de inflatie van de toegeeflijkheid toe: niemand durfde het er meer over te hebben. Het ijsmerk Ola komt de eer toe de zeven hoofdzonden weer in de belangstelling te hebben teruggebracht. Er verschenen onweerstaanbare (!) ijsjes op de markt met de namen van de zeven hoofdzonden.

Gij geheel anders

In het Nieuwe Testament wordt er nadruk op gelegd dat van de volgelingen van Jezus mag worden gevraagd dat zij zich onderscheiden van andere mensen, omdat ze de Heer kennen en dienen. Toch ademen gelovigen dezelfde lucht in als andere mensen van deze tijd en hebben er moeite mee om zich de woorden van Paulus over *Gij geheel anders* volledig eigen te maken. Iemand bracht dat eens heel mooi onder woorden door te zeggen: "Als het regent in de wereld, drupt het in de kerk". Ik heb zelf wel eens de indruk dat het in de kerk net zo hard regent als daarbuiten, omdat het gedrag van vele christenen in weinig iets verschilt van dat van andere mensen. Ik heb geprobeerd het 'gedrup' in de kerk wat in beeld te krijgen en gebruik voor die weersgesteldheid het oude stramien van Gregorius door te spreken van de zeven hoofdzonden van de gemeente van vandaag. Ik kijk daarbij om mij heen naar wat ik aantref in het kerkelijk leven van Nederland.

M. Zijlstra

De zeven hoofdzonden van de gemeente

Yme Horjus

Zonde nummer 1: de geest van oppervlakkigheid

De gemeente wil vandaag vooral op het gevoel aangesproken worden. Je komt in een dienst om aangeraakt te worden, minder om iets te leren. Eigenlijk wordt van de voorganger gevraagd om elke zondag *gebak* te presenteren. Het bruine volkorenbrood dat hij veel liever zou willen opdienen, wordt niet zo op prijs gesteld. Een gemeente leeft dan van emotionele pieken. In een dienst moet veel te beleven zijn en het gemeentelijk leven moet gekenmerkt worden door vele activiteiten die ons een tijdlang in de ban houden, of het nu een gebedsweek is of een actie rond de film *The Passion of the Christ*, anders slaat de verveling toe. Activiteiten van een lange adem kunnen

zich niet verheugen in een blijvende belangstelling van gemeenteleden. Wij leven niet meer 'van kracht tot kracht', maar van 'kick tot kick'. Dr. J.I. Packer waarschuwde al eens tegen de 'bubbelbadreligie' van een 'fun'-geloof. De diepste kern van dit alles is: oppervlakkigheid!

Zonde nummer 2: de geest van zelfgenoegzaamheid

We zijn heel tevreden met onszelf. Dat vinden we individueel, maar ook onze gemeente als geheel mag er zijn. We liggen er niet meer zo van wakker dat er soms ernstige misstanden en zonden voorkomen in de gemeente. "Overal is wel eens wat!" Als de diensten maar een beetje aardig verlopen en alle activiteiten naar wens gaan, waar zou je dan verder over zeuren? Dat een geestelijke vetzucht onze aderen doet verkalken en een houding van gedogen de misstanden goedpraat, verontrust ons niet meer. Wij vinden geen zonde en tekortkomingen in onszelf en wie dat bestrijdt, heeft last van een te nauw geweten of moet maar eens heel gauw naar zichzelf kijken. Preken over het kruis

Iemand bracht dat eens heel mooi onder woorden door te zeggen: "Als het regent in de wereld, drupt het in de kerk". Ik heb zelf wel eens de indruk dat het in de kerk net zo hard regent als daarbuiten, omdat het gedrag van vele christenen in weinig iets verschilt van dat van andere mensen.

van de Here Jezus versterken ons in het gevoel dat we op de goede weg zijn, maar preken over de heiliging van ons christenleven strijken ons tegen de haren in. Diensten moeten ons ten slotte altijd een 'fijn' gevoel geven, anders gaan we niet gezegend naar huis.

De gemeente wil vandaag vooral op het gevoel aangesproken worden.

Zonde nummer 3: de geest van ongezeglijkheid

We beginnen steeds meer moeite te krijgen met Paulus als hij het woordje 'vermanen' in de mond neemt. Daar kunnen we niets meer mee. Een vermanende preek van de voorganger doet ons wat ongemakkelijk op onze stoel heen en weer schuiven. Is uiteindelijk iedereen niet zelf verantwoordelijk voor zijn eigen geloofsweg met de Heer? En een kerkenraad die meent tucht te moeten oefenen, plaatst zich buiten de realiteit, want niemand kan tussen mij en mijn Heer komen! Dat een ander in de gemeente uit zorg en liefde iets van profetische aard tegen ons zegt, komt in onze kraam niet van pas en al helemaal een kerkenraad niet. Kerkenraadsleden zijn door ons gekozen om de gemeente te dienen, maar niet om ons de les

te lezen! Liefde en aanvaarding zijn de sleutelbegrippen in de theologie van ongezeglijke kinderen van God. Je moet altijd 'aangesproken' worden, maar niet 'tegensproken'.

Zonde nummer 4: de geest van vrijblijvendheid

De prettigste vorm van betrokkenheid bij een gemeente is die van wel de lusten van de gemeenschap ervaren, maar niet de lasten. Zo kan het zijn dat iemand liever 'vriend van de gemeente' wordt, omdat je dan wel deelt in alle voorrechten op een kleinigheid na, maar niet wordt lastiggevallen om bepaalde taken op je te nemen. Maar ook binnen de gemeente is het soms verkieslijker om je niet beschikbaar te stellen voor het raadslidmaatschap, omdat je je dan niet alle sores van de gemeente op je nek hoeft te nemen. Vanuit zo'n zelfgekozen luwte is het dan aantrekkelijker om de kerkenraad van tijd tot tijd brieven te sturen met commentaar op gebeurtenissen en beleidsbeslissingen. Je laat dan per slot van rekening wel weten dat je meeleeft. Maar wie proeft hier niet een geest van vrijblijvendheid en afstandelijkheid?

Zonde nummer 5: de geest van gelijkhebbij

Niet iedereen in de gemeente zal hier last van hebben. Toch kan de gemeente als geheel wel last hebben van de enkelingen die hun eigen overtuigingen en oordelen zo verabsoluteren dat anderen zich in een hoek gedrukt voelen. Deze zonde lijkt in tegenspraak met de algemene postmoderne neiging om niemand de maat te willen nemen, maar toch kunnen sommigen van de weeromstuit zo overtuigd zijn van de superioriteit van hun eigen gelijk, dat dit de gemeente als een juk wordt opgelegd. Het gelijk is niet iets dat je 'hebt', maar dat anderen je moeten geven als resultaat van het overtuigende werk van de Heilige Geest die mensenharten kan neigen als waterbeken. Echt problematisch wordt het als leiders behept zijn met de geest van gelijkhebbij. Dan is de gemeente onderworpen aan een terreur van geestelijke dwingelandij, die de vrijheid van Gods kinderen ernstig aantast.

Zonde nummer 6: de geest van ontmoediging

Er is weinig zo afbrekend als de ontmoediging. Het is niet voor niets dat de grote tegenstander van God dit middel in de strijd werpt om zijn ondermijnende activiteiten uit te voeren. Wat is het toch merkwaardig dat in een gemeente, waarin mensen

elkaar toch zouden moeten opbouwen en bevestigen, zoveel sprake is van een kritische geest! Wij zijn zuinig met waardering, maar royaal met kritiek. Wij sparen elkaar nauwelijks als er iets niet naar onze zin gaat of als we vinden dat mensen naar onze smaak in gebreke blijven. "Het is de toon die de muziek maakt", zegt een Frans spreekwoord. Dat kan dus naar twee kanten: een negatieve en een positieve! Laten we in onze contacten, brieven, opmerkingen toch bezielde zijn van het voornemen de ander niet te kwetsen, te beschadigen of te raken, maar hem of haar te bevestigen!

De prettigste vorm van betrokkenheid bij een gemeente is die van wel de lusten van de gemeenschap ervaren, maar niet de lasten.

Zonde nummer 7: de geest van traditionalisme

Een gemeente moet bij de tijd blijven. Er is sprake van een voortgaande ontwikkeling en groei. Natuurlijk is niet al het nieuwe daarom meteen goed. Vernieuwen om te vernieuwen kan het najagen van modieuze hypes zijn. Zo kunnen gemeenten amechtig hollen achter telkens weer andere gemeentebouwmodellen of voorbeeldkerken ergens in de wereld. Maar het tegenovergestelde is ook geen aanlokkelijk perspectief: altijd maar bij het oude willen blijven. Tradities zijn waardevol als de inhoud daarvan ook als zodanig wordt beleefd, maar het verkeert in traditionalisme als mensen vasthouden aan oude vormen die hun betekenis langzamerhand aan het verliezen zijn. Zo kan een gemeente terugverlangen naar de vleespotten van een verzorgingsgemeente, terwijl het concept van een toerustingsgemeente veel meer beantwoordt aan de eisen van het gemeente-zijn vandaag.

Doorgroei

In elke tijd wordt de gemeente belaagd door weer andere zonden. De trukendoos van de duivel is bijna onuitputtelijk. Het komt er maar op aan dat de gemeente onder ogen wil zien wat haar slagkracht ondermijnt. Zonden staan vaak de groei van de gemeente in de weg. Als we in staat zijn te onderkennen door welke zonde(n) onze groei wordt belemmerd, is dat het begin van de doorgroei!

Ds. Y. Horjus is voorganger van de Baptistengemeente Ede.

'Beweging is vooruitgang'

NBJB

Wat beweegt de Nederlandse Baptisten Jeugd Beweging?

Na roerige tijden is de NBJB weer in wat kalmer vaarwater gekomen. Tijd om na het formuleren van nieuw beleid daar ook daadwerkelijk een begin mee te maken. Op de Algemene Vergadering van 2004 hebben NBJB en het taakveld Jeugdwerk van onze Unie aangegeven wat de visie is op de toekomst en hoe die vorm gegeven gaat worden. Met een deel daarvan is inmiddels een begin gemaakt.

Het vrijwilligersbeleid gaat een verdieping krijgen en de vrijwilligers die al jaren betrokken zijn bij de NBJB en de mensen die zich bij eerdere gelegenheden hebben opgegeven als vrijwilliger voor de NBJB zijn op 19 maart bij elkaar gebracht voor een vrijwilligersdag.

Met Gods hulp springen we over muren schrijft de psalmdichter, en daar klampen wij ons van harte aan vast.

De Jongeren Algemene Vergadering (JAV) van 2005 gaat weer georganiseerd worden, maar nu eens niet in de oude vertrouwde NBJB achtertuin, maar in en door Ede/Veenendaal. Baptistengemeenten die nog relatief jong zijn en ook geen NBJB verleden hebben. Gemeenten met een bloeiend jeugdwerk, waar ze ook trots op zijn. Een prachtige kans om zo'n NBJB activiteit van een nieuwe impuls te voorzien. Jongeren uit gemeenten die elkaar nog niet zo

goed kennen, elkaar eens te laten ontmoeten. De kansen die er liggen om met elkaar en van elkaar te leren aan te grijpen. Eigenlijk is dat ook één van de basisbestaansredenen voor de NBJB: jongeren uit verschillende gemeenten met elkaar rondom hun geloof in contact brengen.

In deze regio zal ook een begin worden gemaakt met het opstarten van het werken in districten. Binnen deze districten worden regio-coördinatoren aangesteld en deze vormen als het ware de linking pin tussen de verschillende gemeenten onderling én de gemeenten en het landelijk jeugdwerk. De oude NBJB attaché, die plaatselijk gezocht werd, krijgt zo een bovengemeentelijke rol en moet ook op een inhoudelijke manier deze rol vervullen. Niet alleen maar als PR functionaris, maar ook als coach en initiator. Uiteraard zoeken we nog mensen door het hele land die zo'n rol op zich zouden kunnen nemen.

Vanuit de NBJB wordt ook nagedacht over de manier waarop we onszelf kunnen presenteren. De PR commissie is uitgebreid en heeft een bredere opdracht dan voorheen. De werkgroep Jongeren Werk is ver gevorderd met het via de digitale snelweg beschikbaar stellen van info en werkvormen. Er wordt gewerkt aan een nieuw evenement ter vervanging van het Strubben Festival. Daarnaast zijn er natuurlijk weer de NBJB zomervakanties op 'De Strubben' waar weer veel animo voor lijkt te zijn. Kortom er gebeurt van alles.

Het is ook goed om te merken dat de samenwerking met Arjan Treuren, die vanuit de Unie aangesteld is om het taakveld Jeugdwerk te behartigen, goed verloopt. Er is daardoor sprake van een bijna vanzelfsprekende integrale aanpak van het jeugdwerk. Arjan is bij de DB en Jeugdraadsvergaderingen aanwezig en daarnaast is Eduard Groen, de portefeuillehouder in de Unieraad voor Jeugdwerk, bij de Jeugdraadsvergaderingen aanwezig. Uiteraard blijft het een heksentoer om altijd weer de motivatie te vinden om aan de kar te blijven trekken. Maar het besef dat dat voor het meest wezenlijke deel van het werken in en buiten de gemeenten is, met name het Jeugdwerk, maakt dat tot een zinvolle bezigheid, waarvoor mensen telkens weer te motiveren zijn.

Uiteraard zijn we bezig met het strategisch nadenken en doordenken van wegen voor de toekomst. We zijn een kleine club die alles wel wil, maar beperkt is in de menskracht. Daarom blijven we zoeken naar wegen waarlangs we zo effectief mogelijk iets kunnen betekenen. Met Gods hulp springen we over muren schrijft de psalmdichter, en daar klampen wij ons van harte aan vast.

De jeugdraad:

Dick de Jong, Harrie Steentra, Arjan Treuren, Mirjam Nobbe, Andres Bakema, Eduard Groen, Harry Nobbe, Sake de Vries, Jeff Kok, Richard Schaap en Wija Kruit.

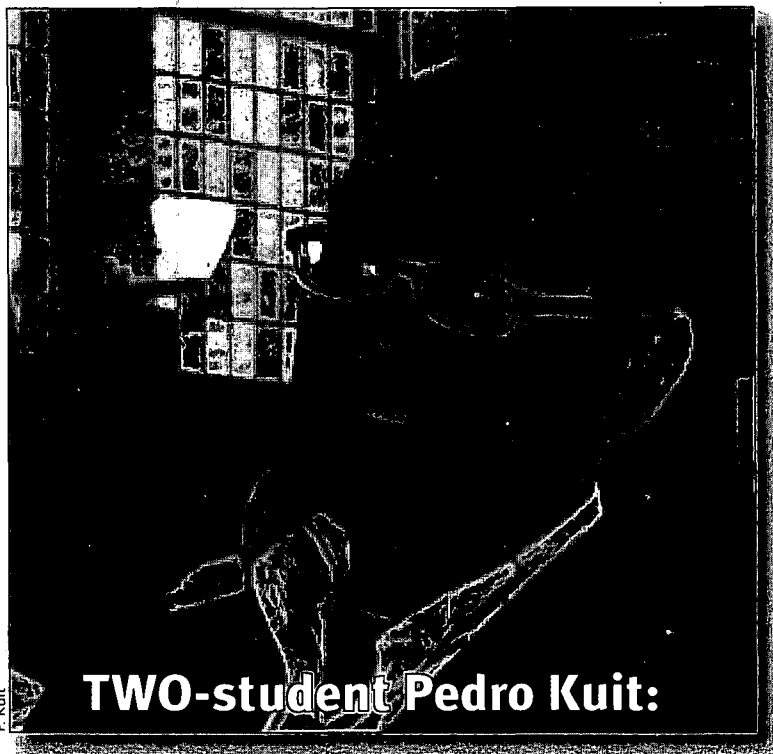
Mariska Oegema

“Met volle teugen geniet ik van mijn studie aan het Seminarium zonder dat ik mijn enthousiasme voor het geloof heb verloren. In mei 2006 ben ik klaar met het theoretische gedeelte en volgt een periode van stages. Daar zie ik erg naar uit. De studie heeft mij zo gevormd dat ik er klaar voor ben - zonder het vak van voorganger te onderschatten - om voor een gemeente te staan.”

Aan het woord is vierdejaarsstudent Pedro Kuit van de Tweede Weg Opleiding aan ons Seminarium in Bosch en Duin. “Vanuit een hele moeilijke periode in ons leven ben ik zeven jaar geleden tot geloof gekomen. Omdat God zoveel voor ons gezin had gedaan en die problematische situatie ten goede had gekeerd, wilde ik mijn leven in Zijn dienst stellen. Dat geldt ook voor mijn vrouw Dorien; Jezus is deel gaan uitmaken van onze identiteit en wij willen Hem dienen.” Samen zijn zij de ouders van hun dochter Jade (12) en hun zoon Boris (10).

“Blijkbaar heeft God het voorgangerschap voor mij voor ogen, maar daarin kiest Hij niet de makkelijkste weg voor mij.”

Twee jaar na zijn bekering is Pedro Kuit aan het Seminarium gaan studeren. “Eigenlijk ben ik gaan studeren, omdat ik meer over God en de Bijbel wilde weten. Door mijn niet-christelijke achtergrond was het geloof en alles eromheen nieuw voor mij. Vanaf het tweede jaar ervaar ik een duidelijk roepingsbesef om voorganger te worden”, vervolgt student Pedro. “Er komen wel andere dingen op mijn pad die mij erg aanspreken, maar ik merk dat God die wegen voor mij afsluit en mij steeds terugzet op de weg naar het voorgangerschap. Blijkbaar heeft God dit voor mij voor ogen, maar daarin kiest Hij niet de makkelijkste weg voor mij. Momenteel worstel ik met de vraag welke gemeente ik als voorganger ga dienen. Mogelijk in een baptistengemeente, maar het is niet ondenkbaar dat het een gemeente van een andere gezindte zal worden.”

**“Met respect voor anderen
reageer ik genuanceerder
zonder mijn geloofs-
enthousiasme te verliezen”**

Oordeel klaar

Naar eigen zeggen heeft de studie Theologie Pedro Kuit erg gevormd. “Toen ik pas tot geloof gekomen was, kon ik mij moeilijk voorstellen dat een andere manier van geloven ook goed zou zijn. In het begin had ik heel gauw een oordeel over iemand klaar die anders geloofde. Mensen uit de gereformeerde traditie bijvoorbeeld geloofden naar mijn mening meer met hun verstand en niet zozeer met hun hart. Ik was dan ook van mening dat zij geen persoonlijke relatie met God konden hebben”, vertelt de TWO-student verder. “Door het vak kerkgeschiedenis heb ik veel geleerd over de Reformatie en de achtergronden van de gereformeerde traditie en ook van andere gezindten leren kennen. Door die kennis én de discussies met mijn medestudenten tijdens de colleges heb ik meer begrip en respect gekregen voor andere geloofsbelevingen en meningen. Ik heb geleerd om vanuit respect voor anderen genuanceerder te reageren zonder mijn eigen geloofsenthousiasme te verliezen. Ik reageer minder impulsief - iets wat in mijn karakter zit - en ben me ervan bewust dat wat

ik zeg bij een ander veel teweeg kan brengen. Daarom denk ik eerst goed na voordat ik een mening over iets vorm en deze naar buiten breng. Met vallen en opstaan ben ik al een heel eind op de goede weg.”

Waardevol

Inmiddels spreekt Pedro Kuit 1,5 jaar in diverse gemeenten. “Ik dacht dat het spreken erg éénrichtingsverkeer zou zijn, maar in de praktijk blijkt dat je toch contact met de hoorders opbouwt en dat zij reageren. Door bijvoorbeeld humor in mijn preek te leggen, komt er communicatie tot stand”, geeft Pedro aan. “Na afloop komen ook mensen naar me toe om nog even na te praten en dan blijkt vaak dat zij heel goed hebben geluisterd. Laatst kwam een jongen van 16 jaar naar mij toe; een aantal punten uit mijn preek bleken op hem van toepassing te zijn. Terwijl ik deze jongen helemaal niet kende, mocht ik heel intensief contact met hem hebben. Hij stortte zijn hart bij mij uit en ik heb met deze jongen gebeden. Dit zijn hele waardevolle momenten voor mij. Dan ben ik heel dankbaar dat ik dit mag doen.”

Nieuwe uitgaven van Uitgeverij Het Zoeklicht

Begraven of cremeren Wat zegt de Bijbel?

Ger de Koning

In het jaar 2003 vond de omslag plaats. Voor het eerst in de Nederlandse geschiedenis zijn er meer mensen gecremeerd dan begraven. Dat heeft heel veel te maken met de ontkerkelijking in Nederland. Maar ook christenen laten meer en meer hun bezwaren vallen tegen crematie. En de Bijbel? Heeft de Bijbel iets te zeggen over begraven? Dit boekje gaat op duidelijke wijze op dit onderwerp in!

72 pag. paperback, € 6,75

Verreweg het beste

De christen na het sterven

Robert Ervin Hough

In een poging de gelovige te helpen, de dood eerlijk, met begrip en vastberadenheid onder ogen te zien, beantwoordt de schrijver vragen als: Wat is dood? Zullen de doden weer leven? Wat en waar is de hemel? Zullen we daar elkaar herkennen? Wat is de opstanding? De aard van het opstandingslichaam en Het oordeel van de gelovige. Hoe bereiden we ons voor op de hemel?

96 pag. paperback, € 9,95

Ik ben het die u troost

J.C. Brumfield

Zelfs in tijden van beproeving en lijden mag een christen blijdschap en overwinning ervaren. In periodes van ziekte, armoede, mishandeling, bedrog, of periodes van verdriet en teleurstelling kan een christen een volkomen vrede ervaren die elk menselijk begrip te boven gaat. De troostende woorden en bemoedigingen in dit boekje maken duidelijk hoe God werkt en wat Zijn doel is met beproevingen. Voor velen is dit boekje reeds tot zegen geweest!

80 pag. hardcover, € 11,95

Om Sions wil niet zwijgen

drs. Jan van Barneveld

"Dit bijna 300 pagina's tellende boek heb ik met toenemende interesse gelezen. Op boeiende wijze voert de auteur zijn lezers mee naar de ontwikkelingen in – en rondom Israël. In dit boek vindt u de vrucht van een schrijver die weet waarover hij schrijft, de uitkomsten van een goed researchwerk en een hoeveelheid goed gedocumenteerd materiaal. Iedereen die een warm hart voor Israël heeft, zou dit boek gelezen moeten hebben!"

Ds. Th. Niemeijer

296 pag. paperback, € 16,95

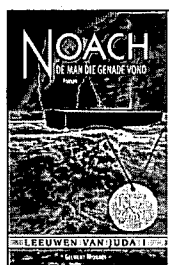
Noach

de man die genade vond

Gilbert Morris

"Morris heeft het bekende bijbelse verhaal van Noach een verrassende invalshoek gegeven. Hoewel bekend is hoe het verhaal uiteindelijk afloopt, blijf je het als lezer spannend vinden. Morris heeft zijn personages zo knap een eigen gezicht en karakter gegeven, dat het boek je van begin tot eind in de ban houdt. Je wilt doorlezen, kunt het niet weggleggen. Een knappe prestatie." Eric Leijenaar in Uitdaging februari 2005

roman 384 pag. paperback, € 18,50

Doeltreffend bijbelse profetieën bestuderen

Tim LaHaye

In dit pas verschenen boek van LaHaye zult u:

- solide richtlijnen ontdekken om nauwkeurig de bijbelse profetieën te bezien;
- duidelijke schema's vinden omtrent toekomstige gebeurtenissen;
- uitleg bij bijbelteksten krijgen die handelen over de opname, de wederkomst en het duizendjarig vrederijk;
- oefeningen vinden die helpen sleutelteksten inzake bijbelse profetieën te begrijpen.

192 pag. paperback, € 14,50

AL ONZE UITGAVEN ZIJN VERKRIJGBAAR BIJ DE EVANGELISCHE BOEKHANDEL

Of bel Het Zoeklicht: tel. 0343-413300

Of e-mail: boekhandel@zoeklicht.nl

www.zoeklicht.nl

www.hetbrandpunt.nl

Allerlei

'De laatste Jood van Rotterdam'

'De laatste Jood van Rotterdam' speelt zich af in Nederland ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Ernest Cassutto wordt geadviseerd onder te duiken en vlucht van onderduikadres naar

onderduikadres. De Nazi's willen Cassutto, die ze 'de laatste Jood van Rotterdam' noemen, doden voordat de Geallieerden Nederland bevrijden. Op wonderbaarlijke wijze weet hij echter te ontsnappen aan transport naar een vernietigingskamp en een vuurpeloton. "De worsteling met zijn Joodse identiteit, het raadsel van het lijden van zijn Joodse volk, zijn liefde voor zijn verloofde én zijn kennismaking met het christelijke geloof zijn de ingrediënten van een fascinerend leesavontuur", zegt uitgever Peter van der Scheldé. Dit opmerkelijke boek over de oorlog ligt vanaf april in de boekhandel.

Meer informatie:
www.importantia.com/cassutto

Toerustingdag voor ouders en kinderwerkers

Ieder kind is uniek. Als ouder, kinderwerker of leerkracht kun je daarvan onder de indruk raken. Het maakt het opvoeden van kinderen spannend en uitdagend. Zeker omdat je zelf ook uniek bent, met je bijzondere kwaliteiten, maar ook met je beperkingen. Op zaterdag 16 april a.s. organiseert de Evangelische Alliantie voor de 12e keer een toerustingdag voor ouders en kinderwerkers. Het thema is 'Uniek!'.

Hoofdsprekers zijn Karin en Martin Koornstra, die eindverantwoordelijken zijn voor het kinderwerk van de Vrije Baptistengemeente Bethel in Drachten.

Aanmelden en meer informatie via www.ea.nl.

ICC in Heng Yang - China

Sinds een jaar onderhoudt International China Concern (ICC) contacten met een weeshuis in Heng Yang. Dit weeshuis ligt op enkele uren reisafstand van Changsha in de provincie Hunan, waar ICC verantwoordelijk is voor ruim honderd gehandicapte kinderen en jongeren. De Nederlandse afdeling van ICC hoopt in november 2005 een team van minimaal tien personen te kunnen uitzenden naar Heng Yang. Aanmelden is mogelijk via IccNed@planet.nl. In Heng Yang zijn zo'n zeventig kinderen aanwezig, voornamelijk meisjes, en ongeveer vijftig gehandicapte kinderen.

De christelijke organisatie ICC wil de Chinese overheid ondersteunen in het zorg verlenen aan gehandicapte kinderen en verstoten jongeren. Door met de overheid samen te werken stelt ICC medische uitrusting, personeel, revalidatie apparatuur, training, kleding en financiële middelen ter beschikking aan kindertehuizen in China.

Studiedag politiek

Wat gebeurt er in 'Den Haag'? Welke invloed hebben christenen op de totstandkoming van wetten en regels en vooral hoe kunnen we deze invloed verder versterken? Voor deze dag heeft het Landelijk Platform van de Pinksteren Volle Evangeliebeweging een aantal christenen benaderd die zich met politiek bezig houden.

Tineke Huizinga, lid van de 2e kamerfractie van de ChristenUnie, en Prof. Dr. Ir. E. Schuurman, fractievoorzitter van de 1e kamerfractie van de ChristenUnie, zullen een bijdrage leveren. De studiedag wordt gehouden op zaterdag 16 april 2005 in het gebouw van Evangeliegemeente De Kandelaar, De Ruyterlaan 4 te Voorthuizen. Het programma begint om 10:00 en zal duren tot ongeveer 15:30. De kosten bedragen 10 euro per persoon.

Voor meer informatie en aanmelding, zie:
www.pinksterbeweging.nl.

Ruach Pinksterfeest

13 t/m 16 mei 2005, 'De Bron'

Een lang pinksterweekend van vreugde en fellowship met diverse sprekers als Ariël en D'vorah Berkowitz, workshops, expressie met Mimeistry en muziek met Henry Schipper. Voor jong en oud. Arrangementen van hotelkamer met VP tot kamperen mogelijk.

De bijbelse feesten geven een terugblik in de geschiedenis en een heenwijzing naar de toekomst. Dit Pinksterfeest zal staan in het teken van de verwachting van de Messias en Zijn Koninkrijk. "En de Geest en de Bruid zeggen: KOM!" Dit thema zal door diverse sprekers belicht worden in profetisch perspectief.

Info: <http://ruach.filternet.nl>

ZOA-vluchtelingenzorg

Zowel noodhulp als hulp bij de wederopbouw; dat is de kernboodschap van de nieuwe campagne van ZOA-Vluchtelingenzorg. Noodhulp is belangrijk, maar zicht op een nieuwe toekomst ook. Voor de organisatie is trouw een belangrijke uitwerking van haar christelijke identiteit. Dat uitgangspunt is vertaald met de zin: Wij blijven! De hulpverleningsorganisatie blijft totdat mensen weer in staat zijn om zelfstandig hun leven op te pakken. Wanneer wederopbouw overgaat in ontwikkelingshulp zorgt de organisatie voor een verantwoorde overdracht aan betrouwbare (lokale) partners en organisaties. Het Nederlandse publiek zal rond de nationale collecteweek (10 - 16 april) kennismaken met de beelden van de nieuwe campagne.

Unienieuws

Doopdiensten

Leeuwarden: Alex Talsma (29), Selma Talsma (26) en Remco Zijlstra (30); Harderwijk: Lisette Karten (12 jaar), Ester Sijsma (17 jaar), Nico Domburg (44 jaar); Emmen 'De Wegwijzer': zfr. C. van Lottum (15 jaar), br. J. Onrust (15 jaar).

Assen

Thema-avond 60 jaar bevrijding

Op dinsdag 5 april a.s. organiseert de Baptistengemeente Assen een bijzondere bijeenkomst, omdat het nu 60 jaar is geleden dat de Tweede Wereldoorlog werd beëindigd. Dat betekende niet alleen de bevrijding van ons land, maar ook het einde van de gruwelijke situaties in de concentratiekampen. Tijdens deze bijeenkomst vertelt mevrouw Horneman daarover haar indrukwekkende verhaal: als jong meisje verbleef ze tijdens de oorlog in Westerbork en in Bergen-Belsen.

U bent van harte welkom, 's avonds om half acht in ons kerkgebouw aan de Oranjestraat 13 te Assen.

B. Middelbeek

Johannes de Heer zangavond Borne

Op zondagavond 17 april a.s. wordt er wederom een zangavond georganiseerd in de Baptistenkerk aan de Twijnerstraat, aanvang 19.00 uur. Een zangavond waar u liederen uit de alom bekende bundel van Johannes de Heer kunt zingen. Veel mensen herkennen die oude melodieën van vroeger en willen toch graag deze herinneringen opnieuw ophalen. Ditmaal is er medewerking van het zangkoor Maranatha uit Enschede. De overdenking is in handen van ds. Bijleveld uit Enschede, en het gaat dan over Jesaja 42:10 'Zing de Here een nieuw lied'.

Komt u vooral allen, want u bent degene die het programma maakt. Wij hopen opnieuw een fijne avond te hebben met veel bezoek.

Voorlopig is dit de laatste zangdienst van het seizoen. Het nieuwe seizoen begint weer in september en we zullen u op de hoogte houden wanneer de eerstvolgende zangdienst weer gehouden zal worden.

De zaal is open vanaf 18.45 uur en de toegang is gratis.

Rob Hoogerhuis

Nieuw GBS boekje, getiteld: Wat is de mens?

Een moeder loopt met haar zoontje in het park. Ze ontmoeten bij een bankje een wat oudere man, komen met elkaar in gesprek en bij het afscheid geeft de man een sinasappel aan het kereltje. Waarop de moeder van het kind zegt: "Wat zeg je tegen deze lieve meneer?" Het jongetje moet even nadenken, geeft de sinasappel aan de man terug en zegt: "Schil 'm even! Wil je?"

Zo begint één van de negen lessen van het, alweer twaalfde, nieuwe GBS boekje getiteld "Wat is de mens?" In dit boekje staat de vraag naar de mens en de zin van het leven centraal. "Waar komen wij vandaan", "Waar toe zijn wij hier" en "Waar gaan wij naartoe" zijn van oudsher de vragen die mensen bezighoudt. Soms is het leven mooi, soms een dal van ellende, vreugde en verdriet, soms een ogenschijnlijk zinloos bestaan. Een onderwerp dat actueler is dan ooit. Immers we leven in een tijd waarin God, de Here Jezus en Zijn gemeente meer aan de rand van de samenleving zijn komen te staan in plaats van in het middelpunt. Mensen zoeken de antwoorden op levensvragen overal behalve bij de Bron, hun Schepper. Maar de mens mag luisteren naar de antwoorden vanuit de Bijbel. Dat is geprobeerd in dit GBS boekje.

Met de verandering van abonnement naar los verkrijgbare boekjes merken wij dat in een behoefte wordt voorzien. De afname van de GBS boekjes stijgt en gemeenten of huiskringen kunnen in hun eigen tempo het GBS boekje gebruiken dat bij hen past. Van sommige onderwerpen was de belangstelling zo groot dat de boekjes inmiddels zijn uitverkocht. Het geeft ons veel vreugde dat de GBS boekjes in een behoefte voorzien.

Inmiddels wordt aan nieuwe boekjes gewerkt. In de komende tijd willen wij graag thema's als "Openbaring", "Relaties", Jaarthema 2006 van de Unie, "De Zaligsprekingen" en "De profeet Jeremia" aan de orde laten komen.

Systematisch de Bijbel bestuderen. Dat is het doel van de GBS. Wij hopen en bidden dat het GBS werk veel zegen en rijkdom mag geven in de gemeente en bij een persoonlijke Bijbelstudie.

Namens de Stuurgroep en werkgroep Redactie GBS,

Koert Baas

Internationale zendingsavonden

Van... donderdag 14 t/m zaterdag 16 april a.s. vindt de jaarlijkse vergadering van de European Baptist Mission (EBM) in Emmen plaats. Deze 'Europese AV' is steeds in een ander Europees land en dit jaar dus in Nederland. Een geweldige kans voor elke Nederlandse baptist om iets te proeven van ons internationale zendingswerk! Overdag wordt er vergaderd en indien u wilt (en Engels goed kunt volgen) bent u daarbij welkom. Als u ook (tegen betaling) mee wilt eten, moet u zich even bij mij daarvoor aanmelden (t.vanderleer@chello.nl). De avonden zijn open vieringen, vol informatie en ontmoeting. U bent welkom op de volgende avonden:

Donderdagavond 14 april:

Thema: 'Let us see what God is doing in The Netherlands'

Medewerking o.a. van Harm Jut, John Sussenbach, Teun van der Leer en Gospelkoor 'Share'

Vrijdagavond 15 april:

Thema: 'Let us see what God is doing in our smaller EBM member unions'

Medewerking o.a. van Hans Guderian (alg. secr. EBM), Andrea Klimt en de Djambé Music Group

Zaterdagavond 16 april:

Thema: 'Let us see what God is doing as we are sending and receiving missionaries'

Medewerking o.a. Brigitte Gloor, ds. Ousmanou (Kameroen), Helmut Rabenau (voorzitter EBM) en de Fullcolorgroep

Uitzending van zendelingen uit Nederland (Sylvia Budzelaar naar Kameroen), uit Spanje (zr. Valente naar Equatoriaal Guinee) en uit Zwitserland (Marcus en Annebeth Maag naar de Centraal Afrikaanse Republiek)

Vooraf voor de zaterdagavond willen we als taakveld zending en diaconaat u van harte uitnodigen: de uitzending van onze 'eigen' zendeling Sylvia Budzelaar. Overigens vindt haar 'echte' uitzending op z'n vroegst in september plaats vanuit haar thuisgemeente Ede 'De Kei'. In april begint ze aan haar taalstudie in Frankrijk.

De avondprogramma's beginnen om 19.30 uur in het ontmoetingscentrum 'De Bron', Hesselterbrink 2 te Emmen. Indien nodig is er vertaling in het Nederlands!

Namens het taakveld zending & diaconaat,

Teun van der Leer

Adressen

- Het nieuwe adres van de penningmeester van de Baptistengemeente Zoetermeer (G. H. v.d. Goot) is: Sem-schans 5, 2728 HT Zoetermeer.
- De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Delfzijl is br. C. Pleysier, Wettersteinstraat 8, 9934 HN Delfzijl, tel. 0596-617282.

Door het geloof ging Abraham, toen hij geroepen werd, gehoorzaam op weg naar een plaats die hij in bezit zou krijgen, en hij ging op weg zonder te weten waarheen.
Hebreeën 11:8

Bedroefd, maar dankbaar voor zijn geloofsgetuigenis, delen wij U mede, dat na een ernstige ziekte, maar toch nog onverwachts het de Heer heeft behaagd om op 20 maart 2005 tot zich te nemen onze broeder

GEERT SMID

in de leeftijd van 81 jaar, echtgenoot van Katrina Smid-Bakker.

Baptistengemeente Amsterdam-Centrum.

"Laat, mij Heer, door uwe liefde eeuwig in uw vreugde zijn!"
Lied 245:5

In Zijn Heerlijkheid is opgenomen onze broeder

AGE BLOM

echtgenoot van onze zuster Willy Blom-Ongersma

op de leeftijd van 82 jaar.

Baptistengemeente Beth-El Hoogeveen, 5 februari 2005.

Want ik ben er zeker van, dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet op weegt tegen de heerlijkheid, die over ons gepenbaard zal worden.
Rom. 8:18

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

TINY VENEMA-VOS

op de leeftijd van 73 jaar.

23 februari 2005

Baptistengemeente Harderwijk.

Ik wil zingen van mijn Heiland, van Zijn liefde wondergroot.

In de volle zekerheid van zijn geloof is van ons heengegaan onze broeder

W. VAN WIER

* 11 sept. 1912 † 7 maart 2005

Baptistengemeente Harlingen.

*Ik hef mijn ogen op naar de bergen:
Vanwaar zal mijn hulp komen?
Mijn hulp is van de Here,
Die hemel en aarde gemaakt heeft.
Psalm 121*

In volle zekerheid des geloofs is ontslapen

IMMECHINA BRUGGE-VEGTER

Sinds 29 januari 1985 weduwe van Fokko Brugge.

* juni 1921 † 8 maart 2005

Baptistengemeente Hoogezand-Woldwijk

*Hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven,
wij zijn des Heren"*
Rom. 14:8

Op 3 februari 2005 heeft de Heer thuisgehaald onze zuster

IEBELTJE ALTING-DIEPSTRA

in de leeftijd van 93 jaar.

Baptistengemeente 'De Wegwijzer', Emmen.

Ik zal mijn Heiland zien.

Op 21 februari 2005 nam de Heer tot zich onze broeder

HARM NIEMEIJER

op 100-jarige leeftijd.

Br. Niemeijer diende vele jaren onze gemeente als dirigent van het zangkoor "Immanuel".

Baptistengemeente "de Schuilplaats" Eindhoven.

"Jezus zeide tot haar: Ik ben de opstanding en het leven; wie in Mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven."
(Johannes 11:25 NBG51)

Op 12 maart 2005 overleed op 76-jarige leeftijd onze zuster

CAROLINA GEERTRUIDA VERMEULEN-RULO

Baptistengemeente "de Schuilplaats" Eindhoven.

VERHUIZINGEN VAN DER GRAAF

☎ 0591-623963

www.van-der-graaf.nl

Emmen - Heerlen - Amsterdam

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 22 april 2005. De deadline voor dit nummer is 11 april 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel geredigeerd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin
Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;

Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.

Opzeggingen van het abonnement: schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798.

E-mail: administratie@baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op daisy cd-rom en in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

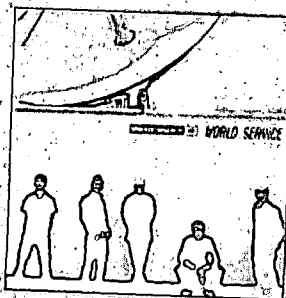
ISSN: 0167-2355

Jongeren

Iets voor jou?

Infoavond: dinsdag 10 mei
In juni hoop je een VWO-diploma op-zak te hebben? Je voelt je aangetrokken tot een beroep waarin het geloof een centrale plaats inneemt? Een studie theologie aan de Universiteit van Utrecht en aan het Baptisten Seminarium kan je een heel eind op weg helpen. Op dinsdagavond 10 mei, vanaf 19:00u, ontvangen we je graag op een informatieve bijeenkomst. Meer info in het volgende nummer van *De Christen* of op www.baptisten.nl.

CONCERT DELIRIOUS?

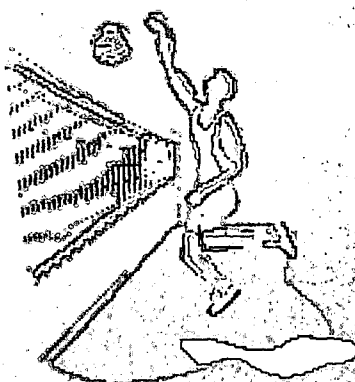

De U2 van de christelijke rock komt op zaterdag 7 mei a.s. naar Nederland. Het is voor het eerst dat de band niet op een festival staat, waardoor er ruimte is voor een volledig optreden van circa honderd minuten. De belangstelling voor het concert in Barneveld is groot. Sinds de start van de voorverkoop is inmiddels de helft van de beschikbare tickets verkocht. De grote zaal van de Veluwehal in Barneveld biedt plaats aan ruim tweeduizend bezoekers. Kaarten kunnen nog gereserveerd worden via www.interticket.nl.

VOORJAARS-VOLLEYBALTOERNOOI 2005

OP 23 APRIL organiseren we weer een volleybaltoernooi, net als de vorige keer in sporthal 'de Hullen' te Roden, zodat we weer veel ruimte hebben om een lekker potje te volleyballen. Ook hier willen we een leuke, gezellige dag van maken. opgave kan in 3 poules nl: tussenjeugd, oudere jeugd en gemeenteteams (aan die laatste is geen leeftijd verboden (behalve dan een minimumleeftijd van 12 jaar)), en wordt gespeeld op twee niveaus. Je wordt om 09.00 uur verwacht en we eindigen ongeveer om 15.45 uur. de kosten voor de tussenjeugd zijn 12 euro per team, voor de oudere jeugd en gemeenteteams 15 euro per team. opgave voor 19 april a.s. via: nbjbgewest groningen@hotmail.com.

Wil je eens wat anders dan normaal?

Zomer 2005

- Nederlandse jongeren
- Vluchtelingen jongeren
- Bijbelstudie
- Sport
- Ontspanning

Kies dan voor een:

Multicultureel jongerenkamp

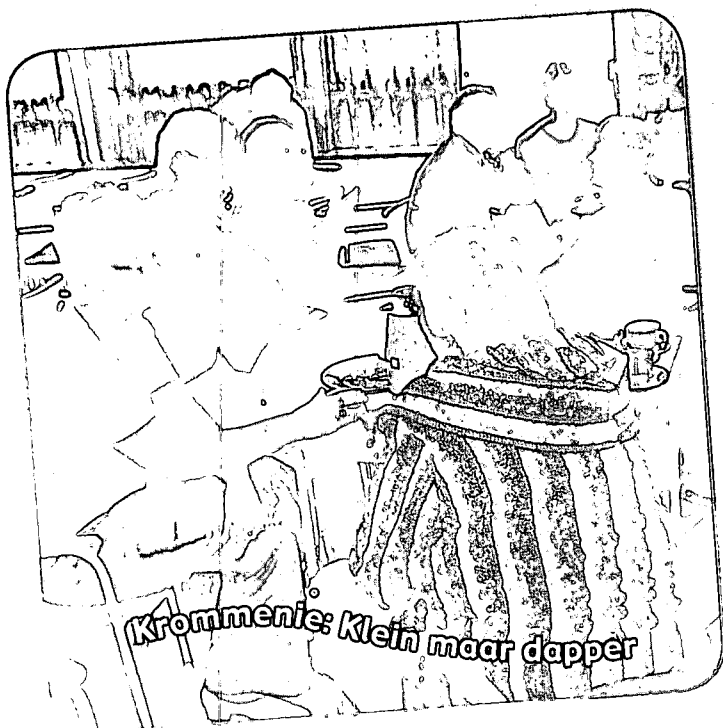
informatie:
Ina Vermin
030-2932464 (dinsdag)
gavejongeren@galcom.nl

www.gave.nl

De Christen

Zendingspecial
met bijzondere aandacht voor Nigeria

Krommenie: Klein maar dapper

Hij is begonnen!
over de zegen van de overgave

Inhoud

Zendingsdag 2005:
veelkleurig en veelzijdig

3

Y. Postma

Hij is begonnen! Over de zegen van de overgave	4
Buitenlands nieuws	5
Column over... <i>Leegloop</i>	5
Krommenie: Klein maar dapper <i>Hoe ook een kleine gemeente doelgericht aan gemeente opbouw kan werken</i>	6-7
Christelijke aanwezigheid in Noord-Nigeria	8-9
Persoonlijke ervaringen in Nigeria	10
Nieuws van de zendelingen	11

Fotograaf

Unienieuws	12
Allerlei	13
Unienieuws	14-15
Jongerenpagina	16

Foto's voorkant:
Z&D
P. Wijchers
J. de Zwart

Waar gebeurd

In sommige bibliotheken worden op markttafeltjes boeken met een bepaald thema gepresenteerd. Het tafeltje 'waar gebeurd' kan altijd rekenen op een goede afname. Op het tafeltje kan het boek *Ik, Safiya* geplaatst worden. Het is een boek van de Nigeriaanse Safiya Hoesseini. In 2001 werd zij tot steniging veroordeeld. De reden: ze kreeg als gescheiden vrouw een baby. Steniging betekent: een menigte mensen gooit stenen naar de tot haar borstkas ingegraven vrouw tot de dood erop volgt. Niet te grote stenen want dan zou ze bij de tweede of derde steen al dood zijn, maar ook weer niet te kleine want die geven te weinig wonden. U begrijpt: voor Safiya Hoesseini is het niet zover gekomen. Dankzij haar advocaat en een internationale storm van protest werd ze gered. In *Ik, Safiya* vertelt ze haar leven vanaf haar vroegste jeugd tot aan haar nieuwe huwelijk. De zaak Hoesseini staat niet op zichzelf. In Nigeria zijn meer vrouwen die tot steniging veroordeeld zijn. Wellicht herinnert u zich in dit verband de naam van Amina Lawal nog.

Dat de positie van vrouwen in de Islam een kwetsbare is, wordt ook duidelijk in deze zendingsspecial over Nigeria. Dit wordt zeker duidelijk in het artikel van zendelinge Marijke van de Poll die persoonlijke ervaringen uit Nigeria met ons deelt. In het artikel 'Christelijke aanwezigheid in Noord-Nigeria' schetsen Jelle Horjus en Marijke van de Poll een beeld van dat deel van het land. Zij schetsen ons een prachtig land, maar ook hier worden de schaduwkanten niet geschuwd. Er zijn merkbare spanningen tussen christenen en moslims. Zending in de praktijk is weerbarstig, maar zending is ook hoopvol, want zending komt voort uit onze overgave aan Jezus Christus. Teun van der Leer maakt ons in een artikel over de thematiek rondom overgave duidelijk dat overgave niet alleen

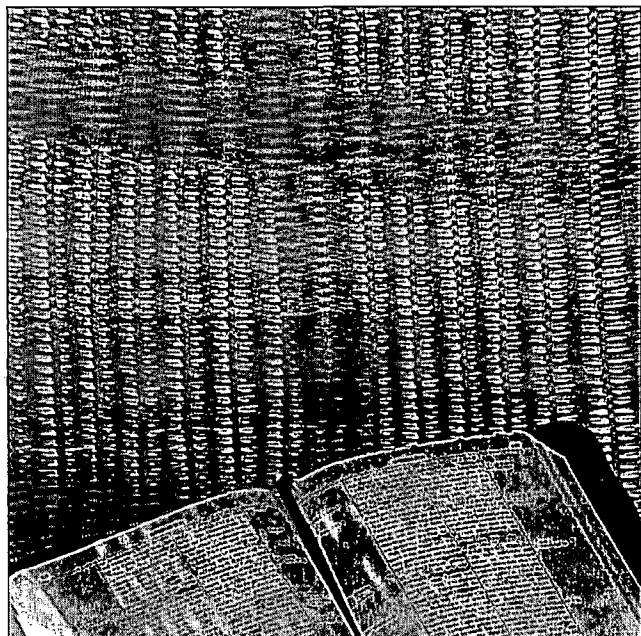
hanteerbaar is maar zelfs aantrekkelijk, want Hij is begonnen!

Jezus bouwt zijn gemeente. Dat werd ook weer duidelijk op de zendingsdag in Zwolle. In een artikel met een terugblik op die dag moet u toch eens op zoek naar het spel over het zendingswerk van Hans en Aisha Oosterloo. Het is geschikt voor een gemeentedag! Jezus bouwt zijn gemeente, dat wordt binnen en buiten onze grenzen duidelijk. Ook in Krommenie, een kleine maar dappere gemeente die door Peet Wijchers geschetst wordt als "onvermoeibaar en altijd volhardend in geloof, hoop en liefde".

Ik wil nog even terug naar de boeken uit de bibliotheek. Als u een dag vrij zou krijgen, welk boek zou u dan meenemen? Een vrouw uit een Afrikaans dorp zou het wel weten: zij loopt de hele dag met een lijvige Bijbel onder haar arm. De mensen spotten er een beetje mee, want ze vinden het maar wat overdreven. Op een dag heeft ze zelfs een groepje spotters om zich heen. Haar Bijbel houdt ze boven haar hoofd en ze zegt tegen de omstanders: "Jullie denken dat ik de boel overdrijf, maar toch loop ik nooit met andere boeken, want ik zou veel andere boeken kunnen lezen maar dit is het enige boek dat mij leest."

Dat mensen over de hele wereld zich laten lezen, dat mag ons gebed zijn.

Ds. Henk Wieringa

Die Gemeinde

Zendingsdag 2005: veelkleurig en veelzijdig

Trijntje Meindertsma

Gij zult mijn getuigen zijn

Iedereen werd hartelijk verwelkomd met een kopje koffie of thee op 19 maart in Zwolle. Onder leiding van het combo uit Kampen zongen we enkele liederen. Teun van de Leer opende de dag met een tekst en belofte uit Handelingen: Gij zult mijn getuigen zijn. Als Gods Geest in ons woont, zullen we zijn getuigen zijn.

John Sussenbach nam ons mee naar warmere streken. Het werk van de Zendingsunie is te verdelen in vier groepen: Uniezendelingen, uniezendingswerkers, zendelingen uit de gemeenten en vrijwilligers. Over al de groepen werd aan de hand van een PowerPoint presentatie iets gezegd. Verschillende gemeentes ondersteunen zendelingen die met verschillende zendingsorganisaties uit gegaan zijn. Er is een vrijwilligersprogramma waar je voor een bepaalde

tijd de zending kunt dienen, zowel voor jong als oud.

Sylvia Budzelaar

Sylvia vertelde hoe God haar geroepen had voor Zijn dienst. Dat begon al jong met het lezen van boeken over Afrika bij haar oma. Het verlangen om Hem in de zending te dienen heeft God bevestigd na haar studie voor arts. Ze is een tropen opleiding gaan volgen omdat het werk in de tropen haar vooral aan sprak. Ondertussen is ze twee periodes in Afrika geweest en is ze met het 'Afrikavirus' besmet, met andere woorden ze wil graag weer terug. In het najaar vertrekt ze naar Zidim in het noorden van Kameroen.

Workshops

Er waren drie workshops: over het verre Oosten, Roemenië en Moldavië, en kinderwerk. Tijdens deze laatste workshop ging je samen een spel

doen waarbij je veel leerde van het zendingswerk van Hans en Aisha Oosterloo. Dit spel is zeer geschikt voor een gemeentedag en het spel kan via Mirjam Baas (mirjam-baas@chello.nl) geleend worden.

Afrika

De middag had een duidelijk Afrikaanse tint. Een PowerPoint

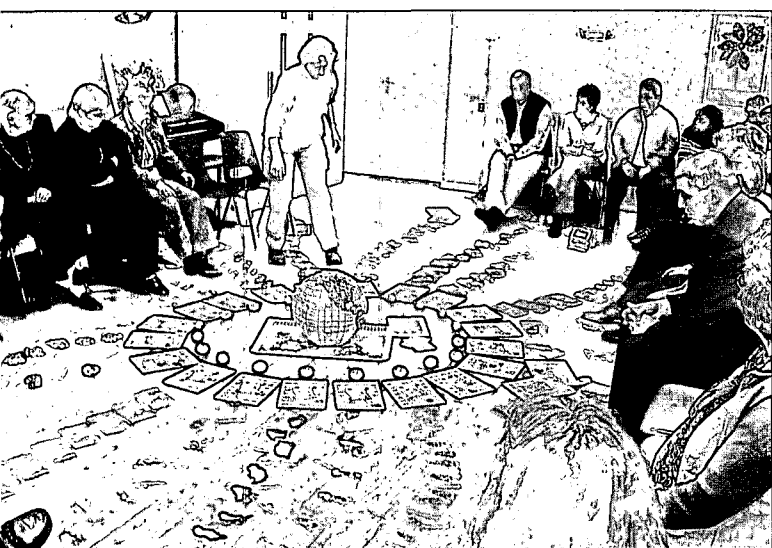

presentatie door de vader van Jeanette Baas van haar huwelijk in Niger met Blaise Gaitou. Mooie beelden van een Afrikaanse bruiloft en verder een uiteenzetting van hun werk. De collecte was een verlaat huwelijkgeschenk aan hen.

Daarna hebben we in groepjes geboden voor de verschillende takken van arbeid. De kinderen hebben aan de hand van allerlei kleuren iets verteld over de zending. Tenslotte hebben we met elkaar Afrikaanse liederen gezongen o.l.v. Joseph Bangura. Deze broeder uit Sierra Leone studeert hier aan het conservatorium. Met veel enthousiasme hebben we samen gezongen.

Om half drie was deze veelzijdige dag afgelopen en kan ik iedereen aanraden de volgende zendingsdag op 18 maart 2006 mee te maken.

Zr. T. Meindertsma is lid van de Baptistengemeente Veendam.

Hij is begonnen!

Over de zegen van de overgave

Teun van Leer

In deze zendingsspecial over Nigeria, een land waar de verhouding moslims/christenen ongeveer 50-50 is, staan we om te beginnen stil bij het begrip 'overgave'. Het woord islam komt van 'salam' dat 'vrede' betekent (vgl. het Hebreeuwse 'shalom') en het woord moslim betekent 'hij die zich overgeeft aan God'. Islam is dus vrede door overgave aan

Genesis 2:18-25, en dan vooral de laatste twee verzen: 'Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt. Beiden waren ze naakt, de mens en zijn vrouw, maar ze schaamden zich niet voor elkaar'. Binnen de veiligheid van het verbond zoals dat in de werkwoorden losmaken, hech-

nen in Efeze 5 voorhoudt als hij hen oproept hun vrouwen lief te hebben, zoals Christus 'de gemeente heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven'. Christus is de bruidegom die zijn leven geeft voor de bruid en dan vraagt dat de bruid zich toevertrouwt aan Hem. *Hij vraagt slechts wat Hij geeft.* En daarom kun je in de doop ook 'kopje onder' gaan, want Hij ging ook 'kopje onder' voor jou!

De apostel Paulus raakt daar in al zijn brieven niet over uitgeschreven. In de Romeinenbrief wijdt hij er acht hoofdstukken lang over uit, om tenslotte te concluderen: 'Wat moeten wij hier verder over zeggen? Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn? Zal hij, die zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar hem omwille van ons allen heeft prijsgegeven, ons met hem niet alles schenken?'.

Offer

Zo wordt vanuit het Evangelie overgave hanteerbaar, ja, zelfs aantrekkelijk. Je mag je – Godlof! – toevertrouwen aan 'Hem die je liefheeft en zich voor jou gegeven heeft'. En dan kan die overgave ook worden gevuld en praktisch gemaakt. Want het is natuurlijk meer dan een momentopname in een lied of in een gebed of in de doop. Overgave leidt tot gehoorzaamheid en navolging. Overgave leidt tot *zending*. De beroemde zendeling C.T. Studd had een levensmotto en dat luidde als volgt: 'Als het waar is, dat Jezus Christus God is en voor mij stierf, dan kan geen offer mij te groot zijn, om voor Hem te brengen'. En zo is het!

Ds. T. van der Leer is taakveldverantwoordelijke voor het taakveld Zending & Diaconaat van onze Unie.

Het geweldige van de christelijke overgave vind ik dat die geworteld is in de overgave van Christus aan óns.

God. In deze overgave gaat het om totale onderwerping en volstrekte gehoorzaamheid.

Zo centraal als in de islam staat het woord 'overgave' in het christelijk geloof niet (dan zou ik eerder voor 'liefde' of 'beking' kiezen), maar wij gebruiken het woord wel degelijk, in onze kring vaak in verband met de doop. Ik denk ook aan bekende liederen als 'Ik geef mijzelf aan U volkomen' en 'Heer, ik geef me aan U volkomen'. Wat is dat dan precies en hoe doe je dat? En wanneer?

Je toevertrouwen doe je niet zomaar

Je overgeven aan iemand wil zeggen je aan die ander toevertrouwen zonder reserve. Dat doe je alleen wanneer je een restloos vertrouwen in die ander hebt en je er zeker van bent dat hij/zij daar op geen enkele wijze misbruik van zal maken. Overgave maakt je immers heel kwetsbaar. Voorbeelden van restloze overgave vind je eigenlijk alleen in de intieme gezinssfeer: bij een kind dat zich aan vader of moeder toevertrouwt en binnen het huwelijk zelf, zoals dat bijvoorbeeld zo ernstig en prachtig tegelijk beschreven (of beter: bezongen) wordt in het boek Hooglied. Een boek dat ik beschouw als een uitgewerkt commentaar op

ten en één worden naar voren komt, kan men zich letterlijk én figuurlijk aan elkaar bloot geven.

Daarom is het zo ernstig als zulk vertrouwen geschonden wordt, bijvoorbeeld bij seksueel misbruik of mishandeling. Dat is de donkere keerzijde van de overgave: het vertrouwen wordt zodanig geschonden dat het tot vaak levenslange beschadiging leidt, die ook kan doorwerken in het geloofsleven. Het is daarom goed om er rekening mee te houden dat er ook mensen in de gemeente zijn die heel negatieve associaties hebben bij preken en liederen over overgave en 'je helemaal geven'.

Hij gaf zich éérs

Het geweldige van de christelijke overgave vind ik dat die geworteld is in de overgave van Christus aan óns. Titus 2:14 spreekt over 'de grote God en onze redder Jezus Christus', die 'zichzelf voor ons heeft gegeven'. En in Galaten 2:20 schrijft Paulus over 'de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft *prijsgegeven*'. Hem, die alles(!) in handen was gegeven (Lucas 10:22), gaf zichzelf uit handen. In zijn liefde voor ons ging Hij 'tot het uiterste' (Johannes 13:1). Het is dit voorbeeld dat Paulus de man-

Buitenlands nieuws

Column over...

Jordanië

Haar man overleed in november 1994 tijdens een vredesmissie in Kosovo. Een jaar na diens dood begon het juridische getouwtrek om het voogdijschap van haar kinderen. Nu, tien jaar later, heeft de islamitische rechtbank eindelijk uitspraak gedaan: de Jordaanse weduwe Siham Qandah mag haar dochter Rawan (16) en zoon Fadi (15) houden. Er is wel een grote kans dat Qandah's broer, die tot dinsdag aangewezen was als voogd, in beroep gaat tegen de uitspraak. Dat kan binnen een termijn van dertig dagen.

Qandah en haar kinderen zijn christelijk. Haar man Djibreen was dat ook, maar na zijn dood dook een document op waarin stond dat hij in het geheim moslim was geweest. Het document was door twee moslims getekend, maar niet door hemzelf. "Door die 'verklaring' werden Rawan en Fadi automatisch moslim", zegt Open Doers-woordvoerder Jenö Sebök. "Een christenvrouw mag in Jordanië geen voogdijschap hebben over moslimkinderen. Ze was verplicht een moslimvoogd aan te wijzen, anders zou de rechtbank iemand uitkiezen."

Qandah, die uit een christelijk gezin komt, koos voor haar broer. Deze broer was moslim geworden, omdat hij met een moslimvrouw wilde trouwen. Dit huwelijk ging echter niet door. Qandah vergiste zich lelijk in de keuze voor haar broer, Abdullah al-Muhtadi. Hij weigerde de maandelijkse uitkering aan Qandah en haar kinderen over te maken. Het geld gebruikte hij voor andere doeleinden. Bovendien toonde hij weinig interesse in Rawan en Fadi.

Op een zeker moment wilde Al-Muhtadi wel dat de kinderen een islamitische opvoeding kregen en eiste hij het volledige voogdijschap op. De rechtbank kende hem de kinderen inderdaad toe. Rawan klaagde vervolgens haar oom aan, omdat ze niets zag van het geld waar ze recht op had. Ze eiste daarom dat hij uit het voogdijschap gezet zou worden. Lopende deze rechtszaak kreeg Qandah de garantie dat haar kinderen in ieder geval tot de uitspraak bij haar mochten blijven wonen. In de periode daarvoor waren ze verschillende malen ondergedoken.

Dinsdag was dan toch echt de laatste hoorzitting en kreeg Qandah haar kinderen toegewezen. Bovendien moet Al-Muhtadi het geld terugbeta-

len aan de kinderen. "Waarschijnlijk wordt op den duur wel een nieuwe voogd aangewezen", zegt Sebök.

Open Doers

Iran

Binnenkort moet de Iraanse christen Hamid Pourmand voor de islamitische rechtbank (een sjaria-gerechtshof) verschijnen. Hij staat dan terecht voor afvalligheid van de islam en het bekeren van moslims tot het christelijk geloof. Op beide 'overtredingen' staat de doodstraf. In 1990 is de christen Hossein Soodmand, lid van dezelfde pinksterkerk als Pourmand, opgehangen nadat hij voor een sjaria-gerechtshof moest verschijnen. Ook hij was een bekeerde moslim die actief was in de kerk, net als Hamid Pourmand nu. Pourmand verkeert dus zeker in levensgevaar en we zullen onze actie voor hem moeten opvoeren. Laten we zoveel mogelijk voor hem bidden. Intussen werken Open Doers en andere organisaties achter de schermen van de politiek aan zijn lot.

Open Doers

Libanon

Op 26 juni a.s. hoopt het Arab Baptist Theological Seminary (ABTS) in Libanon een nieuw Institute of Middle East Studies (IMES) te openen. Men werkt hier al jaren aan en de medewerkers van de ABTS zijn dan ook zeer verheugd. Aansluitend aan de opening van het instituut wordt een Midden Oosten Conferentie gehouden met als thema 'Bruggenbouwen naar de Islam'. Een geweldige kans voor christenen uit het Midden Oosten en het Westen om meer te leren over de Islam en gesprekken tussen christenen en moslims.

Na de aanslag op voormalig minister president Rafiq al-Hariri is het nog steeds onrustig in Libanon. Maar Baptistenleider Costa geeft aan dat de christenen in het land zich rustig houden en veel in gebed bijeenkomen. Costa vraagt wereldwijd gebed voor de voormalige minister van financiën, Basil Fleihan. Deze enige protestant in het Libanese parlement ligt nog steeds zwaargewond in een ziekenhuis in Parijs. Hij is één van de mensen die gewond raakten bij de aanslag op al-Hariri.

BWA

Leegloop

S. Prost

Ik zal het niet gauw over politiek hebben in ons blad. Politiek bemoeit zich echter wel met geloofsgemeenschappen. Het CNV als vakorganisatie neemt vanzelfsprekend ook deel aan politieke debatten. Maar soms wordt er vanuit deze beweging ook een opmerkelijke uitspraak over de kerk gedaan. *De leegloop van kerken is een zegen*, zo stelde Terpstra het onlangs op een predikantenconferentie. Reacties te over. Van tegenspraak tot zelfkritiek, van verontwaardiging tot relativering. Laat ik eerst duidelijk stellen dat Terpstra ook niet graag ziet dat vakbondsleden overlopen. Ten tweede dat de gemeente geen vakorganisatie is, al kunnen we er wel wat van leren. Ten derde dat de eerste christenen, in welke voetsporen wij gaan, zich niet zo met zo'n krasse uitspraak bezig hielden. Al gaan beproevingen op dat terrein ons heus niet in de koude kleren zitten.

Een aantal jaren geleden liet de Britse uitgeverij Marshall-Pickering een Gouden Gids voor gelovigen uitkomen. Kieskeurige kerkgangsters konden als in een supermarkt te kust en te keur bij 2000 kerken terecht. Voor lange en korte preken, voor wel of geen kansel, voor crèche of voetbalteam. Nee, die kant moesten we niet uit.

Leegloop een zegen. Stel dat dit vanuit de gemeente ons voorgehouden zou worden. Riekt dat niet naar bangmakerij? Een laatste strohalm waaraan een wanhopige prediker zich nog vastklampt? Leegloop een zegen. De voornaamste argumentatie voor deze stelling was: dan denkt de kerk tenminste weer na over haar taak in de samenleving. 't Is maar hoe je het bekijkt.

Ik gebruik nogal eens een stemvork. Een handig ding. Geeft altijd de zuivere toon aan. Zou het soms hieraan ontbreken dat ons (gemeente)leven te weinig is afgestemd op *de toonhoogte van het Koninkrijk van God*? We hoeven dus niet bang te zijn voor leegloop.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Krommenie: Klein maar dapper

**Hoe ook een
kleine gemeente
doelgericht aan
gemeenteopbouw
kan werken**

Peet Wijchers

Klein, maar dapper! Dat kun je met recht zeggen van de Baptistengemeente Krommenie. Onvermoeibaar. Genietend van de mooie momenten. Bij tegenslagen niet stuk te krijgen en altijd volhardend in geloof, hoop en liefde.

Je herkent in Krommenie de grote saamhorigheid en het op elkaar betrokken zijn van een kleine gemeente. Dat biedt geweldige kansen, maar het heeft ook schaduwzijden. Je leert elkaar (te?) goed kennen. Juist daarin wordt zichtbaar dat je ook kwetsbaar bent. De onderlinge relaties komen sneller onder spanning te staan. Voeg daarbij het vele werk dat door weinig handen gedaan moet worden en het is te begrijpen dat ook de vermoeidheid een factor van belang is in een proces van bouwen aan de gemeente.

De start van een avontuur!

In februari 2001 geeft de raad van de gemeente Krommenie aan dat het gemeentewerk zich gestaag ontwikkeld. Er is een groeiend verlangen naar hulp bij toerusting en hulp bij het geven van pastoraat. Men wil graag open kringen invoeren. En men wil graag hulp bij gemeenteopbouw in de vorm van procesbegeleiding en toerusting. Op 23 september 2001 organiseert de raad een gemeentedag waarop de invoering van kringen en de benodigde hulp van buitenaf onderwerp van gesprek is. Krommenie meldt zich aan voor het pilotproject.

Bij de aanvang van het pilotproject in

april 2002 is Krommenie een kleine gemeente van even boven de 30 leden. Met een gemiddelde opkomst op de zondagmorgen van ongeveer een zelfde aantal. Opvallend is het relatief grote aantal zondagsschoolkinderen! De gemeente kent ook een aantal zeer betrokken vrienden. De meesten daarvan hebben hun wortels in andere geloofsgemeenschappen.

Vanaf het begin zijn de verwachtingen hoog gespannen. En terecht! Want onze verwachtingen zijn niet alleen gericht op ons zelf, maar ook en vooral op God. Hij heeft ons zijn creatieve, troostende en richtinggevende Geest geschonken, waardoor we tot veel meer in staat zijn dan we zelf voor mogelijk houden. Dat geloof is vanaf het begin een stevige basis onder het gemeenteopbouwproces in Krommenie.

Gesprekken, vergaderingen van de in het leven geroepen Gemeente Opbouwwerkgroep én een paar gemeenteavonden brengen de gemeente bij de volgende uitspraak: *In een tijdsbestek van twee jaar willen we een gemeente zijn waarin ieder 'weltoegerust' op zijn/haar mogelijkheden met plezier op een bij hem/haar passende plek meedoet in het (uit)bouwen van de gemeente.*

Deze uitspraak vindt haar voedingsbodem in het besef dat de gemeente op trektocht is. Onderweg van A naar B. Heeft de gemeente enig zicht op B? Heeft ze zich een haalbaar doel gedroomd? Welke middelen, hoeveel geld en vooral hoeveel menskracht

staan de gemeente ter beschikking voor een uitvoerbaar plan? Weten we ook wie wat in huis heeft? Overvragen we elkaar niet wanneer we als een kleine gemeente met een verenigingsmodel, alle denkbare verenigingen en activiteiten overeind willen houden?

Gavencursussen

Deze vragen krijgen een begin van een antwoord in een tweetal gavencursussen. Met 25 cursisten - driekwart van de bij de gemeente betrokken personen! - is een afrondend gesprek gevoerd over ontdekkingen, vragen en mogelijkheden. Doe je al mee op een bij jou passende plek? Wat zou je zelf graag willen? Vrijwel iedereen onderkende de noodzaak van blijvende toerusting op de ontdekte of bekende kwaliteiten.

Inmiddels is het zomer 2003. Gemeenteopbouw vraagt om lange adem en veel overleg. We willen graag dat iedereen mee onderweg blijft. Toch wordt ook het verlangen naar een wat slagvaardiger beleid hoorbaar. Dat levert spanningen op over het voorliggende tempo. Het blijft lastig om het totaalplaatje voor ogen te houden wanneer je met onderdelen bezig bent. De vraag blijft: Hoe zetten we de gevonden gaven zo effectief mogelijk in?

De zondagmorgendienst en de warme gastvrijheid van de gemeente zouden beter in dienst gesteld kunnen worden van het gezamenlijke getuigenis. De invoering van een welkom- en nazorgteam, een gastenboek

en toerusting op het getuigende vermogen van de gemeente is het gevolg. Iedereen is immers een getuige! De toerusting in de vorm van de cursus Aanstekelijk Christen bemoedigt ook de leden van de gemeente die bij het opstarten van het interkerkelijke jeugdwerk Rock Solid en Solid Friends betrokken zijn. De cursus brengt de deelnemers groei in geloof. Vooral in de kleinere groepjes binnen de cursussen wordt het geloofsgesprek intensief beoefend. Daarmee vergroot zich ook het verlangen naar het invoeren van het kringenwerk in de gemeente. Gemeenteopbouw blijkt ook hier geloofsopbouw.

De gemeente wil niet alleen een getuigende gemeente zijn voor buitenkerkelijken, maar ook voor haar eigen jongeren. De noodzaak om zich te heroriënteren op het kinderen jongerenwerk wordt gevoeld. Opvallend is de zorg van ouderen voor jongeren! Een nieuwe organisatiestructuur voor het jongerenwerk als ook de uitbreiding van het team medewerkers en het onder woorden brengen van het doel van jongerenwerk is het gevolg.

Doelgerichte gemeente

In het seizoen 2003/2004 wordt duidelijk dat er een andere, bij de vernieuwing passende organisatiestructuur nodig is. De gemeente wordt inzicht geboden in de bestaande structuur. Wat wordt er veel (te veel?) gedaan door betrekkelijk weinig mensen. Niet vreemd dus dat onderweg mensen hebben moeten afhaken. Hoe kunnen we doelmatiger en slagvaardiger te werk gaan?

In september 2003 gaat de raad naar de conferentie doelgerichte gemeente. Ze komen enthousiast en zeer gemotiveerd terug. Als gevolg daarvan wordt tijdens een gemeentedag op 21 februari 2004 nagedacht over de doelen van de gemeente. Ze worden gevonden en bevestigd in Matteüs 22 en 28. Op grond van deze doelen komt de gemeente in een daarop volgende gemeentebijeenkomst tot een aangepaste visieomschrijving: *In afhankelijkheid van God wil de Baptistengemeente Krommenie zijn naam groot maken door mensen te helpen volgelingen van Jezus te worden. Zij neemt hen op in Gods gezin, doopt hen, en helpt hen meer op Jezus te gaan lijken, om elkaar en haar omgeving met de beschikbare gaven te dienen.*

In de tweede helft van 2004 komen een tweetal zaken bij elkaar:

* de invoering van de kringen: Kringleiders met benodigde gaven

worden gevraagd en getraind. De drie in te voeren kringen worden gezien als de onderste laag van wat de pastorale piramide genoemd wordt.

* toerusting op pastoraat:

We willen graag weten wie er waar in het pastoraat kan worden ingezet. Na training wordt gebruik gemaakt van zes tot zeven pastoraal begaafden.

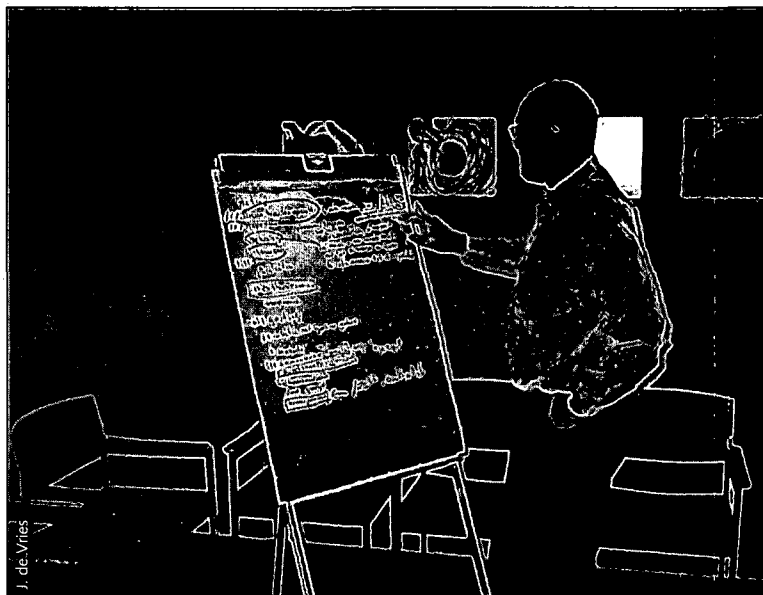
Begin 2005 is de organisatiestructuur van de gemeente ingericht op de vijf doelen (kernfuncties) van de gemeente. De gemeente heeft weinig kader. Daarom begint men met de raad als een klein DB: voorzitter, secretaris en penningmeester. De drie kringleiders vormen het geweten van de raad en doen waar mogelijk mee in het bijzondere bezoekwerk. Het gehele pastorale werk wordt aangestuurd door een al benoemde coördinator pastoraat.

Ieder doel zal in de toekomst een eigen coördinator krijgen binnen het bestuur. De voorzitter en kartrekker van de gemeente Paul Wiersma houdt de zondagmorgendienst in zijn portefeuille (aanbidding). Het bestuur (klein DB) houdt overzicht op wie waar wat doet of kan doen (dienstbetoon). De toerusting (groeien in volwassenheid) ligt voorlopig in de handen van de gemeenteopbouwwerker.

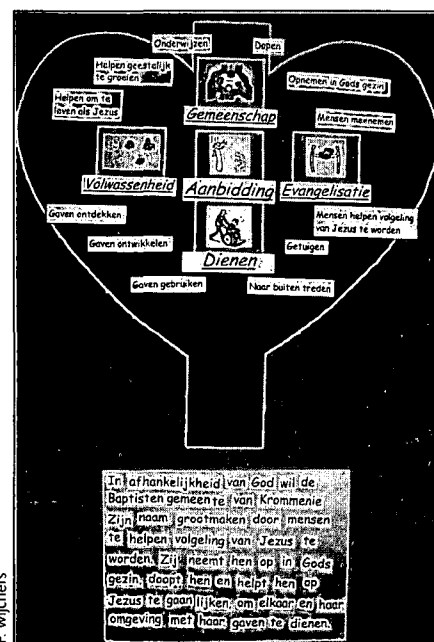
De definitieve invulling van de posities van de coördinatoren is afhankelijk van beschikbare begaafde mensen. De gemeente neemt terecht de tijd om de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen. De gemeente neemt niet meer op zich dan ze aankan. Dat zouden meer kleine gemeenten moeten doen. Keuzes maken dus.

Vooruit kijkend

De gemeente is voorgesteld om in de 40 dagentijd van 2006 de 40 doelgerichte dagen te houden. Als voorbereiding daarop wordt de cursus Aanstekelijk Christen in het najaar van 2005 herhaald en wordt de Alphacursus direct na Pasen 2006 aangeboden. Het zoeken van een coördinator Evangelisatie heeft prioriteit. Een introductiecursus over de geschiedenis, de visie van de gemeente en doop

Peet Wijchers geeft toerusting.

en avondmaal wordt in mei 2005 gegeven. Elke nieuwkomer wordt in de toekomst op deze wijze vertrouwd gemaakt met de identiteit van de Baptistengemeente Krommenie.

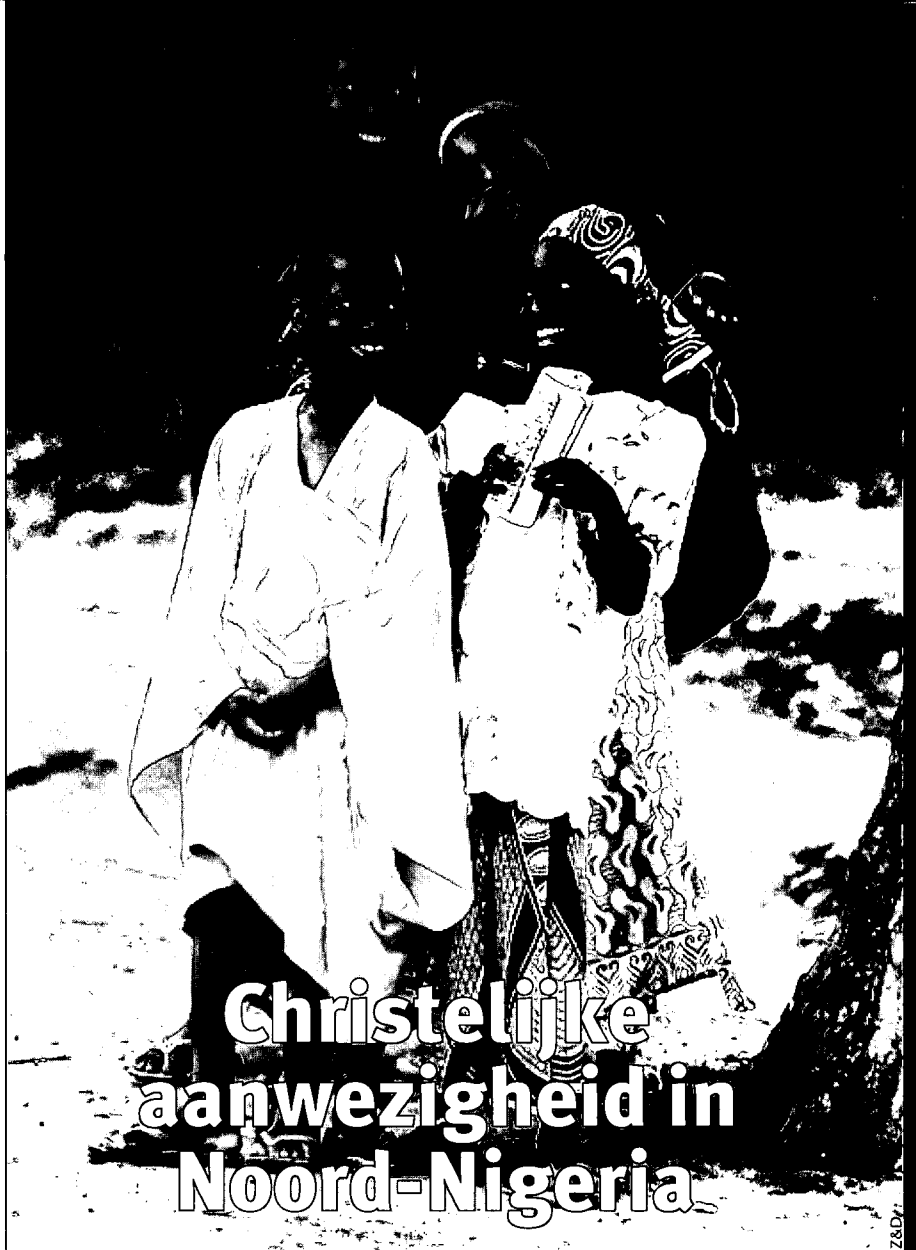
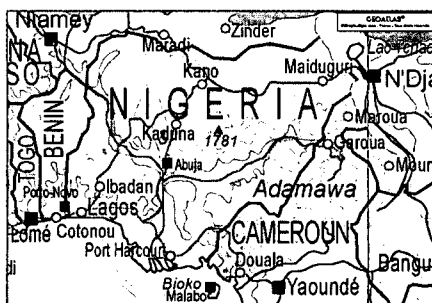
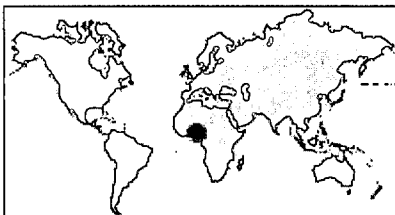
De gemeente Krommenie heeft door overlijden en vertrek een aantal trouwe leden verloren, maar door doop en toetreding is ze iets gegroeid. Ze is vooral gegroeid in saamhorigheid en verdieping van geloof. Meer leden en vrienden zetten zich in om de visie handen en voeten te geven op grond van heldere doelen. Het aantal bezoekers van de samenkomsten groeit. Krommenie gaat door met het gemeenteopbouwproces in grote afhankelijkheid van God.

Ds. Peet Wijchers is gemeenteopbouwwerker van onze Unie.

Het land waar onze zendingswerker Marijke van de Poll werkt, is een land dat vaak slecht in het nieuws komt. En dat is jammer, want het is een prachtig land. Het kustgebied met zijn mangrovebossen, zoetwatermoerassen, talloze krekens en de Nigerdelta, het binnenland met een tropisch regenwoud dat een geweldige rijkdom aan diersoorten kent, savannen in hogere delen van het land, en woestijn in het noorden. Niettemin gaat de internationale aandacht vaker uit naar de schaduwkanten van het land. De organisatie *Transparency International*, die sinds 1995 de mate van corruptie in politiek en ondernemingen onderzoekt, classificeerde Nigeria in 1997 als het meest corrupte land ter wereld. Zo wees zij erop dat structureel 95 % van de olie-exportinkomsten naar bankrekeningen van hoge militairen worden doorgesluisd, terwijl de aardolie de kurk is waarop de Nigeriaanse economie drijft.

Spanningen tussen moslims en christenen

In de stad Kaduna ontstonden in februari en mei 2000 bloedige onlusten tussen moslims en christenen, waarbij volgens onafhankelijke bronnen ten minste 1000 doden vielen en 17 kerkgebouwen werden verwoest. Aanleiding was de mogelijke invoering van de islamitische wet, de sjari'a. Het geweld ontstond nadat christenen een protestmars hadden georganiseerd. Aan het eind van het jaar gold de islamitische wet in zeven deelstaten. Christenen, die vooral in het zuiden wonen, meenden dat de islamitische wet in tegenspraak was met de seculiere grondwet. Ook het Baptistenseminarium van de noordelijke stad Kaduna werd zwaar getroffen door het geweld. De gebouwen op de campus werden verwoest, en elf seminaristen gedood. President Olusegun Obasanjo liet zich niet publiekelijk uit over de sjari'a. Hij

Christelijke aanwezigheid in Noord-Nigeria

Jelle Horjus en Marijke van de Poll

zocht achter de schermen naar oplossingen. Obasanjo is zelf christen. Door publiekelijk de sjari'a af te keuren zou hij olie op het vuur gooien.

Fundamentalistische islam

Verder herinnert iedereen zich ook nog wel het geval van Amina Lawal, een ongehuwde Nigeriaanse moeder die in 2002 door een islamitische rechtbank veroordeeld werd tot de dood door steniging. De aanklacht was seks buiten het huwelijk. Na felle internationale protesten veranderde de regering van gedachten en werd het vonnis onder verwijzing naar de seculiere grondwet, die 'onmenselijke straffen' verbiedt, ongeldig verklaard.

In november 2002 braken ernstige godsdienstrellen uit in de noordelijke stad Kaduna. Directe aanleiding waren de Miss World-verkiezingen, die in Nigeria gehouden zouden worden. Met name moslims protesteerden fel tegen dit 'verderfelijke' evenement.

De gouverneur van de deelstaat Kano, in Noord-Nigeria, waar sinds 2000 de sjari'a geldt, staakte zijn medewerking aan de vaccinatiecampagne tegen polio door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Volgens een invloedrijke islamitische leider zou het vaccin aids, kanker en onvruchtbaarheid veroorzaken. Een onafhankelijk Nigeriaans onderzoeksteam dat de beschuldigingen onderzocht, concludeerde dat er niets mis was met het vaccin. Maar de gouverneur hield voet bij stuk; de WHO mocht niet aan het werk.

Samenstelling van de bevolking

Nigeria is niet alleen het land met de grootste bevolking van Afrika (ruim 137 miljoen), maar ook een samenleving opgebouwd uit meer dan 250 verschillende volken met elk hun eigen cultuur en (vaak) taal. Van oudsher zijn de Hausa (20%), de Ibo (17%) en de Yoruba (20%) de grootste bevolkingsgroepen. Op dit moment behoort ongeveer 50% van

In Noord-Nigeria, het gebied waar Marijke werkt, domineren de Hausa, een volk van gemengde afkomst, dat grotendeels geïslamiseerd is. Zij wonen al eeuwenlang geconcentreerd in grote steden (Kano, Zaria, Kaduna, Katsina, Sokoto) en zij hebben veehouderij als hoofdmiddel van bestaan.

De geschiedenis van de zending in Noord-Nigeria wordt bepaald door de islamitische tegenstand. In feite heeft de zending in het noorden tot ca. 1950 nooit echt voet aan de grond gekregen. Succesvolle zending was er wel, maar dan door moslims die de islam verbreedden. Sokoto, de hoofdstad van de gelijknamige deelstaat, de stad ook waar Marijke werkt, heeft in de 19^e eeuw de macht gegrepen over de andere deelstaten in het Noorden. Deze periode is de geschiedenis ingegaan als de 'Sokoto Jihad.'

A map of West Africa with several regions highlighted. The 'MIDDLE BELT REGION' is shaded with diagonal lines and includes 'Upper Volta' and 'Mali'. To the west is 'Senegal' and 'Sierra Leone'. To the south is 'Liberia' and 'Ivory Coast'. To the east is 'Cameroon'. The 'BIGHT OF BENUE' is labeled on the coast. The 'GULF OF GUINEA' is labeled at the bottom. A small inset map shows the location of the main map area within the African continent.

Er wonen naar schatting een kleine miljoen christenen in het noorden, maar dat zijn voor het grootste gedeelte Ibo-katholieken die vanuit het zuiden ooit naar het noorden zijn getrokken. In de afgelopen jaren zijn Ibo in noordelijke steden geregeld lastig gevallen en soms vermoord door islamitische Hausa, en de Ibo hebben met geweld wraak genomen. De religieuze leiders menen dat de situatie is verergerd door de weigering van de overheid om in te grijpen. In de noordelijke steden bevinden zich ook een paar geïsoleerde zendingsposten en christelijke boekwinkeltjes.

Ondanks dat in Sokoto 100% van de oorspronkelijke bevolking moslim is, is er toch ook een groot aantal kerken. Naast veel rooms-katholieken wonen er ook veel protestantse en evangelische christenen. Veel van die kerken zijn gesticht en worden bezocht door 'zuiderlingen' zoals de Yoruba, Igala en Ibo. Het zijn veelal Pinksterkerken, maar daarnaast zijn er ook de Baptistengemeente, Anglicaanse kerk, en ECWA (Evangelical Church of West Africa). ECWA Sokoto is rond 1950 gesticht door zendelingen van SIM (toen nog de *Sudan Interior Mission* geheten). Aanvankelijk was er één ECWA kerk (Engels sprekend)

Vanwege de moslim meerderheid in Sokoto mogen kerken alleen buiten de stad gebouwd worden. Ook ECWA stichtte zijn kerken destijds dus aan de rand van de stad. Toen ECWA ontstond was Sokoto lang niet zo uitgebreid als het nu is en was dat de rand van Sokoto. Maar Sokoto breidde later enorm uit en nu staan alle ECWA kerken plus andere kerken, waaronder de baptistengemeente en de katholieke kerk, midden in de stad. De meeste andere pinksterkerken kwamen pas veel later en staan dus wel een eind buiten de stad. Het steekt de moslims dat er kerken midden in de stad staan, maar ze kunnen er niets aan doen want dat stuk grond behoort nu eenmaal tot de kerk en kan niet zomaar worden teruggevoerd. Zelfs niet nadat de islamitische wetgeving in 2000 of 2001 was in gevoerd.

Het moge duidelijk zijn dat actieve (straat)evangelisatie niet mogelijk is in Sokoto. Dat wordt absoluut niet getolereerd door de moslims. Een manier om toch te evangeliseren is het geven van voedsel, kleren, medicijnen en christelijke traktaten etc. aan bijvoorbeeld ziekenhuizen, gevangnissen en weeshuizen. Ook in het Amanawa ziekenhuis werden de patiënten afgelopen Kerst gezegend met een enorm grote voedseldonatie van de Baptistengemeente Sokoto. Iedereen kreeg het Johannesevangelie in Hausa, de dominee legde uit wat ze kwamen doen en bad op elke zaal voor de patiënten. Het was heel bijzonder om de patiënten regelmatig tijdens zijn gebed "amin" te horen zeggen.

Het is voor de kerken en voor de christenen in Sokoto een uitdaging en een zoeken naar hoe ze hun mede moslim broeders en zusters het beste kunnen bereiken met het ware evangelie, het evangelie van Jezus Christus. Ons gebed hebben zij daarbij zeker nodig!

Br. J. Horjus is betrokken bij het taakveld Zending & Diaconaat van onze Unie. Zr. M. van de Poll werkt als zendelinge namens onze Unie via de Leprazending in Nigeria.

Persoonlijke ervaringen in Nigeria

Marijke van de Poll

Zoals u in een ander artikel in deze *De Christen* kunt lezen, is Noord-Nigeria overheersend moslim gebied. Om een beetje een idee te geven van de moslimcultuur, wil ik hier graag enkele voorbeelden geven.

Gebruiken rondom de trouwdag

Bij een trouwerij overlegt de bruidgom met de mannen van beide families voor toestemming om met zijn aanstaande vrouw te trouwen. Er wordt onderhandeld over wat hij als bruidsprijs moet betalen: koeien, schapen, juwelen etc. Dan gaat het paar naar de moskee waar de imam gebeden opzegt

en zijn ze officieel getrouwd. Tijdens het feest hebben de mannen en vrouwen elk hun eigen feest, gescheiden van elkaar. Bij Nigeriaanse moslims is het gebruikelijk om meer vrouwen te trouwen (maximaal vier). Vaak trouwen ze jonge meisjes van 11 tot 14 jaar. Op die leeftijd heeft het meisje namelijk nog geen eigen mening ontwikkeld en kan de man haar beter onder de duim houden dan iemand die ouder is. Het huis heeft vaak meerdere vertrekken: één voor de man en één voor elke vrouw waar zij met haar kinderen is.

Ook in Nigeria veel echtscheidingen

Er wordt met de andere vrouw(en)

gekookt en samengeleefd. Soms leidt dat tot ergernissen en ruzies tussen de vrouwen onderling. Als dit met praten en onderhandelen niet opgelost kan worden, scheidt de man van één van zijn vrouwen om van de problemen af te zijn. Er wordt veel gescheiden en hertrouwd. Dat maakt allemaal niets uit. De vrouw die wordt weggestuurd, gaat weer bij haar ouders wonen en de kinderen blijven vaak bij de man. De moslim-vrouw heeft geen enkele rechten: ze kan haar mening niet hardop zeggen, ze is het bezit van haar man en ze kan niet van haar man scheiden, alleen de man kan de scheiding 'aanvragen'. Hij schrijft het op een brief of zegt het drie keer tegen haar. Dan is de scheiding erdoor. Als de vrouw lepra heeft, vaak ziek is of geen kinderen baart, is dat vaak een reden dat de man van haar scheidt.

Rondom de geboorte; islamitische wet

Zeven dagen na de geboorte van een kind vindt de naamgevingceremonie plaats. Het is de man die het kind dan een naam geeft. Er wordt een geit geslacht en het vlees wordt later met kauwgom en snoepjes uitgedeeld. Ook bij deze feestelijkheden hebben de mannen en vrouwen apart hun eigen viering.

In 2000 is de islamitische wet (de 'sjari'a') ingevoerd in 7 noordelijke staten. De 'sjari'a' verbiedt alcohol in het openbare leven, bioscopen, christelijke televisieprogramma's en lichamelijk contact (handen schudden, naast elkaar zitten etc.) tussen

een man en een vrouw die niet zijn eigen vrouw is. Dit wordt niet altijd en overal strikt opgevolgd. Vrouwen mogen overdag niet buiten het eigen woonerf of huis komen. Redenen zijn: andere mannen kunnen een oogje op hen krijgen of men verdenkt de vrouw ervan dat ze een affaire krijgt met een andere man. De vrouwen mogen pas naar buiten als het donker is en moeten dan een grote sluier omdoen, de *hijab*. Zo zijn geen vrouwelijke vormen zichtbaar om aandacht te trekken van andere mannen. Dit geldt niet voor alle vrouwen, want overdag zie je genoeg vrouwen op straat. Het is maar hoe strikt moslim de man is. Andere mannen mogen een woonerf / huis niet zomaar binnenkomen. Er moet eerst toestemming gekregen worden van de man des huizes om binnen te komen. Dit ook weer ter bescherming van de vrouwen.

Weinig scholing

Over het algemeen worden meisjes in de dorpen niet naar school gestuurd. Ze helpen thuis in de huishouding, passen op hun jongere broertjes en zusjes en hen wordt geleerd hoe ze later een goede vrouw moeten zijn. Maar ook onder de jongens en mannen is veel analfabetisme. Ze kunnen soms alleen een beetje Arabisch schrijven omdat ze dat als jongetje geleerd hebben op de Koranschool. Op de Koranschool moeten ze teksten uit de Koran reciteren en op een houten tablet schrijven. Daarna worden ze erop uit gestuurd met een bakje om eten bij elkaar te bedelen. Overal op straat zie je deze jongetjes lopen.

Iets positiefs

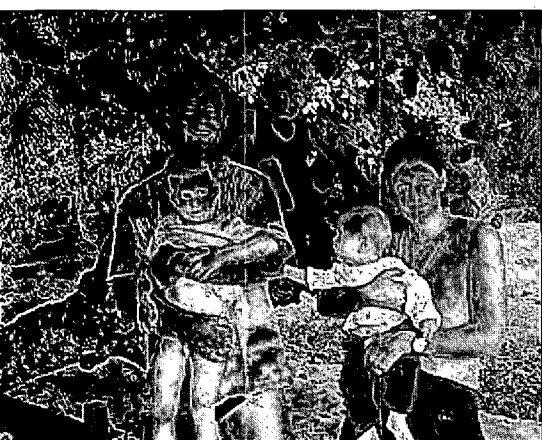
In het taalgebruik wordt zowel door christenen als moslims vaak gezegd 'zo God het wil' of 'we danken God'. Je kunt wat dat betreft beter met een moslim over God en het geloof praten dan met de gemiddelde Nederlander. Het is voor de kerken, christenen en zendelingen in Noord-Nigeria een uitdaging en een zoeken naar hoe ze hun moslimbroers en zussen het evangelie van Jezus kunnen vertellen, maar vooral voorleven.

Zr. M. van de Poll is lid van de Baptistengemeente Ede. Ze werkt als fysiotherapeute namens onze Unie via de Leprazending in Noord-Nigeria.

Nieuws van de zendelingen

Fam. Boers (Kameroen)

Met de familie Boers gaat het goed. Maart en april zijn de hete maanden (45° C) en dat is dus zwaar, zeker voor de kinderen. Op het Centre Technique de Garoua gaat het voorspoedig. Er is een goede taakverdeling ontstaan tussen Peter Boers (die de algemene leiding heeft) en een Franse zendeling, Hervé Tourquais geheten, die in het bijzonder de onderwijskant voor zijn rekening neemt. Een belangrijk gebedspunt is hun opvolging aan het einde van dit jaar.

Peter en Christa met Thijmen, Maureen en Hugo.

Hans en Aisha Oosterloo (Sierra Leone)

Hans en Aisha Oosterloo zijn op 5 april jl. na een lange en vermoeiende reis, veilig en gezond in Nederland aangekomen. Zij zijn hier met verlof tot 15 september. In april namen zij deel aan de Mission Council in Emmen en de week erna bracht Hans samen met Salomon Campbell van de Unie van Sierra Leone bezoeken

Hans en Aisha Oosterloo.

aan diverse organisaties. Vanaf zondag 17 april tot eind juni gaat hij vrijwel elke zondag voor in één van onze gemeenten en verder verzorgen zij enkele zendingsinformatieavonden (zie onderstaand schema). Eind mei reizen zij voor twee weken naar Noorwegen voor contacten met de Unie daar. Een Noors echtpaar werkt in Sierra Leone nauw met Hans & Aisha samen. De maanden juli en augustus houden zij een welverdiende vakantie. Het adres van Hans & Aisha is Oude Kraan 28, flat IIIB, 6811 LK Arnhem, tel. 026-3513523.

Spreekbeurten Hans & Aisha:

datum	aanvang	gemeente
17 april	10.00 u.	Lelystad
1 mei	9.30 u.	Harlingen
8 mei	9.30 u.	Emmen
		'De Wegwijzer'
11 mei	20.00 u.	Drachten-Elm
15 mei	10.00 u.	Arnhem-Centrum
5 juni	9.30 u.	Winschoten
5 juni	19.00 u.	Nieuw-Buinen
12 juni	10.00 u.	Zetten
19 juni	10.00 u.	Enschede
26 juni	10.00 u.	IJmuiden

Jeltje Blaauw-van Lune (Kameroen)

Ook Jeltje is weer terug in ons land, sinds 1 april (geen grap!). Ze heeft het geweldig naar haar zin gehad in Kameroen, waar ze gastvrouw was en nog heel veel meer gedaan heeft. Waaronder het opvangen en begeleiden van onze nieuwe zendelinge Sylvia Budzelaar, toen die in februari een kennismakingsbezoek bracht. Men heeft haar gevraagd om in het najaar nog eens een peri-

ode van 6 maanden terug te komen en ze heeft daarin toegestemd. Ze zal dus op 1 september opnieuw richting Kameroen vertrekken!

Jeltje Blaauw.

Marijke van de Poll (Nigeria)

Marijke en haar collega's in het ziekenhuis zijn onlangs opgeschrikt door een serie gewelddadige roofovervallen in Sokoto. Zij vonden plaats in het internet café en de apotheek waar Marijke regelmatig komt. Ze ervaart Gods leiding en bescherming in dit alles, maar heeft uw gebed wel hard nodig. Op dit moment heeft Marijke het erg druk in het ziekenhuis waar zij als fysiotherapeut met lepra-patiënten werkt. Van 10-30 april is de Zweedse leprachirurg dr. Kazen in het ziekenhuis, en daardoor zijn er extra veel operaties in korte tijd. Marijke's collega Nathalie is bij haar familie in Australië, waardoor er nog meer verantwoordelijkheden op haar neerkomen. Bovendien mist ze ook de aanspraak en gezelligheid van deze huisgenoot. Verder heeft Marijke erg last van de verzengende hitte, nu de heetste maanden ook in Nigeria zijn aangebroken.

Marijke behandelt een patiënt met een klauwhand.

Hans Oosterloo.

Unienieuws

Dr. R. Erwich nieuwe directeur ETH/EBS

Dr. René Erwich is met ingang van 1 september a.s. de nieuwe directeur van de ETH/EBS (Evangelische Theologische Hogeschool en Evangelische Bijbelscholen). De ETH/EBS maakt deel uit van de Christelijke Hogeschool Ede. Daarmee komt een einde aan ruim drie jaar rectoraat van het seminarium van de Unie van Baptisten gemeenten. De ETH/EBS geeft René Erwich meer ruimte om zijn mogelijkheden en ambities vorm te geven.

Het Bestuur Theologische Opleiding en de Unieraad respecteren het besluit van René Erwich en hebben hem daarmee ook gefeliciteerd. Ze betreuen deze beslissing ook, omdat zijn kennis en kunde in de afgelopen drie jaar van grote waarde voor het seminarium zijn geweest. Onder zijn leiding is het onderwijs vernieuwd en is gewerkt aan een nieuwe structuur voor het seminarium binnen het Dienstencentrum. Ook de begeleiding en training van predikanten en gemeenteleden is gestart onder hem.

Het Bestuur Theologische Opleiding en de Unieraad benadrukken in hun brief naar de gemeenten dat het werk van het seminarium doorgaat. Zonodig zet het BTO tijdelijke krachten in voor het onderwijs. Ook de

huidige staf levert een bijdrage aan de continuïteit van het onderwijs.

In de komende maanden werkt het BTO, de Unieraad en de staf hard verder aan het beleid voor de komende jaren voor het seminarium en de theologische toerusting. Samenwerking met andere instellingen is daarin een belangrijk uitgangspunt. In dat kader zal het seminarium in de toekomst René Erwich vaker ontmoeten en met hem samenwerken.

Radiodienst Muntendam

Op D.V. 8 mei a.s. wordt via de radio (747 AM; 17.02 uur) een kerkdienst uitgezonden van de Baptistengemeente in Muntendam. Voorganger Cees Hanemaayer spreekt over het thema 'Moe van alles?!' De samenzang in de dienst wordt begeleid door Hans Straat op orgel en piano. Ook zal er solozang te beluisteren zijn van Rob Zigter. Wij leven in een prestatie maatschappij. Al vanaf de kleuterklassen moeten we allerlei toetsen doorstaan en prestaties leveren om mee te tellen. Deadlines, verplichtingen, agenda's. We hebben het druk, druk, druk! Al deze drukte zorgt zomaar voor stress; wie heeft daar geen last van? Wat kun je dan moe zijn van alles wat je moet, moe van de dingen die je meemaakt

en moe van alles wat op je afkomt! Kortom...moe van álles!

Het is verfrissend om dan in de Bijbel het volgende citaat van Jezus te lezen: "Laat allen die gebukt gaan onder zware lasten, bij Mij komen: Ik zal u verlichting geven. Neem Mijn juk op u en laat Mij uw leermeester zijn, want Ik ben zachtmoedig en eenvoudig. Bij Mij zult u rust vinden." Dat is om rustig van te worden.

Liturgie

Orgelspel

Welkom, Votum en groet

Samenzang: LG 356

Gebod

Schriftlezing: Matteüs 11: 28-30 en 1

Petrus 5: 7

Samenzang: Opw

412

Getuigenis

Samenzang: LG 538

Preek

Solozang

Samenzang: Opw

488

Dankgebed

Samenzang: GK 457:

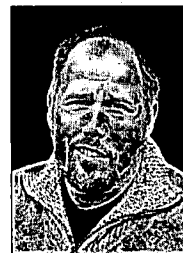
1, 2, 3

Zegenbede

Samenzang: GK 457: 4

Orgelspel

Er wordt gezongen uit de bundels *Liederen voor de Gemeentezang* (LG), *Opwekkingsbundel* (Opw) en *Glorieklanken* (GK).

EEN REIS DOOR
4000 JAAR
GESCHIEDENIS
IN ÉÉN
ONVERGETELIJKE DAG

Een flitsende gebeurtenis voor uw hele gemeente. Haast spelenderwijs leert u hoofdpijnen en achtergronden van de Bijbel kennen... en u onthoudt ze!

Om door te bouwen: Verantwoord Bijbelgebruik – ontdekken, begrijpen, toepassen. Tien intensieve, interactieve cursusavonden. Voor persoonlijke groei en gemeenteopbouw.

Surf naar: www.st-impact.nl "In Vogelvlucht" seminars, Nachtegaallaan 28, 2665 EH Bleiswijk. Tel./fax (010) 52 19 409. E-mail l.wulffraat@inter.nl.net

Samenkomst van en over de Lijdende (Chinese) Kerk op TV

D.V. zondag 22 mei 2005, Nederland 1, 11.00 uur

Anne van der Bijl

Op de Zondag voor de Lijdende kerk staan vervolgde christenen centraal. Die zijn er nog altijd, vooral in landen als China, Iran en Noord-Korea. In de tv-uitzending van 22 mei zijn beelden te zien van christenen in China die kerkdiensten thuis beleggen onder het mom van familiebijeenkomsten. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de stad Guangzhou, in Zuid-China. Daar woont, die internationaal bekend is vanwege zijn pleidooi voor vrijheid voor christenen. Dat heeft hem zo'n 20 jaren gevangenschap opgeleverd. Toch gaat hij door met zijn werk en belegt hij in zijn eigen huis samenkomsten. Die worden goed bezocht: per dienst komen er zo'n 800 mensen samen, waarbij alle plekken in het hele huis gevuld worden. Deze dienst wordt in dagen erna nog drie keer herhaald om alle gelovigen een plek te geven; in totaal bezoeken ruim 3000 mensen iedere week het huis van ds. Lamb.

Dit werk wordt door de Chinese autoriteiten gedoogd, hoewel ds. Lamb nog regelmatig door de politie bezocht wordt. Ook andere kerkleiders in China zijn de afgelopen maanden in aanraking geweest met de politie; soms zijn ze gearresteerd en gevangen gezet. Het werk van ds. Lamb wordt gesteund door de van oorsprong Nederlandse organisatie Open Doors die dit jaar 50 jaar bestaat. Oprichter is Anne van der Bijl. Hij spreekt regelmatig over de vervolgde kerk. In de tv-uitzending verzorgt hij een meditatie op Opwekking 2005 over het thema 'Terug naar het Boek'. Datzelfde boek heeft Van der Bijl naar vele landen gesmokkeld. Dit werk gaat ook in 2005 door: in dit jaar zullen meer dan een half miljoen bijbels naar China worden getransporteerd.

KWALI-TIJD voorziet in grote behoefte!

De IBB/Internationale Bijbelbond heeft KWALI-TIJD voor de vierde keer in herdruk gebracht. Naast SPECIALI-TIJD is in diezelfde serie het nieuwe dagboek REALI-TIJD verschenen. Het geheim van deze serie is de levensechte kijk op het leven en de bemoediging die de lezer daarin aanspreekt.

KWALI-TIJD is een verrassend dagboek. Een bijbelgedeelte, een op het dagelijks leven gebaseerde bespreking en een concrete opdracht zorgen dat de woorden van God niet op papier blijven staan. De lezer ontdekt dat de Bijbel nieuwe inzichten wil geven en dat God ons kracht wil geven om ons leven ernaar in te richten. Net als in de andere delen van deze serie heeft KWALI-TIJD een bijzondere schrijfstijl die harten raakt. Een uitstekend geschenk en een bemoediging voor o.a. examenkandidaten. Het dagboek kost € 12,95. Meer informatie www.ibbnl.org

Nationale Gebedsdag verder onder paraplu Evangelische Alliantie

De eindverantwoordelijkheid voor de Nationale Gebedsdag is door het organiserende comité overgedragen aan de Evangelische Alliantie als landelijk platform. Dit besluit is genomen op verzoek van Agapè die tot nu toe het voortouw had in de organisatie. De beslissing past in het beleid van Agapè om zich te concentreren op evangelisatie en discipelschap. Agapè blijft via deelname aan de projectgroep Nationale Gebedsdag nauw betrokken bij de organisatie.

De 25e Nationale Gebedsdag zal plaats vinden op zaterdag 14 januari 2006 als afsluiting van de Week van Gebed die loopt van zondag 8 tot en met zaterdag 14 januari. De websites van de gebedsweek en de gebedsdag zullen door de EA worden geïntegreerd.

Kamp voor Nederlandse jongeren en Russische straatkinderen

Discovery, het jongerenwerk van Stichting Agapè, gaat deze zomer opnieuw met een groep Nederlandse jongeren naar Rusland. De laatste acht jaar organiseert Discovery in de zomer maar ook in de winter kampen in en rondom Sint-Petersburg. De reis duurt van 31 juli tot 17 augustus en is voor jongeren van 15 tot 22 jaar.

De combinatie van werk en evangelisatie samen met Russische jongeren maken deze reizen uniek. Deze zomer daagt Discovery weer jongeren uit om een paar weken op te trekken met de straatkinderen van Kotly. Hier ligt een oude legerbasis waar zo'n honderd verslaafden en een twintigtal straatkinderen/jongeren worden opgevangen door een groep bewogen christenen. Met veel liefde maar ook discipline en werkactiviteiten hoopt de leiding dat deze mensen gezond terug kunnen keren in de maatschappij. De Nederlandse groep zal diverse kluswerkzaamheden verrichten maar vooral dag en nacht met deze jongeren op trekken.

Een tweede project waar Discovery met een groep Nederlandse jongeren naar toegaat, is een kinderkolonie in een dorp vlakbij de oude Russische stad Nofgorod. Na een voorbereidingsweek in de bossen rondom Sint-Petersburg brengt de groep een week door met zo'n 300 tot 500 Russische kinderen en jongeren die iedere zomer in dit dorp hun vakantie doorbrengen. Daarnaast wordt er met een creatief programma van dans, drama, muziek, mime en clownerie in andere kampen, ziekenhuizen jeugdgevangenissen opgetreden en nagepraat.

Naast al deze activiteiten is er ook tijd voor een meerdaagse excursie naar Sint-Petersburg.

Voor meer informatie:

www.agape.nl/discovery

Unienieuws

Doopdiensten

Stadskanaal-Zuid: Allard Roest (13 jaar); Ede 'De Reehorst': Bartel Verkruijsen (20 jaar) en Femke Baak (16 jaar); Kampen: Mohammed Fazel, Donya Fazel, Louis van Capelle, Gerard van der Woude en Wikje van der Woude; Musselkanaal: Arjan Leggedoor (29 jaar), Naomi Weller (24 jaar), Boelie Venema (50 jaar), Harm Jan Niks (16 jaar), Cris Niks (14 jaar), Hans Stuive (39 jaar), Monique Eding (36 jaar), Jeroen Benus (30 jaar), Grytsia Koster (23 jaar), Henk Bos (33 jaar), Dorien Veenstra (9 jaar) en Melissa Huiting (25 jaar); Noordbergum: Thomas Reitsma (69 jaar) en Baukje Reitsma-van der Zwaag (67 jaar); Winschoten: Ruben Stuit, Stavoren: Danielle v/d Plaats-Popping (34 jaar) en Folkert-Melle de Jong (36 jaar); Harderwijk: Melissa Wierda (13 jaar), Christiaan van den Brink (24 jaar), Berend Jan Hazenberg (37 jaar), Christa Knoester-Blankesteijn (23 jaar) en Hugo Knoester (28 jaar).

Ruben Stuit wordt in Winschoten gedoopt door zijn oom br. Berend Stuit.

Groninger Landdag

Op Tweede Pinksterdag zal er in Siddeburen weer de Groninger Landdag worden georganiseerd. Ook dit jaar is de organisatie er weer in geslaagd om een aantrekkelijk programma neer te zetten.

Zo is er voor de kinderen naast het

springkussen ook een tweetal programma's met toneel, zang en dans. Voor de jeugd is er weer volleybal.

De middag wordt afgesloten met een praisedienst. Medewerking hierin is er van de Hoogezandster band 'Brand Los'. De spreker voor de middag is een oude bekende in het Groningse Baptistenland, namelijk Ab Goldberg.

We gaan er van uit dat u net als vorig jaar weer massaal opkomt en dat we samen met de Heer een geslaagde dag met elkaar mogen ervaren. De dag begint tussen half tien en tien. Ik zie u graag op 16 mei.

Richard den Ouden
Voorzitter Landdagcommissie

Nieuwe musical

Na 'Spirit' in 1994/95 en 'Jesus Folk' in 2001/03 is er een nieuwe musical in de maak: 'Nicky'. 'Nicky' is gebaseerd op het boek Ik zal nooit meer huilen van Nicky Cruz en Jamie buckingham. Het beschrijft het levensverhaal en de bekering van Nicky Cruz, ook bekend van de film 'Kruis in de asfalt-jungle'. Het script is inmiddels gereed en William Higgins uit Veenendaal is momenteel bezig de liederen te schrijven en op muziek te zetten.

Op zondag 22 mei is er in de Baptistenkerk Stadskanaal - Zuid, De Wilgen 1 een informatiemiddag (aankomst 15.00 uur), waar tekst en uitleg wordt gegeven over de musical.

Vrouwendag
28 mei 2005

SAMEN IN BEWEGING

De aanvang van het programma is 10.00 uur en vanaf 9.30 uur is er koffie. Het totale programma is gepland tot 16.30 uur.

Er is een morgenprogramma met als spreker mev. Nely de Haan en de vertelkunstenaar mev. Janna van den Berg laat ons van haar kunnen genieten. Muzikale begeleiding en een optreden is er van Just 4 U. De leiding is in handen van mev. Willy Gerritsen - Kolbe.

Er is een middagpauzeprogramma met een kunstmarkt.

Er is een middagprogramma met Workshops.

De dag wordt beëindigd met een viering o.l.v. dhr. Peet Wijchers.

De prijs is €10,-
Kaarten kunnen worden besteld via de plaatselijke afdelingen van de NBVB of rechtstreeks door overmaking van het entreegeld op postbank 811940 - Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging te Westervoort - met vermelding 'Ontmoetingsdag'. De voorverkoop is tot uiterlijk 20 mei.

Adres:
Cultureel Centrum H
Stationlaan 26

Adressen

- Het nieuwe adres van de secretaris van de Baptistengemeente Pernis, br. W.Huijgen, is: Uiterdijk 223, 3195 GL Pernis.
- De nieuwe penningmeester van de Baptistengemeente Muntendam is: br. H.Jager, Dassenburcht 38, 9649 KJ Muntendam. Tel. 0598-631162.
- Post voor de Baptistengemeente Steenwijk kan gestuurd worden naar: Baptistengemeente Steenwijk, p/a H. van Swinderenstraat 10, 8331 KW Steenwijk.
- Het nieuwe adres van ds. W. Sikkema, voorganger van de Baptistengemeente Musselkanaal is: Sluisstraat 106a, 9581JE Musselkanaal.

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

**ERKENDE
VERHUIZERS**

0591-623963
www.van-der-graaf.nl
Emmen – Heerlen – Amsterdam

De Heer is mijn Herder.

In Jezus ontslapen onze zuster

GRIETJE WIND-ROOSSEN

26 maart 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Noord.

*De Heer is mijn Herder.
Ps. 23*

De Heer heeft thuisgehaald onze broeder

LEO POOT

op de leeftijd van 66 jaar.

11 maart 2004

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid.

Eens breekt in mij het zilveren koord.

Op 16 februari 2005 heeft God tot zich genomen onze broeder

JOHANNES KLEIS

in de leeftijd van 88 jaar.

Baptistengemeente 's Gravenhage.

Hij zal alle tranen van je ogen afwissen, van verdriet, rouw en pijn zal geen sprake meer zijn.

Openb. 21:4

Op 22 februari 2005 is door haar Hemelse Vader thuisgehaald onze zuster

CORRIE MANTEN-OTTEN

in de leeftijd van 84 jaar.

Baptistengemeente De Rank Utrecht.

God is ons een toevlucht en sterkte, ten zeerste bevonden een hulp in benauwdheden.
Ps. 46:2

Door haar Heer en Heiland werd Thuisgehaald

**MARIA CATHARINA
NIEMEIJER-KNIGGE**

in de leeftijd van 81 jaar.

28 maart 2005

Baptistengemeente 2e 'Exloërmond.

Veilig in Jezus armen.

Op 16 maart 2005 is door de Heer thuisgehaald onze zuster

**RENSKJE LASCHER-
HOEKSTRA**

op de leeftijd van 86 jaar.

Baptistengemeente Drachten 'Elim'.

Laat ons also onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.
Ps. 90:12

Op 23 februari 2005 heeft God tot zich genomen onze broeder

JAN SPREIJ

in de leeftijd van 90 jaar.

Baptistengemeente 's Gravenhage.

Gij omgeeft mij van achteren en van voren en Gij legt Uw hand op mij.
Psalm 139:5

Op de leeftijd van 66 jaar is door de Heer thuisgehaald onze zuster

**HEMMECHIEN KRASTER-
MUNNIK**

* 07-11-1938

† 24-02-2005

Baptistengemeente Hoogezand-Beukemastraat.

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 13 mei 2005. De deadline voor dit nummer is 27 april 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel geredigeerd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin
Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven, aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.

Opzeggingen van het abonnement: schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798.

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op daisy cd-rom en in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

Spring n's in the air!!!

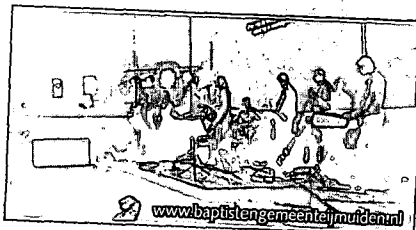
'Duidelijker kun je 't haast niet krijgen: vogels fluiten, de dagen zijn langer, het zonnetje schijnt; kortom spring is in the air, het is weer lente! Tijdens de eerst volgende 'I AMazing' op 24 april dagen we je uit: spring n's met ons mee in de lucht voor al dat nieuwe leven. Hoe zit dat met jou...heb je ook lentekriebels, last van zomerzothed of blijft alles hetzelfde? Kom jezelf een spiegel voor houden en neem je vrienden en vriendinnen allemaal mee. Deze 'I AMazing' zal je bovendien verrast worden. 'I AMazing' is speciaal door jongeren georganiseerd, voor jongeren: bedoeld voor jou dus. Spring n's in the air met ons!

'I AMazing' is op zondagavond 24 april in de Eemstraat nr. 28-30 te IJmuiden in het gebouw van de Baptistengemeente en begint om 19.00 uur. De avond duurt officieel tot 20.30 uur, maar aan het eind is er alle ruimte voor gezelligheid onder het genot van een snack.

Voor meer info bel je Harry Vos:

023-5385400 of

www.baptistengemeenteijmuiden.nl

Spirit? Jesus Folk?

Die namen zullen je toch zeker iets zeggen?! Het zijn de namen van de musicals die door een groep jongeren uit baptistengemeenten en andere kerken in het noorden zijn opgevoerd in theaters door heel Nederland. En nu... nu is er een nieuwe musical in de maak: 'Nicky'. Het levensverhaal van Nicky Cruz bekend van 'Kruis in de asfaltjungle' en 'Ik zal nooit meer huilen' zal gespeeld en gezongen gaan worden. Iets voor jou? Behalve zangers en acteurs zijn er genoeg andere mensen nodig. Ben je tussen de 16 en 40? Kom dan naar de infomiddag in Stadskanaal: zondag 22 mei in de Baptistenkerk Stadskanaal - Zuid, De Wilgen 1. Aanvang 15.00 uur.

VOLTIJDSE STUDIE AAN HET BAPTISTEN SEMINARIUM

iets voor jou?

Infoavond: dinsdag 10 mei

In juni hoop je een VWO-diploma op zak te hebben? Je voelt je aangetrokken tot een beroep waarin het geloof een centrale plaats inneemt? De voltijdse studie aan het Baptisten Seminarium kan je een heel eind op weg helpen. Op dinsdagavond 10 mei vanaf 19.00 uur ontvangen we je graag op een informatieve bijeenkomst. 'We' zijn docenten en studenten, die je van alles zullen vertellen over studie en studentenleven. En wat je dan nog meer wilt weten, kun je vragen.

In een theologische studie gaat het om je hoofd en je hart. Je leert na te denken - je hoofd! - over het geloof. En tegelijk word je uitgedaagd om het resultaat daarvan weer een plaats te geven in je hart. Theologie studeren doe je met je hele wezen.

Het studieprogramma dat we aanbieden mikt in eerste instantie op werkkring in een baptistengemeente. Maar ook andere beroepsuitgangen zijn mogelijk. Hierbij moet je bijv. denken aan geestelijke verzorging in zorginstellingen en aan godsdienstonderwijs.

Meer info en opgave: 033-4681913 (dr.R.Erwich) of 030-2286161 (dr.O.H.de Vries) of e-mail Dr.R.Erwich@planet.nl of odevries@theo.uu.nl

Hollandse tour nieuw begin voor Oslo Gospel Choir. Holland is hun 'tweede thuis' en ze worden altijd weer bijzonder warm ontvangen. Dat zal op 20 en 21 mei niet anders zijn; het Noorse Oslo Gospel Choir komt dan weer naar Nederland voor enkele concerten die verrassend uit de hoek zullen komen!

De concerten op 20 mei in de Veluwehal in Barneveld en op zaterdag 21 mei in de St. Janskerk te Gouda vormen een nieuw begin voor het Oslo Gospel Choir, dat al jaren triomfen viert in Europa. Hun optredens trekken tienduizenden mensen; niet in de laatste plaats door de aanstekelijke manier waarop bekende gospelsongs in een nieuw jasje gestoken worden. Het koor van dirigent Töre Aas bleek op die manier de afgelopen jaren een inspiratiebron voor veel Nederlandse koren.

Kaarten voor de twee unieke concerten (die beiden om 20:00 uur beginnen) zijn via internet te bestellen op: www.oslogospelchoir.nl

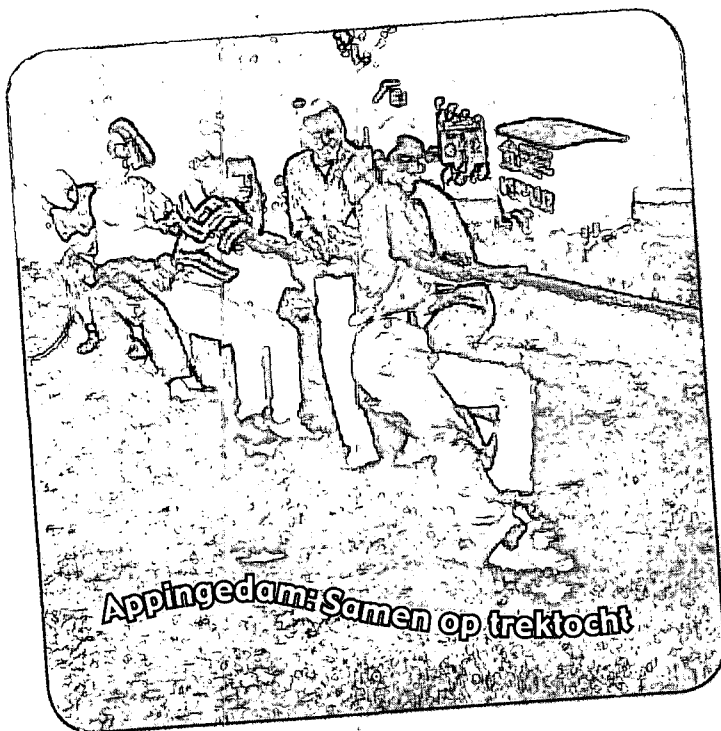
Trendsettende 'Lounge Worship' trilogie compleet. Aan de baanbrekende 'Lounge Worship' trilogie komt deze maand weliswaar een einde als 'Lounge Worship 3' uitgebracht wordt, maar het is een feestelijk slot! 'Chill-Out Celebration', het derde deel in de Lounge Worship serie, verzamelt de beste songs van de voorgaande, enthousiast ontvangen delen en voegt hier vijf nieuwe tracks aan toe. Zo bevat de CD unieke 'lounge' uitvoeringen van 'The Potters Hand' (Hillsong) en is de klassieke hit 'You Gotta Serve Somebody' van Bob Dylan bewerkt tot een lounge uitvoering. Als bonus is een instrumentale versie van 'Above All' toegevoegd. Het is deze mix die er opnieuw in slaagt om de luisteraar niet alleen te verrassen, maar ook op een nieuwe manier te helpen bij aanbidding. Of anders gezegd: het is een sfeervol luisterfeest!

De Christen

Rivieren van levend water uit je hart...

Appingedam: Samen op trektocht

door creatief therapie
god's liefde laten zien

Inhoud

Interview met creatief therapeute Ineke van Duyl	3
IJzer smeden kan alleen met vuur	4

Archief De Christen

Unienieuws	5
Column over... <i>Signalen</i>	5
Appingedam: Samen op trektocht	6-7
'Rivieren van levend water uit je hart...'	8-9
Gerrit van Vliet, 60 jaar organist en koordirigent	10
Met een olifant de hei op	11
Samen in Beweging op 28 mei 2005	12
Allerlei	13
Hoogezand, klus geklaard	14

P. Nobel

Unienieuws	15
Jongerenpagina	16

Foto's voorkant:
J. de Zwart
J.A. Blaak
I. van Duyl-Tolsma

Niet saai

Als ik in de auto mijn radio aandoe, vind ik het altijd wel prettig als ik de klanken van muziek hoor. De gesproken teksten kunnen me vaak niet boeien en me zelfs gestolen worden. Dit keer is dat echter anders. Ik kom van de Alphacursus en Radio 2 heeft bedacht dat mensen met een vervelende achternaam a la Poepjes zich mogen melden om bericht te doen van de nare ervaringen waar zij vanwege hun achternaam tegenaan lopen. Ik ben een en al oor.

Als de eerste beller zich meldt, vraagt de journalist natuurlijk nieuwsgierig naar de naam. Ik ben welhaast nog nieuwsgieriger. De beller stelt zich voor als Anton Verrezen. Helemaal niet zo'n gekke naam, maar ook mensen met bijzondere namen mogen zich melden zo blijkt nu. Anton heeft uitgezocht dat hij in Nederland nog de enige is met deze achternaam. Verder zijn er in België nog een paar.

De naam staat dus op uitsterven temeer daar Anton twee dochters heeft. Anton merkt hierover het volgende op: "Ik heb mijn beide dochters aangeraden om bij het trouwen de eigen achternaam aan te houden of de achternaam moet al Oranje Nassau worden". "Als ik me voorstel, is er altijd wat verwarring en vraagt men gewoonlijk nogmaals naar de naam" zo vervolgt Anton "maar dan zeg ik altijd, u weet wel: ten derde dage is Hij verrezen". Anton geniet hoorbaar van de aandacht die zijn naam hem oplevert en hij heeft tot slot nog een geweldige uitsmijter: "Mijn zus is met iemand getrouwd die 'Kruis' als achternaam heeft: Kruis-Verrezen."

Op de Alpha-cursus hebben we op die avond net duidelijk gemaakt dat het christelijk geloof voorwaar niet saai is. Anton's verhaal zet daar alleen maar een hele grote streep onder en ook de artikelen in deze *De Christen* benadrukken dit: het

christelijk geloof is niet saai, maar presenteert zich als een levend geloof. Maar wat wil je ook als na de Opstanding en hemelvaart het verhaal van God met mensen vervolgt wordt door Pinksteren: de uitstorting van de Heilige Geest.

Yme Horjus maakt duidelijk dat levend geloof vuur nodig heeft, het vuur van de Heilige Geest. Dat moet 'in' ons zijn maar er mag ook iets uitkomen, zo maakt dezelfde auteur in een ander artikel duidelijk: wij worden zelf bronnen van levend water door de Heilige Geest. Als die Geest gaat werken dan gebeurt er iets wat wij zelf misschien niet voor mogelijk houden. De artikelen over de voortgang van het gemeenteopbouwproces in de gemeente Appingedam en van de verbouw van de kerk van de Baptistengemeente Hoogezand-Beukemastraat getuigen daarvan.

Onder de titel "Met een olifant de hei op" geeft Harm Jut inzage in het verlangen van 12 jongeren uit de Baptistengemeente Emmen 'De Bron' om zich gedurende drie weken in te zetten voor de bouw van een kinderkuis in Oeganda.. Ook verhalen we over een bijzonder jubileum in Leeuwarden waar Gerrit van Vliet zijn zestig jarig (!) jubileum vierde als dirigent en organist. Hij betuigt zich als een warm pleitbezorger van het orgel in de kerk.

Dat het evangelie ook in andere vormen kan worden uitgebeeld, hebben we in *De Christen* al meerdere keren laten zien. Dit keer is er wat dat betreft aandacht voor Ineke van Duyl, beeldend creatief therapeute uit Harlingen. En ook wat zij brengt, is voorwaar niet saai want mensen mogen ontdekken dat de Bijbel een boek is vol met beeldspraak, waaruit de mens troost, kracht en wijsheid kan putten.

We wensen u ook nu weer veel leesplezier toe.
Henk Wieringa

Beeldend creatief therapeute Ineke van Duyl

Mariska Oegema

Tegenslag, iedereen krijgt daar vroeg of laat mee te maken; het verlies van een dierbare, het verlies van een baan door ontslag of het niet slagen voor een opleiding. Het zijn tegenslagen

den geven. Dat maakte diepe indruk op mij. Zo is het verlangen ontstaan om de opleiding creatieve therapie te gaan volgen en mijn gaven in te zetten binnen de gemeenten."

citaat deelnemer:

"Het was even een rustpunt in mijn drukke, jachtige werkweek."

die iemands leven behoorlijk op de kop kunnen zetten. Verwachtingen die men van het leven had, zijn niet uitgekomen en een nieuwe bezinning op het leven kan dan noodzakelijk zijn. "Via mijn creatieve workshop 'Aan de slag met tegenslag' bied ik mensen de mogelijkheid stil te staan bij tegenslagen en op zoek te gaan naar mensen uit de Bijbel die ook stormen hadden te doorstaan. Zo hoop ik hen een positieve impuls te geven om verder te gaan en een inspirerend moment te geven waardoor zij weer de toekomst in durven kijken."

Aan het woord is Ineke van Duyl-Tolsma, lid van de Baptistengemeente Harlingen waar haar man Erik voor-

Workshop

Inmiddels heeft Ineke van Duyl, gediplomeerd beeldend creatief therapeute, aan diverse groepen een creatieve workshop gegeven. Ook is zij aanwezig op de ontmoetingsdag

citaat deelnemer:

"Ik kreeg weer zin om nieuwe dingen op te pakken."

voor vrouwen van de NBVB op zaterdag 28 mei a.s. in Harderwijk waar zij twee gespreksrondes zal verzorgen. "De creatieve workshop is bedoeld voor mensen die tijd willen nemen om zich te bezinnen op de vraag 'Hoe nu verder?' en de betekenis van het geloof in Jezus Christus daarin,

citaat deelnemer:

"Dit werkstuk betekent voor mij een nieuw begin."

ganger is. Zij heeft vijf jaar in een pastoraal centrum als groepsleidster gewerkt en was verantwoordelijk voor creatieve ochtenden. "Hier kwamen mensen met uiteenlopende problematiek en die tijdelijk uit balans waren geraakt. In dit centrum vonden zij een rustpunt", vervolgt zij. "Al snel kwam ik erachter dat mensen door met hun handen bezig te zijn, hun gedachten en emoties vorm kon-

geeft de creatief therapeute aan. "We beginnen met een associatieopdracht waarbij mensen een bepaald beeld op zichzelf kunnen betrekken aan de hand van foto's, bijvoorbeeld een afgeknapt tak. Dan volgt een kennismaking met beeldend materiaal, zoals houtskool, krijt en verf, waarna de deelnemers zelf aan de slag gaan. Daarbij gaat het niet om hoe mooi je iets maakt. Je mag je vrij voelen om

"Mensen laten ontdekken dat er veel Liefde achter beeldspraak in Bijbel schuilt gaat"

met het beeldend materiaal te werken en iets te maken wat met jezelf te maken heeft."

Troost

In het tweede deel van de workshop wordt de link naar de Bijbel gelegd en volgt een zoektocht naar mensen die ook met tegenslagen te maken hadden. "Dan ontdek je dat de Bijbel vol met beeldspraak is, waaruit de mens troost, kracht en wijsheid kan putten. Bijvoorbeeld Psalm 56: 'Doe mijn tranen in uw kruik' en Jesaja 42: 'Het geknakte riet zal hij niet verbreken'. Mijn verlangen is dat mensen via deze workshop weer gaan ontdekken dat veel Liefde achter beeldspraak in de Bijbel schuilt gaat", aldus Ineke. Als deelnemers een beeldspraak in de Bijbel hebben gevonden die hen persoonlijk raakt, dan gaan zij verder met het beeldend materiaal. "Tijdens het werken zelf gebeurt vaak wat met mensen", vervolgt zij. "Als iemand vanwege verdriet en rouw met een kruik bezig is en daarin beeldend tra-

nen legt, kan dat al troostend werken. Ik probeer aan het eind van de workshop ook aandacht te geven aan het omzien naar onze naaste en verder te kijken dan eigen problematiek. Het verschilt per groep of men daar al dan niet aan toe komt. Ik volg daarbij het tempo van de deelnemers."

Toch kan de pijn, het verdriet, de bitterheid of andere emoties veel dieper zitten, dan is individuele therapie wellicht nodig die Ineke van Duyl ook kan geven. "Binnen de therapie loop ik dan een stukje met iemand mee. Beeldend werken kan mensen helpen meer zicht te krijgen op de eigen problematiek en stimuleren weer nieuwe wegen te verkennen. Dat is heel mooi om te zien."

Informatie: Ineke van Duyl, tel. (0517)416654, e-mail reaine@hotmail.com

Ijzer smeden kan alleen met vuur

Yme Horjus

Een chassidische vertelling

Er was eens een man die smid wilde worden. Hij schafte alle benodigdheden aan: hamers, een aambeeld, tangen, kolen, een ovenplaats en ijzer. Nu kon hij aan de slag en vol vreugde legde hij het ijzer op de kolen, om het

komsten van de gemeente is een stuk gereedschap dat niet mag ontbreken. Maar het allerbelangrijkste is toch dat het vuur van Gods Geest daarbij aanwezig is. Zonder dat vuur is er sprake van een hoop drukte zonder dat er echt iets tot stand komt. Het vuur maakt het mogelijk het ijzer te sme-

Het overkomt ons vaak dat we zoiets essentieels als de kracht en de werking van de Heilige Geest over het hoofd zien.

daarna te kunnen vormen. Maar er gebeurde niets. Het ijzer gloeide niet en van smeden was geen sprake. Zo gingen dagen voorbij, zonder dat er iets veranderde in de situatie. Ten langens leste vroeg hij de rebbe om raad. 'Ik heb alles', legde de man uit, 'hamers, aambeeld, kolen, ijzer, ovenplaats. Maar het lukt mij maar niet om te smeden.' 'Geen wonder', antwoordde de rebbe toen hij met de man naar diens werkplaats ging, '>e hebt inderdaad alles, maar het allerbelangrijkste heb je niet. Je hebt geen vuur. Je bent de vonk vergeten!'

Het grote tekort

Deze Joodse vertelling is heel illustratief voor ons geestelijk leven. Het christen-zijn heeft wel iets van een smederij. Je moet leren op het aambeeld te slaan, de tangen en de andere gereedschappen te hanteren. Het vereist inzet en toewijding om je alles eigen te maken en thuis te raken in de smederij van het nieuwe leven in de Here Jezus Christus. Bijbellesen gaat niet dadelijk vanzelf en ook bidden moet je leren. Het is daarbij fijn om gebruik te kunnen maken van de wijsheid van anderen die al langer in de smederij bezig zijn. Ook het bezoek aan de diensten en samen-

den. Het vreemde is dat ons dat vaak ontgaat. Ergens vinden we die Joods vertelling maar een simpel verhaaltje, waarvan je de plot al ver vooruit kon voorspellen. Toch overkomt ons het vaak dat we zoiets essentieels als de kracht en de werking van de Heilige Geest over het hoofd zien. Het verhaaltje vinden we te simpel, maar de

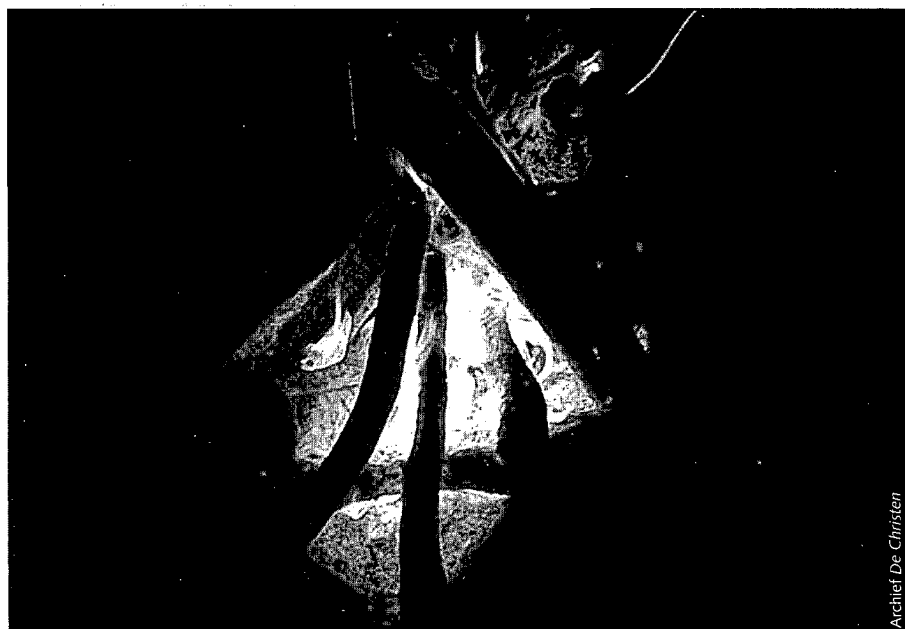
werkelijkheid van ons leven laat zien dat het zo simpel niet is.

Vuur op de vuurplaats

Het is duidelijk dat een gemeente niet zonder een vuurplaats kan. Alles in een gemeente hangt af van het vuur dat brandt. Je kunt dan wel verder uitstekend geoutilleerd zijn en alles wat je nodig hebt aan tangen en hamers in huis hebben, maar je hebt het vuur niet, dan kun je niets! Wat voor een gemeente geldt, is ook voor ons persoonlijk van belang. Voor het oog lijkt het met vele christenen tip top in orde. Ze zijn volledig uitgerust met alles wat nodig is. Ze houden zich aan allerlei regels en gewoonten, lezen op gezette tijden uit de Bijbel, bidden als het zo uitkomt, maar toch ontbreekt dit ene: het vuur...!

En juist dat vuur maakt alles uit. Het vuur bepaalt het grote verschil. Dat zorgt ervoor dat het ijzer gaat gloeien en dat er kan worden gesmeed. Soms moeten bij het smeden er de vonken van afvliegen. De hamer moet er aan te pas komen om de juiste vorm te verkrijgen. Een gemeente of ons geestelijk leven zonder vuur...? Dat zal toch niet waar zijn? Toen en toen hebben we het toch juist zo goed kunnen merken dat het vuur brandde? Ja, maar dat was toen en toen, maar hoe is het nu? Is het vuur nog wel aan of brandt het op een heel laag pitje? Misschien is er dan nog een heel ander attribuut nodig: een blaasbalg. Die moet er dan aan te pas komen om het vuur weer aan te wakkeren. Als we daarom gaan bidden, laat God zo'n gebed niet onverhoord.

Ds. Yme Horjus is voorganger van de Baptistengemeente Ede.

Unienieuws

Gemeente Opbouw Symposium op 25 juni in Kampen

*Waar zijn we nou helemaal
mee bezig?*

Van 1 april 2002 tot 1 april 2005 beleefde onze Unie een uniek proefproject: drie gemeenteopbouwwerkers, te weten Teun van der Leer, Anne de Vries en Peet Wijchers hielden vier gemeenten (Appingedam, Groningen-Noord, Krommenie en Pernis) met het planmatig en doelgericht werken aan de opbouw van de gemeente.

Op dit symposium worden de resultaten van dit project gepresenteerd, de zegeningen geteld en proberen we er lessen voor de toekomst aan te ontlelen. Wat zijn de uitdagingen voor onze Unie voor de komende tijd?!

Dit symposium is bestemd voor ieder die zich betrokken voelt bij de opbouw van de (zijn/haar) gemeente en de toekomst van onze Unie.

Programma

- 10.00 uur
Ontvangst met koffie en thee
- 10.30 uur
Opening: *Een vonk is al genoeg, maar zonder lange adem zal het niet gaan* (Teun van der Leer)
- 10.45 uur
Presentatie eindrapport proefprojecten door Peet Wijchers:
Welke zegeningen zijn te tellen en welke lessen te leren?
- 11.15 uur
Ervaringen uit de vier gemeenten
- 11.45 uur
Gesprek met de zaal o.l.v. Eduard Groen (voorzitter staf a.i.) rond stellingen als:
- Als we niet planmatig en doelgericht aan gemeenteopbouw werken, zijn we verkeerd bezig?
  - Elke gemeente zou van tijd tot tijd iemand 'van buiten' mee moeten laten kijken
  - Gemeenteopbouw zonder geloofsopbouw is zinloos
  - De Unie zou zich in de toekomst meer moeten richten op gemeentestichting
  - Bloeiende gemeenten zouden een deel van hun 'kapitaal' moeten delen met kwijnende gemeenten
- Om 12.30 uur is er een afsluitende maaltijd.

Het symposium wordt gehouden in het gebouw van de baptistengemeente te Kampen, Triangel 1. Het is prettig als u zich tevoren aanmeldt bij het DUB, zodat we weten op hoeveel mensen we voor de maaltijd kunnen rekenen. Dit kan eenvoudig door een telefoontje (030-2255660) of een mailtje naar administratie@baptisten.nl

Kampleiding gezocht

Ook deze zomer organiseert de NBJB weer tentenkampen en kinderkampen op 'De Strubben' in Schoonloo. De kinderkampen zijn bedoeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar en de tentenkampen zijn verdeeld in drie leeftijdsgroepen: 12 t/m 14 jaar, 15/16 jaar en 17 jaar en ouder. De eerste kampweek is van 23 t/m 30 juli en de tweede week van 30 juli t/m 6 augustus.

Wij zijn echter nog dringend op zoek naar enthousiaste mensen die deze zomer een kamp willen leiden.

Als kampleider ben je, samen met je medestafleden, verantwoordelijk voor minimaal 8 en maximaal 30 deelnemers. Dus: heb je zin om deze zomer iets leuks en nuttigs te doen, ben je minimaal 18 jaar en in staat om creatief vorm te geven aan een totaalprogramma waarin geloof, leven, ontmoeting en ontspanning prima samengaan? Dan ben jij degene die we zoeken! Kijk voor meer informatie over de kampen op www.nbjb.nl of stuur een mailtje naar info@nbjb.nl.

Res Nova klaar voor campagnes in de zomer 2005

De onderhoudsgroep van de Dordtse Evangelisatie gaat er van uit dat het binnenschip 'Res Nova' in de zomer 2005 weer ingezet kan worden voor campagnes. Er is de afgelopen tijd hard gewerkt om allerlei achterstallig onderhoud weg te werken en er werd een nieuwe vluchtweg gemaakt om te voldoen aan de laatste eisen. Hoewel het schip nu 102 jaar is, kan het er weer 'tegenaan'. Voor campagne-info: 078 - 6163368 (tel/fax)

Bert Spaans

Column over...

Signalen

S. Prost

In deze dagen gonst het van wetenswaardigheden en meningen over het jubileum van onze koningin: een vorstin van vlees en bloed, enorm werklustig en gedreven, het hart van onze natie. Een simpele vergelijking is te maken met de vorige paus, ook van vlees en bloed. Die het een jaar langer volhield te regeren. Bij de kroning van Beatrix tot koningin was er ook rook. Geen witte. En de schoorsteen ontbrak, omdat de oorzaak bij de krakerbeweging in Amsterdam lag. Hebt u er op gelet hoe zorgvuldig die pijp op het dak van de Sixtijnse kapel werd geplaatst en er ook weer is afgehaald? Ja, dat ding er weer 26,5 jaar zonder functie te laten staan zou nutteloos zijn. Ook zou dat voor brutale geesten weer aanleiding kunnen zijn om er - om wat voor reden ook - mee aan de haal te gaan. En wat al die kardinalen betreft, ze zijn nog steeds niet aan het eind van hun Latijn.

Maar goed, eerst in conclaaf (cum clave: met de sleutel) om biddend een nieuwe paus te kiezen. En daarna werd die keuze symbolisch kenbaar gemaakt door witte rook uit dat rookkanaal. Een overduidelijk signaal. Dat niet alleen met een pauskeuze te maken hoeft te hebben.

Signalen kunnen van levensbelang zijn. Dat geldt voor artsen bij het vaststellen van een diagnose. Leerkrachten in hun groepen vangen ook signalen op die van belang zijn om er op een wijze manier mee om te gaan. Evenzo betreft het hen die met de opvoeding te maken hebben. Bij uitstek zullen ouders met teenagers daar alert op zijn. Die gevoeligheid voor signalen zal in het gemeentelijk pastoraat ons ook wel duidelijk zijn. Geve God ons, in het algemeen priesterschap van gelovigen, die gevoeligheid die er ook bij Jezus Christus was en is. Tot heil van mensenlevens.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Appingedam: Samen op trektocht

Anne de Vries

Zo is het wel gegaan: de gemeente Appingedam en ik hebben samen een trektocht van 3 jaar achter de rug. Een trektocht, waarin we verschillende etappes hebben gelopen, zo nu en dan merkten dat we wat blaren hadden opgelopen (sommige op de tong), maar ook samen genoten hebben van wat God ons onderweg allemaal liet zien. Boven alles hebben we veel aan elkaar gehad – dat kan ik in elk geval persoonlijk zeggen en ik beluister stemmen uit gemeente en leiding, die hetzelfde zeggen. Als je samen op pad gaat, kom je dicht bij elkaar. Samen zoek je naar het doel van elke etappe. In geloofstermen: Samen probeer je de weg te volgen van Jezus in de huidige tijd. Het heeft ons een eind verder gebracht.

Startpunt

Op de jaarvergadering van 2002 begon voor mij het startpunt; de

raad en gemeente waren al eerder gestart onder leiding van br. Peet Wijchers. Dat ik het overnam was eerst een (enigszins teleurstellende) verrassing voor raad en gemeente, maar ze zijn zo vriendelijk geweest me toch mee te laten lopen – dat is kenmerkend voor Appingedam: gastvrijheid, openheid voor vreemden, inschikkelijkheid voor gasten. In elk geval – we startten met een driedubbele analyse van de situatie van de gemeente: De gemeente analyse van de Evangelische Alliantie (EA) op de bekende 8 groeikenmerken van 'Natuurlijk Gemeente Ontwikkeling', een eigen sterkte/zwakte analyse op een gemeenteavond en een serie persoonlijke gesprekken, die ik met leidinggevenden en betrokkenen in de gemeente mocht voeren. Uit de EA analyse bleek waar de gemeente goed in was: groeiende kringen en gaven-gericht werken; minimumpunten waren toerustend leiderschap en lief-

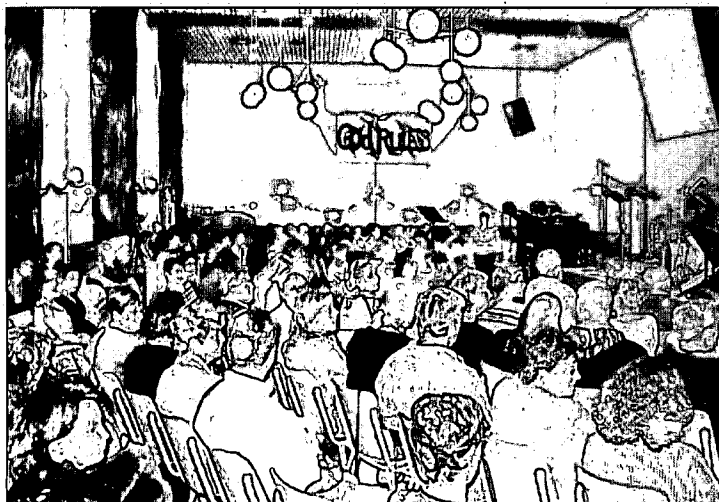
huis hebt om daarmee het gemeente opbouw proces te starten. Dat was dus niet volgens het boekje! Maar het leverde heel veel op.

Gavencursussen

In vijf gavencursussen kwamen ongeveer 70 leden en vrienden van de gemeente er achter welke gaven God hen persoonlijk gegeven had. Maar ze ontdekten nog meer – hoe leuk het is om in kleine kring over leven en geloof te praten. Bovendien moesten vragen beantwoord worden over hoe je je gaven zou kunnen inzetten in Gods koninkrijk. Er kwamen een aantal boeiende aanbiedingen van deelnemers tevoorschijn tot en met het schilderen van de dakgoot. Daarnaast bevorderden de cursussen de behoefte aan een voortgaand geloofsgesprek. Het droeg indirect bij aan de verdere groei van het kringenwerk in de gemeente. En regelmatig was er heerlijke (en soms zeer krachtige) soep om alles fysiek te overleven.

Kringenwerk

Nog eens in strijd met het boekje, maar wel met gezamenlijke instemming: Inzetten op kringenwerk! Er waren er vier aan het begin, plus nog een aantal kringachtige activiteiten. Na verloop van enige tijd besloot de gemeente op voordracht van raad en gemeente opbouw werkgroep iedereen in te delen in kringen, ook de mensen die niet aanwezig zouden kunnen zijn zoals ouderen en zieken. Het had wel wat voeten in aarde, de groepen moesten een paar keer opnieuw bijgewerkt worden, maar het lukte toch. Het aantal kringen

J.A. Blaak

Jeugddienst.

vermenigvuldigde zich ineens van vier naar negen. In de training van de kringleiders groeide de overtuiging dat kringenwerk gericht moet zijn op groei. Niet alleen de innerlijke groei als groep naar elkaar toe, maar ook de getalsmatige groei. Zelfs in dubbele zin: in aantal deelnemers en in aantal groepen. Het is zelfs een noodzakelijke groei om niet in een statisch gebeuren te belanden.

Dus was er op elke kring (2 x per maand) een lege stoel waarbij alle aanwezigen zich afvroegen, wie ze zouden kunnen vragen om er de volgende keer te komen zitten. Dus ontstond er ook (en eveneens via de gavencursussen) een speurtocht naar nieuwe kringleiders, die er vervolgens ook kwamen. Elke kring nam de zorg op zich voor een aantal mensen die niet actief konden wezen. De basis-zielzorg gebeurt in de kring, de bijzondere zielzorg in het zielzorgteam – een uitvloeisel van het ontdekken van de gave van de zielzorg bij een heel stel gemeenteleden. De kringleiderskring werd te groot (met 18 mensen is het heel gezellig...), dus komen er straks twee met elk een coach om het te leiden.

Liefdevolle relaties

Elk moment van geloofsgesprek bevordert liefdevolle relaties. In de verschillende gemeenteevonden kwam je telkens weer met anderen in gesprek. In de kringen leerde je elkaar en jezelf kennen. Om het nog wat doelbewuster te maken werd twee seizoenen lang in alle kringen gewerkt met het liefde-leer-proces van Christian A. Schwarz. Daarin gaat het niet alleen om bijbelse leer over de liefde van God en mensen, maar ook om praktische oefeningen. Ook in de toekomst verwacht gemeente en leiding dat de kringen (die in aan-

tal nog steeds groeien) het platform zullen zijn waar mensen leren elkaar van harte en getrouw lief te hebben met Gods liefde, die in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest (Romeinen 5:5).

Toerustend leiderschap

Toerustend leiderschap was de andere minimumfactor – en dat is het nog steeds (evenals liefdevolle relaties). Dus dat is niet erg opgeschoten? Het beeld van de tweede EA analyse (in 2005) laat wat anders zien. De gemeente is in alle groeikenmerken vooruitgegaan. Het gemiddelde steeg van 56 naar 72 (streefgetal per kenmerk is 65). Kortom: Het hele beeld is in positieve zin opgeschoven, terwijl de onderlinge rangorde min of meer gelijk bleef – dat krijg je misschien als je niet volgens het boekje werkt? Inmiddels zijn er allerlei initiatieven opgezet of bezig eraan te komen, die deze minimumfactor nog meer hopen te verbeteren.

Groei

Appingedam is een groeiende gemeente – ik roep in mijn enthousiasme dan maar: procentueel gesproken één van de snelst groeiende gemeenten van Baptist Nederland (toen ik dat de eerste keer riep, stonden de Appinge-dammers mij een beetje meewarig aan – wat zo'n GO-er allemaal wel niet roept! Ondertussen denken ze er net zo over.) De instroom van gasten was al gaande toen het pilotproject begon. De gezamenlijke trektocht heeft de werfkracht van de gemeente nog veel sterker gemaakt. Er is inmiddels een instroomroute voor belangstellende gasten en een opvang in de kringen. Er is zicht op de mensen buiten de kerk, de diensten zijn laagdrempelig, er komen voortdurend nieuwe gasten, zodat de behuizing inmiddels een probleem is, met name bij jeugddiensten.

Zou Appingedam zo'n groei aankund hebben zonder de resultaten van de gezamenlijke trektocht? Ik betwijfel dat zeer – waarschijnlijk was de opvang aanmerkelijk minder geweest (zelfs met een goed lopend verenigingsleven) en de capaciteit om mensen vast te houden ook. (Dus traditionele Baptisten Gemeenten die niet aan kringenwerk 2 x per maand willen, omdat het de verenigingen in de weg zit, denk hier maar eens over na!). De samenzang in de diensten

Rommelmart: een gemeente die naar buiten treedt.

heeft uiteindelijk een goede balans gekregen tussen oude en nieuwe liederen, geleid door een enthousiast combo (van minstens 30 leden, die deels bij toerbeurt dienst doen) en een aantal uitstekende zangleidsters en zangleiders, die de eerste helft van de dienst voor hun rekening nemen. De gemeente is eigenaar van haar eigen diensten en laat dat niet over aan die ene dominee of elke willekeurige gastspreker die langs komt. Dat is wel even wennen misschien voor gastsprekers, maar ik vind het geweldig!

Afsluiting en toekomst

Het pilotproject is afgesloten met dankbaarheid. Wie er meer over wil horen en lezen is welkom op het symposium op 25 juni in Kampen. Terugkijkend kun je zeggen dat er lastige etappes bij zaten, waarin soms verschil van visie optrad welke richting er gelopen moest worden. Maar uiteindelijk kunnen we vaststellen dat de Heer leiding heeft gegeven en zegen.

Het gemeente opbouwproces is nog niet voorbij. Het wordt voortgezet door raad, door de gemeenteopbouw werkgroep, door de fulltime gemeentetoeruster br. Roger Dragstra en door de gemeente zelf – als een gezamenlijke trektocht. Dat patroon leeft nu wel zo ongeveer bij de meeste deelnemers. Dat zorgt voor voortdurend gesprek en overleg met elkaar, met Gods Woord en met Gods Geest. Zo mag de gemeente van de Heer van dag tot dag met vreugde de weg van Christus gaan – die leidt tot groei in alle dimensies.

Ds. A. de Vries is parttime gemeentepopbouwwerker van onze Unie en voorganger van de Baptistengemeente Veendam.

Anne de Vries in gesprek met br. Derk Verhaag.

Het Loofhuttenfeest was in Jezus' dagen een zeer populair feest. Het was van oorsprong een herinneringsfeest aan de woestijntijd van Israël, maar tegelijkertijd een oogstfeest waarbij het binnenhalen van de wijnoogst werd gevierd. Het was dan in Jeruzalem een drukte van belang. Iedereen vierde het feest mee. Het was een echt volksfeest. Dat is nu nog zo. Het feest duurde in totaal acht dagen, waarbij de achtste dag gold als het hoogtepunt.

Dan ging in Jeruzalem de hele meute feestgangers naar de bron Siloam, vulde daar de meegebrachte kruiken en trok in een lange optocht naar het tempelplein waar het water uitgegoten werd in twee schalen die naast het brandofferaltaar stonden opgesteld. Het bijzondere van die schalen was dat daar buizen aan vastzaten die leidden naar het Kidrondal. Een priester sprak daarbij de woorden uit: 'Vol vreugde zullen jullie water putten uit de bron van de redding...' (Jesaja 12:3).

Op die achtste dag van het Loofhuttenfeest stond Jezus in de tempel en trok in dat feestrumoer ineens de aandacht. Hij begon te roepen. Het tafereel van de water plengende mensen en de buizen die naar het Kidrondal liepen, inspireerde Hem tot een boodschap voor de samengestroomde menigte:

'Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken! "Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft," zo zegt de Schrift.' Johannes voegt er nog aan toe 'dat Jezus doelde op de Geest, die zij die in hem geloofden, zouden ontvangen; de Geest was er namelijk nog niet, want Jezus was nog niet tot Gods majesteit verheven.'

'Rivieren van levend water uit je hart...'

(Johannes 7:37-39)

Yme Horjus

Waar ik vooral bij wil stilstaan is dat ene woordje 'uit'. 'Rivieren van

met dat woordje 'uit'. Dat is het grote verschil met alle andere feesten. Bij

Het geheim is dat voordat het *eruit* kan komen, het er eerst *in* moet zijn.

levend water zullen uit zijn binnenste vloeien...' Pinksteren heeft te maken

al die andere feesten gaat het vooral om het woordje 'in'. Dan gaat het om wat God *in* ons geïnvesteerd heeft. God heeft *vòór* ons en *zònder* ons iets gedaan dat *in* ons iets moet bewerken. Dat de Here Jezus in Bethlehem geboren is, dat Hij op Goede Vrijdag gestorven is, dat Hij op Pasen is opgestaan, dat Hij op Hemelvaartsdag is opgevaren naar de Vader. Dat is allemaal gedaan en gebeurd voor ons. God heeft *in* ons willen investeren. In onze redding. In onze bevrijding.

En van Pinksteren kun je dat eigenlijk ook weer zeggen. Ook op Pinksteren zijn wij de ontvangende partij. 'Hiermee doelde hij op de Geest, die zij die in Hem geloofden zouden ontvangen.' Dat woord *ontvangen*, daar kunnen we niet omheen. Daarom zegt de Here Jezus ook van Pinksteren: 'Laat wie dorst heeft bij mij komen en drinken'. Het water als symbool van de Heilige Geest gaat er dus weer *in*.

Archief De Christen

Het loofhuttenfeest herinnert aan de woestijntijd van het volk Israël, maar is ook een oogstfeest waarbij het binnenhalen van de wijnoogst werd gevierd.

zegt op dat feest dat je dan bij Hem moet zijn. Als je dorst hebt kun je bij Hem komen en drinken.

Het is duidelijk, de Here Jezus is de Gever van het levende water, de uiteindelijke bron. Maar heenwijzend naar het Pinksterfeest, zegt Jezus tegen zijn volgelingen toen en nu dat zij ook worden tot een bron van levend water. Hij is een bron, maar wij zijn ook een bron. Met Hem verbonden en van Hem afgeleid en van Hem afhankelijk. Zoals Jezus van

vrucht af te werpen. Er komt iets *uit*. Investering leidt tot *uit*vestering!

'Is daar nog iets uitgekomen?', vragen wij onszelf wel eens af. Heeft het nog iets opgeleverd?, bedoelen we. En nu zegt de Here Jezus hier: ja, dank zij de Geest zal er iets uitkomen. Al die investeringen van Kerst, Pasen enzovoorts zijn geen dood kapitaal, zijn geen investeringen in een bodemloze put, maar worden tot *uit*vesteringen van een wereldwijde oogst.

Het Pinksterfeest is ook het feest van het rendement. Het hemelse kapitaal dat God in ons geïnvesteerd heeft, begint rente op te brengen en vrucht af te werpen. Er komt iets *uit*.

zichzelf heeft gezegd dat Hij het licht der wereld was en tegelijkertijd ook van ons kon zeggen dat wij het licht der wereld zijn.

Als wij onze levensdorst door Jezus laten lessen, dan komt dat levende water van zijn genade en heil onze levens binnen. Na al die andere feesten is het Pinksterfeest het afsluitende feest van Gods investeringen. Alles was erop gericht om geweldige dingen *in* ons leven te brengen. Maar het Pinksterfeest was ook het feest van het rendement. Het hemelse kapitaal dat God in ons geïnvesteerd heeft, begint rente op te brengen en

Al die *innen* worden *uiten*. Het Loofhuttenfeest als feest van de oogst wordt op die dag, toen Jezus deze woorden sprak, een voorafschaduw van de oogst van Pinksteren. Het water uit de Siloambron dat uitgegoten werd in die twee plengschalen met buizen naar het Kidrondal, is symbool van wat Gods Geest gaat doen in de harten van mensen. Zij worden zelf bronnen van levend water door de Heilige Geest. Doorgevers en uitstralers van Gods heil en genade aan mensen.

Ds. Y. Horjus is voorganger van de Baptistengemeente Ede.

Van de Heer uit gaat het dus bij ons naar binnen. Wij drinken het op, of beter: wij drinken het in. Maar het kenmerkende van Pinksteren is toch dat het water, het water des levens er bij de gelovigen – ja ingaat, maar er ook weer uitkomt. *Uit*. 'Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in mij gelooft...'

Het geheim is wel dat voordat het *eruit* kan komen, het er eerst *in* moet zijn. Daarom is die uitnodiging van Jezus op dat tempelplein ook zo geweldig. Staande bij die twee schalen met de buizen naar het Kidrondal, mogen mensen bij de Here Jezus komen met hun levensdorst.

Er zijn zoveel mensen met dorst. Ze verlangen naar echt water dat hun levensdorst kan lessen. Mensen kunnen soms van alles hebben en bezitten en toch ongelukkig zijn. Ze weten vaak niet hoe het komt, maar er is een onvervuld verlangen naar wat echte zekerheid en voldoening geeft. Er is een heimwee diep in hun hart naar het ware geluk. Naar vrede met God, naar verzoening van schuld, naar verlichting van pijn van binnen. Jezus

De bron Siloam.

'Overdag werkte ik, 's avonds leefde ik'

Gerrit van Vliet, 60 jaar organist en koordirigent

Selma Talsma

Dit jaar is Gerrit van Vliet zestig jaar werkzaam als dirigent en organist. Reden genoeg om op één van de eerste mooie voorjaarsdagen van het jaar op de fiets naar echtpaar van Vliet te togen. Maar hoe vat je zestig bevolgen jaren samen?

Begonnen vlak na de Tweede Wereldoorlog als dirigent van een dameskoor

en nu in 2005 nog even gedreven als dirigent van het Christelijk Bildts Mannenkoor en het Gemengd Koor Parkkerk van de Baptisten-gemeente Leeuwarden. Welke vraag ik ook stel, één constante komt telkens weer terug in de antwoorden van Van Vliet: het eindeloze plezier waarmee hij alle jaren samen met andere mensen muziek heeft gemaakt.

Wat waren voor u de hoogtepunten in de afgelopen zestig jaar?

"Een heel mooi moment vond plaats in 1979. Vier koren waaraan ik leiding gaf, traden gezamenlijk op in de Gereformeerde kerk in Burgum. In totaal zongen zo'n 175 man onder mijn leiding en de zaal zat helemaal vol. Gelukkig is destijds de muziek opgenomen en kortgeleden heb ik daar nog een CD van ontvangen. Het klonk prachtig. Vorig jaar hebben de twee koren die ik nu leid ook gezamenlijk opgetreden. Dat beviel zo

goed, dat doen we zondag 1 mei weer in de Kruiskerk in Burgum."

"Een andere bijzondere dag was in 1995. Die dag moest ik samen met mijn vrouw 's ochtends klaar staan. Met stropdas om, werd nog nadrukkelijk door onze schoondochter Ank vermeld.

Nietsvermoedend stapten we in de taxi die voorreed. We reden naar het stadskantoor van Leeuwarden, waar allemaal bekenden ons opwachtten. Pas in de zaal, toen bestuursleden van het Christelijk Mannenkoor Patrimonium binnenkwamen en er een kistje op tafel werd gezet, begon het me te dagen. Ik ontving de gouden eremedaille, verbonden aan de orde van Oranje Nassau."

Wat is er in zestig jaar tijd veranderd in de muziek?

"Een belangrijk verschil met vroeger is, dat we tegenwoordig stukken ook in andere talen kunnen zingen. Hierdoor is de keuze uit muziekstukken groter geworden. We zingen minder Johannes de Heer liederen, terwijl buitenlandse invloeden steeds groter worden."

"Wat niet veranderd, is het vak van dirigeren zelf. Het blijft mensenwerk.

Br. Jan de Boer (rechts) bedankt br. Van Vliet namens de gemeente.

Het omgaan met mensen verandert niet. Het gaat erom dat mensen met plezier een muziekstuk leren. Wanneer het om een moeilijk stuk gaat, dan moet ik de muziek erin 'pompen': stukje bij beetje en veel herhalen. Laatst vertelde een vrouw dat zij een bepaald lied al eens had moeten oefenen bij een ander koor, met een andere dirigent. Ondanks oefenen was het hen niet gelukt. Datzelfde lied leerde ik het koor in 45 minuten. Dat bedoel ik met mensenwerk. Een enkele keer lukt het mij ook niet. Een lied dat ik heb uitgekozen, slaat niet aan. Dat is dan mijn vergissing en niet die van het koor."

Ten slotte, nog een prikkelende stelling. Een kerk zonder orgel is geen kerk!

Voor organisten is een kerkorgel een koninklijk instrument. Dus ja, in de kerk hoort een kerkorgel. Ik vind het nog steeds prachtig om dit instrument te bespelen. Voor de geloofsbeleving zou het niet moeten uitmaken welk instrument wordt gebruikt. Maar een orgel kan zoveel vertolken (Van Vliet laat een fragment op CD horen: een briesend paard uit Psalm 33. En inderdaad, je ziet het voor je). Daarom vind ik het jammer dat er steeds minder belangstelling is voor het orgel en het koor, ook binnen onze eigen gemeente. Natuurlijk, ook de jeugd heeft recht op haar eigen instrumentkeuze. Maar ik blijf hopen dat zij, wanneer ze wat ouder zijn, toch nog interesse krijgen voor orgelmuziek en het koor.

Zr. S. Talsma is lid van de Baptisten-gemeente Leeuwarden.

Met een olifant de hei op

Harm Jut

Op 27 en 28 mei a.s. zullen wandelaars op de hei in Drenthe een merkwaardig schouwspel kunnen zien. Een groep jongeren die met een twee meter hoge olifant over de hei fietsen. Hoe is dat mogelijk? Waar gaat dat naar toe? 'Met een olifant de hei op' is een initiatief van de jeugdgroep van de Baptistengemeente Emmen 'De Bron'. Komende zomer hopen 12 jongeren uit deze gemeente naar Oeganda af te reizen om daar te helpen bij de bouw van een kinderkuis. Gedurende drie weken blijven zij in Oeganda. Door de actie hopen zij veel geld bij elkaar te krijgen.

Het idee om naar Afrika te gaan leefde al langere tijd in de jeugdgroep. Dat had te maken met het verlangen met een andere cultuur kennis te maken en te leren van wat mensen daar doen. Tegelijkertijd wilden de jongeren praktisch de handen uit de

mouwen steken. Praten over zending is mooi, maar daadwerkelijk helpen doet veel meer.

In 2004 ontstond contact met het zendingssechtpaar Piet en Pita Buitendijk. In de buurt van Kampala hebben zij een kinderkuis waar enige tientallen weeskinderen worden opgevangen. Deze kinderen zijn hun ouders kwijtgeraakt door oorlog, malaria of door de ziekte aids. Oeganda kent niet minder dan 3,4 miljoen weeskinderen. Hun verhalen zijn vaak hartverscheurend. Kinderen worden achtergelaten bij een bushalte, of kinderen worden gevonden in een vuilnisbak. Piet en Pita Buitendijk hebben zich het lot van deze kinderen aangetrokken en proberen hen een nieuwe toekomst te geven.

Omdat er zoveel weeskinderen zijn en er maandelijks kinderen bijkomen zijn Piet en Pita Buitendijk op zoek gegaan naar een grotere locatie. Met behulp van de Nederlandse ambassade hebben zij het afgelopen jaar de beschikking gekregen over een groot stuk land. Inmiddels is daar de bouw begonnen van een nieuw kinderkuis. Wanneer dit nieuwe kinderkuis klaar is, zullen ongeveer 100 kinderen kunnen worden opgevangen.

Op het terrein wordt een onderkomen neergezet voor de kinderen, maar er komt ook een

school bij en op termijn zal er een kerk worden gebouwd. De jeugdgroep uit Emmen heeft zich ten doel gesteld een groot deel van de bouw van de school te bekostigen. Bij elkaar hopen zij 20.000 Euro voor het project te verzamelen. Via een regeling van het ministerie van ontwikkelings-samenwerking zal dit bedrag worden verdubbeld. Inmiddels heeft de jeugdgroep door acties bijna 16.000 Euro opgehaald. Het resterende bedrag wil de jeugdgroep ophalen door een sponsorfietsstocht met de olifant.

Hoe ziet deze actie er uit? Op 27 en 28 mei a.s. zullen de jongeren gedurende 24 uur fietsen door Drenthe en Groningen. Zij starten 's avonds om 22.00 uur en fietsen in twee groepen door tot de volgende avond 22.00 uur. Tijdens hun tocht hopen zij twintig Baptistengemeenten te bezoeken. De gemeenten ontvangen een Afrikaanse groet en gevraagd wordt of zij een aandeel in dit project willen nemen. Na een korte stop in de gemeente vervolgt de olifant dan weer zijn weg.

Maisverkoop op de AV2005.

De jeugdgroep is erg gemotiveerd om aan de slag te gaan. Afgelopen tijd is er intensief contact geweest met de mensen in Afrika en opeens wordt duidelijk dat je, als een paar jongeren in Nederland, voor kinderen in Oeganda een nieuwe toekomst mogelijk kunt maken. Wie wil daar nu niet aan bijdragen?

Meer informatie over de acties van de jeugdgroep Emmen 'De Bron' vindt u op: www.debronemmen.nl/uganda en meer informatie over het kinderkuis vindt u op www.nacmu.org. Giften voor het project kunnen gestort worden op gironummer 17139 t.n.v. Baptistengemeente Emmen 'De Bron', Emmen, o.v.v. Oeganda project.

Ds. H.G. Jut is voorganger van de Baptistengemeente Emmen 'De Bron'.

Piet en Pita Buitendijk met de kinderen van Noah's Ark.

Samen in Beweging op 28 mei 2005

Een bijzondere
dag voor de
vrouwen uit
onze Unie

Een dagje er even lekker tussenuit. Wie wil dat niet? Ontspanning, gezelligheid, ontmoeting, ideeën opdoen, een leerzame lezing, genieten van een heuse kunstmarkt à la Mont Martre in Parijs, een bij jou passende workshop bezoeken en een bijzondere viering tot besluit.

steken we elkaar een hart onder de riem o.a. in het samen zingen onder begeleiding van de band Yust 4 U.

In de tweede plaats kunnen we deze dag gebruiken om in een ontspannen sfeer samen te zijn rond een thema dat niet alleen over beweging gaat, maar ook in beweging zet. Tijdens

de viering zelfs letterlijk. Samen in beweging dus! Het is het jaarthema van de Nederlandse Baptistenvrouwen Beweging, maar daarmee ook van het taakveld Vrouwenwerk van onze Unie.

De NBVB en het taakveld vrouwenwerk organiseren deze dag samen. Met elkaar verlangen we er naar

ook heel creatief. Deze dag kunt u daar al iets van proeven in sommige workshops. In één ervan gaan we zelfs in gesprek over de vraag hoe we als vrouwen daadwerkelijk veel voor elkaar kunnen betekenen. Er zijn dan ook sterk van elkaar verschillende workshops.

Dat brengt ons bij de derde reden deze dag te gebruiken. We kunnen erg veel van elkaar leren. Zeker op het terrein van de creativiteit. De kunstmarkt levert niet alleen veel kijkgenot en Franse gezelligheid, maar inspireert ook om zelf thuis aan de slag te gaan. Een enkele activiteit wordt zelfs in een workshop voortgezet.

U bent vanaf 9.30 uur welkom in Cultureel Centrum te Harderwijk, Stationslaan 26. De koffie en thee staan klaar. Om 10.00 uur begint het programma en rond 16.30 uur besluiten we deze bijzondere bijeenkomst. De toegangsprijs 10 Euro p.p.

Ds. P. Wijchers is taakveldverantwoordelijke voor het taakveld vrouwenwerk.

Dat zijn de ingrediënten van wat een sprankelende dag gaat worden. 28 mei verzamelen zich, naar we verwachten, honderden vrouwen van jong tot oud in het Cultureel Centrum te Harderwijk. We zouden de kans om deze dag te gebruiken niet voorbij moeten laten gaan.

Hoezo gebruiken?

In de eerste plaats om te zien dat er meer (jonge en oudere) vrouwen in onze geloofsgemeenschap zijn die iets voor elkaar en anderen willen betekenen dan jij alleen. Vrouwen die hun christen zijn in onze samenleving op een passende wijze invulling willen en kunnen geven. En wel zo dat het bemoedigt en inspireert. Zo

om de komende jaren voor alle vrouwen binnen onze geloofsgemeenschap veel te mogen betekenen. We willen nog veel vaker dit soort dagen organiseren, maar we willen ook regionaal en plaatselijk bij deze tijd passende vormen van toerusting en training verzorgen. Dat kan in de vorm van cursusaanbod, maar

Allerlei

Open Doors 50 jaar

De stichting Open Doors staat al 50 jaar op de bres voor vervolgte christenen in de wereld. Het werk bestaat vooral uit de drieslag bijbels, training, hulpverlening. In dit jubileumjaar wil Open Doors een extra inspanning leveren voor de vervolgte christenen, en het werk drastisch opvoeren. Dat zal niet meevallen, want in 2004 heeft de van oorsprong Nederlandse stichting ook al een flinke sprong voorwaarts gemaakt.

In 2004 werden bijna 4,4 miljoen bijbels, kinderbijbels, studiebijbels en andere bijbelse boeken afgeleverd bij vervolgte christenen in de wereld. Dat is 15 procent meer dan in 2003. (Sinds de introductie van de Chinese kinderbijbel in 1993 heeft Open Doors er in totaal 1.341.447 van afgeleverd.) Meer dan 124.000 kerkelijke leiders kregen een training, variërend van een meerjarige opleiding tot een studiebijeenkomst waarin een specifiek onderwerp werd behandeld. Dat is 3 procent meer dan in 2003.

De derde tak van het Open Doorswerk, sociale hulpverlening, is het afgelopen jaar nog sterker gegroeid, met 30 procent. Hieronder moeten zelfredzaamheidsprojecten verstaan worden, bedoeld om gemarginaliseerde christenen een betere kans op een bestaan te geven. Te denken valt aan alfabetisering, beroepsonderwijs en microkredieten. In landen met veel werkloosheid en armoede worden christenen dikwijls nog zwaarder getroffen.

De laatste twee decennia zijn pastoraat en kerkelijk leiderschap steeds belangrijker geworden voor Open Doors. In de landen waar Open Doors werkzaam is, zijn maar weinig mogelijkheden voor christen en om zich daarin te bekwamen. Dat wil niet zeggen dat de bijbelbehoefte minder is geworden, integendeel. "Vandaag de dag is er meer vervolging dan in de dagen van het IJzeren Gordijn", zegt Johan Companjen, internationaal directeur van Open Doors. "Wij staan op de bres voor de vervolgte christenen, dat blijft ons motto."

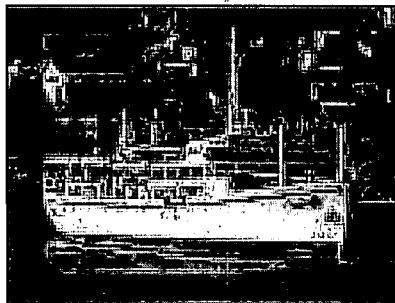
Meer info: www.opendoors.nl

OpenDoors

Op de bres voor vervolgte christenen

LOGOS II komt naar Nederland

Officieel moest de LOGOS II uit de vaart, maar vanwege de vertraging rond de renovatie van de LOGOS HOPE blijft het schip ook na mei in de vaart. Dit houdt o.a. in dat de LOGOS II D.V. van donderdag 1 tot donderdag 22 september 2005 naar Nederland komt. De planning is dat het schip dan twee Nederlandse havens zal bezoeken. Allerlei activiteiten zullen dan op en rond het schip plaats vinden. Vanaf juni is een programma-overzicht te verkrijgen.

Meer informatie op www.operatie mobilisatie.nl

Studiedag over de eindtijd

De meeste predikers durven hun vingers niet te branden aan de uiteenlopende standpunten over eschatologie en de eindtijd. In zijn boek

The Return of Christ geeft dr. Lemmer du Plessis een gebalanceerd totaalbeeld over wat er zal gaan plaatsvinden in relatie tot onze totale wereldgeschiedenis. Dr. Lemmer du Plessis is zeer geraakt door het plan van God. Daarom zal hij onder bovengenoemde thema spreken op de VPE-studiedag van zaterdag 21 mei te Urk. Hij zal op een boeiende wijze delen vanuit zijn hart en met zijn enorme kennis op theologische wijze gedetailleerd uitleg geven.

Discussiebijeenkomst over Europese grondwet

De Raad van Kerken in Nederland houdt op 19 mei van 13.00 tot 16.30 uur een bijeenkomst over de Europese grondwet in de

Bergkerk in Amersfoort. Het thema is 'Europese grondwet: ja of nee? Een visie van de kerken'.

Sprekers tijdens deze discussiemiddag zijn onder andere Ad van Luyn, bisschop van Rotterdam en vice-president van de Commissie van bisschoppenconferenties van de Europese Unie (COMECE) en Bas Plaisier die niet alleen synodescriba van de Protestantse Kerk in Nederland is, maar ook lid van het dagelijks bestuur van de Conferentie van Europese Kerken (CEC). Berma Klein Goldewijk, voorzitter van de beraadsgroep 'gerechtigheid en duurzaamheid', zal de visie van de raad op dit terrein verwoorden.

De Bergkerk staat aan de Dr. Abraham Kuijperlaan 2 in Amersfoort, tel. (033) 461 79 17. U kunt zich voor deze discussiemiddag aanmelden bij de Raad van Kerken in Nederland, tel. (033) 463 38 44, e-mail rvk@raadvankerken.nl.

God ervaren in de Bijbel?

De Nieuwe Bijbelvertaling verscheen eind oktober. In de vorm van NBV komt de Bijbel tot ons in frisse, eigentijdse bewoordingen. En omdat Agapē mensen wil uitdagen de Bijbel te lezen, hebben we tegelijkertijd 'Spreekend Boek' uitgebracht. Dit boek daagt je uit de Bijbel met nieuwe ogen te gaan lezen en is een eigentijds hulpmiddel voor evangelisatie. 'Spreekend Boek' kost € 4,50. Voor verspreiding via evangelisatieacties gelden speciale prijzen. Meer info: www.agape.nl of www.spreekendboek.nl

Hoogezand, klus geklaard

Ans Kanning

We moeten door, er is geen weg terug. Deze gedachte moet een aantal mensen van de Baptistengemeente Beukemastraat toch wel door het hoofd gespeeld hebben. Maar de klus is geklaard. Met een gevoel van grote dankbaarheid gingen zaterdag 23 april de deuren open van het vernieuwde kerkgebouw in Hoogezand.

Na een periode van wikken en wegen, voorbereiding, vergunningen aanvragen, financiële beramingen, dan de eerste sloopwerkzaamheden. Op zondag 5 september 2004 deed koster Harry Stadens onder toeziend oog van leden en vrienden de deur van de kerk aan de Beukemastraat voor het laatst op slot. Waarna de gemeente naar haar tijdelijk onderkomen, schoolgebouw Rehoboth, fietste. Bijna negen maanden heeft men hier alle kerkelijke activiteiten kunnen ontplooiën. Een fijne oplossing voor de bouwperiode.

Er brak een tijd aan van intensief werken. Hoe zou het gaan? Met grote dankbaarheid is vast te stellen dat God het werk heeft gedragen. Met het aannemingsbedrijf was afgesproken dat veel werk in zelfwerkzaamheid gedaan zou worden. Vele vrijwilligers voerden een monsterklus uit. Tot grote verbazing van de aannemer,

die vanuit eerdere ervaringen het idee had dat de zelfwerkzaamheid maar een poosje goed zou gaan. Niets was minder waar: de opkomst bleef onverminderd goed. Er werd met overgave en gedrevenheid gewerkt. Maar toch werd steeds meer uitgezien naar het moment dat het vernieuwde gebouw aan de Beukemastraat weer zou kunnen worden betrokken.

Op zaterdag 23 april was het zover. Om 14.00 uur werd onder grote belangstelling van genodigden, buurtbewoners, leden en vrienden het gebouw officieel geopend. Voorzitter van de Raad Fokko van der Struik noemde zich in zijn openingswoord een gelukkig mens. En hij was niet de enige. Grote vreugde en dankbaarheid, maar ook opluchting dat de klus was geklaard. Dank werd uitgesproken naar de burgerlijke gemeente, de Baptisten Unie Bouwstichting, de bouwcombinatie, de onderaannemers, architect Jur Drenth uit Delfzijl. Ook naar broeders van de Baptistengemeente Muntendam die hielpen met het stukadoorswerk, de eigen mensen uit de gemeente, die verantwoordelijk waren voor de vele acties om het financiële plaatje rond te krijgen, alle vrijwilligers. Bovenal werd God gedankt. Hij gaf gezondheid en kracht, bewaarde voor ongelukken, er was een goede werksfeer.

Tijdens de opening was de burgerlijke gemeente vertegenwoordigd door loco-burgemeester R. Stäbler. Hij feliciteerde met het prachtige resultaat van de verbouw. Namens de Unie van Baptistengemeenten sprak ds. Anne de Vries, die zijn wortels in de gemeente Beukemastraat heeft. In zijn toespraak noemde hij dat het kerkgebouw op zich geen heilige plaats is, maar dat de plek heilig wordt als God aanwezig is. Het kerkgebouw is af, maar de Kerk wordt

gevormd door mensen. Ds. De Vries, moedigde de gemeente aan Gods werk te doen, gericht op mensen die God niet kennen. Dat werk gaat door. De openingshandeling werd verricht door de Bouwcommissie, die de sleutel van de kerk terug gaf aan de Commissie van Beheer.

Open Kerk

Na de officiële opening was er een Open Kerk. Het resultaat van al het werk oogstte terecht veel bewondering. Van crèche ruimtes tot consistorie en van keuken tot kerkzaal, alles is smaakvol en licht, straalt rust en tegelijk dynamiek uit. En in de nok (!) van de oude kerkzaal is een prachtig jeugdhonk gerealiseerd. Op het programma stond verder een maaltijd voor de hele gemeente, een dankstond en een feestavond. Zondag 24 april werd de eerste eredienst gehouden. Met medewerking van o.a. brassband Elad uit Muntendam.

Theatergroep Levend Water uit Drachten verzorgde 's middag een theatermiddag. 's Avonds was er een gospelconcert door Make up your Mind uit Almere.

Nu verder

Buurtbewoners vroegen zich af waar de motivatie voor de verbouw van de kerk vandaan kwam. We konden uitleggen dat Jezus Christus onze motivatie is, Hij is ons doel. De uitslag van een enquête voor een nieuwe naam voor de kerk werd bekend gemaakt: het vertrouwde "Baptistengemeente Beukemastraat" bleek de voorkeur te hebben. Zo gaat de gemeente verder. Vanuit een gebouw, waar je je thuis kan voelen, erop uit om mensen het Goede Nieuws te vertellen, waarvan het kruis aan de voorgevel een stille getuige is. In de nieuwe kerk staat het doopvont leeg te wachten. Op 29 mei mag het gevuld worden, er zijn drie mensen die hun leven willen toevertrouwen aan de Here Jezus. Prijs de Heer voor al Zijn weldaden!

Zr. A. Kanning is lid van de Baptistengemeente Hoogezand Beukemastraat.

**Vrouwendag
28 mei 2005**

SAMEN IN BEWEGING

De aanvang van het programma is 10.00 uur en vanaf 9.30 uur is er koffie.
Het totale programma is gepland tot 16.30 uur.

Er is een **morgenprogramma** met als spreker mev. *Nely de Haan* en de vertelkunstenaar mev. *Janna van den Berg* laat ons van haar kunnen genieten. Muzikale begeleiding en een optreden is er van *Just 4 U*. De leiding is in handen van mev. *Willy Gerritsen-Kolbe*.

Er is een **middagpauzeprogramma** met een kunstmarkt.

Er is een **middagprogramma** met Workshops.

De dag wordt beëindigd met een **viering** o.l.v. *dh. Peet Wijchers*.

De prijs is €10,-
Kaarten kunnen worden besteld via de plaatselijke afdelingen van de NBVB of rechtstreeks door overmaking van het entreegeld op postbank 811940 - Nederlandse Baptisten Vrouwen Beweging te Westervoort - met vermelding Ontmoetingsdag.
De voorverkoop is tot uiterlijk 20 mei.

Adres:
Cultureel Centrum H
Stationlaan 26

Doopdiensten

Midden-Betuwe (wijkgemeente Veenendaal): Marcel Janssen (37 jaar), Judith Janssen (35 jaar), Renee Molendijk (16 jaar), Christiaan Beek (32 jaar), Jan Simonse (31 jaar) en Gretha Simonse (30 jaar); Veendam: Greet Berends (33 jaar).

Adressen

- De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Harderwijk is: z. H.M. Wandel-Lamain; Karel Doormanstraat 39, 3861 GB Nijkerk, tel. 033-2454489.
- De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Emmeloord is: br. H. Dikken, Groenestraat 30, 8325 AZ Vollenhove, tel. 0527-244180

*De Heer is mijn Herder
Psalm 23:1*

Op de leeftijd van 92 jaar is van ons
heengegaan onze zuster

AKKE GORTER-DIJKSTRA

8 april 2005.

Baptistengemeente Sneek.

Zo blijven dan: Geloof, hoop en liefde,
maar de meeste van deze is de liefde.
1 Cor. 13: 13

In vol vertrouwen op haar Heer is op 11
april 2005 overleden onze zuster

GRIETJE HABING-HENDRIKS

in de gezegende leeftijd van 95 jaar.

Baptistengemeente Emmen Het Baken.

*Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt
Mijn.
Jesaja 43:18*

Op 21 april 2005 is overleden onze
zuster

**MARCHIEN FOGET -
VAN DER LAAN**

op de leeftijd van 88 jaar.

Baptistengemeente 'De Hoeksteen'
Veendam.

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

☎ 0591-623963

www.van-der-graaf.nl

Emmen - Heerlen - Amsterdam

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 3 juni 2005. De deadline voor dit nummer is 23 mei 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel gereedigd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.

Opzeggingen van het abonnement: schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798;

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op daisy cd-rom en in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

Kampleiding gezocht

Ook deze zomer organiseert de NBJB weer tentenkampen en kinderkampen op 'De Strubben' in Schoonloo. De kinderkampen zijn bedoeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar en de tentenkampen zijn verdeeld in drie leeftijdsgroepen: 12 t/m 14 jaar, 15/16 jaar en 17 jaar en ouder.

De eerste kampweek is van 23 t/m 30 juli en de tweede week van 30 juli t/m 6 augustus.

Wij zijn echter nog dringend op zoek naar enthousiaste mensen die deze zomer een kamp willen leiden.

Als kampleider ben je, samen met je medestafleden, verantwoordelijk voor minimaal 8 en maximaal 30 deelnemers. Dus: heb je zin om deze zomer iets leuks en nuttigs te doen, ben je minimaal 18 jaar en in staat om creatief vorm te geven aan een totaalprogramma waarin geloof, leven, ontmoeting en ontspanning prima samengaan? Dan ben jij degene die we zoeken! Kijk voor meer informatie over de kampen op www.nbjb.nl of stuur een mailtje naar info@nbjb.nl.

Verslag voorjaars volleybaltoernooi

23 april

Op 23 april werd in Roden ook dit jaar weer het voorjaars volleybaltoernooi georganiseerd. Zoals gebruikelijk begonnen we deze dag met gebed. Het was voor ons de 2e keer dat we meededen aan dit toernooi en we waren zelfverzekerd. Tijdens een door ds. A. de Vries gehouden sterkte/zwakte analyse bij ons in de gemeente, kwamen onze volleybal teams er als uitermate sterk in naar voren. In de praktijk viel het tegen, want beide teams hebben slechts één wedstrijd gewonnen. Toch hebben we er een goed gevoel aan overgehouden, omdat het fijn is samen met 23 teams sportief met elkaar bezig te zijn. Mensen ontmoeten en binding met elkaar voelen, is de rijke zegen die we hebben overgehouden aan deze dag. Voor spannende actie foto's kunt u binnenkort kijken op www.nbjb.nl

Namens de Baptistengemeente Groningen-Zuid,
Diana Hof

Flevo Festival

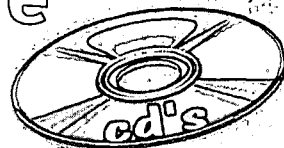
Het thema PASSION, heart & soul vormt dit jaar de kapstok voor het Flevo Festival 2005 dat gehouden wordt van 11 tot 14 augustus. De volgende sprekers zijn tot nu toe geboekt om dit thema vanuit hun eigen invalshoek te belichten:

Tiemen Westerduin (HIGJB) gaat spreken over passie, jong zijn en seks. De veelgevraagde Engelse spreker Ruth Valerio, bekend van het boekje *I is for Lifestyle* zal in samenwerking met Time to Turn jongeren uitdagen om hun levensstijl onder de loop te nemen. Wim Hoogendijk (NEM) zal spreken over de Bijbel en oordeel; is dat nog wel van deze tijd? Rob Favier (liedjesschrijver, zanger, theoloog) deelt zijn passie voor muziek, mensen en God. Ron Becker (VIC) stelt dat je echt heel jong kunt zijn om Gods passie aan anderen te laten zien. Ds. Dick van Keulen zal bewijzen dat Passie niet leeftijdgebonden is, maar dat het bestemd is voor iedereen met een kloppend hart.

Jan den Ouden (Operatie Mobilisatie) spreekt over leven met heart & soul in een bijeenkomst waarin de band Life de worship zal leiden. Vanuit het project Psalmen voor Nu zullen 2 psalmen worden aangeleerd die tijdens de Outburst op zondagmorgen worden gezongen en op elke Flevo-morgen wordt gestart met een Wake up worship-lounge! Sprekers die al eerder bekendgemaakt werden zijn Tony Campolo (USA) en Ron van der Spoel (NL).

Take my life

- Scott Underwood

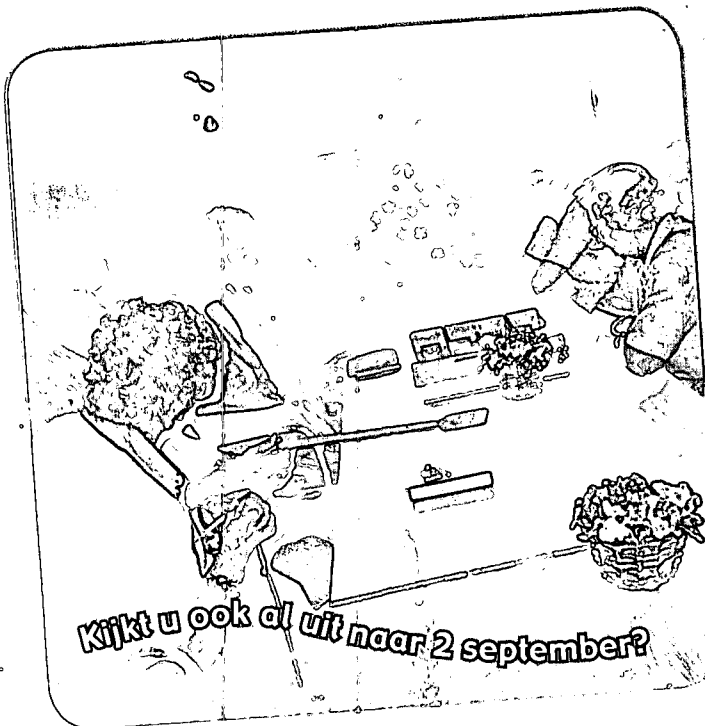
Maak (opnieuw of voor het eerst) kennis met Scott Underwood: een prachtige stem, geweldige teksten, jazzy aanbidding. Het album heeft de 'Editor's Choice Award' gewonnen in de VS. Wil je weten waarom? Surf naar www.vineyardmusic.com voor een voorproefje. Euro 16,95.

De Christen

Hoe vol is de rugzak van Pernis?

Kijkt u ook al uit naar 2 september?

De betekenis van Jannes Reiling
voor het Nederlandse baptisme

Inhoud

European Baptist Mission bijeen
in Emmen
Nieuwe wegen naar de toekomst 3

De buurman heet Machmud
Over de zin en onzin van
integratie 4

Onthulling herdenkingszuil 5

Column over... *Golven* 5

Hoe vol is de rugzak?
Het zelfverzorgende vermogen
van de Baptistengemeente
Pernis! 6-7

Prof. dr. Jannes Reiling
(1923-2005)
Zijn betekenis voor het
Nederlandse baptisme 8-9

De Ouderenweek: "Ik kijk nu
al uit naar 2 september" 10-11

Harderwijk viert 40-jarig
jubileum op boot 12

Allerlei 13

In Memoriam: ds. Pier van
der Werf 14

Unienieuws 14-15

Jongerenpagina 16

Foto's voorkant:
P. Wijchers
A.C. Swama-Noordijk
R. Reiling

Terugblik

In tijdschriften en kranten wordt wel eens een terugblik gegeven naar een bepaalde datum. In een maandblad zie je dan bijvoorbeeld beschreven wat er 25 jaar geleden is gebeurd en in de krant staat een rubriek als "tien jaar geleden gezegd....".

Ik moest er aan denken toen ik op zondag 15 mei jl. aanwezig was bij de onthulling van de herinneringszuil ter gelegenheid van het feit dat precies 160 jaar geleden de eerste 7 mensen op hun geloof werden gedoopt door onderdompeling. In een verslag van zr. Blaauw kunt u er in deze *De Christen* meer over lezen.

Ds. Chris Eijer was één van de sprekers. Hij stond stil bij het belang van de historische plek in Gasselternijveen. "Vandaag is het 160 jaar geleden dat hier een bijzondere gebeurtenis plaatsvond. Niet dat de mensen te hoop liepen om toch maar niets hiervan te missen. Integendeel. Slechts acht mensen waren hierbij betrokken (de doopkandidaten en br. Kobner uit Hamburg die hen doopte). Het waren gelovige mensen die uit de Nederlands Hervormde Kerk hier in Gasselternijveen gegaan waren, omdat ze niet anders konden. Onder leiding van hun voorganger ds. Elias Feisser waren ze tot het inzicht gekomen dat persoonlijk geloof en persoonlijk beleden geloof in de doop de gemeente van Christus vorm geeft. Dat dit met veel moeite en strijd gepaard ging, laat zich niet moeilijk raden."

Die pinkster-ochtend, 160 jaar later, heb ik de gemeente nog op de hoogte gesteld van het middegebeuren in Gasselternijveen. Als ik er vervolgens 'live' bij aanwezig ben, word ik weer geraakt en weet ik: het is Pinksteren, het werk van Gods Geest was, is en zal er zijn. Een week later wordt dat me wel heel duidelijk gemaakt als een zuster me na de dienst vraagt of ik wat tijd voor haar heb. Ik maak een afspraak en later in de week vertelt ze me dat ze gedoopt wil worden. Ze heeft via het per e-mail toegestuurd mededelingenblad begrepen dat twee anderen haar in die beslissing al voor zijn gegaan. Ze komt vervolgens met een open houding naar de dienst. Daar ziet ze via de beamer een aantal foto's van

de onthulling en ze wordt helemaal wakker geschud als ik het verhaal van ds. Chris Eijer er bij voorlees. "Ik weet niet wat me overkwam," zegt ze later, "maar ik moest wel antwoord geven." In deze zuster herhaalt zich de geschiedenis van 160 jaar geleden.

Ja, Gods Geest werkt en hoe! Ook de artikelen in deze *De Christen* getuigen daar weer van. Neem de artikelen met beschrijvingen vanuit gemeenten. Zr. Hemmy Wandel-Lamain laat ons het 40-jarig jubileum van de gemeente Harderwijk meebeleven, een groot feest wat gevierd werd op een wel heel speciale plek: een boot. Br. Peet Wijchers doet verslag van het gemeenteopbouwproces in de gemeente Pernis. Hij stelt: "De gemeente heeft in haar leden een rugzak vol bekwaamheden en bewogenheid meegekregen." In de gemeente 'De Bron' te Emmen vond een vergadering plaats van de European Baptist Mission. Br. Teun van der Leer laat ons zien.... "what God is doing".

God is wereldwijd aan het werk en we kunnen ook concluderen dat die wereld dichterbij gekomen is in bijvoorbeeld onze moslim-buren. Br. Erik van Duyl biedt van hieruit in zijn overdenking een aantal prikkelende gedachten over de zin en onzin van integratie. Ondergetekende heeft in het kader van de seniorenweek een gesprek met één van de enthousiaste deelnemers. Het is een week met een gouden randje als je het volgende leest: "Eigenlijk schieten woorden te kort om onder woorden te brengen wat het me allemaal doet en wat het allemaal met me doet."

Dit voorwoord ben ik begonnen met een verwijzing naar het begin van het baptisme in Nederland. Dat baptisme heeft zich in 160 jaar ontwikkeld. Br. Jannes Reiling neemt binnen die geschiedenis een prominente plaats in. Br. Olof de Vries beschrijft in een artikel de betekenis van br. Jannes Reiling voor het baptisme in Nederland. Hij zegt o.a.: "Jannes Reiling was als leraar en leider de verpersoonlijking en het boegbeeld van een tijdperk uit de geschiedenis van het Nederlandse baptisme".

Ds. Henk Wieringa

European Baptist Mission bijeen in Emmen: Nieuwe wegen naar de toekomst!

Teun van der Leer

Onder het motto *Let us see what God is doing* kwamen van 14 t/m 16 april jl. in het gebouw van de gemeente Emmen 'De Bron' zo'n 70 afgevaardigden bijeen, voor de jaarlijkse vergadering (Council) van de *European Baptist Mission* (EBM).

Een EBM-Council kun je een beetje vergelijken met onze landelijke AV: jaarverslagen, voorstellen en begrotingen worden besproken en al dan niet aanvaard, maar het hoofddoel ligt op de onderlinge ontmoeting, de gesprekken in de wandelgangen en aan tafel en de vieringen in de avonden. Die laatste waren ook dit jaar weer een hoogtepunt. De eerste avond was een Nederlandse avond met een innemende bijdrage van de gemeente Emmen in zang en poppenspel, een boeiende presentatie van ons zendingswerk door John Sussenbach, die o.a. Jeltje Blaauw als Afrika-vrijwilliger interviewde, en een overweging van Teun van der Leer naar aanleiding van de Grote Opdracht in Matteüs 28. Hij onderstreepte dat als Jezus ons belooft dat Hij met ons is 'al de dagen', wij dan de opdracht hebben om ons af te vragen welke 'dag' het vandaag is, met andere woorden: wat vraagt Hij nú van ons in deze situatie?

Van 'European' naar 'Global'?

Die vraag bleef leidraad in de besprekingen, die vooral draaiden om het veranderingsproces waarin de EBM zit van zending als een beweging van 'Noord' (geven) naar 'Zuid' (ontvangen), naar een beweging van wederzijds partnerschap (dus ook 'Zuid'-'Noord', 'Zuid'-'Zuid' en 'Noord'-'Noord!'). De gemeenten in Europa, Afrika en Latijns-Amerika zijn zich er steeds meer van bewust dat we *allen* gezonden zijn in de éne zending van God en elkaar mogen dienen met wat Hij ons heeft

gegeven. Dit betekent bijvoorbeeld dat het 'European' in de naam EBM gewijzigd zal moeten worden in 'Global', maar dat daarnaast uitvoerig zal moeten worden gekeken naar de consequenties daarvan voor de structuur, de wijze van besturen, de wederzijdse verantwoordelijkheden, de geldstromen enz. Een denktank van mensen uit de drie continenten gaat hiermee dit jaar aan de slag om op de vergadering van mei 2006 in Boedapest met voorstellen voor nieuwe wegen naar de toekomst te komen. Vanuit ons land maakt John Sussenbach, portefeuillehouder in de Unieraad voor Zending & Diaconaat, deel uit van deze denktank.

Nieuwe leden, nieuwe zendingen

Als 18^e Europees lid van de EBM werd de Unie van Kroatië op deze vergadering voor het eerst welkom geheten. Deze nog jonge Unie bestond toen ze werd opgericht in 1991 uit 27 gemeenten die een kleine duizend leden omvatte, maar is inmiddels gegroeid tot 54 gemeenten en tweeduizend leden. Dat in (Oost!) Europa de gemeenten fors groeien, bleek ook uit een enthousiaste presentatie van Daniel Trusiewicz (Polen) van de *European Baptist Federation* (zeg maar de Europese Unie). Maar het hoogtepunt van deze dagen was als altijd de presentatie, aanvaarding en uitzending van de nieuwe zendingen. De Zwitserse predikant Markus Maag en zijn vrouw Anna-Elisabeth zullen in januari 2006 naar de Centraal Afrikaanse Republiek (CAR) vertrekken. Eerder werkten zij van 1981-1993 in Kameroen. Een tweede uitzending dus, nu als 50-plussers zonder kinderen, naar het

Sylvia Budzelaar wordt aan de vergadering voorgesteld door Teun van der Leer van de Nederlandse Unie (links) en Hans Guderian, algemeen secretaris van de EBM.

nog onstabiele CAR. Zij zullen daar als predikant en verpleegkundige aan het werk gaan en tevens EBM-vertegenwoordiger in het land zijn. De enthousiaste en gedreven Sara Marcos Velert (34) uit Spanje deed als vrijwilligster al zendingservaring op in Guatemala en Equatorial Guinea en zal nu dit najaar in dit laatste land aan het werk gaan in onderwijs en alfabetiseringsprogramma's. En dan was er natuurlijk 'onze' Sylvia Budzelaar (32) die dit najaar als arts in Zidim, Noord-Kameroen aan het werk hoopt te gaan. Op dit moment is zij in Parijs voor haar Franse taalstudie en deze zomer zal ze in Utrecht en Elstal (bij Berlijn) nog twee acculturatiecursussen volgen. Alle zendingen (zowel de nieuwe als degenen die op verlof aanwezig waren, waaronder ook 'onze' Hans en Aisha Oosterloo) gaven op de slotavond hun getuigenis en werden vervolgens door iemand van het zendende en van het ontvangende land in gebed aan de Heer opgedragen. Het was indrukwekkend om al die getuigenissen te horen en te ontdekken hoe de Here God met ieder een eigen weg gaat en gebruik maakt van heel verschillende mensen in heel verschillende omstandigheden. En dat alles werkt één en dezelfde Heer: het was een feest en een voorrecht om het mee te beleven! Met de complimenten aan Emmen voor de fantastische en goedlopende organisatie!

Ds. T. van der Leer is taakveldverantwoordelijke voor Zending & Diaconaat binnen de staf van onze Unie.

John Sussenbach bidt voor Sylvia Budzelaar op de slotavond.

De buurman heet Machmud

Over de zin en onzin van integratie

Erik van Duyl

Het nieuwe toverwoord luidt integratie

Dus spreken we uitvoerig over integratie én voelen we ons regelmatig ongemakkelijk temidden van alle diversiteit. Als gelovige zoek je in Gods Woord naar verhalen die licht doen schijnen op de praktijk van alledag. Is er een vergelijkbare problematiek terug te vinden in de Bijbel? In mijn zoektocht maakte ik een landing in het boek Jozua zo'n 1200 jaar voor Christus. Om precies te zijn, ik neem u mee naar de geschiedenis van het volk Israël en het te snel gesloten verdrag met de Gibeonieten. De opdracht was een zuiver volk te zijn, maar het verdrag om in vrede te leven met de Gibeonieten was gesloten alvorens men de consequenties beseftte. Hoe moest men nu verder? Kon men gedane zaken keren of moest men leren leven met dit vreemde volk?

In Jozua 9:20 staat: *"We moeten onze eed gestand doen en ze in leven laten, anders roepen we de woede van de Heer over ons af, omdat we onze eed hebben geschonden"*. Met alle moeite

nadien leerde men leven met de Gibeonieten. Als een vreemdeling eenmaal de status van buurman heeft, is hij medeburger en verdient hij of zij de bescherming gelijk aan ieder ander. Dan ontstaat er een volgende vraag: hoe zullen wij dan met hen leven? Het nieuwe toverwoord luidt integratie. De allochtoon moet een echte Nederlander worden. Weet u – wat, wie en hoe – een echte Nederlander is? Behalve de ludieke voorkeur voor de kleur oranje, kom ik niet veel verder. Zelfs het roepen in koor van het "olé olé" doet mij meer Spaans dan Hollands aan.

Helaas kun je niet meer stellen dat we in Nederland in een christelijke samenleving wonen. Wie in een willekeurige straat woont, heeft waarschijnlijk burens die een kaarsje branden voor de nabestaanden en burens die op z'n tijd in stilte keren om zich één te weten met de kosmos. Burens die altijd vriendelijk groeten zonder ooit de deur open te doen en burens die elkaar stijf vloeken om het minste of geringste. Burens die schaars gekleed gaan en surfen naar enige vanzigheid op een beeldscherm en burens die zich volledige inzetten voor de uitbreiding van hun bezit. Waarom zou deze allochtone buur zijn

gebedsmatje ruilen voor een kruis aan de muur? Het aannemen van het christelijk geloof, als onderdeel van de integratie, is in sociaal opzicht geen logisch gevolg. Als iemand in deze tijd in onze cultuur christen wordt, is dat (helaas) geen regel, maar uitzondering. Wanneer mijn islamitische buurman zou besluiten om Jezus als Heer van het leven te aanvaarden, is dit eerder een wonder dan het gevolg van het integratieproces.

Ga lijken op de gemiddelde Nederlander is een slecht advies

Volgens mij is een aangepaste allochtoon eerder een vrijdenker dan een christen. Dus heb ik mijn bedenkingen bij het toverwoord integratie. Uiteraard moet elke nieuwe burger de spelregels leren.

De wetten ter bescherming van de burger zijn voor hen dezelfde. In Nederland is eerwraak een strafbaar feit en daar is geen discussie over mogelijk. Maar om in alle opzichten te gaan lijken op de gemiddelde Nederlander lijkt mij geen verstandig advies.

Herkenbare taal voor een christen in de westerse samenleving vind ik in de woorden *"gijgeheelanders"* (Galaten 2: 20). Dit 'anders zijn' is fundamenteel. Door dit te stellen, geef ik ook zelf een grens aan integreren. Terugdenkend aan de tijd van Jozua en de jaren daarna, ontdek ik vanuit Gods Woord een probleem dat juist ontstaat door optimale integratie. *"Maar toen de Israëlieten eenmaal tussen de volken van Kanaän woonden, ..., namen ze hun dochters tot vrouw en gaven ze hun dochters aan de zonen van die volken, en dienden hun goden"* (Rechters 3:5,6).

Het antwoord van God op de vertroebeling van geloof is het sturen van boodschappers die de rechte woorden van God blijven spreken. Net als Gods volk in die tijd wordt ons geloof op de proef gesteld. Zijn wij in staat om een rechte weg te blijven bewandelen? Zijn wij een herkenbaar christelijk geluid voor onze buurman; hetzij Jood of Griek – hetzij geboren en getogen Hollander of een geëmigreerde Marokkaan? Kan uw geloof de proef doorstaan van deze tijd? Wie in Jezus Christus blijft, mag weten dat Hij ook in u is. Ga heen in vrede.

Welke houding kunnen christenen aannemen ten opzichte van de allochtone medemens in een geseculariseerde samenleving? Of eenvoudiger gezegd, hoe zal ik omgaan met een islamitische buurman in een straat vol ongelovigen. Deze allochtone buurman is ooit hartelijk welkom geheten in onze samenleving zonder dat er stil werd gestaan bij de mogelijke gevolgen in de toekomst.

Wij stonden bekend als een gastvrij volk en we waren daar trots op. Nu is gastvrijheid zonder meer een goede eigenschap, echter enige bezinning omtrent de vraag of er ook huisregels gelden voor bezoekers, kan geen kwaad. Dit geldt in de privé sfeer en evenzo als het gaat om een groter geheel.

Deze bezinning heeft voorheen nauwelijks plaatsgevonden en nu kun je niet zomaar alles terug draaien. De allochtone burgers mochten komen en hebben zich aldus gevestigd. Zij kwamen met hun eigen cultuur en religies. Daar lijkt de samenleving anno 2005 mee in de maag te zitten. Men ervaart dit in het heden als verre van ideaal, maar gedane zaken keer je niet zomaar om.

Onthulling herdenkingszuil

Column over...

Golven

S. Prost

Misschien hebt u de indruk dat een voorzitter van een raad met schriftgeleerden, kletsmajoor, allesweters, negatieven, verlegenden, twistzieken, verwaanden en positieven en een enkele verstandige redenaar in de vergaderarena te maken heeft. Een compromis sluiten, een consensus weten te bereiken? Waken voor sleur, tijdplanning in de gaten houden en een strakke structuur toepassen? Dat eist wel heel wat vergaderacrobatiek. Maar wat nu als de raad, zoals bij ons in de gemeente, bijna een metamorfose ondergaat? Als een vierde gedeelte van de raad nieuw aantreedt? Dat is dan wel even wennen.

Zo werd besloten een kennismakingsronde te houden. Voordat ik aan de beurt was, had ik al vrij lange verhalen angehooord. Na mij idem dito. Van oerbaptisten tot nieuw ingezetenen. Nu vergaderen wij gewoonlijk in een ruimte waar soms de resultaten van kinderenbezigheden op de zondagmorgen aan de wanden prijken. In dit geval twee kleurige, metergrote bladen met scheepjes op woelige baren. Mijn aandacht zweefde tussen de afbeeldingen tegenover mij op de wand en de verhalen van volwassenen rondom mij. Van de tekeningen viel mij op dat elk scheepje zich boven op een golf bevond. Ja, zo kunnen kinderen zijn. Vaartuigen behoren zich niet in de diepte te bevinden. Hun leven is nog niet zo gecompliceerd. De verhalen die ik hoorde, getuigden van ervaringen en verwachtingen. Van dankbaarheid en strijd. Van geloof en onzekerheden. Van hoogten en diepten.

Schepen op de golven, maar ook diep er tussenin. Al zal daarvan in notulen weinig terug te vinden zijn. Toch alleszins waard om er eens bij stil te staan.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Zondag 15 mei werd in Gasselternijveen een herinneringszuil onthuld ter gelegenheid van het feit dat precies 160 jaar geleden de eerste 7 mensen op hun geloof werden gedoopt door onderdompeling in het kanaal dat op deze plaats gegraven was. Er waren ongeveer 200 aanwezigen, waaronder afstammelingen van de eerste 7 gedoopten. Zelfs vanuit Engeland en Schotland waren een schoonzoon en kleinzoon van Ds. Koop Reiling (zelf kleinzoon van Roelof Reiling) overgekomen.

Het geheel was in handen van een herdenkingscomité. Namens hen had br. A. Schaap de leiding. Hij opende de bijeenkomst met het lezen van Matteüs 28:16-20 uit de Nieuwe Bijbelvertaling. Hierna legde hij uit wat de bedoeling was en waarom. Onder begeleiding van een accordeon zongen we vervolgens: "O, zee van God's liefde zo peilloos en wijd."

Ds. Chris Eijer ging met ons terug in de tijd in zijn korte toespraak, waarna

hij samen met ds. Wiggle Tamboer het door br. O. Paas ontworpen gedenkteken onthulde. Dit werd gedaan door de kap, die door de kleuren zwart en wit het oude en het nieuwe leven symboliseerde, er af te halen.

Hierna sprak br. Tamboer over de toekomst. Iedere baptist een evangelist. Dat we onze opdracht het evangelie te verkondigen niet zullen vergeten door alle beslommeringen die we hebben. Dat we hoopvol de toekomst tegemoet zullen zien. We zongen onder leiding van br. Joh. Scholtens het lied: "Gezegend en Gezonden, door Jezus onze Heer." Afsluitend dankte br. Scheerhoorn met ons de Heer.

In de jarige Baptistengemeente Stadskanaal-Noord was er voor ieder die dit wilde nog een kopje koffie. Hier werd door velen gebruik van gemaakt.

J. Blaauw

Hoe vol is de rugzak?

Het zelfverzorgende vermogen van de Baptistengemeente Pernis!

Peet Wijchers

In het jaar 2001, het jaar waarin Pernis 25 jaar zonder eigen voorganger op trektocht is, ontstaat er financiële ruimte om naar een voorganger uit te zien. In de voorbije 25 jaar is de gemeente zich sterk bewust geworden van de mogelijkheden om vooral als leden samen de gemeentelijke taken te vervullen. De gemeente heeft in haar leden een rugzak vol bekwaamheden en bewogenheid meegekregen.

Toch blijkt leiding geven een lastige klus. Toerustend leidinggeven blijft buiten beeld. In het zicht van een schuldenvrij gebouw wordt de vraag naar een voorganger steeds duidelijker. Het blijkt niet eenvoudig om een bij Pernis passende voorganger te vinden. Contacten met de Unie leiden tot gesprekken over deelname aan het Pilotproject Gemeenteopbouw. Een project waarin de gemeente procesbegeleiding in een gemeenteopbouwproces wordt aangeboden. De gemeente gaat per 1 april 2002 een contract aan voor drie jaar op basis van 16 uren per week. Peet Wijchers wordt de gemeenteopbouwwerker.

Het zelfverzorgende vermogen van een gemeente

Het mag duidelijk zijn dat in het voorgangerloos tijdperk mensen worden overvraagd, bepaalde activiteiten in de gemeente (te?) veel aandacht krijgen en weer andere onderbelicht worden. Er ontstaan ongewild blinde vlekken in het werk bij de leiding van de gemeente. De huidige voorzitter van de gemeente Theo de Keizer zegt in dit verband: "Iemand van buitenaf kan meer bereiken. Hij is objectief en niet belast met kennis van enig persoon of situatie." In het aantrekken van een gemeenteopbouwwerker blijft

de gemeente kiezen voor de inzet van leden en vrienden van de gemeente zelf. Het gaat om toerusting tot dienstbetoon (Efeze 4:11-13). Hiermee doorbreekt de gemeente de gedachte dat je een voorganger inhuurt om het werk voor je te doen. Uitgangspunt is dat de leiding van de gemeente, de gemeente in staat stelt haar 'missionaire' taak uit te voeren.

De beginvraag

Na gesprekken met raad en gemeente is er een opdracht geformuleerd. De gemeenteopbouwwerker zal de gemeente begeleiden in visieontwikkeling, het maken van een beleidsplan en een daarbij passend stappenplan en tijdpad. De achterliggende wens is de gemeente gemotiveerder en enthousiaster haar missie uit te laten voeren. Binnen dit traject moet nadrukkelijk gekeken worden naar wat de gemeente zelf in huis heeft en op grond daarvan kan vastgesteld worden wat aanvullend van een te beroepen voorganger gevraagd moet worden.

De situatie van de gemeente in 2002

De gemeente is ontstaan vanuit de stadszending (1933) verzorgd door de gemeente te Rotterdam-Zuid die in Pernis een evangelisatiepost startte, de werkzaamheden van drs. D. Slort in dienst van de stadszending in Rotterdam en ds. K. Baptist. De gemeente werd in oktober 1946 geïnstitueerd. De groep telde toen dertig leden.

In het jaaroverzicht 2001 van de gemeenteschrijft de secretaris: "Nahet opheffen van de Baptistengemeente Rotterdam Zuid ontvangen we 44 attestaties van Rotterdam-Zuid. Daardoor is de gemeente per 1 januari 2001 meteen gegroeid naar 159 leden." Je zou dus kunnen zeggen dat de moeder bij de dochter is komen inwonen. Deze situatie vraagt de nodige aandacht en inspanning. De gemeente kent een redelijk functionerend verenigingsmodel. De leden van de gemeente zijn behoorlijk over de regio verspreid. Op muzikaal en vocaal terrein is er veel te beleven. Het kader in de gemeente is erg betrokken. De betrokkenheid vertaalt zich uitsluitend naar de verenigingen. Een door de totaliteit van de gemeente gedragen visie ontbreekt. De gemeente herbergt verschillende uiteenlopende vormen van geloofsbeleving.

Intensieve gesprekken met individuen en groepen binnen de gemeente leveren – naast een EA gemeenteanalyse – nog meer inzicht ten aanzien van sterke en zwakke punten. Hoewel de zondagse samenkomsten over het algemeen als inspirerend en afwisselend ervaren worden, is er ook sprake van enige spanning tussen de uitingen die bij de verschillende manieren van geloofsbeleving horen. De grote variëteit aan sprekers heeft een verfrissende invloed. De gemeente kenmerkt zich door gastvrijheid

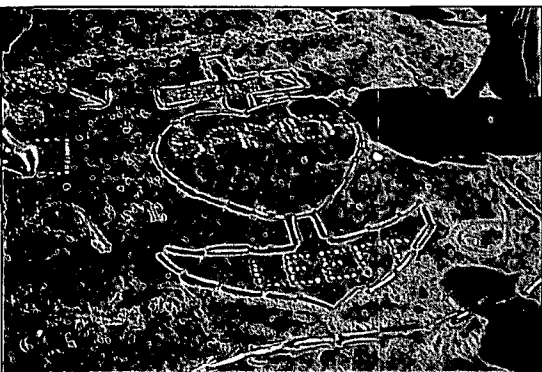

en openheid. Er is een groot saamhorigheidsgevoel.

De grote interne aandacht om iedereen er bij te willen houden (gemeente in stand houden) leidt af van de werkelijke prioriteiten! De gemeente is in haar bezig zijn sterk naar binnen gericht. Er zijn te veel vacatures. De organisatiestructuur kan verbeterd worden. Op papier is de raad al begonnen met het opzetten van een andere werkstructuur (taakvelden met coördinatoren). Dit zal nu doorgevoerd moeten worden. Zeker met het oog op het pastoraat.

Korte termijn visie: Gaven ontdekken!

Binnen het seizoen 2002/2003 zal meer dan 50% van de leden en vrienden van de gemeente haar

persoonlijke stijl en gaven moeten (leren) kennen. Daarnaast zal er een organisatiestructuur voor het pastoraat worden opgezet zodanig dat zij die niet met de gemeente kunnen optrekken en zij die een meer dan gemiddelde behoefte tot bezoek aangeven regelmatig kunnen worden bezocht. Deze visie vindt haar wortels in het verlangen om de ontdekte bekwaamheden nu ook naar buiten toe in te zetten.

Gedurende het project zijn er vijf gaven cursussen gegeven aan 60 personen. De cursus heeft velen bevestiging gegeven van hun bekwaamheden. Enkelens zijn verrast door nieuwe ontdekkingen. Deelname aan de cursus heeft velen groei in geloof gegeven. De trits *overgave* leidt tot *gave* en *gave* leidt tot *opgave* geeft de verbinding tussen beleving en actie goed weer.

In vervolg daarop worden leden en vrienden met een gelijksoortig gavenprofiel bij elkaar gebracht. Zo denken o.a. de creatievelingen, de pastoraal begaafden, muzikaal begaafden en de evangelisten na over de mogelijkheid van ontplooiing en inzet van hun bekwaamheden.

Kernfuncties

In het preekoverleg tussen Ton Boeschoten en Peet Wijchers is

de gedachte ontstaan om via de verkondiging te benadrukken dat de bekwaamheden ingezet moeten worden op de door de gemeente te vervullen kernfuncties: Liturgie, Pastoraat, Catechese, Diaconaat en Apostolaat (Evangelisatie). Tegelijkertijd is daarmee ook de nieuwe organisatiestructuur aangereikt. Een structuur gericht op het aansturen van de vijf kernfuncties door een coördinator. De coördinator werkt niet zelf in, maar heeft wel affiniteit met de kernfunctie. De werkgroepen en taken in de kernfuncties worden gavengericht vervuld. Zo is er een goed draaiend bestuur ontstaan. 75% van de leden van de gemeente werkt op minimaal één plek mee.

Vanuit de kernfuncties zijn een aantal belangrijke werkgroepen en activiteiten ontstaan. De werkgroep *Liturgie* oriënteert zich op een eenduidige vormgeving van de zondagmorgen met aandacht voor de vormen van de verschillende soorten geloofsbeleving. De kernfunctie *Diaconaat* is voor de gemeente nieuw. In deze kernfunctie functioneren een vervoersteam, een klusteam, een team gezinszorg, een team werelddiaconaat, een team financiële, sociale en juridische zaken en een team ouderenzorg. De kernfunctie *Catechese* is onderverdeeld in drie takken met elk een subcoördinator. Het gaat om de onderverdeling in Jeud- en jongerenwerk, cursussen en kringen. De vier kringen zijn in het najaar van 2004 ingevoerd en functioneren tot volle tevredenheid van de deelnemers. De vijfde kring is in zicht. Het *Pastoraat* kent een bepaalde vorm van gelaagdheid. De onderste laag is die van de onderlinge zorg (ook in de kringen) en de bovenste lagen voorzien in vormen van crisispastoraat. De kernfunctie *Evangelisatie* richt zich op een bewustmakingsproces van het getuigende vermogen van de gemeente. Een onderdeel hieruit is de cursus *Aanstekelijk Christen*. De Alpha cursus wordt gebruikt om met mensen over het christelijke geloof in gesprek te raken. De eerste cursus had een bemoedigend resultaat.

Coaching

Ds. Ton Boeschoten heeft een belangrijke bijdrage geleverd in het meedenken en meewerken. De verkondiging op

zondagmorgen, crisispastoraat, de begeleiding van het DB en de coaching van coördinatoren zijn bij hem ook nu nog in zeer goede handen. Mede door zijn inzet kon in september 2004 urenvermindering voor de gemeenteopbouwwerker worden doorgevoerd. Een gemeenteopbouwwerker hoort zich op termijn overbodig te maken.

Hoe vol is de rugzak?

De gemeente heeft door het hele proces heen verstaan dat zij meer dan voldoende bekwaamheden bezit om voluit gemeente te zijn. Gods Geest heeft de gemeente voorzien van gaven ingebed in de vrucht van de Geest.

Terugkijkend stellen diverse bestuursleden vast dat het begeleidingsproces van de afgelopen drie jaren heel wat heeft opgeleverd: een structuur dienstbaar aan het naar buiten gericht zijn, vergroting van het in te zetten potentieel, meer gavengericht, evenwicht in de aandacht voor elk van de vijf kernfuncties. Een werkbare pastorale structuur, besef van toerustend leiderschap en het beoogde profiel van een te beroepen voorganger.

Dit artikel doet tekort aan het vele dat in het gemeenteopbouwproces te Pernis heeft plaatsgevonden. Daarom nodigen we u van harte uit voor het Gemeenteopbouw symposium gewijd aan de evaluatie van het Pilotproject. Deze vindt plaats op zaterdag 25 juni te Kampen in het gebouw van de Baptistengemeente van 10.00 uur tot 13.00 uur. Opgave bij het Dienstencentrum Unie van Baptisten gemeenten: 030-2255660 of een mailtje naar: administratie@baptisten.nl

Foto's: P. Wijchers

Ds. P. Wijchers is gemeenteopbouwwerker van onze Unie.

Prof. dr. Jannes Reiling (1923-2005)

Zijn betekenis voor het Nederlandse baptisme

Olof de Vries

Op 24 januari jl. overleed Jannes Reiling en werd een tijdperk in het Nederlandse baptisme afgesloten. Jannes Reiling: leraar en leider in het naoorlogse baptisme en vooral rector van het Seminarium (1958-1987). Als 'prof. dr.' hoogleraar aan de theologische faculteit van de Universiteit Utrecht en zo exponent van een zich emanciperend baptisme.

In dit artikel wil ik aandacht geven aan de betekenis die hij als leraar en leider voor het Nederlands baptisme heeft gehad.

Leraar van de Schrift

Jannes Reiling was een leraar van de Schrift. Als theoloog was hij pas écht in zijn element met een bijbeltekst voor zijn neus. De gevoeligheid voor taal en woorden had hij ontwikkeld in de studie klassieke talen die hij had afgerond vóór hij aan de theologische studie begon. Zijn taalkundige gevoeligheid en professionele vaardig-

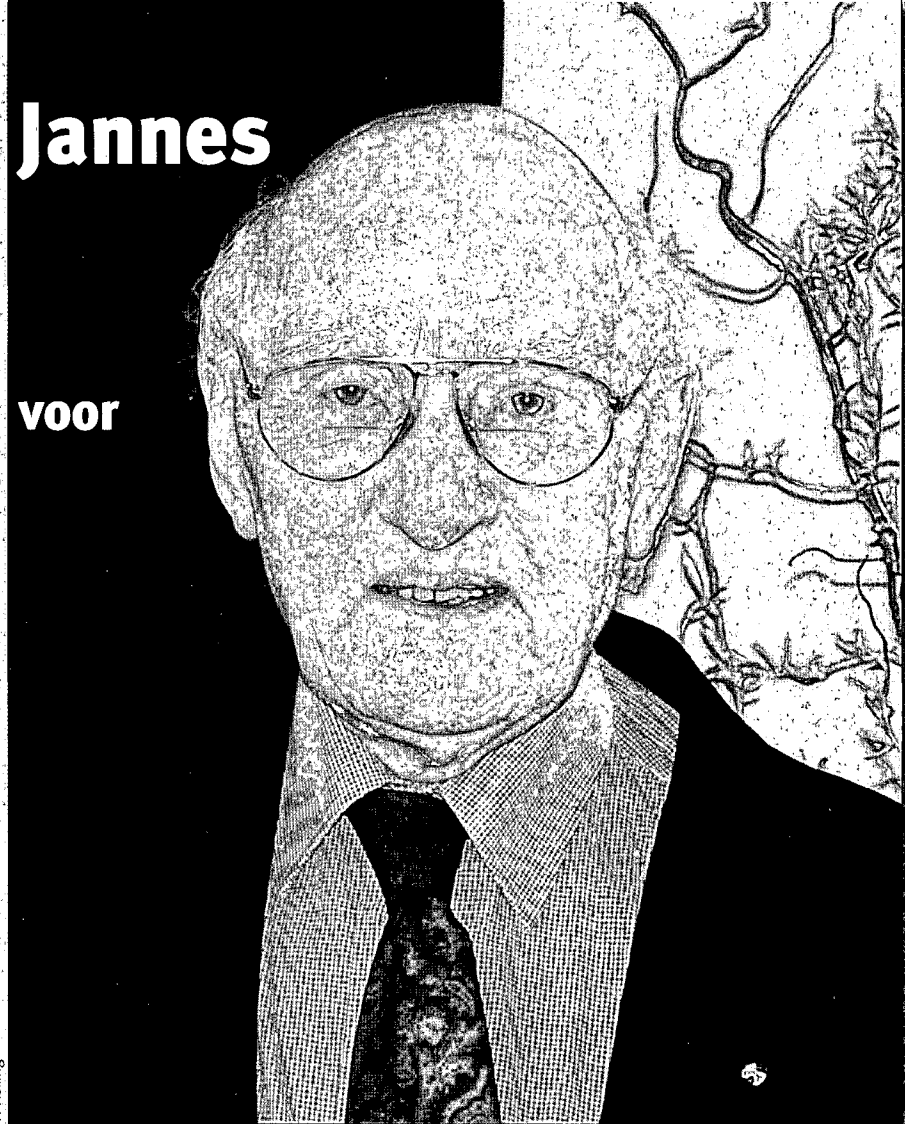
heid kwamen daarna een arbeidzaam leven lang in dienst van de uitleg van de heilige Schrift. Tot meer dan tien jaar na zijn emeritaat gaf hij op het Seminarium nog les in het gaan van de weg die leidt van het lezen van een bijbelgedeelte naar het schrijven van een preek. Studenten, tenslotte vaak meer dan een halve eeuw jonger dan Reiling, waren tot het laatst enthousiast over zijn colleges!

Deze concentratie op de bijbeltekst heeft de leraar Reiling van het begin tot aan het eind van zijn loopbaan getypeerd. In september 1958 werd het Seminarium van de Unie van Baptisten Gemeenten geopend en hield hij als rector het openingscollege. Hierin sprak hij uit dat het Seminarium een "wetenschappelijke bijbelschool" zou moeten worden. Een ander citaat uit dat college, met dezelfde boodschap: "Alle theologie moet bijbelse theologie zijn, losgemaakt uit de knellende banden van kerkelijke dogmatieken." Het bijbelwoord was in Reilings visie geen verzameling starre letters. De Bijbel moet volgens hem gelezen worden in het perspectief van een heilsgeschiedenis die in Jezus haar vervulling vindt. In het lezen van de Bijbel komt de gemeente tot een ontmoeting met de levende Heer. Christus creëert daarin een gebeuren

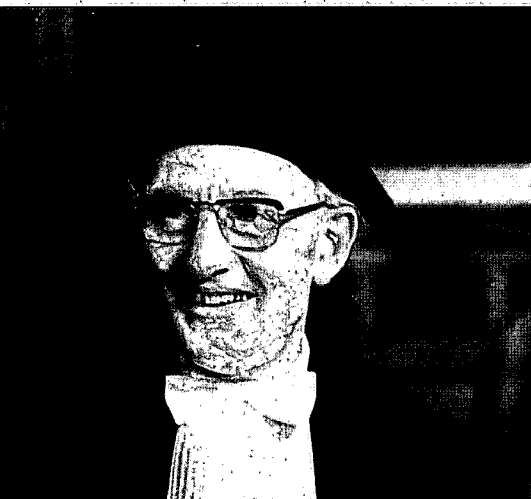
waarin Hij zichzelf openbaart aan een gemeente met haar eigen vragen, in haar eigen specifieke omstandigheden.

In zijn afscheidscollege als rector, in april 1987, plaatste hij dezelfde accenten. We citeren: "Gehoorzaamheid aan de heilige Schrift is gehoorzaamheid aan Jezus-Christus. Zonder Hem heeft de Schrift geen betekenis. Als gehoorzaamheid aan de Schrift niets met Christus te maken heeft, heb ik er niets mee te maken, want Hij is mijn Heer". Hij wist toen wat hij zei. Hij had het aan den lijve, en vooral aan zijn ziel, ervaren. De levende omgang met het dynamische bijbelwoord dat in Jezus vervulling vindt, had hem tot inzichten geleid die hem in conflict brachten met wat hij dertig jaar daarvoor aanduidde als "knellende banden van kerkelijke dogmatieken". Met name enkele van zijn ethische standpunten bleken onaanvaardbaar voor een meerderheid van de baptisten gemeenten, en dwongen hem tot terugtreden als rector.

Hield dit ook een diskwalificatie en einde van zijn leraarschap in? Neen. Daarvoor was zijn omgang met bijbelteksten te inspirerend en ogen openend, te veel getuigend van levend geloof en vakkennis. Je kon het met de uitkomsten van zijn

P. Reiling

P. Reiling

tekstuitleg misschien niet altijd eens zijn, maar de kwaliteit en integriteit van zijn omgang met bijbelteksten bleef overtuigen. Zo heeft hij na 1987 nog vele jaren gefungeerd als leraar en prediker, tot zegen van velen.

Het tijdperk Reiling

Jannes Reiling was als leraar en leider de verpersoonlijking en het boegbeeld van een tijdperk uit de geschiedenis van het Nederlandse baptisme. Hij werd geboren als zoon van ds. Koop Reiling, die samen met ds. J. Louw en ds. J.W. Weenink in de jaren 1930-1950 leiding gaf aan een baptisme dat zich over de grenzen van plaatselijke gemeenten heen steeds meer ontwikkelde tot een landelijke geloofsgemeenschap. Hij was achterkleinzoon van de Reiling die op 15 mei 1845 te Gasselternijveen behoorde tot de groep van eerste baptisten dopelingen in Nederland. Het verleden van het baptisme zat Jannes Reiling zo gezegd in de genen. Hij zou zelf verantwoordelijkheid nemen voor een deel van de toekomst. Hij heeft leiding gegeven aan de geschiedenis van een zich kerkelijk en theologisch emanciperend baptisme, die begon na de Tweede Wereldoorlog en in de vijftiger en zestiger jaren van de vorige eeuw haar hoogtepunt bereikte.

Het Nederlandse baptisme was in de 19^e eeuw begonnen als een beweging die leden wierf in de onderste laag van de samenleving. Sociaal stond het niet in aanzien. Kerkelijk nog minder. Zeker tot aan de Tweede Wereldoorlog werd het in Nederland als 'secte' beschouwd. Kerkelijk telden baptisten niet mee. In deze situatie van afwijzing door de kerken ontwikkelde het baptisme van de weeromstuit een antikerkelijke houding.

Na de oorlog braken andere tijden aan. De gedeelde nood van de jaren 1940-45 had oude muren tussen bevolkingsgroepen en kerken omlaag gehaald. Nederlanders gingen met elkaar voor een nieuwe toekomst. In dit klimaat kreeg het baptisme nieuwe kansen en ambities. Jannes Reiling ging voorop in het grijpen van die kansen en het formuleren en realiseren van die ambities.

Theologische emancipatie

In 1976, bij de aanvaarding van zijn hoogleraarschap in de geschiedenis en leerstellingen van het Baptisme aan de Universiteit Utrecht, sprak hij het in zijn inaugurele redezelf uit: "Vanaf mijn studententijd, toen ik kennismakte met het theologisch bedrijf aan de faculteit der godgeleerdheid van de Rijksuniversiteit te Groningen, heb ik het ideaal gehad dat ook van Baptisten zijde zou worden geparticipeerd

in de academische beoefening der theologie. Het geeft mij dan ook veel voldoening dat dit ideaal voor een deel is verwezenlijkt."

Dat was 1976. Dat was in feite al de derde stap op de weg van theologische emancipatie van het Nederlandse baptisme. De eerste was gezet in 1958, toen de Unie van Baptisten Gemeenten op 'De Vinkenhof' een eigen theologisch opleidingscentrum opende, met Reiling als rector. De tweede werd gezet in 1970, toen de voorgangeropleiding ging samenwerken met de theologische faculteit van de Universiteit Utrecht. Er is met enig recht opgemerkt dat Reiling 'zijn schooltje' toen meenam naar de universiteit. In 1967 was hij er benoemd als wetenschappelijk hoofdmedewerker in de vakgroep Nieuwe Testament, later gevolgd door een benoeming als hoogleraar in de uitlegging van het Nieuwe Testament. In 1970 deelde het Seminarium in de academische weg die zijn rector ging.

Kerkelijke emancipatie

Gelijk opgaand met de theologische emancipatie was er de kerkelijke emancipatie van het Nederlandse baptisme. Ook daarin was hij een voortrekker. Hij was actief in de oecumene. In de sfeer van naoorlogs enthousiasme was de Unie in een zekere vanzelfsprekendheid en zonder veel discussie lid geworden van de juist opgerichte Wereldraad van Kerken. Begin jaren zestig manifesteerde zich een tegenbeweging, in 1963 resulterend in de uittreding van de Unie uit de Wereldraad. In vele artikelen in *De Christen* had Reiling geprobeerd het tij te keren en pleidooi gevoerd voor een eigen plek van het baptisme in het oecumenisch gesprek.

Ter gelegenheid van het eeuwfeest van de Unie, in 1981, verscheen van Reilings hand een jubileumgeschrift 'Heden en Toekomst', waarin hij het verleden van het Nederlandse baptisme typeert en zijn weg in de nabije toekomst probeert uit te zetten. Hierin duidt hij de zeventiger jaren als 'reactie' op de theologische en oecumenische openheid die de zestiger jaren kenmerkte. Waarbij hij noteert dat in de zestiger jaren de eerste signalen van die tegenbeweging al zichtbaar werden. Hierbij is te denken aan de uittreding uit de Wereldraad, in 1963. Wat Reiling in 1981 nog niet wist, was dat die tegenbeweging in het midden van de tachtiger jaren zou leiden tot een crisis rond het Seminarium en zijn eigen vertrek als rector.

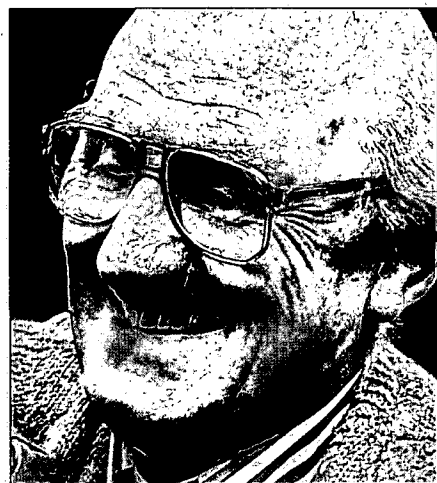
'Het tijdperk Jannes Reiling': globaal gesproken de jaren 1955-1985 van een zich emanciperend baptisme, vanaf 1970 in toenemend conflict met een

groeibeweging. Een vraag dringt zich op: Was het tijdperk Reiling een inmiddels achterhaald incident? Welke betekenis heeft broeder Jannes Reiling nu nog voor de toekomst van het Nederlandse baptisme?

Na Reiling: een evangelicaal baptisme

De 'tegenbeweging' waarover Reiling in 1981 schreef, is in de loop van de negentiger jaren gaan vervloeien in de steeds breder wordende stroom van een evangelicaal baptisme met als trefwoorden de Opwekkingsbundel, 'lofprijzing', 'alphacursus', 'gaventest', 'gastgerichte diensten', 'gemeente als kringen', 'doelgerichte gemeente', etc. De controverses en polarisatie uit de periode van het conflict tussen een zich emanciperend baptisme en zijn 'tegenbeweging' zijn grotendeels verleden tijd.

Reiling stond sceptisch tegenover

de evangelische beweging. Dat had te maken met het antitheologische en antikerkelijke karakter van de evangelische beweging zoals hij die had leren kennen. Ondertussen zijn in de evangelische beweging de tijden veranderd. Ook deze beweging is bezig zich te emanciperen. De oude bijbelscholen met hun antitheologische principes zijn bijna verdwenen. Men streeft naar evangelische theologiebeoefening op academisch niveau. Evangelische organisaties als de Evangelische Alliantie zoeken contact met de kerken en de oecumene. Een voorspelling: opgenomen binnen de brede evangelische beweging zullen voor het Nederlandse baptisme zich vroeger of later de tijden van Jannes Reiling herhalen. Niet precies gelijk. Maar met voldoende overeenkomst om hem als leraar en leider nu niet te willen vergeten.

Prof. Dr. O.H. de Vries is docent aan ons Seminarium.

De Ouderenweek: "Ik kijk nu al uit naar 2 september"

Henk Wieringa

Op D.V. 11 december 2005 wordt Saaktje Westerhuis 80 jaar. Ze ziet uit naar deze "dag van het jaar". Daaraan voorafgaand staat voor haar nog de "week van het jaar" gepland. Die week valt in de periode van 2 tot 9 september 2005, een week waarin zr. Westerhuis met andere broeders en zusters de Ouderenweek in Steenwijk mag beleven.

Als ik bij haar flat aankom, gaat de deur van de hal al open voordat ik heb aangebeld. Ze heeft me al van ver zien aankomen en zit als het ware helemaal klaar om mijn vragen te beantwoorden.

Elfde keer

De Ouderenweek is voor zr. Westerhuis een begrip. Dit jaar schrijft ze zich voor de elfde keer in. "Toen ik nog in Veendam woonde, werd ik door mijn vriendin, zr. Swama gevraagd om ook eens een keer mee te gaan naar de Ouderenweek. Het wordt elk jaar georganiseerd in vakantie- en conferentieoord Fredeshiem. Fredeshiem ligt even buiten Steenwijk, op de grens van Overijssel, Drenthe en Friesland. Het ligt in een prachtige omgeving waar je heerlijk kunt wandelen."

Leiding

Saaktje Westerhuis is erg tevreden over de leiding van de Ouderenweek. "In mijn beginjaren was de leiding in handen van ds. Sip Wijchers en zijn vrouw Grietje. Ik herinner me nog hoe hij ons altijd wakker maakte. Dat ging gepaard met belgelui en zang met teksten als 'wakker worden, het zonnetje komt al op...'. Daarna

hebben we zeven hele mooie jaren gehad met ds. Henk Stijkel en zijn vrouw Margriet. Ds. Stijkel was echt geknipt voor dit stukje werk. Nadat hij is overleden hebben ds. Johan Scholtens en zijn vrouw Roelie en ds. Nico Schipper en zijn vrouw Netty het opgepakt. Dit jaar zal de leiding in handen zijn van laatstgenoemd echtpaar. Gewoonlijk duurde de week van zaterdag tot zaterdag. Dit jaar is het van vrijdag tot vrijdag, 2-9 september."

Deelnemers

"De deelnemers komen uit het hele land. Het minimum aantal deelnemers is bepaald op twintig. Meestal halen we dat net waarbij het opvalt dat het aantal zusters toch wel in de meerderheid is. Er gaan alleenstaande ouderen mee, maar ook wel echtparen. Het is echt fijn om te zien hoe er in een week een hechte band kan ontstaan."

Programma

"Het programma is tot in de puntjes verzorgd. Om half acht worden we door de bel gewekt en tot aan het moment dat we weer naar bed gaan, verveel je je echt geen enkele tel. Er zijn vaste programma-elementen, maar er is ook ruimte voor vrije

tijd om bijvoorbeeld even van de prachtige natuur te genieten. Wat betreft het programma heeft de leiding natuurlijk een aantal zaken voorbereid zoals de bijbelstudies en de avondsluitingen, maar ook de inbreng van de deelnemers wordt

In de eetzaal van Fredeshiem.

op prijs gesteld." Dat zr. Westerhuis dit ook serieus neemt, blijkt wel uit het feit dat ze geabonneerd is op een serie puzzelboeken. "Daar haal ik altijd veel uit wat ik op de Ouderenweek gebruik. Daarnaast verzamel ik ook gedichten die ik dan in Steenwijk weer kan voordragen." De programmering kent een goede mix tussen luim en ernst. Het spreekt Saaktje Westerhuis aan en ze noemt het 'typisch baptist'.

Uitje

Natuurlijk is de hele week een heel

Een foto uit juni 1985 van de Ouderenweek op de 'Nieuwe Oorsprong'.

lang 'uitje', maar als we onder een 'uitje' een uitstapje van een dag(deel) verstaan dan staat ook dat elk jaar weer op het programma. Dit jaar ging de reis naar Meppel waar o.a. een bezoek aan het Grafisch museum werd gebracht. "Zo'n uitje is toch fijn om mee te maken omdat je er weer nieuwe ervaringen mee opdoet. Ik weet nu tenminste wat een Meppeler Beukje is." (een traktatie voor bij de koffie/thee, red.)

Gezellig

"Gezelligheid kent geen tijd", zo zegt het spreekwoord. Het gaat ook op voor de Ouderenweek want het wil wel eens laat worden als je bijvoorbeeld 'verslaafd' bent aan rummikub of sjoelen. "Er is wel televisie, maar daar kijken we eigenlijk maar weinig naar. We besteden onze tijd op een andere

manier. Sjoelen blijft een heerlijk tijdverdrijf. Voor het sjoelen nam ds. Stijkel altijd een beker mee", zo vertelt zr. Westerhuis. Ze vertelt het niet voor niets, want even later toont ze me vol trots de beker die ze in het jaar 2000 heeft gewonnen. De beker heeft een mooi en vast plaatsje in haar kamer gevonden.

Eten

Als ik Saaktje Westerhuis vraag hoeveel sterren ze, Fredeshiem

toedicht, komt ze tot "zeker 3 a 4 sterren. Over de accommodatie heb ik totaal geen klagen. Alles is gelijkvloers en je hebt de beschikking over een eigen kamer. Het eten is heerlijk en gevarieerd. Elke middag iets warmes of een slaatje bij de lunch en 's avonds een driegangen-menu. Bij de thee en koffie wordt altijd wel iets lekkers geserveerd en op zondag is er de traditionele Friese oranjekoek."

Gesprekken

Saaktje Westerhuis geniet als we zo samen allerlei herinneringen ophalen. Die herinneringen staan in haar hart gegrift en als ze even de details wil ophalen dan bladert ze door de kampkranten die ze nog heeft bewaard of ze kijkt even naar de groepsfoto's waarna de verhalen

als vanzelf boven water komen. "De week is voor mij belangrijk. Het is leerzaam, ik knap er van op en vooral de geloofsgesprekken die we samen hebben, maken altijd een diepe indruk op me. Ik kan iedereen aanraden om het er een keer op te wagen. Neem alleen al de dienst op zondagmorgen. Dat is een hele belevenis. Eigenlijk schieten woorden te kort om onder woorden te brengen wat het me allemaal doet en wat het allemaal met me doet. Ik kijk nu al uit naar 2 september van dit jaar."

"Om 6 uur hebben we gedineerd. Ik zal eens opnoemen wat we allemaal kregen voorgeschoteld: tomatensoep, gekookte en gebakken aardappels, boontjes, rode bieten, rauwkost en abrikozen. Als toetje pudding met slagroom. Elke dag is er een ander menu. O ja, ook nog een cordon bleu."

"Vanmorgen begroette het zonnetje ons. Na de bewolkte zondag was dat fijn om te zien."

"We werden erbij bepaald dat Jezus afweet van eenzaamheid. Hij belooft de discipelen de komst van de Trooster. Hij ging weg, maar de lege plaats werd ingenomen door de Heilige Geest. Hij troost ons. Hij laat ons nooit alleen maar brengt ons ook zondebesef bij. Zo kan ieder mens tot geloof komen." ebben we nog onze open avond. Ieder heeft iets. Een mooi verhaal, gedichten, fluitspel met begeleiding van de piano. Enkele zusters vertelden over hun geloofservaring. Erg boeiend."

Een groepsfoto van toen de Ouderenweek nog op 'De Bron' in Dalfsen werd gehouden. Links vooraan wijlen ds. Sip Wijcers, die jarenlang samen met zijn vrouw Grietje (middelste op de voorste rij) leiding gaf aan de Ouderenweek.

Harderwijk viert 40-jarig jubileum op boot

Hemmy Wandel-Lamain

Op 11 april jl. bestond de Baptistengemeente Harderwijk 40 jaar. Dit heugelijke feit werd op zondag 24 april gevierd tijdens een boottocht met de hele gemeente op een groter rondvaartboot. De keuze van een boot was een logisch gevolg van het feit dat één van de leden en medeoprichters van de gemeente, mede-eigenaar is van een rederij. Het 25-jarig bestaan van de gemeente werd ook al gevierd op een rondvaartboot van deze rederij.

Het verschil met de vorige keer was echter dat nu ook de zondagse eredienst plaatsvond tijdens de boottocht. Van tevoren was gezegd dat iedereen mee mocht en de belangstelling was dan ook groot. Naar schatting 300 personen hebben het feest meebeleefd.

De gemeente werd op deze prachtige zonnige morgen verwelkomd met koffie en gebak wat bij velen de verzuchting opleverde: "zo willen wij elke zondag wel beginnen." De muziekgroep speelde ondertussen mooie liederen. Nadat de boot de haven was uitgevaren en op een mooi plekje aangelegd had, begon de eredienst. De voorzitter van de raad, br. Hans Karten verwelkomde ons, legde de dienst in handen van onze Heer en Heiland en hield een kort openingswoord, waarin hij o.a. de berichten van verhinderd door gaf van de genodigden die helaas allen om diverse redenen niet aanwezig konden zijn. Hij had ook nog een mooie mededeling, namelijk dat we een week na de vorige doopdienst, al weer een doopkandidaat hadden voor een doopdienst op 12 juni. Je hoorde sommigen zachtjes zeggen: "Nou, water genoeg om ons heen; ze kan

meteen gedoopt worden." Daarna zongen we onder leiding van de zangleidster een paar mooie liederen, waarbij de kinderen niet vergeten werden. De jongste kinderen gingen toen naar het bovendek waar een apart programma voor ze was.

Onze voorganger, ds. Paul Plug hield zijn preek naar aanleiding van het gedeelte uit Handelingen 1:1-8. Hoe groeit het Koninkrijk van God? In aantal en in heerschappij. In aantal in principe 1 voor 1. Door geloof en concreet zichtbaar door doop en aansluiting bij de gemeente. Golfbeweging in de loop van de tijd. Elke Baptist een evangelist. Hoe bereiken we nu de onkerkelijke mensen om ons heen? Groei in heerschappij. In het persoonlijke leven, vervuld van de Geest. De gemeente als levensschool. Wat vraagt dat van ons? Het Koninkrijk nu en straks. Na veertig jaar zijn we dicht bij de wederkomst van Jezus. Het stelt ons voor serieuze vragen. Hoe kijk je naar de gemeente? Durven we het aan om ons eigen belang ondergeschikt te maken aan Gods belang, namelijk de groei van Zijn Koninkrijk? Veertig jaar is de tijd van een generatie. Onze voorganger bevestigde en bemoedigde de oude generatie. De nieuwe generatie heeft dezelfde passie met misschien een andere aanpak. De droom is dat er over veertig jaar een grotere groei is van Gods Koninkrijk.

Aan het eind van de dienst kreeg zr. Marie Ekkelenkamp, één van de eerste leden van onze gemeente het woord. Zij wandelde met ons de hele geschiedenis van de gemeente

door, waarbij ze vooral stilstond bij het ontstaan van de gemeente als dochter van Apeldoorn. Ze noemde alle locaties en voorgangers, waarbij ds. Muilwijk ons nog het langst gediend heeft (13 jaar). De anekdote van de voorganger die bij het handen schudden bij de uitgang achteruit het doopvont in stapte, werd ook niet vergeten. Ook ging zij niet om de vervelende periode in onze gemeente heen, een aantal jaren geleden. Maar gelukkig mochten wij na een betrekkelijk korte vacante periode weer de rust ervaren en een nieuwe voorganger, ds. Paul Plug begroeten die nu al weer bijna twee jaar aan onze gemeente verbonden is en waar we erg blij mee zijn. De gemeente groeit weer. De zondagse bijeenkomsten worden zo goed bezocht, dat we het gebouw waar we opvallend genoeg in 1965 begonnen en die we na enkele omzwervingen weer konden kopen, uitgroeien. Er wordt dus gezocht naar een snelle tijdelijke oplossing. Binnenkort zult u hier meer van vernemen.

Na de dienst was er onder het genot van een lunch ruim de gelegenheid voor ontmoeting, bij te praten met vrienden van vroeger en kennis te maken met nieuwe gemeenteleden en vrienden. Daarbij maakten velen gebruik van het open bovendek en genoten van het prachtige weer en het mooie uitzicht over het Wolderwijd, want de boot was na de dienst weer gaan varen.

Om 14.00 uur legden we weer aan in de haven van Harderwijk. Zo was er dan een eind gekomen aan een mooie herinnering- en ontmoetingsdag. Vol vertrouwen op onze Heer Jezus Christus mogen we uitzien naar de toekomst.

Foto's: J. Odinot

Zr. H. Wandel-Lamain is secretaris van de Baptistengemeente Harderwijk.

Allerlei

Handreiking EA over echtscheiding en hertrouwen

De Evangelische Alliantie organiseert een symposium rond echtscheiding en hertrouwen.

Aanleiding is de verschijning van een handreiking voor leidinggevers in kerken en gemeenten die ingaat op bijbelse en pastorale aspecten rond echtscheiding. De handreiking is gezamenlijk geschreven door een aantal voorgangers uit deelnemende kerkgenootschappen van de EA.

Binnen die kerkgenootschappen werd sterk de behoefte gevoeld aan een pastorale handreiking rond huwelijk, echtscheiding en hertrouwen. Temidden van verwarrende vragen verlangen geestelijke leiders naar duidelijkheid. Ook onder christenen vindt immers steeds vaker echtscheiding plaats. Nog indringender zijn de vragen rond echtscheiding van leidinggevers. Zij fungeren immers als rolmodel in de eigen geloofsgemeenschap. Hoe moet de christelijke gemeente hiermee omgaan? Zijn waarden als trouw en toewijding nog haalbaar?

Tijdens het symposium staat de handreiking centraal. Deze zal worden geïntroduceerd door mr. Ap Verwaijen van Rafaël Nederland. Prof. dr. Maarten Verkerk zal kanttekeningen plaatsen bij de handreiking en pastorale aspecten naar voren brengen. Verkerk is bijzonder hoogleraar reformatische wijsbegeerte aan de Universiteit van Eindhoven. Verkerk in een eerste reactie: "Deze handreiking getuigt van lef: actief denken over de spanning tussen de bijbelse lijn en de actualiteit".

Het symposium vindt plaats op vrijdag 26 augustus van 16.00-20.00 uur in Gouda. Het richt zich in de eerste plaats op predikanten en voorgangers, oudsten en pastoraal werkers. Deelnemers aan het symposium krijgen na aanmelding de handreiking in augustus toegezonden.

Aanmelden kan via de website www.ea.nl en de aanmeldingsfolder die op aanvraag wordt toegestuurd (tel. 0343-513693).

Iran probeert christenkolonel te breken

OpenDoors
Op de grens voor vervolgde christenen

De Iraanse christenkolonel Hamid Pourmand heeft al

diverse malen terechtstaan voor een sjaria-gerechtshof in de Iraanse hoofdstad Teheran. Volgens de sjaria kan hij de doodstraf krijgen wegens geloofsafval en het bekeren van moslims tot het christelijke geloof. De overheid zet hem zwaar onder druk om zijn geloof in Jezus Christus af te zweren. Ze proberen hem vooral psychisch te breken. Na zijn arrestatie in september 2004 is hij vijf maanden geïsoleerd en in het donker opgesloten. Bewakers lieten hem herhaaldelijk de executieruimtes en de galg zien. Ten minste één keer kreeg hij een briefje en een pen toegeschoven met de mededeling dat hij nog een laatste boodschap mocht opschrijven. Ook is hem voorgelogen dat zijn vrouw en twee tienerzonen, Immanuel en David, waren opgepakt en worden mishandeld vanwege Pourmands koppige houding. (Compass Direct)

Laos martelt christenen

OpenDoors
Op de grens voor vervolgde christenen

Het communistische Laos heeft in april 24 christenen in een zuidelijke provincie urenlang gemarteld. Ze probeerden hen te dwingen het geloof in de Here Jezus af te zweren. Op twee mannen na zijn de christenen gezwicht voor de martelingen. De gelovigen werden geslagen en aan een paal vastgebonden onder de brandende zon. Ze kregen één of twee dagen niet te eten. Ook lieten de autoriteiten rode mieren hun gang gaan op het lichaam van de christenen. De twee mannen die nog vastzitten, worden beschuldigd van verboden wapenbezit. In 1975 grepen de communisten in Laos de macht. Sinds die tijd hebben ze veel buitenlandse zendelingen het land uitgezet, kerken gesloten en christenen zonder proces veroordeeld. (Compass Direct)

Helixprijs 2005 toegekend aan jubilerend Open Doors

Het bestuur van de Evangelische Alliantie heeft de Helixprijs 2005 met veel respect en dankbaarheid toegekend aan Open Doors. De Helixprijs wordt jaarlijks toegekend aan personen of organisaties die een opmerkelijke bijdrage hebben geleverd aan gemeentebouw. Open Doors ontvangt de prijs voor haar wereldwijde inzet voor vervolgte christenen, nu al vijftig jaar. Dit werk leidde tevens tot geloofsverdieping van vele Nederlandse christenen. De prijs is 14 mei jl. door EA-voorzitter ds. Peter Kos overhandigd aan oprichter Anne van der Bijl en directeur Tjalling Schotanus op de Opwekkingsconferentie in Biddinghuizen.

Opa Knoest vakantieboek

E. Jongboom en M. de Boer; Buddy Books, Andijk, 2005, 36 blz., ISBN 9080887625.

Opnieuw een boek over Opa Knoest.

Maar vervelen doet het zeker niet, daarvoor zijn de tekeningen van Michel de Boer te mooi, te grappig en elke keer net weer anders. Bovendien is dit boek een echt doe-boek. Behalve een verhaal over Ricky en Renske die met Opa Knoest op vakantie gaan, staan er in dit vakantieboek allerlei leuke opdrachten waarmee kinderen van ongeveer 4 tot 8 jaar zich heerlijk zullen vermaken. Om er enkele te noemen: ansichtkaarten kleuren, woordzoeker, rebus, verschillen zoeken en geheimschrift. Een aanrader als cadeautje en zeker niet alleen voor de vakantie. Prijs: 3,99 Euro.

Janna de Zwart

In Memoriam Pier van der Werf

23.10.1934 - 22.5.2005

Zondag 22 mei jl. eindigde het aardse leven van br. Pier van der Werf. Br. Van der Werf diende zeven gemeenten als voorganger, waarvan de laatste in deeltijd. Met als tweede taak Algemeen Consulente van de Unie.

Een ziekte die plotseling toesloeg, maakte in 1996 een eind aan zijn loopbaan. Zijn toestand was zo ernstig dat hij geen mogelijkheid had afscheid te nemen van zijn werk. Dat deed hij schriftelijk op de Algemene Vergadering. Er volgde een tijd van verzwakking en vaak spannende momenten waarin de dood nabij leek.

Br. Van der Werf kreeg zijn opleiding in het Internationale Baptisten Semi-

narium in Ruschlikon, Zwitserland. Hij diende de gemeenten Almelo-Geraniumstraat, Rotterdam-Zuid, Winschoten, Apeldoorn, Groningen-Zuid met post Roden, Den Haag met post Zoetermeer en tenslotte Hengelo-Centrum.

Zijn gaven besteedde hij verder in diverse takken van het landelijke werk. Redacteur van *De Zaaier* en *De Christen*, lid van de Unie Commissie, de Commissie voor de Opleiding en de Evangelisatie Commissie der Unie. In deze commissie was hij betrokken bij de Werk- en Stuurgroep voor Evangelisatie. Hij schreef o.a. de brochure *Gedoopt in de Heilige Geest*. In de jaren '70 was hij voorzitter van de Jeugdraad van de Nederlandse

Baptisten Jeugd Beweging, de NBJB.

Als secretaris van de Evangelisatie Commissie der Unie leerde ik br. Van der Werf van nabij kennen. Opvallend was zijn stiptheid en nadruk op de goede bewoordingen. Zo was hij ook in de gemeenten. Hij besteedde veel tijd en zorg aan zijn preken en bereidde vergaderingen zorgvuldig voor. Hij had een grote liefde voor zijn gemeente.

Zr. Van der Werf heeft haar man tot het einde toe kunnen begeleiden. Wij wensen haar en haar kinderen de troost toe dat Pier ontsliep met uitzicht op het eeuwige leven.

H.G. de Winkel

Unienieuws

Musical "Evidence of Grace"

Het gospelkoor Chara heeft ruim een jaar gewerkt aan de musical 'Evidence of Grace', maar nu is het zover. Op 29 mei was de eerste voorstelling. De twee andere voorstellingen staan gepland voor 4 en 25 juni.

De musical bestaat uit indrukwekkende muziek, gesproken tekst en wordt ondersteund door mooie dvd-beelden. Een prachtige worship musical die je niet mag missen.

U bent van harte welkom:

- **Zaterdag 4 juni** in het gebouw van de Baptistengemeente De Wijngaard, Moeder Teresasingel 100 in Zoetermeer. Aanvang 20.30 uur.
- **Zaterdag 25 juni**, Baptistengemeente Leiden Driftstraat 49a Leiden. Aanvang 20.00 uur.

Voor informatie of reservering van kaarten kunt u contact opnemen met Ies Roos tel. 079-3169695 of Fabiola Dijk tel. 070-3202454

Wilt u dat wij ook bij u een optreden komen verzorgen dan kunt u bellen naar 0182-614690 (vraag naar Saskia) of mailen naar: sascheerhoorn@hetnet.nl

Ds. P.J. Prijt Ridder in de orde van Oranje Nassau

Op 29 april jl. is ds. P.J. Prijt benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau. Ds. Prijt is al 24 jaar werkzaam in de gemeente Sittard-Heerlen. Wij, als gemeente Sittard-Heerlen, zijn dan ook bijzonder blij met deze benoeming. Hij kreeg de versierselen opgespeld in de gemeente Eindhoven waar hij woonachtig is. Ds. Prijt is een man die van vele, van bijna alle markten thuis is. Als dominee, als meubelgigant, als lid van allerlei commissies, als mede oprichter van de Evangelische school in Eindhoven en zo zijn er nog talrijke activiteiten te noemen die ds. Prijt geheel belangeloos uitvoert. Op 29 april was hij totaal verrast dat hij op deze dag in het middelpunt van de belangstelling stond. Iets waarvan hij vindt dat het allemaal genade van God is dat hij in vele facetten werkzaam kan zijn. Maar toch is dat wat hij doet meer dan bijzonder.

H. de Vries

Friese Bond

Het bestuur van de Bond van Friese Baptistengemeenten deelt mee dat ds. E. van Duyl uit Harlingen vanaf heden het voorzitterschap van de Friese Bond vervult.

Doopdiensten

Leeuwarden: Sytske Dijkstra (20 jaar) en Jan Albert Balt (24 jaar); Hengelo-Centrum: br. H. van Leeuwen (60 jaar), br. S. van Zenden (34 jaar), zr. L. van Zenden-van Leeuwen (34 jaar), br. D. Schoonbeek (16 jaar), zr. A. Nieuwenweg (16 jaar) en br. B.M. Kuipers (17 jaar); Zwolle: Sanne Gruppen (19 jaar) en Mark Hergaarden (27 jaar).

Adressen

De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Roden is: br. L. Menninga, Markiezenhof 15, 9301 XX Roden. Tel. 050-5014962.

Het nieuwe tel.nr. van br. D.J. Horjus (Magelhaenlaan 247 te Utrecht) is 030-2805316.

**VERHUIZINGEN
VAN DER GRAAF**

**ERKENDE
VERHUIZERS**

☎ 0591-623963
www.van-der-graaf.nl
Emmen - Heerlen - Amsterdam

*God vervult niet altijd onze wensen,
maar Hij geeft wel Zijn beloften
De dood heeft geen schaar die de
banden van de liefde door kan knippen*

Getuigende van de Verlosser is in
vrede ontslapen
mijn lieve zorgzame man, onze lieve
vader, schoonvader en opa

PIER VAN DER WERF

* Sneek,
23 oktober 1934

† Terborg,
22 mei 2005

E. van der Werf-Barendregt
Johannes van der Werf
Talitha en Horst Kroesen-van der Werf
Robin
Michelle
Nino

van Damstraat 18-03
7011 GD Gaanderen

Overeenkomstig zijn wens heeft
de begrafenis in besloten kring
plaatsgevonden op begraafplaats
'Slangenburg' te Doetinchem.

*Ik kijk omhoog naar de bergen,
waar vandaan kan ik hulp verwachten?
Ik verwacht mijn hulp van de Here.
Hij heeft immers de hemel en de aarde
gemaakt?*

Psalm 121 : 1 en 2 (Het Boek)

Op 20 februari 2005 overleed onze
broeder

ANNE VAN ZANTEN

in de leeftijd van 72 jaar.

Baptistengemeente Hengelo 't Venster.

*De Here zal voor u strijden, en gij zult
stil zijn.
Exodus 14 : 4*

Op 1 februari 2005 overleed onze
broeder

HENK TER BRAAK

in de leeftijd van 63 jaar.

Baptistengemeente Hengelo 't Venster.

*"Want ik ben verzekerd, dat noch
dood, noch leven (...) ons zal kunnen
scheiden van de liefde Gods, welke is
in Christus Jezus, onze Here".
Rom. 8:38-39*

Op 29 april 2005 heeft de Heer
thuisgehaald onze broeder

TIEME POOL

in de leeftijd van 81 jaar.

Baptistengemeente 'De Wegwijzer'-
Emmen.

*Wees eensgezind, houdt vrede, en de
God van liefde en vrede zal met u zijn.
(trouwtekst huwelijk 12.06.1973)
2. Cor. 13:11*

Bedroefd om haar heengaan, maar
dankbaar omdat Suze verlost is uit
haar lijden, delen wij u mede, dat op 29
april 2005 door haar Heer en Heiland
is opgenomen in het Vaderhuis met de
vele woningen:

ZR. SUZE PLANTING- DE HAAS

echtgenote van Barend Planting.
Zij mocht de leeftijd bereiken van bijna
89 jaar.

Baptistengemeente Amsterdam-
Centrum.

*Ik ben de Alpha en Omega
Het begin en het einde.
Openbaring 21:6*

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

HENDERKIEN BREIDER- SPRINGER

op de leeftijd van 93 jaar.

5 mei 2005.

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid.

*In het huis mijns Vaders zijn vele
woningen.
Johannes 14:2*

Op 30 april 2005 heeft de Heer
thuisgehaald onze broeder

GEERT VOS

op de gezegende leeftijd van 87 jaar.

Baptistengemeente Muntendam.

"Ik zie een poort wijd open staan".

Op 21 maart 2005 is door haar Heer en
Heiland thuisgehaald onze zuster

LUKINA GRAVE-DE VRIES

* 19 november 1929 † 21 maart 2005

Baptistengemeente Nieuwe Pekela.

*Geloof, hoop en liefde, deze drie,
maar de meeste van deze is de liefde.*

Verenigd met God

JANTJE DELFSMA

in de leeftijd van 86 jaar.

Leeuwarden, 27 april 2005.

Baptistengemeente Parkkerk,
Leeuwarden.

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 24 juni 2005. De deadline
voor dit nummer is 13 juni 2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel ge-
redigeerd en/of verkort, te plaatsen.
Plaatsing van kopij houdt niet in dat de
redactie de mening van de auteur en/of
geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin
Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van adverten-
ties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een accept-
giro.

Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1
december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptis-
tengemeenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-
2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke
wijze dan ook worden overgenomen
zonder schriftelijke toestemming van
de redactie. Een uitzondering geldt
voor gemeentebladen van gemeenten
aangesloten bij de Unie van Baptisten-
gemeenten. Bij overname hierin dient
dan wel *De Christen* als bron vermeld te
worden, evenals de naam van de betref-
fende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op
daisy cd-rom en in grootletter. Informatie
en opgave: Christelijke Bibliotheek voor
Blinden en Slechtzienden, Postbus 131,
3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

Jeugdkerk Hoogezand - Sappemeer
Special Edition
HIS PLACE
 Dr. Aletta Jacobs College
 Erasmusweg 137 - Hoogezand

Zondag 12 juni 2005

15:30 uur zaal open
 16:00 uur aanvang
 Entree € 5,00

Paul Colman (USA)
 Vanuit de EO jongerendag in Hoogezand

17:15 uur **Stands, Food & Shops**
 19:00 uur **Gilbert Thera & NuSound**
 Thema "Be Free!"

Toegangsvrij vanaf 17:15 uur
www.his-place.nl

Flevo Festival

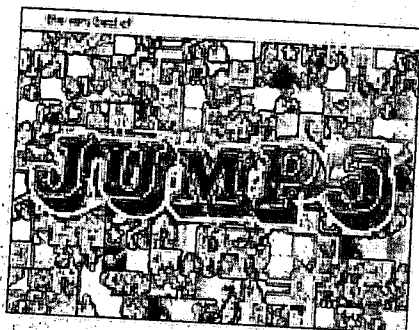
Het thema PASSION, heart & soul vormt dit jaar de kapstok voor het Flevo Festival 2005 dat gehouden wordt van 11 tot 14 augustus. De line-up is inmiddels uitgebreid met de volgende bands: Brian Houston (UK), Brown feather sparrow (NL), The Electrics (SCO), Immortal Souls (FIN), Satellite7 (NL), Mars-III (USA) en Day of fire (USA). Eerder werden al bekendgemaakt: Anderson (NL), 4th Avenue Jones (USA), Campsite (DK), Luna Halo (USA), Mutemath (USA), Narnia (Sweden), Nuclear Playground (NL), Rivertribe (Australia), Rock 'N Roll Worship Circus (USA), Superchick (USA), SuperHero (UK) en Zundapp (NL).

Naast muziek en sprekers wordt het 4 daagse Flevo Festival gevuld met theater, cabaret, kunst en outdoor-sports. Met deze verschillende vormen wil het evenement jongeren volop gelegenheid bieden om meer te ontdekken over Jezus, God en geloven. Jaarlijks trekt het Flevo Festival ruim 10000 jongeren. De locatie voor het 28e Flevo Festival is Landgoed 'Velder' bij Boxtel (NB).

Jij kunt er bij zijn!! Meer info:
www.flevofestival.nl

Nieuwe CD Jump 5

Vorige maand is *The Very Best of Jump 5* verschenen. Meer info op www.gmi.nl. Surf ook eens naar de site van Jump5: www.jump5.com

REVERENDFUN.COM COPYRIGHT GCL DK

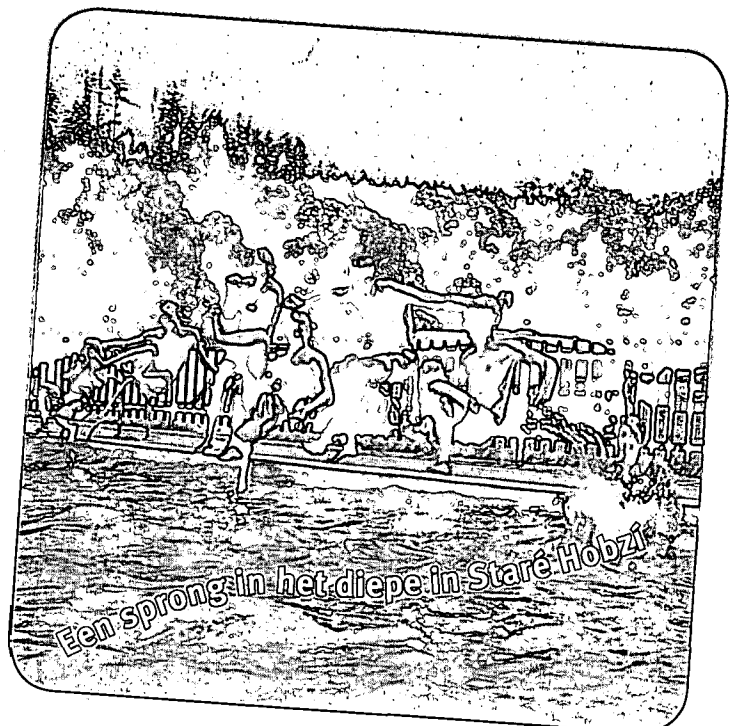
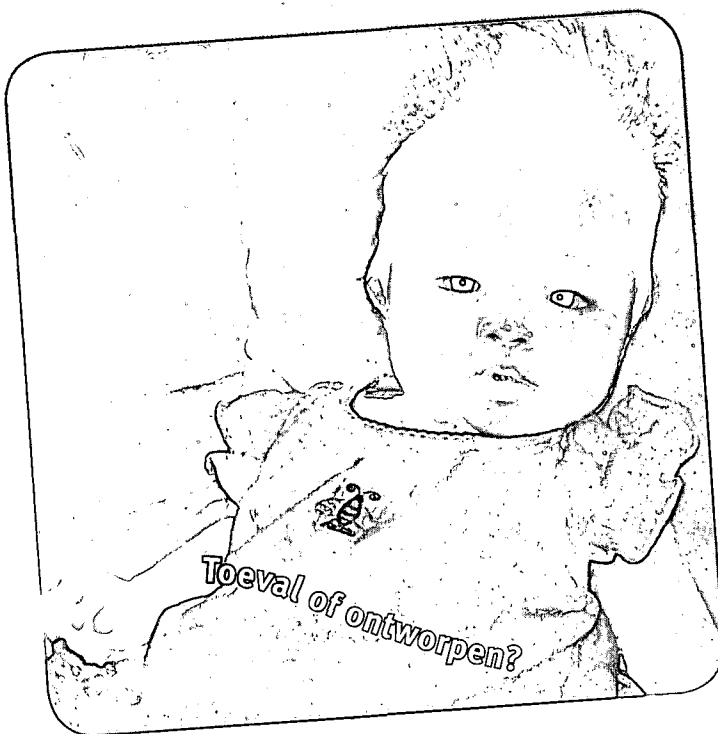
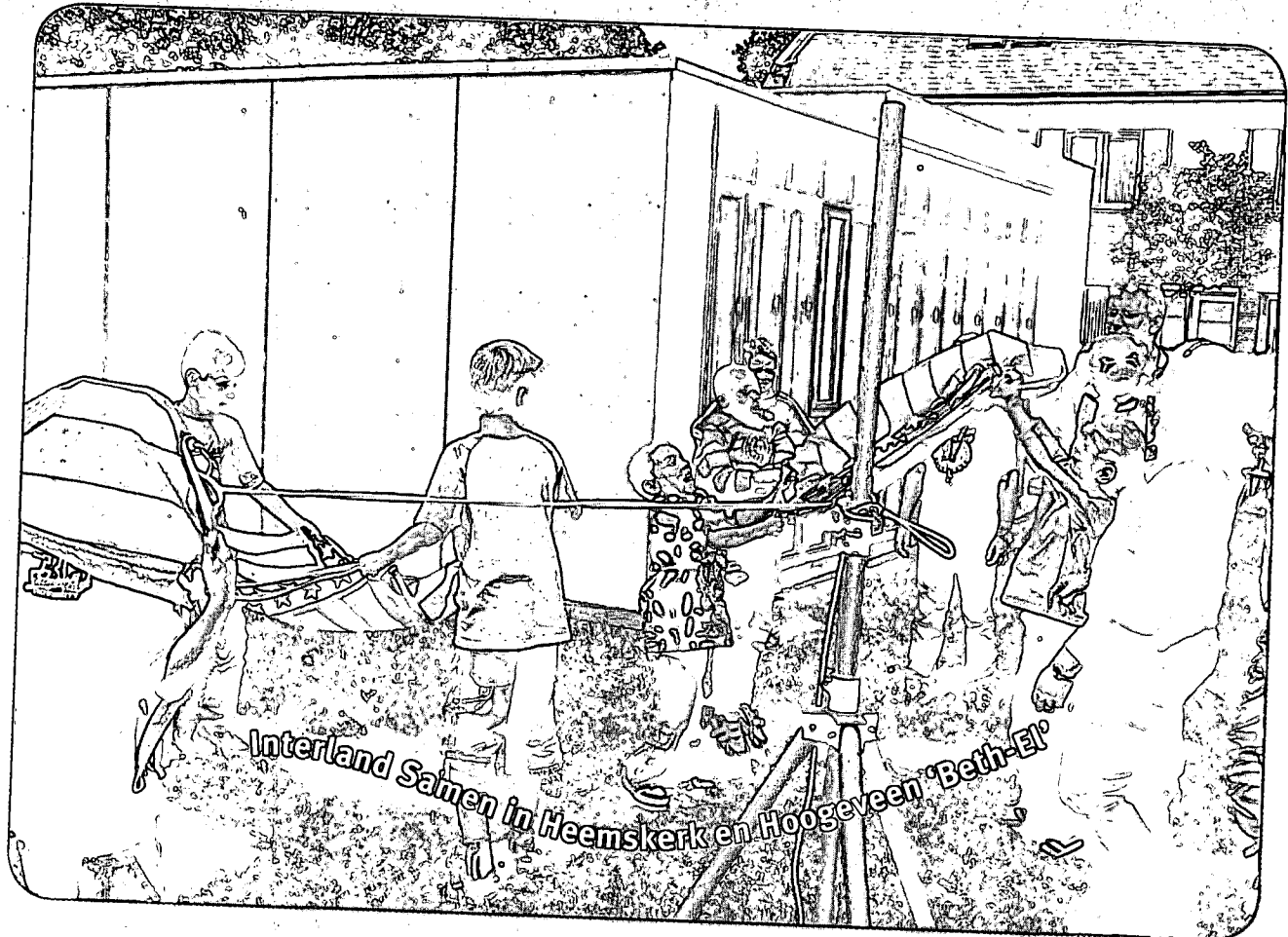

05-17-2005

HEY, WHERE DO YOU THINK YOU'RE GOING? YOU HAVEN'T FINISHED EXPLAINING THAT "RAPTURE" THING YET

De Christen

Ans Kanning

In Nederland zijn ruim tachtig jeugdkerken actief. Bijna elke provincie heeft een aantal. Ook het Groningse Hoogezand-Sappemeer heeft er één. De naam is His-Place. Het geen betekent: Zijn Plaats. Een plek om God te ontmoeten en elkaar. Het is een plek waar je wilt zijn, mag je concluderen uit de opkomst. En uit het enthousiasme waarmee His-Place wordt gerund. Is het fenomeen jeugdkerk een hype of een blijvertje?

Sinds ruim één jaar timmert His-Place in Hoogezand-Sappemeer, en wijde omgeving, aan de weg. In het Evangelisch Platform in Hoogezand-Sappemeer ontstond het idee om ook in die plaats een jeugdkerk op te richten. Er werd gekeken bij andere jeugdkerken in Nederland, bijvoorbeeld in Zwolle en Arnhem. En in maart 2004 opende His-Place voor de eerste keer haar deuren voor de jeugd van 12 tot 25 jaar. De opkomst is goed, tussen de honderdvijftig en honderdzeventig jongeren komen maandelijks binnen. Soms komen ouders een eerste keer mee om te zien waar hun kroost uithangt.

Qua organisatie wordt er het nodige werk verzet. De kern van het bestuur bestaat uit vier jonge mannen, zij bewaken de structuur, zorgen voor fondswerving, doen de public relations en zorgen voor het boeken van aansprekende bands en sprekers. Daaromheen is een team van vrijwilligers voor het vele werk wat moet gebeuren om de jeugdkerk te laten draaien. Verder is er een gebedsteam. Bij toerbeurt omringen zij de jeugdkerk met gebed: vóór, tijdens en na het programma. Ook is een nazorgteam actief op de programma-avonden.

De thema's zijn gericht op de leefwereld van jongeren. Het tempo van de 'dienst' is hoger dan van reguliere kerkdiensten, er wordt veel en vaak gezongen. Met sketches, dans, videofilms, muziek en een korte overdenking wordt geprobeerd de boodschap van het Evangelie over te brengen. De sfeer is open en spontaan. Het programma is zeker niet oppervlakkig en soms confronterend.

Bij de start van de jeugdkerk moesten de oprichters wel enige huiver wegwerken. Bij menig kerkganger leek het idee van een 'eigen kerk' voor de jeugd de angst op te roepen dat de jeugd de reguliere kerkdiensten niet meer zou bezoeken. Dit is inmiddels wel achterhaald. De jongeren genieten en zijn enthousiast. Mede door de bijeenkomsten in 'hun kerk' worden ze zich bewust van de liefde van God, wie Hij is en wat dat voor je leven betekent. Deze positieve geloofservaringen brengen ze mee naar hun kerkelijke thuisbasis en dit werkt aanstekelijk. Kerkelijke jongeren nemen hun buitenkerkelijke vrienden en vriendinnen mee.

Sprekend met één van de oprichters, Richard Venema, lid van de Baptisten-gemeente Beukemastraat en jeugddouderling, is één ding heel duidelijk: de jeugdkerk is geen hype. Het is een oprechte poging jongeren in contact te brengen met het geloof in God, de liefde van Christus in beeld te brengen en uit te werken. Voor het kernbestuur is de jeugdkerk een geloofszaak: komen de benodigde financiën er elke keer? Een reguliere His-Place avond kost al gauw € 750,- en dat is niet altijd voorhanden. "Maar", zoals Richard zegt, "omdat

Gods Geest zichtbaar werkt op die avonden en wij jongeren graag in contact willen brengen met God, springen we zelf vaak financieel bij. Dat kan niet altijd, daarom wordt geprobeerd continuïteit te brengen in de inkomsten voor His-Place."

Elke tweede zondag van de maand is er een jeugdkerk. Plaats van samenkomst is het gebouw van de Scholengemeenschap Aletta Jacobs aan de Erasmusweg in Hoogezand. Om 18.30 uur gaan de deuren open. Het programma duurt tot ongeveer 20.30 uur. His-Place heeft een eigen website: www.his-place.nl, voor wie op de hoogte wil zijn en blijven van het programma en het wel en wee van His-Place. Een ontmoetingsplaats waar God centraal staat.

Zr. A. Kanning is lid van de Baptisten-gemeente Hoogezand-Beukemastraat.

12 Juni jl. trad Paul Colman, eerder die dag op de EO-Jongerendag, op in His-Place.

Hoe leidt God ons in ons leven?

Yme Horjus

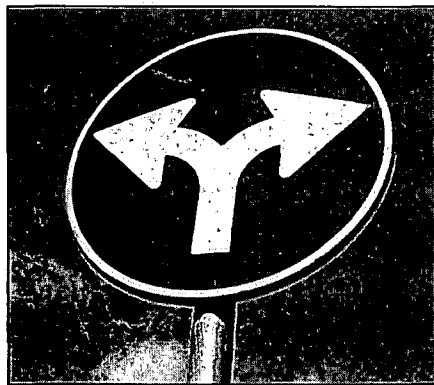
Leidning van God in je leven. Dat is iets waar we heel erg naar verlangen. We staan soms in ons leven op kruispunten, waarop we moeten kiezen tussen linksaf, rechtsaf of rechtdoor. Je bent dan in onzekerheid hoe je moet gaan. Wat wil God? Hoe wordt waar wat David in Psalm 23 zo mooi onder woorden brengt: 'Hij leidt mij in de rechte sporen'? We kunnen er wakker van liggen. De keuze van een levenspartner: welke man of vrouw heeft God voor mij bedoeld? De keuze van een baan: moet ik bij die bank gaan werken of op het kantoor van een christelijke hulporganisatie met weinig doorgroeimogelijkheden en carrièrekansen? De keuze van een andere woonplaats: moet ik wel verhuizen naar dat schilderachtige dorpje waar in de buurt geen gemeente is waar ik mij thuis voel? Zoals de keuzemogelijkheden hier naar voren worden gebracht, zit er al een antwoord in de vraagstelling. Toch is het allemaal zo klip en klaar niet, ook voor mensen die serieus zich door Gods wijsheid willen laten leiden.

God geeft leiding op een aantal manieren. Ik noem er hier een aantal: door de omstandigheden en de concrete levenssituaties, door het woord van de Bijbel, door de Heilige Geest en het gebed, en ook door ons gezonde verstand en het advies van anderen.

Soms zijn de gebeurtenissen in de loop van ons eigen leven een aanwijzing hoe God wil dat wij onze keuzes voor de toekomst maken. Het kan zijn dat God bepaalde deuren sluit, om andere deuren weer voor ons te openen. Toch is het altijd wel oppassen geblazen omdat soms iets op leiding lijkt, wat bij nadere beschouwing verleiding is. In het leven van David was er een moment dat het leven van koning Saul hem op een presenteerblaadje werd aangeboden (1 Samuël 24). Hoewel al Davids mannen dit zien als leiding van God, slaat David toch niet 'de hand aan de gezalfde des Heren'. Hij snijdt slechts een slip af van Sauls mantel. De omstandigheden zeggen dus toch niet alles. We moeten ons telkens blijven afvragen: is dit leiding of verleiding?

In de tweede plaats het Woord.

Eigenlijk had ik hiermee moeten beginnen. De Bijbel is de zekerste bron voor het leren kennen van Gods wil. Gods onderwijs in de Bijbel is voor ons een kompas voor de beslissingen in ons leven. Hoeveel aanwijzingen, raadgevingen, geboden en inzettingen vinden wij wel niet in de Bijbel? De Bijbel is een schatkamer van goddelijke wijsheid voor het leven van alle dag. Is het u wel eens opgevallen dat het grootste deel van Gods wil voor ons leven al is geopenbaard in de Bijbel? Er staat in Deuteronomium 29:29 'De verborgen dingen zijn voor de Here, onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen voor altijd, opdat wij al de woorden dezer wet volbrengen.'

Als ik Gods wil voor mijn eigen leven wil leren kennen, moet ik dus in de eerste plaats terug naar de Bijbel. Welke conclusies kan ik trekken uit bijvoorbeeld de tien geboden of de manier waarop de Here Jezus op aarde was? Hoe breng ik in mijn leven tot uitdrukking dat ik Hem mag dienen met liefde, zelfverloochening en toewijding? Als de Bijbel zegt dat ik eerst het Koninkrijk moet zoeken, wat betekent dat voor mijn tijd- en geldbesteding?

In de derde plaats de Heilige Geest en het gebed. Wat voor ieder van ons een altijd begaanbare weg is, dat is de weg van het gebed. En hier ligt nu juist een geweldig knelpunt. Dat doen we vaak niet. We vergeten God erom te bidden. Of we leggen het probleem wel aan Hem voor, maar we nemen geen tijd van stilte waarin Hij tot ons kan spreken. Als we erom bidden geeft Gods ons vaak door zijn Heilige Geest de toenemende overtuiging van de juistheid of de noodzaak van een bepaalde beslissing. Ik zou mijzelf en anderen de vraag willen

stellen: besteden wij tijd, al is het maar vijf minuten per dag, om God speciaal te vragen of Hij ons wil laten zien wat zijn wil is?

In de vierde plaats leidt God ons door ons gezonde verstand en het advies van anderen. Wat ons onderscheidt van dieren is onze mogelijkheid om na te denken. Zo staat er in Psalm 32: 'Weest niet als een paard, als een muilnier zonder verstand, welks trots men bedwingt met toom en bit, opdat het u niet te na kome.' Onze hersens zijn door God geschapen! Wij hebben het unieke vermogen om afwegingen te maken, alternatieven te vergelijken, onze mogelijkheden in te schatten. Sommigen noemen dit: je gezonde verstand gebruiken. De Bijbel noemt het wijsheid. Deze wijsheid is één van de kostbaarste gaven van God. Een zedingsman zei nog niet zo lang geleden over leiding van God inzake een roeping voor de zending: 'Als je veel last hebt van ethnocentrisme, d.w.z. je eigen cultuur tot maatstaf neemt, kun je je afvragen of God je in de zending leidt.' Heb je geen last van ethnocentrisme, maar je transpireert al bij 22 graden Celsius, kun je beter niet naar de tropen. God leidt ons ook door onze wijsheid, onze mogelijkheid om dingen verstandelijk op een rijtje te zetten.

Ook leidt God ons door de wijsheid van andere gelovigen. God plaatst ons in een gemeenschap van gelovigen. Wij zijn gelukkig niet alleen. Om ons heen zijn vele broeders en zusters bij wie we om raad kunnen vragen. We zouden nooit te trots moeten zijn om wijsheid te vragen van mensen die wijzer zijn dan wijzelf. In Handelingen 15 zien we dat ook de eerste christenen wel eens onzeker waren over de weg die ze moeten inslaan. Dan zochten ze elkaar op en zochten ze samen naar wijsheid. En dan staat er een sterke uitdrukking: 'het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht...'

God laat ons dus niet met lege handen staan, als het gaat om de concrete beslissingen en keuzes in ons leven. Laten wij ons er echter van bewust zijn dat wij daarmee ook naar God toegaan en Hem vragen om zijn wil voor ons leven!

Ds. Y. Horjus is voorganger van de Baptistengemeente Ede 'De Kei'.

220 km fietsen met een olifant

Column over...

Schoenen

S. Prost

Ik heb wat met schoenen. Ze behoren tot één van de zeldzame kledingstukken die zich na verloop van tijd aanpassen aan het onderste deel van onze onderdanen. Je kunt niet zonder schoenen. Daar kunnen onze tere voeten in onze verzorgingsmaatschappij niet tegen.

Kortgeleden heb ik een paar bijna afgedragen schoenen in een hotel in Jordanië achtergelaten. Ze kunnen daar nog wat mee, had ik gehoord. Nog minder kortgeleden had ik op een reis in Israël m'n schoenen kapot gelopen. Een tweede paar bezat ik niet. En voor reparatie was er op deze studiereis best niet veel tijd. Maar uiteindelijk heb ik me, vlak voor een avondmaaltijd een paar goede wandelschoenen in de Arabische wijk van Jeruzalem aan kunnen schaffen. Hoe men daar vroeger blootsvoets rond kon trekken, is mij nog een raadsel.

In dezelfde stad bezochten we ook Yad Vashem, het holocaustmuseum over de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog. Daar onderga je de emoties en moet je je tranen bedwingen. Drie van de vele voorbeelden van getuigen spraken mij enorm aan. Eerst dat kindermonument: al die betonpalen zonder bovenstuk, een klas schoolkinderen voorstellend. Daarbij die duizenden kaarslichtjes met het noemen van duizenden kindernamen. Dan die grote bak met schoenen van Joodse slachtoffers. En tenslotte bij de uitgang van het museum die blik over een gedeelte van de Heilige Stad: na al het duistere het licht en de ruimte.

Schoenen, die onschuldige mensen droegen. Voet en schoen, een eenheid. Voor de uittocht uit de schuursteen in de kampen waren geen schoenen nodig... 'Dat nooit weer', bleef steeds bij mij hangen. 'k Heb Gods volk meer lief gekregen.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Deze zomer hopen 12 jongeren uit de Baptistengemeente Emmen 'De Bron' in Oeganda te helpen bij de bouw van een school voor een weeshuis. Op 27 en 28 mei jl. fietsten zij 24 uur om geld voor de bouw op te halen. Met hen mee trokken zij een twee meter hoge olifant op wielen. Het werd een heel spektakel met een fantastisch resultaat.

Om 22.00 uur vertrok de groep uit Emmen. In twee groepen werd gefietst. Aanvankelijk was het even afwachten hoe de olifant zich hield. 's Middags was het geliefde beestje, inmiddels Olga gedoopt, bij een proeftocht uit de bocht gevlogen. Maar dankzij de hulp van een oudere broeder uit de gemeente en wat betontegels was de stabiliteit dermate toegenomen dat we het wel aandurfden.

Met een olifant fietsen levert heel wat reacties op. Veel toeterende auto's en geruststellende woorden van onze kant: "Ze bijt niet hoor!" Mensen 's avonds laat op het terras die ter plekke naar huis besloten te gaan. "Ik zie nu al olifanten lopen." Of de glazige blik van mensen wanneer zij om hulp werden gevraagd: "Onze olifant heeft een lekke band." Het meisje bij de McDrive zag er ook wel de humor van in. "Eigenlijk mogen hier alleen auto's door..."

In totaal werden 18 gemeenten tijdens de tocht aangedaan. Voor mensen die twijfelen aan de betrokkenheid van gemeenten is het een aanrader eens met een olifant te gaan fietsen. Het onthaal was overal hartverwarmend. Zelfs midden in de nacht stonden gemeenteleden bij de kerk te wachten. Vooral als je dan al een heel stuk hebt gefietst, is dat geweldig.

Elke keer was zo'n aankomst weer verrassend. Een gemeente die

spandoeken had gemaakt, of een gemeente waar we direct aan de barbecue konden aanschuiven. Bovenal was het goed te merken dat al de gemeenten het doel wilden steunen. Jongeren die zich inzetten voor een weeshuis in Oeganda. Dat is zendingswerk dichtbij. Men wilde het graag ondersteunen. En misschien krijgt dit project wel navolging in andere jeugdgroepen.

De tocht was bedoeld om geld op te halen voor de bouw van een school. Toen we weggingen was nog 3000 Euro nodig van de in totaal 20.000 Euro die als doel was gesteld. Wanneer we 20.000 Euro zouden halen, wordt dat door een organisatie bijna verdubbeld, tot 39.000 Euro.

Toen we na het fietsen weer aankwamen in Emmen was al meer dan 2500 Euro binnen. Ook zijn er een aantal toezeggingen gedaan zodat we de 3000 Euro vast zullen halen. Een geweldig resultaat, waar we iedereen voor willen danken. Van te voren weet je niet wat zo'n fietstocht op gaat brengen. Dit resultaat overtrof al onze verwachtingen. Klasse!

Deze maand worden de voorbereidingen voor de reis naar Oeganda afgerond. Op 26 juli vertrekken 12 jongeren om in een dorpje bij Kampala de handen uit de mouwen te steken. We vertrekken vol verwachting. Wat zal dit avontuur gaan brengen? Als 24 uur met een olifant al zo veel losmaakt, dan belooft dat heel wat voor drie weken Oeganda.

De laatste informatie over de reis naar Oeganda en een verslag van acties en bouwactiviteiten vindt u op www.de-bronemmen.nl/afrika. Natuurlijk kunt u altijd het project steunen. Meer informatie daarover vindt u op de website.

Harm Jut

Interland Samen

Primeur voor Heemskerk en Hogeveen 'Beth-El'

De Unie van Baptisten Gemeenten werkt sinds enkele jaren samen met International Commission. Deze organisatie zet zich in voor evangelisatie wereldwijd op een bijzondere manier. Het is de moeite waard om eens op de website te kijken: www.IC-World.org. Twee gemeenten hadden de primeur om eind mei samen met een team van International Commission onder de naam Interland Samen een overweldigende week te beleven.

Heemskerk

Irene Pasveer

Het drong in Heemskerk al snel tot ons door dat we de mouwen flink moesten opstropen om onze actieweek voor te bereiden. De tijd was kort, we wisten niet goed hoe we het moesten aanpakken en we hadden allemaal de zenuwen. We hebben veel gebeden, eigenlijk steeds meer naarmate de tijd verstreek. In het voorjaar is met ondersteuning van de Unie de cursus 'Aanstekelijk Christen' gegeven. De veertig dagen voor de start van de actieweek heeft een groot aantal gemeenteleden gevast, ieder op zijn eigen manier. Op geen enkel moment hebben we gedacht dat we klaar waren en alles onder controle hadden. Wel keken we uit naar de gelegenheid om in Heemskerk met onze gasten te vertellen over de geweldige liefde van onze Heer.

Een programma voor de actieweek kwam tot stand in overleg met de gemeente, afgestemd op de behoefte die wij zagen en afgestemd op de gaven en talenten die in onze gemeente beschikbaar zijn. De reguliere activiteiten in onze

gemeente maakten deel uit van het programma voor de actieweek. De repetitie van het zangkoor werd bijvoorbeeld een klein concert; onze band had een open repetitie-avond. Daarnaast was er onder andere een rommelmarkt, een ochtend voor onze burens, een kindermiddag, een expositie van kunst van Young Africa, een stampotbuffet en een 'American Game Night' voor jongeren.

Omdat de actieweek er om draaide dat we over God konden vertellen aan mensen die Hem niet kennen, was het zaak dat de activiteiten op zichzelf aantrekkelijk waren. Ze vormden een middel om met elkaar in gesprek te kunnen raken.

Op vrijdag 20 mei was het dan eindelijk zover: de kennismaking met onze gasten was warm. In onze kapel vond een startbijeenkomst plaats met het buitenlandse bezoek van Heemskerk en van Hogeveen. Namens de Unie werden de gasten welkom geheten door Arjan Treuren. De volgende dag werden de gasten opgehaald uit het hotel in Amsterdam en naar de slaapadressen gebracht. In onze gemeente waren zeven gasten: zes uit Texas, Verenigde Staten en één uit Zwitserland.

Vanaf dat moment groeide de band tussen 'vreemdelingen' en gemeenteleden. We voelden dat we aan elkaar gegeven waren deze week. Dagelijks gingen onze gasten met bijstand vanuit de gemeente de straat op om mensen uit te nodigen voor de activiteiten en te vertellen over de reden van hun komst.

Hoe meet je het succes van een

actieweek als deze? Er waren twee dames die een dag te laat kwamen voor de kunstexpositie. Van een kopje koffie wilden ze niets weten; ze gingen meteen weer weg. Ze zijn toch een half uur gebleven. We hebben het gehad over de ziekte van één van beiden, waarvan ze niet meer beter zou worden, en over Gods liefde voor Zijn schepping. Ik hoop dat we ze nog eens terug zien. Zo hebben we

Voor de American Game Night was het uiterlijk van de kerk binnen én buiten ingrijpend gewijzigd.

ontzettend veel verhalen te vertellen, van de 100 (!) kinderen die zo'n lol hadden op de spelletjesmiddag, tot de enkeling die 'zomaar' bij ons binnenliep. Steeds hebben we de gelegenheid gezocht om te vertellen wat ons beweegt. Al die gesprekken op straat dragen we op aan onze Heer. De nieuwe vrienden die we hebben gemaakt, alle mensen waarvan het hart en het verstand is bewogen, brengen we voor Gods troon.

We zijn als (kleine) gemeente samen aan het werk gegaan. We hebben over God mogen vertellen op manieren die wij niet voor mogelijk hielden. We hebben uitgedeeld, maar veel meer ontvangen. En we hebben zo verschrikkelijk veel mensen ontmoet om voor te bidden.

Nu moeten we verder. Onze gasten hebben we teruggebracht naar het hotel; bij het afscheid zijn heel wat zakdoeken gebruikt. Het bewustzijn dat we een taak hebben in Heemskerk is gegroeid. We bidden dat God ons leidt in het vervolg op deze week. De schommelstoel is taboe: wel bewegen, maar nergens heen. Met alle bidders en werkers in onze gemeente willen we Gods licht en liefde uitstralen!

Zondagavond: een inspirerend afscheid van de buitenlandse gasten.

Hoogeveen 'Beth-El'

Jeannette Bouwmeester en
Wim Mol

Eind 2004 is de werkgroep, die het project Interland Samen zou gaan begeleiden en uitvoeren, voor het eerst bij elkaar gekomen. De werk-

werd afgesloten met een etentje. Voor de jongeren was er een filmavond, concert, barbecue en diverse workshops. Voor de kunstliefhebbers werd de kerk één dag omgebouwd tot expositieruimte, en kon men zelf ook aan de slag. De kunst die men kon bewonderen was uitsluitend gemaakt door christenen, waarbij zij hun verhaal vertelden hoe het kunstwerk tot stand gekomen was. Ook kwam Rikkert Zuidenveld voordragen uit zijn onlangs verschenen gedichtenbundel.

We hebben in deze week acht Amerikaanse gasten gehad, die bij verschillende gastgezinnen werden ondergebracht. Hoewel wij ons van tevoren toch wel hadden afgevraagd wat zij meer kon-

den dan wij, hebben ze ons dat laten zien. Gedurende de week zijn zij verschillende malen erop uit getrokken, bijgestaan door broeders en zusters uit onze gemeente voor het nodige vertaalwerk, om in het winkelcentrum en op andere plaatsen mensen te vertellen van Jezus, uit te nodigen voor de activiteiten die er in die week plaatsvonden in en om onze kerk én voor een gesprek. Tevens zijn er enkele uren les gegeven op een middelbare school in Hoogeveen en de reacties van zowel leerkrachten als studenten waren geweldig.

In deze week is er veel gebeurd, ook in de gemeente. Zo was het als gemeente heel goed om samen aan de slag te mogen gaan om mensen te vertellen over de liefde van God, die Hij heeft laten zien in Jezus Christus. Er is een bewustwording tot stand gekomen, mede aangespoord door onze gasten, om het Evangelie uit te delen. We hebben de kracht en de liefde van Hem, mede door hen, gevoeld.

Mensen hebben zich deze week aangemeld voor de Alphacursus en anderen hebben aangegeven graag een gesprek te willen hebben over

Over God vertellen, dat kunnen we zelf wel!

Op deze pagina's leest u de verslagen uit Hoogeveen en Heemskerk over de actieweek met International Commission. Beide acties waren een proefproject van de Unie. Wij hebben ervaren dat 'onze' actieweken bijzonder gezegend werden. We hebben ook en opnieuw ervaren dat God ons bemoedigde om zijn opdracht uit te voeren.

Wilt u meer weten over de toegevoegde waarde van de samenwerking met International Commission, verhalen uit de eerste hand? We vertellen het u graag.

Baptistengemeente 'Beth-El' Hoogeveen, Wim Mol, 0528-276726.

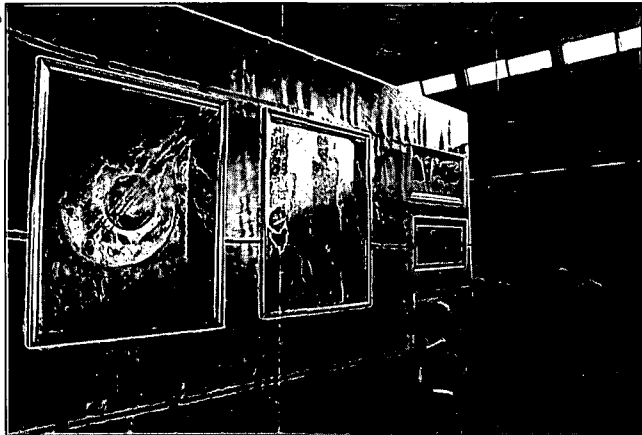
Baptisten gemeente Heemskerk, Sylvia Jansen (secr.), tel. 0251 24 33 12.

het geloof. Hier wordt op dit moment aandacht aan besteed door de kringleiders van de Alphacursus.

Een jonge vrouw heeft naar aanleiding van zo'n gesprek haar hart aan Jezus gegeven.

Wij hebben dit project als een start willen zien, waar vanuit verder gewerkt kan worden met de mensen

in Hoogeveen, die de Heer nog niet kennen. Dit werk wordt nu opgepakt door broeders en zusters van onze gemeente. Wij als werkgroep van Interland Samen zijn graag bereid om een vervolg te geven aan dit project en de eerste vergadering staat dan ook al gepland.

Voor de kunstliefhebbers werd de kerk één dag omgebouwd tot expositieruimte.

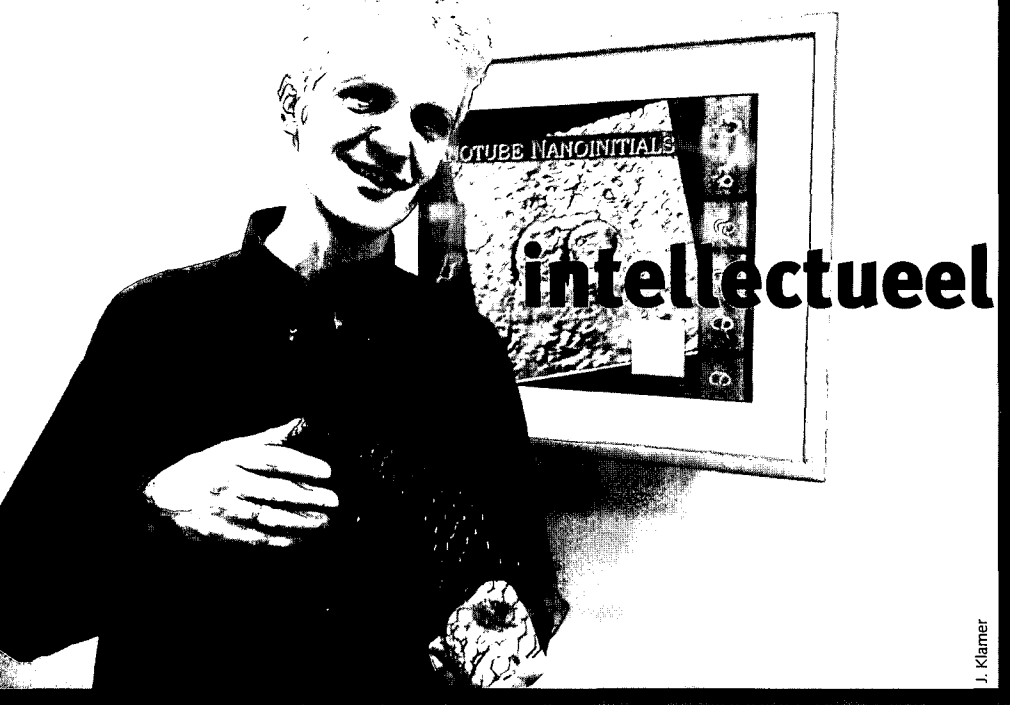
groep bestaat uit verschillende zusters en broeders uit de evangelisatiewerkgroep en gemeenteleden die gevraagd zijn hiervoor naar aanleiding van de door hen gevolgde gavencursus. Omdat de voorbereidingsstijd erg kort was, is er direct actie ondernomen. Een buurtonderzoek met gegevens over de inwoners van de wijk Hoogeveen-Zuid diende als uitgangspunt voor het programma. De voorbereidingen voor de verschillende activiteiten waren al snel in volle gang. Bij al dit werk hebben we uiteraard om Gods leiding en zijn zegen gevraagd. Het programma begon vorm te krijgen en ideeën werden uitgewerkt. De reguliere activiteiten in en om de kerk maakten in de week van 21 t/m 29 mei plaats voor het programma van Interland Samen.

Om onze activiteiten bekend te maken in de buurt zijn vele broeders en zusters een week voor Pasen langs 3400 huizen gegaan. Bij elk huis werd een attentie aangeboden met een brief waarin o.a. gewezen werd op het bijzondere programma in mei dat we voor hen in petto hadden. Drie weken voor het project hebben we bij al deze adressen een programmaproef in de bus gedaan, waar van dag tot dag in stond wat er allemaal te doen was.

Het programma bevatte speciale dagen voor elke doelgroep in de buurt. We hebben geprobeerd het programma zo laagdrempelig mogelijk te maken. Zo was er voor de kinderen een kidspraise en een kindertheatervoorstelling. Voor de ouderen een middag vol van activiteiten die

Voor de ouderen een middag vol van activiteiten die werd afgesloten met een etentje.

“Ik probeer oprecht te zijn”

Tjirk van der Ziel

Prof. Cees Dekker doet baanbrekend onderzoek op het grensgebied van nanotechnologie, biologie en natuurkunde. Hij staat tevens bekend als een christenwetenschapper die achter de schepping een Intelligent Design (ID) probeert te ontwaren. Voor hem heet de grote Ontwerper God, maar veel vragen over het ontstaan van leven worden daarmee niet meteen opgelost.

“Intelligent Design is zo oud als de mensheid,” zegt Cees Dekker. “Vijfentwintighonderd jaar geleden keken Plato, Socrates en Aristoteles al naar de wereld vanuit het idee van een ontwerp. Dat heeft zich in het denken van de mensheid genesteld tot ongeveer de negentiende eeuw, toen Darwin met zijn evolutietheorie op de proppen kwam. Het ontwerpidee heeft dus oude papieren. ID vormt geen volkomen nieuw concept, maar is teruggekomen door ontwikkelingen in de kosmologie. Daar heeft men ontdekt dat honderden parameters zo ontstellend fijn zijn afgesteld, dat je jezelf de vraag moet stellen of toeval wel een redelijke verklaring biedt.

Een andere ontwikkeling vinden we in de moleculaire biologie. Eén cel vormt een fantastische wereld op zich, tienduizenden moleculen met allerlei componenten die op een juiste manier zijn geprogrammeerd om bepaalde functies uit te voeren. Hoe moeten we dat duiden? Er zit in de cel zeker een bouwplan, een genetische code die is afgesteld om leven mogelijk te maken. Er bestaan zelfs complexe systemen die alleen werken als alles aanwezig is. Haal je iets weg, dan gaat de functie verloren. Is dat alles echt alleen toe te schrijven aan toeval en selectie? Die vraag vormt een uitdaging voor het

klassieke darwinistische denken.”

Een toevallige structuur heeft geen plan in gedachten.

“Dat is het punt. Eigenlijk vormt dat de kernvraag van het boek. Kan de evolutie naar voren kijken? Werkt het naar een bepaald doel toe, op welke wijze dan ook?”

Toch vindt u de evolutietheorie die uitgaat van een stapsgewijze ontwikkeling van eenvoudige naar complexe organismen in miljarden jaren geen punt van discussie.

“Neem de fossielen. Als je in de oudste rotsen eencellige organismen vindt en daarna complexere dieren, dan is het idee van een opvolging in de tijd heel overtuigend. Ook de gelijke structuur van allerlei componenten in de cellen van organismen vertoont grote verwantschap. Voor mij staat als een paal boven water dat uit die eencelligen de meercellige organismen zijn ontstaan, en daarna de dinosauriërs, de zoogdieren en tot slot de mens. Maar over het mechanisme van die evolutie zijn nog veel vragen te stellen. Is het darwinisme geheel toereikend? Ik denk van niet, en daar gaat veel van de discussie bij ID over. Ik wil overigens niet negatief zijn over Darwin, want zijn inzichten over de evolutie verhelderen veel. Maar ik ben wel negatief over sommige darwinisten die de wetenschap vaak gepaard laten gaan met levensbeschouwelijke uitspraken zoals: ‘Het leven is louter toe te schrijven aan toeval, het is in feite zinloos’. Dat wordt met behoorlijke stelligheid gebracht, ook door vooraanstaande wetenschappers. Ik pleit er juist voor om helder te zeggen wat we wel en niet

kunnen begrijpen, en dat van zulke levensbeschouwelijke uitspraken los te koppelen.”

Het creationisme gaat uit van een korte scheppingsperiode en een relatief jonge aarde die in het middelpunt van het heelal staat.

“Die fase ben ik wel voorbij, hoor. Is dat niet een middeleeuwse verschijnsel? Augustinus dacht er veel vrijer over. Ook Abraham Kuiper had in feite geen groot probleem met een evolutionair schema en een oud heelal, zie zijn rectorale rede over evolutie. Hij had wél moeite met het filosofische gedachtegoed van evolutionisten die daarin doorschoten en alles atheïstisch duiden.”

Wat heeft ID meer te bieden dan het creationisme?

“Het uitgangspunt is verschillend. Creationisten nemen de teksten in de Bijbel, proberen die natuurwetenschappelijk te lezen en bouwen daaruit een theorie op. ID is echter onafhankelijk van een religieus uitgangspunt en gaat uit van de objectieve feiten uit de wetenschap. Dat laatste maakt een veel opener gesprek met niet-gelovige collega's mogelijk. Samen kun je praten over hoe we die feiten moeten interpreteren. Een interessante stelling van ID is dat men rationele methoden kan ontwikkelen om een ontwerp vast te stellen. Het kopje wat ik nu vasthoud is bijvoorbeeld wel ontworpen, maar de suikerkorreltjes hier op tafel vormen een toevallig samenraapsel. Dus, je kunt bepaalde patronen proberen te herkennen in de normale wereld en daar een conclusie van ontwerp of toeval aan verbinden. Als je diezelfde patronen

nu ook vindt in de natuur, dan is de rationele conclusie dat daar eveneens een doelgericht ontwerp aan ten grondslag moet liggen. Uitgebreide harde bewijzen zijn er nog niet, maar daar zou nader wetenschappelijk onderzoek misschien voor kunnen zorgen. Overigens ben ik geen onkritische aanhanger van ID. Ik ben gewoon mezelf en vindt ID een interessante gedachte om verder uit te werken, meer niet."

Zijn geloof en wetenschap wel te scheiden? Als je als christen in de natuur een ontwerp ziet, dan valt dat mooi samen met je overtuiging.

"Natuurlijk. Ik ben christen en daar past bijna automatisch een ontwerp bij. Ik geloof in een God die een plan met deze wereld heeft. Dat is puur een geloofsuitspraak, geen wetenschappelijke uitspraak. Opponenten zullen zeggen: 'Zie je wel, hij wil het per se zó zien'. Dat vind ik onterecht. Ik probeer intellectueel oprecht te zijn, eerlijk tegenover mijzelf. Op een gegeven moment kijk je naar de data en zoek je welk wereldbeeld daar het beste bij past. Voor mij is dat het christelijke wereldbeeld, waarin God de Schepper is. Ik zou ook een atheïstisch wereldbeeld kunnen nemen waarin God niet bestaat. Maar ik vind het christelijke wereldbeeld veel beter passen op de werkelijkheid. Ik vind het bijvoorbeeld zeer onwaarschijnlijk dat de mens zomaar op het wereldtoneel verschijnt, met zijn abstracte denken, zijn zelfbewustzijn, zijn vrije wil, dat allemaal zomaar vanzelf oprijst uit de interactie tussen moleculen en neuronen. Dat wil er bij mij niet in. Hóe God de schepping precies heeft gemaakt, blijft nog wel een open vraag."

De Bijbel spreekt heel duidelijk over hoe het kwaad in de wereld is gekomen. Hoe valt dat te rijmen met een evolutiemodel dat uitgaat van genmutaties waarbij de slechtere mutaties telkens afvallen? De dood bestond al voor de mens verscheen. Blijkbaar was de schepping nog niet af.

"Genesis 1 tot 3 is ongelooflijk belangrijk. Genesis vertelt prachtig het verhaal van Gods schepping, van de kosmos tot de mens. Het geeft ons basiswaarheden als God is Schepper, de mens is een schepsel uit aardse stof, de mens draagt een ziel in zich en is beeldrager van God, de mens kent een bestemming namelijk leven in relatie met God, de mens wil heersen, macht hebben, 'zijn als God', de mens is zondig, maakt verkeerde keuzes. Dat

zijn buitengewoon belangrijke zaken. Maar als je vraagt hoe je alle details van het verhaal historisch moet duiden, dan weet ik niet alles zo precies. Ik heb niet op elke vraag een antwoord. Dit zijn ook meer theologische dan natuurwetenschappelijke vragen."

Hoe kan een geëvolueerde mensheid een unieke relatie met God krijgen? Ging Hij pas een relatie met ons aan toen de mens langzaam maar zeker het bewustzijn had ontwikkeld om dat allemaal te bevatten?

"Dat is een goede vraag, maar ik kan hierop maar beperkt antwoorden. Ik ben daar nog niet helemaal uit. Ik zoek en tast hoe ik de verhalen van Genesis 2 en 3 moet plaatsen in de historische context."

Jezus als 'de laatste Adam' verwijst heel nadrukkelijk terug naar 'de eerste Adam' om recht te zetten wat in het paradijs fout is gegaan.

"Paulus is daar inderdaad heel duidelijk over. De zondeval is een essentieel iets. Door een mens is de zonde in de wereld gekomen, schrijft Paulus. Het was de bedoeling dat de mens in een open relatie met God zou wandelen. Door de manier waarop de mens kiest en handelt, heeft hij zelf de weg naar het heil afgesloten. Dat heilsfeit blijft staan. Die geestelijke dood die het gevolg is van de zonde, is voor mij echter van een heel andere orde, dan de vraag of er wel of niet planten en dieren stierven en nieuwe generaties voortbrachten."

Hoe moeten we het dan lezen?

"Ik heb weinig moeite zulke vragen open te houden. Ik geloof dat de God die de wereld schiep ook bijbelschrijvers heeft geïnspireerd de eerste hoofdstukken van Genesis op te schrijven, in eenvoudige taal die wij zouden begrijpen. Het verhaal gaat over hoe wij tot ons doel kunnen komen. Meer hebben wij niet nodig. Daar moeten wij maar genoeg mee nemen. Als wij menen ergens een discrepantie te zien, dan lezen we de bijbeltekst misschien wel verkeerd. Verder is Gods grootheid zo groot dat wij nooit zullen kunnen doorzien hoe Hij alles heeft gemaakt. De startvraag luidt: Is er een God? En de volgende vraag is dan: wie is Hij? Dan kom ik uit bij Jezus Christus. Hij is uniek en dé Persoon in de wereldgeschiedenis die de weg naar God wijst. Al het andere komt pas daarna."

Dit artikel is met toestemming overgenomen uit het Nederlands Dagblad.

Unienieuws

Gemeentebericht Deventer

Het is al wat langer geleden dat u uit en over onze gemeente werd geïnformeerd, bij dezen dan. Het doet ons goed u te kunnen melden dat wij het fijn hebben met elkaar, dat het werk van de Heer onder ons doorgaat. In de week voor Pasen kwamen wij drie avonden samen, we leefden naar de paasdag toe. Verrassend en verheugend was, iedere avond weer, de opkomst, gemiddeld zo'n veertig tot vijftig bezoekers. De paaswake hielden we weliswaar in de kerk, een paar slotliederen zongen we buiten, voor ons gebouw rondom een minipaasvuur. Mochten we in februari al het doopfeest beleven van een Afrikaanse broeder die hier studeert, paasmorgen werd weer één van de jongeren gedoopt. Zondag 17 april beleefden we opnieuw een doopfeest. En inmiddels vierden we ook het doopfeest van een echtpaar dat al enkele jaren met ons optrekt. Het bezoekersaantal op de zondagmorgen trekt goed aan, we verheugen ons erover dat we de zegen van de Heer zo merkbaar mogen ervaren.

Uiteraard, er is veel meer te melden maar laat dit genoeg zijn u te zeggen dat we blij en dankbaar zijn dat de Heer ons wil gebruiken en zegenen. Ontvang een hartelijke groet uit Deventer!

C.J. Huizing

Johannes de Heer zang- avond Groningen-Zuid

Op zondag 26 juni a.s. organiseert de Baptistengemeente Groningen-Zuid een Johannes de Heer zangavond. De dienst begint om 19.00 uur. Voorganger is ds. Anne de Vries en er is medewerking van het eigen combo van de gemeente. U bent van harte welkom aan de Meeuwerderweg 75 in Groningen.

Peter Hof

Nederlandse kerkdiensten in Italië

In Lazise (Gardameer) worden in de Kerk van San Nicolo (aan de haven) op 26 juni en 3 en 10 juli a.s. Nederlandstalige diensten gehouden.

Aanvang: 11.00 uur.

Voorganger: ds. H.G. Koekoek uit Alphen aan den Rijn.

Een sprong in het diepe in Staré Hobzí

Margreet van der Molen

In de stille wintermaanden kunnen Robert en Annette Louwsma zich nog nauwelijks voorstellen dat hun verlaten camping Letní Den in het Tsjechische Staré Hobzí in de zomermaanden weer bruijt van het leven. Reeën, konijnen en hazen hebben er nu nog vrij spel. Het water in het bijna lege zwembad heeft zich aaneengeklonken tot ijs. De kampeerplaatsen zijn besneeuwd en de elektriciteitskastjes staan misplaatst, als waren ze vergeten na de aftocht.

Hoe anders is het als in april de eerste gasten zich melden en het dal zich langzaam vult. Het wordt een bijzonder jaar, dat staat vast. Robert en Annette zullen dit jaar betrokken zijn bij een evangelisatieactie onder Tsjechische jongeren. Camping Letní Den wordt uitvalsbasis voor een project van Discovery dat onderdeel uitmaakt van de Stichting Agapè.

Twee weken lang zullen 20 Nederlandse en 20 Tsjechische jongeren hun kamp opslaan op de camping Letní Den. De eerste week staat in het teken van Bijbelstudie en kennismaking. De tweede week gaan de jongeren de straat op. Door drama, muziek en dans willen de jongeren in de regio rondom de camping zoveel mogelijk leeftijdsgenoten kennis laten maken met het Evangelie. Want hoewel Tsjechië vanouds veel katholieken telt, is de geloofsbeleving onder jongeren minimaal. "Jongeren staan juist erg sceptisch tegenover het geloof," zegt Annette.

Vrijwel alle Tsjechische deelnemers aan het evangelisatieproject komen uit Brno. Zij vormen samen de

jongerengroep Narovenu. Twee jaar geleden werd de groep gevormd en sindsdien wordt elk jaar een evangelisatieactie gehouden. Hoewel ze erg enthousiast zijn, eist ook het communistische verleden zijn tol. "Ze zijn nogal volgzaam en nemen niet snel zelf initiatieven. Gelukkig is leider van Narovenu – Slavek – heel enthousiast. Hij heeft de anderen aangespoord. Hij ziet het als een bevestiging van zijn werk dat wij hier zijn gekomen. We verwachten er dan ook veel van."

In de regio rond Staré Hobzí wordt weinig aan evangelisatie gedaan. De streek telt maar weinig actieve christenen. Robert en Annette hebben dat zelf ervaren toen ze zich

drie jaar geleden aansloten bij een evangelische huisgemeente in Dacice, een stadje op acht kilometer van de camping. De gemeente in Dacice is zo klein dat de leden samen komen in het huis van één van de leden. Gemiddeld komen er acht mensen naar de zondagse samenkomst. De gemeente kan wel een beroep doen op de moedergemeente in Brno, een grote stad honderd kilometer verderop.

"We zijn via de gemeente in Dacice in contact gekomen, met het team Narovenu. Al snel werd ons duidelijk dat ze graag wilden evangeliseren en actief wilden zijn met hun geloof. De laatste twee jaar zijn ze hier in de herfst een aantal keren geweest om training te volgen voor het theateroptreden. Ook Slavek was daarbij. "Uiteraard," verklaart Annette. "Hij is tenslotte de leider van het team, zonder hem zou het team niet draaien. Tijdens de kerstdagen waren ze ook hier, voor teambuilding. Dat was bemoedigend voor ons. Wij zijn vanuit Nederland gekomen, vanuit onze eigen warme gemeenten en ervaren hier door de aanwezigheid van de jongeren grote broederschap. Zo maken we deel uit van Gods huisgezin."

Het plan om in Tsjechië een evangelisatieproject van Discovery te houden is vorig jaar in de zomer ontstaan. "Eén van onze campinggasten was Hugo Baas uit Nieuw Lekkerland, een medewerker van Agapè. Hij had al wel acties gehouden in Rusland, maar nog niet in Tsjechië. Hij kwam via ons in contact met Slavek en zo begon alles te rollen."

Robert en Annette werken met plezier mee aan het project. Het liefst zouden ze zelf de straat op gaan, maar dat lukt in het drukke hoogseizoen niet. "Dit is

iets wat we heel graag doen. God heeft ons de afgelopen jaren gezegend. De camping is er gekomen, de gasten zijn tevreden en de sfeer is heel goed. We willen graag iets voor Hem doen en dat kan met dit project."

Kinderkamp

Robert en Annette kochten camping Letní Den drie jaar geleden. Er ging een lange zoektocht aan vooraf. Soms kregen ze iets aangeboden, maar het was te duur of lag op een slechte locatie. "We hadden de hoop al opgegeven en ons erbij neergelegd dat een camping in Tsjechië niet voor ons was weggelegd. Toen stuitte Robert tijdens het surfen op het Internet op een recreatieobject in Starý Hobzí. Het was in een gebied in Tsjechië dat we nog niet kenden, vlak bij Oostenrijkse grens in het Tsjechisch Moravische hoogland. We besloten er te gaan kijken. Hoewel het winter was en de bomen kaal waren, bekoorde het gebied ons in hoge mate. Het is toegankelijk en liefelijk. Later bleek we dat we nog maar een heel klein beetje van de schoonheid van het gebied hadden gezien. We vergeten nooit meer de eerste indruk die de overweldigende pracht van bloeiende bomen in het voorjaar en de veelheid van pril lentegroen op ons maakte. Dat was absoluut adembenemend."

Het recreatieobject bleek een voormalig kinderkamp te zijn aan de rivier de Dyje. Het bestond uit een jachtslot met bijgebouwen en 1,5 hectare grond. Het jachtslot was oud en vervallen, maar Robert en Annette waren op slag verkocht. "We zagen direct de mogelijkheden," herinnert Robert zich. Er moest wel veel gebeuren. Met vereende krachten van vrienden en familie werd het terrein gedraineerd en er werden elektriciteitsvoorzieningen aangelegd op de camping. Het eerste jaar werd er redelijk proefgedraaid. Het jaar daarop zat de camping in het hoogseizoen vol. "We moesten toen al vaak 'nee' verkopen." Toch kiezen Robert en Annette ervoor om klein te blijven. "De sfeer is nu heel goed. We weten niet of we dat vasthouden als we verder groeien. Juist die goede sfeer is ons heel veel waard. Dat zorgt ervoor dat mensen het fijn hebben en graag terug komen." Camping Letní Den is een christelijke camping. Er zijn christelijke activiteiten zoals een samenkomst op zondag en een praise-avond door de week, maar het staat iedereen vrij om daar wel of niet aan mee te doen. Verder worden er in het hoogseizoen dagelijks recreatieactiviteiten gehouden, zowel voor de kinderen, als

voor de jeugd. Jongeren vinden elkaar bij de kampvuurplaats of zoeken hun vertier in de kantine. Overdag biedt het zwembad verkoeling. De rivier de Dyje leent zich voor kanotochten, al is de waterstand op sommige plaatsen soms laag door aanhoudende droogte.

Tsjechië is een vakantieland in opkomst, maar het Tsjechisch Moravische hoogland is nog niet volop ontdekt. De dorpen en stadjes in de omgeving hebben hun eigen karakter. De inwoners verwelkomen de toeristen minzaam, maar gaan rustig door met datgene wat ze altijd al deden. De ondernemersdrift die vaak ontstaat bij toestroom van toeristen, moet hier nog ontwaken. Het gebied telt talloze eethuisjes waar nog steeds voor weinig geld een goede maaltijd genuttigd kan worden. Robert en Annette hebben al heel wat restaurants bezocht en geven de campinggasten desgevraagd tips over de beste plaatsen. Nu Tsjechië bij de Europese Unie hoort, is de grensovergang met Oostenrijk eenvoudiger geworden. Dat biedt ook mogelijkheden voor dagtochtjes. "Oostenrijk is prachtig en op vele fronten heel anders dan Tsjechië. Dat is zichtbaar zodra je de grens over bent," vindt Annette.

Kneden

Robert en Annette begonnen hun recreatieve bedrijf in Tsjechië met een camping en enkele trekkershutten. Dit seizoen is er ook een vakantiewoning bij gekomen en zijn er plannen om nog een veld bij de camping te betrekken. Daarvoor moet echter land worden aangekocht en dat heeft veel voeten in aarde. "Dat bleek makkelijker gezegd dan gedaan. De grond is eigendom van het grondfonds, een organisatie die teruggave van land regelt dat onder het communistische regime is onteigend. Om zaken te doen met dit fonds moet je beschikken over een heel lange adem. Het is een logge, super bureaucratische instelling. Ik ben er al twee jaar mee bezig, heb diverse toezeggingen gekregen, maar het blijft afwachten of het op onze naam komt te staan," zegt Robert. "We zijn er wel mee

Robert en Annette Louwsma.

bezig, maar hebben onze zinnen er niet echt op gezet. We laten ons leiden en vertrouwen erop dat we het in bezit zullen krijgen als dat het plan van de Heer is. We hebben de afgelopen jaren geleerd om op Hem te vertrouwen. Vooral toen we werden geconfronteerd met tegenslagen. Allereerst al toen we geen goede en betaalbare camping konden vinden in Tsjechië. Toen we uiteindelijk deze plaats hadden gevonden, dreigde het een week voor de ondertekening van het koopcontract zelfs nog helemaal te worden afgeblazen. Uiteindelijk kwam dat goed. Maar ook toen we Letní Den hadden gekocht, kwamen er moeilijkheden. We kregen te maken met een enorme watervloed die heel midden Europa teisterde en overall veel schade aanrichtte. Toen we net eigenaar waren van Letní Den waren we in de wolken en heel dankbaar. De grote watervloed deed ons sterk twijfelen of we goed hadden gedaan aan de koop van Letní Den. De plannen vielen letterlijk in het water. Wonder boven wonder kwamen wij er zonder veel kleerscheuren van af. Dat bemoedigde ons weer en sterkte ons in het idee dat het toch goed was. Het jaar daarop wilde de waterzuivering niet vlotten, maar uiteindelijk kwam alles meer dan goed. We ervaren dat we worden gekneet door de Heer, zodat ons vertrouwen in Hem steeds größer wordt. Met als doel om ons te gebruiken in Zijn Koninkrijk." "De evangelisatieactie van Discovery waaraan we mee mogen werken, maakt daar onderdeel van uit. Ik zou graag nog meer willen doen. Iets met kinderen bijvoorbeeld. Of een pand kopen in Dacice waarin we een soort jeugdhonk kunnen maken zodat we steeds meer jongeren met het Evangelie kunnen bereiken," zegt Annette. "Misschien komt dat ook nog eens."

Spurgeon's College, Johannes en een nieuw boek

Een interview met Dr. Pieter Lalleman

Henk Wieringa

Eenige tijd geleden hebben we in *De Christen* aandacht besteed aan een uitgave van zr. Hetty Lalleman-de Winkel. Het betrof een commentaar op het bijbelboek Jeremia. Nu is er ook van de hand van haar man, br. Pieter J. Lalleman, een boek verschenen. Het betreft een uitgave over de bijbelboeken 1-3 Johannes: Brieven van een kroongetuige. Een interview over zijn werkplek aan het Spurgeon's College en het boek mocht niet uitblijven.

Spurgeon's College

"Een aantal jaren lang verzorgde ik voor *De Christen* het buitenlandse nieuws. Daarom kreeg ik onder andere het Engelse blad de *Baptist Times* toegestuurd, en daarin las ik dat Spurgeon's College een docent Nieuwe Testament zocht. Ik heb gesolliciteerd omdat ik graag les wilde geven. Dat is mijn gave en roeping, het opleiden van voorgangers en andere christenen. Ik ben hier op 1 september 2000 begonnen.

Spurgeon's is veruit het grootste van de vier Baptistenseminaries in Engeland (er zijn er ook twee in Wales en één in Schotland) en het enige dat openlijk Evangelisch is. Wij hebben honderden studenten en leveren per jaar zo'n 30 tot 40 predikanten aan de gemeenten. Daarnaast doen we veel aan vervolgentraining voor predikanten, we hebben deeltijdstudenten en afstandsonderwijs, en we hebben ook promotierecht. In 2005-2006 vieren we het 150-jarig bestaan.

We begeleiden studenten die voorganger willen worden heel intensief en de opleiding is erg praktisch. Het lijkt in die zin meer op een bijbelschool dan op een universitaire studie. Zo trek ik regelmatig het land in om naar preken van studenten te luisteren. Maar het niveau is hoog. Ik begeleid bijvoorbeeld ook een student die aan een proefschrift werkt.

Spurgeon's heeft vrij veel studenten uit andere kerken en enkele stafleden zijn zelf ook geen Baptist. Dat is typerend voor de hedendaagse openheid in Evangelische kringen.

Ik ben, zoals ik zei, benoemd om les

te geven in het Nieuwe Testament. Na twee jaar ben ik bovendien *Academic Dean* geworden; dat betekent dat ik het onderwijs en de examens organiseer, en individuele leerroutes voor studenten uitwerk."

Johannes

"Mijn interesse voor Johannes dateert al van een aantal jaren terug. Toen de gemeente Coevorden mij als voorganger had beroepen, in 1993, had ik aanvullende inkomsten nodig. Ik kon toen als aio (assistent in opleiding, red.) aan de slag bij de Universiteit Groningen. Daar had men een project over de Apocriefe Handelingen van Johannes en mijn onderzoek moest daarin passen. Het werken aan deze ketterse tekst bracht wel mee dat ik ook veel studie maakte van het Evangelie en de Brieven van Johannes, en van de Handelingen van de Apostelen. Ik ben nog altijd heel dankbaar voor de combinatie van gemeentewerk met die promotiebaan. Ik ben in 1998 gepromoveerd.

Van het een kwam het ander. De redacteur van de serie 'Commentaar op het Nieuwe Testament', Prof. Van Bruggen, zocht iemand om het deel over de Brieven van Johannes te schrijven, en toen hij mijn proefschrift had gelezen, dacht hij aan mij. Ik was evengoed totaal verrast, want tot dan toe hadden er alleen Vrijgemaakt Gereformeerden aan deze serie meegedaan."

Indeling

"Het boek over de brieven van Johannes begint met een inleiding en dan komt de uitleg van 2 en 3 Johannes, omdat ik denk dat die 'briefkaartjes' eerder geschreven zijn dan 1 Johannes. Bij 1 Johannes geef ik eerst een thematische uitleg en daarna vers voor vers. Dat zijn twee dingen waardoor dit commentaar zich onderscheidt van andere. Het boek is geschreven voor iedereen die interesse heeft in een grondige uitleg van de tekst. In kleine letters wordt ingegaan op details die niet voor iedereen interessant zijn."

Tot slot

Als we Pieter vragen wat hij tot slot nog kwijt wil, reageert hij als volgt: "Eén ding in elk geval. Mijn indruk is dat Nederlandse Baptisten meer contacten zouden kunnen onderhouden met Baptisten in andere landen. Hier in Engeland groeien veel gemeenten, ze vernieuwen zich, en er zijn hier goede leiders. Juist ook in de grote steden gebeuren bijzondere dingen. Mensen zoals David Coffey, algemeen secretaris van onze Unie en binnenkort voorzitter van de Baptisten Wereld Alliantie, zouden naar Nederland gehaald kunnen worden."

1, 2 en 3 Johannes, Brieven van een kroongetuige, Kok, Kampen, 2005, ISBN 90 435 1058 0, Euro 27,90.

De apostel Johannes ziet zich geconfronteerd met meningsverschillen, dwaalleer en persoonlijke tegenstand. In drie korte brieven verdedigt deze kroongetuige de waarheid dat Gods Zoon in de Here Jezus mens geworden is en dat er alleen in Christus verzoening van zonden is.

Dit boek weerlegt een aantal gangbare ideeën over de situaties waarin Johannes zijn brieven schreef. De reconstructie van de historische situatie probeert dicht bij de informatie uit de drie briefjes zelf te blijven. Verder is er aandacht voor de structuur van de teksten en voor hun bijdrage aan de christelijke theologie.

Voor predikanten en gemeenteleden biedt dit boek een toegankelijke tekstverklaring. De uitleg is gebaseerd op de grondtekst maar houdt ten volle rekening met de tekst van de Nieuwe Bijbelvertaling.

In Memoriam br. Cornelius van Wier

13 september 1925 – 27 mei 2003

Broeder Cornelius van Wier: een gemeentevoorganger in hart en nieren! Zo zou ik deze onlangs overleden voorganger willen typeren. Hij diende een zevental gemeenten en deed dit met overgave en een hoog besef van door de Heer geroepen zijn. Na de HBS (Hogere Burger School) in Harlingen bezocht te hebben, studeerde hij theologie in Denemarken aan het seminarium in Tollöse. De eerste gemeente die hij diende, was de gemeente Alkmaar, waar hij als één van de twee evangelisatiewerkers – de andere was broeder Plevier – vanuit de Evangelisatie Commissie der Unie te werk werd gesteld. Hierna was hij voorganger in de gemeenten te Hoogezand, Leeuwarden, Nieuw Weerdinge, Almelo (Nieuwstraat), Emmen (Het Baken) en Zwolle. Hij moest het gemeentewerk in Zwolle voortijdig beëindigen omdat zijn gezondheid het niet verder toeliet.

Broeder van Wier was een herder en een leraar. Het pastor-zijn liet hem nooit met rust en hij kon zwaar tillen aan de pastorale problemen die hij tegenkwam. Hij kon er letterlijk

wakker van liggen. Daarnaast was hij een begenadigde prediker. Toen ik voorganger in Nieuw Weerdinge was, zei een broeder eens tegen mij dat hij dominee Van Wier toch wel "de professor onder de predikers" vond. Ook hanteerde hij met grote vaardigheid de schrijverspen, getuige de vele artikelen die hij geschreven heeft voor *De Christen* en voor ons toenmalige evangelisatieblad *De Zaaier*. Zo was hij tolk van het Evangelie, waarvan zijn leven zozeer doortrokken was. Zijn gaven van hoofd en hart waren evident, maar hij was hiervan zelf niet altijd overtuigd. Altijd was er ook de twijfel of hij wel voldeed aan de roeping, waarmee hij zich geroepen wist. Ik ontmoette hem eens toen hij geen voorganger meer was en in Harderwijk woonde. Toen ik hem zei dat hij veel betekend had voor de gemeenten die hij diende, kon hij dit amper geloven en dit was geen bescheidenheid.

Persoonlijk bewaar ik fijne herinneringen aan deze pastor. Hij doopte mij in de gemeente Leeuwarden, waar hij in de vijftiger jaren voorganger was. Tijdens mijn studie theologie

kon ik altijd bij hem terecht. In 1965, toen hij de gemeente in Almelo diende, bevestigde hij mij in mijn eerste gemeente: Nieuw Weerdinge.

De dienst van afscheid op 1 juni jl. vond plaats vanuit de gemeente Harderwijk en werd geleid door br. Piet Brongers. Het was een goede dienst waarin br. Brongers op integere wijze Cornelius van Wier als mens, als gelovige, als broeder en als voorganger dichtbij bracht. Twee van de kinderen spraken woorden van herinnering.

Zo denken we met grote dankbaarheid aan broeder Van Wier. Hij ging op bescheiden wijze zijn weg door onze gemeenten. Daarbij was hij diep doordrongen van de vreugde en ook van de ernst van het Evangelie. In grote trouw diende hij de Heer en zo mocht hij ingaan in de vreugde van zijn Heer. We denken aan zijn vrouw Rommie en aan zijn kinderen en kleinkinderen. Dat ze de kracht mogen ontvangen om zijn heengaan op een goede manier te verwerken!

Chris Eijer

Unienieuws

Beroepbaarstelling

Het College van Beroepbaarstellingen deelt mee dat zij een beroepbaarstelling voor alle gemeenten heeft verleend aan br. P.G. Plug te Harderwijk.

Hartelijk dank

In verband met mijn veertig jarig voorgangerjubileum en afscheid van de gemeente Leeuwarden, heb ik veel reacties vanuit onze gemeenten mogen ontvangen. Ik was hier vanzelfsprekend erg blij mee en langs deze weg wil ik allen die gereageerd hebben – hetzij door in de dienst van zondag 29 mei jl. aanwezig te zijn, hetzij door schriftelijke gelukwensen – hiervoor hartelijk dank zeggen. Jannie en ik hebben een prachtig weekend mogen beleven, waarin we mochten stilstaan bij veertig vooral goede jaren. We ervaren dit als een Godsgeschenk. Allen die met ons meegeleefd hebben, nogmaals van harte bedankt!

Chris en Jannie Eijer

Lezers schrijven

Geachte redactie,

In het zeer goede stuk in de laatst verschenen *De Christen* over de gemeente Pernis is m.i. iets vergeten dat eigenlijk vermeld had moeten worden. Ik wil u daarom vriendelijk verzoeken het onderstaand stukje nog als aanvulling in *De Christen* te plaatsen:

Elke Baptistengemeente is ontstaan doordat er altijd soms maar weinig broeders en zusters waren die met een grote inzet voorbereidend werk deden. Dit gebeurde soms onder moeilijke omstandigheden. Dit was destijds in Pernis ook het geval. In 1943 hebben een 8 a 9 tal broeders en zusters de moed opgebracht om voor een half jaar zelf een werker door de ECU (Evangelisatie Commissie der Unie) gezonden te bekostigen. De meeste broeders en zusters van toen zijn reeds overleden, maar er zijn enkele kinderen van hen ook bij de gemeente gekomen. Zij kunnen

waarschijnlijk het een en ander bevestigen.

Ik ben van mening dat bovenstaande in het goede stuk over Pernis niet onvermeld mag blijven.

Bij voorbaat hartelijk dank.

Met vriendelijke groeten,

M.N. Looije

Adressen

- De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Krommenie is br. A.J. Stoevelaar, Kerkmeester 19, 1566 HX Assendelft, tel. 075-6210073.
- Per 1 juli a.s. is het nieuwe adres van ds. Y. Horjus: Catharinadaal 5, 6715 KA Ede tel: 06-54904688.
- De nieuwe voorzitter van de Stuurgroep Gemeente Bijbelstudie (GBS) is br. Koert Baas, Voldersdreef 512, 7328 CC Apeldoorn, tel. 055-5429885.

Unienieuws

Doopdiensten

Deventer: Kelvin Cho (21 jaar), Martijn Westerbrink (19 jaar), Frits Schutte (46 jaar), Edwin Witte (40 jaar), Peter (45 jaar) en Renate Oosterveer (42 jaar); Enschede: Esther Saaltink-Huizing (30 jaar), Thijs Huiting (17 jaar), Hans Spenkelink (57 jaar) en Edwin Sijrier (28 jaar); Kampen: Bouke Sleurink (23 jaar), Marieke Sleurink-van Egmond (22 jaar), Margreet Vink-Bos (35 jaar), Tiem de Ruiters (44 jaar) en Esther Logtenberg (35 jaar); Harderwijk: Astrid van Os-Gies (34 jaar), Victor van Os (39 jaar), Esther van Gool-de Meulder (30 jaar), Claire Louw-Logan (36 jaar), Jacqueline Feenstra-Bakker (38 jaar), Bessel Feenstra (40 jaar), Arenda Kruit (17 jaar), Tjitske Bokma (45 jaar) en Jan Spoelder (44 jaar); Hoogeveen 'Beth-El': br. R. Thalen; zr. I. Zwiers, br. J. Zwiers en zr. M. Drogts; Apeldoorn: br. J. van Dijk (47 jaar), br. A. List (42 jaar), zr. E. List-Staal (48 jaar) en zr. J. Barmantloo (34 jaar); Ede 'De Kei': Marjoke Franken-Duursma, Marja Dijkman-Sonneveld en Tonnie Eversdijk; Ede 'Reehorst': Johannes van de Bank en Aimee Teunissen.

Workum Makkum:

De zusters Trienke (22 jaar) en Johanna de Vries (19 jaar) wilden graag op eerste pinksterdag 15 mei gedoopt worden. Omdat er nog al wat mensen werden verwacht,

weken we als gemeente met een mobiel doopbad uit naar het plaatselijke cultureel centrum. Het was een geweldige dienst, waarin br. Roelof Ham sprak n.a.v. Romeinen 8:31-39. In deze dienst werden veel opwekkingsliederen gezongen, begeleid door onze eigen 'Bethelband' en ook Trienke en Johanna zongen samen de

Bouke Hoekstra (46 jaar) dopen. Hij staat er alleen voor met 3 jonge kinderen, nadat vorig jaar zijn vrouw is overleden. Hij heeft daarbij zo veel kracht van zijn God ontvangen dat hij niet anders kon, dan ook de volgende stap te zetten. Bouke was zo onder de indruk geweest van de laatste doopdienst, dat ook hij in het cultureel centrum gedoopt wilde worden. En maar goed ook, want er kwamen maar liefst 130 bezoekers op deze dienst af.

Br. Ham sprak over Timotheüs 1: 12-16 en Spreken 3:5 en 6; Steun niet op eigen inzicht. In deze dienst werden veel bekende, oude liederen gezongen.

Voor meer informatie, foto's en korte video van deze doopdiensten verwijs ik u naar onze

website: www.ahawah.nl (Ahawah is Hebreeuws voor Agapè, onvoorwaardelijke, Goddelijke liefde). We hopen als kleine gemeente op een spoedig vervolg van deze doopdiensten.

Met broederlijke groet,

Ynte de Vries

indrukwekkende liederen 575 'Jezus alleen, ik bouw op Hem' en 599 'Kom tot de Vader, kom zoals je bent'. De foto van de beide zusters na de doop (gemaakt door broertje Simon 10 jaar) spreekt voor zich, hier is echt iets gebeurd!

Zondag 12 juni mochten we br.

Stavoren: Siebren Bandstra (15 jaar) en Age Bandstra (17 jaar).

LEEUWARDER COURANT Maandag 13 juni 2005

Neven gedoopt in IJsselmeer bij Stavoren

STAVOREN - In het IJsselmeer bij Stavoren zijn gisteren twee leden van de Baptistengemeente aldaar gedoopt. De neven Age en Sybren Bandstra ontvingen de traditionele doop door onderdompeling. Volgens dominie Wouter Grevin heeft niemand van de 110 voltrokken doopleden van de streekgemeente herinnering aan een dergelijke doopceremonie in de open lucht. De gemeente heeft om praktische redenen voor deze vorm gekozen; de kerk kan dit keer niet een verplaatsbaar doopvont krijgen voor de viering in centrum De Kaap.

Foto: Sinter Blesker

*Ik heb de goede strijd gestreden
ik heb de loop ten einde gebracht
en heb het geloof behouden.
2 Tim. 4:7*

Op 27 mei 2005 is heengegaan naar
zijn Hemelse Vader
onze broeder

CORNELIUS VAN WIER

Op de leeftijd van 79 jaar.

Emeritusvoorganger van de Unie van
Baptistengemeenten

Baptistengemeente Harderwijk

*Ik heb de goede strijd gestreden
ik heb de loop ten einde gebracht
en heb het geloof behouden.
2 Tim. 4:7*

Na een dienend en zorgzaam leven
is van ons heengegaan naar zijn
Hemelse Vader mijn geliefde man, onze
liefdevolle vader en opa

CORNELIUS VAN WIER

Op de leeftijd van 79 jaar.

† Harderwijk, 27 mei 2005

*Heer U' doorgrondt en kent mij.
Ps. 139:1*

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

ENGELINA GEERDINA VINK- V.D.VEEN

Op de leeftijd van 84 jaar.

27 mei 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid

*Door 't geloof, niet door aanschouwen
Is het dat ik Jezus ken.*

*Door 't geloof alleen mag ik weten,
Dat ik op reis naar huis toe ben!*

Met grote verslagenheid, maar in de
zekerheid dat hij bij zijn Heer is, geven
wij kennis van het overlijden van onze
broeder

DEDDO HOEKSEMA

In de leeftijd van 61 jaar

Baptisten Gemeente Zoetermeer

Schippersmeen 100
3844 CN Harderwijk

*Ik ben verzekerd dat niets ons kan
scheiden van de liefde in Christus.
Rom. 8*

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

IDA GREVEN-LAMMERS

Op de leeftijd van 84 jaar.

28 mei 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid

Op dinsdag 7 juni 2005 is na een
kortstondig verblijf in het ziekenhuis in
haar Heer en Verlosser ontslapen onze
zuster

MARTENTJE DE JONGE- STEENKAMP, Martje

geb.datum 6 mei 1941.

We wensen haar man, Gerrit, hun
(klein)kinderen en overige familie
sterkte en Gods onmisbare zegen toe
om dit verlies te kunnen verwerken.

Baptistengemeente Enschede

De hoop van Gods kinderen

*Want ik ben er zeker van,
dat het lijden van de tegenwoordige
tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid,
die over ons geopenbaard zal worden.
Rom. 8:18*

Op 18 mei 2005 is na een moedig
gedragen lijden
rustig ingeslapen onze zuster

ARNOLDA KATOEN Noi

In de leeftijd van 75 jaar.

Baptistengemeente 'De Rank', Utrecht

*Hij zal alle tranen van hun ogen
afwissen.
En er zal geen dood meer zijn.
Van verdriet, rouw en pijn zal geen
sprake meer zijn.
Hij, Die op de troon zat, zei: "Ik maak
alles nieuw".
Het Boek, Openbaring 21: 4 en 5*

Veel te snel en onverwacht is naar zijn
Heer en Heiland gegaan onze broeder

ROB MAANDAG

Op de leeftijd van 46 jaar.

Baptistengemeente 'Beth-El'
Hoogeveen, 12 juni 2005

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 15 juli 2005. De deadline
voor dit nummer is 27 juni 2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel ge-
redigeerd en/of verkort, te plaatsen.
Plaatsing van kopij houdt niet in dat de
redactie de mening van de auteur en/of
geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin
Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van advert-
enties ontvangt u een factuur.

Administratie

giro.

Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1
december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptis-
tengemeenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-
2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke
wijze dan ook worden overgenomen
zonder schriftelijke toestemming van
de redactie. Een uitzondering geldt
voor gemeentebladen van gemeenten
aangesloten bij de Unie van Baptisten-
gemeenten. Bij overname hierin dient
dan wel *De Christen* als bron vermeld te
worden, evenals de naam van de betref-
fende auteur.

Blinden en slechthzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op
daisy cd-romen in grootletter. Informatie
en opgave: Christelijke Bibliotheek voor
Blinden en Slechthzienden, Postbus 131,
3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

Jongeren

Livingstone

Livingstone mobiliseert jongeren om zich in te zetten voor kinderen en volwassenen in de wereld, voor wie een warme maaltijd of een beetje aandacht een wereld van verschil uitmaken. Livingstone en haar partners wereldwijd werken met het christelijk geloof als basis. Bij Livingstone kun je kiezen uit een groot aantal werkvakanties. Stuk voor stuk unieke projecten waar inspirerende mensen zich voor anderen inzetten. Het werk varieert van kinderprogramma's tot echte bouwprojecten. Je leert de goed kennen, want je werkt samen met de lokale bevolking.

Wil je langer weg? Geen probleem. Livingstone heeft wereldwijd tientallen plaatsen met zeer gevarieerd werk voor zo'n 3 tot 12 maanden. Je werkt dan als vrijwilliger met de lokale staf mee.

Meer weten? www.lst.nl

Jij bent de sleutel om de wereld te veranderen

Dat is de slogan van gpnv of te wel Global Prayer Network Youth. Doel van deze organisatie is zoveel mogelijk jongeren te mobiliseren om te bidden, en om te evangeliseren. Want volgens hen gaat dat hand in hand. Ze noemen evangeliseren een avontuurlijke bezigheid. Check hun website voor foto's, filmpjes en verslagen: www.gpnv.info

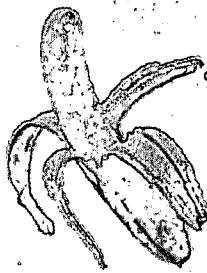

Ook zo ongelooflijk
genoten op de EO
Jongerendag?

Geniet na op
www.jongerendag.nl

Ook een aanrader als je er
niet bij was.

Maak recht wat krom is

Je kent het vast wel: opeens heb je ontzettende trek in een bananensplit. In overheerlijke chocola gedrenkte banaan, in roomijs. Maar dan lees je in de krant dat het er op bananenplantages vaak hartstikke krom aan toe gaat. En de chocoladehandel ook niet helemaal puur is. Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse boeren hebben amper rechten, mogen zonder reden worden ontslagen, worden vaak ziek van alle bestrijdingsmiddelen en krijgen een loon waar ze amper van kunnen rondko-

men. Een paar multinationals hebben de hele markt in handen. Zij bepalen de regels en houden de prijs laag zodat kleine boeren de pisang zijn. Met de maak recht wat krom is campagne wil Time to Turn op een ludieke manier aandacht vragen voor eerlijke handel. Door met zo veel mogelijk mensen een eerlijke bananensplit te gaan eten en supermarkten te vragen meer eerlijke producten in hun schappen te leggen. Maar ook door een bijbelstudie aan te bieden waarmee jij in jouw groep kan nadenken over wat de Bijbel zegt over bananen.

Meer info: www.maakrechtwatkromis.nl

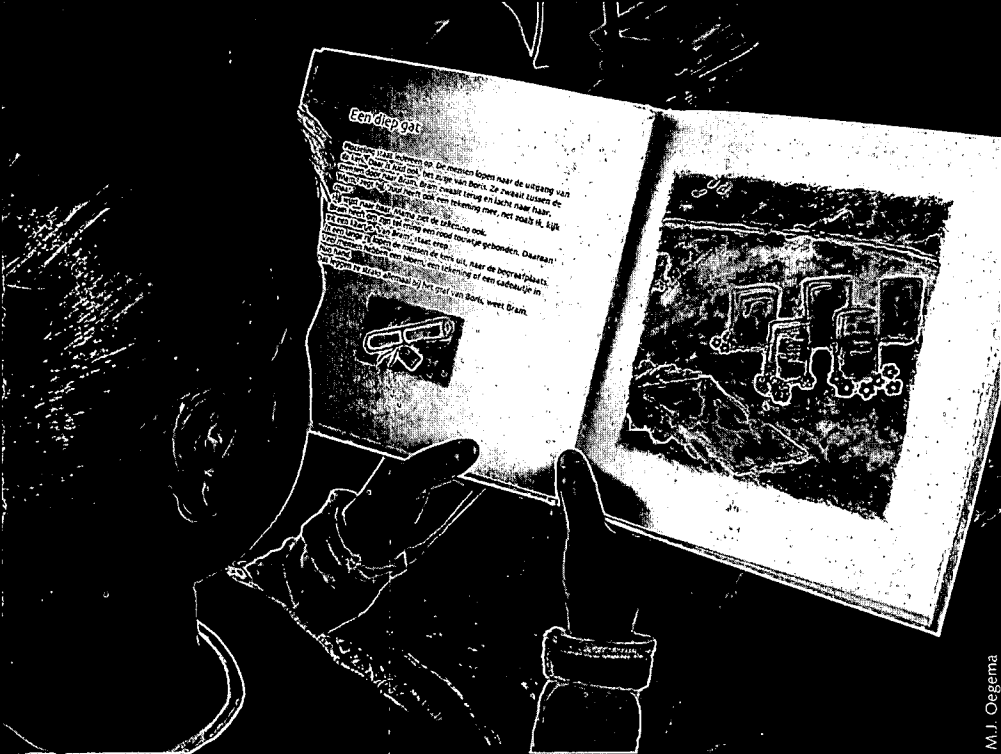

Aftrap maak recht krom is campagne op de EO
Jongerendag 2005

De Christen

**Mariska Vos schrijft
kinderboek over
rouwverwerking:**

**“In het verdriet
en gemis van je
vriendje mag je
aan de belofte
van God
vasthouden”**

Mariska Oegema

“Hoe ga je om met het verdriet en met de dood, zeker als het een kind betreft. Het leven van een kind is zo puur en sprankelend dat abrupt door een ziekte wordt afgebroken. Het verlies van vooral een klein mens is zo onmetelijk groot. Via zes korte verhalen hoop ik toch troost en bemoediging te geven, want het sterven mogen wij in een hoopvol kader plaatsen. Je mag verdriet hebben en het gemis blijft omdat je niet meer met je vriendje kunt spelen, maar je mag ook aan de belofte van God vasthouden; dat er een hemel is waar God zorgt, waar we elkaar weer terugzien.”

Aan het woord is Mariska Vos, lid van de Baptistengemeente Kampen, die het kinderboek ‘Een stoel in de hemel’ heeft geschreven dat medio dit jaar is verschenen. Een emotionele gebeurtenis ligt aan het kinderboek ten grondslag. “Een vriendje van onze zoon is door leukemie op zesjarige leeftijd overleden. Om materiaal over kinderen en rouwverwerking in huis te hebben voor als er vragen komen, ben ik naar de bibliotheek gegaan. Ik schrok ervan hoe weinig boeken over dit onderwerp voor handen waren die aansluiten bij onze christelijke overtuiging”, geeft de auteur aan, die zelf ook de illustraties in acrylverf en (pastel)krijt erbij heeft gemaakt. “Dit boek wil een handreiking zijn voor kinderen maar ook voor volwassenen om het verlies van een klein mens een plek te geven vanuit een christelijke overtuiging.”

Cadeau

Als debutant heeft ze niet met haar

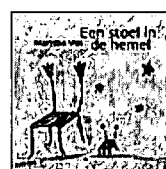
boek hoeven leuren langs diverse uitgevers. “Via-via kwam ik in contact met Uitgeverij Columbus, een onderdeel van Uitgeverijgroep Jongbloed. Eigenlijk waren zij gelijk geïnteresseerd, omdat er toch veel behoefte bleek te zijn aan een kinderboek waarin duidelijk benoemd wordt wat doodgaan is. En de verhalen staan dicht bij de kinderen, omdat ze over twee stoere vriendjes gaan en niet over dieren of het overlijden van een opa of oma”, geeft ze aan. “In het hele proces van totstandkoming heb ik mogen ervaren hoe God alles heeft geleid. Via een emotionele gebeurtenis heb ik mijn gave in dienst van Hem mogen stellen; als een instrument in Zijn Hand om via het kinderboek anderen te wijzen op Hem.” De uitgeverij stelde volgens de auteur steeds haar wensen voorop. “Ik had een mooi geschenkboekje voor ogen dat troost kan bieden en wat je kunt koesteren als je rouwt; dat is belangrijk”, vervolgt ze. “Want juist bij afscheid en verdriet is het belangrijk dat er aandacht aan is besteed en het mooie elementen bevat zoals de regenboog-gedenkkaart die je als boekenlegger kunt gebruiken of ingelijst boven je bed kunt hangen. Het zijn allemaal knipogen van mensen en van God die zo waardevol kunnen zijn voor de rest van je leven; die een kind houvast geven in het verdriet en helpen om het een plek in zijn leven te geven.”

Eerlijk

De zes korte verhalen gaan over Bram die verdriet heeft omdat zijn beste vriendje is overleden; verhalen

over herkenbare situaties zoals de schoolfotograaf, de verjaardag en moeite met slapen. ‘Bram wordt wakker. De zon schijnt tussen de gordijnen door op z’n gezicht. Ik wil niet uit bed, denkt Bram. Vandaag gaat hij naar de kerk en naar de begraafplaats. Want zijn beste vriend, Boris, is overleden’, zo begint het eerste verhaal dat beschrijft wat er op de dag van de begrafenis gebeurt. “Als kinderen nog nooit een begrafenis hebben meegemaakt, kunnen zij in dit boekje lezen hoe dat gaat. Het is ook belangrijk om alles echt te benoemen, om hierover eerlijk te zijn naar de kinderen toe. Je kunt het niet ongedaan maken; het is gebeurd. Als ouders mag je het dan bespreekbaar maken binnen een veilig kader. En daarin wil dit boek een handreiking zijn.”

“Ik heb gemerkt dat er in kindervragen rondom de dood ook veel elementen zitten waarvan wij als volwassenen iets kunnen leren”, stelt Mariska Vos. “Kinderen stellen geen waarom-vragen, maar veel meer vragen over de dood zelf. Dat scheelt zo’n worsteling. Dan blijf je niet hangen bij de dood zelf, maar mag je over de dood heen kijken naar de eeuwigheid. Kinderen trekken het door zo blijkt ook uit enkele tekeningen van hen; het stoeltje wordt verplaatst naar de hemel waar God op de troon zit.”

Het boek ‘Een stoel in de hemel’ is voor € 11,- verkrijgbaar in de boekwinkel (ISBN 90-8543-006-2, Uitgeverij Columbus).

Na 2000 jaar terug op aarde – de dadelpalm

Erik van Duyl

Bij het lezen van de titel – “na 2000 jaar terug op aarde” – denkt u mogelijk aan de wederkomst van de Heer. Dit maal gaat het echter over de terugkeer van een boom. Maar niet teleurgesteld, want het bericht is opmerkelijk en een teken aan de wand. Voor ik hier meer over schrijf, zal ik details geven over het bericht, zoals vermeld in de kranten van 14 juni 2005.

Israëlische onderzoekers zijn er in geslaagd een tweeduizend jaar oud dadelpalmzaadje te laten kien. Dit is een absoluut record op kweekgebied. Het boompje is inmiddels ruim 30 centimeter hoog en groeiende. Men hoopt dat het kweekboompje gaat groeien tot de volwassen boom, zoals deze groeide in de dagen van weleer. In dat geval kan de boom wel 12 meter hoog worden met bladeren van wel 2 meter lang. Een volwassen dadelpalm kan 140 kilo aan dadels per jaar leveren.

Wellicht denkt u, maar er zijn toch dadelpalmen in overvloed in deze wereld? Natuurlijk er zijn wel 4000 soorten palmbomen en een deel daarvan brengt dadels als vrucht voort. Dadels vormen het voornaamste export artikel voor het land Tunesië. De landen Oman en Israël kennen de dadelpalm als symbool voor hun natie. Echter de dadelpalmen die er nu groeien, zijn ingevoerd uit Californië. De boom, zoals die groeide in de bijbelse tijden, is helaas in de middeleeuwen uitgestorven. Het nu ontloken zaadje maakt deel uit van een aantal zaden dat dertig jaar geleden is gevonden

bij archeologische opgravingen in het paleis van Herodes op de berg Masada aan de kust van de Dode Zee. De zaden werden goed opgeborgen tot een natuurgeneeskundige er lucht van kreeg en een enkel exemplaar wist te bemachtigen om het vervolgens aan een kweekster te geven. Begin

Als de kweker in staat is om na 2000 jaar het oude zaad nieuw leven in te blazen, bent u dan in staat om te geloven dat de Schepper in staat is om in nieuwe gedaante weer te keren naar deze aarde.

dit jaar plantte ze zonder veel verwachtingen het zaadje en tot haar verrassing schoot er vijf weken later een bleek plantje tevoorschijn. Nu heeft het al vele bladeren, waarvan één is afgestaan voor een DNA-test. Het gaat dus om een zaadje van 2000 jaar oud. Het kan dus dateren uit de tijd (73 na Christus) waarin een groep joden op de berg Masada massaal zelfmoord pleegde om gevangenneming door de Romeinen te voorkomen. Een zaadje uit deze vervlogen tijd kan nu dus alsnog de weg naar leven vinden. Geweldig in meerdere opzichten.

Om te beginnen een bemoediging voor alle kwekers: wat is er allemaal niet mogelijk... Ook een stimulans voor de natuurgeneeskundigen, want deze boom stond in het verleden bekend als zeer geneeskrachtig. Van andere dadelsoorten maakt men tegenwoordig een hoestsiroop tegen bronchitis, maar deze dadel zou naar zeggen krachtiger zijn. Ten derde is het een vreugde voor de natuurliefhebber. De klassieke dadelpalm ('phoenix dactylifera')

kan bloeien in een woestijnachtige omgeving, waar andere bomen het laten afweten. Dit vanwege de diepe verworteling in de aarde. Ten vierde is het een bemoediging voor de archeologen. In Israël noemt men de kleine nieuwe – aloude – palmboom 'Methusalem', naar de man die volgens de Bijbel 969 jaar oud werd. Tenslotte is het een bemoediging voor wie leven in de afwachting op de wederkomst van Jezus de Heer. Jawel; het gaat toch nog over dit onderwerp.

Denkend aan de bijbelse tijden komen we de dadelpalm tegen in de profetieën van Jesaja. Of nog verder terug, de jonge vrouw Tamar (Genesis 28) is vernoemd naar de dadelpalm. In de tijd van Jezus plukt de menigte de grote palmtakken om daarmee hun bevrijder binnen te halen in de stad Jeruzalem (Johannes 12:13). De meeste dadelpalmen groeiden rond de stad Jericho, die in de Bijbel dan ook de 'palmstad' werd genoemd (Deuteronomium 34:3). Nu is het een groot verlies dat deze trotse variant in de middeleeuwen is uitgestorven en dus wat mooi om de boom opnieuw te mogen verwelkomen. Des te meer, omdat de dadelpalm haar plaats kent in de Openbaringen van apostel Johannes. Let op de tekenen van de tijd.

“Hierna zag ik dit: een onafzienbare menigte, die niet te tellen was, uit alle landen en volken, van elke stam en taal. In het wit gekleed en met palmtakken in hun hand stonden ze voor de troon en voor het lam. Luid riepen ze: de redding komt van onze God die op de troon zit en van het Lam.” (Openbaring 7:9,10).

Als de kweker in staat is om na 2000 jaar het oude zaad nieuw leven in te blazen, bent u dan in staat om te geloven dat de Kweker – of liever gezegd de Schepper – in staat is om in nieuwe gedaante weer te keren naar deze aarde om een einde te maken aan alle leed. Bent u voorbereid op de terugkeer van Christus? Hoort u bij de menigte in wit gehuld en met de palmtak in de hand, staande voor de troon van de Almachtige? Natuurlijk zonder deze herontdekking zouden er ook wel palmtakken voorradig zijn, maar ik meen dit opmerkelijke bericht toch te mogen duiden als een teken in de tijd. God is de wederkomst van Christus aan het voorbereiden en aan ons de taak om op te merken en te verkondigen.

Buitenlands nieuws

Column over...

Jordanië

De juridische strijd van de Jordaanse weduwe Siham Qandah om haar kinderen is ten einde. De rechtbank heeft het hoger beroep van haar broer afgewezen. Abdullah al-Muhtadi, de broer van Siham Qandah eiste het volledige voogdijschap over haar twee kinderen op. Abdullah wilde de kinderen een islamitische opvoeding geven, terwijl zij christelijk gedoopt en opgevoed zijn. Na de dood van Qandahs man in 1994 werd hij als toezienend voogd aangewezen. Haar man zou in het geheim moslim geweest zijn, waardoor de kinderen verplicht een islamitische voogd moesten hebben. Al-Muhtadi heeft echter nooit veel omgekeken naar de kinderen en stal geld van hun wezenuitkering. Volgens de advocaat van Siham Qandah kan haar broer nu niet weer in beroep gaan. Wel moet Siham Qandah op zoek naar een nieuwe islamitische voogd. Die krijgt het voogdijschap tot de kinderen achttien jaar zijn. Zij zijn nu 16 en 15 jaar oud.

Compass Direct

Turkmenistan

De politie heeft 9 juni jl. een kerkdienst van Turkmeense baptisten verstoord. De baptistenkerk in het stadje Mary heeft een officiële registratie, maar werd toch binnengevallen. "De agenten vroegen ons een verklaring te ondertekenen waarin we aangaven dat we de wet hadden overtreden", zegt een baptist. "Dat hebben we geweigerd. Vervolgens is iedereen verhoord en zijn video-opnamen gemaakt van de aanwezigen."

Forum 18

Nigeria

Andrew Akume, een docent en decaan op de Ahmadu Belle Universiteit in de Noord-Nigeriaanse stad Zaria, is ondergedoken nadat een moslimbeweging heeft opgeroepen hem te doden. Hij wordt ervan beschuldigd de profeet Mohammed te hebben beledigd en het leven van moslims op de universiteit tot een hel te maken. De christen zelf heeft gezegd dat hij een moslimstudente heeft gevraagd geen hidjaab dragen. De kledingvoorschriften van de universiteit staan geen bedekking van top tot teen toe, aldus Akume. Desalniettemin vaardigde de Bezorgde Moslim Beweging twee zogeheten fatwa's tegen Akume uit.

Daarin roepen zij dus op hem te doden. Voor Akume was dat reden genoeg om onder te duiken.

In een andere Noord-Nigeriaanse deelstaat, Kano, worden christen-vrouwen gedwongen de hidjaab te dragen. Op 16 mei heeft gouverneur Malam Ibrahim Shekarau besloten dat de islamitische klederdracht ook voor christenen geldt. De maatregel werd direct van kracht op alle scholen in Kano en is medegedeeld aan alle kerken en christelijke instellingen.

Compass Direct

Egypte

Gaser Mohammed Mahmoud (30), de Egyptenaar die zich van de islam tot het christelijke geloof heeft bekeerd, en tegen zijn wil vastgehouden werd in een psychiatrisch ziekenhuis in Caïro, is op 9 juni jl. vrijgelaten. Gaser is begin januari jl. door zijn adoptiefouders naar het ziekenhuis gebracht, nadat hij te kennen had gegeven dat hij al twee jaar christen was. Gaser werd 'behandeld' door een vrouwelijke dokter die door bezoekers wordt omschreven als "een fanatieke moslima, die hem slecht behandelde omdat hij de islam de rug heeft toegekeerd."

Compass Direct

Indonesië

Moslimleiders dringen aan op invoering van de sjaria (islamitische wetgeving) in Indonesië. Als reden geven zij op de toename van corruptie en geweld in het land. Het meest recente voorbeeld is de bomaanslag in Tentena (Sulawesi) op 28 mei jl. Veel moslims geloven dat het toepassen van de sjaria de beste manier is om het morele verval tegen te gaan. Een belangrijke leider van de grootste moslimbeweging in Indonesië, de Majelis Ulama Indonesia, heeft onlangs gezegd dat het logisch is om landelijk de sjaria in te voeren, omdat 214 van de 240 miljoen mensen moslim zijn. De sjaria zou dan elk aspect van het leven moeten beheersen. Het is niet voor het eerst dat moslims proberen de sjaria van kracht te laten worden in heel Indonesië. Eerdere pogingen strandden echter. Maar in 16 van de 32 provincies is het wel gelukt om op lokaal en provinciaal niveau een aantal sjaria-wetten in te voeren. In Atjeh is de sjaria zelfs officieel van kracht. Moslims mogen in Atjeh niet naar kerkdiensten of zich bekeren tot het christendom.

Compass Direct

K(n)udde

S. Prost

Vanaf WO II zijn er heel wat leiders opgekomen en afgegaan. Het begon met afgaan: Hitler. Daarna volgden er velen. Eervol en oneervol. Ik zal u niet vermoeien met namen en jaartallen. Daarvoor hebt u immers ook een geschrift uit eigen kring. En onze gemeenschap kende toch alleen maar honorabele leiders? Sommigen wat wereldvreemd. Anderen van alle markten thuis. Met of zonder stropdas. Maar we waren niet zo gek op de toga. Om van rok met bef, gespschoenen, kuitbroek en driekanten steek maar niet te spreken. Och, met de tropische temperaturen van deze dagen wordt het colbertje wel afgelegd. Waarmee geenszins gezegd wordt dat zijn waardigheid ook daalt.

En toch... ik vraag me in gemoede af wat dáárvan in de toekomst nog overblijft. Tutoyeren alsof er geen leeftijdsverschil meer is. Zou het toch niet net zo gaan als met de integratieproblematiek? Lees ik vandaag in het nieuwsblad dat 24 augustus onze Nationale Naturalisatiedag zal zijn. Dat het Wilhelmus mogelijk (weer) een vast onderdeel van ceremoniën wordt enzovoorts...

En om niet geheel van de beeldspraak af te wijken als het gaat om het schaap met de vijf poten, of zo u wilt duizendpoot, ik sprak eens een Limburger. Ja, uit het zuiden des lands kan ook nog iets goeds komen. Die had daar zo z'n eigen gedachten over. En het sloeg bij mij in als een bom. Hij zei: "Als de herder een schaap is, is het knudde met de kudde".

Om eens over na te denken. Aan de ene kant, het schaap heeft zelf wel een herder nodig. Aan de andere kant, laat hij herder blijven, vóórgaan, voortgaan en vooruit gaan. Ging en gaat de Heer zelf ook niet vóór? Tot heil van de kudde.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Reflectie op de rol van het Christendom in relatie tot incest en seksueel misbruik en de verwerking daarvan

Theo de Zwart

Vanaf de jaren tachtig van de vorige eeuw is de incest- en seksueel misbruik problematiek uit de taboesfeer gekomen. Diverse instanties (bijvoorbeeld de Vrouwen Beweging en de daaruit voortgekomen Vrouwen Hulpverlening) hebben bijgedragen om in Nederland de problemen zichtbaar en bespreekbaar te maken. Ook binnen kerken wordt het in toenemende mate meer bespreekbaar. Mede dankzij talrijke boeken en publicaties wordt duidelijk dat incest en seksueel misbruik helaas ook binnen de Protestantse kerken en de Rooms-katholieke Kerk in Nederland voorkomt.

Incest en seksueel misbruik zijn dus bespreekbaar geworden. Ik merk dat met name in het pastoraat, mede door voornoemde maatschappelijke impulsen, het zwijgen over incest en seksueel misbruik in de kerk verbroken wordt. Slachtoffers durven met hun ervaringsverhalen, de ellende van jaren gevangen te zitten in list en bedrog, naar buiten te komen. Veelal blijkt dat slachtoffers niet alleen last hebben van een trauma vanwege incest of seksueel misbruik, maar ook van een godsdiensttrauma. Ze zijn niet alleen misbruikt, maar ze voelen zich (vaak) ook door God en de plaatselijke kerk bedrogen en afgewezen.

Incestverbod in de Bijbel

Als we kijken naar het verbod op incest en seksueel misbruik in de Bijbel kan de christelijke seksuele moraal niet los gezien en (niet los) begrepen worden van de theologie van het Oude Testament. Het gaat dan voornamelijk om de ethiek, om de richtlijnen die God geeft voor het samen leven als volk, als mensen hier op aarde. In het Oude Testament lezen we hoe God een verbond sluit met het volk Israël. Hij geeft regels en

verboden die het totale leven van de Israëliet in al zijn facetten beïnvloedt. Niet alleen het individuele leven van iedere Israëliet afzonderlijk, maar bovenal ook het gemeenschappelijke leven. We kunnen ook wel spreken van een *gemeenschapsethiek*.

De consequentie hiervan is dat de mens als individu verantwoordelijk is voor zijn daden en handelen, maar dat hij nooit losstaat van de (geloofs)gemeenschap. Onderdeel van de regels en geboden die God geeft, zijn de heiligingswetten en een deel van die wetten is het verbod op incest en seksueel misbruik. Om de bedoeling van de bijbelse incest- en seksueel misbruikverboden duidelijk te krijgen, moeten wij ons de situatie, als volgt voorstellen. 'Vier generaties woonden dicht op elkaar; het krioelde daar van mensen van allerlei slag. Mannen hadden het voor het zeggen; als vrouwen werden uitgehuwelijkt verhuisden ze naar de familie van hun man, die het daar voor het zeggen had.' Het oudtestamentische verbod op incest en seksueel misbruik was dus enerzijds bedoeld om promiscuïteit binnen het uitgebreide gezin tegen te gaan en vrouwen tegen seksueel geweld van familieleden en andere mannen te beschermen. Anderzijds om duidelijk te maken dat de seksuele moraal een bijzonder onderscheid vormde met de omringende volkeren. Het volk van God is anders dan andere volkeren omdat ze God kent en daarom anders leeft, ook op seksueel gebied.

In het Nieuwe Testament lezen we over Jezus Christus, de Zoon van God. Hij roept mensen op weer werkelijk in God te gaan geloven en daar ook naar te leven. Jezus zoekt de armen, de zieken, de mensen op die buiten gesloten worden. Heel mooi staat er in het Nieuwe Testament dat Jezus de verbrokenen van hart opzoekt. Mensen met een gebroken hart. Dat geldt toch ongetwijfeld voor

slachtoffers van incest en seksueel misbruik.

Het Nieuwe Testament toont ons ook het begin van de kerk. Mensen die in Jezus Christus gaan geloven, geloven wel individueel, maar horen ook bij elkaar. Broeders en zusters worden ze zelfs genoemd. Ze zijn als een familie. Nauw verbonden met elkaar. Net als het volk Israël zijn ze een (geloofs)gemeenschap. Ook een (geloofs)gemeenschap die zich door haar anders zijn, onderscheidt van de mensen om haar heen. Tenminste zou moeten onderscheiden, want helaas blijkt maar al te vaak dat veel mensen die zich christen noemen helemaal niet leven zoals Jezus Christus het bedoeld heeft en zo komt zelfs incest en seksueel misbruik voor binnen de kerk.

Godsdiensttrauma

Na deze ongetwijfeld zeer summiere samenvatting van het christelijk geloof en de ethiek daarbinnen, wil ik een aantal aspecten van het Christendom noemen die het voor slachtoffers van incest en seksueel misbruik nog zwaarder maken dan het al is. Bij sommige slachtoffers zou je dit een extra trauma, een godsdiensttrauma kunnen noemen.

Christenen geloven dat God de maker is van alles. Hij is de Almachtige, de Alwetende. Maar als Hij dat echt is, hoe is het dan mogelijk dat Hij incest en seksueel misbruik toelaat. *Waarom deed God niets?* is een veelgehoord verwijt van slachtoffers. Ze delen deze vraag met velen die slachtoffer zijn van verschrikkelijke gebeurtenissen. Hoe vaak horen we deze vraag bijvoorbeeld niet in relatie tot de holocaust. Het is een vraag waarop helaas geen afdoend antwoord is.

Ik kan een hele theologische verhandeling gaan houden over hoe God niet alles tot in detail bestuurt,

want dan zouden wij mensen slechts robots zijn. Over hoe wij mensen ons van God hebben afgekeerd en dat daardoor het slechte in de wereld is gekomen. Maar dit is een vraag waarbij je als niet-christelijke hulpverlener moet verwijzen naar een christelijke hulpverlener, die dan samen, al worstelend met de cliënt, een weg mag gaan met aan het einde een individueel antwoord of zelfs geen antwoord, maar een geaccepteerd *ik weet het niet*.

Daarnaast zien we dat bijbelteksten door daders van incest en/of seksueel misbruik uit hun context worden gehaald. De Bijbel is patriarchaal, een boek van de tijden waarin ze is ontstaan. Teksten als *de vrouw zal de man tot hulp zijn* en *De man is het hoofd van de vrouw* en het gebod *Eert uw vader en moeder* worden dan als rechtvaardiging en dreiging gebruikt. Velen zijn door een autoritaire vader en man met deze bijbelteksten geterroriseerd. In vele gezinnen hadden moeders en dochters niets te zeggen en werden ze een speelbal van de verlangens van hun mannelijke familieleden. In de hulpverlening is het cruciaal vrouwen te laten zien, dat dit nooit Gods bedoeling is geweest. Dat bijbelteksten door daders uit hun verband en context zijn gerukt, gemanipuleerd en misbruikt. Belangrijk is dat mensen hun zelfvertrouwen terugkrijgen en het disfunctionele van de relaties in hun gezin en familie gaan herkennen.

Beeld van God

In het Nieuwe Testament is het belangrijkste beeld van God die van God als Vader. Veel slachtoffers van incest en seksueel misbruik gruwelen hierbij. Het woord vader roept bij hen dermate veel negatiefs op, dat ze zich bij God als Vader niets of in ieder geval niets positiefs kunnen voorstellen. Steeds vaker hoor je dan ook binnen kerkelijke kringen stemmen opgaan om niet meer over God als Vader te spreken. Zelf ben ik het daar niet mee eens. Je schaft immers ook niet alle vaders af. Veel beter lijkt het mij om te laten zien dat God een heel andere vader is dan een vader of man die incest en/of seksueel misbruik pleegt. Dat die laatste de naam vader eigenlijk helemaal niet waard is. God is een echte vader, zoals het bedoeld is.

De kerk moet mijns inziens God als een Vader laten zien die meelijdt, die partijdig is, die opkomt voor de onderdrukte. Die onrecht zoals incest en seksueel misbruik absoluut niet wil en ten alle tijden veroordeeld. Die net als Jezus Christus juist de armen, de zwakkeren, de mensen met een

gebroken hart opzoekt en tegen slachtoffers zegt:

- je was niet schuldig;
- je was machteloos;
- gehoorzaamheid aan je ouders heeft een grens;
- je hoeft niet te vergeven, wanneer er enerzijds geen schulderkenning is en anderzijds als je daar zelf niet aan toe bent.

Vergeving

Een ander moeilijk vraagstuk is dat van de vergeving. Jezus ging niet alleen met armen en zwakkeren om, maar ook met oplichters, dieven en anderen die het met de wet niet zo nauw namen. Voor wie zich realiseerde dat hij fout was, was er bij Jezus altijd vergeving. In het *Onze Vader* staat *God vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven onze schuldenaren*. Maar mag een dader meteen beroep op de Bijbel aanspraak maken op vergeving, wanneer er van een oprecht berouw, diepgaand schuldbesef en schuld belijden niet of nauwelijks sprake is en zolang hij (of zij) zich niet tot het uiterste beijvert om de aangerichte schade zoveel mogelijk te herstellen? De verwerking van het trauma wordt niet zelden nog des te zwaarder gemaakt door een nieuw schuldgevoel: namelijk dat het slachtoffer te kort zou schieten in vergevingsgezindheid. De druk te moeten vergeven, kan erg groot zijn!

De kerk kan, mijns inziens, *niet* helend werken als er geen *benoeming* en *erkenning* van incest en seksueel misbruik, zowel bij slachtoffers als daders, plaatsvindt. En met erkenning bedoel ik dan dat de feiten niet langer worden gebagatelliseerd, of met een 'christelijk' zwijgen om elkaar geen pijn te doen, maar in hun volle ernst en zwaarte onder ogen gezien worden.

De kerk zal vooral bezig moeten zijn met de vraag hoe in liturgie, prediking en pastoraat kan worden ingespeeld op deze gevoelige problemen. Zij zal mee moeten denken, in samenspraak met reguliere hulpverlening, bij het zoeken naar richtlijnen voor verantwoord pastoraat. Reguliere hulpverleners zullen zich moeten realiseren dat de godsdienstige achtergrond van slachtoffers van incest en seksueel misbruik een extra (negatieve) belasting kan zijn.

Kracht putten

Maar het christelijk geloof kan ook zeer zeker een positieve rol spelen. Allereerst bouwt het feit dat God van ieder mens houdt en dat ieder mens bij God mag komen, slachtoffers op. Ze mogen er zijn. Ze zijn gemaakt

naar Gods beeld. God houdt van hen, juist van hen. Jezus Christus liet immers zien dat Hij juist de zwakkeren, de zieken, de slachtoffers, mensen met een verbroken hart opzocht. Jezus Christus zegt: *Kom tot Mij allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven*.

Natuurlijk is niet in één keer alles geheeld wat over jaren is opgebouwd aan pijn, ellende en eenzaamheid. De littekens zullen blijven en ook steeds weer opengaan, maar veel slachtoffers getuigen toch van de rust die het geloof in Christus hun geeft.

Verder speelt gebed een belangrijke rol. Slachtoffers die zelf kunnen bidden vinden daarin een uitlaadklep, door al hun verdriet, woede en angst aan God bekend te maken. Ze ervaren ook de kracht die voortkomt uit het gebed van anderen die voor hun bidden. Velen vertellen uit eigen ervaring over de steun die ze hieruit putten. Gebed werkt helend, genezend. Ook als slachtoffers zelf geen woorden voor een gebed kunnen vinden of niet zelf tot God durven bidden, wordt vaak aangegeven hoe het gebed door een ander, bijvoorbeeld de pastor of predikant, wordt gewaardeerd.

De nauwe band binnen een kerk blijkt ook positief te zijn. Veel slachtoffers van incest en/of seksueel misbruik ervaren warmte en geborgenheid en echte vriendschap binnen hun kerk. Uit eigen ervaring kan ik getuigen van de vele hulp die belangeloos door velen wordt gegeven, van mensen die bijna dagelijks gebeld worden door slachtoffers en zo een luisterend oor bieden, tot velen die praktische hulp bieden of eens koffie komen drinken. De warmte van de (geloofs)gemeenschap kan naast reguliere hulpverlening een zeer helende werking hebben.

Ds. Th.A.R. de Zwart is als geestelijk verzorger werkzaam en heeft in mei jl. een Masteropleiding Theologie en Geestelijke Verzorging afgerond met een (kwalitatief) onderzoek naar de rol van de geestelijk verzorger bij de begeleiding van slachtoffers van incest en/of seksueel misbruik die recidiverend gepresenteerd worden op (zich meerdere keren melden bij) de Spoedeisende Hulp afdeling van een algemeen ziekenhuis. Dit artikel is een verkorte bewerking van een referaat dat ds. De Zwart gehouden heeft op een provinciale studiedag van de Provinciale Stuurgroep Godsdienst en Seksueel Misbruik (PSGSM) in Gelderland.

Aanbidding is 'in'! Iedereen doet eraan mee of voegt zich anders wel in de discussie of we met de ontwikkelingen op dit gebied kunnen meegaan. Elke gemeente van evangelische snit moet op een of andere manier wel aan de worship-hype geloven. Er wordt alom beweerd dat God grote dingen doet door deze liturgische vernieuwing. Een fantastische uitnodiging om dieper op deze ontwikkelingen in te gaan.

Een nieuwe opwekking, een nieuw lied...

De nieuwe aanbiddingliederen ontstaan grotendeels in de context van charismatische vernieuwing en het verlangen naar een opwekking. We zien dit vooral in Engeland, waar bijvoorbeeld de liederen van *Soul Survivor* vandaan komen. Het gebeurt vaak in de kerkgeschiedenis, dat daar waar geestelijke vernieuwing en opwekkingsverwachting de aandacht krijgen nieuwe liederen worden gemaakt. John Wesley's broer Charles was bekend vanwege zijn enorme productie van liederen. De opwekkingsprediker Moody werkte nauw samen met Sankey, die talloze liederen schreef. In eigen land zien we hoe de opwekkingsbeweging Johannes de Heer inspireerde tot het verzamelen en vertalen van nieuwe liederen.

Nu de Engelse kerk een geestelijke vernieuwing doormaakt – met exponenten als de Alpha cursus en New Wine conferenties – zien we ook vandaag, dat er een stroom van liederen de wereld overgaat. Een oud voorbeeld is Opwekkingsliederen 334 "Heer, uw licht en uw liefde schijnen". Een nieuw voorbeeld is 595 "Licht van de wereld", momenteel wereldwijd het meest gezongen aanbiddinglied.

Het hedendaags opwekkingsklimaat in een tijd van cultuuromslag

Opwekkingsbewegingen brengen dus eigen liederen met zich mee. Tevens kunnen zij meestal worden geplaatst tegen de achtergrond van een culturele verandering.¹ Zo kunnen we de Amerikaanse 'awakenings' verbinden aan de culturele omwenteling vanwege de Verlichting.

Wij hebben nu te maken met de volgende omwenteling: De overgang van moderniteit naar postmodernisme. In het 'moderne', concept staat de prediking centraal vanuit de waardering voor het verstand. In onze postmoderne context zien we meer nadruk op het individu en op het belevingsaspect. De aandacht ligt nu ook op de 'aanbidding', in plaats van

Aanbidding het nieuwe sleutelwoord

Kerst Sikkema

voornamelijk op het verkondigde woord.

Diepgaande muzikale en liturgische veranderingen

Vandaag zien we dat de media en de huidige jeugdcultuur grote invloed hebben op de stijl van nieuwe liederen. De melodie heeft vaak een complexe constructie, terwijl de teksten eenvoudiger zijn geworden, op de geloofsbeleving geconcentreerd. De omloopsnelheid van liederen ligt hoog. Is er enig houvast wanneer we constateren dat liederen van vijftien jaar geleden (zoals Opwekkingsliederen 334) hopeloos ouderwets zijn voor deze tijd? Bovendien zijn ook 'moderne' combo's meestal achterhaald in vergelijking met hedendaagse muzikale trends.

De vraag dringt zich op, in hoeverre we op dit punt relevant willen of kunnen blijven. We lopen op tegen praktische problemen: Hoe kan in een kleine gemeente een band professioneel genoeg zijn om bepaalde aanbiddingliederen uit te voeren? Tevens moet we onder ogen zien dat niet elke generatie zich thuis voelt bij recente muziekstijlen.

Er is bovendien meer gaande dan een verandering van het muzikale repertoire van liederen, zoals dit het geval was in vroegere opwekkingsbewegingen. Naast muzikale veranderingen vindt er ook een ingrijpende liturgische verandering plaats. Eeuwenlang hebben we het 'sandwich'-model gehanteerd: lied (votum) – gebed

– lied (evt. Lofprijzingsblok) – schriftlezing – lied (collecte) – preek – lied – (dank)gebed – lied (zegen). In veel evangelisch getinte gemeenten voegt men binnen de liturgie nu liederen aan elkaar om de aanbidding te stimuleren. 'Aanbidding' ('worship') is een nieuw en toonaangevend sleutelwoord geworden.

Niet zonder meer worden meegevoerd

Het ligt voor de hand meegevoerd te worden in deze tendens van aanbidding. Hoewel geloofsbeleving niet een vreemd element was in 'onze' spiritualiteit lijkt het in veel gemeenten nu in toenemende mate centraal te staan.

Velen onder ons, onder wie ondergetekende, geloven dat de Heilige Geest deze nieuwe passie voor lofprijzing en aanbidding heeft opgewekt en deze gebruikt voor een bijzonder gebeuren in Gods Koninkrijk. In een tijd waarin we wereldwijd meer eenheid onder de christenen zien en veel mensen Christus en de werking van zijn Geest in hun leven verwelkomen, wordt deze nieuwe aanbiddingstijl gebruikt in elk werelddeel. In onze tijd van globalisering kunnen we dus spreken van 'global worship'.

Nuchter bekeken: We constateerden dat het hele idee rond 'aanbidding' aansluit bij hedendaagse culturele ontwikkelingen, die meer aandacht vestigen op het individu, jeugd en beleving. Laten we ons er derhalve van bewust zijn, dat we qua muziekstijl en spiritualiteit ook door

culturele factoren worden geleid en niet slechts door beginselen van het Koninkrijk van God.

In een tijd wanneer liturgische veranderingen nogal drastisch zijn, is het noodzaak dat we onszelf hierbij bepalen. Onze besluitvorming aangaande de liturgie vraagt om reflectie, zodat we niet zomaar met deze tendens worden meegevoerd en zonder nuchterheid het predikaat 'Heilige Geest' plakken op ook cultureel bepaalde ontwikkelingen. Hieronder volgen enige aandachtspunten die bij dit reflectieproces van dienst kunnen zijn.

Aandachtspunten

1. Persoonlijke smaak speelt een grote rol bij de voorkeur voor bepaalde liederen en aanbiddingstijlen. De Heilige Geest kan heel snel voor de kar gespannen worden van een favoriete worshipstijl als *Vineyard*, *Hillsongs* of *Soul Survivor*. Er is sprake van een persoonsgebonden element, wanneer iemand een hand opsteekt of houdt van eindeloze herhalingen. Voorstanders schrijven extase (wat in meerdere religies voorkomt) soms al gauw toe aan een bovennatuurlijke werking van de Heilige Geest; sceptici spreken al gauw over 'mantra's', maar vergeten dan het voortdurende loflied van Openbaring 4:8 of de wijze waarop de profeet Elisa muziek gebruikt in 2 Koningen 4:15 om te profeteren.
2. In een tijd van verregaande, soms overhaaste verandering hoeven we niet gelijk het eigen baptisten

geloofsgoed af te schrijven. Misschien neigen we hiertoe vanwege onvoldoende liturgische en spirituele bagage vanuit het verleden en willen we het gat snel gevuld zien met 'wat het goed doet'. De gemeenteopbouw heeft in de afgelopen jaren veel aandacht genoten, maar onze spiritualiteit stond niet hoog op de agenda – daar, waar de interesse van de postmoderne mens juist naar uitgaat! Dit onderwerp heeft alles te maken met hoe we invulling geven aan onze spiritualiteit in een postmoderne samenleving.

3. In het verlengde daarvan: Zijn we niet toe aan een liturgie die een weerglans is van een spiritualiteit die spreekt van diepgang en authenticiteit? Kimball merkt op dat het 'model' denken meer modern dan postmodern is.² De postmoderne niet-christen raakt eerder onder de indruk van een eerlijke, doorleefde spiritualiteit dan van een oppervlakkige, modelmatige Willow Creek-benadering, die de onaantrekkelijke bijbelse waarheden soms verhuult.
4. Wat hebben we liturgisch gezien laten liggen gedurende de afgelopen 'moderne' eeuwen? Webber geeft aan in *Ancient Future Faith*, dat door de Reformatie en de Verlichting de liturgie onder evangelischen versoberde.³ De rol van symbool en sacrament in de vroegere kerkgeschiedenis kunnen een inspiratiebron zijn bij het relevant zijn als kerk voor de postmoderne mens.
5. Daarnaast moeten we onszelf bewust zijn van een generatiekloof onder baptisten. Onder ouderen zien we nog een aversie tegen charismatische verschijnselen vanwege negatieve ervaringen in het verleden. Jongeren staan in hun postmoderne context meer onbevangen tegenover een diepere ervaring van de werking van Gods Geest.

Slot

Meer dan ooit worden we ter verantwoording geroepen na te denken over de huidige veranderingen op muzikaal en liturgisch gebied. Het veld van spiritualiteit en liturgie heeft binnen het unie-baptisme te lang braak gelegen en staat opeens volop in de belangstelling. Zonder gedegen reflectie kunnen we zomaar met allerlei winden meewaaïen. In dat alles hoop ik dat we de wind van Gods Geest zullen herkennen. Aanbidding, het nieuwe sleutelwoord, staat naar mijn mening centraal in hoe God in deze tijd van culturele omwenteling nieuwe deuren van zijn Koninkrijk wil openen. Laten we niet haastig zeggen 'ja' of 'nee', maar Hem uitnodigen in dit alles voor ons uit te gaan, juist nu het er voor de Kerk van Christus zo om spant.

Kerst Sikkema is sinds enige maanden aanbiddingseider in St. Paul's Shadwell, de nieuwste church plant van Holy Trinity Brompton, gevestigd in Oost-Londen. In 2001 vertrok hij naar Groot-Brittannië om zich te bekwamen als zanger, songwriter en aanbiddingseider aan de London School of Theology. In 2004 studeerde hij af aan de Universiteit Utrecht (Theologie) en aan ons Seminarium. Tevens maakte hij zijn eerste demo-CD Sacred Place met eigen geschreven liederen.

In deze en de volgende editie van De Chisten kaart hij enige conclusies aan naar aanleiding van zijn afstudeerproject aan het Seminarium, getiteld 'BETH-EL 2005: Een onderzoek over vernieuwende elementen ten aanzien van lofprijzing, aanbidding en muziek in het Nederlandse unie-baptisme'.

1. De Vries, O.H., *Soteria*, September 1993, p.8-9.
2. Kimball, D., *The emerging church: Vintage Christianity for new generations*, Grand Rapids 2003, p.14
3. Webber, R., *Ancient-Future-Faith: Rethinking Evangelicalism for a Postmodern world*, Grand Rapids 2000, p.99-101.

Zonder gedegen reflectie kunnen we zomaar met allerlei winden meewaaïen. In dat alles hoop ik dat we de wind van Gods Geest zullen herkennen.

E. Kuster-Schut

Mariska Oegema

Gewonde bromfietser te water; Ongeval met zwaar letsel; Vrouw met mes bedreigd. Wie een willekeurige krant openslaat, leest dergelijke koppen boven krantenberichten. Voor veel lezers zijn het slechts berichten, maar voor de slachtoffers zijn het vaak (zeer) traumatische ervaringen en ook familie, omstanders en andere betrokkenen kunnen er diep door geraakt zijn. "Van de een op het andere moment kan het leven van iemand er totaal anders uitzien", zo weet ziekenhuis-pastor ds. Theo de Zwart uit ervaring.

Sinds anderhalf jaar werkt hij als voorganger in bijzondere dienst van Baptistengemeente Arnhem-Zuid in Ziekenhuis Rijnstate in Arnhem waar hij als ziekenhuis-pastor met name werkzaam is op de afdelingen Intensive Care, de Spoedeisende Hulp en Spoedopname. Samen met een klinisch psycholoog en een andragoog voor kinderen is hij ook direct betrokken bij de trauma- en behandelopvang binnen het ziekenhuis. "Deze opvang is voor patiënten en hun familie die in een acute, niet te voorspellen situatie terecht zijn gekomen, en welke een zodanige psychische impact kan hebben dat naast medische en verpleegkundige behandeling ook extra hulp nodig is. Je probeert die ander te helpen door de chaos in zijn/haar hoofd vanwege alle emoties en waarom-vragen zodanig te bespreken of te ordenen dat diegene toch helder zicht krijgt op wat er is gebeurd", geeft ziekenhuis-pastor De Zwart aan, tevens werkzaam als geestelijk verzorger in een verpleeghuis.

Zo werd onlangs een 16-jarige jongen op de afdeling Spoedeisende Hulp binnengebracht die met zijn bromfietz vanaf de brug in het water was geraakt. "Door een zeer

Ziekenhuis-pastor ds. Theo de Zwart: "Van het een op het andere moment kan het leven van iemand er totaal anders uitzien"

gecompliceerde bovenbeenfractuur bleek hij niet in staat zelf uit het water te komen en werd hij half verdrongen aangetroffen. De jongen werd op de Spoedeisende Hulp drie uur lang gereanimeerd vanwege een hartstilstand en onderkoeling sverschijnselen; terwijl familie en veel klasgenoten in spanning zaten te wachten. Vanwege deze zeer ingewikkelde en chaotische situatie met zoveel ellende was trauma-opvang noodzakelijk", vervolgt ds. Theo de Zwart. "Maar ook bij ernstige bedreigingen van iemands leven of bij plotselinge vernietiging van iemands woonomgeving zoals bij de vuurwerkramp van Enschede in mei 2000 kan trauma-opvang noodzakelijk zijn. Verder verlenen wij ook trauma- en behandelopvang bij secundaire traumatisering bij bijvoorbeeld fysiek geweld of zeer ernstige verwondingen die bij familieleden en getuigen een zeer grote psychische impact kunnen hebben. Immers ook getuigen kunnen getraumatiseerd raken."

Emoties verwoorden

Naast het bewaken van de communicatie en de informatie-uitwisseling is het aanwezig zijn en het begeleiden van familie en andere betrokkenen bij binnenkomst op de Spoedeisende Hulp een essentiële taak voor de ziekenhuis-pastor. "Mensen zijn in de war en beleven angstige momenten. Vaak komt de dreun pas echt als de medisch specialist met slecht nieuws komt bijvoorbeeld dat een ledemaat moet worden geamputeerd of dat het slachtoffer is overleden; mensen raken dan vaak in shock. Dan probeer ik in die chaotische toestand van emoties hetgeen is gebeurd toch bij de mensen te laten doordringen en die stroom van emoties – angst, schuld, agressie, onmacht – bespreekbaar te maken. Want bewustwording en verwoording van die emoties is uiteindelijk het begin van verwerking."

Bij geval van overlijden neemt De Zwart na 4 tot 6 weken contact op met

de naaststaanden. "De stroom van emoties is dan wat afgezaakt, waarna een periode van rust en bezinning volgt; een periode waarin vaak ook weer veel vragen naar boven komen. Vragen over wat is er nu precies gebeurd, wat heb ik toen gezegd en gezien, wat heeft de overledene nog meegemaakt en gedacht", geeft ds. Theo de Zwart aan. "Dan is het goed om met iemand hierover te praten die er ook bij is geweest en van dichtbij alles heeft meegemaakt. Daarom ga ik vaak samen met de naaststaanden ook nog een keer naar de traumakamer op de Spoedeisende Hulp waar ze hebben gezeten bij de zieke of naar een andere (emotionele) plek in of buiten het ziekenhuis om die emoties te laten herbeleven om ook op die manier antwoorden te krijgen."

Nabijheid

Bij zijn werk als ziekenhuis-pastor houdt ds. Theo de Zwart Filippenzen 1:9-10a voor ogen: 'En dit bid ik, dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden, waarop het aankomt'. "Voor mij is het belangrijk om niet iemand in een bepaald hokje te duwen door een gestelde diagnose, maar om in alle fijngevoeligheid naar die ander om te zien en nabij te zijn en zo die ander opecht te leren kennen en de nabijheid van God voor die persoon handen en voeten te geven", aldus de ziekenhuis-pastor. "Het uitspreken van verwachtingen en bepaalde rituelen (bv. ziekenzalving, bijbellezing, gebeden, meditatie) kunnen tastbare hulpmiddelen zijn om met die geschondenheid (bv. een amputatie of angst om opnieuw bedreigd te worden) om te gaan. En ik hoop dat dit alles uiteindelijk leidt tot heling. Niet heling in de zin van lichamelijke genezing maar heling door zo effectief mogelijk te kunnen omgaan met de ontstane situatie ondanks de traumatische ervaring. Dat iemand ondanks die traumatische ervaring weer zin kan geven aan het leven."

Allerlei

Kinderaanbidding voor thuis en in de gemeente

Grote Gave God is meer dan leuk en cool. Het is een verzameling van de beste kinderaan-

biddingsliederen die binnen de wereldwijde Vineyard Beweging zijn geschreven: 13 gave, eigentijdse, passievolle Nederlandstalige aanbiddingsliederen die kinderen zullen helpen Vader God te aanbidden.

Met betekenisvolle teksten en een diversiteit aan muzikale stijlen nemen aanbiddingleiders Job van Essen, Dick Esveld, Remco Hempenius (Nu en voor altijd / Machtig God), Tineke Schilte (Machtig God) en 14 enthousiaste kinderen je mee in aanbidding. Een ervaring die de aanbidding van zowel kinderen als volwassenen zal verbreden!

Extra's:

- gratis meezing cd
- cd rom deel met de tekst + akkoorden van alle liederen.

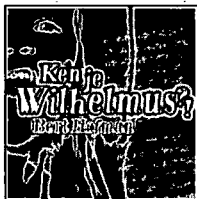
Prijs: Euro 11,95.

ProChrist

In 2003 benutten 4500 gemeenten in 16 landen de interkerkelijke evangelisatiecampagne ProChrist. De toespraken van Ulrich Parzany werden in 17 talen vertaald, waaronder Portugees, Turks, Pools, Arabisch, Chinees en Farsisch. Er is nu ook een kans om in Nederland mee te doen, in maart 2006. De EA en NCGB (Nederlandse Christelijke Gemeenschaps Bond) organiseren op dinsdag 6 september 's avonds in de Amersfoortse Bergkerk een informatieavond. Nu al meer weten? Kijk op www.prochrist.nl

Ken je Wilhelmus?!

Ken je Wilhelmus?! is geschreven door Wilhelmus-onderzoeker Bert Hofman. De bedoeling van de uitgave

is de kennis van het Wilhelmus onder de Nederlandse bevolking, in het bijzonder onder de jeugd te bevorderen. Een cd met acht uitvoeringen van het volkslied is aan de uitgave toegevoegd. Deze uitgave is opgenomen in het programmaboek *25 jaar Koningin Beatrix* uitgegeven door het Nationaal Comité Zilveren Regeringsjubileum Koningin Beatrix.

Nieuw aan dit boekje is dat het voor het eerst in de geschiedenis is toegesneden op het gebruik van het Wilhelmus in de praktijk. Het is speciaal gericht op het gebruik van de coupletten 1 (Wilhelmus van Nassauwe) en 6 (Mijn schild ende betrouwen). Het gaat in op de regel 'Ben ik van Duitsen bloed', en de betekenis daarvan. Verder legt het op eenvoudige manier uit wat we ons moeten voorstellen bij de regels: 'De koning van Hispanje, heb ik altijd geëerd.'

Kortom, het betreft een boekje dat elke leerling op de basisschool en elke Nederlander, autochtoon of allochtoon, zou moeten bezitten om te weten wat het volkslied inhoudt en om het beter mee te kunnen zingen.

Het eerste exemplaar van het boekje is aangeboden aan Koningin Beatrix. Ze was zowel enthousiast over de doelstelling als over het boekje zelf.

Ken je Wilhelmus?!, Bert Hofman, Uitgeverij Groen, Heerenveen, 2005, ISBN 90 582 9535 4, Euro 9,95.

Meer weten over gebedstrio's:
www.ea.nl

Premier Balkenende verleent medewerking conferentie Willow

Premier J.P. Balkenende en CU-fractievoorzitter A. Rouvoet verlenen hun medewerking aan de Global Leadership Summit van Willow Creek Nederland. De leiderschapsconferentie wordt gehouden op 30 september en 1 oktober in De Pijler, in Lelystad. Vijftig procent van de 1000 deelnemersplaatsen is al volgeboekt.

Zowel Balkenende als Rouvoet zijn door EO-presentatoren Andries Knevel en Mark Dik geïnterviewd over het belang van leiderschap binnen kerkelijk Nederland. De interviews maken deel uit van een tweedaagse conferentie met als hoofdsprekers Bill Hybels en Rick Warren. De verwerkings- en trainingssessies staan onder leiding van Orlando Bottenbley en Wigle Tamboer.

Hans Kuijpers, directeur van Willow Creek Nederland is enthousiast over de komende conferentie. "Het goed uitoefenen van het voorganger- of predikantschap vergt heel veel van de huidige generatie kerkleiders. Er zijn er niet veel die zich voldoende toegerust weten om deze belangrijke taak in kerk en samenleving goed uit te voeren. Je ziet dan ook veel teleurstelling, frustratie of tekenen van (over)vermoeidheid of zelfs burn-out. Toch kan het niet zo zijn dat er aan kerkleiders in dit tijdsgewricht bovenmenselijke eisen gesteld worden, zonder dat ook uitkomst geboden wordt. Willow wil al diegenen in leidinggevende functies in kerk en gemeente toerusten om hun taken beter te kunnen vervullen. Juist nu moeten we elkaar de hand reiken en van elkaars vallen en opstaan leren."

Meer informatie:
www.willowcreek.nl

Hoe zit dat met het 'nee' tegen het verdrag inzake de Europese grondwet en de stemming onder de Nederlandse (evangelische) christenen?

Joop Brongers en Bert Roor

Geen gemakkelijke vraag om te beantwoorden. Want wie zijn de Nederlandse christenen en dan meer specifiek wie zijn de Nederlandse evangelische christenen? Kan ik deze vraag wel representatief voor alle evangelische christenen in Nederland beantwoorden? Is het ook niet te vroeg om nu al een antwoord op deze vraag te geven? Veel vragen, hieronder een poging tot beantwoording door twee 'evangelische' christenen.

Nederlandse christenen

Nederland heeft ongeveer 16 miljoen inwoners. Iets minder dan de helft behoort tot een kerk. Ongeveer 20% tot de Rooms-katholieke Kerk, 20% tot de gefuseerde Protestantse Kerk in Nederland (PKN) en 10% tot een evangelische of andere denominatie. Eén miljoen inwoners zijn moslim. Ongeveer de helft van de inwoners is seculier en/of heeft vage religieuze overtuigingen, maar geloof niet in een

aandacht aan de getuigende taak van alle gelovigen.

Gedeeltelijk maken zij deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland en sommige andere gereformeerde kerken, waarbij ze deze karakteristieken delen met de orthodox gereformeerde afdelingen binnen deze kerken. Het andere deel is te vinden in een breed spectrum van onafhankelijke gemeenten of unies van onafhankelijk gemeenten, zoals onze Unie van Baptistengemeenten.

In sommige evangelische kringen werd de angst voor een super staat Europa die trekken zou vertonen van de antichrist ook genoemd als argument voor een tegenstem.

De belangrijkste groep evangelische christenen kan verdeeld worden in de min of meer fundamentalistische en de neo Pinkstergroepen, samen met twee kleinere stromingen: de premillenanisten en de radicale stroom die een persoonlijk

van het CDA en de Groep Wilders van de VVD die het verschil maakten. Zij voerden succesvol campagne voor een NEE stem. Aanhangers van de grote politieke partijen stemden met een kleine meerderheid tegen, terwijl meer dan 80% van hun vertegenwoordigers in de 2e Kamer voor was. Een behoorlijk verschil!

Bij een eerste analyse komt er een gedifferentieerd beeld naar voren. Een kleine meerderheid van de Protestantse en Rooms-

katholieken, leden van de (meer liberale) protestante of de katholieke omroepen, stemde voor. De orthodox gereformeerde en evangelische stroming binnen de Nederlandse Protestantse Kerk stemde overwegend tegen. Een klein verschil is te vinden tussen ouderen en jongeren, zowel in het algemeen als binnen de christelijke stroming. Jongeren stemden iets meer voor, hoewel ook zij voornamelijk tegen stemden.

Europa was en zal onderwerp van gesprek blijven, ook onder (evangelische) christenen.

persoonlijke God zoals christenen dat doen. Een snel geschetst beeld van de Nederlandse situatie op basis van ruwe cijfers.

Evangelische christenen kunnen binnen deze schets niet zo gemakkelijk geïdentificeerd worden. Recent sociologisch onderzoek schat dat een aantal van 800.000 de volgende karakteristieken delen: ze accepteren de Bijbel als het geïnspireerde, betrouwbare en gezaghebbende Woord van God, ze benadrukken het belang van een persoonlijk geloof in Jezus Christus als Verlosser en Heer door het werk van de Heilige Geest en ze geven veel

geloof in God combineert met een actieve houding ten aanzien van sociale vraagstukken. Een belangrijke vertegenwoordiger van de evangelische beweging is de Evangelische Omroep, EO, met meer dan 400.000 leden.

Hun stem. Een meerderheid zei NEE.

Meer dan 60% van de Nederlanders bracht een stem uit in het referendum over de Europese Grondwet. Ongeveer 62% stemde tegen, 38% voor. Het waren de politieke partijen die zich in een verder of nabijer verleden hadden losgemaakt van de grote politieke partijen, zoals de Socialistische Partij (SP) van de PvdA, de Christen Unie

Hun argumenten: VOOR en TEGEN

De belangrijkste algemene redenen om tegen te stemmen waren: Nederland betaalt te veel aan Europa, de Europese grondwet zal onze eigen zeggenschap over ons eigen land beperken, Nederland zal niet genoeg invloed hebben op de Europese besluitneming, Nederland zal haar eigen identiteit verliezen, Nederland zal te veel afhankelijk worden van Europa, de informatievoorziening over het verdrag inzake de grondwet was slecht.

Orthodox gereformeerde dorpen met een relatief hoog percentage

vissers of boeren stemden massaal tegen de grondwet uit angst voor negatieve economische gevolgen zoals ze die eerder ervoeren door Europese politiek. Extra argumenten om tegen te stemmen waren voor christenen het feit dat de inleiding van de grondwet met geen woord rept over het belang van het christelijke geloof in de geschiedenis en het ontstaan van Europa, en de angst voor een super staat Europa. In sommige evangelische kringen werd de angst voor een super staat Europa die trekken zou vertonen van de antichrist ook genoemd als argument voor een tegenstem.

De belangrijkste redenen om voor te stemmen: Politieke issues die breder reiken dan alleen het eigen land zullen beter afgehandeld kunnen worden, de samenwerking tussen landen zal verbeteren, een verenigd Europa zal meer voordelen dan nadelen op leveren, betere besluitvorming op Europees niveau, meer efficiëntie en minder bureaucratie, dit verdrag past bij een zich verder verenigend Europa. Christenen hebben dezelfde pro argumenten, zo denken wij. Tegen Europa als concept zoals het nu werkt, is geen sterke weerstand in Nederland, niet in het algemeen maar ook niet onder christenen. Een positieve houding overheerst. Een 'ja' stem voor de grondwet was echter een stap te ver.

Gevolgen?

De manier waarop Nederlandse christenen gestemd hebben, heeft voor hen geen specifieke gevolgen. Christenen die participeren in internationale en Europese netwerken, zoals wij, zien genoeg positieve aspecten van een verdere versterking van de Europese Unie. Ze benadrukken de kansen om toekomstige ontwikkelingen te beïnvloeden, te evangeliseren en om broeders en zusters in de Oost Europese landen te helpen door van onze rijkdom en middelen met hen te delen. Het zijn deze verwachtingen die ons er persoonlijk toegebracht hebben allebei voor te stemmen, hoewel ook wij onze bezwaren hadden tegen sommige delen van het verdrag inzake de grondwet. Europa was en zal onderwerp van gesprek blijven, ook onder (evangelische) christenen. Wordt vervolgd dus.

Op verzoek van de Baptist Times schreven Bert Roor, stafmedewerker van de Evangelische Alliantie in Nederland en Joop Brongers, lid van onze Unie Raad, dit artikel. Vertaald uit het Engels door Janna de Zwart.

Unienieuws

Gezocht: een directeur voor het CTG in Garoua (Kameroen)

In november 2005 zullen Peter en Christa Boers terugkeren naar Nederland. Peter geeft als directeur leiding aan het Centre Technique de Garoua (CTG) in Garoua (Kameroen), een samenwerkingsproject van de Unie van Baptistengemeenten in Kameroen (UEBC) en de European Baptist Mission (EBM). In het Centrum ontvangen 200 meisjes en jongens een vakopleiding op het gebied van naaien en kleding ontwerp, metaalbewerking en motor- en autotechniek. De nieuwe directeur moet gekwalificeerd zijn om als Project Manager en als administratief en financieel directeur te functioneren. Als hij getrouwd is, zou het goed uitkomen als zijn vrouw in het onderwijs werkzaam is (geweest).

Voor meer informatie kunt u terecht bij ds. Teun van der Leer (026-3117836) of J.S. Sussenbach (030-2203383).

Enschede: vele zegeningen door het project 40 doelgerichte dagen

Binnen de Baptistengemeente Enschede hebben we in de tijdperiode richting Pasen het project 40 doelgerichte dagen mogen volgen. Deze studie staat ervoor om je te helpen meer balans in je leven te brengen en daardoor een gezonde levensstijl te ontwikkelen. Elke studie behandelt 1 van de 5 doelen die God met ons leven heeft. Binnen onze gemeente is er verschillend gereageerd op het project. Niet iedereen was een voorstander; dat is ook niet te voorkomen en dat hoeft ook niet voorkomen te worden.

Voor de meeste mensen die meededen, was het echter een echte spirituele belevenistocht. Eén van de concrete resultaten die het project heeft opgeleverd binnen onze gemeente is de toestroom aan nieuwe leden via de volwassen doop. Dit werd ingeluid door de doop van zuster Rachne Muller die zelfstandig al voor het project het boek 40 doelgerichte dagen had doorgewerkt. Dit veranderde haar leven en bracht haar tot de keuze om zich te laten dopen. Vervolgens zijn er na haar nog

vier mensen geweest. Als gemeente Enschede zijn we zeer tevreden en dankbaar met deze resultaten.

Met broederlijke groet,
Norbert Melenhorst

Symposium Unie van Baptisten over proefproject gemeenteopbouw

Geloofsgemeenschappen die in het slop raken, hebben 'zorg op maat' nodig. Dat is één van de conclusies uit een proefproject dat onze Unie uitvoerde bij een viertal plaatselijke gemeenten. Gedurende drie jaar namen gemeenteopbouwwerkers het voortouw in deze gemeenten. Zaterdag 25 juni belegde de Unie in Kampen een symposium over de leerpunten van dit proefproject.

Meer informatie kunt u lezen op de website van de Unie: www.baptisten.nl, maar hieronder alvast een opsomming van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen:

- Gemeenteopbouw zonder geloofsopbouw is zinloos.
- Voor opbouwwerk is een cultuur van vertrouwen en een sfeer van veiligheid nodig om open te communiceren. "Als leden het achterste van hun tong niet laten zien, loopt het proces spaak", aldus Peet Wijchers.
- De objectieve en neutrale blik van een 'buitenstaander' als gemeenteopbouwwerker geeft een meerwaarde, omdat deze persoon de zaken scherper ziet.
- Gemeenteopbouwwerk zou altijd in een team vormgegeven moeten worden, om daarmee het draagvlak, kritische toetsing en de breedte van het proces te waarborgen.
- Gemeenteopbouw vraagt om een lange adem, waarbij het dan nog moeilijk blijft om uitval (ofwel, leden die afhaken) te voorkomen.
- Er moeten voorgangerprofielen ontwikkeld worden, waarbij de sterke kanten van een voorganger aansluiten bij het karakter van een gemeente, zodat gemeente en voorganger elkaar aanvullen.
- Gemeenteopbouwwerk confronteert leden met verschillen in geloofsbeleving. Het hele kerkverband heeft belang bij het definiëren van een heldere (geloof)identiteit.

Allerlei

Kerkdiensten in het buitenland

Duitsland:

Hallenberg (Sauerland)

3 juli t/m 28 augustus: Evangelische Kirche (bordjes 'Ev. Gemeindezentrum' volgen). Aanvang 19.30 uur. Voorganger ds. P.E.G. Wiekeraad. Na de dienst is er koffiedrinken. Elke dinsdagavond is er bij voldoende belangstelling een dia- of thema-avond in de Evangelische Kirche. Aanvang 19.30 uur.

Medebach (Sauerland)

24 juli t/m 14 augustus: Ca. 15 km van Winterberg, Evangelische Kirche aan de hoofdstraat bij het Rathaus. Aanvang 11.30 uur. Voorganger ds. P.E.G. Wiekeraad.

Gottsdorf (Beierse Woud)

3 juli t/m 28 augustus: Vakantiepark Beierse Woud. Aanvang 10.30 en 19.30 uur. Voorgangers dhr. J. Heideman (3/7), ds. T. Korten (10/7), dhr. J. van de Bosch (17/7), ds. W.J. Dekker (24/7), ds. O. Bottenbley (31/7 en 7/8), ds. W. Tamboer (14/8 en 21/8) en dhr. L. Reigersberg (28/8).

Frankrijk:

Souillac (Dordogne)

Kerk van Borreze. Voorgangers en aanvang: 3/7 10.30 uur, dhr. L. Reigersberg, 21/8 13.00 uur dhr. B. Broekman, 28/8 10.30 uur voorganger nog niet bekend. Cathedrale Souillac. Aanvang 13.00 uur. Voorgangers ds. P. Vermaat (10/7 en 17/7), dhr. J. van den Bosch (24/7), ds. T. Vizee (31/7), ds. J.W. Roosenbrand (7/8) en dhr. B. Broekman (14/8).

Zendingsjongeren-weekend

28-30 oktober 2005

Dit najaar organiseren tien verschillende zendingsorganisaties in samenwerking met de Evangelische Zending Alliantie een zendingsweekend in het conferentiecentrum 'De Betteld' in Zelhem (in de buurt van Doetinchem) speciaal voor jongeren tussen de 18 en 35 jaar.

Het doel van dit weekend is jongeren te helpen bij het nadenken over het werk van een zending en de voorbereiding op het gaan naar het zendingsveld. Dit keer is gekozen voor het thema: "Count your costs!" Natuurlijk wil je Jezus volgen, maar tegen welke prijs? Met andere woorden: ben jij bereid te investeren in de verspreiding van het evangelie?

Tijdens het hoofdprogramma zal de Zwitserse zendingstrainer en -coach Peter Bergmann verder in gaan op het onderwerp. Peter werkt al 25 jaar bij Frontiers Internationaal waar hij mensen toerust voor zendingswerk in de Moslimwereld. Hij reist ook de wereld af om te spreken voor jongeren. Daarnaast zijn er een tiental workshops en is er volop ruimte om met elkaar en ervaringsdeskundigen dieper op de onderwerpen door te praten en te bidden. Ook zijn er momenten voor stilte en ontspanning.

Het weekend begint op vrijdag 28 oktober om 19.00 uur en eindigt op zondag 30 oktober rond 16.00 uur. De kosten bedragen € 85,- mits je je aanmeldt vóór 1 oktober 2005. Daarna bedragen de kosten € 97,50.

Je kunt je aanmelden via de website www.zendingsjongerenweekend.nl

Zomerzendingschool

In augustus 2005 gaat de Zomerzendingschool van start. Deze korte zendingsopleiding is een initiatief van De Wittenberg (Christelijke Hogeschool en Toerustingscentrum te Zeist), de Evangelische Theologische Hogeschool (Veenendaal) en de Evangelische Theologische Faculteit (Leuven).

De Zomerzendingschool is bedoeld voor mensen die op verlof zijn, die erover denken om zendingswerker te worden of een opleiding willen volgen op het gebied van zending en/of ontwikkelingswerk. Ook is de opleiding geschikt voor mensen die op een andere manier betrokken zijn bij zending, bijvoorbeeld in een thuisfrontcommissie.

Tijdens de opleiding komen de volgende vier onderdelen aan bod. Namelijk:

- Bijbel en Zending
- Diaconaat en Ontwikkelingssamenwerking
- Zendingsgeschiedenis
- Interculturele Communicatie.

De Zomerzendingschool duurt twee keer 5 dagen: van 8-12 augustus 2005 en van 15-19 augustus 2005. De opleiding wordt gegeven in het pand van De Wittenberg te Zeist. Tijdens de opleiding verblijven de cursisten intern. In de zomer van 2002 werd deze opleiding voor het eerst aangeboden onder de naam Korte Zendingsschool. Vorig jaar namen 20 enthousiaste studenten deel aan deze cursus.

Voor meer informatie over de Zomerzendingschool kunt u contact opnemen met Chr. Hogeschool & Toerustingscentrum De Wittenberg, tel: 030-692 41 66 of per e-mail info@dewittenberg.nl

Soulnet.nl

Op www.soulnet.nl vind je een totaal vernieuwde site voor jonge leiders met frisse, inspirerende artikelen, updates en andere handige bronnen voor jonge leiders, jongerenwerkers en jeugdleiders.

*Zij is niet dood, de Heer heeft haar geroepen
bij Hem te wonen in Zijn heerlijk huis.*

In vertrouwen op Gods beloften is op 17 juni 2005 thuis gekomen mijn zus,
onze tante en oud-tante

CHIEN VAN BEEK
Lammechiena Johanna

*Nijmegen, 22 september 1915

† Doetinchem, 17 juni 2005

Leiderdorp: ing. J.C.Th. van Beek, executeur testamentair

neven en nichten
achterneven en achternichten

Correspondentieadres:
Wilgenpark 38
2351 CZ Leiderdorp

Vaste rots van mijn behoud.

Na een kort ernstig ziek zijn heeft de
Heer thuisgehaald onze lieve papa en
opa

MAARTEN DUINDAM
Max

* Noordwijk a/zee, † Koudum;
05-11-1926 12-06-2005

Sinds 20-03-1994 weduwnaar van
Oot Visser

Koudum: Arie Wim en Gerrie
Stephan
Oudemirdum: Sjoukje en Wouter
Walter en Lieske
Othie en Jacob
Stavoren: Janny en Tjipke
Maarten en Cees.
Johanna
Peter
Stavoren: Peter en Mieke
Max
Willem
Renske

Koudum, 12 juni 2005

De afscheidsdienst heeft op 16 juni
plaatsgevonden

Op 30 mei 2005 is in vol vertrouwen
na een korte ziekte door de Here
thuisgehaald onze broeder

DOUWE VEENSTRA

op de leeftijd van 90 jaar.

Baptistengemeente Noordbergum.

*Ik weet op wie ik mijn vertrouwen
heb gevestigd.
2 Tim. 1: 12*

In Zijn Heerlijkheid is opgenomen onze
zuster

**MAGARETHA KOSTER-
SCHREURS**

op de leeftijd van 92 jaar.

Baptistengemeente Beth-El
Hoogeveen, 21 juni 2005

Doopdiensten

Alblasserdam: Sandra Fontijn (18
jaar) en Monica Fontijn (16 jaar).

Mededeling

In verband met de vakantieperiode
is het Uniebureau niet altijd (even
goed) bereikbaar. Op de website
www.baptisten.nl vindt u de meest
actuele informatie.

Adressen

In het vorige nummer van *De
Christen* stond het adres van
de nieuwe secretaris van de
Baptistengemeente Krommenie, br.
A.J. Stoevelaar. Helaas is daarbij het
verkeerde huisnummer vermeld.
Het juiste adres van br. Stoevelaar is:
Kerkmeester 39, 1566 HX Assendelft,
tel. 075-6210073.

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 12 augustus 2005. De
deadline voor dit nummer is 25 juli
2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel ge-
redigeerd en/of verkort, te plaatsen.
Plaatsing van kopij houdt niet in dat de
redactie de mening van de auteur en/of
geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van advert-
enties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;

Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een accept-
giro.

Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1
december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptis-
tengemeenten in Nederland, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-
2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke
wijze dan ook worden overgenomen
zonder schriftelijke toestemming van
de redactie. Een uitzondering geldt
voor gemeentebladen van gemeenten
aangesloten bij de Unie van Baptisten-
gemeenten. Bij overname hierin dient
dan wel *De Christen* als bron vermeld te
worden, evenals de naam van de betref-
fende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op
daisy cd-rom en in grootletter. Informatie
en opgave: Christelijke Bibliotheek voor
Blinden en Slechtzienden, Postbus 131,
3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

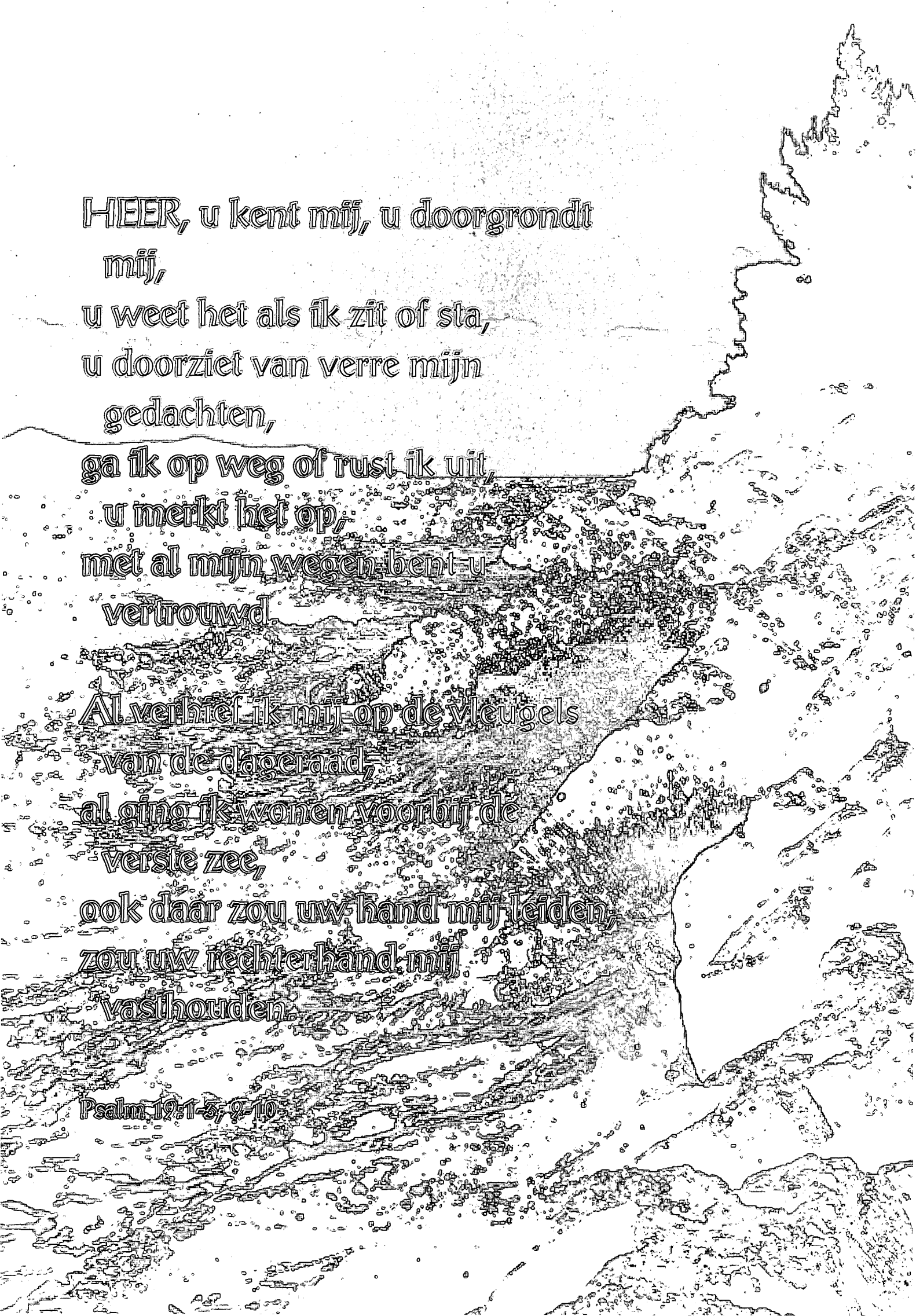
Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

HEER, u kent mij, u doorgrondt
mij,

u weet het als ik zit of sta,
u doorziet van verre mijn
gedachten,

ga ik op weg of rust ik uit,
u merkt het op;
met al mijn wegen bent u
vertrouwd.

Al verhief ik mij op de vleugels
van de dageraad,

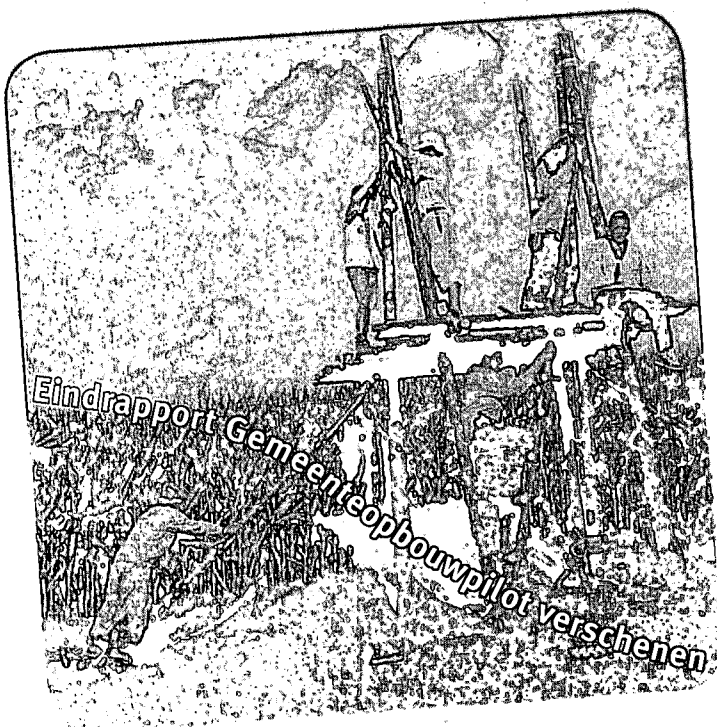
al ging ik wonen voorbij de
versie zee,

ook daar zou uw hand mij leiden,
zou uw rechterhand mij
vasthouden.

Psalm 139:1-3, 9-10

De Christen

Inhoud

- Gedetineerden krijgen eigen Bajesbijbel met levensverhalen 3
Londen: kerken reageren kalm 4

onbekend

- Buitenlands Nieuws 5
Column over... Lieflijk 5
100 Jaar Baptist World Alliance 6-7
In Hem zijn wij samen een tempel 8-9
Eindrapport Gemeenteopbouwpijlot verschenen
Van gemeenteopbouw naar gemeentestichting?! 10-11
Terugblik op de landelijke ontmoetingsdag voor vrouwen 12

P. Wijchers

- Mission models in a changing world 13
Unienieuws 14

Foto's voorkant:
T. Cartledge
Die Gemeinde
Baptistengemeente Leiden

Een woord voor de wereld

Een paar maanden geleden kreeg ik een telefoontje van een zuster uit onze gemeente: "Morgen ga ik in de rij staan voor een kaartje voor het concert van U2 (spreek uit Joe Toe, Nederlands: jij ook). Moet ik er voor jou ook eentje meenemen?" Dat was niet tegen dovemansoren gezegd en zo kon het zijn dat wij zaterdag 16 juli jl. richting Amsterdam trokken om daar het geplande concert van U2 bij te wonen. Via persreacties van de concerten van woensdag en vrijdag had ik al begrepen dat U2 er een spektakel van zou maken. En het was inderdaad zoals één van de journalisten het had beschreven "net 1 grote kerkdienst". Bono (de zanger van U2) hoefde maar z'n mond open te doen of het lied klonk uit alle kelen en de vrijmoedigheid waarmee iedereen aan de gebaren meedeed was overweldigend en goeide het kippenvel-gehalte nog meer omhoog.

Mijn buurman genoot ook zichtbaar van het concert. Voorafgaand aan het concert had ik wat met hem gesproken. Het was een fransman. De jongeman kwam uit Parijs. Daar had hij al een concert van U2 meegemaakt en het had hem zo getroffen dat hij het tourrooster nog eens nauwkeurig had bekeken om te zien of er niet nog een concert 'in de buurt zou zijn'. Dat werd Amsterdam. Gelukkig werkt hij bij de Franse spoorwegen en bracht de TGV hem in 4 uur naar het Centraal Station in Amsterdam. Een hotelletje was snel geboekt en op de zwarte markt had hij voor de dubbele prijs nog een kaartje kunnen bemachtigen. Een echte fan dus die na Parijs ook in Amsterdam nog eens te horen kreeg hoe bewogen U2 als popgroep in de wereld wil staan. Ze staan voor meer dan voor glamour en glitter. Ze hebben zich een hoog doel gesteld: onderlinge liefde en respect voor elkaar EN de honger en armoede de wereld uit. Dat blijft wel even hangen na zo'n concert en wortelt zelfs omdat de band U2 tijdens hun 'kerkdienstachtig-concert' niemand onberoerd laat maar iedereen de vraag stelt: "en wat doe jij in deze wereld? Help je mee om deze wereld te veranderen?: U2?"

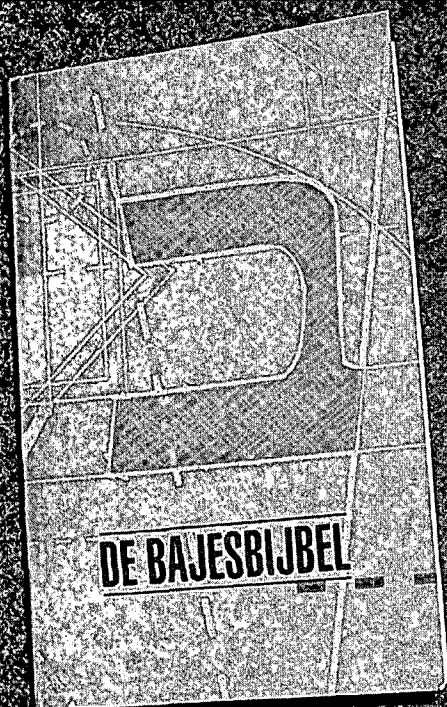
U2 straalt iets uit. Zij hebben waarlijk

een woord voor de wereld. Dat woord mag ook vanuit de kerken, vanuit onze gemeenten klinken. Laat u door het geschrevene in deze editie van *De Christen* weer inspireren om daar zicht op te krijgen. Zo beschrijft br. Pieter Lalleman vanuit Londen de reacties van de kerken in deze stad na de verschrikkelijke bomaanslagen. Ooit gehoord van het Woord verpakt in de Bajesbijbel? Lees in een interview met directeur Jan Otter van International Bible Society Nederland alles over deze speciale 'bijbel-uitgave' met het Nieuwe Testament, de Psalmen, Spreuken en levensverhalen van (ex)-gedetineerden. Ds. Erik van Duyl doet verslag van het indrukwekkende en inspirerende congres ter ere van het honderdjarige bestaan van de Baptisten Wereld Alliantie, dat eind juli in Engeland werd gehouden. Vele woorden werden daar gesproken en gezongen. Woorden die stof tot nadenken gaven en geven.

Ds. Teun van der Leer bespreekt het eindrapport van de Gemeenteopbouwpijlot. Het rapport heeft een uitdagende titel meegekregen: Van gemeenteopbouw naar gemeentestichting?! Zr. Schokker kijkt terug op de landelijke vrouwendag van 28 mei jl. in Harderwijk. De belangrijkste boodschap aldaar? Dat je een kind van God bent, dat je er mag zijn, hoe verschillend we ook zijn. Ds. Anne de Vries doet verslag van de jaarlijkse conferentie van evangelisten en gemeenteopbouwwerkers die van 16 tot 19 juni jl. in Moldavië werd gehouden.

Br. Kerst Sikkema belicht voor de tweede opeenvolgende keer een deel uit zijn afstudeerproject *Beth-El 2005: Een onderzoek over vernieuwende elementen ten aanzien van lofprijzing, aanbidding en muziek in het Nederlandse uniebaptisme*. Hij concludeert: Wij vormen samen een tempel, een woonplaats voor Gods Geest en wij mogen van Christus Zelf leren dat deze Geest veel grotere dingen onder ons kan doen dan wij nu kunnen dromen en beseffen. Bent u, ben jij daar als echte volgeling van Jezus klaar voor? U2?

Henk Wieringa

Gedetioneerden krijgen eigen Bajesbijbel met levensverhalen

Mariska Oegema

"Onder gevangenen blijkt veel behoefte aan een Bijbel te bestaan. Inmiddels hebben wij al honderden zogenaamde bijbelmobieltjes – een bijbeltje voor jongeren – belangeloos beschikbaar gesteld, steeds op verzoek van geestelijk werkers die in gevangenissen werkzaam zijn", aldus directeur Jan Otter van International Bible Society Nederland (IBS) te Almere. Voor IBS reden om samen met het Justitie Pastoraat een Bajesbijbel uit te geven, welke onder meer het Nieuwe Testament, Spreuken en Psalmen en levensverhalen van gedetineerden bevat.

Een paar duizend exemplaren zijn vorige maand afgegeven bij aalmoezeniers en geestelijk verzorgers die werkzaam zijn binnen de gevangensismuren. "Het is de bedoeling dat zij deze Bajesbijbel selectief onder gedetineerden zullen verspreiden, bijvoorbeeld na pastorale zorg of een goed gesprek of als een gevangene interesse hiervoor toont", vervolgt IBS-directeur Jan Otter. Ook voor andere doelgroepen heeft IBS inmiddels speciale bijbels samengesteld, zoals voor truckers, motorrijders, sporters en stadsmensen. "Door het opnemen van levensverhalen van mensen uit die specifieke doelgroep vindt men een stuk herkenning en dat werkt laagdrempelig en ook uitnodigend om verder te lezen, terwijl men anders de Bijbel niet gauw zou opslaan. Naast het Nieuwe Testament is voor Psalmen en Spreuken gekozen, omdat deze bijbelboeken vooral zorg,

troost, hoop en wijsheid bieden. Op die manier hopen wij dat de lezers de Schepper en Jezus zullen leren kennen en zo ook antwoorden zullen vinden op hun vragen naar de zin van het leven. Vooral gevangenen hebben natuurlijk veel tijd om over dergelijke vragen na te denken. Er is een stuk geestelijke nood onder hen. Door het Justitie Pastoraat werd dan vaak het bijbelmobieltje uitgereikt, maar met de Bajesbijbel kunnen aalmoezeniers en dominees nu veel meer bieden. Want gedetineerden vinden ook veel informatie over allerlei stichtingen die in gevangenissen werken, nazorginstellingen, opvanghuizen en andere nazorgtips in de Bajesbijbel om hen zo wegwijs te maken binnen en buiten de gevangensismuren." De Bajesbijbel is dan ook na intensieve samenwerking met het Protestants Justitie Pastoraat en het RK Justitie Pastoraat in Den Haag tot stand gekomen.

Geestelijk huis

De Bajesbijbel is tweetalig, voor het Nederlandstalige gedeelte is *Het Boek* gebruikt en voor het Engels de *New International Version (NIV)*. "Omdat meer dan de helft van de gedetineerden in de Nederlandse gevangenissen niet-Nederlands sprekend is, is gekozen voor een tweetalige uitgave", licht IBS-directeur Otter toe. De speciale 'bijbel' voor gedetineerden heeft ook een opvallende omslag. "De Hebreeuwse 'beet' op de opslag verwijst naar 'bajes', het Jiddische woord voor 'huis'. De Bajesbijbel kun je als een huis voorstellen met hier en daar

bouwtekeningen en grondplannen. Maar ook iemands leven kun je als een huis zien. De Bajesbijbel wil de gedetineerde helpen zijn leven als huis te ontdekken en zijn eigen huis gastvrij open te stellen voor God en voor mensen om hem heen."

Naast vijfduizend exemplaren voor vrije verspreiding heeft IBS nog eens duizend exemplaren laten drukken, die voor 10,95 euro per stuk verkrijgbaar zijn in de boekhandel. De vijfduizend Bajesbijbels hebben ongeveer 27.500 euro gekost en is door sponsors en donateurs opgebracht.

Psalm 119:105 zegt: *Uw Woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad.*

Ga echt de Bijbel lezen en vraag de Heer om je te helpen het te begrijpen. (...) Ga in het woord staan. Hou het vast, mediteer erop en eet het op. In de gevangenis heb je de kans om dit te doen. Je krijgt nooit meer z'n kans in je leven om zo afgezonderd te zijn en een bijzondere ervaring en tijd met God te hebben. Maak gebruik van deze gelegenheid. Je kan vrij zijn aan de binnenkant. Dan weet je dat je vastzit, maar je zit niet gevangen. Maak gebruik van de gelegenheid om dicht bij God te komen. Het is het waard om Hem te volgen. Houdt vol en laat je niet heen en weer slingeren, ook niet wanneer je buiten komt. Zoek een goede gemeente en schiet daar wortel, zodat je kan groeien in je geloof."

Fragment uit een brief van Xannelou, overgenomen uit de Bajesbijbel, 1^e katern.

Londen: kerken reageren kalm

Pieter J. Lalleman, Londen

Op het moment dat ik dit schrijf is Londen tweemaal aangevallen: op 7 juli ontploften er vier bommen, op 21 juli mislukten de vier aanslagen. De eerlijkheid gebiedt me om te vertellen dat ik geen van beide keren in Londen was. Mijn vrouw Hetty was op de 7e wel in de stad en had zelfs plannen om die dag naar het centrum te gaan... Van diverse collega's hoorde ik later dat hun kinderen van plan waren geweest met één van de getroffen metro's te reizen, maar er om allerlei redenen toch niet in zaten. Een diaken van onze kerk zat in een bus twee minuten achter de bus die werd opgeblazen. Uit onze gemeente werkt weliswaar een flink aantal mensen in het centrum, maar niemand had grotere problemen dan het ongemak van een eind moeten lopen.

Algemeen

Op die 7^e juli belde ik onderweg Hetty en zij hoorde van mij wat er was gebeurd. Pas toen zette ze radio en tv aan. Na een tijd viel het haar op hoe stil het op straat was geworden: de bussen reden niet meer en ook het andere verkeer was minder. Overal in de stad werden stations uit voorzorg gesloten. Later hoorden we zelfs dat het ziekenhuis in onze wijk, zeker tien mijl van het centrum, allerlei patiënten had ontslagen om ruimte te maken voor slachtoffers van de aanslagen.

Het valt me op dat in alle commentaren en gebeden niet alleen aandacht is voor de slachtoffers maar ook voor de politie en de hulpdiensten.

Kerst Sikkema

Onze broeder Kerst, van wie u elders in dit blad leest, vertelde dat er in zijn gemeente op de ochtend van de 7^e zoals altijd een bidstond was. Terwijl men bij elkaar was, kwamen de berichten over de aanslagen. Daarop besloot men zoveel mogelijk bij elkaar te blijven en de kerk te openen

voor gebed en rust. Kerst was later in de gelegenheid om op de EO radio en in het NOS journaal te vertellen over zijn ervaringen.

IRA

In het algemeen hebben de christenen en de overige Londenaren kalm gereageerd. Iedereen die je hierover spreekt, zegt dat dit komt door de ervaring die men heeft met de aanslagen van de IRA. Daarvan heeft men er hier tientallen te verwerken gehad. Veel kerken hebben aparte bidstonden gehouden, en kerken in het centrum hebben op bepaalde dagen hun deuren opengezet, maar dat is het wel zo ongeveer. Uiteraard wordt in veel zondagse diensten op de actualiteit ingegaan en schrijft de kerkelijke pers erover. Maar sommige kerken lijken überhaupt niet te reageren. Op de 7^e juli begon er een meerdaagse conferentie in de Metropolitan Tabernacle. 's Middags was er een lange bidstond maar hoewel men van de aanslagen wist, werd er totaal niet voor gebeden.

Uitspraken

Anders dan in Nederland spreken de Baptisten en andere vrije kerken zich in Engeland openlijk uit over actuele zaken. De algemeen secretaris van de Baptisten, David Coffey, is op dit moment ook voorzitter van de raad van vrije kerken. Als zodanig legde hij een verklaring af samen met de Anglicaanse aartsbisschop Williams, de RK kardinaal Murphy O'Connor, opperrabbin Sacks, en moslimleider Badawi. Daarin zeggen ze onder meer: "Terwijl veel mensen boosheid, radeloosheid en verlies voelen, is het belangrijk om de nadruk te leggen op wat wij gemeenschappelijk hebben en om weerstand te bieden aan wat ons uiteen zou drijven." En ook: "Wij ondersteunen de voortgaande pogingen om van Groot-Britannië een land te maken waarin verschil-

lende gemeenschappen, inclusief geloofsgemeenschappen naast elkaar kunnen leven op basis van wederzijds respect en begrip."

Terwijl in Nederland na Pim Fortuyn het idee van de multiculturele samenleving abrupt overboord is gegooid, leeft het hier nog wel, met name ook onder christenen. Londen zelf is een voorbeeld van een redelijk geslaagde multiculturele samenleving.

Slachtoffers

Onder de doden van 7 juli zijn tenminste twee Baptisten. Eén van hen is een vrouw die een man en twee kinderen achter laat. De andere was een vrijgezelle jongeman uit Peterborough, een stad ten noorden van Londen. Zijn ouders gaven een verklaring uit waarin ze zeiden dat zij geen wraak op moslims wensen. Onder de gewonden is een vrouw die lid is van een Londense kerk en die een been moet missen.

Gebed

Een grote Anglicaanse kerk in hartje Londen, St Helen's Bishops Gate, verloor op 7 juli een gemeentelid. De gebeden van de dienst de volgende zondag en de inleiding erop werden op internet gezet. Ik vertaal hieronder een paar gedeeltes:

Bij ons bidden zijn we ons bewust van Gods genadige almacht en liefdevol bestuur over alles wat er gebeurt. Niets gebeurt zonder zijn toelating. In zijn almacht laat Hij zelfs de meest slechte daden van mensen meewerken tot zijn eer.

Wij danken God voor onze leiders. We bidden voor allen die gewond zijn, die een verlies hebben geleden en die nu in angst leven. We bidden voor ons land en voor allen die het willen ontworpen. Ik denk dat we ook moeten bidden dat er geen anti-Islam reactie komt. We moeten niet naïef denken over wat de Koran werkelijk zegt want dat is niet best. Maar we bidden dat er geen individuele gewelddaden of wraakacties tegen moslims zullen komen.

Bij metrostation Aldgate sprak ik met mensen van de hulpdiensten; in bijna elk gesprek konden we nadenken over waar mensen persoonlijk stonden tegenover de Heer. "Weet je, toen Jezus iets dergelijks overkwam ging Hij niet naar anderen wijzen. In plaats daarvan keerde Hij zich naar de menigte en drong erop aan dat ze zouden nadenken over hun relatie met God."

Dr. P.J. Lalleman woont in Londen, waar hij als docent werkzaam is aan Spurgeon's College.

Buitenlands nieuws

Iraakse Kerk heeft moeite met pas verworven vrijheid

Sinds de val van Saddam Hoessein zijn in Irak evangelische gemeenten als paddestoelen uit de grond verzezen. Dat is zowel goed als slecht nieuws. Onder Saddam Hoessein werden evangelische gemeenten en vrije groepen niet erkend. Om de zaak controleerbaar te houden erkende Saddam Hoessein naast de traditionele kerken alleen de Presbyteriaanse Kerk. Protestanten van andere snit zochten noodgedwongen onderdak bij de twee Presbyteriaanse kerken die Bagdad rijk was. De afgelopen twee jaar zijn er alleen al in Bagdad 15 protestantse gemeenten bijgekomen. Er is veel wrijving en naijver tussen de verschillende kerken, meldt Open Doors die enkele ambitieuze projecten heeft in Irak. In april stond Open Doors aan de wieg van een soort Iraakse Evangelische Alliantie in oprichting.

Het kerkbezoek is de laatste jaren toegenomen. Daar staat tegenover dat er veel verdeeldheid is onder de protestantse christenen. Christenen wonen vooral in Bagdad en Mosoel en zijn meestal aangesloten bij kerken als de Chaldeese, Assyrische, Armeense en Syrisch-Orthodoxe Kerk. Onder Saddam Hoessein waren slechts twee evangelische kerken toegestaan in de hoofdstad Bagdad, beide Presbyteriaans en geleid door Egyptenaren.

Traditionele kerken hebben van oudsher moeite met evangelische bewegingen die hun nieuwe leden zelden winnen onder de moslims, maar vooral uit de achterban van traditionele kerken. Verschillende geestelijken van de traditionele kerken hebben fel gereageerd op de opkomst van evangelische gemeenten. Zij noemden het een onderdeel van een joodse samenzwering om Irak onder controle te krijgen. Een Chaldeese priester uit Bagdad zei tegen een kerkverlater: "Als je naar de baptistengemeente blijft gaan, moeten je Chaldeese familieleden er niet op rekenen dat ze door ons begraven worden."

"Er is nog steeds oud zeer bij veel traditionele kerken, en dat wordt er door de groei van de protestantse

gemeenten niet beter op, zegt Open Doors-woordvoerder Jenö Sebök. "Wat we in Irak in feite zien, is dat christenen nog niet kunnen omgaan met de vrijheid. In veel kerken vindt een soort machtsstrijd plaats. Het is mooi dat het kerkbezoek toeneemt, maar het is geen goed getuigenis dat kerken zich zo snel afsplitsen. Gelukkig zien Iraakse christenen dat ook in en willen ze werken aan meer eenheid. Om die reden hebben we in april jl. een congres gesponsord en helpen organiseren voor zo'n zeventig voorgangers en kerkleiders van verschillende richtingen. Een voorstel om te komen tot een soort Iraakse Evangelische Alliantie viel in goede aarde. Maar voor het zover is moeten de kerkelijke leiders overleggen met hun gemeenten."

Open Doors

China

De Chinese politie en veiligheidsdienst hebben op zestig verschillende plaatsen in de stad Changchun (vlak bij de grens met Noord-Korea) een inval gedaan. Nog eens veertig kerken in de omgeving werden ook binnengevallen. Meer dan zeshonderd christenen zijn opgepakt. De meeste van hen werden na één of twee dagen weer vrijgelaten. Ongeveer honderd invloedrijke christenen zitten nog wel vast. Het gaat om huiskerkleiders, universiteitsstudenten, professoren en andere academici. Volgens de China Aid Association (CAA), die zich inzet voor christenen in China, was de actie in de miljoenenstad bedoeld om de invloed van niet-geregistreerde kerken op de intellectuelen in de stad in te perken. Volgens CAA gaat China onverminderd door met massale arrestaties van christenen die bij huiskerken zijn aangesloten. Op 3 juni jl. hield de Chinese politie 34 huiskerk-christenen aan bij de Chinees-Pakistaanse grens. Zij zijn inmiddels weer op vrije voeten, maar voor alle zekerheid zijn zij ondergedoken. Op 24 juni jl. werd een inval gedaan in het huis van pastor Chen Dongming, die op dat moment een kadertraining gaf aan kerkleiders. Zo'n honderd voorgangers werden opgepakt. Negen van hen, onder wie Chen Dongming, zitten nog vast. De anderen werden na tien uur intensief verhoor weer vrijgelaten.

World Evangelical Alliance/CAA

Column over...

Lieflijk

S. Prost

Hier in het noorden is men op de meest mooie woorden uit. Volgens de laatste 'vondsten' zijn dat *fieldekewinten*, *bannelegoegies* en *dook* oftewel 'praatjes', 'fratsen' en 'mist'. De rest zal ik u besparen. U weet er misschien veel meer. Ook kwam ik er achter dat voorbij Veenoord (waar men altijd het eerst op de schaats staat) zich een buurtschap bevindt dat *Marokko* heet. Welgeteld bestaat dat uit twee huizen: de nummers 2 en 4. De naam zegt echter niets van dat zuidelijker gelegen land, zo heb ik mij laten voorlichten.

Nu gaat het mij niet zo zeer om deze namen. Iets anders laat mij verbaasd staan. Het is nog te begrijpen dat men het Australische duikvarken *'Miss Piggy'* noemt. Of deze dame in het duiken ook zelf lol heeft, dat weet ik niet. De mensen hebben er wel plezier om. Maar dat men de allesverwoestende orkanen met hun catastrofale gevolgen *Dennis, Emily, José of Wilma* noemt, gaat boven m'n pet. Verweer je maar eens bij windsnelheden rondom de 250 kilometer per uur van zo'n gewelddadige natuurverschijnsel met zondvloedachtige toestanden. Als het beestje maar een naam heeft? Nee, geen namen van mensen waar men een hekel aan heeft. Dat moeten we maar niet doen. Nu worden de namen gekozen uit ons alfabet, elke zes jaar opnieuw. Zo, dat weet u dan ook weer.

Van mij hoeft zo'n orkaan geen godennaam te dragen, zoals elders in de wereld gebeurt. Maar waarom het kwade zo verpakken? Alsof het al niet erg genoeg is wat duizenden overkomt. Van mij mag het *Lucifer, Leviathan, Legioen, Draak of Diabolos* worden. In onze tijd wordt het kwade niet meer zo geduid. Het zal een verwoestende rol blijven spelen. Tot de algehele overwinning waarvan Openbaring spreekt. Tot die tijd zullen we er reëel rekening mee moeten houden. En het benoemen.

Reageren? s.prost@freeler.nl

100 jaar Baptist World Alliance

Erik van Duyl

Mary Blyth (Engeland): "Mensen willen Jezus een plek geven tussen de grote leraars, maar Jezus heeft onze waardering niet nodig; aan ons geldt de vraag: draait het om mij of om de Zoon van God die zich presenteert met de woorden -Ik ben-."

Steve Chalke (Engeland): "Het Evangelie is publiek, holistisch en kostbaar - wil de kerk in Europa zijn taak vervullen dan moeten ze niet streven naar een vol kerkgebouw, maar leren om in relaties de goede boodschap door te geven aan de mens in nood" en "Billy Graham had de meest rake woorden in de tijd dat massamedia opkwamen; in deze tijd zijn er woorden in overvloed - voor nu zijn het de meest krachtige daden die een getuigenis doen landen."

Tony Campolo (USA): "We hebben geen objectieve beschrijving van de kruisgang nodig, maar een subjectief doorgronden van Christus" en "Wanneer religie een huwelijk aangaat met politieke partijen dan lijkt dit op een mix van een ijsje met paardenmest; de mest wordt onbruikbaar en het ijsje is niet te vreten - het huwelijk is gedoemd tot een echtscheiding."

Henry Mugabe (Zimbabwe): "Voorkom gewenning aan religieuze routine; we hebben voortdurend de ervaring van Gods aanwezigheid in ons hart nodig."

Anlongla Aier (India): "In Azië is een groot gebrek aan leiders vanwege de enorme kerkgroei aldaar. Iemand die drie jaar geleden tot geloof is gekomen, wordt daar al voorganger, simpelweg omdat geen volwassener christenen beschikbaar zijn. Dus: investeer in Azië!"

Gary Nelson (Canada): "De baptisten zijn de afgelopen vijftig jaar zo verliefd geworden op kerkgroei dat onze kerken van levende bewegingen zijn verworpen tot instituten. De boodschap van Jezus is echter niet - de kerk is nabij - maar het Koninkrijk is nabij."

Solomon Ishola (Nigeria): "Er zijn zeven aspecten aangaande de vervulling met de Heilige Geest: 1. God is de bron. - 2. De Geest vloeit daar waar verlangen is. - 3. Het vertaalt zich naar christelijke levenswandel - 4. Het is noodzakelijk bij het volbrengen van Gods wil - 5. Het geeft de vrijmoedigheid om het goede nieuws te delen - 6. Het manifesteert levensheiliging - 7. Het produceert de vruchten van de Geest. Blijven deze zaken uit, dan is het nodig om

Van 27 tot 31 juli jl. vond in Birmingham, Engeland een congres plaats ter ere van het honderdjarige bestaan van de Baptisten Wereld Alliantie, waartoe inmiddels een kleine 150.000 kerken met in totaal bijna 35 miljoen mensen behoren. Twaalfduizend baptisten uit 112 landen dachten na over het thema: 'Jezus Christus, Levend Water'. Onder hen zo'n veertig uit Nederland, wat eigenlijk een bedroevend kleine afvaardiging betrof.

De conferentie werd geopend met geschreven begroetingen van de Britse koningin Elizabeth, premier Tony Blair en de president van Zuid-Korea. Toen de wereldwijde alliantie 100 jaar geleden werd opgericht, kwam 85% van alle baptisten uit Europa en Noord-Amerika. Nu komt slechts 35% van de baptisten uit deze regio's. Dit duidt op een grote verschuiving van accenten. In de komende 100 jaar zal de verspreiding van het Evangelie uit een andere hoek waaien. Een paar voorbeelden van waar Gods Geest aan het werk is. In de deelstaat Nagaland (noordoosten van India) is 90% christen, waarvan 80% baptist. In Birma was tien jaar geleden geen enkele baptistenkerk, nu zijn er 250 gemeenten. In Zuid-Korea worden op zondag diensten gehouden met 20.000 bezoekers. Op de Bahamas is bijna 20% van de totale bevolking baptist. De baptistengemeenschap in Nigeria is

in zeven jaar verdrievoudigd.

U zult begrijpen: het was een geweldig kleurrijk feest om een week lang te vertoeven onder de wereldwijde familie van onze Heer. Het centrum van Birmingham onderging een ware invasie van baptisten, die herkenbaar waren aan de juten tas uit India en de naamkaart die men voortdurend droeg, ook als men het winkelcentrum in trok. De verkondiging vanaf de diverse podia gaf stof tot nadenken. Een vluchtige weergave van enkele uitspraken van de diverse sprekers:

Billy Kim (Zuid-Korea): "Laten wij met elkaar afspreken dat wij allemaal voor het eind van dit jaar in ieder geval één mens tot Christus hebben geleid. Zeg niet dat dit onmogelijk is, want bij God is alles mogelijk."

Paul Msiza (Zuid-Afrika): "Baptisten willen met de doop één snel ticket de hemel in, maar de Geest van Christus stuurt ons juist de deur uit om de getuigen." en "God heeft geen kleinkinderen; ieder mens dient zijn eigen hart aan Jezus te geven en mag zich dan kind van God weten."

Anna Meffei (Italië): "Als er geen ruimte meer is voor dialoog en onderling gesprek, als we niet meer onze kerk uitkomen en de wereld intrekken, verliest ons zout zijn kracht en hebben wij geen invloed meer."

opnieuw op zoek te gaan naar de kracht van de Geest."

Neville Callam (Jamaica): *"In vele opzichten is de wereld beter dan honderd jaar geleden, maar de zonden van de wereld zijn hetzelfde gebleven en de oproep tot heiliging dus ook."*

Rick Warren (USA): *"Wij hebben het over de kerk als lichaam van Christus, maar hebben de armen en de benen geamputeerd en alleen de mond is nog over."* en *"Critici tekenen hun bezwaar aan bij ons tellen van mensen in relatie tot onze explosieve kerkgroei, maar wij tellen de mensen, omdat mensen nu eenmaal tellen voor God."*

Tijdens de conferentie werd David Coffey (algemeen secretaris van de Engelse Unie van Baptisten) gepresenteerd als de opvolger van Billy Kim als voorzitter van de BWA. Een ander officieel moment was de uitreiking van de 'human rights award' (mensenrechtenprijs, red.) door de oud-president van de Verenigde Staten Jimmy Carter aan Lauran Bethell (USA). Zij zet zich wereldwijd in om vrouwen uit de sfeer van mensenhandel en prostitutie te halen.

Een hoogtepunt was de viering op zondagochtend met oud-president Jimmy Carter als spreker. Hij riep kerkleiders op om zich meer te richten op de basis van hun geloof en van daaruit de eenheid met andere christenen te zoeken. Hij uitte zijn zorg over het groeiend fundamentalisme onder de Southern Baptists (Zuidelijke Baptisten, red.) en hoopt en bidt om hun terugkeer in de wereldbond. Wat de visie over bijvoorbeeld de vrouw in het ambt ook mag zijn, naar de wereld toe hebben we de taak om als eenheid een krachtig getuigenis van Christus uit te dragen. Opvallend was hoe Carter zijn autoriteit inzette om gevoelige issues ter tafel te brengen. Hij draaide nergens omheen.

Fausto Vasconcellos (Brazilië) was de laatste spreker. Hij eindigde met de woorden *"Als Jezus zegt - u zult getuigen zijn van deze dingen - doelt hij op zijn lijden en sterven. Dus verkondig in uw maatschappij de kracht van het kruis, het lege graf en de opgestane Heer."*

Het jubileum van de BWA kan worden samengevat als een groot multicultureel feest van de wereldwijde baptistenfamilie, waarin mensen met veel bagage, zowel letterlijk als figuurlijk, weer huiswaarts gingen.

Wat neem je mee naar huis van de BWA-conferentie?

Deze vraag stelde ik mijzelf en vond het antwoord eenmaal thuis aangekomen. Ik hield niet op te spreken over de wereldwijde band met broeders en zusters met eenzelfde geraaktheid door de geest van Christus en zong aldoor het "santa santa eres" wat ik leerde van de Mexikaanse zangleider Joël Sierra. Dit, terwijl mijn zoon de hele terugreis "Jesus is nice" meenam van een swingende band uit Trinidad & Tobago. Dezelfde vraag heb ik gesteld aan bezoekers van de conferentie en hier volgen de reacties:

"De grote opkomst vanuit alle continenten toont de waarde en potentie die er is binnen de wereldbond" - Vijay Ravoory (India)

"Het was een geweldig wereldwijd samenkomen in broederschap en plezier" - Judy Jallota (Canada)

"Er bestaat zoiets als 'global worship in Christ' (wereldwijde aanbidding in Christus, red.)" - Paulette Mignott (Jamaica)

"De boodschap van broederschap en liefde, die we zo hard nodig hebben in mijn land" - Kingsley Perera (Sri Lanka)

"Ik ontmoette vrienden, die ik al 24 jaar niet meer had gezien" - Lillian Chawner (Engeland)

"Je kunt niet altijd voor aardig-zijn kiezen als je verlangt naar de heiligheid van God" - Edwin Kwame Wiredu (Ghana)

"Vreugde en bemoediging, want God liet mij zien dat hij mijn gebeden verhoord heeft, dat er de juiste hulp geboden zou worden aan de hongerigen en aan de slachtoffers van de tsunami" - Linda Beka (Kosovo)

"Dit is een expressie van de bevolking in de hemel - neem een hand met vijf vingers en laat ze samenwerken en het geeft een goede grip op wat het wil bereiken" - Tangwa Charles (Kameroen)

"Nieuwe kracht en gedrevenheid van de Heilige Geest" - Abe Kalyapu (Zambia)

"Er zijn veel meer jongeren die ook geloven; zo raar ben ik niet" - Joseph George (Engeland)

"De wereldwijde familie met de voor mij herkenbare sfeer is groter en rijker dan ik dacht" - Erik Huiting (Nederland)

"De relevantie van de wereldwijde kerk, die in solidariteit en met haar missie tot z'n doel kan komen. Overheidsinstanties trachten zieken op te knappen; wij mogen ware gezondheid neerzetten" - John Sussenbach (Nederland)

"Bemoediging voor mijn eigen geloof en bediening in mijn land, waar men mij Paulus noemt" - Khan Lian Suum (Myanmar = Birma)

"Onder de indruk van wat er allemaal in de wereld gebeurt" - Samantha Samuels (USA)

"Ik heb nieuwe ideeën voor het jeugdwerk; met name hoe ik de Schrift kan betrekken op de behoeften van jongeren" - Keats Makande (voorheen Uganda; nu Nederland)

"De bemoediging van al die mensen die betrokken zijn bij Gods plan" - Molly Knox (USA)

"In de context van een goede organisatie kun je vanuit verschillende culturen het geloof in dezelfde God beleven" - Janet Euriquez (Ecuador)

"Dat wordt sparen voor Honolulu, want over vijf jaar is de BWA-conferentie in Hawaï en dan wil ik er weer bij zijn" - Thea Brongers (Nederland)

T. Cartledge

De samenhang werd geleid door zangleiders uit verschillende landen. Op de foto Joel Sierra uit Mexico.

In Hem zijn wij samen een tempel

Kerst Sikkema

In hoeverre kan men in bij de Unie aangesloten baptistengemeenten een plaats geven aan de vernieuwing die in een evangelisch-charismatische setting tot stand gekomen is op het gebied van muziek en lofprijzing en aanbidding in de eredienst? Dat was de onderzoeksvraag in het afstudeerproject getiteld *Beth-El 2005: Een onderzoek over vernieuwende elementen ten aanzien van lofprijzing, aanbidding en muziek in het Nederlandse unie-baptisme*. Het onderzoek kaart onder meer aan, wat de plaats van het lied is geweest in verschillende opwekkingen en bespreekt de prominente plaats voor de gezongen lofprijzingen en aanbidding in het huidige opwekkingsklimaat waarin deze liederen ontstaan.

In het vorige artikel getiteld *Aanbidding: Het nieuwe sleutelwoord* kwam naar voren dat een groot deel

In een opwekkingsklimaat reageert men vanuit actuele culturele veranderingen.

van de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van muziek, lofprijzing en aanbidding te maken hebben met de ontwikkelingen in onze eigen postmoderne cultuur. Daarin stelden we vast dat in een opwekkingsklimaat men reageert vanuit actuele culturele veranderingen. Dat komt ook tot uitdrukking in de nieuwe vormen van lofprijzing en aanbidding van nu.

Postmoderne aanbidding in het unie-baptisme

Het is een goede zaak om relevant te blijven voor de wereld om ons heen, maar is er in onze lofprijzing en aanbidding ook een element dat het culturele en persoonsgebonden aspect overstijgt? Als we ons bepalen bij de onderzoeksvraag in hoeverre we de vernieuwde lofprijzing en aanbidding een plek kunnen geven in het unie-baptisme, dan kunnen we die vraag op verschillende manieren

benaderen. Zijn we in het unie-baptisme ontvankelijk voor deze vernieuwing? Past deze vernieuwing in ons eigen (praktisch) theologisch kader? Is er een verantwoord bijbels-

theologisch antwoord, dat ons ervoor behoeden kan in deze vernieuwing niet zonder meer cultureel relevant te zijn, maar ook uitgedaagd te worden op basis van de uitgangspunten van Gods Koninkrijk?

Uitkomsten van het empirisch onderzoek: Interviews met baptisten voorgangers

Authenticiteit is een voorbeeld van een hedendaags cultureel ideaal en wint ook onder ons aan betekenis: Men wil meer diepgang in de relatie met God, men wil verder reiken qua spiritualiteit. Dat komt ook naar voren in meerdere interviews met vijf baptisten voorgangers, nu zo'n vier jaar geleden. Men is zich ervan bewust dat we nu in een andere tijd leven, een tijd waarin in spiritueel opzicht meer van ons gevraagd wordt dan dat we tot op heden gewend waren. In die zin werd de honger

naar meer spirituele verdieping wel herkend. Op basis van die uitkomsten vinden we onder de ondervraagden een duidelijke ontvankelijkheid voor vernieuwingen op dit gebied.

Wat betreft de vraag, of deze vernieuwing in ons eigen praktisch-theologisch kader past: Onder de geïnterviewde voorgangers vinden we nogal weinig theologische verantwoording voor de verruimde aandacht voor ingrijpende liturgische veranderingen op het gebied van de lofprijzing in de eredienst. Men laat veel nieuwe liederen zingen en gaat graag met de tijd mee, maar in dit geheel schort er nog een en ander aan de theologische fundering.

De navolging van het Vineyard model. Onder de voor het onderzoek geïnterviewde voorgangers zien we niet alleen een voorkeur voor meer gezongen lofprijzing en aanbidding, ook is er vaak sprake van het navolgen van het Vineyard-model. In de Vineyard-worship staat vooral de intimiteit met God centraal: De lofprijzing vloeit in de samenkomst voort in de intieme momenten van de aanbidding. Hoewel niet elke voorganger in het onderzoek dit

Lofprijzing en aanbidding in het evangelie van Johannes

Het intiem zijn en één worden met God is in Vineyard georiënteerde kerken met name afgeleid van het Hooglied. Het Hooglied wordt beschouwd als een metafoor die spreekt van de innerlijke, persoonlijke en intieme verbondenheid met God.

De vraag is, in hoeverre een bijbelstheologisch kader beschikbaar kan zijn, dat meer diepgang aan de dag legt en dat ook spreekt van een 'vrijere', 'door de Geest geleide' samenkomst waarin de gezamenlijke lofprijzing en aanbidding een plaats inneemt. Kijken we naar Jezus Zelf dan zien we in het evangelie van Johannes een 'vergeestelijking' van de eredienst: In Johannes 4 spreekt Hij over 'ware aanbidders', van wie de aanbidding niet meer verbonden is aan een bepaalde plaats, zoals de tempel. Dit hoofdstuk wordt in het kader van de 'ware aanbidding'

De honger naar een 'vrijer', door de Geest geleid model is aanwezig, maar spreekt niet van verwachting in wijder verband, zoals een uitstorting van Gods Geest in eigen gemeente, binnen de unie, of in Nederland in het algemeen.

voorstaat en hoewel de aanbidding niet zo lang duurt zoals dit in het algemeen in de Vineyard-gemeenten het geval is, is men vaak gericht op hetzelfde uiteindelijke doel van aanbidding: intimiteit en eenwording met God. Dezelfde dynamieken worden verlangd als in dit aanbiddingmodel, maar opvallend genoeg zien de voorgangers (nog) weinig ruimte voor de geestelijke gaven die verbonden worden aan een bijzondere manifestatie van de Heilige Geest.

De aanwezigheid van God en de bijzondere werking van Zijn Geest zijn niet noodzakelijk aan deze geestesgaven verbonden. Desondanks zien we, dat waar een toonaangevend charismatisch model als het Vineyard-aanbiddingmodel wordt gehanteerd, er geen hoge verwachtingen bestaan ten aanzien van de geestesgaven. Tevens spreekt men geen hoge verwachtingen uit wanneer het gaat om een uitstorting van Gods Geest in eigen gemeente, binnen de unie, of in Nederland in het algemeen. De honger naar een 'vrijer', door de Geest geleid model is dus aanwezig, maar spreekt niet van verwachting in wijder verband.

vaak aangehaald. We kunnen ons echter afvragen of Jezus hier ook niet spreekt van gezamenlijke aanbidding. Immers, in hoofdstuk 2 zet Hij met de tempelreiniging een streep onder de oudtestamentische eredienst door de nieuwe, levende tempel van Zijn lichaam aan te kondigen. Het is opvallend hoe juist in het Johannes-evangelie het verhaal en deze specifieke verwijzing van Christus naar zijn eigen lichaam in het begin van het evangelie is opgenomen. Jezus Zelf zet de toon voor de nieuwe eredienst, die inderdaad meer waarachtigheid van hart vraagt, maar ook een kwestie is van het lichaam van Christus dat in Hem is samengevoegd. Het doet denken aan wat ook in de brief aan de Efeziërs is opgenomen: Als Kerk en Lichaam van Christus zijn we een heilige tempel in de Heer, gebouwd om een woonplaats te zijn voor God door zijn Geest (Ef. 2:21-22).

De tempel in Jeruzalem als woonplaats van God van het Oude Verbond heeft plaatsgemaakt voor die van het Nieuwe Verbond: De Kerk als Lichaam van Christus, niet meer verbonden aan een bepaalde plaats.

Overigens al in hoofdstuk 1 verwijst Jezus naar het Huis van God: Hij zegt, dat Nathanaël nog meer kan verwachten dan alleen geroepen te worden op een bijzondere manier,

onder zijn vijgenboom vandaan. Hij zal 'grotere dingen' zien dan deze. Iets wat in de prediking van Jezus in het Johannes-evangelie regelmatig terugkomt. Jezus verwijst vervolgens naar Jacobs droom in Beth-El (Huis van God!), wanneer Hij aan het einde van Johannes 1 zegt dat engelen zullen opstijgen en nederdalen op de Zoon des Mensen. In het huis van God, in de tempel die wij zijn in Christus, gaat de hemel open.

In Hem zijn wij samen een tempel

Christus Zelf leert ons te verwachten, te aanbidden, Hem groot te maken in het midden van de gemeente. In nieuwe trends waarin lofprijzing en aanbidding terecht meer diepgang willen vertonen, is het onze taak ook 'tegendraads' te zijn aan onze cultuur en niet alleen de diepgang te zoeken in onze persoonlijke lofprijzing en aanbidding, maar om ook met verwachting Gods Geest te verwelkomen in onze gezamenlijke

lofprijzing en aanbidding. Wij vormen samen een tempel, een woonplaats voor Gods Geest en mogen van Christus Zelf leren dat deze Geest veel grotere dingen onder ons kan doen dan wij nu kunnen dromen en beseffen. De vrijheid van Gods Geest en de samenvoeging van Gods kinderen tot een Godshuis horen bij elkaar. Dat Hij grote dingen onder ons mag doen. Dat de hemel open mag gaan. Voor de glorie van de Naam van Christus.

Kerst Sikkema is sinds kort als Worship Pastor werkzaam in St. Paul's Shadwell, de meest recente church plant van Holy Trinity Brompton, in Oost-Londen. In 2001 vertrok hij naar het Verenigd Koninkrijk om zich te bekwamen als zanger, songwriter, en worship leader aan de London School of Theology. In 2004 studeerde hij af aan de Universiteit Utrecht (Theologie) en aan het Seminarium. In 2004 maakte hij tevens zijn eerste demo-CD getiteld 'Sacred Place' met eigen liederen, al dan niet geschreven voor de gemeentezang.

In de voorgaande en in deze editie van De Chisten kaart hij enige conclusies aan die zijn te vinden in zijn afstudeerproject aan het Seminarium, getiteld Beth-El 2005: Een onderzoek over vernieuwende elementen ten aanzien van lofprijzing, aanbidding en muziek in het Nederlandse uniebaptisme.

Eindrapport

Gemeenteopbouwpijot verschenen

Van gemeenteopbouw naar gemeentestichting?!

Teun van der Leer

Welke lessen zijn er geleerd na drie jaren intensief gemeenteopbouwwerk in vier verschillende gemeenten? En wat betekent dit voor het beleid van de Unie voor de komende tijd? Daarover gaat het in dit artikel.

In de afgelopen maanden hebt u de verslagen kunnen lezen van de vier pilots in Appingedam, Groningen-Noord, Krommenie en Pernis, waar, van april 2002 tot april 2005, Peet Wijchers, Anne de Vries en Teun van der Leer als gemeenteopbouwwerkers (GO-ers) werkzaam zijn geweest. Op zaterdag 25 juni jl. presenteerden zij voor ruim 80 belangstellenden uit vele gemeenten hun eindrapport, waarin naast de verslagen, ook conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen. Want vanaf het begin was de inzet van de pilot om er ten behoeve van alle gemeenten lessen uit te trekken met het oog op de toekomst.

Het hart van de zaak

Eén van de belangrijkste conclusies is dat gemeenteopbouw zonder geloofsopbouw zinloos is. Ofwel, het hart van de zaak is een zaak van het hart. Dat lijkt misschien een open deur, maar dat is het niet. Een valkuil voor vrijwel elke gemeente is om zich te verliezen in het organiseren van tal van activiteiten om de zaak 'draaiende' te houden, zonder dat men nog daadwerkelijk toekomt aan de inhoud. Waar deden we het ook alweer voor? Wat is onze inspiratiebron? Wie is Jezus voor jou? Wat is navolging? Hierover zullen we

met elkaar steeds weer in gesprek moeten gaan, rond een open Bijbel, luisterend en biddend. Juist ook in gemeenteopbouw is de vraag al snel: Wat moeten we *doen*? Soms wordt dit ook letterlijk tegen ons als GO-ers gezegd: Wat gaan we doen? Of: Zeg maar wat we moeten doen! Alsof het een kwestie is van de juiste la opentrekken, de goede methode eruit vissen, die toepassen en ziedaar: Gods gemeente wordt gebouwd. Maar zó werkt het niet! Gemeenteopbouw is geen toverstokje. Het vraagt een lange adem en een je steeds weer afstemmen op de leiding van Gods Geest.

Daarmee zit ik direct bij een volgend principe dat van wezenlijk belang is gebleken: gemeenteopbouw is geen georganiseerde reis, maar een gezamenlijke trektocht. Je doet het samen en vindt ook samen 'gaandeweg' het juiste pad. 'Samen bidden, samen zoeken, naar het plan van onze God'.

Daarbij kan het wel heel erg verhelderend zijn om een gids mee te vragen die andere dingen ziet dan jij. Of, zoals een andere conclusie luidt: Een procesmatige begeleiding 'van buiten' voegt wezenlijk iets toe. Iemand van buiten heeft een eigen 'gezag' om de dingen te benoemen en iedereen een spiegel voor te houden. Juist de objectieve en neutrale blik van de buitenstaander kan de zaak weer op gang brengen.

Werken in een team

Wat wij zelf als GO-ers daarbij hebben gemerkt (en dat is weer een volgende

conclusie) is dat de procesbegeleider 'van buiten' ook zélf 'begeleiding' nodig heeft. Het feit dat wij als een team werkten en meekeken over elkaars schouder, was bijzonder waardevol en eigenlijk onmisbaar. In het rapport wordt het zo verwoord: 'Het veranderingproces in een bestaande gemeente met tradities is riskant; structurele intervisie (=spreken met elkaar over elkaars werk) is een minimumvoorwaarde. Bovendien kan de gemeente bij de aanpak via een team profiteren van een breedte aan inzichten en gaven. De kans op ontsporing vermindert er effectief mee. Bovendien is het voor de GO-er zelf een bijna onmisbare mogelijkheid om zinvolle feedback te ontvangen, "zijn ei kwijt te kunnen" en het vol te houden. Ook het delen van zijn ervaringen in een veilige omgeving wordt als noodzakelijk ervaren en binnen een team gewaarborgd'. We raden dan ook alle gemeentevoorgangers en anderen die betrokken zijn bij GO-processen in hun gemeente, aan om regelmatig ervaringen met anderen uit te wisselen en een plek te zoeken waar je feedback krijgt en met en voor elkaar bidt!

Nieuwe voorgangers?

Naast de conclusies bevat het rapport ook enkele aanbevelingen. Zoals het verder doordenken van het 'soort' voorganger dat we nodig hebben in onze gemeenten. Binnen de opleiding wordt momenteel al nagedacht en gewerkt met diverse voorgangersprofielen: de prediker,

de pastor, de toeruster en de leidinggevende. Wat voor voorganger heeft een gemeente in een bepaalde fase van het GO-traject nodig? En hoe vindt ze die? Dat zijn vragen waar we Uniebreed over moeten en willen blijven nadenken. Niet alleen met het oog op de opleiding, maar ook ter wille van de reeds dienstdoende voorgangers!

Een ander punt is de identiteit van onze gemeente. In een GO-proces kun je om die vraag niet heen: wat voor gemeente zijn we en wat voor gemeente willen we zijn? Het is aan te bevelen om als gemeente daarover in gesprek te gaan en op basis daarvan introductiecursussen te ontwikkelen voor nieuwe leden en gasten.

Tenslotte bevat het rapport een pleidooi voor het verder trainen van vrijwilligers die ingezet kunnen worden om gemeenten te adviseren en om cursussen te geven, zodat het GO-werk niet teveel afhankelijk wordt van professionals. Hiermee gaat het GO-team dit najaar dan ook al beginnen!

Volgende pilot: Gemeentestichting?

Inmiddels zijn we ons binnen staf en Unieraad aan het beraden op de volgende stappen die we als gemeenschap willen zetten. Opbouw en (daaruit volgende) groei van gemeenten, leidt automatisch tot de vraag naar het stichten van nieuwe gemeenten. Dat is immers een principe in het Koninkrijk: dat er vrucht gedragen wordt en vermenigvuldiging plaatsvindt. Bovendien blijkt het stichten van nieuwe gemeenten vaak hét evangelisatiemiddel bij uitstek te zijn. Tijdens de Algemene Vergadering van dit najaar zullen we daar zeker aandacht aan schenken. Misschien wordt het wel onze volgende pilot....!

Bespreek het eindrapport in uw gemeente!

Het eindrapport van de pilot, dat een uitvoerige beschrijving van het werk in de gemeenten én het werken als team bevat, plus de conclusies en aanbevelingen, leent zich uitstekend om binnen de gemeente te bespreken, bijv. in de raad of de gemeenteopbouw-werkgroep. Het rapport is à 7,50 euro te bestellen bij het DUB. Als u er tien bestelt, krijgt u de elfde er gratis bij! E-mail: administratie@baptisten.nl

Diaconaat:

een nieuwe uitdaging voor de gemeente

Opening nieuwe cursusjaar van het Seminarium

Olof de Vries

Op zaterdag 10 september a.s. wordt het cursusjaar 2005/2006 van het Seminarium in Apeldoorn geopend. Het programma van de openingsbijeenkomst biedt zang en muziek, informatie, ontmoeting en twee korte inleidingen over een onderwerp dat zich steeds meer opdringt als een nieuwe uitdaging voor de gemeente: *het diaconaat*.

Jaren lang hebben baptisten instemmend geknikt als gesteld werd dat het evangelie aangeboden moet worden in woord én daad. Maar in de praktijk concentreerden we ons vooral op het woord, en waren er attent op vooral niet voor 'horizontalisten' uitgemaakt te kunnen worden. De tijden zijn aan het veranderen. De verzorgingsstaat wordt steeds verder uitgekleed. Zeer kort geleden riep de minister van Sociale Zaken de kerken op actiever te worden op het terrein van maatschappelijke hulpverlening. Ook in eigen baptistengemeenten raken steeds meer mensen in maatschappelijke noodsituaties. En buiten de kerkdeuren zijn er de daklozen, verslaafden, eenzamen, etc. Al enkele jaren mag de aandacht voor gemeenteopbouw zich verheugen in baptisten belangstelling. Veel gemeenten zijn hierdoor in een vernieuwingsproces gekomen. De vraag dient zich aan hoe het

diaconaat een plek kan krijgen in gemeenteopbouwprocessen.

Dr. R. Erwich zal dit thema aan de orde stellen in een openingscollege: *'Diaconia: de vergeten dimensie? Praktisch theologische notities bij de verhouding tussen gemeenteopbouw en diaconaat'*.

Dr. ir. S. Sussenbach, portefeuillehouder zending en diaconaat binnen de Unieraad, zal hierop een aanvulling geven vanuit zijn eigen betrokkenheid bij dit onderwerp.

In deze openingsbijeenkomst zal dr. R. Erwich afscheid nemen als rector en docent praktische theologie aan het Seminarium.

De openingsbijeenkomst vindt plaats in het kerkgebouw van Baptistengemeente te Apeldoorn, Bosweg 77 te Apeldoorn. U wordt vanaf 10.00 uur met koffie ontvangen. Het programma begint om 10.30 uur en wordt om 12.30 uur afgesloten. Daarna krijgt u een lunch aangeboden.

Om alle bezoekers een lunch te kunnen aanbieden, is het belangrijk dat u uw komst aanmeldt. Bij voorkeur op het e-mailadres administratie@baptisten.nl, en anders schriftelijk 'Baptisten Seminarium', Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin of telefonisch 030-2286161.

Terugblik op de landelijke ontmoetingsdag voor vrouwen

Greta Schokker

Een zeer warme dag met zomerse temperaturen in Harderwijk. De landelijke ontmoetingsdag voor vrouwen op 28 mei jl. in het Cultureel Centrum. Als alles voor zo'n dag is besproken en geregeld en je kunt zo binnen komen voor een goed programma, of gewoon voor een leuke dag vol ontmoeting met andere christenvrouwen, dan wil je dat toch zeker niet missen.

De dag stond onder leiding van Willy Gerritsen die ons welkom heette. Het ochtendprogramma zag er zeer gevarieerd uit. Dus voor ieder wat zal ik maar zeggen. Er was een zeer indrukwekkende overdenking over de Emmaüsgangers van Josefien Boertjens, die ons aan het begin van de dag al het gevoel van saamhorigheid gaf. Loop deze ochtend eens een stukje met diegene mee die op je pad komt, en ontdek wat Jezus door jou heen kan doen in omzien naar elkaar, zoals Jezus naar jou omziet. Later die morgen was het de band Just 4 U die ons een miniconcert gaf met beeld, zang en muziek, waar velen van hebben genoten. Een verrassende nieuwe manier om het evangelie te brengen. Verrassend was ook de verhalenvertelster Janna van den Berg die oude verhalen vertelde op een manier die dicht bij theater kwam. Voor sommigen misschien wat te pikant, maar voor velen erg vermakelijk.

Tussen de middag was er de lunch en gelegenheid om de creatief markt te bekijken. Langs de kraampjes lopend stond men versteld van de

kunstwerken die getoond werden. Er was gelegenheid om wat te kopen en om het patchworkkleed te bekijken dat deze dag zou worden verloot, waarvan de opbrengst naar de zending zou gaan. Dit alles werd opgevrolijkt met een glaasje wijn en stokbrood met Franse kaas.

's Middags waren er verschillende workshops die je kon meemaken o.a. creatieve geloofsbeleving, zingen, hoe maak je lingerie, stiltecentrum, verhalen vertellen. Aan het eind van de middag was er de viering waarin

het jaarthema van de NBVB 'Samen in beweging' aan de orde kwam. Dit werd gedaan door ds. Peet Wijchers die verantwoordelijk is voor het Taakveld Vrouwenwerk binnen de Unie. In deze viering mochten we kijken naar een stukje drama gespeeld door enkele jongeren over hoe ontvang je een cadeau. Hoe ontvangen wij het cadeau wat we van God ontvangen? Vervolgens werd de dag afgesloten met een reidans, waarin iedereen zich helemaal kon laten gaan, om vervolgens dansend en zingend de zaal te verlaten. Zo zie je maar weer, wij vrouwen weten overal een feestje van te maken.

Waren er nu helemaal geen kritische klanken? Jawel voor de één was de muziek iets te hard, voor de ander de workshops wat te kort, en voor sommigen de verhalen niet zo leuk. Ach ja, alles kan altijd beter, daar leren we weer van. Maar toch klonk door alles heen een belangrijke boodschap n.l. dat je een kind van God bent, dat je er mag zijn, hoe verschillend we ook zijn. God houdt van ons, en brengt ons iedere keer weer samen want daarin ligt de kracht van Zijn liefde.

Zr. G. Schokker is lid van de Baptisten-gemeente Hengelo-Centrum.

Mission models in a changing world

Anne de Vries

Van 16 tot 19 juni jl. was ik namens onze unie in Moldavië om de jaarlijkse conferentie van evangelisten en gemeente opbouwwerkers mee te maken. De opening van de conferentie had plaats in de drietalige (Roemeens, Russisch en doventaal) Baptistengemeente 'Bethel', één van de vele gemeenten in Chisinau, de hoofdstad van Moldavië. Het was een samenkomst met een mooi jeugdkoor, veel groeten, een aantal korte toespraken en een stevige preek van br. Otniel Bunaciu, voorganger van de Baptistengemeente Providentia in Boekarest, Roemenië.

Na de dienst was er een warme maaltijd, waar de leiding van de gemeente en van de conferentie en de deelnemers gelegenheid hadden om kennis te maken. Gedurende de conferentie waren er verschillende vieringen, dagopeningen en momenten van gebed.

De eerste lezing werd gegeven door br. Billy Taranger, president van de Europese Baptisten Federatie en rector van het Noorse seminarium – een uitstekende uiteenzetting over 'Gods Mission in Europe' waarin hij de gegevens van de eerste heidenchristen gemeente (Antiochië) onder de loep nam en er veel boeiende dingen over zei. Een aantal centrale thema's in zijn toespraak:

1. Opwekking gebeurt niet door planning van de leiding, maar door inzet van gewone christenen;
2. De leiding heeft de neiging tot controle in plaats van tot ondersteuning;
3. Een leiderschapsteam is een zegen.

Vervolgens was er tijd om het thema in kleine groep te bespreken, waarbij eenstemmige zorg was over het gemeentemodel dat 'pastor-centered' is. Gecentraliseerd leiderschap dat ook nog uit is op controle is contraproductief voor Gods koninkrijk, het demotiveert gelovigen, verzwakt de inzet van de gemeente en de boodschap van het evangelie.

De tweede sessie werd gegeven door Mihai Malancea, voorganger van de 'Hope Baptist Church' in Chisinau en ging over hoe je in deze tijd kunt evangeliseren in Moslimlanden. Hij beschreef een boeiende (en mij grotendeels onbekende) geschiedenis van de vroegere bloei van het Christendom in Centraal Azië, een groei die niet ineens stortte onder het moslimregiem, maar tijdens het communisme – de kerk ging ondergronds. Maar ook het moslimgeloof ondervond de kracht van het atheïsme en het raakte vervreemd van zichzelf. Tegenwoordig zijn er geweldige mogelijkheden om het evangelie daar gestalte te geven door studenten van daar op te leiden (in Chisinau!) om hen als 'inheemse zendingen' terug te zenden, waarbij ze zeer effectief gemeenten stichten volgens het model van de huisgemeente (geen kerkgebouwen, geen centrale samenkomsten) en voortdurend betrokken zijn bij talloze vormen van diaconaat. Ik sprak kort met het (jonge) zendingsechtpaar dat op de conferentie was om er over te vertellen en raakte zeer onder de indruk van hun inzet, wijsheid en effectiviteit.

De derde sessie werd door br. Otniel Bunaciu gegeven, die vanuit zijn

ervaringen een aantal boeiende gedachten doorgaf met name over het zendingsproject van inheemse zendingen:

1. denk wereldwijd en handel lokaal
2. ondersteun inheemse zendingen
3. promoot lokale leiders en gemeentemodellen!
4. ontwikkel theologische reflectie hierop
5. moedig geestelijke groei aan
6. maak gebruik van wat cultureel relevant is

De dag werd afgesloten met een viering en een erg mooi concert.

De volgende dag gaf br. Daniel Trusiewicz (Polen) een helder overzicht van wat het project 'Inheemse Zendingen' allemaal praktisch inhoudt, waaruit bleek dat in vele landen van Oost-Europa het al met veel zegen werkt. We konden de conferentie op zaterdag afsluiten met grote dank voor de gastvrijheid van de gemeenten en Unie in Moldavië.

Tenslotte heb ik het genoeg gehad op zondagmorgen te mogen preken (in het Engels) in een kleine tweetalige Baptistengemeente (Russisch/Roemeens), die me opdroeg ook de Unie hartelijk te groeten – bij dezen!

De conferentie was op het gebied van ontmoeting, bemoediging, plezier en informatie-uitwisseling een geweldige belevenis. Ik zie ernaar uit mijn broeders en zusters in Birmingham te ontmoeten en nog vele malen daarna!

Ds. A. de Vries is parttime gemeente-opbouwwerker binnen onze Unie.

Unienieuws

Doopdiensten

Stadskanaal-Zuid: Renee Nijhof (16 jaar) en Annet Nijhof (13 jaar); Hoogezand-Woldwijck: Aagje Eissens (38 jaar), Jan Smit (34 jaar) en Anita Smit (28 jaar); Midden-Betuwe (wijkgemeente Veenendaal): Adriana Beek (27 jaar) en Mathijs Bos (29 jaar); Delfzijl: Laura van der Wal (19 jaar) en Edo Broekema (45 jaar).

Beroepbaarstellingen

De Unieraad deelt mee dat aan broeder G.J. Sipkema als voorganger in de Baptistengemeente Almelo een plaatselijke beroepbaarstelling is verleend.

Televisiedienst Enschede

Op D.V. 21 augustus a.s. wordt via de televisie (Ned. 1, 09.00 uur) een kerkdienst uitgezonden van de Baptistengemeente in Enschede. Voorganger ds. Erik Huiting spreekt aan de hand van Lucas 10 vers 38-42 over het thema:

'Waar draait het om in uw leven?'. Muzikaal wordt er meegewerkt door het Koperensemble 'Oostenwind' o.l.v. Henk ten Harkel en door het Blackgospelkoor Benediction o.l.v. Andre Bijleveld.

Wat is Gods Plan? En hoe kan jouw leven daarop afgestemd worden? Veel christenen worstelen met deze vragen. De Amerikaanse predikant Rick Warren heeft een boek geschreven over 'Doelgericht leven'. Inmiddels zijn hiervan over de hele wereld ruim 20 miljoen exemplaren verkocht. In veel kerkelijke gemeenten wordt het in het boek genoemde stramien van '40 doelgerichte dagen' gebruikt om elke dag tijd apart te zetten. En om in die tijd na te denken over je leven; je relatie met God; jouw plek in de samenleving en in de gemeente.

Ook de Unie van Baptistengemeenten in Nederland heeft besloten om met dit boek in de diverse gemeenten aan het werk te gaan. Dit gebeurt bijvoorbeeld in de Baptistengemeente in Enschede waar het boek de agenda is gaan bepalen. Over doelgericht gesproken.

Orde van dienst

- Samenzang: Opw. 493
- Votum / groet / welkom
- Samenzang: Opw. 281
- Gebed
- Schriftlezing: Lucas 10:38-42
- Muzikale bijdrage
- Blackgospelkoor Benediction
- Preek
- Muzikale bijdrage Blackgospelkoor Benediction
- Collecte voor Kameroen
- Gebed
- Samenzang: Opw. 461
- Zegen
- Muzikale bijdrage Blackgospelkoor Benediction

Er wordt gezongen uit de Opwekkingsbundel (Opw.).

De Wilde Ganzen (ZvK) vliegen na afloop van de dienst voor een werkplaats van landbouwwerktuigen aan het Centre Technique de Garoua in Kameroen, waar onze br. en zr. Peter en Christa Boers werken.

Kroonbede vraagt aandacht voor tolerantie

Het Comité Kroonbede vraagt dit jaar in zijn gebedsdienst voor de overheid aandacht voor een christelijke benadering van het begrip tolerantie. De gebedsdienst vindt plaats in Den Haag op dinsdag 13 september 2005, in de week voor Prinsjesdag. Het thema luidt: 'Tillen aan verschillen. Hoe tolerant zijn christenen?' Spreker tijdens de gebedsdienst is Arnold van Heusden, directeur van de Evangelische Alliantie.

Bezinning

Na de moord op Theo van Gogh riep de Evangelische Alliantie op tot zelfonderzoek in kerkelijke kring. Deze oproep was meeondertekend door een groot aantal kerkelijke leidinggevend. Hieruit ontstonden bezinningsbijeenkomsten van christelijke opinieliders. Wat hen bezighoudt, is de vraag hoe christenen en kerken zich dienen op te stellen in een samenleving met diepe culturele en religieuze tegenstellingen. Daarbij wordt gezocht naar een positieve, bijbels gefundeerde invulling van tolerantie die leidt tot respect en echte belangstelling voor andersdenkende medeburgers. Zo wordt in de praktijk zichtbaar wat het betekent om Jezus Christus te

volgen. Na de zomer verschijnt op de website www.kroonbede.nl een handreiking voor plaatselijke kerken en gemeenten die samen over dit thema in gesprek willen komen. De handreiking is vooral bedoeld voor kringen en kerkenraden.

Voorbede

Tijdens de dienst wordt voorbede gedaan voor regering, volksvertegenwoordigers en plaatselijke overheden. De dienst vindt plaats in de Bethlehemkerk, Laan van Meerdervoort 627 in Den Haag en begint om 20.00 uur. Het comité hoopt op veel belangstelling van christenen van uiteenlopende kerkelijke achtergronden. De kerk is vanaf Centraal Station bereikbaar met tramlijn 3 (halte Azaleaplein). In verband met radio-opnamen wordt bezoekers gevraagd tijdig aanwezig te zijn. De dienst wordt op zondag 18 september om 17.02 uur uitgezonden via Radio 747 AM. Op www.kroonbede.nl verschijnen in augustus tevens materialen voor het organiseren van een lokale kroonbede in de week van Prinsjesdag. Het comité roept op om parallel aan de landelijke Kroonbede plaatselijke bidstonden te beleggen.

Marriage Course vindt gretig aftrek

Alpha-cursus Nederland introduceerde vorig jaar de Marriage Course in Nederland. Inmiddels worden er al in 33 kerken Marriage Courses verzorgd door enthousiaste echtparen. De cursus is bedoeld om de relaties van stellen te verdiepen en te versterken. De cursus komt qua opzet overeen met de Alpha-cursus. De cursus bestaat uit acht avonden waarop onderwerpen aan de orde komen als: Hoe lossen we conflicten op? Hoe communiceren we? Wat hebben we meegekregen van (schoon)ouders? Hoe bouw je aan een sterk fundament, enz. Alleen vinden de gesprekken niet plaats in een groep, maar twee aan twee. Uitgangspunt in de cursus zijn de bijbelse principes over het huwelijk, maar de cursus is bewust zo opgezet dat iedereen kan deelnemen, kerkelijk of niet.

Op 8 oktober a.s. vindt een Marriage Course-Instructiedag plaats. De dag vindt plaats in Houten. Men kan zich opgeven via de website www.marriagecourse.nl of bellen naar (033) 4634286.

Adressen

- Het nieuwe adres van de secretaris van de Baptistengemeente Dordrecht, br. A. Bubberman, is: Haagbeukhof 235, 3355AG Papendrecht, tel. 078-6155181, e-mail: secretaris@baptistendordrecht.nl
- Het nieuwe adres van de penningmeester van de Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid, zr. M. de Vries-Pelgrim, is per 20 augustus: Raadhuisplein 10, 9501 SZ Stadskanaal.
- De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Amsterdam Centrum is: br. H. van der Veen, Nigellestraat 108, 1032 BS Amsterdam, tel. 020-4942277 / 06-54238443, fax: 020-4942276 / 084-72114850, e-mail: veenhayo@zonnet.nl
- De nieuwe penningmeester van de Baptistengemeente Amsterdam Centrum: br. Chr. Bongers, Korhoenlaan 1-96, 3847 LL Harderwijk, tel. 0341-452898 / 06-55714786, e-mail: chrbongers@tiscali.nl / cbongers@vodafone.nl

*De Heer is mijn Herder
Ps. 23*

Bedroefd delen wij u mee dat onverwacht door haar Heer is thuisgehaald onze zuster

**ELISABETH LAMERS-
PAPENHUIJZEN**
Bep

weduwe van G.H. Lamers

In de leeftijd van 83 jaar.

17 juni 2005

Baptistengemeente Hengelo-Centrum

"Vader, ik leg mijn leven in Uw hand".

De Here heeft op Zijn tijd en wijze tot Zich genomen onze broeder

JAN HULSHOF

In de leeftijd van 61 jaar.

7 juni 2005

Baptistengemeente Stadskanaal Noord

"Als ge in nood gezeten, geen uitkomst ziet, wil dan nooit vergeten: God verlaat u niet!"

Op 17 juni 2005 heeft de Heer tot zich genomen onze zuster

GRIETJE WIND-VOSS

In de leeftijd van 82 jaar.

Baptistengemeente Stadskanaal Noord

*"k Stel mijn vertrouwen op de Heer
mijn God.
Want in Zijn hand ligt heel mijn
levenslot.
Hem heb ik lief, Zijn vrede woont in mij.
'k Zie naar Hem op en weet:
Hij is mij steeds nabij.
Opw. 42*

Op 29 juni 2005 is overleden onze zuster

MARTHA WESTMAN-THEM

Op de leeftijd van 88 jaar.

Baptistengemeente "De Hoeksteen"
Veendam

*Al ga ik door een dal van diepe
duisternis
ik vrees geen kwaad want Gij zijt bij mij.
Ps. 23 : 4*

Op 5 juli 2005 is overleden onze zuster

ZWAANTJE ESSING

Op de leeftijd van 67 jaar.

Baptistengemeente "De Hoeksteen"
Veendam

Jezus neemt de zondaars aan!

De Heer heeft thuisgehaald onze broeder

WILLEM POSSEL

Op de leeftijd van 71 jaar.

12 juni 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid

*God gaf hem kracht
Hij mocht nu Thuis komen
bij zijn Heer en Heiland*

De Heer heeft thuisgehaald onze broeder

HENDRIK KOOPS

Op de leeftijd van 73 jaar.

6 juli 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid

*De Heer is mijn herder
Ps. 23*

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

YKTJE MEIJER-KUIPER

Op de leeftijd van 80 jaar.

11 juli 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. ds. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 2 september 2005. De deadline voor dit nummer is 22 augustus 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel geredigeerd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin
Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.

Opzeggingen van het abonnement: schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op daisy cd-romen in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

De Christen in 2006 voor iedereen?

nieuwe wegen – nieuwe naam
aan u de keus!

Erik van Duyl

Sinds 1885 bestaat het blad *De Christen* als het communicatiemiddel van het wel en wee binnen de Uniegemeenschap. Een blad waar velen een abonnement op hebben en zo op de hoogte blijven. Met vreugde werkt de redactie aan ons blad wat al 120 jaar geschiedenis kent.

Echter, de tijden veranderen en een nieuwe generatie lijkt de weg naar ons tijdschrift moeilijk te vinden. Natuurlijk kunnen we een campagne starten en zo wat nieuwe abonneementen werven. Maar al langer loopt de redactie met de gedachte het over een andere boeg te gooien.

Op de Algemene Vergadering van de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland in oktober 2004 werd deze gedachte gepresenteerd: *De Christen wordt een blad voor iedere bezoeker van onze gemeenten*. De onderbouwing van dit plan was destijds helaas niet compleet, maar de gedachte hebben wij niet losgelaten. Elk lid van een Uniegemeente betaalt geld en heeft recht om te weten waar zijn of haar geld aan besteed wordt. De Unie moet meer zichtbaar worden in wat ze doet en kan doen voor haar leden. Alleen dan is het mogelijk om een volgende generatie weer te enthousiastmeren voor onze landelijke gemeenschap. Op de Algemene Vergadering van 2005 zal dan ook opnieuw een voorstel komen voor een andere koers. We willen als redactie u nu alvast een paar hoofdlijnen schetsen. Wij denken aan een full-colour tijdschrift van 16 pagina's dat met een frequentie van bijvoorbeeld 6x per jaar verschijnt bij de gemeenten en vandaar verspreid wordt onder de leden en bezoekers van de gemeenten, mogelijk in combinatie met het eigen gemeenteblad. Het dient een tijdschrift te worden waarin de ontvanger het volgende krijgt aangereikt:

1. opbouw van persoonlijk geloof in Jezus Christus, waarin een identificatie met het baptisme.
2. de meerwaarde van de samenwerking van baptistengemeenten.

De beoogde effecten bij de lezers zijn:

“dat is de kracht waaruit ik leef” en

“dat is de kracht van baptisten samen”.

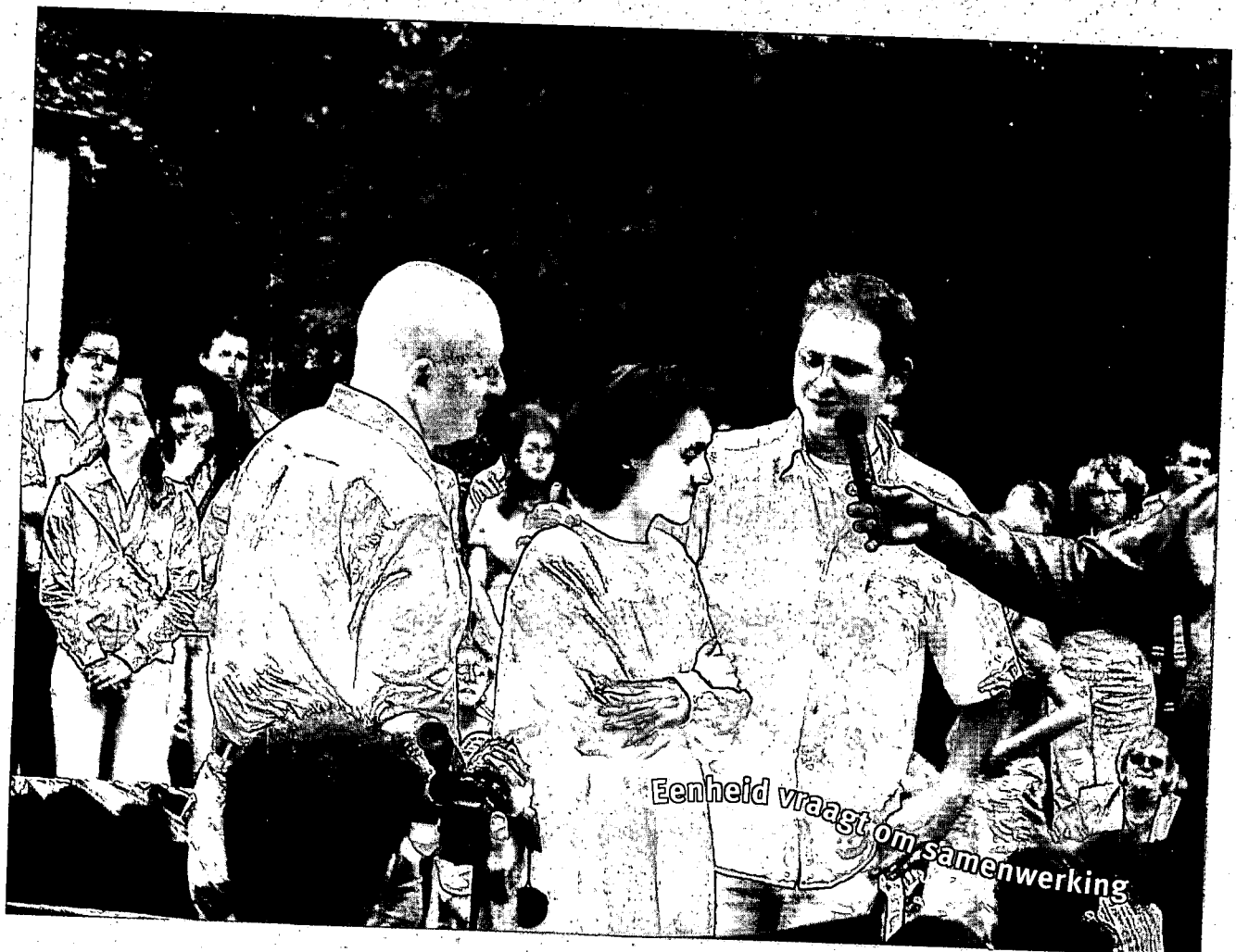
Met een verhoging van de bijdrage aan de Unie van zo'n 2 euro per lid, kan dit doel al verwezenlijkt worden. We denken dat het uiteindelijk zo veel meer zal opleveren.

Aangezien het om een grondige beleidswijziging gaat, spelen we met de gedachte van een nieuwe naam voor het tijdschrift. Dit kan de redactie zelf bedenken, maar we willen dit niet zonder u doen. Heeft u een goede naam voor het mogelijk vernieuwde tijdschrift van 2006?

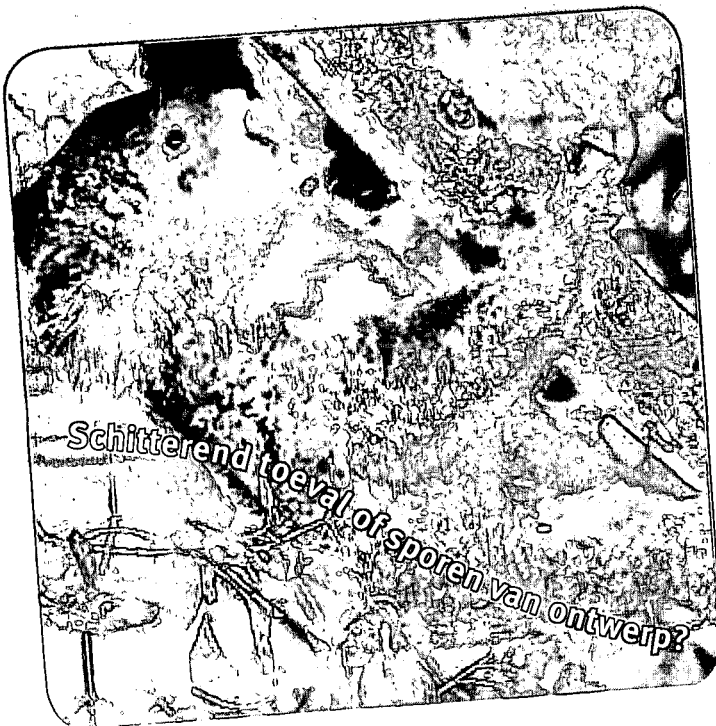
U kunt uw suggestie tot 15 september sturen naar: dechristen@hetnet.nl of naar:

Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735MC Bosch en Duin.

De Christen

Eenheid vraagt om samenwerking

Schitterend toeval of sporen van ontwerp?

Kracht voor vandaag, blijde hoop...

Inhoud

Zr. Jeltje Blaauw voor tweede keer naar Kameroen 3

Kracht voor vandaag, blijde hoop... 4

Buitenlands Nieuws 5

Column over... Schepper 5

Eenheid vraagt om samenwerking... Partnerschap van gemeenten in Utrecht 6-7

Schitterend toeval of sporen van ontwerp? 8-9

Chris en Jannie Eijer: veertig jaar in dienst van de gemeente 10-11

Geloofsopbouw in Emmercompascuum 12

Heinrich Stukker begon vijftig jaar geleden 13

Unienieuws 14

Foto's voorkant:
J.S. Sussenbach
www.southernson.com
Archief De Christen

Ontdekken

Wij zijn dit jaar op vakantie naar België geweest. Ik had de gemeente daarover ook ingelicht en gezegd dat we naar Wachtebeke zouden gaan. Ik had er bij gezegd: "een plaats op wel 10 kilometer van de Nederlandse grens." Toen we in België aankwamen, bleek de afstand naar Nederland nog korter, om precies te zijn 2,8 kilometer. Maar we zaten wel in het buitenland.... In België hebben we genoten van prachtige plaatsen als Gent en Brugge. Terug in Nederland trok ik er in onze laatste vakantieweek nog even met mijn vrouw Marga op uit. Dit keer was het weer ons zo goed gezind dat we op de fiets konden stappen. Vanaf Hoogezand fietsten we richting Drenthe. In de stralende zon dronken we op een terras even een kopje koffie en fietsten we via een prachtig mooi landschap langs voor ons bekende plaatsen als Glimmen en Eelde. Na Eelde kwamen we langs voor ons onbekende plaatsjes als Bunne en Winde. Die kunnen we nu noemen als we weer eens een plaatsnamenspel doen. Maar de onbekendheid van die plaatsnamen geeft ook aan dat er in je eigen omgeving nog zoveel te ontdekken is. De mens reist soms kilometers ver om lopend, fietsend of via de auto, met de boot of met het vliegtuig nieuwe dingen te ontdekken maar we kennen onze eigen omgeving nog niet eens en we beseffen niet half wat die omgeving ons te bieden heeft.

Ik denk dat dat ook een beetje opgaat voor onze baptisten gemeenschap. We hebben veel meer te bieden dan we zelf willen weten en willen ontdekken. Ik denk dat *De Christen* ons al jarenlang de mogelijkheid geeft om ook nieuwe dingen te ontdekken, om nieuw terrein te ontginnen en te benutten. Ook *De Christen* die u nu in handen heeft,

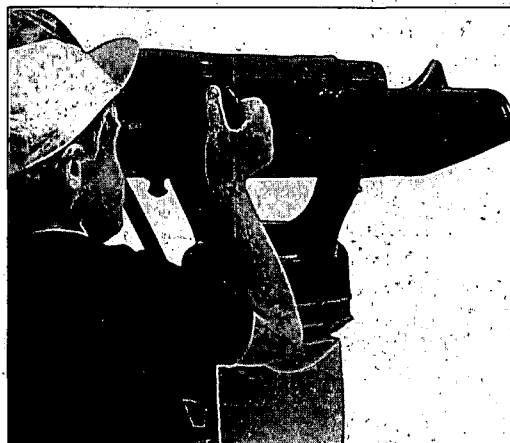
is daar wat mij betreft weer een voorbeeld van.

Ook in deze *De Christen* weer aandacht voor ontwikkelingen in de gemeenten. Dat gebeurt in korte berichtgevingen, maar ook in twee hoofd artikelen: Ds. Peter Kos en John Sussenbach belichten het unieke Utrechtse samenwerkingsproject tussen de Baptistengemeente 'De Rank' en Evangelie Gemeente Revival Joy waarbij één zaak hen samen bindt: dat het Woord verloren mensen in Utrecht zal bereiken. Ds. Arjen Treuren doet als gemeentepopbouwwerker verslag van zijn werkzaamheden in de gemeente Emmercompascuum waar nog een lange weg te gaan is om van geloofsopbouw te komen tot gemeentepopbouw.

De spotlights zijn ook gericht op twee voorgangers: Zr. Selma Talsma interviewt Chris en Janny Eijer die gedurende de afgelopen veertig jaar de baptistengemeenten mochten dienen en daar met grote dankbaarheid op terugkijken. Heinrich en Alie Stukker trouwden op 16 september 1955. 4 Dagen later begonnen ze met hun werkzaamheden in Nieuw Weerdinge, hun eerste gemeente. Ds. Henk Ploeger vertelt er meer over. Ook is er aandacht voor de opening van het cursusjaar 2005/2006 van ons Seminarium.

U zult het merken: dichtbij kun je nog veel te weten komen. Toch sluiten we onze ogen niet voor wat er verder in de wereld om ons heen gebeurt: Zr. Jeltje Blaauw vertelt over haar ervaringen en verwachtingen nu zij voor de tweede keer als vrijwilliger op een zendingspost in Kameroen gaat werken. Ds. Kerst Sikkema laat ons nog eens voelen hoe hard een biddende gemeente nodig is in een door terreur geteisterd Londen. Het korte buitenlandse nieuws komt dit keer uit Indonesië, Oezbekistan, Soedan en Vietnam. En niet alleen als het om het buitenland gaat kijken we om ons heen. Ook anderszins is er oog voor wat er actueel speelt: Br. Sussenbach leidt ons onder de titel "Schitterend toeval of sporen van ontwerp?" in in de wereld van de Intelligent Design (Intelligent Ontwerp) beweging.

Neus rustig rond en veel leesplezier!

Ds. Henk Wieringa

Mariska Oegema

“Mijn
voor
een
woord

**Zr. Jeltje Blaauw
voor tweede keer
naar Kameroen
roeping is
anderen
hulp in
en daad te
zijn”**

Voor de tweede keer is zr. Jeltje Blaauw-van Lune uit Stadskanaal afgereisd om voor een half jaar als vrijwilliger op de zendingspost in de havenstad Douala van Kameroen te werken. “Mijn werkzaamheden zullen ongeveer hetzelfde zijn als de vorige keer: er zijn voor anderen in woord en daad en allerlei hand- en spandiensten doen, variërend van kantoorwerk tot het brengen en ophalen van mensen. Ik ben geweldig dankbaar dat ik weer mag gaan en dat mijn kinderen, kleinkinderen en de gemeente met gebed achter mij staan.”

Eind augustus is zr. Jeltje Blaauw voor een half jaar naar Kameroen vertrokken. Voor haar vertrek heeft zij haar medewerking verleend aan een voorbereidingscursus in Duitsland, voor vrijwilligers die naar het zendingsveld gaan. “Wel grappig, want vorig jaar was ik zelf nog deelnemer.” Uit eigen ervaring en dat van andere vrijwilligers heeft zij de deelnemers adviezen kunnen geven. “Wat ik heb willen meegeven, is dat zij vooral zichzelf moeten blijven en moeten openstaan voor de mensen om hen heen; daardoor bereik je de mensen daar het best. Verder heb ik verteld wat je wel en juist niet in een Afrikaans land moet doen. Zo heb ik de jonge vrouwen op het hart gedrukt heel strikt te zijn in hun omgang met Afrikaanse jongens. Ga geen vriendschap met hen aan, want dat kan voor iedereen de grootste problemen geven.”

Eenzaamheid

Ze heeft de deelnemers ook op de moeilijke kant van vrijwilligerswerk op het zendingsveld willen wijzen. “Ik heb hen verteld hoe zij zich kunnen wapenen tegen eenzaamheid, want ook als jongere kun je een aanval van

eenzaamheid krijgen. Allereerst is het belangrijk dat je jezelf moet toestaan dat je eenzaam kunt zijn. Probeer dan iemand te vinden om mee te praten. En als dat niet lukt – bijvoorbeeld door de taalbarrière – kan Bijbel lezen en bidden je helpen om over die eenzaamheid heen te komen.” Hoewel het houden van stille tijd heel vanzelfsprekend lijkt, is het volgens zr. Jeltje toch van belang de vrijwilligers hierop te wijzen. “Juist als je in een totaal andere situatie zit, zul je ontdekken dat je jezelf soms echt ertoe moet dwingen om aan Gods beloften vast te houden, bijvoorbeeld de belofte dat God er altijd is. Het lezen van de Bijbel als een roman,

**“Juist als je in een totaal andere situatie zit,
zul je ontdekken dat je jezelf soms echt ertoe moet dwingen
om aan Gods beloften vast te houden.”**

kan dan een goed hulpmiddel zijn. Of ga voor jezelf zingen, dat helpt ook. Zelf heb ik veel aan het luisteren naar muziek gehad. Verder is het goed om iets mee te nemen wat je graag doet, bijvoorbeeld borduren of puzzelen. Want juist in de eerste weken kan het gebeuren dat een vrijwilliger nog maar weinig te doen heeft en dan heb je op die manier toch wat om handen.”

Verlangen

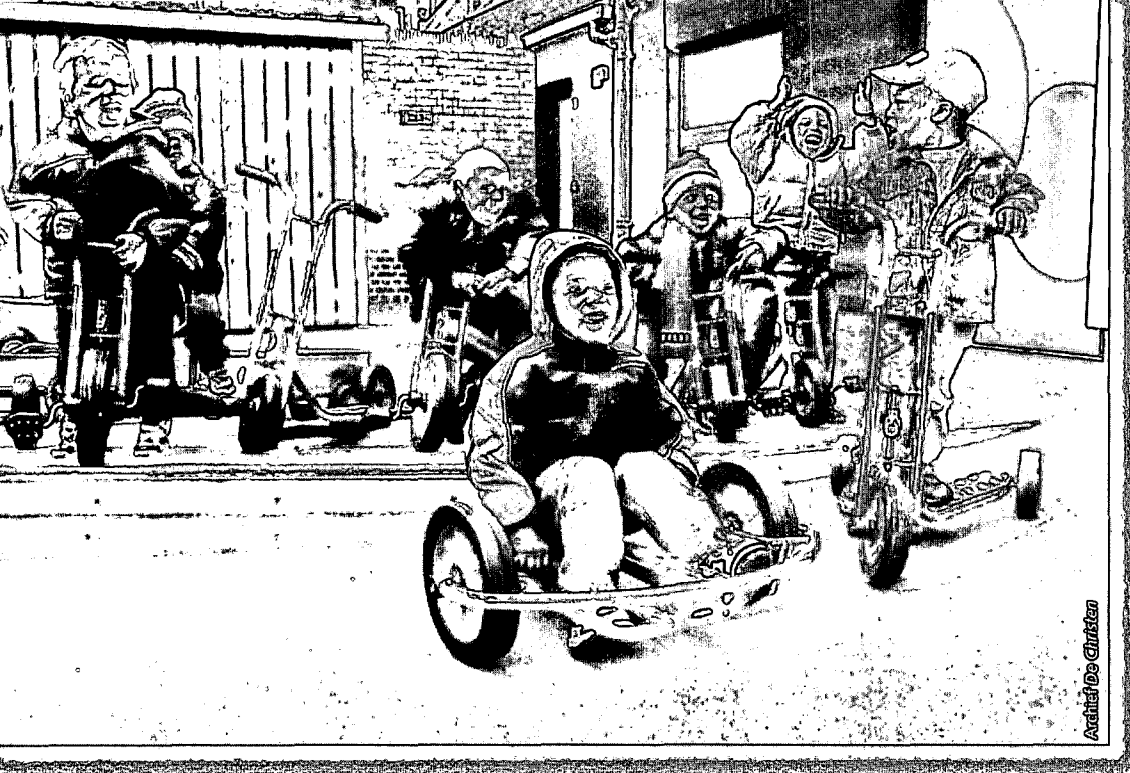
Al op jonge leeftijd had zr. Jeltje Blaauw het verlangen om de zending in te gaan. “Maar door ziekte was dit niet mogelijk; toch ben ik altijd met zending in aanraking gebleven, onder meer door mijn werk voor de UZC, de WIN en de EBM. Vorig jaar is mijn oude roeping in vervulling gegaan om ooit nog eens in Afrika werkzaam te kunnen zijn”, geeft zr. Blaauw aan. “Ik ontdekte dat ik het heerlijk vind om met mensen om te gaan. Ik heb

het gevoel dat het mijn opdracht is om het andere mensen naar de zin te maken; het zit in mijn genen. Zo heb ik in Douala geprobeerd het gastenverblijf gezelliger te maken door zelfgemaakte kleedjes en het ophangen van gordijnen en mocht ik voor velen een praatpaal zijn.” Op de vraag wat haar vooral is bijgebleven van haar eerste verblijf in Kameroen dan is dat de vriendelijkheid en blijheid van Afrikanen. “Ondanks dat zij altijd in een overlevingspositie zitten, blijven Afrikanen blij. Daar heb ik erg van genoten.” Verder kan zij op een prettige samenwerking terugkijken. “Ik voelde mij door hen

geaccepteerd en had het gevoel dat we op voet van gelijkwaardigheid met elkaar omgingen ondanks onze verschillende achtergronden.”

Terug in Nederland kon zij de draad weer vrij makkelijk oppakken. “Waar ik het meeste last van had, was de stilte. Hier was ik weer alleen in huis, terwijl daar altijd wel mensen om mij heen waren.”

De vrijwilligster uit Stadskanaal heeft veel zin om weer naar Kameroen te gaan. “Voor mijn gezondheid en spieren is het klimaat in het zuiden van Kameroen heel goed. Het is dan ook prettig om weer terug te gaan. En ik verwacht nog een stapel post vooral kerstkaarten van vorig jaar aan te treffen, want plezierige post blijft vaak heel lang in Douala liggen. Ik ben erg dankbaar voor alle post die ik heb gekregen; ook van mensen die ik niet eens ken. Dat zoveel mensen aan mij denken, geeft veel moed en kracht.”

Kracht
voor
vandaag,
blijde
hoop...

Kerst Sikkema

Donderdagochtend om kwart voor 6 opstaan is geen liefhebberij van mij. Maar aan het ritme zijn we intussen gewend geraakt. Het vroege opstaan wordt zo vaak beloond – na de gebruikelijke bidstond van 7 tot 8 op donderdagochtend ziet de wereld er zo anders uit: Het bidden voor de stad; de manier waarop God zijn wil ontluikt en de wijze waarop Hij zijn liefde en ontferming voor Oost-Londen in ons hart legt; de bemoediging om door te gaan met het binnendragen van Zijn licht, daar waar we wonen en werken. “Kracht voor vandaag, blijde hoop voor de toekomst...”

En wat waren we blij dat uur op 7 juli jl. Onze gebeden waren verhoord: De Olympische Spelen waren *toch* toegewezen aan Londen! Het zou gaan om een grote invloed op ons achtergestelde stadsdeel. Het was een complete verrassing om mensen die bewuste woensdag zo uitgelaten te zien in het verpauperde Oost-Londen. We zagen nu zoveel mogelijkheden voor de jeugd, die alle aandacht krijgt om zich in sportverband te richten op de toekomst. En dat net nu de Alphacursus zich ook op sportverenigingen gaat richten. Al met al een fantastische opening voor Gods Geest om zijn werk voort te zetten.

Na onze gebruikelijke bidstond ruimen we op, halen we wat koffie en zullen we aan iemands zangles beginnen. Ons gelach wordt onderbroken wanneer één van de bouwlieden in de kerk ons vraagt, of we het nieuws wel hebben vernomen. We gaan direct naar de pastorie om naar de televisie te kijken. Gelukkig heb ik

een enkele minuut de kans om mijn ouders te bellen en kan ik ze vertellen dat er met mij niets aan de hand is. Tot ver in de middag ligt vervolgens heel het mobiele netwerk plat. Het duurt niet lang, of we horen constant de sirenes; af en aan. We besluiten eerst een bidstond te houden en zetten vervolgens de kerk open voor mensen om langs te kunnen komen en de stilte te zoeken.

In de kerk blijven we die dag bidden. Niet dat we ergens anders naartoe kunnen gaan. Niet dat er een ander is om ons toe te richten. We ontdekken op die onvergetelijke dag dat ergens in de kerk onder de houtverf een tekst uit Jesaja 56 staat vermeld. Het is de tekst die Jezus later in het verhaal van de tempelreiniging aanhaalt: Dat Gods huis een gebedshuis zal heten. Was dat nou niet juist het woord dat God zo vaak in onze harten heeft gelegd, in het eerste half jaar van ons bestaan, als *church plant* in Oost-Londen?

De volgende dagen blijven vreemd. Het meeste nieuws hoor ik van mensen buiten Londen, omdat we nauwelijks de mogelijkheid hebben om uitvoerig het nieuws te volgen. We zitten de eerste avond vast in het verkeer en overnachten in de pastorie, in de slaapzakken van de kinderen. De volgende dag gaan we pas naar huis. En zoveel wordt er in de diepte van mijn hart blootgelegd: Ik moet mezelf echt even toespreken als ik tijdens de eerstvolgende keer in de ondergrondse een man tegenover mij de Koran zie lezen. Weglopen wil ik niet. Immers, in leven en dood ben ik geborgen in Christus.

Een dag later ga ik weer eens naar de Turkse patatboer. Een moslim, die ik voor het eerst de hand schud, omdat we alle twee blij zijn dat geen bekenden van ons getroffen zijn. Maar toch, in Londen zijn we ons bewust van de dreiging. En twee weken later worden we daar nog eens mee geconfronteerd, wanneer een serie andere aanslagen mislukt.

Een dikke maand later komt een groep van de kerk bij elkaar om de visievorming voor de kerk door te spreken. We bespreken na afloop lezingen van onder meer Barones Cox, lid van de House of Lords (vergelijkbaar met onze Eerste Kamer, red.). Ze sprak een week of wat geleden over de gestructureerde ‘invasie’ van moslimextremisten in ons land. Er wordt uitgesproken, hoeveel God onze gebeden verhoord heeft om Londen te beschermen. Het kan zoveel erger zijn of worden. En toch worden groepen ontmanteld, aanslagen verijdeld of we zien ze mislukken, zoals de laatste aanslagen. Dus blijven we bidden in de stad waar de kerk groeit. Daar waar God ons heeft geroepen om een gebedshuis te zijn. Daar waar we een licht kunnen zijn in een donkere wereld en in een donkere tijd. Als bruid van Christus, die waakt en bidt en die zijn komst voorbereidt. Als zijn kerk rustend in het geloof, dat heel de hemel en heel de aarde toch echt eens vol zullen zijn van zijn heerlijkheid.

Ds. K. Sikkema is als Worship Pastor werkzaam in St. Paul's Shadwell, de meest recente church plant van Holy Trinity Brompton, in Oost-Londen, Groot-Brittannië.

Buitenlands nieuws

Column over...

Indonesië

De rechtzaak tegen de drie christenvrouwen die beschuldigd zijn van het bekeren van minderjarige moslims is op 28 juli jl. doorverwezen naar het Hooggerechtshof. Dat gebeurde tijdens een rumoerige zitting, waarin fanatieke moslims met hun geschreeuw de rechter probeerden te beïnvloeden. Op verzoek van een basisschool in Babakan Jati, West-Java, gaven de drie vrouwen (Rebekka Zakaria, Eti Pangesti en Ratna Bangun) onderwijs over het christendom. In anderhalf jaar tijd groeide het aantal kinderen dat de lessen volgde naar veertig. Slechts tien waren er afkomstig uit christelijke gezinnen, de rest was moslim. West-Java staat bekend als streng islamitisch. Christenen krijgen er meestal geen toestemming om een kerk te openen. Zij komen daarom meestal bij elkaar in huiskerken. Eind juli hebben moslimleiders het voor elkaar gekregen dat zes van zulke huisgemeenten in Cimahi hun deuren moeten sluiten. Daarbij was ook de gemeente van de drie godsdienstleraressen.

Compass Direct

Oezbekistan

De Volle Evangelie Kerk Emmanuël in de Oezbeekse deelstaat Karakalpakstan is haar registratie definitief kwijt. Begin juni besliste de rechtbank in een beroepszaak in het nadeel van de protestantse christenen. De autoriteiten ontnamen de gemeente haar registratie omdat het geloof ook buiten de kerk werd uitgeoefend. De Volle Evangelie Kerk Emmanuël was de laatste kerk in deze deelstaat die nog een registratie bezat.

Zondag 12 juni jl. is de politie de kerkdienst van de Bethany-baptistengemeente in de hoofdstad Tasjkent binnengevallen. Zes christenen, onder wie voorganger Nikolai Sjvetsjenko, werden meegenomen voor verhoor. Zij moeten terechtstaan voor het leiden van een ongeregistreerde, religieuze organisatie. Nikolai Sjvetsjenko en een andere leider, Chripoenov, kunnen een gevangenisstraf krijgen, omdat zij al eens eerder zijn veroordeeld voor deze 'misdad'. Sjvetsjenko ligt al tien jaar overhoop met de autoriteiten, die zijn snel groeiende gemeente niet willen registreren.

Forum 18

Soedan

John Garang, de leider van het christelijke zuiden van Soedan, is 31 juli jl. door een helikopterongeval om het leven gekomen. Hij was nog maar drie weken eerder tot vice-president van heel Soedan benoemd, in het kader van het vredesverdrag tussen Noord en Zuid. Veel zuiderlingen denken dat het ongeval een aanslag op zijn leven was. Zij hebben heftige rellen geschopt in de hoofdstad Khartoem.

Garang was een krachtige persoonlijkheid, die een heel grote rol heeft gespeeld in de opstand van het Zuiden en in het vredesproces. Door zijn dood kan de broze vrede ernstig in gevaar komen. Bid daarom dat de mensen het hoofd koel houden en zich niet laten opjatten. Bid ook voor zijn opvolger, Salva Kiir, en dat hij door alle stammen van het Zuiden gerespecteerd wordt. Er is nog veel rivaliteit tussen de verschillende stammen. Bid tenslotte dat het vrede blijft en dat de wederopbouw van het verwoeste Zuiden ongestoord doorgang kan vinden.

Open Doors

Vietnam

De mennonietenpredikant ds. Quang uit Ho Chi Minh-stad zit sinds juni 2004 een gevangenisstraf van drie jaar uit. Behalve als predikant was hij ook actief als pleitbezorger voor de rechten van de Vietnamese bergstammen, de z.g. Montagnards. Kortgeleden werd Quang overgeplaatst naar een gevangenis in de afgelegen provincie Dak Lak, twee etmalen reizen vanaf Ho Chi Minh Stad.

Door de zware dwangarbeid gaat Quangs gezondheid achteruit. Hij krijgt te weinig voeding en rust en is daardoor al verschillende malen flauwgevallen tijdens het werk. Op 9 augustus werd Quang opnieuw overgeplaatst; bovendien werd hem de vrijheid aangeboden op voorwaarde dat hij schuld zou bekennen. Quang heeft geweigerd. In juni werd zijn vrouw, Li Thi Phu Dung (31), gekozen tot voorzitter van de Vietnamese Mennonietenkerk. De autoriteiten hebben ook haar op de korrel. Zij hebben haar beschuldigd van het "organiseren van een samenscholing, verstoring van de openbare orde en het houden van onwettige religieuze activiteiten."

Compass Direct

Schepper

S. Prost

Tom Poes' geboortjaar op Nederlands grondgebied valt gelijk met het mijne. Maar dat is dan ook de enige verwantschap. De beeldverhalen en de enkele tekenfilm over hem met Ollie B. Bommel (*'als je begrijpt wat ik bedoel'*), Wammes Waggel, Bulle Bas, Wal Rus en vele andere personages kwamen mij weer sterk voor de geest. Want Marten Toonder is niet meer. Heel karakteristiek vond ik wel de droevig tegenover elkaar zittende heer Bommel en Tom Poes, afgedrukt in één van de dagbladen. Nu ben ik niet mee gaan zitten grienen. Maar Toonder was ook een taalkunstenaar en een cultuur-drager met een verbazingwekkende verbeeldingskracht. Zijn werken werden zelfs in het Latijn vertaald. Al de stripfiguren waren stukjes van zichzelf. Dus herkennen lezers en kijkers van zijn verhalen zichzelf ook in de karaktertrekken van zijn stripfiguren.

Toonder was betrokken op de maatschappij, gaf ruimte voor religie en magie en deelde de zorg voor de ander. Waarbij Tom Poes het geweten was voor de heer Bommel. Leven en dood? Onderdanigheid en misbruik van macht? Vele aspecten in het leven van mensen en dieren speelden bij Toonder een rol.

Veel mensen spiegelde hun levensvisie en -ervaringen aan Toonders boeken. Een soort Bijbel zou je het kunnen noemen. Net zoals in de oudheid het heldendicht de Ilias van Homerus voor Grieken een Bijbel was. Vreemd? Maar de mens wil toch ergens een houvast hebben? Dan kunnen anderen een verbeeldingswereld scheppen die lijkt op wat een christen ervaart. Waarbij dan zelfs het magische een hulpmiddel kan zijn dat de mens in haar ban kan krijgen. Om jezelf daar weer uit te redden.

Heel anders dan onze hemelse Vader als Schepper die we ook *'niet altijd begrijpen wat hij bedoelt'*, maar wel het beste met ons voor heeft. En die ons eeuwig welzijn op het oog heeft.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Eenheid vraagt om samenwerking...

Partnerschap van gemeenten in Utrecht

Peter Kos en John S. Sussenbach

Op 12 maart jl. sloten de Baptistengemeente Utrecht 'de Rank' en de Evangeliegemeente Revival Joy, beiden uit Utrecht, een verbond met elkaar. Ze kozen om als partnergemeentes door het leven te gaan en daarmee te laten zien dat er in Jezus Christus eenheid is ondanks verscheidenheid. Is dit bijzonder? Nee en ja; "nee", als je beseft dat ze door Christus als verschillende kerken en gemeenten per De(o)fnitie één zijn en dus bij elkaar horen; "ja" als je beseft dat de gemeenten behoorlijk verschillend zijn en deze verregaande vorm van éénheid redelijk uniek is.

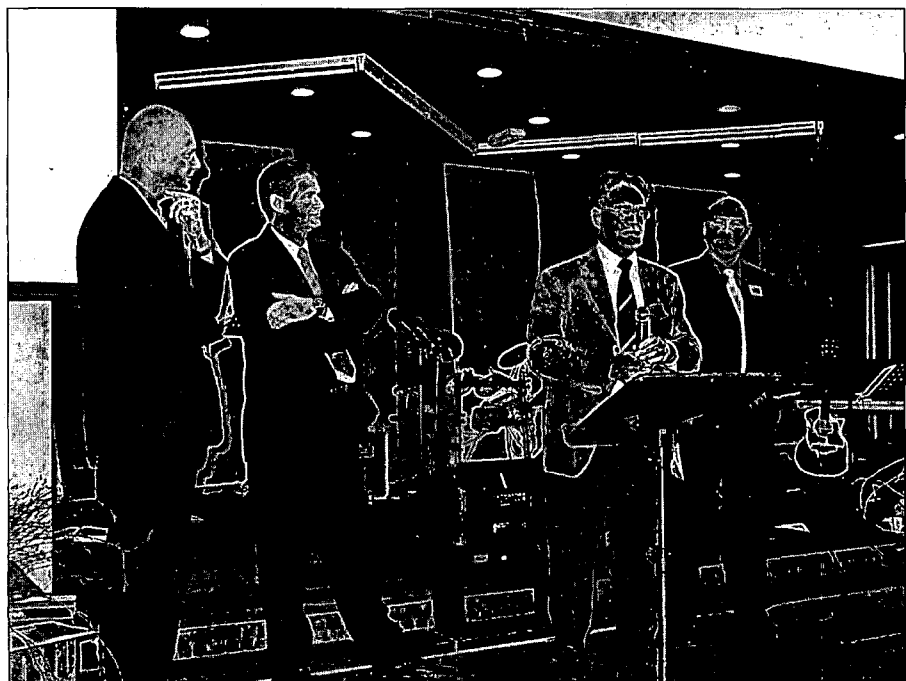
Het is in het jaar 2002 dat de voorganger van de Baptistengemeente Utrecht 'de Rank', Peter Kos en de voorgangervande Evangeliegemeente Revival Joy, Rob de Boer elkaar ontmoetten en bij elkaar een gemeenschappelijke bewogenheid en visie herkennen om in de stad Utrecht mensen met het evangelie te bereiken. Ze zagen de noodzaak in om de door God gegeven eenheid gestalte te geven. Ondanks hun verschillen in achtergrond en geloofsbeleving bleek de gemeenschappelijke liefde voor verloren mensen in het Utrechtse sterker te zijn.

Revival Joy is een gemeente in het hartje van Utrecht en staat in de traditie van de volle-evangeliegemeenten. Leidraad bij het werk van Revival Joy is Jesaja 61. Het ligt binnen hun visie om hen die wel toegerust zijn, uit te zenden om nieuwe kerken en rehabilitatiecentra op te zetten. Hun

motto is: 'Changed by His glory to show His Glory'. De Revival Joy kerk is in 1996 gesticht door Rob de Boer. Revival Joy bestaat naast een kerk uit diverse onderdelen. Zo is er de leefgemeenschap "Filadelfia", hier wonen 20 mensen. Het doel van de leefgemeenschap is om te leven als de eerste christenen. Daarnaast is er Stichting 'De Burcht Armenzorg', onderdeel hiervan zijn de *homes* (opvang) voor mannen en vrouwen met een verslavingsproblematiek en een dagelijks voedselproject voor arme mensen in Utrecht. Hun kringloopwinkel aan de Voorstraat 84 heet 'To Bless The Poor'. Tenslotte zijn er twee discipelschaphuizen in Utrecht, waar mensen wonen

die het *home* programma hebben doorlopen. Al deze verschillende bedieningen zijn ontstaan vanuit het opvangwerk in Utrecht en zijn nog steeds in ontwikkeling. De gehele bediening bestaat nu ruim 10 jaar. De zondagse samenkomsten zijn in baptistenogen en oren bijzonder uitbundig en krachtig.

De Baptistengemeente Utrecht 'de Rank' heeft ongeveer 10 jaar geleden een duidelijke keuze gemaakt om naar buiten gericht te zijn en open te staan voor mensen die Christus nog niet kennen. De gemeente wil deze mensen bereiken, ontmoeten en de weg naar Christus wijzen. In de afgelopen jaren heeft de gemeente

Br. John Sussenbach spreekt de beide gemeenten toe namens de Unie. Achter hem staan br. Peter Sleebos (voorzitter van de Verenigde Pinkster en Evangeliegemeenten VPE), ds. Peter Kos ('de Rank') en pastor Rob de Boer (Revival Joy).

Gezamenlijk doopfeest op het terrein van 'De Vinkenhof'.

een flinke groei meegemaakt, waarbij zowel mensen met als zonder een christelijke achtergrond tot geloof zijn gekomen en aan de gemeente toegevoegd. In de diensten komen veel jonge mensen, waaronder veel studenten. Momenteel gaat het ledental van de gemeente in de richting van de 400.

Na de eerste contacten van Peter Kos en Rob de Boer vond in 2003 de eerste ontmoeting van de leiding van beide gemeenten plaats. Samen werd gesproken over herkenning, erkenning en samenwerking tussen beide gemeenten. Men werd het er over eens dat het contact niet vrijblijvend moest zijn, maar de vorm van een partnerschap moest hebben. Dit initiatief werd door de beide individuele gemeenten overgenomen. Concreet betekent dit dat we elkaar regelmatig als gemeenten zullen ontmoeten en dat we elkaar willen steunen in de roeping en bediening die beide gemeenten afzonderlijk hebben door voor elkaar te bidden en elkaar met onze gaven te dienen.

Op 12 maart 2005 werd dit partnerschap op feestelijke wijze officieel bekrachtigd. Beide gemeenten waren onder leiding van Peter Sleebos (voorzitter van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten) en John Sussenbach (Unie van Baptistengemeenten) bijeengekomen om een partnerschapverklaring te ondertekenen. Dit partnerschap draagt de naam R3, wat staat voor 'Revival Joy', 'Rank' en 'Relatie'.

Een bijzondere uitwerking van dit partnerschap vond plaats op 29 mei

jl. op het terrein van 'De Vinkenhof'. Daar werd in de open lucht een geweldig doopfeest gehouden. Het liet een gemeenschappelijk verlangen van beide gemeenten zien om getuigen van Christus te zijn in de stad Utrecht en mensen te leiden op de weg van het discipelschap. Naast acht leden van Revival Joy werden ook twaalf mensen van Utrecht 'de Rank' gedoopt. Voorafgaande aan de doop, die door de beide voorgangers werd bediend, gaven de dopelingen uit de beide gemeenten hun getuigenis. Daarbij werd nog eens geïllustreerd dat de beide gemeenten elkaar aanvullen. Revival Joy werkt onder mensen uit de rand van onze maatschappij, terwijl 'de Rank' vooral mensen uit de midden lagen van onze maatschappij bereikt. Ondanks de verschillen in geloofsuiting overheerste op het doopfeest vooral de eenheid in Christus en de gemeenschappelijke vreugde over mensen die voor Christus kiezen.

We leven in een tijd, waarin steeds vakergemeenten elkaar ontmoeten en samenwerken ondanks de traditionele kerkmuren. Gemeenten vinden elkaar in de gemeenschappelijke opdracht om mensen te winnen voor Christus. Hopelijk zullen ook andere gemeenten door het Utrechtse voorbeeld gestimuleerd worden om in de eigen woonplaats om te zien naar partners in de verkondiging van het Evangelie.

Ds. P. Kos is voorganger van de Baptistengemeente Utrecht 'de Rank'. Br. J.S. Sussenbach is lid van die gemeente en maakt deel uit van de Unieraad van onze Unie.

Musici gezocht voor Hineni project

De organisatie Hineni werd in 1973 opgericht. In 1995 werd het Hineni-centrum in Jeruzalem geopend. Hier werkt Benjamin Philip, een Nederlandse Jood op vele manieren om hulpbehoeftige Joden te helpen. Hineni heeft diverse programma's. Zo helpt Hineni overlevende jongeren van terreuraanslagen bij het verwerken van hun trauma door hen bij elkaar te brengen. Christenen voor Israël ondersteunt dit project door jonge slachtoffers van terreuraanslagen een week te laten overkomen naar Nederland. Die ene week heeft bij velen geestelijk een heel positief resultaat gehad.

Wij hebben gemeend een actie te moeten opzetten om voor dit doel geld binnen te krijgen. Dit zal gebeuren in de vorm van een CD-project. We willen hiervoor een semi-professioneel orkest samen stellen, dat onder leiding komt te staan van Lubertus Leutscher, solo-trompettist bij het Noord Nederlands orkest, en dirigent van o.a. verscheidene professionele ensembles. Daarnaast zal het Holyland Youth Choir (voorheen het Holland Jongerenkoor) meewerken. Het repertoire zal bestaan uit muziek die op de een of andere manier verwant is aan het Joodse volk, zoals Schindler's List en Exodus, aangevuld met bekendere klassieke werken. Er zijn repetities gepland op 7 en 21 januari 2006. De opnamen staan gepland op 27 en 28 januari 2006. Voor niet-professionals is er op 10 december 2005 een auditie in Nijkerk.

Wij zoeken musici vanaf conservatorium niveau of minimaal D-niveau, die zich verbonden voelen met het Joodse volk en bereid zijn op *pro deo basis* mee te werken aan deze CD-opname, die onder verantwoording van Christenen voor Israël plaats zal hebben.

Bezetting:

violen, altviolen, cello's, contrabassen, dwarsfluiten (tevens piccolo), (alt-) hobo's, (bas-) klarinetten, fagotten, hoorns, trompetten, trombones, bastuba, piano, elektrisch gitaar, basgitaar, slagwerk en harp.

U/Jij kunt zich aanmelden door een e-mail, voorzien van een korte muzikale CV, te sturen naar roland.hulshof@wanadoo.nl. Voor meer inlichtingen kunt u bellen naar Herman Drost, tel. 033-4806671.

Herman Drost en Roland Hulshof

Schitterend toeval of sporen van ontwerp?

John S. Sussenbach

“Hoe meer mijn kennis toenam van de eigenschappen van de levende cel en de processen, die daarin plaats vinden, hoe onwaarschijnlijker het voor mij werd om te aanvaarden dat dit alles bij toeval is ontstaan. Ik groeide meer en meer in de gedachte dat de eigenschappen van de levende natuur wijzen op ontwerp en een ontwerper.”

Het zal de lezer niet ontgaan zijn, dat er momenteel weer veel aandacht is voor het klassieke spanningsveld tussen geloof en wetenschap. Aanleiding daartoe was de mededeling van minister Maria van der Hoeven (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), dat zij het op prijs zou stellen als er een publiek debat op gang zou komen tussen beoefenaars van de wetenschap en de religieuze gemeenschappen in onze maatschappij. Met name zou moeten worden gesproken over de oorsprong van het heelal, onze wereld en de levende natuur. Zij gaf aan te verwachten, dat een debat tussen wetenschap en religie bevorderlijk zal zijn voor de integratie van allochtone groepen in Nederland, met name de Moslims. In de Koran wordt geleerd, dat de aarde en de levende natuur door Allah zijn geformeerd en dat staat haaks op een materialistisch atheïstisch wereldbeeld, waarin alle dingen door geleidelijke evolutie zijn ontstaan. De tegenstelling tussen de Koran en de evolutietheorie zou de integratie van Moslims in onze maatschappij nadelig beïnvloeden

Intelligent Ontwerp

Eén van de aanleidingen om een debat over deze zaken te stimuleren was het contact van de minister met de Delftse hoogleraar prof.dr. Cees Dekker, een gerenommeerd biofysicus en christen, die naar aanleiding van een mede door hem geredigeerd boek haar bepaald had bij een vergelijkbare discussie in de Verenigde Staten vanuit de zgn. Intelligent Design (Intelligent Ontwerp) beweging. Aanhangers van intelligent Design (ID) zijn van mening, dat er ernstige reden tot twijfel is aan

het darwinistische mechanisme van mutatie en selectie. Volgens ID komen in de levende natuur veel biologische systemen voor, die zeer complex zijn en alleen maar functioneren als alle onderdelen van deze systemen gelijktijdig aanwezig zijn. Voorbeelden zijn het menselijk oog en de zweepstaart van een bacterie. Het oog bestaat uit een groot aantal onderdelen, zoals de doorzichtige lens, het netvlies etc. Alle onderdelen moeten gelijktijdig aanwezig zijn om ons oog te laten functioneren. Zonder de aanwezigheid van een netvlies zou de evolutie van een lens of een oogzenuw zinloos zijn. De kans dat alle oogonderdelen zich onafhankelijk hebben ontwikkeld en gelijktijdig gereed waren, is zeer onwaarschijnlijk. Het bestaan van deze systemen wijst volgens ID in de richting van ontwerp en op het bestaan van een ontwerper. De bacterie zweepstaart is een ander voorbeeld van ingenieus ontwerp. Dit onderdeel van een bacterie helpt de bacterie om zich naar voedselbronnen te bewegen en is opgebouwd uit tientallen eiwitten. De zweepstaart draait met een snelheid van 10.000 omwentelingen per minuut rond en kan plotseling van draairichting veranderen. De constructie van de zweepstaart doet denken aan onze schroeven. Het is een prachtig voorbeeld van ontwerp.

Geloof en wetenschap

Onlangs hebben vijftien Nederlandse wetenschappers uit verschillende vakgebieden, die het concept van Intelligent Design een veelbelovend alternatief voor de evolutietheorie vinden, samen een boek geschreven. Dit boek legt aan de ene kant de

vinger bij een aantal onbewezen en soms onwaarschijnlijke stellingen van de evolutietheorie en benadrukt aan de andere kant de betekenis van ID. Het eerste exemplaar van dit boek, dat de titel draagt *Schitterend toeval of sporen van ontwerp?*, werd op 8 juni 2005 aan minister van der Hoeven aangeboden. Het heeft sindsdien veel aandacht in de media gekregen. In een aantal TV programma's en in verschillende kranten vond en vindt een felle discussie plaats tussen vóór- en tegenstanders van de ontwerpgedachte. Ook in het parlement wordt emotioneel gereageerd op de uitlatingen van minister van der Hoeven. Vaak blijkt daarbij, dat het in de discussie niet alleen gaat om een kritische beoordeling van evolutie- of ontwerpargumenten. Het debat verschuift steeds vaker naar een discussie over geloof en wetenschap. De heftigheid van de reacties doet

per. Dat laatste wist ik trouwens als christen en lezer van de Bijbel al lang, maar je bent op je vakgebied wel een grote uitzondering.

Ik herinner me nog dat ik een aantal jaren geleden in een universiteitsboekhandel een boek zag liggen met de titel *De zwarte doos van Darwin* geschreven door Michael Behe. In dit boek wordt een groot aantal biologische en biochemische systemen gepresenteerd, die volgens de auteur onmogelijk langs de weg van geleidelijke evolutie kunnen zijn ontstaan. Volgens Behe zijn er vele aanwijzingen voor ontwerp in de natuur. Ik heb dat boek in één adem uitgelezen en bemerkte dat het goed aansloot bij mijn opvatting dat de complexiteit van de levende natuur in de richting van ontwerp wijst. Later kwam ik er achter dat in Amerika een hele Intelligent Design beweging op gang is gekomen.

“Ik besef dat we hier op aarde nooit precies zullen weten hoe God de huidige wereld heeft gemaakt.”

vermoeden, dat het in het debat om meer gaat dan het toetsen van twee verklaringsmodellen op hun wetenschappelijke merites.

Persoonlijk heb ik vanwege mijn beroep als molecuulair-bioloog al lange tijd te maken met de vragen naar het ontstaan van de wereld en de levende natuur. Op de middelbare school en ook later tijdens mijn scheikundestudie werd ik regelmatig geconfronteerd met de evolutietheorie. Tijdens mijn wetenschappelijke loopbaan en mijn werk op het gebied van menselijke virussen, DNA duplicatie en celdeling werd het voor mij steeds onwaarschijnlijker dat de levende natuur ontstaan is volgens het darwinistische proces van geleidelijke evolutie. Hoe meer mijn kennis toenam van de eigenschappen van de levende cel en de processen, die daarin plaats vinden, hoe onwaarschijnlijker het voor mij werd om te aanvaarden dat dit alles bij toeval is ontstaan. Ik groeide meer en meer in de gedachte dat de eigenschappen van de levende natuur wijzen op ontwerp en een ontwerper.

Eén van de voormannen van deze beweging is William Dembski, een wiskundige, die enkele dikke boeken over dit onderwerp heeft geschreven. Enkele titels van zijn hand zijn *No free lunch* en *The design revolution*. Ik ontdekte later dat er ook in Nederland verschillende wetenschappers zijn, die zich aangetrokken voelen tot ID.

Onvolkomen is ons kennen

Hoewel de ID beweging veel christenen bevat is het geenszins een homogene groep. Er zijn verschillende ID sympathisanten, die geloven dat de levende natuur tot stand is gekomen via de weg van geleidelijke evolutie. God, de Ontwerper heeft in hun ogen zowel bij de vorming van de eerste levende cellen als bij de enkele miljarden jaren durende evolutie tot hogere organismen het proces begeleid en gestuurd. Het verschil tussen deze groepering en de atheïstische evolutietheorie aanhangers is dat de laatsten geloven dat de evolutie plaatsvindt door toevallige moleculaire en chemische processen, terwijl verschillende ID aanhangers hierin nadrukkelijk de hand van een ontwerpende God zien. Een onvermijdelijke en moeilijk te beantwoorden vraag, die bij deze opvatting opkomt, is hoe de dood reeds kon plaatsvinden vóórdat de mens geschapen en in de zonde gevallen was.

Anderen hebben moeite met de evolutionaire benadering en blijven dichter bij het scheppingsverhaal uit Genesis. Zij erkennen, dat God aan

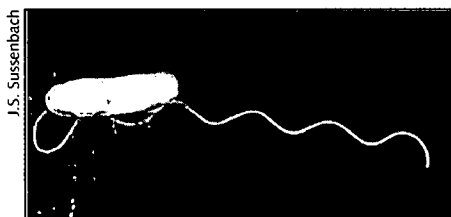
het begin van de schepping staat, maar zijn zich er van bewust dat de scheppingsgeschiedenis in Genesis geen natuurhistorische verslag is van hoe de schepping precies is verlopen. Persoonlijk voel ik me het meest met de laatste groep verwant, met name omdat deze benadering meer recht kan doen aan de heilshistorische feiten van de zondeval en de dood. Aan de andere kant besef ik dat we hier op aarde nooit precies zullen weten hoe God de huidige wereld gemaakt heeft. Bij elk model van het ontstaan van het heelal, de wereld en de levende natuur komen vragen op, die moeilijk te beantwoorden zijn. Maar dat God de Ontwerper en Maker van dit alles is, staat voor mij als een paal boven water. Ik word altijd erg aangesproken door de woorden van Paulus in 1 Korinthe 13, waarin hij spreekt over de onvolkomenheid van ons kennen en dat kennis zonder agapè liefde niets voorstelt. Dat moet ons allen bescheiden maken in onze uitspraken.

God de Ontwerper

De ontwerpgedachte is inmiddels door mensen van allerlei achtergrond opgepakt. Dat betekent echter niet dat iedereen gelooft dat ontwerp in de levende natuur onontkoombaar wijst op het bestaan van een God. Voor sommigen is de ontwerper een metafysische macht, voor anderen is het de God, schepper van hemel en aarde. ID doet daar geen uitspraak over. ID aanhangers zijn er wel eenstemmig over dat het darwinistische evolutiemodel ontoereikend is om het ontstaan van de levende natuur met zijn veelkleurigheid aan verschijningsvormen te verklaren.

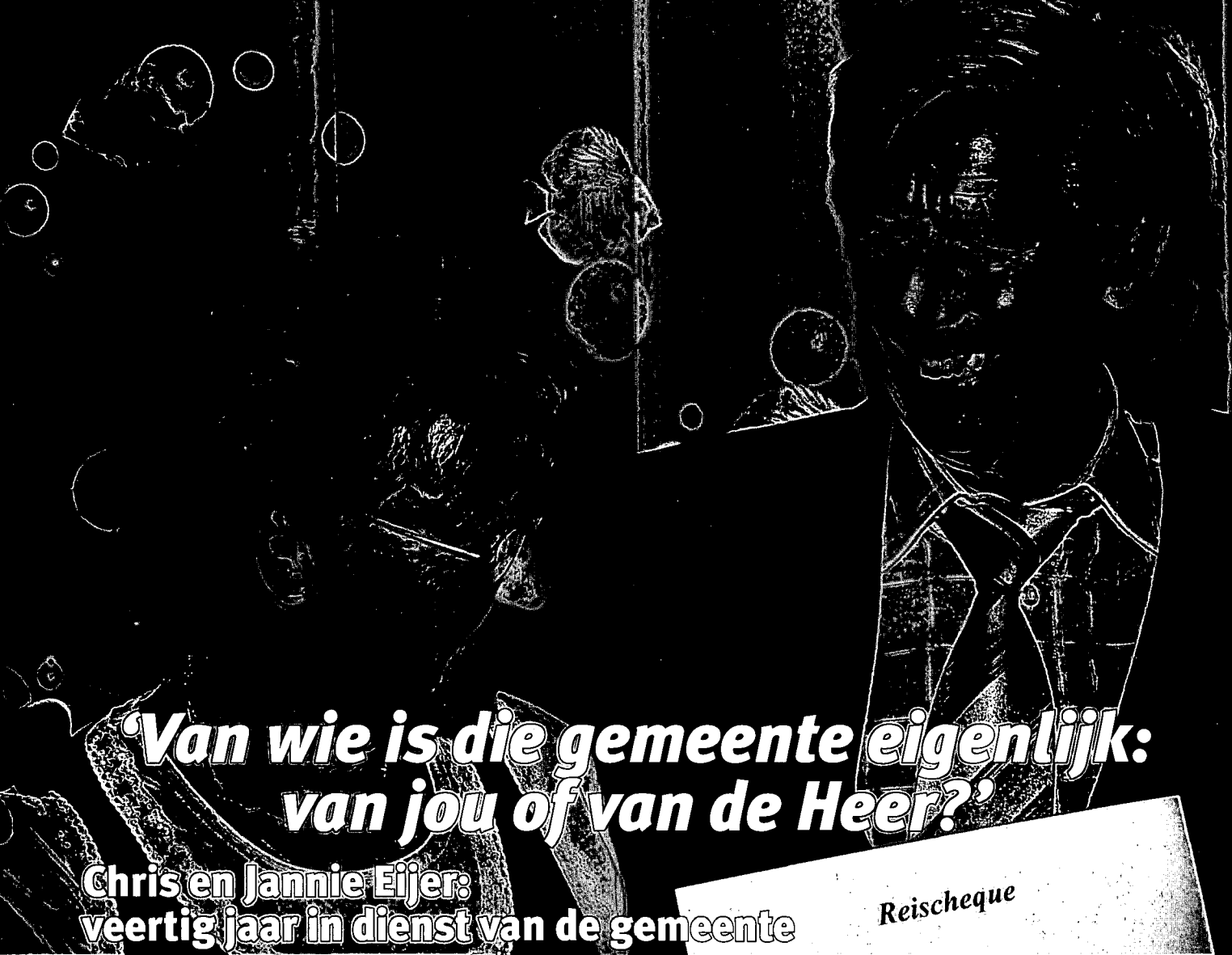
Veel aanhangers van de evolutietheorie en tegenstanders van de ID gedachte vrezen dat ID een slimme truc is om via een achterdeur God weer binnen te halen. Dit verklaart mijns inziens de vaak overmatig heftige en achterdochtige reacties op ID. Het verklaart ook waarom een kritische benadering van de evolutietheorie zo snel getrokken wordt in de richting van een debat over geloof en wetenschap. Uit de huidige discussie moge één ding duidelijk zijn: de presentatie van de darwinistische evolutietheorie als een volledig bewezen wetenschappelijke theorie is voorbarig en Intelligent Ontwerp is een uitdagend alternatief.

Dr. ir. J.S. Sussenbach is hoogleraar in de moleculaire biologie. Hij is lid van de Baptistengemeente Utrecht 'De Rank' en maakt deel uit van de Unieraad van onze Unie.

De constructie van de zweepstaart doet denken aan onze scheepsschroeven. Het is een prachtig voorbeeld van ontwerp.

'Van wie is die gemeente eigenlijk: van jou of van de Heer?'

**Chris en Jannie Eijer:
veertig jaar in dienst van de gemeente**

Reischeque

Selma Talsma

In de Bijbel heeft het getal veertig een bijzondere betekenis. Veertig dagen of veertig jaar staan voor periodes van verandering; het doormaken van geestelijke groei. Afgelopen mei heeft de Baptistengemeente Parkkerk uit Leeuwarden afscheid moeten nemen van de voorganger Chris Eijer en zijn vrouw Jannie. Veertig jaar hebben zij zich ingezet voor verschillende baptistengemeenten, verspreid over het hele land. Vandaag zitten zij samen, gebruid en uitgerust na zes weken vakantie, tegenover mij. Hoe kijken zij terug op veertig jaar werken in dienst van baptistengemeenten? Een handvol persoonlijke vragen.

Chris, je hebt jezelf het afgelopen jaar eens omschreven als een 'zondagskind'. Wat bedoelde je daarmee?

Chris: Die omschrijving heb ik niet van mezelf. Vorig jaar heb ik deelgenomen aan een KPV training. KPV staat voor Klinisch Pastorale Vorming. Ik heb de verkorte versie daarvan, bedoeld

voor oudere predikanten, gevolgd. Veertien dagen trokken wij als cursisten intensief met elkaar op. En daar noemde één van de cursisten mij *zondagskind*. Daarmee bedoelde zij dat ik blijmoedig en ongeschonden de veertig jaar als voorganger ben doorgekomen. En dat is ook zo. Voor dit werk moet je gezond van lijf zijn. In ons gezin zijn wij zeer gezegend als het om gezondheid gaat. Maar ook geestelijk moet je gezond zijn, vooral ten opzichte van het werk voor de gemeente. Een groot gevoel voor humor werkt hierbij relativerend, niet alleen naar anderen maar ook naar jezelf. Mijn vrouw Jannie is daarbij zeer belangrijk geweest. Zij heeft mij altijd geholpen. We konden heel goed praten en ze riep me ook wel eens terug.

Jannie: Als Chris teveel bezig was met de gemeente, dan vroeg ik hem: 'Van wie is die gemeente nou eigenlijk, van jou of van de Heer?'. Of wanneer het lange tijd veel te druk was 'Zeg, kom ik ook nog voor in je agenda?'. Ik had nooit kritiek op het inhoudelijke werk, dat was van Chris. Maar ik lette er wel

op hoe hij met zijn werk omging. Ook op het pastorale vlak. Achterin de kerk kon ik zien wie bijvoorbeeld al een tijdje niet meer geweest was. Dan wees ik Chris daarop.

Chris: Het belangrijkste was dat Jannie als een dijk achter mij stond, maar tegelijkertijd kritisch kon blijven. We hebben veel samen gedaan, want het werk komt toch het huis binnen. Je moet dus een team zijn. Daar zijn we samen in gegroeid, aanvankelijk wist je niet waar je aan begon. Tegenwoordig is er in de opleiding wat dat betreft meer aandacht voor het persoonlijke aspect.

Wat mij overigens ook heeft geholpen, is mijn neiging om naar de positieve dingen te kijken. Zo ben ik ook altijd met het werk van de gemeente omgegaan. Afgelopen weekend hebben we na zes weken vakantie stevig moeten werken in de tuin. Toen zei ik tegen Jannie: 'De tuin is net als de gemeente. Als je als voorganger alleen onkruid aan het wieden bent, ontbreekt de tijd om bloemetjes te planten.'

Is in de afgelopen veertig jaar je beeld van God ook veranderd? Met andere woorden, hoe zag je Hem toen en hoe zie je Hem nu?

Chris: Al vanaf mijn jonge jaren zie ik God als de Geheel Andere, de Heilige. Ontzag en eerbied voor Hem staan voor mij voorop. Mensen die menen God helemaal te kennen en te doorgronden, begrijp ik niet. Er is voor ons mensen iets onkenbaars in Hem. Wat ik door de jaren heen wel moeilijker ben gaan vinden is de vraag naar het lijden. Of eigenlijk het antwoord daarop, dat heb ik niet. Toch is dat niet-begrijpen nooit voor mij een reden geweest om aan het bestaan van God te twijfelen. Ik houd me vast aan Gods antwoord op al dat lijden: Jezus. Jezus heeft voor mij een hele belangrijke betekenis. Hij is mijn Vriend. In Jezus zie je ook de liefde van God. Een God die vergeeft, die genadig en barmhartig is én meelijdt. Dat klinkt dubbel met het voorgaande, maar ik geloof dat Hij letterlijk mee lijdt bij het verdriet van mensen. En ook dat heb ik gezien. Mensen die in zeer moeilijke situaties toch Zijn nabijheid ervaren. Dat beeld van de medelijdende God wil ik graag brengen bij de mensen. Voor mij betekent dat ik niet altijd met een antwoord klaar hoeft te staan. Niet zozeer praten in zo'n moeilijke situatie, maar er gewoon zijn.

Nu je zoveel verschillende gemeenten van binnenuit hebt meegemaakt, hoe zou je dan een gezonde gemeente willen typeren?

Chris: Volgens mij moeten er een aantal waarden aanwezig zijn in een gemeente, wil het een gezonde gemeente zijn. Basis voor elke gemeente is het geloof. We zijn in geen geval een christelijke vereniging waarin we Jezus op de koop toe nemen. Het geloof in Jezus Christus moeten mensen samen kunnen delen, dat werkt opbouwend. Bijzonder instrument hiervoor zijn de huiskringen, waar mensen op kleine schaal met elkaar praten over hun geloof.

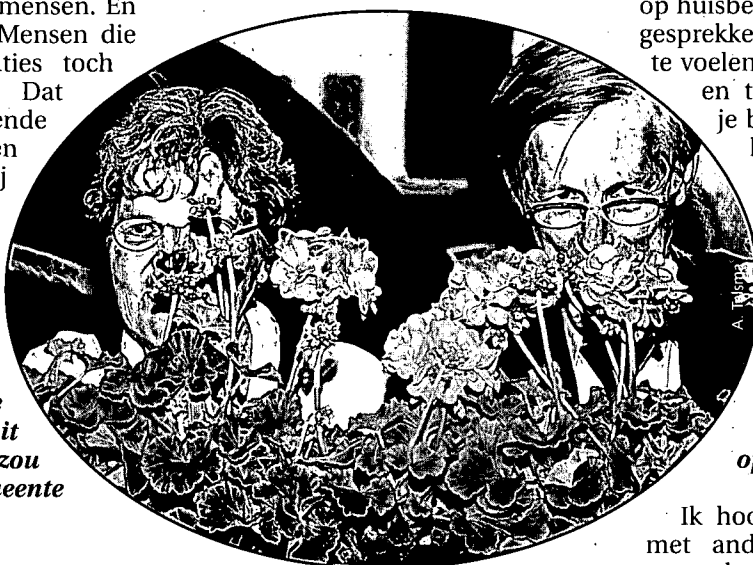
Ten tweede is een gezonde gemeente ook een *gezonden* gemeente. We moeten er bewust van zijn dat we mensen willen winnen voor Christus. Het geloof moet dus niet alleen gedeeld worden met mensen binnen de gemeente, maar juist ook gedeeld worden met mensen buiten de gemeente. Het is de kunst om

aanstekelijk christen te zijn, maar hoe doe je dat? Voor een groot deel komt dat voort uit het eerste, het geloof.

Ten derde is de geloofsgemeente ook een liefdesgemeente. Henri Nouwen schrijft dat we geliefde zonen en dochters van de Heer zijn. Maar voor een liefdevolle gemeente moet je – net als in andere relaties tussen mensen – wel werken.

Tenslotte moet een gemeente ook heel duidelijk oog hebben voor de zwakke, voor de minder bedeelde. Paulus beschrijft dat in Korintheërs heel mooi wanneer hij spreekt dat we allen onderdeel uitmaken van één lichaam. Juist de lichaamsdelen die het zwakst lijken, zijn noodzakelijk en verdienen veel aandacht.

Jannie: Persoonlijk vind ik dat er steeds minder oog is voor mensen die op het eerste gezicht minderwaardig lijken. Dat vind ik geen goede ontwikkeling.

af aan zag ik dat het leven zwaar en ingewikkeld kan zijn. Wij hadden het thuis niet breed, acht monden voeden was eigenlijk onmogelijk. Ik leerde mijn eigen weg daarin te gaan. Ik ontwikkelde de rol van toeschouwer. Daarnaast heb ik toen ik dertien jaar was, Jezus leren kennen. In een tent van Youth for Christ hoorde ik de boodschap 'Jezus houdt van je'. Dat sloot ik in mijn hart en daar heb ik nooit meer aan getwijfeld. Later heb ik gewerkt in de psychiatrie en in de gezinsverzorging. Ik had dus al vrij jong het leven in al haar facetten aanschouwd en mijn geloof had daar een vaste plaats in.

Chris: Ik ben heel beschermd opgevoed. Toen ik predikant werd, moest ik het leven nog ontdekken. Je kan bijna zeggen dat ik op sommige punten zelfs naïef was. Vooral in het pastorale werk word je geconfronteerd met de harde werkelijkheid. Samen met Jannie heb ik veel gezien en meegemaakt. Vaak gingen we samen op huisbezoek. En zo leerde ik om in gesprekken te luisteren, situaties aan te voelen en mensen te respecteren en te begrijpen. Eigenlijk zou je beter kunnen zeggen dat ik het leven zoals het is, heb moeten leren de afgelopen veertig jaar.

Die periode van veertig jaar staat in de Bijbel ook vaak voor een 'voorbereiding' op iets nieuws. Wat ga jij doen met alle kennis en ervaring die je hebt opgedaan?

Ik hoop mijn ervaring te delen met andere gemeenten. Vanaf 1 september werk ik in de gemeente Zoetermeer, op het vlak van vorming en toerusting. Als voorganger was ik vooral uitvoerend bezig. Nu ga ik meer op de achtergrond andere uitvoerders begeleiden. Uitvoerend zijn bijvoorbeeld de raad, het pastoraat en kringleiders. Veel werk is specialistisch geworden, denk alleen al aan het pastoraat. Mensen praten tegenwoordig makkelijker over hun emoties. Dat is bijzonder, hoewel mensen de gemeente niet moeten zien als een therapeutisch instituut.

Al met al zie ik met grote dankbaarheid terug op hetgeen ik heb mogen doen. En ik hoop in de sfeer van gemeenteopbouw nog een steentje bij te kunnen dragen in de komende tijd.

Zr. S. Talsma is lid van de Baptisten-gemeente Leeuwarden.

Chris: Ja, baptistengemeenten zijn met de toenemende rijkdom steeds meer middenklasse-gemeenten geworden. Terwijl ook in deze rijke samenleving nog steeds veel mensen buiten de boot vallen. We moeten oppassen dat we niet een welvaartsgeloof ontwikkelen.

Wat is de wijste les die je als mens de afgelopen veertig jaar hebt moeten leren?

Chris: Zeg, je stelt wel moeilijke vragen. Ik moet even nadenken (...). Ik heb geleerd mensen te waarderen en te respecteren om wie ze zijn.

Jannie: Chris en ik komen beide uit een heel verschillend gezin. Ik kom uit een gezin van acht kinderen, Chris was enigst kind. Al van jongs

Geloofsopbouw in Emmercompascuum

Arjan Treuren

In september 2004 ben ik in de gemeente Emmercompascuum als gemeenteopbouwwerker begonnen. De beginsituatie was helemaal niet prettig. Er was een vertrouwensbreuk tussen raad en een groot deel van de gemeente, veel gemeenteleden waren teleurgesteld of beschadigd door ervaringen uit het verleden.

De eerste maanden zijn we dan ook niet bezig geweest met gemeentepopbouwwerk maar met conflictoplossing. Heel veel tijd heeft daarin gezeten. Er zijn gesprekken geweest met de raad en gemeenteleden, er is een gemeentevergadering geweest waarin de problematiek uitvoering is besproken. Helaas hebben al deze dingen niet het beoogde resultaat opgeleverd. In december is de raad afgetreden (het vertrouwen was niet te herstellen) en een aantal leden hebben bedankt als lid van de gemeente. De gemeente bleef in ontreding achter.

In gesprekken met gemeenteleden en interim-raad hebben we, in januari, afgesproken om vanuit deze situatie opnieuw het proces van gemeentepopbouw op te pakken.

De doelen die we voor het eerste halfjaar vaststelden waren:

- Het geloofsgesprek moet weer op gang komen;
- De pastorale zorg moet gegarandeerd worden;
- Er moet een nieuw team van ouderlingen komen.

Het geloofsgesprek

Al een aantal jaren was daar niet of nauwelijks aandacht aan gegeven. Daarom hebben we het eerste halfjaar daar veel aandacht aan gegeven. We zijn gestart met een tweewekelijkse gespreksavond over gezond gemeente zijn. Tijdens deze avonden hebben we nagedacht over toerustend leiderschap, het werk van de Heilige Geest, wie is Hij en wat doet Hij, gavengerichte taakinvulling, gebed en leiderschap aan de hand van het voorbeeld van Nehemia.

Het komende jaar zal nog meer in het teken komen te staan van de geloofsopbouw. Naast de ge-

loofsgespreksavonden zal er aandacht gegeven worden aan de prediking, bidstonden en de vorming van leiderschap. Het doel hiervan is dat we langzaam maar zeker langs de weg van het geloof en het gesprek daarover, met elkaar, meer zicht krijgen op wat bindt ons nu samen.

De pastorale zorg moet gegarandeerd worden

Door de hele problematiek in de gemeente is er een aantal jaren geen structurele pastorale zorg geweest. Onderling werd er wel naar elkaar omgekeken, maar echte zorg voor iedereen in de gemeente ontbrak. Naast het geloofsgesprek hebben we dit meteen met elkaar opgepakt.

Er is een pastoraalteam gevormd van 8 gemeenteleden. Dit team is in een zondagmorgendienst aan de gemeente voorgesteld en door de gemeente aan de Heer opgedragen. In de maanden na deze dienst zijn we een cursus pastoraat gestart en hebben het bezoekwerk structuur en inhoud gegeven.

Taken van het team zijn, ieder gemeentelid de komende tijd bezoeken en daar waar nodig en mogelijk structurele zorg bieden. Het seizoen 2005-2006 zullen we doorgaan met het trainen van het pastorale team en inhoud geven aan de structuur van het pastoraat in de gemeente.

Er moet een nieuw team van ouderlingen komen

Toen de raad massaal aftrad, waren er gelukkig een aantal broeders bereid om de raadstaken op zich te nemen. Met de gemeente is afgesproken dat we die situatie tot de zomervakantie zouden handhaven, maar dat er dan een nieuw team moet komen. In een vergadering in juli jl. is er een nieuwe raad benoemd van 5 personen. Hierdoor kunnen we het komende jaar aandacht geven aan de structuur van de gemeente en het schrijven van een visie en beleidsplan. Er wordt een werkgroep Gemeente Opbouw opgericht met als opdracht om samen met de gemeenteopbouwwerker inhoudelijk het Gemeente Opbouwproces te doordenken en

Gemeente Opbouw activiteiten te organiseren.

De toekomst

Er is weer rust in de gemeente, de betrokkenheid voor elkaar en de gemeente groeit, we zien nieuwe gezichten in de gemeente en er worden nieuwe plannen gemaakt voor verschillende activiteiten in de gemeente. We hebben nog een lange weg te gaan om van geloofsopbouw te komen tot gemeentepopbouw, maar in vertrouwen op de Heer gaan we door met het gemeentepopbouwproces.

Br. A. Treuren is één van onze gemeenteopbouwwerkers, en taakveldverantwoordelijke voor het jeugdwerk van onze Unie.

Opening nieuwe cursusjaar van het Seminarium:

U komt toch ook?

Op zaterdag 10 september a.s. wordt het cursusjaar 2005/2006 van het Seminarium geopend. Het programma van de openingsbijeenkomst biedt zang en muziek, informatie, ontmoeting en twee korte inleidingen over een onderwerp dat zich steeds meer opdringt als een nieuwe uitdaging voor de gemeente: *het diaconaat*.

De openingsbijeenkomst vindt plaats in het kerkgebouw van Baptisten Gemeente te Apeldoorn, Bosweg 77 te Apeldoorn. U wordt vanaf 10.00 uur met koffie ontvangen. Het programma begint om 10.30 uur en wordt om 12.30 uur afgesloten. Daarna krijgt u een lunch aangeboden.

Om alle bezoekers een lunch te kunnen aanbieden, is het belangrijk dat u uw komst aanmeldt: Bij voorkeur op het e-mailadres administratie@baptisten.nl en anders schriftelijk 'Baptisten Seminarium', Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin of telefonisch 030-2286161.

O.H. de Vries

Heinrich Stukker begon vijftig jaar geleden

Henk Ploeger

Iets meer dan twintig jaar geleden is hij voorganger geweest in een aantal onzergemeenten. Welgeteld in zes. Nieuw Weerdinge was de eerste waar hij op 20 september 1955 begon. Aan de welbekende theologische school van Spurgeon had hij de predikantenopleiding voltooid. Hij was er met zijn vriend Evert Huizing (die in 1991 is overleden). Van Nieuw Weerdinge trok het echtpaar Stukker naar Vriescheloo om in 1961 naar Stadskanaal (toen nog ongedeeld) te verhuizen. Daarna volgde br. Stukker zijn op 46-jarige leeftijd overleden zwager Jan Bosma in Arnhem (toen nog ongedeeld) op.

Vanuit Arnhem preekte ds. Stukker o.a. in Ede waar in 1978 een voorganger werd beroepen. In 1972 volgde de laatste verhuizing naar Hengelo -t Venster. Daar werd hem in 1976 emeritaat verleend, omdat problemen met zijn hart voortzetting van het voorgangerwerk niet mogelijk maakte. Na verloop van tijd kreeg hij in het bedrijfsleven een baan die bij zijn opleiding en verworven kundigheid paste. Helaas heeft hij hiervan slechts een onredelijk korte tijd mogen profiteren.

Met de opsomming van data is uiteraard wel iets, maar lang niet alles gezegd over wie ds. Stukker als voorganger was. Zijn hoofdwerk was preken en pastoraal bezig zijn. Als van een beroepsgroep geldt dat elk vogeltje zingt zoals het gebekt is,

dan geldt dat heel in het bijzonder voor voorgangers. Ook voor Heinrich. Zijn vader was - na geslaagde zelfstudie jarenlang als evangelist in de Hervormde Kerk werkzaam, maar werd later Baptisten voorganger - zeker voor een deel zijn voorbeeld. Dat gold met name wat betreft de liefde voor de Heer en voor zijn gemeente. Maar ook voor het besef dat je de gemeente geen stenen voor brood mag geven. Hoe moeilijk is dat. Een reeds lang overleden collega zei van Heinrich Stukker eens: "Hij bood de gemeente elke zondag een kleurrijk boekje aan: voor elk wat wils." Een aardige typering, want aan de veelkleurige warmte van de blijde boodschap moet ieder zich kunnen verwikelen.

Ruime bekendheid kreeg ds. Stukker als voorzitter van de interkerkelijke commissie die ijverde voor de totstandkoming van een protestants ziekenhuis in Stadskanaal. Dat ziekenhuis is er gekomen: Refaja (= arts is Jawhe). Daarmee toonde Heinrich Stukker zijn interesse in het maatschappelijke (politieke) leven. Dat bleek ook in de jaren zestig. Van verschillende kanten werden ook onze gemeenten geconfronteerd met vraagstukken als verdeling van de welvaart (en armoede) in de wereld. En vragen rondom de kernbewapening. Ds. Stukker nam met anderen het initiatief tot gesprekken tussen voorgangers. Die dachten net als andere Baptisten zeer

divers over allerlei vraagstukken.

Het echtpaar Stukker, getrouwd op 16 september 1955 kreeg drie dochters, naderhand schoonzoons en kleinkinderen... Hechte banden is de vreugde voor alle ouders! Ouder worden brengt zijn eigen vreugden en verdrietigheden mee. De mogelijkheden krimpen in. Maar intense vreugde is er als je met je kinderen en kleinkinderen je vijftigjarig huwelijksfeest mag vieren!

Op 16 september gedenken Heinrich en Alie hoe de Heer die alles regeert, ze in voor- en tegenspoed nabij heeft willen zijn. Als de familie Stukker vanaf haar balkon geniet van het uitzicht, groeten we elkaar, want we wonen dicht bij elkaar. We genieten als ouderen van elke dag, genieten van onze levensavond, in de zekerheid dat onze Heiland over ons waakt. Aanvaardend wat ons wedervaart. Dankbaarheid is er bij Heinrich en Alie voor elke dag, voor elk uur.

Ds. H. Ploeger is emeritus-voorganger.

Naschrift Redactie:

In verband met de gezondheidstoestand van ds. Stukker wordt u verzocht de familie Stukker niet te bellen en/of te bezoeken. Een kaartje zal zeer zeker op prijs worden gesteld: Groningensingel 779, 6835 GD Arnhem.

Unienieuws

Doopdiensten

Eindhoven 'De Schuilplaats': Annette Löbbes (21 jaar); Hoogeveen 'Beth-El': br. J. van Goor en zr. C. Duinkerken; Stavoren: Jacob Hains Bandstra (19 jaar), Petra v.d. Logt (25 jaar); Martje de Vries-Bandstra (24 jaar) en Gerrit-Pieter Bandstra (21 jaar).

Nieuwe voorganger voor Steenwijk

Op 5 juni jl. was het dan eindelijk zo ver. Verlangend hadden we naar deze dag uitgekeken.

We hadden na enige tijd vacant te zijn geweest weer een eigen voorganger, br. Elzen. De inzegeningdienst werd geleid door br. R. Dragstra uit Delfzijl. Muzikale medewerking werd verleend door onze eigen gospelgroep "Devotion".

Heel bijzonder was dat in de dienst zowel de voormalige raad als de huidige raad een rol speelde. Dit kwam met name tot uitdrukking bij de opening van de dienst door de voormalige voorzitter van de raad br. Gert Bakker en de sluiting door de huidige voorzitter br. Bert v. Drogen. Ook schaalden allen zich bij de inzegening om het voorgangerechtpaar.

Ook liet de jeugdgroep van zich horen. Op een heel creatieve manier hebben ze onze broeder laten weten wat ze van een goede voorganger verwachten. Er werd een extra feestelijk tintje aan deze dag gegeven, doordat er verschillende genodigden in ons midden waren. Diverse familieleden en vrienden van de familie Elzen, vertegenwoordigers van diverse gemeentes, de Friese Bond en de Unie van Baptisten Gemeenten.

Na afloop van de dienst kon een ieder broeder en zuster Elzen de hand drukken en onder het genot van een kopje koffie en een broodje nog even na praten. We mogen terug kijken op een gezegende dag!

Alie Karssen-Visser

Verhuizing Assen

Met ingang van 11 september a.s. houdt de Baptistengemeente Assen haar diensten elke zondagmorgen in wijkcentrum 'De Componist' aan de Paganinilaan 15 in Assen. Het wijkcentrum in het 'Noorderpark' werd een jaar geleden geopend en biedt de Baptistengemeente op zondagmorgen alle ruimte voor haar bijeenkomsten. De startdienst op de

nieuwe locatie krijgt een feestelijk karakter en wordt geleid door drie voorgangers: Anne Gietema, Piet Kingma en Henk Blenkers. In 'De Componist' zullen de diensten van de Baptistengemeente Assen elke zondagmorgen beginnen om 10 uur. Na afloop van de startdienst op 11 september is er gelegenheid het wijkcentrum te bezichtigen en wordt er gezorgd voor een feestelijke traktatie bij de koffie.

Zingen maakt blij

In navolging van de goed geslaagde Johannes de Heer-diensten van voorgaande jaren organiseert de Baptistengemeente Borne op 18 september a.s. wederom een dergelijke zangdienst in het kerkgebouw aan de Twijnerstraat 6 te Borne. Er is medewerking van het Interkerkelijk Gospelkoor 'Reach Out' uit Wierden. Vanzelfsprekend kunt u ook weer liederen opgeven uit de bundel van Johannes de Heer. De begeleiding van de samenhang is in handen van het combo 'Connection'. De zangdienst begint om 19.00 uur en de kerk is open vanaf 18.30 uur. U bent allen van harte welkom en als u van zingen houdt, dan maken we er met elkaar opnieuw een fijne avond van.

R. Hoogerhuis

125 Jaar Sneek

In september 1880 werd onze gemeente o.l.v. ds. J. Horn opgericht. Begonnen met 42 leden in een bovenzaaltje, hebben we op verschillende plaatsen in Sneek onze samenkomsten gehouden. Inmiddels zitten we al weer een halve eeuw in ons gebouw aan de Willem Lodewijkstraat 4. Een paar jaar geleden is het gebouw, en vooral de kerkzaal, grondig gerenoveerd. Op dit moment heeft de gemeente 265 (op belijdenis gedoopte) leden. En we werken er hard aan om dit aantal in de komende jaren te laten groeien. Hoewel we bij ons jubileum ook achterom kijken, willen we toch vooral vooruit kijken. Want we zien het als onze opdracht om Gods boodschap in woord en daad uit te dragen, zodat mensen om ons heen Hem leren kennen.

In dit jaar hebben we regelmatig activiteiten in het kader van het jubileumjaar. Sommige van deze activiteiten zijn vooral voor de leden en vrienden van de gemeente, zoals een gemeenteweekend in Drente. Er zijn ook andere activiteiten geweest

en er zullen ook nog activiteiten komen. Rob Favier heeft een optreden verzorgd in mei jl. Op 14 september a.s. is er een middag met kindertheater 'Kom en zie'. Op 17 september houden we een feestelijke bijeenkomst en 18 september een jubileumdienst. En als laatste activiteit op onze feestelijke kalender 2005 staat op 29 oktober het 'black gospelkoor' Benediction.

De plaats van de activiteiten is ons kerkgebouw aan de Willem Lodewijkstraat 4. U bent van harte welkom. Voor meer informatie kunt u een kijkje nemen op www.baptistengemeente.nl

Baptistengemeente Borne start een nieuwe zondagsschool

De Baptistengemeente Borne heeft het voornemen om m.i.v. oktober een zondagsschool te starten. In het verleden is er altijd een bloeiende zondagsschool geweest, maar door de vergrijzing en het vertrek van veel jongeren naar andere plaatsen waren er geen kinderen meer in de gemeente om zondagsschool te houden. Door vragen van ouders met kinderen die graag in de Baptistenkerk Borne willen kerken, maar dat niet kunnen vanwege het ontbreken van een zondagsschool, is nu besloten weer met een zondagsschool te starten.

Alle kinderen, ongeacht de eigen geloofsovertuiging, van 3 t/m 12 jaar uit Borne en omgeving zijn iedere zondag van 10 tot 11.15 uur welkom en alle ouders met kinderen, die zelf graag naar de zondagmorgendienst willen, kunnen ook hun kinderen naar de zondagsschool brengen, alwaar zij onder deskundige leiding bezig gehouden worden. Mocht er naast de zondagsschool behoefte zijn aan een jeugdclub op christelijke grondslag, dan zal dit zeker meegenomen worden in de verdere planning.

Wij hopen dat wij veel kinderen vanaf oktober mogen verwelkomen, waarbij wij de ouders oproepen om met ons mee te denken in de verdere uitwerking en opzet van de nieuw te starten zondagsschool. Meer informatie vindt u op onze website: www.digitalekerk.nl, of u kunt telefonisch contact zoeken met de voorzitter van de zondagsschool Sietske Schokker; tel: (074) 2665852 of komt u gerust eens langs tijdens onze ochtenddiensten.

R. Hoogerhuis

Adressen

De nieuwe secretaris van de Baptistengemeente Emmen 'De Bron' is: zr. A.M. Blaauw-Tijman, Oude Roswinkelerweg 76, 7822 AG Emmen, tel.: 0591 619 169, e-mail adres: amblaauwtijman@hotmail.com

Te huur (met reductie)

vanaf 3 september 2005

Bungalow op camping de Kremmer te Gasselte (Drenthe),
4 persoons, CV, ktv, magnetron, enz.

Truus Engels – Nobbe
Tel. 0598-394493

"...en God zag dat het goed was."

Op 3 augustus 2005 is overleden onze broeder

SIJBRAND SPANNENBURG

op de leeftijd van 80 jaar.

Baptistengemeente 'Elim' Drachten

*"Uw woord is een lamp voor mijn voet
en een licht op mijn pad"*
Psalm 119 : 105

Onwerkelijk voor ons maar op Gods tijd is de Eeuwigheid begonnen voor mijn lieve man, onze vader en mijn zoon

KLAAS ANNE OLDENBURG

in de leeftijd van bijna 58 jaar.

JANNY OLDENBURG – KRAMP

Jacco Oldenburg
Lettie de Haan

Marlies Oldenburg

LIES OLDENBURG – VAN DER WIJK

Delfzijl, 2 augustus 2005

*Zie op Jezus, zie en leef
Hij geeft het eeuwige leven vrijdag
Ja Hij stierf voor ons aan 't kruis
En Zijn Woord is: kom tot Mij!*

"Veilig in Jezus' armen"

Onze Hemelse Vader heeft tot Zich
genomen
In Zijn Heerlijkheid onze zuster

PETRONELLA SMID- VAN DIJK

• 12-11-1928   † 13-8-2005
te Urmond   te Groningen

Baptistengemeente Groningen Zuid

*"Maar ik vertrouw op U, Here,
ik zeg: Gij zijt mijn God.
Mijn tijden zijn in uw hand."*
Psalm 31:15,16a

Op 10 augustus 2005 is door de Here
thuisgehaald onze zuster

DENIE BIJMA-VEENSTRA

op de leeftijd van 65 jaar.

Baptistengemeente Noordbergum

Door een noodlottig ongeval is op
31-07-2005
door de Heer thuisgehaald

SUSANNE PRIJT

31-12-1984   31-07-2005

dochter van P. Prijt en A. Prijt
zus van Job, Thomas en Luc Prijt

Wij bidden Fam. Prijt veel kracht toe om
dit verlies te kunnen dragen.

Baptistengemeente Sittard-Heerlen

Susanne Prijt

31 december 1984

31 juli 2005

Mede namens Anja moet ik je/jullie helaas het droeve bericht meedelen dat zondag 31 juli onze dochter Susanne is verongelukt. Trots was ze op weg naar haar nieuwe flatje dat ze de week daarvoor had gekocht en dat ze volop bezig was in te richten op weg naar verdere zelfstandigheid. Onderweg raakte ze in een bocht in de slip en eindigde tegen een boom abrupt haar levensweg hier op aarde. We moesten haar nu overgeven in Betere Handen van Hem van wie we haar 20 jaar geleden mochten ontvangen. We hebben fijne jaren met haar gehad, voor een paar weken is ze nog met ons op vakantie geweest in Italië en ging eerder terug om haar flatje voor te bereiden. We hadden haar zo graag nog wat verder geholpen met de inrichting van haar huisje maar vooral met haar leven. Ze was op zoek om daar vorm aan te geven en van die boeiende zoektocht mochten we meer dan getuige zijn. We zijn dankbaar voor de vreugde die ze ons gegeven heeft en dat we haar levensbagage mee mochten helpen vullen. We geloven dat het Vaderhuis vast nog heel veel mooier is dan wat we haar hier konden bieden. We hebben intens verdriet en hopen en bidden dat de hoop en de zon van Gods licht toch weer meer en meer mag doorbreken door de wolken van tranen heen. We zijn dankbaar dat we ondanks dat verdriet ons toch vast mogen houden en vastgehouden weten door de Levende Heer aan wie we haar nu moeten teruggeven. Ook is het goed te ontdekken dat er zoveel lieve mensen zijn die je in dit verdriet nabij zijn. 4 augustus jl. hebben we onder overweldigende belangstelling Susanne samen begraven.

Met droevige groet,

Paul en Anja Prijt
Job en Liesbeth
Thomas en Nicolle en onze beide kleindochters Anne en Eva
Luc

Frederiklaan 104-106
5616 NK Eindhoven
paul@prijt.nl

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureauredacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 23 september 2005. De deadline voor dit nummer is 12 september 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel geredigeerd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;

Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.

Opzeggingen van het abonnement schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Diensten Centrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechthzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op daisy cd-romen in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechthzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

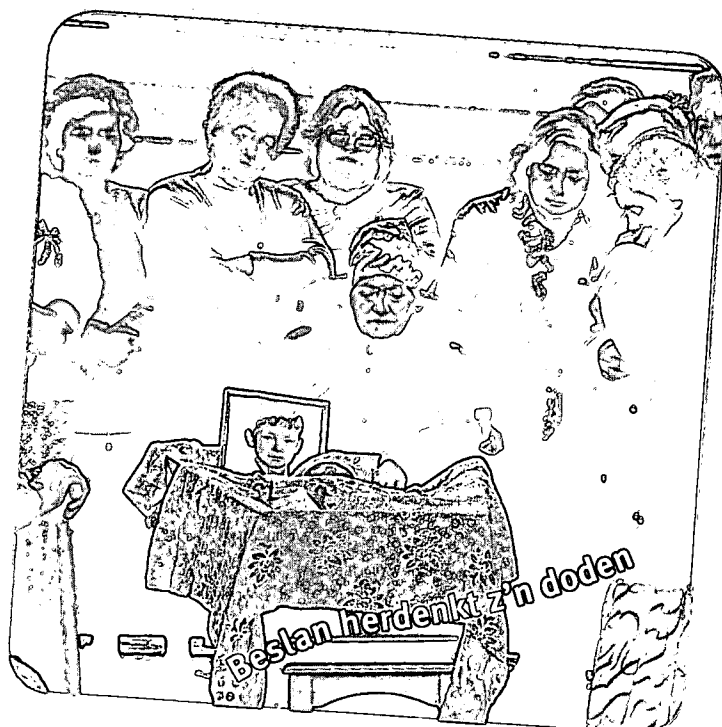
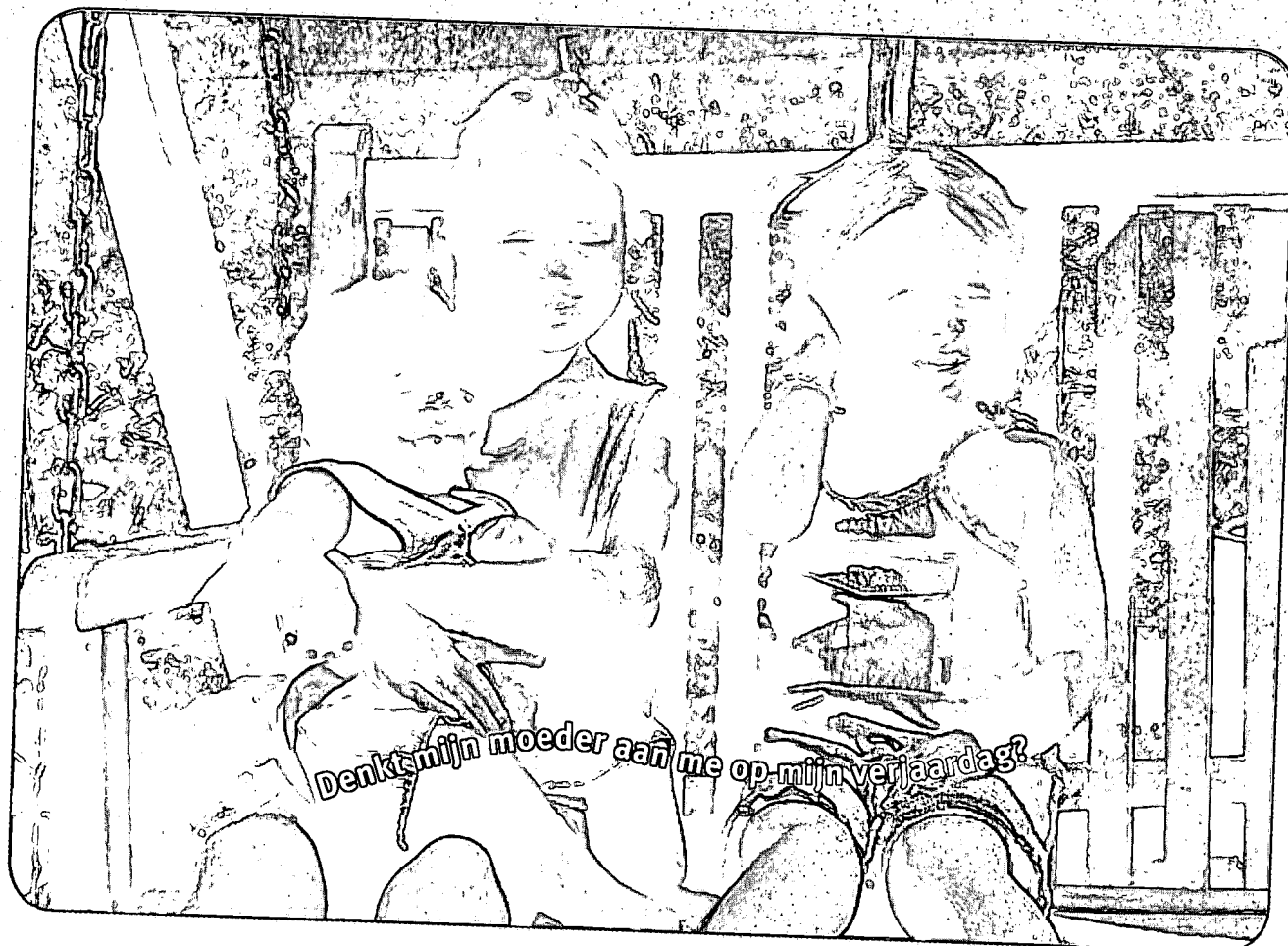
Novente (Barneveld)

ISSN 0167-2355

Ik sla mijn ogen op naar de
bergen,
van waar komt mijn hulp?
Mijn hulp komt van de HEER
die hemel en aarde gemaakt
heeft.

De Christen

Allerlei

Estherweekend

ESTHER, wat een fantastische vrouw. Een meisje van het volk tot koningin verheven... Ook vandaag is ze voor veel christenvrouwen een inspirerende persoonlijkheid. Het bijbelboek Esther wil ons veel leren, het bevat lessen voor de moderne vrouw. Principes en wijsheden die we ons vandaag mogen toe-eigenen. Daarom weer een Esther-weekend met een sprankelend programma van vrijdag 7 t/m 9 oktober op 'De Bron' te Dalfsen. Thema: 'Waar sta jij... in deze tijd'.

Vrijdagavond begint het programma met een feestelijk diner, omlijst met klezmer songs door Talitha Nawijn. Gedurende het weekend zijn er diverse toespraken door o.a. Michele Bauermann, Yvonne Hoekendijk en Sifra Essid (Verzoening Jood en Arabier). Tijdens de High Tea op zaterdagmiddag een interview met Orna (Israël), gehuwd en 3 kinderen. Zij heeft bekendheid gekregen met haar voorstelling 'Kriebeltje' in theaters en basisscholen. Zondagmorgen een interactieve workshop met Jan en Cora Bouwman (OM). Het weekend wordt afgesloten na de lunch met een zegenbede.

Info/opgave bij Ruach CCS, tel. 0529-478700, e-mail: ruach@filternet.nl. website: www.ruach.info

Gratis tools aanstekelijke kerk

Op het downloadcentre van www.willowcreek.nl vindt u twee gratis te downloaden tools voor het bouwen aan een sterke en aanstekelijke kerk. De eerste tool is een uitgeschreven lezing van Mark Mittelberg waarin hij ingaat op de inhoud van zijn boek *Bouwen aan een aanstekelijke kerk*. De tweede tool is een vragenlijst waarmee u het evangelisatiewerk binnen uw eigen gemeente kunt evalueren. Deze lijst is samengesteld naar aanleiding van hetzelfde boek van Mittelberg.

Conferentie Doelgerichte Gemeente

Voor eind november staat alweer de derde conferentie van het 'doelgerichte gemeente'-concept gepland. Nadat de boeken *Doelgerichte Gemeente* en *Doelgericht Leven* in het Nederlands waren vertaald, is de beweging in een stroomversnelling geraakt. Meer dan 3000 mensen hebben de instructiedagen bezocht of eerdere conferenties bijgewoond. Afgelopen week heeft de 150^e kerk zich ingeschreven voor de actie 40 Doelgerichte Dagen. Komend najaar zullen in Nederland de eerste kerken alweer aan de slag gaan met het nieuwe materiaal van de 40 Doelgerichte Weken en binnenkort zal het materiaal dat hoort bij de '50 days of Faith' ('De reis van je leven') beschikbaar komen.

Toch gelooft PurposeDrivenNederland niet dat de enige oorzaak voor die belangstelling is dat kerken die de door PD aangereikte concepten toepassen in een groeiversnelling terecht lijken te komen. Ook het feit dat de doelgerichte principes zo dicht bij de fundamenteën van iedere gemeente liggen, en vrij eenvoudig zijn in te passen in de gemeentestructuur, zal bijdragen aan de nog steeds groeiende wereldwijde belangstelling van kerken. Het doel van PD is immers niet primair groei bewerkstelligen, maar om een gemeente gezond te maken naar bijbelse maatstaven! Groei is immers een gevolg van gezondheid!

Meer informatie over de conferentie vindt u op www.doelgerichtleven.nl

Dorcas helpt in overstroomd Roemenië

Hulporganisatie Dorcas heeft

grote hoeveelheden hulpgoederen verzonden naar de door overstromingen getroffen gebieden in Roemenië. Met name naar Bacau, een gebied in Oost-Roemenië dat zwaar is getroffen. Duizenden Roemenen zijn dakloos geworden door het noodweer.

Dorcas-directeur Dirk-Jan Groot bezocht twee weken geleden het gebied Trotus Valay. In dit gebied zijn 240 huizen compleet vernield, circa tachtig huizen voor de helft onbewoonbaar en nog eens 400 à 500 huizen zwaar beschadigd. Dat wil zeggen dat er zo'n 3000 à 4000 mensen getroffen zijn. Dorcas wil in de plaatsen Comanesti, Onesti, Tazlau, Agas en Goiasa de allerarmsten en zwaarst getroffen ondersteunen met noodhulp en wederopbouw. Lokale partner is de Baptistenkerk in de regio Bacau, in het dorp Onesti.

Om de benodigde financiën voor de transporten bij elkaar te krijgen is Dorcas een noodhulpactie begonnen. Giften kunnen worden overgemaakt op giro 222 t.n.v. Dorcas in Andijk, onder vermelding van 'Noodhulp Roemenië'.

Nieuw christelijk jongerenmagazine

Tijdschriftenuitgeverij EB Media en uitgeverij Buijten & Schipperheijn hebben op 10 september jl. een nieuw jongerenmagazine gelanceerd: X|ist in Christ. Doelgroep: christelijke jongeren van 17 tot en met 21 jaar. Het nieuwe magazine wil bijbelgetrouwe jongeren door een mix van informatie en ontspanning toerusten voor hun christen-zijn in de praktijk van de hedendaagse maatschappij. X|ist in Christ (in het Nederlands: 'besta in Christus', waarbij de X tevens het symbool is voor Jezus Christus) wil op radicale, eerlijke, kritische en

diepgravende wijze schrijven over de leefwereld van christenjongeren uit diverse kerkelijke achtergronden en ze bemoedigen en toerusten om discipel van Jezus Christus te worden. Meer informatie: www.xistinchrist.nl

Inhoud

Allerlei	2
Voorwoord	3
Beslan herdenkt z'n doden	4-5
Column over... Aan het hart	5
Hans en Aisha Oosterloo opnieuw uitgezonden	6-7
Jongerennieuws	7
Denkt mijn moeder aan me op mijn verjaardag?	8-9
Tien jaar Zendtijd voor Kerken	10-11

ZvK

Opening nieuwe cursusjaar van het Seminarium 12-13

Y. Postma

Unienieuws 13
Algemene Vergadering 2005 14-15

Foto's voorkant:
S. Lozeman-Tolboom
G. Vernhout
Stichting Dorcas

Foto achterkant:
S. Prost

Emoties

Zo'n 350 bezoekers kwamen af op het symposium dat ter gelegenheid van het 10-jarig jubileum van Zendtijd voor Kerken (ZvK) op woensdag 14 september jl. in Congrescentrum 'De Pijler' te Lelystad werd georganiseerd. Het thema van de dag: 'De emotiemens'. Dr. Stefan Paas hield er een gloedvol betoog over, waarna Ds. Sieds de Jong op Paas' woorden reflecteerde. Ik wil u van harte uitnodigen om de inhoud van beide lezingen tot de uwe te maken. U kunt daarvoor terecht op www.zvk.nl.

De symposiumdag had nog meer te bieden. Henk-Jan Kamsteeg sprak met vuur (emotie...) over de jeugdkerk. Er was muzikale medewerking van de top van de Nederlandse gospelscene (Luca Genta, Frank van Essen, Kees Kraaijenoord e.a.) en er was een verrassend optreden van cabaretgroep 'Voorwaar'. Dat lachen een uitbundige emotie is, werd door iedereen in de zaal ervaren. Maar wat wil je ook als je hoort wat het verschil is tussen een organist en een terrorist: "Met een terrorist valt nog te onderhandelen...". En wat te denken van het volgende over baptisten: "da's nou ook wat met die baptisten. Je hebt de Unie baptisten en de vrije baptisten, maar nu is er sprake van een nieuwe groep baptisten. Daar kunnen alleen lange, blonde vrouwen lid van worden. Dat zijn de zogenaamde 'BABE-tisten'."

De baptisten werden nog meer op de hak genomen. Zo kreeg elk kerkgenootschap een verkeersbord toegewezen. Raadt u al welke aan de baptisten ten deel viel? Die met de auto die vanaf de kade in het water rolt. Helemaal kopje onder.

In deze De Christen nog meer aandacht voor het genoemde jubileum van ZvK en ook voor het thema 'kopje onder', want dat zal terugkeren op de Algemene Vergadering (AV) die we als Uniegemeenschap eind oktober in Hoogezand hopen te beleven. U treft ook het programma voor de AV aan, een programma dat duidelijk maakt dat

baptisten het niet alleen 'kopje onder' doen, maar dat ze ook de geestelijke vernieuwing serieus willen nemen.

Geestelijke vernieuwing kan niet zonder een stuk enthousiasme, een stuk emotie. Dat enthousiasme klinkt door in een interview van Teun van der Leer met Hans en Aisha Oosterloo. Zij pakken hun werk in Sierra Leone weer op en zeggen: "Onze motivatie neemt eerder toe dan af." Gemotiveerd zijn ook de tien nieuwe studenten die welkom geheten werden op de openingsdag van het seminarium. Olof de Vries geeft een sfeerverslag van die dag waarbij de plaats van diaconaat in de gemeente de nodige aandacht kreeg.

Dienst aan de ander is ook iets wat doorklinkt in het sfeerverslag dat Bert Dokter heeft gemaakt van de herdenking van de tragedie te Beslan. Dat kun je haast niet lezen zonder tranen in je ogen te krijgen. Over emotie gesproken... Ook adoptie brengt heel wat emoties met zich mee. Op de themapagina's 8-9 doet Theo de Zwart een poging tot een visie op pastoraal handelen bij adoptie in de gemeente.

Ds. Henk Wieringa

Die Gemeinde

Beslan herdenkt z'n doden

Bert Dokter

Op zaterdag 3 september, om vijf minuten over één, stond het openbare leven in heel Rusland stil. Met een minuut stilte werden de doden herdacht van de Beslan tragedie precies een jaar geleden.

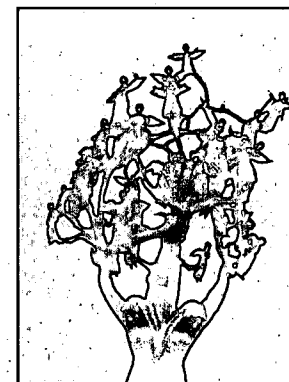
In Vladikavkaz, waar we op uitnodiging van de stadsadministratie de herdenking bijwonen, houdt de vice-burgemeester een korte toespraak. NOMCC en Dorcas worden bedankt voor de hulp die we het afgelopen jaar hebben gegeven aan Beslan. Speciaal wordt genoemd de Bloembollenactie. Ouders en kinderen hebben in een oproep tot vrede bloembollen gepoot zowel in Beslan als in Vladikavkaz. Bloembollen gedoneerd door de veiling van Lisse, als teken dat ook in Nederland Beslan niet vergeten is. Na de toespraak een minuut stilte. Buiten komt het verkeer tot stilstand en hoor je een minuut lang het doordringende geluid van claxons.

De zes omgekomen kinderen Totiev te midden van foto's van de slachtoffers van het gijzelingsdrama.

Begraafplaats

In colonne gaan we op weg naar de begraafplaats. Auto's moeten voor aan de weg worden geparkeerd. De toegangscontrole is streng. Iedereen moet door de metaaldetector. Tegenover de ingang van de begraafplaats hangt een lang rood doek met daarop de foto's en namen van omgekomen kinderen. Duizenden mensen verzamelen zich rond de graven en het monument dat in een wit laken is gewikkeld. Mensen met bloemen en kransen, afvaardigingen van allerlei instanties, organisaties en overheidsorganen staan in lange rijen opgesteld. Hier en daar klinkt gehuil maar de stilte overheerst. Om drie uur begint de ceremonie. Er klinkt een gedicht en dan, met op de achtergrond het tikken

Bij de graven staan familieleden. Ook Sergei Totiev, wat achteraf, alleen, stil en verslagen. Hij zwijgt en ook ik weet niet wat ik zeggen moet. En dat zeg ik dan ook maar. Taimuraz Totiev staat verderop met zijn vrouw Raisa. Ze

Het is vooral de stilte in huis, zegt Raisa, waar ze niet aan kan wennen.

van een klok, worden één voor één de namen voorgelezen van diegenen die zijn omgekomen. Een lange lijst waar geen eind aan lijkt te komen. Veel familienamen worden vaker dan één keer genoemd. De naam Totiev klinkt zesmaal, de naam van twee broers (voorganger en oudste van de plaatselijke Baptistengemeente, red.) die vier en twee kinderen hebben verloren. Na het voorlezen van de namen wordt het doek van het monument getrokken. Moeders met uitgestrekte armen met daarboven kinderen die naar de hemel gaan. Duiven worden losgelaten. Dan worden er bloemen gelegd.

houden zich goed, maar het leed heeft hun gezichten getekend. Raisa is grijs geworden en lijkt tien jaar onder dan de eerste keer toen ik haar ontmoette. Veel heeft ze betekend voor haar burens. En die zeiden tegen haar: 'We zouden jou moeten troosten, jij hebt vier kinderen verloren en wij maar één'. Het is vooral de stilte in huis, zegt Raisa, waar ze niet aan kan wennen.

School Nr.1

Bij de school klinkt het Ave Maria. Ook hier is de bewaking streng. Weer een metaaldetector en documenten worden gecontroleerd. De toegang tot de school zelf is afgesloten, maar

de sporthal is open. Het dak, dat brandend naar beneden is gekomen, is afgedekt met doorzichtig plastic platen. Aan de muur hangen foto's

van de kinderen en ouders die zijn omgekomen. In het midden van de hal liggen bloemen, rode anjers, uitgespreid op de vloer. Langs

Langs de muren zetten mensen weer flessen met water, koekjes en speelgoed.

de muren zetten mensen weer flessen met water, koekjes en speelgoed. Zwijgend schuifelen ze door de hal en staan stil bij foto's van familieleden en bekenden.

Beslan heeft z'n doden herdacht en op maandag 5 september gaan de kinderen van Beslan weer naar school. Maar de feestelijke opening van een eerste schooldag zal hier nooit meer hetzelfde zijn.

Foto's: Stichting Dorcas

Bert Dokter is regiodirecteur van Stichting Dorcas in de voormalige Sovjet-Unie. Met toestemming overgenomen uit Het Dorcasjournaal.

In Beslan is de afgelopen tijd met man en macht gewerkt aan de nieuwbouw van twee scholen. De officiële opening heeft kort geleden plaatsgevonden. Verderop in de stad wordt de laatste hand gelegd aan een speelplaats. En ook op de begraafplaats wordt nog hard gewerkt. Alle graven worden voorzien van marmer en er wordt een nieuw gedenkteken geplaatst. Uiterlijk is alles onder controle. Maar volgens een psycholoog is de situatie niet beter dan een jaar geleden en lijkt Beslan op een grote open psychiatrische inrichting. De problemen in Beslan bevinden zich achter elke deur. Alle financiële en materiële hulp is gewaardeerd, maar heeft niet alle problemen opgelost. Er is nog steeds behoefte aan aandacht en medeleven. De mensen van Beslan hebben iemand nodig aan wie ze hun verhaal kwijt kunnen. Kinderen die die aandacht zo hard nodig hebben, kunnen niet bij hun ouders terecht, want die hebben zelf grote problemen. Mannen in de Kaukasus worden geacht hun problemen zelf op te lossen, maar ze hebben tijdens de gijzeling machteloos moeten toekijken hoe hun vrouwen en kinderen moesten lijden en werden afgemaakt. Moeders geven zichzelf de schuld dat ze hun kinderen naar school hebben laten gaan op die bewuste dag. Er zijn gevallen van echtscheidingen en van zelfmoord. Er heerst gelatenheid en mensen hebben de grootste moeite om de draad weer op te pakken. Giften voor de projecten van Stichting Dorcas in Beslan kunnen worden overgemaakt op giro 222 van Stichting Dorcas te Andijk o.v.v. 'Beslan'. Meer informatie over Beslan vindt u op www.hetdorcasyournaal.nl

Column over...

Aan het hart

S. Prost

Op gezette tijden begeven we ons naar Gods huis. Dat houdt in dat het gaan naar en daar zijn toch iets bijzonders is. We worden ertoe geroepen. Daar is de Here God zelf aanwezig en vindt ontmoeting met Hem en onze medegelovigen plaats. Leren we daar ook niet hoe we als christen in deze wereld dienen te staan? Natuurlijk zijn er meer redenen op te noemen

Men pleegt al tientallen jaren te spreken en te schrijven over het behoud van ons *religieus erfgoed*. Dat betreffen dan monumentale kathedralen, maar ook wat eenvoudiger godshuizen. Daarover verschilt men van mening. Ook op de Open Monumentendag. Priester Antoine Bodar zei vorige week in een discussie daarover: 'Ook een leeg kerkgebouw behoudt haar bezieling'. Televisietheologe Jacobine Geel daarop: 'De godsdienstige invloed van het gebouw verdwijnt wel'. Ze kwamen daar in de St. Petruskerk in Oirschot niet goed uit. Dan denken we terug aan omgehouden altaren, een tabernakel die tempel werd. Waar God zijn Naam aan zou verbinden. Tempels die verwoest zijn. Synagogen die leeg bleven toen Joden weggevoerd werden. En dan nu kerkgebouwen die een *cultuurwaarde* hadden, maar waar een andere bestemming voor moet worden gezocht. Vanwege de secularisatie. En vanwege de functionaliteit.

Dus slopen, herbouwen of herinrichten van zo'n 'heilige plaats'. Neem nou de sloop van synagogen in de Gazastrook. Dat gaat me *aan het hart*. Er zit ook bij ons een emotionele waarde aan verbonden. Denk aan de bijzondere persoonlijke relatie met de Heer. Door het opdragen van een kind, de bekering en doop, de zegen over het huwelijk en het wegdragen van een overleden dierbare. Ik pleit ervoor zo'n gebouw een functie te geven die overeenkomt met de bedoeling waarvoor het gebouwd is. Ondanks dat ons lichaam nu een tempel is van de Heilige Geest. Of ben ik ook een beetje te idealistisch?

Reageren? s.prost@freeler.nl

Hans en Aisha Oosterloo opnieuw uitgezonden 'Onze motivatie neemt eerder toe dan af'

Teun van der Leer

Het is 25 jaar geleden dat Hans Oosterloo voor het eerst – toen als vrijwilliger voor negen maanden – naar Sierra Leone vertrok. Hij verloor er zijn hart; aan het land, aan de gemeenten daar en bovenal aan Aisha, zijn vrouw. Zondag 28 augustus werden zij na hun verlofperiode opnieuw uitgezonden.

Ze lijken gemotiveerder dan ooit. Ondanks de verwoestende burgeroorlog die het land eind vorige eeuw teisterde en die zoveel leed veroorzaakte, groeien de gemeenten van Sierra Leone en wordt de wederopbouw voortvarend aangepakt. Hans en Aisha dragen er graag hun steentje(s!) aan bij: 'Onze motivatie neemt eerder toe dan af. Er is nog zoveel te doen'.

Straks Nederland voorbij?

De Baptist Convention of Sierra Leone (BCSL), gesticht in 1974, bestaat momenteel uit zo'n 70 gemeenten en ruim 10.000 leden. In 2004 werden er 662 mensen gedoopt. Het zou Hans niet verbazen als het aantal baptisten in Sierra Leone (slechts 5 miljoen inwoners!) over enkele jaren dat in Nederland voorbijstreeft. De gemeenten liggen verspreid over het hele land, maar de grootste concentratie is in het Noorden en in de hoofdstad Freetown.

Hans

Hans werkt als vertegenwoordiger van de European Baptist Mission (EBM) met en voor de BCSL in tal van functies op administratief en financieel terrein, maar is ook volop betrokken bij evangelisatie

en gemeenteopbouw. Vooral de kleine gemeenten hebben zijn hart. Tweemaal per maand trekt hij erop uit om in zo'n gemeente te preken. Hij is lid van het dagelijks bestuur van de Unie en voorzitter van de afdeling voor zending, evangelisatie en gemeenteopbouw. Verder is hij ondermeer penningmeester van *The Evangelical College of Theology*, het seminarium dat de BCSL samen met een aantal andere evangelische kerken beheert en administrateur van het (weer heropende!) oogziekenhuis in Lunsar. Binnen zijn eigen gemeente in Calaba Town is hij ouderling en maakt hij deel uit van het evangelisatieteam te Newton (25km buiten Freetown). Verder bestaat een belangrijk deel van zijn werk in het coördineren van

de projecten die via de EBM lopen, vanaf de projectbeschrijving tot en met de uitvoering.

Aisha

Aisha is lid van het bestuur van het vrouwenwerk van de Unie en daarin de contactpersoon tussen EBM en BCSL. Jaarlijks organiseren de bestuursleden samen de grote AV van de vrouwen, alsmede een aantal 'seminaries' (trainingsdagen). Ook bezoeken ze afdelingen in het binnenland en hebben ze de supervisie over een aantal vrouwenopleidingscentra, waar vrouwen een vak kunnen leren. Daarnaast is zij coördinator van de volwasseneducatie binnen het landelijke vrouwenwerk. Zelf geeft ze ook les aan groepen van 25-30

vrouwen, die in twee tot drie jaar leren lezen en schrijven, wat voor hun functioneren in de maatschappij van onschatbare waarde is. Tachtig(!) procent van de bevolking van Sierra Leone is nog altijd analfabeet en dat is één van de oorzaken van de enorme werkloosheid. Uit deze contacten is vanzelf een andere taak voor Aisha voortgekomen, die ook veel van haar tijd vraagt, namelijk het 'counselen' van vrouwen met huwelijksproblemen en het bezoeken van vrouwen en gezinnen in moeilijkheden. Ook coördineert Aisha de uitdeling van goederen onder armen en vluchtelingen en verdeelt ze de ons bekende bananendozen (zie bericht in kader!).

De compound

Dit laatste gebeurt vanaf de compound 'King Tom' waar Hans en Aisha wonen, samen met een tweetal echtparen die voor de BCSL werken en enkele vrijwilligers uit Europa. Voor die laatsten – die voor perioden van 3-12 maanden langskomen – coördineren zij het werk en fungeren ze als mentor. Hans regelt daar ook de aanschaf en opslag van allerlei materialen als auto-onderdelen, gasflessen en benzine en ontvangt regelmatig voorgangers voor pastorale gesprekken. Tevens coacht hij een groep jonge leiders van het landelijke jeugdwerk. Aisha kookt de dagelijkse maaltijden voor 10 of meer personen en ontvangt en verzorgt de gasten en de vele bezoekers.

Trots en genade

Wie dit allemaal leest, mag terecht trots zijn op het feit dat wij als Unie dit werk en deze toegewijde werkers mogen steunen. Maar je beseft ook direct hoezeer Hans en Aisha Gods kracht en genade nodig hebben. In de uitzendingdienst van 28 augustus in hun Nederlandse thuisgemeente Arnhem-Zuid, preekte ds. Wijnand van Berkel over 2 Timoteüs 2:1-4 en benadrukte het 'bekrachtigd worden in de genade'. Met andere woorden: we mogen sterk worden in het *ontvangen* van Gods kracht en gaven. Samen hebben we in die dienst gebeden dat de Here God hen weer vruchtbaar wil maken, maar ook innerlijk steeds weer wil vullen met vreugde en volharding.

Pas op voor welvaart!

Indrukwekkend was de wijze waarop Hans in deze dienst ons waarschuwde voor onze welvaart. Als iemand die werkt en leeft in één van de armste landen van de wereld, is het altijd weer een verbijsterende ervaring om onze overvloed te zien én onze ontevredenheid waar te nemen. Het

was hem opgevallen hoe er in de pers weer volop gediscussieerd wordt over herstel van de koopkracht en het al dan niet inleveren van één, twee of drie procent van ons loon. Bewogen riep hij de gemeenteleden op om 'genoeg ook genoeg te laten zijn' en met minder tevreden te zijn, 'zodat u méér weg kunt geven'. Het blijft goed om daarbij bepaald te worden!

Inzamellijst goederen voor de zending

(met name voor het werk van Hans en Aisha Oosterloo)

Al vele jaren worden in tal van gemeenten door vrijwilligers, zendingswerkgroepen en zusterhulpafdelingen goederen ingezameld voor het zendingswerk in Afrika. Dat is geweldig! Hieronder treft u een in overleg met Hans en Aisha geactualiseerde lijst met spullen die nog nodig zijn. Sommige materialen die inmiddels in het land zelf goedkope te krijgen zijn of die overbodig zijn geworden, zijn er nu afgehaald. Onderstaande goederen zijn vanwege de betere kwaliteit hier en/of de beperkte beschikbaarheid daar, nog altijd het geld en de moeite van het verschepen waard.

U wordt verzocht de goederen in bananendozen te verpakken (zodat er gewerkt kan worden met één maat dozen). Kosten voor verzenden van de dozen is niet gering, zodat voor het inleveren van de dozen minimaal € 16,00 wordt gevraagd.

Het gaat om de volgende goederen:

- zomerkleding voor alle leeftijden, *met name voor kinderen in de leeftijd van 6-16 jaar en bij voorkeur katoen/viscose*
- schoenen
- lakens, zowel wit als gekleurd (maar niet meer gescheurd als verbandmateriaal!)
- handdoeken
- zeep, tandenborstels en tandpasta
- schoolmaterialen als schriften, pennen, potloden, krijt, markers, kleurpotloden en viltstiften
- speelgoed: poppen, autootjes, lego, kleurboeken e.d. (*geén knuffels!*)
- (klap)stoelen voor kerken en scholen
- muziekinstrumenten, m.n. gitaar en keyboard
- * vloerbedekking (linoleum)

Jongerennieuws

JAV|day

Zondag 9 oktober 2005
Leeuwarden

Hierbij willen we jou van harte uitnodigen voor de Jongeren Algemene Vergadering!

Het programma:

09.30 uur:

Aanvang bij de Parkkerk, Jan van Scorelstraat 76, Leeuwarden

10.00 uur:

Interactieve dienst met muziek, thema 'Amazing Grace', leiding: Harry Nobbe

11.15 uur:

Koffie drinken met gastgemeente

12.00 uur:

Lunch

13.30 uur:

Presentatie en bespreken van 'gezond verstand plan' (jeugdraad)

15.30 uur:

Ontmoeting, gezelligheid en ontspanning

17.00 uur:

Afsluiting met een hapje eten

Aanmelding voor de 'JAV|day' kan geschieden door een email te sturen naar: jav-day@hotmail.com o.v.v. naam, jeugdgroep en gemeente. Dit graag voor 1 oktober a.s.

De kosten voor de 'JAV|day' bedragen € 5,- per persoon, betaling kan gebeuren op 9 oktober. Het programmaboekje is vanaf 1 oktober te downloaden vanaf de website www.nbjb.nl. De programmaboekjes worden tevens op 9 oktober uitgedeeld.

Najaarsvolleybaltoernooi 2005

Op 22 oktober a.s. organiseren we weer een volleybaltoernooi. Net als de vorige keer in sporthal 'De Hullen' te Roden. Ook hier willen we een leuke, gezellige dag van maken.

Opgave kan in drie poules nl: Tussenjeugd, Oudere jeugd en Gemeenteteams (aan die laatste is alleen een minimumleeftijd van 12 jaar verbonden).

Meer info via nbjbgewestgroningen@hotmail.com of 06-41740378 (Theresa Pots). Aanmelden alleen via e-mail!

“**W**e kennen elkaar van de oudere jeugd. Mijn man en ik komen uit de toenmalige Nederlandse Hervormde Kerk, maar gingen vanwege gezamenlijke vrienden vaak naar de oudere jeugd van de Baptistengemeente. Toen duidelijk werd dat wij gingen trouwen, hebben we besloten om Baptist te worden, vanwege de warme sfeer en omdat de gemeente erg kindvriendelijk was. We zijn jong getrouwd en wilden graag kinderen. Na een drietal jaren, toen onze leeftijdsgenoten kinderen kregen, ontvingen we regelmatig een geboortekaartje. Op kraamvisite kregen we vaak opmerkingen te horen van ‘En nu jullie nog...hè?’ Maar na een aantal jaren, en na (aanvullend) gynaecologisch onderzoek in het ziekenhuis, bleek dat we (helaas!) op natuurlijke wijze geen kinderen konden krijgen. Die mededeling, we weten het nog als de dag van gisteren, konden we (bijna) niet verwerken. We belandden hierdoor in een enorme huwelijks crisis. Eén van de twee was de oorzaak van het geen kinderen kunnen krijgen. Waarom...?! Hoezo ‘gaat heen en gij zult de aarde bevolken...’. De pastorale zorg vanuit de Baptistengemeente bestond in die tijd uit gesprekken met de dominee en de (wijk)ouderling, vanwege enerzijds onze huwelijks crisis en anderzijds de vragen die bij ons opkwamen rondom de medische onderzoeken en behandelingen die we toen (nog) aan het afronden waren. Medisch gezien konden we nog verder gaan. Maar of het ethisch verantwoord was, wisten mijn man en ik ook niet. De pastorale contacten waren in die paar jaren intensief. Toen we de dominee en de (wijk)ouderling vertelden van onze voorgenomen plannen om een kindje te adopteren, waren ze niet verbaasd. Natuurlijk, zo werd ons verteld, was deze weg geoorloofd...”

Rondom de beslissing

In deze casus zien we dat het eerste pastorale contact met de gemeente is gelegd rondom een huwelijks crisis voortkomend vanuit een kinderwens. Ongewilde kinderloosheid is voor veel echtparen een groot probleem. De kinderwens blijft on vervuld. Een belangrijke vraag die opkomt is: tot hoe ver kunnen we gaan op de medische weg met allerlei onderzoeken en behandelingen en is het dan uit een zorgethisch perspectief enerzijds en anderzijds vanuit een christelijk perspectief nog wel verantwoord? Er is contact gezocht met de dominee en de (wijk)ouderling voor pastorale begeleiding. Er zijn gesprekken geweest en er is mee geleefd. Dan kan

er ruimte ontstaan om hulp te verlenen bij verwerking en gemis, maar ook bij het afwegen van alternatieven van gezinsvorming, zoals adoptie.

Maar adoptie mag mijns inziens geen al te haastige beslissing zijn. Geen beslissing om mee te tellen in de maatschappij en in de gemeente. De vraag blijft mijns inziens altijd wat het motief is om te adopteren. Omdat je zo ontzettend graag kinderen wilt? Omdat je de wereld wilt verbeteren? Omdat kinderen in een huwelijk er gewoon bij horen? Omdat je een kindje die elders niet gewenst is een kans wil geven op een goed leven?

Motieven tot adoptie

Professor dr. W.H. Velema geeft in zijn *Ethische aspecten bij adoptie* aan dat er voornamelijk twee motieven zijn die een rol spelen om tot adoptie over te gaan, namelijk: behoeftebevrediging en barmhartigheid.

Met behoeftebevrediging geeft Velema aan dat het echtpaar een leegte voelt in het huwelijk en dat men behoefte heeft deze leegte op te vullen. De nadruk ligt dan bij het kinderloze echtpaar op bevrediging van behoeften en verlangens van het echtpaar zelf (de zgn. intern-gerichten).

Het andere motief is barmhartigheid. Barmhartigheid is bewogenheid met het kind, dat men als een eigen kind wil aanvaarden. Een meisje of jongetje dat men (in principe) niet zelf uitkiest, maar dat wordt toegewezen (de zgn. extern-gerichten). Men lijkt vooral idealistische motieven te hebben en het echtpaar is vooral gericht op het belang en het welzijn van het kind.

Uit (wetenschappelijk) onderzoek blijkt dat er maar weinig ouders zijn die alleen uit het barmhartigheid-

**Denkt mijn moeder
op mijn verjaardag
Adoptie in de geboortegemeente
een poging tot een visie op**

Theo de Zwart

motief handelen. Meestal gaat het hier om echtparen die al één of meer eigen kinderen hebben en daarnaast nog een kindje adopteren. Of om echtparen die er bewust voor kiezen geen eigen kinderen proberen te krijgen, maar te adopteren met meestal als reden ‘er zijn zoveel

Zo welkom

Zo gewenst

Dit kindje met een onuitwisbaar verleden

Dit kindje geen bloed van ons bloed

Maar van dezelfde Vader

kinderen op de wereld die hulp nodig hebben, als we er daar een paar van kunnen helpen, waarom dan eigen kinderen krijgen’.

Adoptie – aannemen als kind

Adoptie is afgeleid van het Latijnse werkwoord *adoptare* en betekent: aannemen als kind. Adoptie komt al heel vroeg in de geschiedenis voor. Lang voordat Abraham uit Ur naar Kanaän ging (vgl. Genesis 12), waren er in Mesopotamië al wetten voor de regeling van adoptie (bijvoorbeeld de *Codex van Hammurabi* uit het Babylonische leven). Uit documenten blijkt dat adoptie vaak voorkwam, meestal om bij kinderloosheid te zorgen voor ‘kunstmatig nageslacht’.

De Bijbel en adoptie

In de Mozaïsche wetgeving wordt niet gesproken over adoptiemogelijkheden. Er zijn in het Oude

eder aan me
aardag?

gemeente
pastoraal handelen

3. Duzeman-Talboom

dat ze zijn afgestaan, vraagt ook om pastoraat vanuit de gemeente. Daarnaast hebben deze kinderen vaak een vervelende start, soms met traumatische ervaringen tot gevolg, meegemaakt.

Het lijkt soms zo mooi om vanuit een bepaalde vorm van idealisme en enthousiasme met een adoptieavontuur te beginnen en een jongetje of meisje dat om (een) bepaalde reden(en) niet 'gewenst' is, hier in Nederland een (levens)kans te geven. Of schattig als je een blanke man met een Afrikaans jongetje ziet spelen met een voetbal of een blonde vrouw met een klein Chinees meisje in een winkelwagen ziet rijden. Maar zoals steeds meer bekend wordt, hebben veel adoptiekinderen het moeilijk op hun reis naar volwassenheid. De naïeve barmhartigheid ('als we het maar genoeg liefde geven, komt het wel goed') waarmee christenen vaak een adoptiekindje in hun gezin met eigen kinderen opnamen, is achterhaald. Ook adoptiekinderen uit een warm liefdevol christelijk gezin lopen tegen problemen aan. Preventief pastoraat vanuit de gemeente kan een grote hulp zijn, zowel voor het kind (met name in de puberteit) als voor de ouders.

Vaak zien we dat pastorale hulp aan de ouders stopt op het moment dat het adoptiekindje is gearriveerd. Alsof men denkt: 'het probleem kinderloosheid is opgelost'. Maar zet de komst van een biologische baby het leven van de ouders al flink op zijn kop, bij de komst van een adoptiekindje is dit helemaal het geval. Zeker als het kind geen baby meer is. Vanuit het niets en pas na vele (verplichte) procedures en hard sparen om de benodigde financiën bijeen te krijgen, heb je opeens, en dan ook nog in een ver land of op Schiphol, een kind(je) in je armen.

Jouw kind, maar een kind met een geschiedenis, een kind die andere mensen is gewend en andere leef- en eetgewoonten in het geboorteland. Een kind waar je zo lang, zo vurig naar hebt uitgezien, dat je moet oppassen dat je verwachtingen van het leven met een kind niet te hooggespannen zijn. Ook niet van jezelf als ouder. Immers adoptieouders hebben in de trainingen geleerd om te letten op diverse problemen (bijvoorbeeld hechtingsproblemen) die aan het licht kunnen komen. Er zullen allerlei vragen leven. Grote als: Hecht het wel? Kleine als: Eet het goed, of moeten we toch maar elke dag rijst in plaats van aardappelen koken?

In tegenstelling tot sommige auteurs ben ik van mening dat in de meeste gevallen er niet over adoptie wordt nagedacht als de verwerking van de ongewilde kinderloosheid gedeeltelijk of al helemaal achter de rug is. Juist een adoptieprocedure kan het verwerken van de kinderloosheid uitstellen. De dominee en de (wijk)ouderling moeten mijns ziens, uitgaande van de casus, ook tijdens de adoptieprocedure en wanneer het adoptiekind(je) er is aandacht en empathie hebben voor gevoelens met betrekking tot het niet hebben van eigen biologische kinderen.

Adoptie is geen oplossing voor ongewilde kinderloosheid. Het vraagt veel van ouders, die zich misschien zelf ook wel heel hoge eisen opleggen. Adoptiekinderen worden wel de meest gewilde kinderen genoemd, maar het zijn kinderen met een verleden, die in hun leven klaar zullen moeten zien te komen met het feit dat ze ooit zijn afgestaan. Die weg gaan ze, samen met hun adoptieouders, met vallen (de één meer dan de ander) en opstaan. Binnen het pastoraat zal steeds oog moeten zijn voor het feit dat de weg van adoptie lang en enerverend is.

Geraadpleegde literatuur

- Bastiaanse-Kuijpers, *Adoptie duurt een leven lang*, 1999.
- Dorp-Stolk, P.P. van & Visser, W., *Adoptie. Een christelijke handreiking bij beslissing, procedure en opvoeding*, 1993.
- Dorp, W.G. van, Terlouw, L., *Kinderloosheid*, 1997. Vgl. ook het artikel 'Kinderloos ben je samen, ook al beleef je het verschillend'. In: *Nederlands Dagblad*, 25 maart, 2000.
- Hoksbergen, René, Walenkamp, Hans, *Adoptie: een levenslang dilemma*, 2000.
- Noorderijk, M., *Een kind om lief te hebben. Adoptie en de christelijke gemeente*, 2001.
- Vermeulen, H.C. (Red.), *Liefdevol oog en open oor (Handboek pastoraat in de christelijke gemeente)*, 1999.
- Velema, W.H., *Ethische aspecten bij adoptie* (lezing), 1993.
- Wolvers, G., 'Weg van adoptie is lang en enerverend, maar ook verrijkend. Een eigen kind van een ander'. In: *Reformatisch Dagblad*, 22 december 2000, pagina 20.

Ds. Th.A.R. de Zwart werkt als Geestelijk Verzorger in een algemeen ziekenhuis en in de ouderenzorg. Hij is zelf op 8-jarige leeftijd door een Nederlands echtpaar geadopteerd vanuit een kindertehuis in Suriname.

Testament geen regels en wetten over adoptie te vinden. Ook vinden we geen verbod op adoptie. Er zijn wel enkele situaties die sterk aan adoptie doen denken. Neem bijvoorbeeld het verhaal van Mozes' geboorte en opvoeding in Exodus 2:1-10. Een ander voorbeeld is Esther. Mordechai heeft haar tot dochter aangenomen (Esther 2:7,15). Wat Mordechai deed komt in elk geval praktisch neer op adoptie, hoewel ze overigens wel familie van elkaar waren. Het aannemen en verzorgen van een (pleeg)kind was in ieder geval niet onbekend. Het meest voorkomende motief in die tijd was om de vader te verzekeren van erfgenamen en opvolgers.

In het Nieuwe Testament wordt een Grieks woord voor adoptie gebruikt dat letterlijk vertaald wordt met 'stellen tot zonen/kinderen'. Het is in die tijd een bekende term voor adoptie, maar geeft ook de (theologische) relatie aan, die er door Jezus Christus mag zijn tussen God en de gelovigen.

Pastoraat en adoptie

'Denkt mijn biologische moeder aan mij op mijn verjaardag?' en 'Zou ze nog benieuwd zijn hoe het met mij gaat?' Als je geadopteerde kinderen in de gemeente hebt, kun je dit soort vragen (soms) krijgen en verwachten ze ook een (eerlijk) antwoord. Omgaan met adoptiekinderen die moeten leren leven met het feit

'Laat zien wat er in de kerk gebeurt!'

Tien jaar Zendtijd voor Kerken

Stichting Zendtijd voor Kerken (ZvK) is jarig. Dit jaar verzorgt de omroep – nadat eerder werd samengewerkt binnen de Interkerkelijke Omroep Nederland (IKON) – reeds tien jaar zelfstandig uitzendingen van protestants-christelijke kerkdiensten op radio en televisie. En dat mag gerust als een mijlpaal worden beschouwd.

Van alle landen in de wereld is het uniek dat in Nederland door de overheid voor zogeheten religieuze hoofdstromingen zendtijd én geld wordt gereserveerd voor het uitdragen van hun boodschap op de nationale radio en televisie. Dit gebeurt overigens al sinds 1945. In dat veld, waarin zich onder meer boeddhisten, humanisten, rooms-katholieken en moslims bevinden, neemt ZvK inmiddels tien jaar lang een eigen plek in.

ZvK wordt in de praktijk nog wel eens verward met de IKON, die ook geregeld op zondagmorgen op televisie uitzendt. “We hebben wat met de IKON, maar ook weer niet”, legt directeur Leendert de Jong uit. ZvK werd in oktober 1994 namelijk juist opgericht om, aanvullend op de IKON, onder eigen naam en met een eigen koers te opereren, ook omdat een aantal kerkgenootschappen niet altijd even gelukkig was met de wijze waarop de IKON toen inhoud en vorm gaf aan de christelijke boodschap. En dus sloegen de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Nederlands Gereformeerde Kerken en de Unie van Baptisten Gemeenten in Nederland de handen ineen om het fundament voor ZvK te leggen en vanaf 1995 eigen uitzendingen te verzorgen. Later voegden zich daar nog het

Landelijk Platform van de Pinksteren Volle Evangeliegemeenten en een aantal zelfstandige evangelische gemeenten bij. Deze laatste worden vertegenwoordigd door de Evangelische Alliantie. Het Landelijk Platform en de EA vormen samen de ZEG, de Zendtijd Evangelische Gemeenten. Daarmee vertegenwoordigt ZvK vandaag de dag bijna een half miljoen mensen. Een Raad van Toezicht en Advies houdt in de gaten hoe de middelen gebruikt worden en elke lidkerk zelf bekijkt wat er namens de kerken op de buis komt.

In vergelijking met de IKON, die voor negen kerkgenootschappen programma's maakt, vormt de ZvK-achterban een bescheiden aantal. IKON mag namelijk zo'n 2,6 miljoen leden tot haar achterban rekenen. Toch staat ZvK niet geheel los van de IKON, hoewel de relatie veel meer op praktische leest (bijvoorbeeld in het delen van faciliteiten) geschoeid is, dan in samenwerking voor het maken van programma's, aldus De Jong. “Om efficiënt te werken en voor het Commissariaat voor de Media helder te maken dat wij samen het protestants-christelijke stroming vertegenwoordigen, werken we op plezierige en zinvolle wijze samen in de Stichting Verzorging Kerkelijke Zendtijd (VKZ). Maar we hebben als ZvK gewoon een eigen budget en boekhouding. En met zestien uur televisie per jaar zijn wij nog niet eens de kleinste omroep van Hilversum, hoor!”

De Jong beschouwt het uitzenden van een kerkdienst als een middel om ‘rechtstreeks het Woord van God’ in de huiskamers te brengen. “Het is de plek waar God Zijn Huis openstelt, waar het draait om de ontmoeting

tussen zijn gemeente en Hem. Dat is heel puur.”

Tv-producer Gerrit Bril wijst erop dat nadrukkelijk aansluiting wordt gezocht bij het medium. “Je komt nog altijd kerken tegen waar een beetje een angst heerst voor een opname. Dat men het gevoel heeft dat de hele kerkdienst wordt aangepast. Terwijl het erom gaat dat je voor televisie sterk communicerende middelen gebruikt. Televisie is dan een uniek middel om het Evangelie door te geven.”

“We hebben zendtijd gekregen om een kerkelijk programma te maken”, zegt De Jong. “Als je dit zorgvuldig doet, maak je meteen iets wat andere omroepen niet doen. Dit is precies waar de publieke omroep voor staat. Wij willen dicht bij onze missie blijven: *het verkondigen van het Evangelie van de gekruisigde en opgestane Heer Jezus Christus aan luisteraars en kijkers die, om welke reden dan ook, de kerk niet (meer) bezoeken en aan hen die geen relatie met de kerk en het Evangelie (meer) hebben*. Het is onze uitdaging te laten zien dat vandaag de dag mensen op een heel eigentijdse manier samenkomen. Naar de kerk gaan hoort bij het publieke leven, laat het maar zien!”

Bril: “Interessant is dat wij overal ongevraagd en anoniem binnen kunnen komen via de tv. Zo is het eens voorgekomen dat iemand door een uitzending na jaren ineens met zijn buurman in gesprek kwam over de kerk. Of dat mensen die al heel lang op tweehonderd meter van een kerk woonden, nieuwsgierig de televisiedienst die daar opgenomen werd, eens bekeken en 's avonds

besloten de dienst in diezelfde kerk bij te wonen. En die intussen meelevende gemeenteleden zijn geworden!" Bril wijst erop dat televisie ook troost kan bieden in geval van ingrijpende gebeurtenissen. Na de ramp van 11 september in het World Trade Center, maakte ZvK een speciale aflevering, zo ook na de tsunami-ramp in Azië. "Je geeft dan geen pasklare antwoorden, maar door in te spelen op de actualiteit kun je met een stuk bemoediging mensen raken."

Het gemiddelde aantal kijkers van een tv-dienst is 95.000, maar uitschieters naar boven en beneden komt natuurlijk ook voor. Via de radio horen zo'n 40.000 luisteraars geregeld een dienst. Van de kijkers en luisteraars is gemiddeld tien procent niet-kerkelijk. ZvK zendt op jaarbasis twintig kerkdiensten op televisie uit via Nederland 1 vanaf 11.00 uur. Op de radio ligt de frequentie hoger, daar is bijna elke week via 747AM vanaf

en werken. Nu sturen we bijvoorbeeld nog video's op naar Brazilië, maar ze kunnen straks meer en meer via het internet meemaken", aldus De Jong, die de dienstverlening via internet als een aanvulling beschouwt en geen vervanging van de huidige werkwijze. "Bij die werkwijze, uitzenden via het open kanaal, pak je ook de kijker of luisteraar die toevallig even inschakelt."

Met internetproviders worden op dit moment gesprekken gevoerd over het nog beter stroomlijnen van de dienstverlening van ZvK en ook andere organisaties, via internet. Daarnaast is ZvK in gesprek met de Evangelische Alliantie en de Christelijke Hogeschool Ede om te bezien hoe het fenomeen 'kerk' en alles wat daarbij komt kijken, nog meer kan worden uitgediept. Er wordt bijvoorbeeld al samengewerkt aan een speciale website waar belangstellenden informatie kunnen krijgen over werk in de kerk, waaronder het voorbereiden van diensten en het opstellen van draaiboeken.

Het werk van ZvK kan echter nog efficiënter worden benut, vindt De Jong. Een voorbeeld van hoe ZvK kerken kan helpen, gebeurde recent in een jeugddienst in een kerk in Barneveld. Daar gebruikte de organisatie een clipje dat een paar weken eerder was uitgezonden in een

ZvK-dienst. Waarna prompt een bezoeker van die jeugddienst zich bij ZvK meldde met het verzoek of hij het filmpje ook weer in zijn kerk mocht gebruiken. "We zijn er echt ook in dat opzicht voor kerken om hen te helpen in dit soort zaken", benadrukt De Jong. "We kunnen ook adviseren als een kerk bijvoorbeeld zijn eigen diensten wekelijks wil vastleggen. Laat de gedachte maar ontstaan dat je voor zaken met of rond een kerkdienst bij ZvK moet zijn!"

Waar staat Zendtijd voor Kerken over tien jaar? Producer Bril verwacht dat er dan nog steeds kerkdiensten op de buis te zien zullen zijn. "In heel Europa zijn er zondags kerkdiensten te volgen, dat hoort nu eenmaal bij de zondag. Ook op televisie. Mensen gaan misschien wel steeds minder naar de kerk, maar tegelijkertijd

zie je een verlangen naar religie, geloofsbeleving."

Volgens Bril staat Hilversum aan de vooravond van een grote verandering door de introductie van de zogeheten themakanalen, die beschikbaar komen via digitale kanalen. "Je krijgt dan televisie op afroep. Kijken wanneer jij wilt en wat je wilt, je kunt dan zelf kiezen. Maar ik blijf er bij dat er grote behoefte blijft aan een directe woordverklaring zoals ZvK dat nu brengt. Alleen zullen we meer moeten promoten dat we er zijn, want als je op een themakanaal zit, zul je de toevallige zapper vaker missen."

De Jong wijst erop dat de omroep al enkele jaren bekijkt hoe de uitzendingen nog meer afgestemd kunnen worden op specifieke groepen binnen het totale publiek. "Ongeveer tien procent van de kijkers naar ZvK-diensten is niet-kerkelijk, dat is best een grote groep. Tegelijk weet je dat zulke mensen, en onder hen ook de zogeheten 'seekers', niet zoveel met kerkdiensten-op-zondagmorgen hebben. Dat is de reden waarom we kijken of we ook voor hen bijvoorbeeld doordeweeks korte programma's kunnen brengen; daarmee richt je je specifiek op die groep."

Per 1 september dit jaar heeft ZvK opnieuw zendtijd toegewezen gekregen voor een periode van drie jaar. Het aantal uren dat het Commissariaat voor de Media aan IKON en ZvK heeft toegewezen, zal in de komende drie jaar bij tv geleidelijk worden teruggebracht van 130 naar 94, hetgeen niet zonder slag of stoot verlopen is, omdat het er aanvankelijk op leek dat ZvK nog veel meer gekort zou worden. Ook tegen de huidige toewijzing zullen IKON en ZvK bezwaar maken. "Op de radio-uren verliezen we gelukkig minder", aldus De Jong.

Een feestelijk symposium op woensdag 14 september in Lelystad zette de bereikte mijlpaal van tien jaar ZvK luister bij. Tijdens de bijeenkomst werd een beeld geschetst van 'de Nederlandse mens anno 2005' als 'emotiemens' en daaraan gekoppeld de vraag wat dit betekent voor het mediawerk.

Foto's: ZvK

Samengesteld door Janna de Zwart uit een aantal artikelen die Hans-Lucas Zuurman in opdracht van ZvK schreef naar aanleiding van het 10-jarig bestaan.

17.00 uur een dienst te volgen. Welke diensten er zijn, is te zien op internet via www.zvk.nl, de omroepgids of door te bellen met 035-6727300.

Naast radio en televisie streeft ZvK er naar om ook steeds meer via meer nieuwe media als internet het Evangelie te verspreiden. "Sinds dit jaar zijn alle diensten online beschikbaar via internet", zegt De Jong.

"Jaarlijks hebben wij zo'n vijfduizend klantencontacten, mensen die een band of cassette bestellen, maar ook nazorg willen. Je ziet nu dat het aantal bestellingen van cassettes of cd's iets terugloopt omdat steeds meer diensten via onze website zijn te beluisteren en te bekijken. Dat is natuurlijk ook ontzettend fijn voor mensen die in het buitenland wonen

Opening nieuwe cursusjaar van het Seminarium

**Diaconaat:
een nieuwe
uitdaging voor
de gemeente**

Olof de Vries

De opening van het cursusjaar 2005/2006: een zeventigtal betrokken mensen bijeen in het kerkgebouw van de Baptistengemeente te Apeldoorn voor kennismaking met nieuwe studenten, afscheid van de rector, zingen, bidden en een openingscollege over de diaconale taak van de gemeente.

Diaconaat

De scheidend rector, dr. René Erwich en dr. ir. John Sussenbach, lid van de Unieraad en portefeuillehouder van het taakveld 'Zending en Diaconaat', verzorgden samen het openingscollege. Onderstaand een samenvatting van hun inleidingen en de daarop volgende discussie met de zaal.

René Erwich stelde dat diaconaat begint met de moed om een mens in nood te zien. Onze eerste reactie is ons gezicht af te wenden en door te lopen. Uit de zaal kwam het verhaal van een gemeente die diaconale verantwoordelijkheid voor een prostitutiewijk aanvaardde toen gemeenteleden die daar evangelisatieliteratuur verspreidden, de 'huizen' binnengingen en prostituees persoonlijk leerden kennen. Diaconaat vraagt ook de moed jezelf te zien zoals je bent in relatie tot een mens in nood. John Sussenbach vertelde hoe hij als rijke westerling in Kameroen op bezoek bij een arme boer als aandenken een kolf gierst meekreeg. Diens zaaigoed voor de oogst van volgend jaar! Daar gingen hem de ogen open voor wie hij zelf in die ontmoeting was en ontving hij een impuls tot diaconaat.

Op de agenda van veel baptistengemeenten staat gemeenteopbouw hoog

genoteerd. Erwich constateert dat in veel gemeenteopbouw programma's het diaconaat geen integraal onderdeel van het gemeenteopbouw proces vormt. Het fungeert als een soort sluitpost van praktische activiteiten. Het 'geestelijke' en het 'praktische', het innerlijk en het uiterlijk, Woord en Daad horen echter onlosmakelijk bij elkaar. Het gaat God om de gehele mens. Jezus verkondigde het evangelie en genas mensen en gaf hen te eten. Erwich bepleitte een opname van het diaconaat in gemeenteopbouwwerk. Zoals Jezus lijfelijk en praktisch helpend onder mensen in nood present was, zo dient ook de gemeente heel radicaal in de samenleving present te zijn. En zo'n presentie doet de gemeente zelf groeien in wie zij is. De praktische inzet voor mensen in nood zal een gemeente zelf geestelijk revitaliseren.

In de Nederlandsesamenleving nemen

de kansen voor diaconale presentie van de gemeente van Jezus Christus toe. De verzorgingsstaat ondergaat een afslankingskuur. Tegelijk doet de overheid een oproep op particulier initiatief tot hulpverlening. In juli 2006 treedt de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking waarmee het particuliere organisaties mogelijk wordt gemaakt om met overheidsgelden maatschappelijke dienstverlening aan te bieden. Sussenbach wees uitvoerig op de mogelijkheden tot diaconaat die er juist nu voor de christelijke gemeente liggen. Als voorbeeld noemde hij de Baptistengemeente Utrecht 'De Rank', die één van de partijen is in de bouw van een multifunctioneel gebouw. De gemeente krijgt haar eigen kerkzaal en andere ruimten in een gebouw waarin o.a. ook kinderopvang en seniorenzorg wordt aangeboden in een probleemwijk. Zo heeft de gemeente straks een heel natuurlijk

Br. Brongers (links) bedankt br. Erwich, die afscheid nam als rector van het Seminarium.

uitgangspositie voor diaconale presentie in die wijk.

Als lid van de Unieraad benadrukte Sussenbach dat diaconaat begint in eigen gemeente en in de gemeenschap van gemeenten binnen de Unie. Er zijn grote, bloeiende, groeiende gemeenten en gemeenten die al jaren vechten om het hoofd boven het water te houden. Op de komende Algemene Vergadering zal een solidariteitsplan worden gepresenteerd om sterke gemeenten te bewegen gemeenten in nood te adopteren. Zij kunnen met hun gaven, talenten, ervaringen en middelen er aan bijdragen dat noodlijdende gemeenten vitale gemeenten worden.

Wie de tekst van het openingscollege zelf wil lezen, kan een gedrukt exemplaar bij 'De Vinkenhof' aanvragen of de website van het Seminarium www.baptistenseminarium.nl bezoeken.

Afscheid van dr. René Erwich

Na drie jaar nam Erwich afscheid als rector en docent Praktische Theologie, om als onderwijsdirecteur werkzaam te worden binnen de Evangelische Theologische Hogeschool (ETH) te Ede. Namens de Unieraad verwoordde drs. Joop Brongers teleurstelling over en begrip voor zijn beslissing. Hij bedankte Erwich voor de vele vernieuwingen waartoe hij de aanzet heeft gegeven. De nieuwe Deeltijdse Opleiding die zojuist is begonnen, is hiervan een sprekend voorbeeld. Brongers sprak de verwachting uit dat Erwich in zijn nieuwe functie nog veel voor het Seminarium zal kunnen betekenen, gegeven het samenwerkingsverband dat tussen beide opleidingsinstituten bestaat.

Zolang in de vacature Erwich niet is voorzien, zal Brongers in deeltijdse functie als rector ad-interim fungeren.

Nieuwe studenten

In het cursusjaar zullen tien nieuwe studenten het onderwijs aan het Seminarium volgen. Acht van hen volgen het onderwijs aan de nieuwe Deeltijdse Opleiding die net twee lesdagen oud was ten tijde van de opening. Van de beide anderen volgt één het onderwijs dat fungeert in het samenwerkingsverband tussen ETH en Seminarium en de ander zal vanaf januari het seminariumonderwijs volgen na in december aan de theologische faculteit te Utrecht het doctoraalexamen afgelegd te hebben.

Foto's: Y. Postma

Prof. dr. O.H. de Vries is docent aan ons Seminarium.

Unienieuws

Doopdiensten

Leeuwarden: Hille van der Meer (80 jaar).

Beroepingswerk

De Unieraad deelt mee dat aan broeder L.P. Hellinga als voorganger in de Baptistengemeente Brunssum-Treebeek een plaatselijke beroepbaarstelling is verleend.

Jubileumdienst in Ede

Dit woord staat niet in Van Dale. Het is een creatieve verhaspeling van twee woorden: 'Vanwaar? Waarheen?' Deze woorden komen in het Oude Testament voor als de oud-oosterse groet waarbij mensen naar elkaars welbevinden vroegen: 'Waar kom je vandaan? Wat is er met je gebeurd?' En: 'Waar ga je naar toe? Wat zijn je toekomstplannen?'

Bij het 25-jarig jubileum van de Baptistengemeente Ede op zondag 25 september a.s. willen we onszelf deze beide vragen stellen. Hoe is de weg geweest waarlangs de Heer ons in die 25 jaar heeft geleid? En waar gaan we in de toekomst naar toe, wat is de weg die wij moeten gaan?

Iedereen is van harte welkom de jubileumdienst bij te wonen. In het bijzonder nodigen wij oud-leden van onze gemeente uit. De dienst vindt plaats op 25 september vanaf 14.30 uur in Congrescentrum De Reehorst. Er is crèche en een aparte kinderdienst voor kinderen van de basisschoolleeftijd.

Winfried Ramaker

Intrede ds. Sipkema in Almelo

Op 2 oktober a.s. zal D.V. ds. Gerardus J. Sipkema worden bevestigd in zijn ambt als voorganger van de Baptistengemeente 'De Bron' in Almelo. Ds. Sipkema is zijn opleiding tot predikant begonnen aan ons Seminarium in samenwerking met de Universiteit Utrecht en heeft deze afgerond aan de theologische faculteit in Heverlee, België. In zijn loopbaan als predikant heeft hij de vrije baptistengemeenten Hoogeveen, Helmond en de laatste zeven jaren Texel gediend.

Onze gemeente zocht al een tijdje naar een nieuwe voorganger. Na een aantal zeer prettige gesprekken door zowel beroepingscommissie als raad hebben wij als gemeente ds. Sipkema beroepen. Als gemeente waren wij ons zeker bewust dat Almelo een heel andere gemeente is als Texel.

Wij hopen onder leiding van onze Heer en Heiland met elkaar een aantal hele goede en fijne jaren tegemoet te gaan waarbij de verkondiging van het Evangelie centraal zal staan. Wij hopen dat de familie Sipkema een fijne tijd in Almelo mag hebben.

Ds. Sipkema zal worden bevestigd door br. A.H. Mol in de morgendienst die begint om 10.00 uur. Om 14.30 uur zal de intrededienst plaatsvinden waarbij ook vele genodigden aanwezig zullen zijn. Alle oud-leden en belangstellenden zijn van harte welkom om één of beide diensten bij te wonen.

Raad gemeente 'De Bron'

"Laat maar klinken!"

**Zondag 16 oktober 2005
Zingen gezamenlijke
baptistenkoren in de
Gereformeerde kerk in Wildervank**

Aanvang: 17.00 uur
Toegang: vrij

Met medewerking van o.a.
• Daan Kroëze (zang/combo)
• Dirk Swama (orgel)
• Henriëtte v.d. Wal (muzikale leiding)
• Anne de Vries (verbindende tekst)

Informatie: mevr. D. Hesseling,
tel. 0598-617721

"De gemeente in de eindtijd"

Vrijdag 7 oktober 2005

**Maranathadienst van het
Gewest Twente in Almelo**

Aanvang: 20.00 uur
Plaats: Baptistenkerk 'De Bron',
Adr. Brouwerstraat 2
Toegang: vrij

Met medewerking van o.a.
• ds. Theo Niemeijer
• gospelgroep 'Music with a Mission'

Informatie: dhr. Jans Otter,
tel. 0546-642142

We zijn met de Algemene Vergadering 2005 te gast in Hoogezand, waar een groep enthousiaste vrijwilligers uit beide gemeenten met de voorbereidingen bezig is. We zijn blij dat we na een jaar waarin de Algemene Vergadering volledig door de Unie zelf is georganiseerd weer te gast zijn bij de gemeenten. Immers, de AV hoort thuis binnen de context van de gemeenten die samen de Unie vormen. De groep vrijwilligers uit beide gemeenten is bereid om ook in de aanloop naar de AV een fors deel van het werk voor haar rekening te nemen. Daar zijn we zeer erkentelijk voor. Het programma van de Algemene Vergadering is voorbereid door de staf mede op basis van de resultaten van de visiedag op 9 april en het breed beraad op 18 juni jl. Op deze dagen is nagedacht en gesproken over het nieuwe meerjaren beleidsplan 2006 – 2009 en de speerpunten die we graag met u op de Algemene Vergadering willen bespreken.

Op de AV zullen we verantwoording afleggen over het gevoerde beleid. In zekere zin is 2005 hierin een bijzonder jaar. Enerzijds vormt dit jaar de afsluiting van de eerste periode van reorganiseren en de evaluatie daarvan. Anderzijds kijken we met een aanzet tot een meerjarenbeleidsplan vooruit naar de jaren 2006 tot 2009. We willen graag met u in gesprek raken over de speerpunten voor de komende jaren voor de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Samen met u willen wij werken aan een geloofsbeweging die nadrukkelijk aanwezig wil zijn in deze wereld. Als levende gemeenten, die er niet enkel een instituut op nahouden met professionals in dienst, maar als gemeenten die Christus aanwezig willen stellen in deze wereld en elkaar daarin behulpzaam willen zijn. Wij zien er naar uit u allen te ontmoeten in Hoogezand.

Namens de Unieraad,
Jannes Hofman, voorzitter

AV 2005 in teken van geestelijke vernieuwing

Als Unieraad en staf verlangen we ernaar dat de Algemene Vergaderingen steeds meer eerst en vooral een inspirerende geloofsontmoeting zullen zijn. Natuurlijk zal er ook vergaderd worden, maar dan wel ingebed in ontmoeting en gebed, verkondiging en lofzang.

Zo eindigde ik vorig jaar het voorwoord van het AV-boek. En dit jaar begin ik ermee, want wat dat betreft is er nog niets veranderd. Integendeel! Ook dit jaar staat de ontmoeting met elkaar en met de Heer voorop. We willen ons laten inspireren en motiveren door het Evangelie en door elkaar en we nodigen u van harte uit u daarvoor open te stellen en er aan mee te doen! Kortom: hartelijk welkom op de Algemene Vergadering 2006 te Hoogezand!

Als thema hebben we gekozen voor 'geestelijke vernieuwing'. Gebleken is dat in de meeste gemeenten het verlangen naar hartstochtelijk geloofsleven bovenaan staat. Tevens ontdekten we tijdens het proefproject voor gemeenteopbouw in vier gemeenten van april 2002 tot april 2005 dat gemeenteopbouw zonder geloofsopbouw zinloos is. Het hart van de zaak is een zaak van het hart. We verlangen ernaar om door Gods Geest verrast te worden.

Wat is geestelijke vernieuwing?

Het heeft te maken met een verlangen naar méér: er is (veel!) leven na het doopvont! We hebben nog wel eens de indruk gewekt dat als je maar gedoopt bent, dat het dan wel goed is. Maar de doop is geen einddiploma, het is een startbewijs. Het begin van een levenslange weg van heiliging en navolging. En om die weg te kunnen gaan hebben we de heilige Geest nodig in ons leven, in onze gemeenten, in onze Unie.

Daar willen we deze AV bij stil staan in allerlei vormen en op allerlei momenten. En wie weet gaat er een appel van uit om het mee te nemen naar onze gemeenten: dat verlangen naar meer, naar de 'stromen van levend water' waar Jezus van sprak (Joh. 7:37-39). Toen had Hij het over de Heilige Geest!

Agenda

Woensdag 26 oktober 2005

- Openingsviering o.l.v. Teun van der Leeren m.m.v. gemeenten Hoogezand.
- Thema: 'Kopje onder.... en dan?'

Donderdag 27 oktober 2005

- Dagopening
- Evaluatie beleidsplan 2002-2005 / reorganisatie
- Meerjarenbeleidsplan 2006-2009
- Voorstel Communicatie (inclusief voorstel *De Christen*)
- Lunch
- Inschrijving keuzeprogramma vrijdagochtend
- Jaarverslagen 2004
- Jaarrekening 2004
- Begroting 2006
- Gesprek over interimjaar (rectoraat, AC, organisatie)
- Buffet
- Avondmaalsviering o.l.v. Erry Fokkert en Henk Wieringa m.m.v. 'Angelic Choir' van de Christian Baptist Church in Amsterdam

Vrijdag 27 oktober 2005

- Dagopening
- Vergaderstukken (indien nodig)
- Workshops (indien mogelijk 2 rondes)
- Lunch
- Reglement inzake Voorgangers
- Arbitragereglement
- Uitslag verkiezingen
- Viering

Toelichting op de agenda

Agendapunt 14 Reglement inzake voorgangers, (RIV)

Dit lang verwacht RIV is voorbereid door een tweemanschap bestaande uit de broeders Verbeek en Erwich. Vervolgens is het voor commentaar toegestuurd aan het Bestuur van de Theologische Opleiding (BTO), het College van Beroepbaarstellingen en het Convent van Voorgangers. De ontvangen commentaren zijn besproken door de Unieraad en voorzover akkoord bevonden verwerkt in bijgaande door de Unieraad vast gestelde versie voor behandeling en besluitvorming door de AV.

Dit reglement biedt een heldere procedure, waarin op een evenwichtige wijze de rechten en plichten in de relatie tussen voorgangers, gemeenten en de Unie zijn vastgelegd. Dit reglement biedt verder en dat is nieuw, bepalingen die de voortgaande professionaliteit en toerusting van voorgangers helpen in stand te houden en waarnodig te bevorderen. Zie ook de tekst van de preambule. Wij maken u graag speciaal attent op wat in artikel 28 is voorgesteld m.b.t. een sabbatsjaar-mentoraat. Wij hopen van harte ook wanneer dat mogelijk op financiële beperkingen stuit, dat dan anderszins creatieve oplossingen gevonden worden om een vorm van een sabbatsjaar/mentoraat mogelijk te maken.

Wat klein is kan groot worden

Over dit thema hebben de profeten in het Oude Testament veelvuldig gesproken. De profeet Ezechiël krijgt aan het einde van zijn boek een prachtig beeld van een stroompje water dat begint te sijpelen bij het altaar in de tempel, maar uiteindelijk uitgroeit tot een machtige rivier 'die men niet doorwaden kon'. En staat er dan: 'Overal waar de rivier stroomt komt leven' (Ezech. 47:9).

Daar willen we op vertrouwen en naar uitzien. Deze dagen en hopelijk nog vele dagen en jaren daarna!

Ik wens u een inspirerende en 'levendige' Algemene Vergadering toe!

Namens de staf en de Unieraad,
Teun van der Leer

Adressen

Wijzigingen bestuur Gewest Twente:

- De nieuwe voorzitter is: br. J. te Lindert, Laaresingel 64b, 7551 EV Enschede, tel. 053-4320133, e-mail: ajtelindert@msg-eurokoeriers.nl
- De nieuwe secretaris is: zr. H.J. Louwes-v.d. Weij, Weideweg 180, 7556 AG Hengelo, tel. 074-2432369, e-mail: slouwes@keyaccs.nl
- De nieuwe penningmeester is: br. J. Otter, Nieuwstraat 40, 7691 ET Vroomshoop, tel. 0546-642142, e-mail: jansotter@msn.com

*"Uw woord is een lamp voor mijn voet
en een licht op mijn pad"*
Psalm 119 : 105

Op 2 augustus 2005 heeft God tot Zich geroepen; in Zijn heerlijkheid,
onze gewaardeerde en werkzame
Broeder in de Gemeente

KLAAS ANNE OLDENBURG

zijn leeftijd was bijna 58 jaar.

Klaas zijn plotseling overlijden heeft de
Gemeente diep geschokt.

Baptistengemeente Delfzijl

"In God geborgen"

Op 1 augustus 2005 is door haar Heer
en Heiland thuisgehaald onze zuster

BERENDJE BOS – JAGER

in de gezegende leeftijd van 91 jaar.

Baptistengemeente Nieuwe Pekela

*"Wie in de schuilplaats des
Allerhoogsten is gezeten, vernacht in
de schaduw des Almachtigen."*
Psalm 91:1

In deze overtuiging is van ons
weggenomen onze broeder

JAN BODEWITZ

in de leeftijd van 78 jaar.

31 augustus 2005

Baptistengemeente 2e Exloërmond

Psalm 91

Op 13 augustus 2005 is door de Heer
thuisgehaald, onze zuster

CHRISTINA EIJER

op de leeftijd van 98 jaar.

Baptistengemeente Parkkerk
Leeuwarden

God heeft tot Zich genomen

SIJBREN STAPERT

op de leeftijd van 75 jaar.

Baptistengemeente Parkkerk
Leeuwarden

*"Als mijn lichaam zinkt in de aard,
is 't mijn vast geloofsvertrouwen
blijft mij een gebouw bewaard
en 't geloven wordt aanschouwen,
'k Zal aan 't stof der aard ontvlân
en dan eeuwig Jezus zien."*

In dit geloofsvertrouwen is van ons
heengegaan onze lieve moeder, groot-
en overgrootmoeder

HILLECHIEN WESTERMAN – DUTMER

in de leeftijd van 90 jaar;
sinds 20 december 1988 weduwe van
Harm Wiecher Westerman.

Winschoten, 5 september 2005

A.M. van Dijken – Westerman
H.F.H. van Dijken

C. Westerman †
J. Westerman – Wieringa

G. Westerman
A. Westerman – Mars

W. v.d. Loo – Westerman †
F.J. v.d. Loo

klein- en achterkleinkinderen

Correspondentieadres:
Willem de Zwijgerlaan 25
9671 JL Winschoten

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie
van Baptistengemeenten in Nederland.
Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen*
verschijnt op 14 oktober 2005. De
deadline voor dit nummer is 3 oktober
2005.

De redactie houdt zich het recht voor
kopij niet of later, en eventueel ge-
redigeerd en/of verkort, te plaatsen.
Plaatsing van kopij houdt niet in dat de
redactie de mening van de auteur en/of
geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin
Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De
Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de
administratie. Voor betaling van adver-
tenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;

Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een accept-
giro.

Opzeggingen van het abonnement:
schriftelijk bij de administratie voor 1
december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptis-
tengemeenten in Nederland; Biltseweg
10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-
2255660, fax 030-2251798.

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke
wijze dan ook worden overgenomen
zonder schriftelijke toestemming van
de redactie. Een uitzondering geldt
voor gemeentebladen van gemeenten
aangesloten bij de Unie van Baptisten-
gemeenten. Bij overname hierin dient
dan wel *De Christen* als bron vermeld te
worden, evenals de naam van de betref-
fende auteur.

Blinden en slechthzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op
daisy cd-rom en in grootletter. Informatie
en opgave: Christelijke Bibliotheek voor
Blinden en Slechthzienden, Postbus 131,
3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

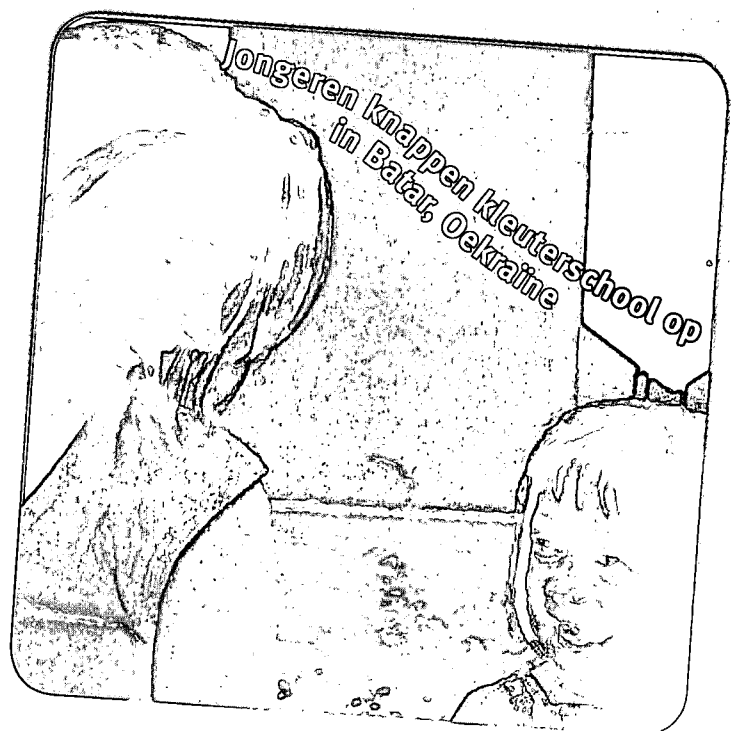
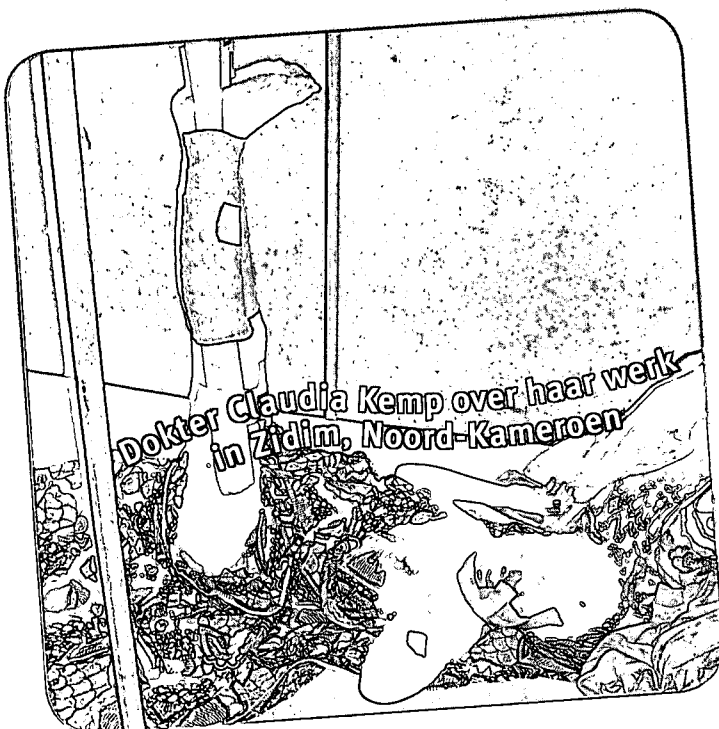
Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

De Christen

Allerlei

Dankdag 2005

Op 2 november 2005 is het dankdag voor gewas en arbeid. Een goede gelegenheid om als gemeente eens even stil te staan bij een actueel thema op dat brede terrein van geloof, economie en arbeid.

In het economisch en maatschappelijk handelen spelen waarden een grote rol. En in de kerken is dat niet anders. Toch ontmoeten kerk en werk elkaar niet zoveel. Er blijkt gesprek nodig om de verschillende praktijken en het verschillende handelen bij elkaar te brengen. 'Werken met waarden' nodigt uit tot die ontmoeting, ook in de kerkdienst.

De themabrochure 'Werken met waarden' (€ 3,50,-) bevat gespreksmateriaal bij het thema en suggesties voor kerkdiensten. De 'Handreiking bij de themabrochure 'Werken met waarden' (€ 4,00,-) bevat verdere informatie, suggesties voor activiteiten met kinderen en tieners, mogelijkheden voor liturgisch bloemschikken en gespreksmateriaal. De prijzen zijn exclusief verzendkosten.

Het arbeidspastoraat DISK maakt elk jaar gespreks- en werkmateriaal voor de viering van de bid-dag, dankdag of de zondag van de arbeid. De voorbereidingen vinden landelijk plaats in nauwe samenwerking met de rooms-katholieke kerk en verschillende protestante kerken.

Besteladres: Landelijk Bureau Disk, Luijbenstraat 17, 5211 BR Den Bosch, e-mail: info@disk-arbeidspastoraat.nl, tel: 073-61282 01, www.disk-arbeidspastoraat.nl

Bidden om eenheid in Week van Gebed

De Evangelische Alliantie stelt het gebed om eenheid tussen christenen en kerken centraal in de komende Week van Gebed. Deze vindt plaats van 8-14 januari 2006. Het thema luidt 'Jezus Christus, maak ons één'. De week wordt op zaterdag 14 januari afgesloten met de Nationale Gebedsdag in diverse steden in Nederland.

Christenen zijn één door hun geloof in Jezus Christus. Wanneer deze eenheid op een positieve manier zichtbaar wordt, helpt dit mensen om te geloven in de God van de christelijke kerk. Het lukt echter niet altijd om de eenheid samen te beleven en praktisch vorm te geven. Binnen kerken kan het erom spannen. Zelfs christenen en kerken uit nauw verwante tradities hebben soms moeite om samen op te trekken. De gave van de christelijke eenheid blijkt dan een grote opgave. In de komende gebedsweek staat daarom het gebed om eenheid centraal. De EA wil daarmee de oproep van de apostel Paulus serieus nemen: span u in om de eenheid te bewaren (Efeze 4:3).

De gratis informatie- en bestel-folder van de Week van Gebed kan worden aangevraagd bij EA via het telefoonnummer 0343-524272. De gebedsfolders en andere werkmateriaal kunnen ook rechtstreeks besteld worden via www.weekvangebed.nl. De verzending start half november. Rond die tijd verschijnt op de site ook een overzicht van gebedssamenkomsten.

Jezus©

Velen hebben hem dood verklaard, achterhaald, irrelevant. Velen noemen zich naar Hem, maar hebben hem een ceremoniële rol gegeven in hun leven, een plaats waar hij geen kwaad kan. Velen bestrijden zijn volgelingen te vuur en te zwaard. Toch blijft hij onweerstaanbaar aanwezig, blijft hij mensen inspireren, veranderen.

Wie is deze persoon Jezus? Kwam in hem God echt op aarde? Waarom moest hij sterven? Is hij de waarheid of...? Waar blijft hij? Waarom ergert hij velen en houden anderen zielsveel van hem? Kan je bij hem je hoogste geluk vinden?

Reinier Sonneveld richt in zijn nieuwste boek de blik op Jezus. Net als bijv. Kaugom is ook dit boek weer aansprekend, vernieuwend en verrassend, zowel qua lay-out als tekst. Weer één uniek boekje om jongeren (en naar mijn mening ook ouderen) te confronteren met Jezus!

ISBN 90-5881-214-6, p.168, €10,-

Campagne 'Kerk in actie'

'Kies bewust voor je naaste' wordt het motto van de campagne in de veertigdagentijd 2006 (5 maart tot en met 9 april). Die oproep is niet alleen gericht op steun voor de projecten van 'Kerk in actie' in Nederland en Latijns Amerika, maar ook een oproep aan mensen zelf. De geselecteerde projecten zijn van en voor mensen die als gevolg van globalisering hun inkomstenbron dreigen kwijt te raken. In Latijns Amerika zijn het de familiale landbouwbedrijven die hun grond verliezen aan grootschalige soja verbouw voor de export en de olie-industrie. In Nederland is het de boer die zijn bedrijf omvormt tot zorgboerderij. Projecten waarin mensen het roer omgooien en door scholing en samenwerking kans zien om een moeilijke situatie in hun voordeel te veranderen. Maar de campagne gaat verder; ze vraagt ook ons om bezinning en vernieuwing in ons eigen leven. De campagnematerialen zijn deze maand gereed. Meer informatie www.kerkinactie.nl

‘Je hebt niet meer
dan mijn genade
nodig,
want kracht
wordt zichtbaar
in zwakheid.’

Kennismaking
met
dr. Claudia Klemp

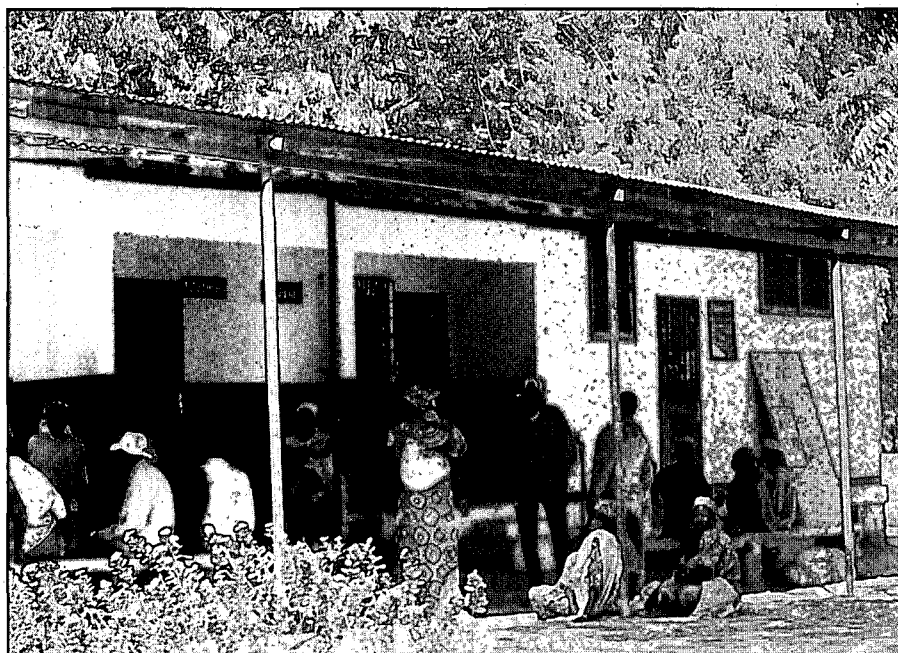
Sinds 2002 zijn dr. Claudia Klemp, haar man Uwe (theologiedocent) en hun twee zoons (Tobias en Fabian) door de Duitse baptisten uitgezonden naar Noord-Kameroen. Onze zendeling Sylvie Budzelaar zal onder haar leiding in het ziekenhuis van Zidim gaan werken. Daarom leek het ons interessant om van haar te horen wat haar ervaringen zijn in Kameroen. Claudia is als *chef de clinique* verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in het ziekenhuis, zowel medisch als

organisatorisch. Haar medisch handelen strekt zich uit van patiënten met interne klachten, tot het echte snijwerk, zoals algemene chirurgie, urologie en gynaecologie, maar ook verloskunde en kindergeneeskunde. Eerder schreef zij over haar ervaringen in Noord-Kameroen (bron: EBM-MASA).

Kracht in zwakheid

Tijdens de voorbereiding van de uitzending als zendeling, bij het wennen aan een nieuw land met een totaal andere cultuur en bij de medische praktijk, stond en sta ik steeds weer voor situaties die ik op eigen kracht nauwelijks aan zou kunnen. Op die momenten geeft het vers uit 2 Korinthe 12:9 mij kracht en

**In het ziekenhuis is niemand alleen, want de familie houdt
dag en nacht bij de patiënt de wacht.**

moed om door te gaan: *‘Je hebt niet meer dan mijn genade nodig, want kracht wordt zichtbaar in zwakheid.’* Dat God zich verheerlijken kan juist op momenten dat ik me zwak voelde, en het gevoel kreeg iets niet aan te kunnen, heb ik vaak ervaren. God schenkt door zijn Geest een bepaald inzicht en oplossingen die mijn verstand te boven gaat.

Ervaringen met het land, de mensen en de gemeenten

Het beginnen van een nieuw leven in een nieuwe cultuur is een overweldigende ervaring, met mooie, en daarnaast ook moeilijke en pijnlijke ervaringen. De ontworteling aan het gewone leven in Duitsland en dan opnieuw in een nieuwe omgeving je weg vinden, was niet altijd eenvoudig. De steun en goede raad van ‘oudgediende’ zendelingen

ter plaatse hebben ons dan ook erg goed gedaan.

In Noord-Kameroen zijn de mensen erg vriendelijk en open. Ondanks hun vaak zorgelijke (gemeten naar Europese maatstaven) en armzalige leven zijn ze altijd opgewekt en dankbaar met het weinige dat ze hebben of ontvangen. Ze hebben geduld en vertrouwen en verdragen veel, zonder gelijk te gaan klagen. De situatie van veel vrouwen hier beangstigt me. Juist op het platteland is er voor meisjes meestal geen schoolopleiding, en daarom trouwen ze op het laatst op hun zestiende, en vaak ook al eerder, op hun veertiende jaar. De ouders onderhandelen over de bruidsschat, die teruggevraagd kan worden als de vrouw in de volgende jaren geen kinderen heeft gekregen. Een vrouw zonder kinderen is helemaal niets waard. De man, of de familie van de man, beslist over de financiën, ook als het gaat om de uitgaven voor ziektekosten.

Ik bewonder trouwens de grote nadruk die er op de familie wordt gelegd in Kameroen. Iedereen helpt elkaar en geeft elkaar onderdak.

Ik zou wensen dat er in elke gemeente mensen zouden zijn, die er in zouden slagen om niet alleen bezig te zijn met hun eigen zorgen, maar ook het hart, de mond, de ogen en de handen open te houden voor de noden van mensen in landen zoals Kameroen.

Iedereen zorgt en iedereen wordt verzorgd. De kinderen blijven bij de ouders tot zij zelf een huishouden beginnen. De ouderen worden tot hun dood door de kinderen verzorgd.

Ziekenhuis Zidim

- Ook een intensive care, laboratorium, en apotheek
- Moderne apparatuur (echografie, ECG)
- 120 bedden
- 500 operaties per jaar
- 550 bevallingen per jaar
- 45 keizersneden per jaar
- poli: 11.000 nieuwe patiënten per jaar
- HIV/AIDS: 11 %

In het ziekenhuis is niemand alleen, want de familie houdt dag en nacht bij de patiënt de wacht.

In de gemeente vind ik de muziek het mooiste. Hier kan iedereen goed zingen, en er zijn heel veel koren. Je kunt de vreugde bijna voelen, als ze God loven door middel van muziek. Omdat er weinig afleiding in de vrije tijd is, waaronder geen tv, speelt ook het gemeenschappelijke bijbellezen, bidden en zingen, de deelname aan groepen, diensten

en gemeenteactiviteiten een belangrijke rol. Jammer vind ik wel dat er veel nadruk wordt gelegd op wetten en regeltjes. De zelfstandige ontwikkeling van je persoonlijke geloof en de kritische omgang met wat van de kansel of door een kringleider gezegd wordt, komt vaak tekort.

Twee culturen

De ondersteuning uit de Europese gemeenten heb ik op verschillende manier als zeer heilzaam ervaren. Voor alle gebeden, financiële ondersteuning en praktische hulp bij het heen- en weerreizen in Duitsland op verlof, ben ik zeer dankbaar. Op dit moment merk ik hoe enorm het verschil tussen de beide culturen is: 'vrolijke' armoede tegenover 'mistroostige' rijkdom. Ik zou wensen dat er in elke gemeente mensen zouden zijn, die er in zouden slagen om niet alleen bezig te zijn met hun eigen zorgen, maar ook het hart, de mond, de ogen en de handen open te houden voor de noden van mensen in landen zoals Kameroen.

Bijdrage van het Taakveld Zending & Diaconaat van onze Unie.

Column over...

Onderscheid

S. Prost

Uit een zekere supermarkt kwam mijn vrouw thuis met een ingenieus wekkertje. Alles erop en eraan. Datum, tijd, temperatuur, diverse wekfuncties enzovoorts. En waarop op elk punt van de aarde radiografisch de wereldtijd aangegeven wordt. Heel handig, vindt u ook niet? Ja, dat dacht ondergetekende ook...

Kortgeleden trokken we door Griekenland. In het voetspoor van filosofen, en van Paulus. Van historie naar vandaag. Trouw stond het mechaniekje dan ook op het nachtkastje. Het tijdsverschil werd door ons wonderlijk technisch vernuft meteen duidelijk. Eén druk op de knop en 5 seconden lang verlichting voor het juiste tijdstip. Uit m'n diepste slaap werd ik plotseling gewekt door een piepgeluid. Even kijken: twee uur. De wekfunctie stond toch uit? Weer op één oor. Nog eens dat piepgeluid. Nee, op dit nachtelijke tijdstip de gebruiksaanwijzing maar laten liggen. Dan de batterijen maar verwijderd. Niets en niemand zal mij meer storen. Zeker gedroomd. Na enige tijd werd ik echter wreed uit die droom gehaald. Piep! Korte metten ermee. Met het ding sjokte ik naar het toilet. Nee, niet het raam uit. Nog even overwoog ik het weg te spoelen. Ik wikkelde het in het badkleedje, sloot de deur en ging andermaal slapen. Geloof het of niet, maar weer die piep... Ontsteld ontdekte ik dat m'n mobiele telefoon de veroorzaker was van dat piepen! Die batterij vroeg regelmatig en onverstoorbaar om een nieuwe lading. Ja, lacht u er maar om. Goed voor uw buikspieren.

Ik betrapte mij er op dat ik het onderscheid tussen het geluid van die twee apparaten niet maakte. En dan gebeuren er rare dingen. Nu is zwart/wit-onderscheid makkelijker te maken. Sommige zaken zijn moeilijker te onderscheiden. De Schrift spreekt van *oefening in het onderscheiden*. In klanken, woorden, daden en waarheden. Toch maar eens wat meer oefenen. En dat zal dan alleen maar heilzaam werken.

Reageren? s.prost@freeler.nl

Zending onder animisten

Een kwart van de bevolking van Noord-Kameroen is animist. Omdat deze godsdienst in ontwikkelde landen nauwelijks meer voorkomt (alleen onder immigranten), weten we er maar weinig van. We weten dat het een primitieve religie is, en sommigen denken dat het wat te maken heeft met de verering van dieren, door het Engelse woord 'animals'. Maar dat is onzin. Het animisme ontleent zijn benaming aan het Latijnse woord voor geest of ziel ('animus'), en is een wereldbeschouwing waarbij men gelooft dat er in zowel levende als in dode dingen een geest kan huizen.

Veel mensen die primitieve religies aanhangen, leven in geïsoleerde platte landsgebieden. Hun leven

speelt zich af rond de krachten der natuur. Geboorte, dood, ziekte en rampspoed worden niet verborgen of klinisch verwerkt zoals in de 'ontwikkelde maatschappij'. Krachten van buitenaf, zoals vreemdelingen of naburige volken, worden vaak gevreesd. Sommige stammengroepen leiden een nomadenbestaan. Je bent je dan eerder bewust van een geestelijke dimensie in het leven en als je tegen je eigen kwetsbaarheid of menselijke grenzen aanloopt, heb je geestelijke steun nodig.

Zo gelooft men in water-, vuur- en luchtgeesten, doet men aan voorouderverering, of aan de verering van een totempaal. Een ander belangrijk kenmerk van het animisme is dat het niet gebaseerd is

op een heilig boek. Dit komt omdat animisten vaak een taal spreken die nog niet op schrift is gesteld, en waar dus ook geen (heilige) boeken in zijn. Het animisme is eigenlijk een verzamelnaam, want over de hele wereld kunnen stammen gevonden worden die geloven in de goddelijkheid van bepaalde bomen, rivieren of natuurverschijnselen. Zo zijn sommige Inuït, beter bekend als Eskimo's, ook animistisch, en zijn er veel animistische stammen in Indonesië.

In de Bijbel vinden we veel voorbeelden van heidense geloofsvoorstellingen die we nu misschien onder het animisme zouden scharen. Verering van kleine beeldjes, vruchtbaarheidsrituelen, magische handelingen, geloof in natuurgoden: het komt allemaal voor in en rondom Israël. Ook zien we dat animisten tot geloof komen. Het boek Jozua eindigt met zo'n episode: *'Nu dan,' vervolgde Jozua, 'eerbiedig de HEER, dien hem met onvoorwaardelijke trouw en doe de goden weg die uw voorouders ten oosten van de Eufraat en in Egypte hebben gediend. Dien alleen de HEER. Wanneer u daar niet toe bereid bent, kies dan nu wie u wel wilt dienen: de goden van uw voorouders ten oosten van de Eufraat of de goden van de Amorieten, van wie u nu het land bewoont. In ieder geval zullen ik en mijn familie de HEER dienen.'* (Jozua 24:14-15).

Problemen bij zending onder animisten

Zendingen benadrukken dat de bekering van animisten een langdu-

Taakveld Z&O

rig en gecompliceerd proces is. Zo is het wel gebeurd dat primitieve stammen om verkeerde (maar overigens zeer begrijpelijke) redenen in enkele weken of maanden tot geloof kwamen. Dit gebeurde dan uit interesse voor de westerse geneeskunde, of uit een behoefte aan gebruiksvoorwerpen, zoals visnetten, messen, bijlen, en gereedschap.

Maar ook langdurige aanwezigheid van de zendeling kan verkeerd uitwerken. In de literatuur over dit onderwerp wordt het geval beschreven van een zendeling die zestien jaar lang onder een primitieve stam werkte, zonder enig resultaat. Hij leerde hun taal tot op zekere hoogte, leefde een zeer sober en vroom leven, en was erg ijverig en hardwerkend. Maar juist door zijn ijver liet hij de indruk achter dat het evangelie bestond uit hard werken en lange dagen maken: het laatste dat die mensen wilden doen. Dit zijn slechts twee simpele voorbeelden die aangeven waarom het veel beter is wanneer inheemse zendelingen proberen deze mensen te bereiken.

Toch kan het met inheemse zending ook misgaan. Zo zijn er gemeenten gesticht onder animisten waarbij een pas afgestudeerde Afrikaanse bijbelschoolstudent de voorganger moest worden, omdat hij de Bijbel kon lezen en uitleggen. Maar na enige tijd bleek dat deze jongeman geen enkel gezag genoot, omdat dit altijd hoort te liggen bij een ouder persoon. Men accepteerde het bijbelse onderricht dan ook niet, omdat het niet geloofwaardig overkwam. Het was gewoon een aanfluiting dat die nieuwe God zo'n broekie stuurde om zijn boodschap over te brengen!

Als het tot een bekering van ani-

misten komt, gaat dat meestal in groepen, en niet individueel. Deskundigen wijzen erop dat het daarbij belangrijk is dat ze tijdens een openbaar ritueel breken met hun oude religie. Animisten denken sterk in termen van machten en krachten, en daarin past het dat de nieuwe godsdienst de overwinning krijgt over de oude, en dat dit ook voor iedereen zichtbaar is. Voorbeelden daarvan zijn de verbranding van beeldjes, het begraven van voorouderlijkschedels, het in de zee of een rivier werpen van amuletten. Wat ook voorkomt, is dat men de oude voorschriften bewust overtreedt, om zo de kracht van de nieuwe godsdienst te bevestigen. Een vis die als heilig werd beschouwd, wordt bij het bekeringsritueel juist geserveerd en opgegeten om zo af te kunnen rekenen met het oude geloof!

Bijdrage van het Taakveld Zending & Diaconaat van onze Unie.

Schrijfactie voor Indonesische vrouwen

Open Doors roept Nederlandse christenen op te schrijven naar drie Indonesische vrouwen die onlangs zijn veroordeeld door een islamitische rechtbank op West-Java. Rebekka Zakaria, Eti Pangesti en Ratna Bangun werden op 13 mei gearresteerd. Zakaria is de voorganger van de Gereja Kristen Kemah Daud Kerk (letterlijk vertaald: Christelijke Kerk van Davids Kamp) op West-Java. In 2003 werd deze kerk benaderd door een openbare basisschool met de vraag of ze een christelijk programma wilde verzorgen op de school. Het verzoek was in overeenstemming met de geldende onderwijswetten in Indonesië.

De drie vrouwen van de GKKD Kerk zetten een programma in elkaar met christelijke liedjes, spelletjes en bijbelstudie. Bangun en Pangesti gaven les en werden ondersteund door pastor Zakaria. Na anderhalf jaar deden tien christelijke kinderen mee en liefst dertig moslimkinderen, die toestemming hadden van hun ouders. Sommige moslimkinderen begonnen thuis ook de liedjes te zingen die ze tijdens de 'zondagsschool' leerden.

Dit trok de aandacht van moslimleiders. In december 2004 dwongen zij de kerk te sluiten. De vrouwen gingen door het met geven van de zondagsschool vanuit Pangesti's huis. Op 1 mei sprak een moslimleider met vier van de kinderen en vroeg of ze geld gekregen hadden. De kinderen vertelden hem dat ze geen geld, maar wel cadeautjes hadden gekregen (met kerstmis hadden alle kinderen een draagtas gekregen, en later een T-shirt met een davidsster en de naam van de kerk erop). Ook gaf een kind toe dat hij een Bijbel had ontvangen, nadat hij erom had gevraagd.

Na enkele hoorzittingen zijn de vrouwen op 1 september veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf wegens het overtreden van de Wet op de Kinderbescherming. Tijdens die rechtszitting werden de vrouwen uitgejouwd door een zaal vol fanatieke koranschoolstudenten die zelfs de rechter overstemden met hun geschreeuw.

De drie vrouwen moeten de komende jaren hun man en kinderen (in leeftijd tussen de zes en negentien jaar) missen. Zij kunnen alle bemoediging gebruiken. Brieven en kaarten kunnen worden gestuurd naar Open Doors, Postbus 47, 3850 AA in Ermelo. Meer informatie over de schrijfactie is te vinden op www.opendoors.nl

Open Doors

Kameroen, het land waar het zendingsgezin Boers net uit is vertrokken, en de tropenarts Sylvia Budzelaar juist naar toe gaat, is een prachtig land. Je treft er tropisch regenwoud, savannelandschap, moerassen, vulkanisch bergland, rivieren met stroomversnellingen en watervallen. Het uiterste noorden, waar Sylvia komt te werken, heeft zomerregens (mei tot september) en bestaat uit steppen. De dierenwereld is die van het West-Afrikaanse Woud, waar veel apensoorten voorkomen (ook de mensapen, chimpansee en gorilla), kleine bosantilopen (duikers en bosbok), olifanten, panters en een zeer rijke vogelwereld. Kameroen is ook een land met veel grondstoffen. Er zijn grote voorraden uranium, klei, nikkel en kobalt aanwezig. Verder zit er veel bauxiet, aardolie, en aardgas in de grond.

Taakveld Z&D

Blik op Kameroen

Een multiculturele samenleving van zestien miljoen mensen

De bevolking bestaat uit naar schatting ruim 16 miljoen inwoners, zoveel als Nederland, maar daarmee houdt de vergelijking dan ook wel op. De oppervlakte van Kameroen is tien keer groter dan ons landje. De levensverwachting bij geboorte is 54 jaar voor mannen en 58 jaar voor vrouwen. Er leven meer dan 200 etnische groepen, veelal met een eigen taal. Kameroen is daarom pas een échte multiculturele samenleving. Officieel is het land tweetalig, Frans en Engels, maar 90 % van de geschoolde bevolking spreekt alleen Frans. In het noorden is het Fulfulde de handelstaal, en daarnaast heeft elke regio z'n eigen dialect, zoals wij dat ook kennen. Het probleem is alleen, dat verschillende Fulfulde-dialecten elkaar niet verstaan, en niet iedereen het 'algemeen beschaafd Fulfulde' spreekt. Dit is vooral een probleem voor de groep analfabeten, in het noorden zelfs 70% van de bevolking.

Rijk aan grondstoffen

Kameroen geldt, ondanks de in 1986 begonnen economische crisis, als

Jelle Horjus

één van de in economisch opzicht meest stabiele landen van Afrika. Tussen 1974 en 1984 had het land, in tegenstelling tot de meeste Afrikaanse landen een aanhoudende economische groei van gemiddeld 7% per jaar. Na 1986 daalde de groei echter sterk, voornamelijk als gevolg van het voortdurend dalen van de prijs van grondstoffen (m.n. die van aardolie) op de wereldmarkt en de lage koers van de Amerikaanse dollar. De economie kromp in de jaren 1990 tot 1995 met 4,1% jaarlijks, maar de afgelopen jaren groeide de economie steeds een paar procent, met name door de oliepijplijn die de afgelopen jaren werd aangelegd vanuit buurland Tsjaad naar de Atlantische Oceaan. De werkloosheid wordt door de regering op 6% geschat, maar ligt waarschijnlijk eerder rond de 25%.

Heel veel kleinschalige landbouw

De landbouw is de sterkste pijler van de Kameroense economie. Bijna 60% van de bevolking is hierin werkzaam. Ook de helft van de export is afkomstig uit de agrarische sector (m.n. koffie,

cacao en boomstammen). De andere helft bestaat uit petroleum, cacao, koffie, aluminium, hout en katoen, vooral naar Frankrijk, Duitsland, Italië en Nederland. Ca. 60% van de voedingsgewassen wordt voor eigen gebruik verbouwd (o.a. gierst, sorghum, maïs, maniok, yams en bananen). Na koffie en cacao zijn ook katoen, bananen en aardnoten exportgewassen. Door de irrigatievelden uit te breiden, wordt getracht de import van rijst overbodig te maken. Import van suiker is al niet meer nodig.

De veehouderij is vooral belangrijk in het noorden. Kippen, schapen, geiten en varkens worden in alle landsdelen gehouden. Visvangst vindt plaats langs de noordelijke rivieren. Zeevisserij (voor de kust van Douala) wordt beoefend zowel met traditionele als met moderne middelen. Ca. 40% van het land is bebost. Kostbare houtsoorten worden geëxploiteerd door voornamelijk Franse ondernemingen. Het overgrote deel van de bosbouwproductie wordt

onverwerkt als boomstammen (rondhout) het land uitgevoerd. In het oosten is houtverwerkende industrie; het gevaar van roofbouw (in de wouden) en uitdroging (van de open savannen) wordt meer dan voorheen tegengegaan door vervangende aanplant van de snelgroeiende eucalyptusboom.

Politiek en mensenrechten

Kameroen is een republiek met een president, die behalve staatshoofd en regeringsleider tevens opperbevelhebber van de krijgsmacht is. Sinds 1991 kent het land een meerpartijstelsel. Opvallend is het feit dat het parlement maar twee maanden per jaar vergaderd. Veel macht ligt dus bij de ministerraad, die behoorlijk uit de kluiten gewassen is. Voor het ministerie van veiligheid zijn alleen al veertien ministers aangesteld.

In maart 2000 meldde de VN-rapporteur voor de mensenrechten dat in Kameroen systematisch en op

grote schaal wordt gemarteld. De gevangenen waren bovendien overvol en bewakers maakten zich schuldig aan machtsmisbruik. De overheid beloofde martelingen te verbieden en het Rode Kruis in detentiecentra toe te laten. In november van hetzelfde jaar ontdekte Amnesty International meer dan 36 lijken in een massagraf, vlakbij Douala. Amnesty wees op de vele verdwijningen van door de veiligheidsdiensten opgepakte mensen en vreesde voor hun lot. Eerder werd een graf met negen lijken gevonden. Er gingen geruchten over graven met honderd lijken. De media, religieuze leiders en andere organisaties eisten openheid van de regering over de moorden en de werkwijze van de veiligheidsstroepen.

Een onafhankelijk onderzoek bleef uit. In april 2003 publiceerde de Amerikaanse regering een kritisch rapport over de mensenrechtensituatie in Kameroen. Enkele tientallen politici uit de oppositie zouden de afgelopen jaren spoorloos zijn verdwenen na hun arrestatie. President Biya kreeg het verwijt dat hij op belangrijke overheidsposities bijna altijd leden van zijn eigen etnische groep installeerde.

Veiligheid is een probleem

In Kameroen kan het gevaarlijk zijn. Na zonsondergang kun je je maar beter niet meer buiten de bebouwde kom begeven. Dit komt vooral door de slechtverlichte wegen, te hard rijdende bussen en vrachtwagens, en de gewapende bendes tussen de grote steden. Zeker onverstandig is het om de weg op te gaan na afloop van de veemarktdag, wanneer handelaren op weg zijn met grote sommen contant geld.

Religieuze situatie en de baptisten

Verdeeld over het hele land is 30% rooms-katholiek, 23% protestants, 22% islamitisch en 25% (tevens) aanhanger van animistische godsdiensten. De Kameroense baptistenunie UEBC verbindt ruim 500 gemeenten aan elkaar, vele evangelisatieposten, en heeft ruim 60.000 leden. Daarnaast zijn er nog drie andere baptistenunies in Kameroen, dat het totaal aantal baptisten op 110.000 en totaal aantal gemeenten op 1300 brengt. Vooral in het noorden is er een sterke groei geweest.

Baptistenziekenhuis van Zidim

Het ziekenhuis in Zidim, waar Sylvia Budzelaar binnenkort zal gaan

werken, is een missieziekenhuis van de Kameroense baptistenunie UEBC. Het ligt in het kleine dorpje Zidim, van ongeveer drieduizend inwoners. Het personeel in dit ziekenhuis verzorgt de lokale bevolking, die erg arm is. Vooral vrouwen en kinderen zouden zonder dit ziekenhuis geen toegang hebben gehad tot goede medische zorg. Het ziekenhuis werd in 1960 opgericht als een gezondheidscentrum, en groeide onder de bezielende leiding van de Kameroense arts Philip Miko uit tot een gerespecteerd ziekenhuis. In het jaar 2000 werd het door de overheid ook officieel erkend. Op dit moment werkt er een team van drie artsen, en Sylvia zal dat komen versterken. Chef de clinique is de Duitse arts dr. Claudia Klemp, over wie u elders in deze *De Christen* meer kunt lezen.

Recent verslag over Noord-Kameroen door een Duitse zendeling

Christel Pusch schrijft: *"Het is een fantastisch regenseizoen geweest. Het landschap is indrukwekkend groen. De gerst groeit. Er zijn al allerlei verse bladgroenten die kunnen worden gegeten. De eerste maïs is eveneens rijp voor de oogst. Maar alle velden, die langs de rivierbeddingen gelegen waren, zijn weggespoeld. Daarbij zijn vele van de eenvoudige lemen hutten meegenomen door de krachtige watermassa. Mensen komen met verwondingen naar het ziekenhuis, omdat de draagbalken naar beneden kwamen. Velen van hen zijn hun hele hebben en houden kwijt. Door de ontstane plassen met stilstaand water, vermeerdert het aantal Anophelesmuggen. Omdat deze mug de gevreesde malaria overbrengt, komen er daardoor ook meer patiënten naar het ziekenhuis. De boeren die hun land hebben liggen aan de overzijde van de rivier, kunnen daar niet meer komen om het te bewerken. Zij hopen dat ze uiteindelijk toch nog iets van de oogst zullen krijgen. De wegen zijn over het geheel genomen sterk achteruit gegaan. Vrachtwagens die in de modder zijn vastgelopen, moeten keer op keer worden ontlast en weer beladen. Zo kan in een ontwikkelingsland als Kameroen zegen meteen ook weer een hoop zorgen met zich meebrengen."*

Het taakveld Zending & Diaconaat wenst Sylvia Budzelaar namens de gehele Unie Gods zegen toe bij haar belangrijke werk in Zidim!

Br. Jelle Horjus is betrokken bij het taakveld Zending & Diaconaat van onze Unie.

Nieuws van de zendelingen

Taakveld Z&D

Sylvia Budzelaar schrijft:

Bonjour! Assalaam aleekum!

Er is al weer een jaar verstreken sinds ik voorgesteld werd op de Algemene Vergadering. In dit jaar heeft mijn uitzending vorm gekregen en is deze concreet geworden. Nu sta ik op het punt om te vertrekken naar Kameroen!

Na vier maanden taalstudie in Parijs ben ik ondertussen in staat me aardig verstaanbaar te maken in het Frans. De tijd in Parijs is niet alleen goed geweest voor de taalstudie, maar ook voor mijn voorbereiding op het werk in een West-Afrikaans land. Verder heb ik contacten kunnen leggen met mensen die in landen rondom Kameroen gaan werken. Samen mogen we Gods hart ontdekken voor dit deel van de wereld.

Ik zie ernaar uit om te gaan, maar er is natuurlijk ook enige spanning om het bekende en geliefde achter te laten. Ik weet en zie dat God voor mij uitgaat om de weg voor te bereiden!

Au revoir! sey seeso!

Naschrift taakveld: doordat dr. Claudia Kemp volgend jaar april vertrekt uit Zidim, en dr. Anne in september, zal er opvolging moeten komen zodat Sylvia eind volgend jaar niet als enige blanke in Zidim overblijft. Ze maakt zich toch wel wat zorgen over deze opvolgingskwestie, en wij willen u oproepen om met ons en Sylvia God te vragen in deze nood te voorzien.

Marijke van de Poll (links) en Sylvia Budzelaar.

Marijke van de Poll schrijft:

Begin oktober is de islamitische vastenmaand Ramadan begonnen. Omdat in Sokoto bijna 100% van de bevolking moslim is, heeft dat nogal z'n uitwerking op het dagelijkse leven. Alles zit op een lager pitje, er wordt minder of helemaal niet gewerkt en sommige winkels zijn overdag gesloten. Dit is voor mij de eerste keer dat ik de Ramadan in Nigeria meemaak, want vorig jaar was ik in Ethiopië. Een hele ervaring om dit mee te maken! Graag gebed dat deze vastenmaand rustig en veilig zal verlopen. Het kan namelijk aanleiding geven tot onlusten tussen moslims en christenen.

Laatst heb ik voor het eerst kameel gereden. Een collega in Amanawa had een kameel voor ons geregeld. Het meest enge is het opstaan en gaan zitten van de kameel. Je gaat eerst een eind achterover en daarna zo ver voorover dat het lijkt alsof je voorover van de kameel afvalt. In het Noma ziekenhuis zijn de artsenteams uit Europa net geweest. De komende maanden heb ik heel wat patiënten te behandelen naast mijn werk in het Amanawa ziekenhuis. Bid voor wijsheid, genoeg kracht en energie.

Op dinsdag 4 oktober komen minister president Balkenende en minister van Ardenne naar Nigeria (is inmiddels geweest, red.). Zij gaan een bezoek brengen aan het Lepra Training Centre in Zaria (5 uur rijden van Sokoto dus lekker dichtbij voor Nigeriaanse begrippen). Wij geven daar regelmatig les aan doktoren die in de toekomst met leprapatiënten in aanraking gaan komen. Wij doen dit in samenwerking met de Leprastichting. Het wordt een grote poppenkast met allerlei hoge Pieten waaronder de gouverneur van Kaduna State, andere mensen die belangrijk zijn en natuurlijk de bodyguards van onze premier. Dus wie weet krijg ik niet eens de kans om ook maar in de buurt te komen van Balkenende en van Ardenne, maar ik kan het altijd proberen, toch?! Misschien wordt er wel wat van dit bezoek op de Nederlandse televisie uitgezonden

en zien jullie mij nog voorbijkomen?! Wie weet... Ik hoor het wel.

Peter en Christa Boers onverwacht terug uit Kameroen

Het was de bedoeling dat het gezin Boers na beëindiging van hun contractperiode op 8 november 2005 definitief terug zouden keren naar Nederland. Deze plannen hebben onverwacht een andere wending gekregen toen op 14 september Thijmen, het negenjarig zoontje van Peter en Christa, van de schommel viel waarbij zijn arm uit de kom schoot en ook nog brak. De arm werd gezet, maar bij nader inzien groeiden de twee delen niet

Taakveld Z&D

Peter, Christa, Thijmen, Maureen en Hugo Boers.

goed aan elkaar. Er zou waarschijnlijk een operatie nodig zijn om een pen in de arm te zetten, maar die kon niet in Garoua worden uitgevoerd. Uiteindelijk hebben Peter en Christa besloten om voortijdig met het hele gezin naar Nederland terug te keren. Op vrijdag 23 september zijn zij veilig aangekomen. De Nederlandse arts die Thijmen heeft onderzocht, wil het voorlopig aanzien, omdat opnieuw breken ook een ernstige ingreep is. Peter zal voor de afronding en overdracht van het werk binnenkort (waarschijnlijk in oktober) nog een maand naar Kameroen terugkeren.

Hans en Aisha Oosterloo

De Oosterloo's zijn teruggekeerd van hun verlof in Nederland, en zijn direct bij aankomst alweer in het werk 'gevalen.' Veel werkzaamheden bleken tijdens hun afwezigheid niet te zijn voortgezet, en een hoop herstel- en reparatiewerk op de compound wachtten op aandacht. In de komende tijd gaat Hans zich concentreren op het ziekenhuis in Lunsar, om ervoor te zorgen dat de beschikbare gelden op een goede manier kunnen worden besteed.

rondleiden naar scholen, kerken en ziekenhuizen van de baptistenunie, en een begeleidingstraject voor hen opzetten. Hans vraagt gebed voor zijn niet aflatende strijd tegen de corruptie. Het is heel moeilijk om te merken dat zelfs broeders en zusters hem af en toe hierin teleurstellen.

Jeltje Blaauw schrijft:

Het is hoog tijd om weer eens wat te laten horen uit Douala. Het regent hier nog vrij regelmatig. Toch zijn de voorboden voor de droge tijd er al. De temperatuur is erg aangenaam. Je kunt zelfs af en toe een vestje aan hebben. Verder gaat hier alles gewoon door na elke bui. Het is nog steeds erg druk, maar dat is ook wel prettig. De beide vrijwilligers zijn aangekomen en geïnstalleerd. Ze werken al druk aan de drukmachine om die weer op gang te krijgen. Hiermee kunnen zelf zaken gedrukt worden.

Het gastenhuis is regelmatig volgeboekt. Dat geeft veel werk maar het is ook heel gezellig om contact te hebben met zoveel verschillende mensen. Er zijn nog al wat die heel regelmatig terugkomen. Dat maakt een gesprek ook anders. Enkele kamers zijn vrij langdurig bezet. Dat scheelt enorm in de was. Verder is er

Hans en Aisha Oosterloo.

Hiervoor wil hij vooral goedkoop medicijnen, brillen en brillenglazen gaan inkopen, om ze daarna vanuit het ziekenhuis te kunnen verkopen. Het idee is dan dat het ziekenhuis voor een deel ook zelfvoorzienend gaat werken. Verder moeten er verschillende auto's in de revisie, en dit moet allemaal onder toezicht van Hans gebeuren, anders gebeurt het misschien niet goed. Deze auto's zijn noodzakelijk om arme patiënten van en naar het ziekenhuis te brengen. Ook moet er een nieuw metalen hek om het ziekenhuis geplaatst worden, omdat het oude grotendeels uit elkaar viel. Daarnaast zal Hans de nieuwe Duitse vrijwilligers gaan

Jeltje Blaauw.

in het kantoor ook regelmatig wat te doen. Eén van de medewerkers is een paar weken nadat ik in april naar huis ging, overleden en daar is nog geen nieuwe voor. Hij kon ook niet zoveel meer doen dus een volledige kracht is te veel en dus bekijken we het eerst zo.

De Cam Air (KLM van Kameroen) vliegt weer heel onregelmatig dus daar hebben we ook weer mee te maken. We hebben geleerd dat tijd in Afrika erg flexibel is.

Hartelijke groeten voor iedereen uit een heerlijk Afrika.

Het zendingstation in Douala.

Unienieuws

Doopdiensten

Zwolle: Sanne Meijer (23 jaar) en Niels Meijer (16 jaar). Ede 'De Reehorst': K. Hoogendoorn, B. Da Graça, K. Da Graça, J. Roodenburg en D. v.d. Hul; Kampen: Vidar Last (33 jaar) en Tabitha Last-Wilderdijk (30 jaar).

De Baptistengemeente Pernis

is een streekgemeente, gevestigd in het dorp Pernis en telt ruim 150 leden. Zij maakt deel uit van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Sinds 1976 heeft de gemeente geen voorganger meer. In 1981 is er een eigen gebouw gerealiseerd. Dit jaar is een gemeenteopbouw traject afgerond en wordt gewerkt aan een nieuwe bestuursstructuur. In de huidige fase van ontwikkeling is de gemeente op zoek naar iemand die op onderdelen ondersteuning kan bieden. Graag willen wij belangstellenden oproepen voor de functie van

VOORGANGER IN PARTTIME DIENST (50%)

ter ondersteuning van de liturgie en catechese en in tweede instantie evangelisatie.

Belangrijke persoonlijke competenties:

- leiding geven
- inspireren
- draagvlak creëren
- samenbinden
- sociaal/maatschappelijk betrokken
- affiniteit met jongeren

Theologische competenties:

- bandbreedte ondersteunen
- breed kerkelijk betrokken

Opleidingsniveau:

- bij voorkeur theoloog met een universitaire opleidingsniveau in het bezit van een algemene beroepsaanstelling binnen het verband van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, dan wel een afgeronde Tweede Weg opleiding

Als u zich herkent in deze functieomschrijving gaan wij graag een kennismakingsgesprek met u aan.

Belangstellenden kunnen zich voor meer informatie wenden tot dhr. Th.H. de Keizer (voorzitter bestuur), telefoon 06-22482023 / 010 - 4164724 of e-mail t.keizer5@chello.nl. (zie ook www.baptisten-pernis.solcon.nl)

U kunt bij hem ook een portfolio met informatie over de gemeente aanvragen. Schriftelijke reactie graag richten aan Ranonkel 12, 3191-PC Hoogvliet-Rt.

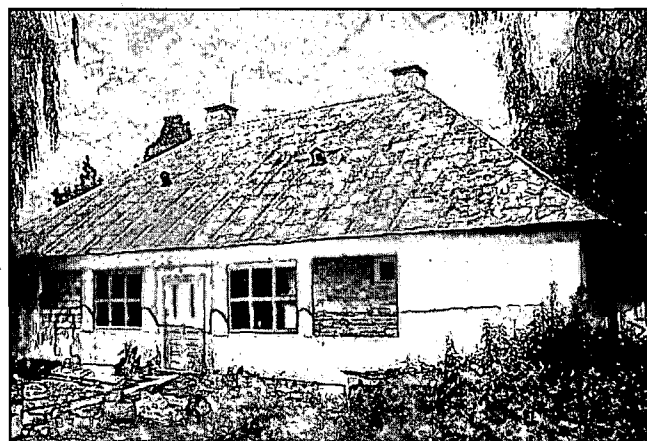
Project World Servants in Batar, Oekraïne

Jiska Gietema

Vrijdag 22 juli stonden we met een groep van 26 jongeren op Amsterdam Centraal. Na een treinreis van twee dagen kwamen we aan in het Oekraïense dorpje Batar. Nadat we de grens tussen Hongarije en Oekraïne waren gepasseerd, bleek al meteen dat Oekraïne heel anders is dan Nederland. De wegen waren erg hobbelig en de huizen waren erg slecht onderhouden. Oekraïne is sinds 1991 onafhankelijk, maar het land is er sinds die tijd niet of nauwelijks op vooruit gegaan. In het gebied waar wij zijn geweest, is 70 procent van de mensen werkloos. De mensen leven voornamelijk van

de landbouw, maar de markt voor deze producten is erg slecht. Ook hebben veel mensen in het gebied een groot alcoholprobleem.

We werden na aankomst hartelijk verwelkomd en gingen daarna vrijwel direct door naar ons bed. De zondag daarna brachten we een bezoekje aan de katholieke kerk. Voor de middag stond een voetbalwedstrijd tegen het plaatselijke team op het programma. Deze wedstrijd werd natuurlijk schandig verloren.

De volgende dagen was het tijd om echt aan het werk te gaan. De staat van het schoolgebouw dat we zouden gaan renoveren, was erg slecht. We zijn begonnen met het opknappen van de plafonds. Hier zat een soort kalk op en de eerste week zijn we voornamelijk bezig geweest met het schuren van de plafonds. Dit was een erg stoffig werkje en bij temperaturen van ongeveer dertig graden was het erg zwaar. Daarnaast hebben we in de eerste week de tuin aangepakt. Er was ook al jaren niets meer aan de tuin gedaan en we hebben dan ook grondig alles verwijderd.

Naast het bouwen werd ook iedere dag kinderwerk gedaan door een groepje deelnemers. Tijdens het kinderwerk komen de kinderen uit het

dorp luisteren naar een bijbelverhaal, we zingen met ze en we spelen samen spelletjes. Het kinderwerk in Batar werd iedere dag bezocht door ongeveer 30 enthousiaste kinderen. Het was leuk om samen dingen te doen, maar het was lastig dat je de kinderen totaal niet kon verstaan. Het Hongaars dat men spreekt in dit deel van Oekraïne, lijkt in geen enkel opzicht op het Nederlands, Engels of Frans en dat maakt de communicatie erg moeilijk. Het verhaal werd verteld met behulp van een tolk, maar deze tolk kon natuurlijk niet continu alle verhalen en vragen van de kinderen vertalen. Ondanks dit taalprobleem hebben we wel heel veel plezier gehad met de kinderen!

Het weekend stond in het teken van ontspanning. De temperatuur was inmiddels gestegen tot boven de veertig graden en dat was een goede reden om te gaan zwemmen in een nabijgelegen rivier. Zondag hebben we de dienst in de protestante gemeente bijgewoond. De protestantse en de katholieke kerk

staan in Batar naast elkaar, maar zijn net zo verschillend als in Nederland. Tachtig procent van de mensen is katholiek en de rest is protestants of niet aangesloten bij een kerk. In de protestantse kerk vulden wij dan ook het grootste gedeelte van de kerkbanken. Zondagavond hebben we per paard en wagen een bezoek gebracht aan een World Servants-project uit 2004. Het was erg mooi om te zien dat alles goed onderhouden was en dat de mensen daar ook echt iets aan het project hebben gehad.

Daarna brak de tweede werkweek aan. Het was nog steeds erg warm, maar vol goede moed gingen we aan de slag. De plafonds konden wit geverfd worden, want het schuurwerk was klaar. Dit werk was een stuk prettiger om te doen, omdat nu zichtbaar werd waarvoor we de week ervoor zo hard hadden gewerkt. We hebben verder de muren geplamuurd en een aantal muren gestukadoord. Ook hebben we nieuwe kozijnen geverfd en geplaatst.

Halverwege de week bleek dat we het gebouw niet volledig af konden krijgen. De Oekraïners hadden teveel

werk voor ons ingepland. De sfeer in de groep werd hierdoor echter alleen maar beter. Iedereen zette nog even zijn beste beentje voort om een goed resultaat achter te laten. In twee kamers werden de muren roze en geel geverfd en kwamen er vrolijke tekeningen op de muur. We hebben uiteindelijk deze twee kamers helemaal afgekregen en zoveel mogelijk gedaan aan de andere vier kamers. De Oekraïners gaan nu met geld dat wij hebben achtergelaten zorgen dat de kleuterschool zo snel mogelijk afkomt. De Oekraïense coördinator van het project heeft beloofd ons op de hoogte te houden van alle vorderingen.

Opvallend tijdens dit project was dat de plaatselijke bevolking in het begin erg afwachtend was. Het dorp heeft de afgelopen eeuw veel verschillende machthebbers gehad en hierdoor waren zij erg wantrouwend ten opzichte van onze groep. In de tweede week werd echter duidelijk dat ze wel degelijk waardeerden wat wij aan het doen waren. We werden overstelpt met koekjes, zelfgekweekt fruit en er werd zelfs wodka gebracht. Het was prachtig om te zien dat mensen dankbaar waren voor wat wij hadden gedaan, maar nog mooier was het dat zij hierdoor ook zelf weer aan de slag gingen.

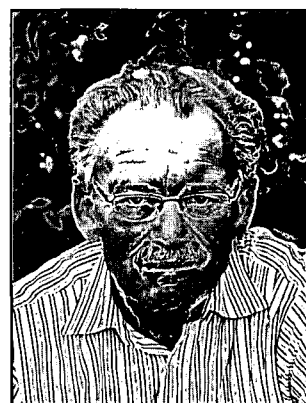
Hopelijk kunnen zij deze kracht voor de komende periode vasthouden en zelf weer iets meer van hun leven maken. Ik heb er in elk geval alle vertrouwen in dat zij de school zullen afmaken en dat de kinderen van Batar snel naar school kunnen.

Foto's: K. Aberson

Unienieuws

Kerkdienst Stavoren op radio

Op D.V. zondag 30 oktober a.s. wordt via Radio 747 AM (aanvang 17.02 uur) een kerkdienst uitgezonden van de Baptistengemeente Stavoren. Voorganger in die dienst is ds. W. Greven. De muziekgroep van de gemeente o.l.v. Tjitske Rinkema begeleidt de samenzang. Ook de solisten Gina Westra en Sjouke Kuindersma leveren een bijdrage.

Liturgie

Welkom

Votum en groet

Samenzang: Opw. 180

Gebed

Lofprijns en aanbidding: Opw. 430,

Opw. 263 en Opw. 459

Schriftlezing: Mattheüs 13:1-16 (NBV)

Drama: "Hoor je me?"

Preek: 'Ziende blind en horende doof'

Muzikale bijdrage Gina Westra en Sjouke Kuindersma

Samenzang: Opw. 341

Dankzegging en voorbede Zegen

Samenzang: Opw. 602

Er wordt gezongen uit de bundel *Opwekking* (Opw.) en gelezen uit de *Nieuwe Bijbelvertaling* (NBV).

Praisedienst Groningen-Zuid

Op zondag 30 oktober a.s. organiseert de Baptistengemeente Groningen-Zuid een praisedienst. De dienst begint om 19.00 uur. Voorganger is ds. Anne de Vries en er is medewerking van praiseband 'Express'. U bent van harte welkom aan de Meeuwerderweg 75 in Groningen.

Interview met TWO-student Remko Zijlstra

Mariska Oegema

“De rijkdom en de diepgang in de Bijbel verrassen mij telkens weer. De adembenemendheid die ik daarin ervaren heb, is voor mij de basis van mijn enthousiasme om theologie te gaan studeren. En ook tijdens mijn studie is dat enthousiasme gebleven. Niet alleen bijbelkennis maar ook kennis nemen van een breed spectrum waaronder ethiek, pastoraat, evangelisatie en kennis van andere godsdiensten vind ik heel leuk en interessant. Mijn rugzak vult zich steeds meer en raakt steeds voller.”

Aan het woord is student Remko Zijlstra, lid van de Baptistengemeente Leeuwarden, die in het dagelijks leven werkt als planvormer bij Wetterskip Fryslan. Op dit moment zit Remko in het vijfde studiejaar van de Tweede Weg Opleiding van ons Seminarium. “Dat mijn rugzak zich vult met kennis op velerlei gebied maakt dat ik mijn mening over iets veel genuanceerder geef en niet zo snel een uitgesproken mening klaar heb”, zo geeft Remko Zijlstra aan, terugkijkend op de afgelopen vier jaar. “Dat is een enorme meerwaarde van de studie. En die wil ik niet alleen voor mezelf houden, maar die wil ik graag met anderen delen; onder meer via preken en in gesprekken met mensen.”

De TWO-opleiding heeft Remko naar eigen zeggen geestelijk gevormd. “Vaak wordt gezegd dat een theologiestudie zakelijk is en dat daardoor

je contact met God kan verwateren. Maar mijn ervaring is juist dat mijn relatie met de Heer door de studie is verdiept. De studie zie ik ook niet dat ik over Hem leer, maar van Hem leer; dat is voor mij een heel duidelijk verschil”, vervolgt de student. “En doordat ik steeds verrast wordt door de rijkdom en de diepgang in de Bijbel, heeft mijn relatie met de Heer zich alleen maar verinnigd.”

“Naast het doorgeven van die rijkdom en diepgang in de Bijbel wil ik mensen ook graag troosten en bemoedigen, bijvoorbeeld in omstandigheden

geen praktijkervaring op dit gebied heb opgedaan”, geeft de student uit Leeuwarden aan. “Dit komt mede doordat ik van gereformeerde huize kom en ik eerst als ‘vriend’ bij de gemeente was aangesloten. En dan word je minder snel toegelaten tot kerkelijk werk als pastoraat en raad.” Remko Zijlstra is in februari dit jaar gedoopt in de Baptistenkerk Leeuwarden.

Toekomst

De TWO-student ziet uit naar de stagejaren. “Dan zal ik het hele palet van gemeentewerk doorakkeren; dat

“Mijn relatie met de Heer is door de studie verdiept. De studie zie ik ook niet dat ik over Hem leer, maar van Hem leer.”

van verlies. Daarnaast vind ik het belangrijk om mensen aan te sporen tot actie, want het geloof is niet alleen iets passiefs”, stelt Zijlstra. “Het is Jezus zelf die ons aanspoort om te getuigen van ons geloof en het Evangelie. In preken en ook in gesprekken wil ik mensen prikkelen om in actie te komen.”

Praktijk

Dit jaar het is het laatste theoriejaar van Remko Zijlstra, waarna twee jaar van stages zullen volgen. Hoewel er tijdens de theoriejaren geen sprake is van een bepaalde specialisatie, hebben prediking en pastoraat toch enige voorkeur bij de student. “Maar ik vind het nog moeilijk om dit echt scherp te krijgen, omdat ik nog

lijkt mij bijzonder interessant en is voor mij een uitdaging. Ik leer ook werk te doen wat ik nog niet eerder heb gedaan. Daar heb ik veel zin in.”

Mede door het gemis aan praktijkervaring is de toekomst nog “...één grote vraag” voor hem. “Maar ik zie die toekomst met grote belangstelling tegemoet en zie wel wat op mijn weg komt. Wat het voorgangerschap betreft, zit ik nog in een ontdekkingsproces. Ik probeer een goede afweging te maken om op een verantwoorde wijze mijn taak uit te oefenen; of dat nu als voorganger is of op een andere plaats in de gemeente. Voor mij staat voorop dat ik mijn Heer wil dienen, op een manier die bij mij past.”

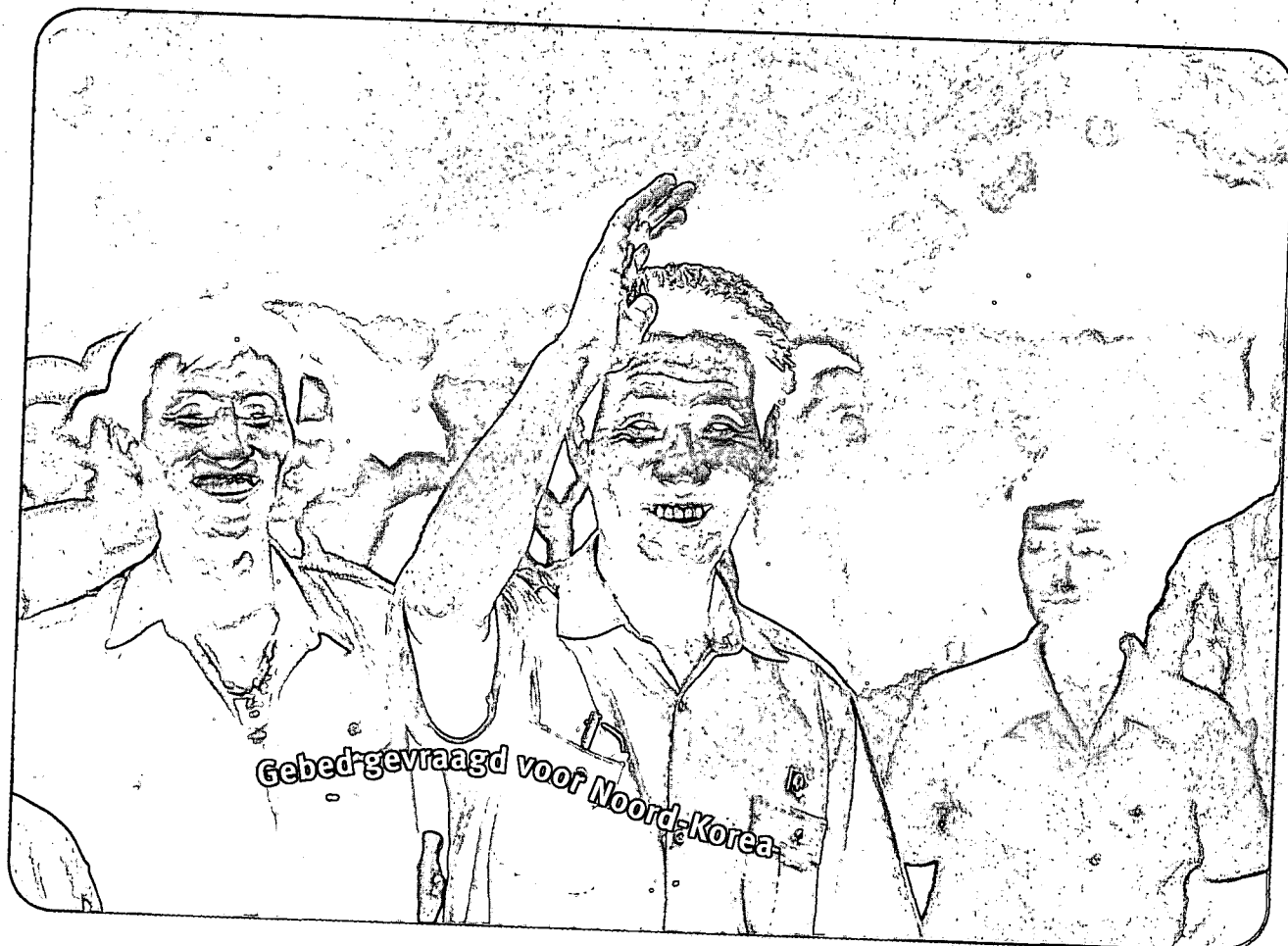

**U zult de waarheid kennen,
en de waarheid zal u bevrijden.**

Johannes 8:32

De Christen

Gebed gevraagd voor Noord-Korea

'De Schutse' weer onder dak

Blijvende aandacht voor verdriet na tsunami

Allerlei

Eerste winnaar Rainbow Bible Award bekend

Jeroen Krijnsen is de winnaar van de *Rainbow Bible Award 2005*. Op 21 oktober jl. ontving hij de *Award* voor de beste nieuwe bijbelwebsite, die de Bijbel op een eigentijdse manier bij mensen onder de aandacht brengt: www.krijnsen.n/cms.

Uit handen van juryvoorzitter Robert Scholten nam hij een sculptuur van Hedi Bogaers in ontvangst en een bedrag van € 3.000,-. De jury oordeelde dat zijn website bruikbare en handige informatie biedt. Bovendien waardeerde de jury de vormgeving en de technische implementatie. De website www.degraankorrel.nl/bijbel ontving de tweede prijs, een bedrag van € 1.000,-. Ook hier waardeerde de jury de vormgeving en de inhoud, zeker gezien de leeftijd van de webmaster (de 17-jarige Lars). De derde prijs – eveneens € 1.000,- – was voor een site met informatie over muziek in de Bijbel: www.gebedgevraagd.nl/desjofar. De jury beoordeelde de onderwerpkeuze positief en beval de toevoeging van geluid aan.

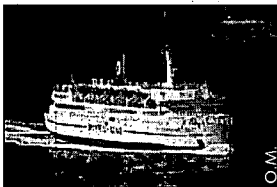
De drie prijswinnaars van de Rainbow Bible Award (v.l.n.r.): Jeroen Krijnsen (1e prijs), Klaas Kuyper (3de prijs) en Lars Grijsen (2de prijs)

Oslo Gospel Choir

De bezoekers van de concerten die het Oslo Gospel Choir in mei gaf in Barneveld en Gouda kunnen het beamen: het koor is met haar nieuwe toewijding aan praise & worship een bijzonder aansprekende nieuwe richting ingeslagen. Het concert in Gouda is nu verschenen op CD en verschijnt binnenkort op twee losse DVD's.

Hulp gevraagd bij opknappen LOGOS HOPE

De LOGOS HOPE, opvolger van het evangelisatieschip LOGOS II van Operatie Mobilisatie (OM), ligt momenteel in Trogir in Kroatië, waar men bezig is het schip te verbouwen. LOGOS HOPE zal volgend jaar de LOGOS II vervangen. Aan boord van dit schip zullen vele mensen het evangelie horen en in actie zien. OM zoekt voor de verbouwing timmermannen, elektriciens, schoonmakers, mensen die willen roest bikken, mensen die willen verven... kortom mensen die de handen uit de mouwen willen steken. Bent u/jij minimaal 4 weken beschikbaar en hebt u/jij interesse, neem dan contact op met Ineke Kasius info@nl.om.org of bel (0527) 615607.

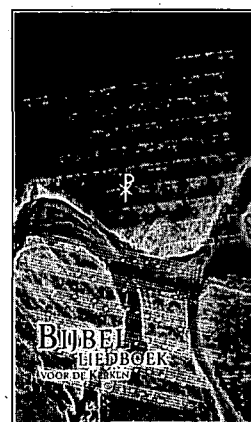
Adopt a granny

Het project van Stichting Dorcas, die dit jaar haar 25-jarig bestaan viert, voor adoptie van opa's en oma's in Oost-Europa en Afrika verloopt zeer goed. Op dit moment worden meer dan duizend ouderen elke maand financieel ondersteund. Eind 2002 werd gestart met het adoptieproject om iets te doen aan de moeilijke en vaak zelfs erbarmelijke omstandigheden waarin veel ouderen in Oost-Europa en Afrika leven. Het geld dat maandelijks gegeven wordt, komt terecht bij lokale partners van Dorcas die voor de hulp zorg dragen. Meer informatie: www.dorcas.nl

De Nieuwe Bijbelvertaling nu ook met Liedboek voor de Kerken

De Nieuwe Bijbelvertaling is nu ook beschikbaar in een uitvoering met het Liedboek voor de Kerken. De uitgave bevat de tekst van de nieuwste vertaling met daarachter de liederen die door de Inter-

kerkelijke Stichting voor het Kerklied zijn gebundeld in het Liedboek. Vele protestantse gemeenten gebruiken de uitgave in hun erediensten.

De Nieuwe Bijbelvertaling beschikbaar voor PDA en WAP

Het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) presenteert twee mobiele on-line-versies van *De Nieuwe Bijbelvertaling*. Beide versies zijn te vinden op www.mobible.nl. Gebruikers krijgen via deze site gratis toegang tot een versie voor PDA (Personal Digital Assistant) en voor WAP (Wireless Application Protocol).

Met de introductie van www.mobible.nl is de mogelijkheid om de Bijbel digitaal te lezen of te horen verder uitgebreid. Onlangs introduceerde uitgeverij Importantia Publishing (www.importantia.com) *De Nieuwe Bijbelvertaling* voor zakcomputers en smartphones op Mobipocket-formaat. Dit is software die op het mobiele apparaat wordt geïnstalleerd en waarbij dus geen internetverbinding nodig is. IKON introduceerde eerder de downloadbijbel via www.downloadbijbel.nl, dat voortkomt uit www.voorleesbijbel.nl.

Inhoud

Allerlei	2
Voorwoord	3
Blijvende aandacht voor verdriet na tsunami	4-5

A. Kik

Column over... Straks	5
'De Schutse' weer onder-dak	6-7
Unienieuws	7
Gebed gevraagd voor Noord-Korea	8-9
Als Jezus komt	10-11
Buitenlands Nieuws	11
Bouw Pools verzorgingshuis nadert voltooiing	12-13

Archief De Christen

Vanwaarheen? Jubileumdienst Baptisten-gemeente Ede	13
Interview met TWO-student Jan Foppen	14

Foto's voorkant:
Open Doors
E. van de Poll
A. Kik

Foto achterkant:
G. Mons

Geestelijke vernieuwing

Meestal doen we 'De Strubben' aan voor ons Alpha-weekend, maar aangezien Bas en Neeltje al waren uitverkocht, gingen we de grens over naar Friesland en was kampeerboerderij 'The Loryann' van vrijdag- tot zaterdagavond ons thuis. We gingen een dag lang nadenken over de Heilige Geest. De sfeer was vanaf het begin goed, maar ik ga direct met u door naar het eind.

Aan het eind stond de viering gepland. We lazen teksten en we zongen liederen over de Heilige Geest. Daarna kon men langs een aantal 'beelden' lopen waarop kon worden gereageerd. Er was een kruis waar men door middel van het neerleggen van een met zand gevuld zakje z'n eigen lasten kon achterlaten. Er was een vlam die van het werk van de Heilige Geest sprak. Men kon een stukje brood nemen om te ervaren wat het betekent dat Jezus zegt: "Ik ben het levende brood." Hoe verlangend ben je naar de vrucht van de Geest kon worden

uitgebeeld door het ophangen van een druiventros aan een tak. Als vijfde mogelijkheid kon men het 'zondaarsgebed' bidden. Dat was afgebeeld op de beamer. Voor de beamer stond een kistje. Dat kistje stond er als teken voor het gegeven dat wij zoveel drempels inbouwen alvorens ons over te geven. We zijn bang voor de Geest, we hebben zo onze twijfels of misschien spelen mi-
nderwaardigheidsgevoelens wel een rol. We mogen leren om de drempels achter ons te laten om er over heen te stappen en de drempel te gebruiken als knielbank. Het bleken op deze middag in Bakkeveen niet alleen woorden te zijn, maar ook de beleving van één van de deelnemers. Zij bad het zondaarsgebed met de volgende woorden:

"Jezus, Ik heb spijt van alle dingen die ik fout heb gedaan in mijn leven.

Dank U, dat U voor mij aan het kruis bent gestorven, zodat ik vergeving krijg en vrij wordt gemaakt.

Dank U dat U mij vergeving en het cadeau van Uw Geest aanbiedt. Ik wil dit geschenk graag ontvangen.

Alstublieft kom in mijn leven door Uw Heilige Geest en blij voortaan altijd bij mij.

Dank U Jezus, Amen."

Gedurende de AV te Hoogezand hebben we stilgestaan bij het thema 'geestelijke vernieuwing'. Hier in Bakkeveen leerde ik weer waar die geestelijke vernieuwing begint.

Wij mogen ons persoonlijk uitstrekken naar geestelijke vernieuwing. En die geestelijke vernieuwing mag door ons onze gemeenten doortrekken. En gelukkig is de Geest in beweging.

Dat kunt u ook in deze *De Christen* weer lezen in de verslaggeving vanuit de Baptistengemeente te Ede die haar 25 jarig jubileum heeft gevierd. De gemeente Hoogezand 'De Schutse' is na een verbouw weer onder dak in eigen huis. Een artikel over meer dan alleen hun eigen gebouw uit deze gemeente die een bewogen tijd meemaakt. Ook aandacht in dit

nummer voor de kerk in Noord-Korea. Een bericht van Open Doors leert ons dat de Noord-Koreaanse kerk zonder gebed niet kan overleven. Laten we dat ook voor onszelf ter harte nemen!

Verder in deze *De Christen* aandacht voor verdriet na de tsunami. Wij mensen vergeten zo snel. Aad Kik brengt ons terug in de realiteit van blijvend verdriet en blijvende barmhartigheid. Die barmhartigheid zien we ook terug in het verhaal van Minze van der Wiel die zich samen met zijn vrouw Judy al jarenlang inzet voor de bouw van een verzorgingshuis in het Poolse Zywiec. Eerst was er een groen weiland, nu staat er een prachtig gebouw. Het heeft iets weg van wat TWO-student Jan Foppen zegt: "soms is het beter eerst je oude schoenen weg te gooien". Waar leegte is kan God vullen. Hij maakt alle dingen nieuw! Dat geldt zeker voor 'als Jezus terugkomt'. In een artikel met deze titel schrijft ds. Herman de Winkel over de wederkomst. Hier mogen we al werkend en biddend vanuit Gods liefde naar uitzien.

Ds. Henk Wieringa

Blijvende aandacht voor verdriet na tsunami

Aad Kik

Het kost vaak moeite – ook onder mensen in de kerken – om langer stil te staan bij een ramp dan de meeste media doen. Dat geldt ook voor de tsunami van 2^e Kerstdag 2004, die meer dan 200.000 doden en vermisten kostte. We zijn nu ongeveer een jaar verder en ongeduldig vraagt men zich af of het royaal bijeengebrachte geld nu al eens besteed is. Te zelden, zo vinden velen, zie je hoopgevende beelden van wederopbouw. Geïrriteerd worden berichten over 'missers' uitvergroot en vastgehouden.

Bij door het evangelie geïnspireerde solidariteit – barmhartigheid noemen we dat – gaat het echter om duurzame aandacht, ver voorbij de snelle en oppervlakkige successen. Die solidariteit schreit mee met de mensen die een vrijwel ondraaglijk verlies hebben geleden en geeft tijd aan wonden om te helen.

Bewogenheid

Van de *Beweging van Barmhartigheid*, in gang gezet door de Fraters van Tilburg, waarbij mijn vrouw en ik betrokken zijn geraakt, hebben we een mooie drieslag geleerd. *Barmhartigheid is: zien, bewogen worden, in beweging komen.* We kennen die trits ook van Jezus zelf, die de mensen zag, diep bewogen raakte en in beweging kwam met zijn helende missie, hoeveel die ook zou gaan kosten. Iets daarvan proberen wij in praktijk te brengen door concrete ondersteuning te bieden aan jonge hulpverleners uit de YMCA (een grote oecumenische jongerenorganisatie) en uit kerken in Indonesië.

In maart brachten we ruim drie weken door op Sumatra en het eveneens getroffen eiland Nias. We

zagen er de enorme verwoesting in de provincie Atjeh en de verslagenheid van de tienduizenden die in kampen, met name in en rond de stad Medan werden opgevangen. We hoorden de aangrijpende verhalen van slachtoffers die vrijwel alles verloren hadden: familieleden, huis, werk, school en kerk. We zagen de vele dappere hulpverleners, jongeren meestal, die enorm veel te verwerken kregen. Meerderen van hen waren ook zelf slachtoffer, maar hadden niettemin besloten zich in te zetten voor lotgenoten.

Toen eind maart, enkele dagen na onze terugkomst, het eiland Nias ook nog getroffen werd door een enorme aardbeving, was duidelijk dat onze inzet om een langer durend vervolg vroeg. Samen met alle betrokkenen maakten we een plan om ons voorlopig voor 1 jaar in te zetten. Die inzet bestaat uit meerdere bezoeken van enkele weken in dat jaar, waarin we training en coaching bieden en verder begeleiding op afstand in de tijd daartussenin. Zo hebben we in juli en augustus opnieuw enkele weken in Atjeh en op Nias doorgebracht en zijn we ook op dit moment, als u dit leest, daar weer werkzaam.

Goed luisteren

Steeds bezoeken we, voorafgaande aan een training, eerst ook zelf (weer) het rampgebied en de opvangcentra voor overlevenden. We krijgen zo een duidelijke indruk en ervaren aan den lijve hoe de situatie is waarin hulp verleend moet worden. We lopen door de uitgestrekte puinhopen, de verwoeste en nog lang niet herstelde dorpen en wijken. We staan aangeslagen bij de grote massagraven en de vele met een vlag gemarkeerde plekken waar mensen omkwamen. We maken contact met slachtoffers in de troosteloze kampen en horen

verbijsterd hun verhalen aan over die onbeschrijflijke 2^e Kerstdag.

En dan gaan we aan het werk met groepen vrijwillige hulpverleners. Het zijn moedige en sterk gemotiveerde studenten en jonge professionals, goed in praktische hulp, maar uiteraard heel kwetsbaar als het gaat om het zien en meemaken van zoveel leed. Soms weten ze geen raad met het gedrag van de vele getraumatiseerde slachtoffers.

Natuurlijk kunnen we hen niet snel even opleiden tot amateur therapeuten en dat hoeft ook niet. Wat van belang en al heel veel waard blijkt te zijn, is dat we hen enig inzicht in trauma bijbrengen, hun invoelingsvermogen versterken, hun een aantal methoden aanreiken en ook hun zelfvertrouwen vergroten.

Wezenlijk is vooral, zo maken we hun duidelijk, dat ze goed leren luisteren naar die mens met trauma als gevolg van de tsunami. En dat we voor dat attente, invoelende en

Luisteren naar vrouwen met hun trauma's, vooral luisteren, dat hebben Opi en Nanda (links) geleerd in de cursus.

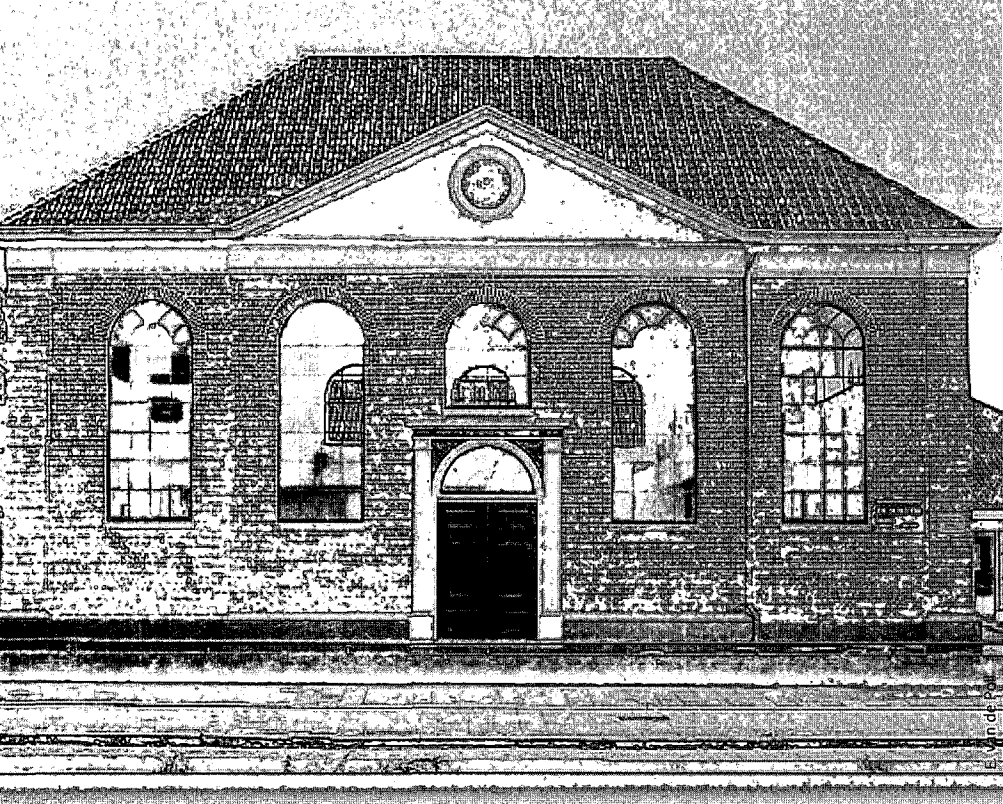

Aan de slag met groepsopdrachten tijdens de training.

In een overvol kamp: ieder met een eigen verhaal over verlies en leed.

'De Schutse' weer onder-dak

Een bewogen verslag vanuit de Baptistengemeente 'De Schutse' te Hogeveen

John van Veen en Martin van der Meer

Op zaterdagmiddag 15 oktober jl. is ons kerkgebouw 'De Schutse' na een ingrijpende renovatie en restauratie officieel opnieuw in gebruik genomen. Een nieuw dak, een nieuw plafond, nieuwe ramen, een nieuwe stuc- en verflaag brengen deze voormalig joodse synagoge uit 1865 in oorspronkelijke staat, met één verschil: de vaste bezoekers zijn leden en vrienden van de Baptisten Uniegemeente 'De Schutse'. Het doopbassin staat onveranderd als onderdeel van het podium vooraan in de kerkzaal.

Er is veel te vertellen vanuit Baptistengemeente 'De Schutse' in Hogeveen. Op 24 januari 1994 is 'De Schutse' als zelfstandige gemeente opgericht vanuit Baptistengemeente 'Bethel', ook in Hogeveen. Sinds augustus 1991 was ds. W. van Berkel als voorganger aan de gemeente verbonden. In 1996 werd de voormalig Joodse synagoge in Hogeveen aangekocht en onder leiding van ds. Van Berkel groeide de gemeente door tot ongeveer 220 leden en een mooie groep vrienden.

De gemeente was jeugdig, verscheiden, een muzikaal getalenteerde Schuilplaats waar een ieder op zijn of haar manier iets mocht ervaren van de liefde van Christus. De veelkleurigheid en openheid werden zichtbaar op gemeentevergaderingen waarop de gemeente samen haar weg zocht in het zogenaamde congregationalistische gemeentemodel. Het priesterschap van alle

gelovigen handen en voeten geven in de dagelijkse praktijk, hierbij gesteund door een inspirerende voorganger, wierp zijn vruchten af.

Toch ontstonden er langzamerhand en sluipenderwijs verschillen in de beleving en in de uitingen van de gemeente. Door gebrek aan een duidelijke visie leidden deze onderwerpen regelmatig tot discussie. De snelle groei bleek helaas niet alleen verscheidenheid, maar ook afstand te scheppen. De raad voelde zich gedwongen om steeds meer eigen standpunten in te gaan nemen en liet het gesprek met de gemeente steeds meer achterwege.

In deze situatie trad in 2002 broeder Brouwer aan als voorganger van de gemeente. Vanaf het begin bleek ook hij niet in staat om de eenheid in verscheidenheid terug te brengen in 'De Schutse'. De tegenstellingen in de gemeente kwamen steeds meer aan het licht, gekozen raadsleden stapten op en de raad vormde al snel geen weerspiegeling meer van de gemeente. Een voorstel van enkele leden om de Unie om bemiddeling te vragen, werd verworpen. Een vijftal leden heeft uiteindelijk toch het initiatief genomen om handtekeningen te verzamelen om bemiddeling van de Unie in te roepen.

De broeders René Erwich en Gerrit Strijbis namen op verzoek van de Unieraad de bemiddelingspoging voortvarend ter hand en begin 2004,

na vele gesprekken, interviews en een aantal bewogen gemeente-vergaderingen, lagen de slotconclusies op tafel. Een vijftientigtal leden waaronder ook de voorganger hadden inmiddels een voorstel tot splitsing van de gemeente opgesteld, dit werd in januari 2004 door een meerderheid van de leden verworpen. Uiteindelijk heeft een groep leden toch de keuze gemaakt om een eigen gemeente te stichten en besloot 'De Schutse' om niet langer gebruik te maken van de diensten van broeder Brouwer. Helaas leidde dit tot een lange, pijnlijke gerechtelijke procedure die nog steeds niet is afgerond.

Ondanks het pijnlijke verlies van leden en vrienden heeft onze gemeente in samenwerking met broeder Anne de Vries de koers opnieuw uitgezet en worden inmiddels de Statuten en Huishoudelijk Reglement onder de loep genomen. Transparantie wordt nagestreefd in meer gemeentevisieavonden voor leden en vrienden. De status van vrienden is herschreven, vrouwen zijn inmiddels verkiesbaar in de raad en een ingrijpende renovatie van ons monumentale gebouw is aangepakt. Omdat monumentenzorg ongeveer 70 procent voor haar rekening neemt, is het mogelijk om als bescheiden groep toch in een monumentaal gebouw te kerken. Onze kerkzaal en onze gemeente is inmiddels weer letterlijk en figuurlijk uit de steigers, het is weer feest in de diensten en de vele verenigingen van onze gemeente hebben de draad weer voortvarend opgepakt. We

mogen weer uitzien naar groei en bloei en ervaren de zegening van de Heer door de toevoeging van nieuwe leden en vrienden!

Er hangt een drieluik in onze kerkzaal met daarop duidelijk zichtbaar de geknakte rietstengels. Met een verwijzing naar Jesaja 42 vs 1-7 kunnen wij belijden dat Hij het niet verbroken heeft. De Here heeft ons geroepen, in gerechtigheid onze hand gevat, ons behoed en gesteld tot een verbond voor het volk, tot een licht der natiën: om blinde ogen te openen, om gevangenen uit de kerker te leiden, uit de gevangenis wie in duisternis gezeten zijn.

Onze zeer gewaardeerde broeders Gerrit Strijbis en René Erwich zijn

er weliswaar niet in geslaagd om een scheuring te voorkomen, maar hun liefde en inzet namens de Unie voor 'De Schutse' zullen wij nooit vergeten. Troost mochten we putten uit Psalm 126 vers 5 en 6: 'Wie met tranen zaaien, zullen met gejuich maaën. Hij gaat al wenende voort, die de zaadbuidel draagt; voorzeker zal hij komen met gejuich, dragende zijn schoven.'

De vernieuwde Schutse gaat dit jaar nog op zoek naar een nieuwe voorganger om samen wederom te zaaien en te oogsten. Gestalte geven aan het werk dat Zijn hand eenmaal begonnen is te doen, daar gaan we voor en natuurlijk is een ieder van harte welkom om ons fraaie gebouw eens te komen bekijken.

Unienieuws

Doopdiensten

Veendam: Ellen Battjes-Maatjes (35 jaar) en Mirjam Braam (16 jaar); Enschede: Mardi Bijleveld (14 jaar).

Beroepingswerk

De Baptistengemeente Leeuwarden heeft een beroep uitgebracht op ds. Erik van Duyl uit Harlingen, die dit beroep heeft aangenomen.

Reddingsteam van Baptist World Aid naar Pakistan

Zondag 9 oktober jl. is een team van 10 reddingswerkers en 2 honden vanuit hun basis in Boedapest, in Hongarije vertrokken naar het getroffen gebied in Pakistan. De aardbeving van 7,6 op de schaal van Richter heeft naar schatting aan ruim 30.000 mensen het leven gekost.

De Unieraad heeft uit het noodfonds € 5.000 beschikbaar gesteld aan Baptist World Aid. Er is in het getroffen gebied behoefte aan wintervaste tenten voor 4½ miljoen mensen, dekens, kooktoestellen, veldhospitelen en waterzuiveringsinstallaties.

Uw giften zijn welkom op giro 9260 of rabobank 16.21.37.710 ten name van 'Unie van Baptistengemeenten' onder vermelding van 'Noodfonds Aardbeving Pakistan 2005'. Alles wat gemeenten en gemeenteleden bovenop de vijfduizend euro storten met als bestemming 'Noodfonds Aardbeving Pakistan 2005' wordt beschikbaar gesteld voor de noodhulp en wederopbouw in het getroffen gebied.

E. van de Poll

E. van de Poll

Op 15 oktober is ons kerkgebouw weer officieel in gebruik genomen door het oudste lid van de gemeente, zr. Stuijzand (92 jaar!!).

Gebed gevraagd voor Noord-Korea

In Noord-Korea draait alles om de communistische partij. Alles en iedereen staat in dienst van dit allesoverheersende orgaan en zijn roerganger, de Geliefde Leider Kim Jong Il. Een christen riskeert iedere dag zijn leven.

christen was. De hoofdstad, Pyongyang, stond zelf ooit bekend als het Jeruzalem van het Oosten. Sinds Kim Il Sung – die de Verlosser en de Morgenster wordt genoemd in Noord-Korea – zijn land

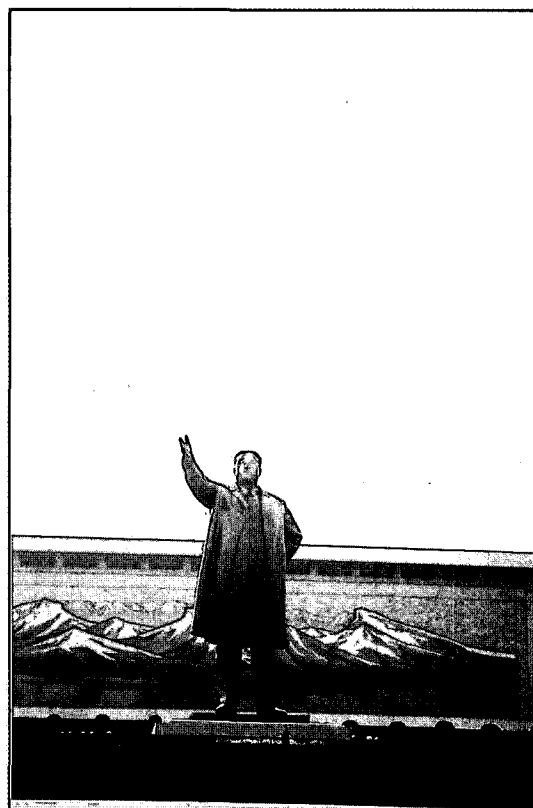
Een christen riskeert iedere dag zijn leven.

Zo'n 200.000 mensen zuchten in concentratiekampen. Tussen de 50.000 en 70.000 christenen zitten in deze kampen vast vanwege hun geloof, zegt broeder Peter (een schuilnaam), die veel contacten heeft met de ondergrondse Kerk in Noord-Korea.

Noord-Korea neemt de eerste plaats in op de ranglijst christenvervolgung van Open Doors. En dat terwijl een groot deel van de bevolking vroeger

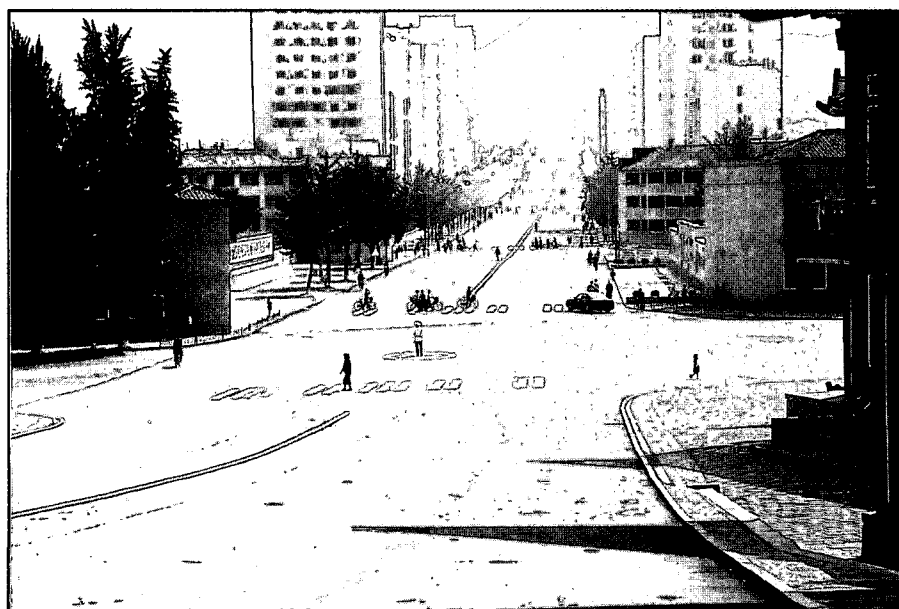
in 1945 zogenaamd bevrijdde van de Japanners is er veel veranderd. Van de 20 miljoen mensen zijn er nog maar tussen de 200.000 en 400.000 christen, aldus Open Doors.

Maar er is veel gaande in het land, laat broeder Peter weten. Vanwege zijn werk wordt hij door diverse geheime diensten gezocht. Vandaar dat hij niet met zijn eigen naam of

nationaliteit in de krant wil. "Sinds 1995 zijn ten minste twee miljoen mensen omgekomen van de honger. De staat kon door mislukte oogsten niet meer zorgen voor zijn mensen. De voedseldistributie stokte. Er ontstond een ondergrondse markt waar de staat niet tegen optrad. Veel Noord-Koreanen gingen illegaal naar China om voedsel te kopen. Het voedsel dat ze niet zelf nodig hadden, werd verkocht op de zwarte markt. De reputatie van Kim Jong Il is hierdoor beschadigd. Ondertussen ging hij wel door met het aanleggen van monumentale gebouwen. Veel mensen zien hem niet meer als een onaantastbare god."

Nog steeds proberen veel Noord-Koreanen de Tumen, de grensrivier met China, over te steken. Sommigen vanwege hun handelsbelangen, anderen willen definitief vluchten. De risico's zijn echter groot. Peter: "Ik heb getuigenverklaringen van

mensen die opgepakt zijn. De Noord-Koreaanse autoriteiten onderwerpen de gevangenen aan dagenlange verhoren. Ze worden veel geslagen en krijgen geen eten of drinken. De helft van de opgepakte mensen overleeft dit niet. De andere helft komt terecht in de meest verschrikkelijke werkkampen."

Als vluchtelingen er wel in slagen China te bereiken, worden ze meestal geholpen door christenen. "Vroeger gingen Noord-Koreanen op zoek naar gebouwen met een kruis daarop", zegt Peter. "Ze wisten dat daar mensen waren die hen wilden helpen. Tegenwoordig is dat geen optie meer. China steekt veel energie in

dat mensen tijdens een gesprek of bijbelstudie onstuimig begonnen te huilen of wild met de armen begonnen te slaan, alsof een demon werd uitgedreven."

Sommige Noord-Koreanen die zich bekeren, vinden zoveel kracht in hun geloof dat ze willen terugkeren naar hun geboorteland om te evangeliseren. Dat is erg risicovol, want wie gepakt wordt, wordt óf geëxecuteerd óf naar één van de zwaarste 'werkkampen' gestuurd. Voor de christenen teruggaan, worden ze eerst getraind. "Ze hebben alleen bijbelstudie nodig", zegt Peter, "want in Noord-Korea kunnen ze alleen op de Here God vertrouwen.

De meeste mensen hebben daardoor een kleine groep familieleden en vrienden die ze kunnen vertrouwen. De christenen leggen het Evangelie uit en vormen na verloop van tijd soms een huiskerk van vijf of zes mensen. Ze ontmoeten elkaar in het geheim."

Maar deze dappere christenen zijn nergens veilig. Vooral jongere christenen worden vanwege hun onervarenheid nog wel eens ontdekt of verraden. "Zodra christenen worden opgepakt, verliezen we hen uit het oog. We kunnen dan alleen nog voor hen bidden. Hoewel veel mensen in kampen sterven, mogen we Gods kracht niet onderschatten. Er zijn verhalen bekend van Chinese christenen die twintig jaar of langer hebben vastgezeten in werkkampen en dat hebben overleefd. In Noord-Korea is dit ook mogelijk."

Noord-Koreanen zijn zo geïndoctrineerd... Dat gaat ons voorstellingsvermogen te boven.

het opsporen en uitzetten van Noord-Koreaanse vluchtelingen. Kerken in het grensgebied worden onder druk gezet vluchtelingen aan te geven. Als ze niet meewerken, verliezen deze kerken hun registratie en individuele gemeenteleden kunnen tot vijf jaar gevangenisstraf krijgen. Veel kerken hebben toegegeven en spioneren nu voor China."

Nog altijd zoeken Noord-Koreanen naar christenen in het grensgebied. Toch is er niet direct vertrouwen. Peter: "Noord-Koreanen zijn zo geïndoctrineerd... Dat gaat ons voorstellingsvermogen te boven. In Noord-Korea worden christenen zwart gemaakt met verzonden verhaaltjes. Zo zouden zendelingen in de jaren dertig enkele ondeugende kinderen hebben vergiftigd. Vluchtelingen zijn dankbaar voor de hulp, maar uiten tegelijkertijd voortdurend kritiek op christenen. Christenen die hen helpen, moeten accepteren dat ze zo geïndoctrineerd zijn. Het duurt erg lang voor vluchtelingen beseffen dat bijna alles wat hun is geleerd, is gelogen. In het begin staan ze niet open voor het Evangelie. Ze hebben lang als beesten geleefd en hun harten zijn versteend. Maar als wij een arm om hen heen slaan, met hen meehuilen, en als ze meedoen aan kerkdiensten en bijbelstudie verandert er langzaam iets. Hun harten ontdooien."

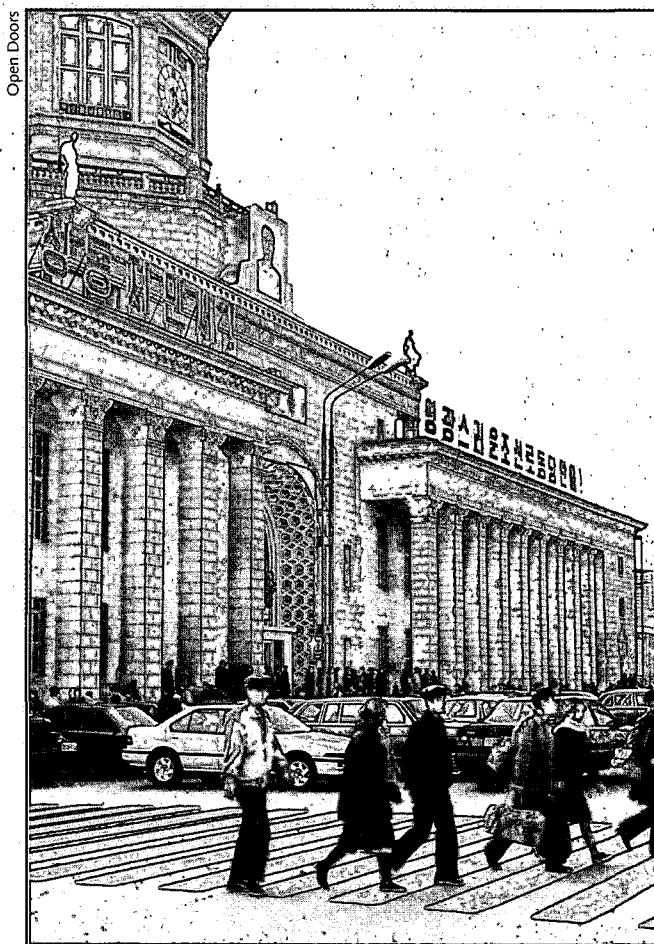
Meestal duurt het zes tot twaalf maanden voor een Noord-Koreaanse vluchteling een breekpunt bereikt. "Als iemand de Here Jezus aanneemt als zijn Verlosser, kan dat een heftige ervaring zijn. Ik heb meegemaakt

Hun enige wapen is gebed. Omdat het zo gevaarlijk is een bijbel te bezitten, leren ze grote delen van de Bijbel uit hun hoofd."

Na hun geheime terugkeer proberen christenen hun naaste omgeving te bereiken met het Evangelie. Peter: "Tijdens de hongersnood ontstonden groepen mensen die elkaar hielpen.

Open Doors Nederland startte begin dit jaar met een gebedsactie voor Noord-Korea. Drie jaar lang wordt er 24 uur per dag gebeden voor dit land. Inmiddels bidden ongeveer 1.700 Nederlanders tien minuten per week voor Noord-Korea. Bovendien hebben ook andere landen zich aangesloten bij de gebedsactie. Broeder Peter heeft de ondergrondse Kerk in Noord-Korea verteld dat internationaal voor haar wordt gebeden. "Het simpele feit dat andere christenen van hun situatie weten en voor hen bidden geeft al zoveel hoop en kracht. Namens deze vervolgde christenen vraag ik jullie door te gaan met bidden. Zonder gebedssteun kunnen ze niet standhouden en het Evangelie niet verspreiden. Zonder gebed overleeft de Noord-Koreaanse Kerk niet."

*Persbericht
Open Doors*

Op de website www.opendoors.nl zijn gebedspunten voor Noord-Korea te vinden. Ook kunt u zich daar opgeven voor de gebedsactie voor Noord-Korea.

Als Jezus komt

Herman de Winkel

De Heer Jezus komt eenmaal terug naar de aarde. Dat heeft Hijzelf gezegd en zijn apostelen hebben dat doorgegeven. Tot op de dag van vandaag hebben de volgende vragen christenen beziggehouden: Hoe komt Hij terug en wanneer?

Kort voor zijn lijden en sterven kwamen Jezus' leerlingen al met die vraag. Vanaf de Olijfberg bewonderden ze de prachtige gebouwen van de tempel in Jeruzalem. "Daarvan zal geen steen op de ander blijven", zei de Heer. Toen kwam hun vraag: "Vertel ons, wanneer zal dat allemaal gebeuren en aan welk teken kunnen we uw komst en de voltooiing van deze wereld herkennen?"

Hierover gaan de hoofdstukken 24 en 25 van Matteüs. De vraag gaat over drie dingen: de verwoesting van de tempel, de komst van Jezus en de voltooiing van de wereld.

De profetie van de Heer over de tempel zou veertig jaar later al werkelijkheid worden. De Romeinen straffen de opstandige Joden en in het jaar 70 werd daarbij de tempel door brand verwoest.

De Joden die in Jezus geloofden, wisten dat Hij de Christus was. De Messias die in het Oude Testament al werd aangekondigd. Hij zou de Koning van Israël zijn, die eenmaal zijn glorieuze intocht zou houden, zijn parousia.

In het verleden hadden de Israëlieten via hun richter/rechter Samuël, God gevraagd om een aardse koning. Maar God was toch hun Koning? Toch staat God het toe en na koning Saul kwam koning David. David werd de stamvader van Israëls koningshuis. Dat zou naar Gods belofte voor altijd blijven bestaan. Door de ballingschap naar Babel kwam er een eind aan het koningschap van Davids huis. Maar Jezus werd geboren als afstammeling van David. Hij, Davids zoon, wordt eenmaal Israëls Koning. Voor Pilatus getuigde Hij van zijn koningschap. En Pilatus liet spottend en toch terecht boven Jezus' kruis zetten: 'Jezus uit Nazaret, koning van de Joden'.

Dat Jezus bij zijn komst de Koning van Israël wordt, betekent niets meer of minder dan dat in Hem God Zelf

weer op de troon van zijn volk komt. En we mogen daarbij wel invullen: In Jeruzalem. Daar blijft het niet bij. De hele aarde zal gaan vallen onder zijn koningschap. Dat wordt een tijd van recht en vrede.

Einde van deze tijd

De periode tussen zijn hemelvaart en terugkomst zal gekenmerkt worden door bekende verschijnselen. Natuurrampen, aardbevingen en hongersnoden. Rampen door mensen veroorzaakt, oorlogen en verleidingen door valse profeten en nep-messiasen. Ze misleiden de massa met grote beloften die inspelen op hun egoïstische begeerten. Er ontstaat diepe haat en vervolging, vooral gericht tegen allen die Jezus volgen. Ondertussen zal de verlossende boodschap over Jezus steeds verder doordringen onder de volken. Die boodschap brengt het nieuwe leven van zijn koninkrijk voor ieder die erop in gaat. Maar ze getuigt anderzijds tegen allen die het Evangelie afwijzen.

Als het zover is, komt het einde. Niet van de wereld, zoals vaak wordt gedacht. In het Grieks staat

zijn komst, zei Jezus: "Niemand weet wanneer die dag en dat moment zullen aanbreken, ook de hemelse engelen en de Zoon niet, alleen de Vader weet het."

Er is wat gerekend, gecombineerd en beweerd over de wederkomst. Ook met een beroep op Matteüs 24:14. Het Evangelie verspreidt zich immers steeds sneller onder de volken? Maar de bijbelgenootschappen en de vertalers weten dat nog lang niet elk volk het Woord in eigen woorden heeft.

Profetieën hebben vaak geen speciale tijdaanduiding. Tegen Abram zei God wel dat zijn nakomelingen 400 jaar als slaven zouden leven. Jeremia profeteerde een ballingschap van 70 jaren. Zo zijn er meer voorbeelden te vinden van aanwijzingen. Maar het beste voorbeeld van ongedateerde profetie is de komst van de Heer Jezus als mensenkind. In het Oude Testament zijn er diverse plaatsen te vinden die zijn komst aankondigen. Zelfs de paradox dat Hij een koning zou zijn en tegelijk een dienstknecht. Een zegevierende en een lijdende mens. Niemand uit die tijd had

Profetieën zijn er om ons wakker te houden en de vervulling te herkennen als het gebeurt, niet eerder.

het woord *aionos*, een tijdperk, een era. Met Jezus' komst wordt het tijdperk afgesloten waarin de mensen en volken naar eigen goeddunken kunnen leven. Er komt een nieuwe tijd waarin Israël weer een eenheid wordt onder het zegenrijke gezag van onze God en Koning Jezus Christus. Dan zal ook de hele mensheid in vrede kunnen leven.

Profetie

Wanneer zal de Heer komen? Die vraag is door de eeuwen heen diverse malen gesteld. Opnieuw het eerst door Jezus' leerlingen. Tijdens het laatste gesprek met de Heer, voor zijn hemelvaart, vroegen ze: "Heer, gaat U binnen afzienbare tijd het koningschap over Israël herstellen?" Zijn antwoord: "Het is niet jullie zaak om te weten wat de Vader in zijn macht heeft vastgesteld over de tijd en het ogenblik dat deze gebeurtenissen zullen plaatsvinden." Al eerder, tijdens zijn profetie over

kunnen begrijpen hoe en wanneer Hij, de Messias, zou komen. De profetieën waren puzzelstukjes. Ze vielen pas op hun plaats toen de Heer op aarde leefde. Toen konden zij die in Hem geloofden zeggen: "O, dit is het wat de profeet heeft gezegd toen hij zei...". Vooral Matteüs schrijft dat vaak. Alle profetieën die op Hem betrekking hebben, tonen aan dat Hij werkelijk de Christus is. Maar de volle openbaring wie Hij is, moet nog komen.

Wij kunnen nooit vooraf invullen hoe en wanneer God zijn woorden gaat vervullen. Profetieën zijn er om ons wakker te houden en de vervulling te herkennen als het gebeurt, niet eerder.

Schifting

Met verschillende voorbeelden wekt de Heer Jezus ons op voorbereid te zijn op zijn komst. Dat gebeurt op een onverwacht moment, er is

geen 'last minute' keuze. Van twee werkende vrouwen wordt de één meegenomen, de ander blijft achter. Hij komt als een dief in de nacht. Met een dienaar die de opdracht van zijn heer niet uitvoert, loopt het slecht af. Vijf wijze meisjes hebben er rekening mee gehouden dat de bruidegom lang weg kan blijven. De vijf dwaze hadden geen extra olie meegenomen.

Voor wie Jezus liefheeft, is zijn komst geen schrikbeeld.

Ze komen te laat en de bruidegom zegt: "Ik ken jullie niet." Een man die op reis gaat, geeft zijn zaken in handen van drie dienaren. Twee beheren het goed van hun meester accuraat, de derde gelooft het wel en stopt zijn talent in de grond. En als de Mensenzoon komt in zijn heerlijkheid, schrijft Hij de mensen. Het ene deel heeft voor Hem gezorgd, het andere deel niet. Geen van beide groepen is zich bewust wanneer ze dat al dan niet hebben gedaan. Maar de Heer was onder hen aanwezig in zijn broeders en zusters.

We vinden verder nog een uitspraak van de Heer in de Bergrede (Matteüs 7:21-23). Niet iedereen die Jezus 'Heer' noemt, zal het koninkrijk van de hemel binnengaan. Alleen wie de wil van de Vader doet. Dan zullen de afgewezenen zeggen: "Maar Heer, we hebben toch in uw naam geprofeteerd, duivels uitgedreven en veel wonderen gedaan?" Zijn antwoord zal zijn: "Ik heb jullie nooit gekend. Weg met jullie, wetsverkrachters."

Wees er klaar voor

Waar gaat het nu om, als je klaar wilt zijn voor zijn komst? Enkele malen lees je: 'Ik heb jullie niet gekend.' Kennen is niet een kwestie van weten wie Jezus is. Dit kennen heeft te maken met relatie. De relatie van de liefde. Want je bent alleen met Jezus verbonden als je Hem liefhebt. En als je die verschillende voorbeelden

bekijkt, ontbreekt de liefde bij de mensen die het laten afweten. Ze hadden geen hart voor de Heer en zijn zaak.

In 1 Korintiërs 13 laat Paulus zien dat alles wat je doet, zonder de liefde waardeloos is. Al zou je alle gaven van de Geest hebben en grote dingen doen. Alle activiteiten in en buiten de gemeente betekenen niets voor je als ze niet gebeuren uit liefde. Het gaat om de liefde van en voor de Heer Jezus, uitgestort door de Heilige Geest. Die liefde wordt zichtbaar en voelbaar in de omgang met en zorg voor onze medemensen. In het bijzonder met Jezus' en onze broeders en zusters.

Voor wie Jezus liefheeft, is zijn komst geen schrikbeeld. Het wordt de blijde ontmoeting, het begin van het feest.

Heer, ik hoef niet te weten wanneer U komt, het belangrijkste is immers dat U komt en dat ik er klaar voor ben als U komt.

Buitenlands nieuws

Peru

De Peruaanse christenadvocaat, Wuilly Ruiz wordt de laatste tijd twee maal per week opgebeld door iemand die hem met de dood bedreigt. Wuilly werkt voor de Stichting Vrede en Hoop die zich inzet voor onterecht veroordeelde gevangenen, onder wie veel christenen.

Wuilly heeft zelf 4,5 jaar onschuldig gevangen gezeten.

Bid dat God hem beschermt en dat Wuilly zijn zegenrijke werk voor gerechtigheid ongehinderd kan voortzetten. Er is nog veel te doen, want er zitten nog heel veel mensen onschuldig in de gevangenis vanwege de noodtoestand ten tijde van de strijd tegen de guerrillabeweging Het Lichtend Pad.

Open Doors

Nepal

Een afvaardiging van de Nepalese Baptisten Unie is in gesprek met leiders van de Maoïsten waarvan troepen sinds augustus de Dingla Baptisten Kerk omsingelen, omdat de voorganger weigerde hen geld te geven en jonge mannen af te staan om voor hen te vechten. De burgeroorlog tussen de regering van Nepal en de rebellen blijft veel ellende veroorzaken in het land. Rebellen hebben meerdere malen hele delen van het land afgesloten. Ondanks alles blijft de kerk groeien. De Nepalese Baptisten Unie, die in 1993 begon, heeft nu 90 gemeenten met zo'n 12.000 leden.

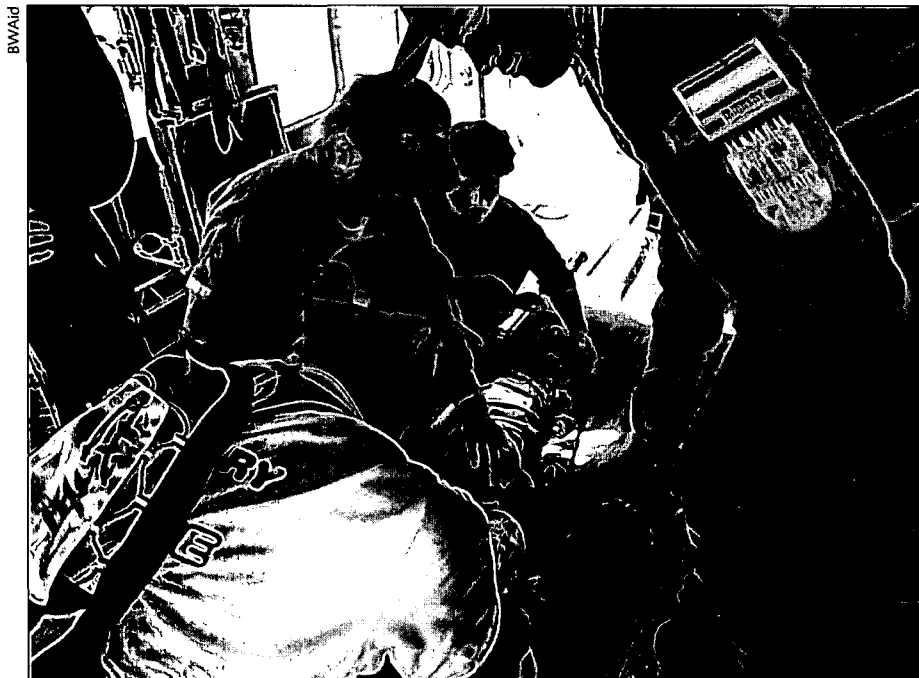
BWA

Turkije

Yakup Cindilli, de Turkse ex-moslim die twee jaar geleden ernstig mishandeld is, wordt sinds afgelopen zomer vermist. Hij moet getuigen in de zaak tegen zijn aanvallen. Volgens sommigen zwerft hij berooid rond in de straten van Istanbul. Een kennis die hem enige tijd geleden sprak, zegt dat hij moeilijk te verstaan is en niet zegt wat hij denkt. Nog altijd is één van Cindilli's armen deels verlamd en trekt hij met zijn been. Toch is hij sinds begin dit jaar – toen hij eindelijk toestemde in therapie – flink vooruit gegaan.

Bid voor Yakup, hij is waarschijnlijk nog steeds niet helemaal genezen en in de war.

Open Doors

Het gaat om de liefde van en voor de Heer Jezus. Die liefde wordt zichtbaar en voelbaar in de omgang met en zorg voor onze medemensen.

Bouw Pools verzorgingshuis nadert voltooiing

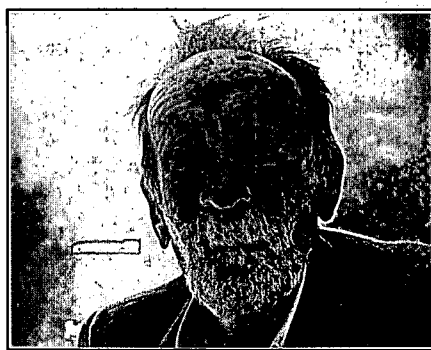
Mariska Oegema

Naar verwachting kunnen volgend jaar de eerste bewoners worden verwelkomd in het christelijke verzorgingshuis in het Poolse Zywiec. "De bouw ging gepaard met zijn 'ups' en 'downs' en niet altijd volgens plan. Maar ik zie nog dat groene weiland met een paar bomen voor me, terwijl ik nu een prachtig gebouw zie. Op nog een paar bouwactiviteiten na is het nu vooral een kwestie van organisatie alvorens we de eerste bewoners kunnen begroeten."

Aan het woord is Minze van der Wiel, secretaris van Stichting Troska en lid van Baptistengemeente Roden. (Het Poolse woord troska betekent 'bezorgdheid' en 'zorg hebben voor'.) In september 1999 is begonnen met de bouw van het verzorgingshuis. "Alle werkzaamheden zijn door Poolse werknemers uitgevoerd. Dat scheelt niet alleen aanmerkelijk in de (personeels)kosten, maar het schept ook werkgelegenheid. En dat is ook hard nodig, want ongeveer 18 procent van de beroepsbevolking is in Polen werkloos."

De totale bouwkosten bedragen 1,2 miljoen euro. "Ondanks dit aanzienlijke bedrag is toch alles betaald en ontbreekt er op dit moment nog 60.000 euro", vervolgt Van der Wiel. "Sommige kosten zijn aanmerkelijk hoger uitgevallen, terwijl andere kosten lager zijn dan geraamd. Zo is door toetreding van Polen tot de Europese Unie in mei 2004 de BTW op bouwmaterialen van 7 naar 22 procent gestegen. Maar er waren ook meevallers. Zo heeft een kerkelijke gemeente uit Duitsland de verlichting in het hele

verzorgingshuis betaald. In Duitsland worden momenteel ook een aantal kazernes gesloten. Wij proberen nu om de keukenapparatuur en andere keukenbenodigdheden voor een schappelijk prijsje aan te schaffen om zo de kosten te drukken."

S. Prost

Voorbeeldfunctie

"Voor het welzijn van de ouderen is in Polen nog steeds weinig aandacht; vaak worden zij gewoon aan hun lot overgelaten. Ouderen met psychische of somatische problemen en alcoholisten wonen bij elkaar. Vaak leven drie personen in een te klein kamertje met drie bedden, drie krukjes en wat foto's op een plank; dat is het dan", zo schetst Van der Wiel de situatie. "In het nieuwe verzorgingshuis in Zywiec kunnen 52 mensen worden verzorgd; ieder heeft zijn eigen kamer en echtparen krijgen samen een wat grotere kamer. Dat is in Polen heel bijzonder, waardoor dit verzorgingshuis ook een voorbeeldfunctie heeft gekregen."

Het verzorgingshuis krijgt eerst vooral een woonfunctie. "Dit betekent dat mensen die bijvoorbeeld uit

veiligheidsoverwegingen niet meer alleen mogen wonen maar nog wel goed in staat zijn voor zichzelf te zorgen, hier eerst komen wonen. Dit doen we om de exploitatiekosten zo laag mogelijk te houden. Na een paar jaar worden ook mensen met een grotere zorgvraag opgenomen, waarmee dus ook de personeelskosten zullen stijgen."

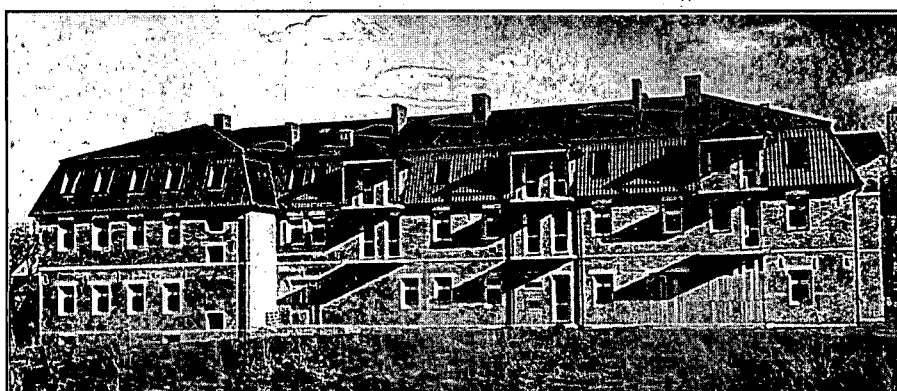
Van der Wiel benadrukt dat in principe alle ouderen in het verzorgingshuis kunnen wonen, ongeacht hun (niet-)kerkelijke achtergrond. "Iedereen die zorgbehoeftig is, kan in het huis wonen. Het zou toch een aanfluiting voor de wereld zijn als mensen worden geweigerd omdat zij niet tot een bepaalde kerk behoren; dan zou je bij wijze van spreken ouderen met een protestantse achtergrond die vooral in het noorden van Polen wonen naar Zywiec in het zuiden laten verhuizen, terwijl ouderen uit Zywiec en omgeving ook die zorg nodig hebben."

Dienstbaar

"Mijn vrouw Judy en ik zien dit hele project als diaconaal werk; wij willen dienstbaar zijn aan de medemens in navolging van de barmhartige Samaritaan", geeft Minze van der Wiel aan. "De Samaritaan ging naar de zwaargewonde man toe en hielp hem. Jezus zegt dan: ga heen en doe evenzo. Dit betekent niet dat iedereen naar het buitenland moet gaan om te helpen, want ook in je eigen omgeving is er genoeg te doen. Ieder kan op zijn eigen manier invulling geven aan die oproep om iets voor die medemens te doen."

"Ik ben in dit verband ook erg blij dat de Unie het diaconale werk hoger op de agenda heeft gezet. Het waren juist een priester en een leviet die met een boog om de gewonde man liepen. Ik hoop dat de kerken niet met een boog eromheen lopen maar vanuit de bijbelse opdracht de medemens in nood concrete hulp te bieden; op welke manier dan ook."

Voor meer informatie kunt u kijken op www.troska.nl of bellen met Van der Wiel, 050-5018003. Voor minimaal € 15,- kunt u donateur worden van Stichting Troska.

J.G. van der Wiel-de Graaff

"Voor het verzorgingshuis zoeken wij nog een naam. Als ik mocht kiezen, zou het 'Bozy Dar' worden, hetgeen betekent Gods geschenk", aldus secretaris Minze van der Wiel van stichting Troska.

TWO-student Jan Foppen: “Soms is het beter eerst je oude schoenen weg te gooien”

Mariska Oegema

“Na 23 jaar als hoofd administratie en later als systeembeheerder bij een bank te hebben gewerkt, had ik geen plezier meer in mijn werk en dacht erover om een andere richting op te gaan. Maar dat was een hele moeilijke stap. In die tijd vroeg iemand aan mij ‘Vind jij je werk nog wel leuk?’; nou eigenlijk niet. Op mijn reactie dat je geen oude schoenen moet weggooien voor je nieuwe hebt, zei die persoon dat het soms toch beter is eerst je oude schoenen weg te gooien om pas daarna op zoek te gaan naar nieuwe. Dat was een hele moeilijke stap, maar ik heb het gedaan; ik heb mijn baan opgezegd en ben aan de studie Theologie aan de ETH begonnen. Later kwam ik pas achter de reikwijdte van dat advies.”

Aan het woord is vijfdejaarsstudent Jan Foppen van de Tweede Weg Opleiding aan ons Seminarium en lid van de Baptistengemeente Zutphen. “Want als je eerst je oude schoenen wegdoet, is er geen weg meer terug; je moet wel op zoek gaan naar nieuwe schoenen. Met andere woorden, als je van tevoren zou weten wat je allemaal op je weg tegenkomt, dan zou je die stap misschien nooit hebben gezet. Het is spannend, soms frustrerend en ook heel verrassend.”

Na die stap is Jan Foppen ‘op weg gegaan’ en heeft hij onder meer testen voor beroepskeuze gedaan. “Daar werd mij heel onverwacht

de vraag gesteld of ik wel eens gedacht had aan het voorgangerschap. Mijn eerste gedachte was ‘dan moet ik nog jaren studeren, daar ben ik de persoon niet voor’. Maar toen is er wel wat gezaaid; die vraag heeft mij niet meer losgelaten”,

vervolgt hij. “Toen ik op een middag zat te studeren als voorbereiding op een gavencursus in de gemeente, viel mijn oog op een bijzonder vogeltje in de boom achter ons huis. Misschien had het er al vaker gezeten en was het me nooit opgevallen. Maar die keer heb ik er vol bewondering naar zitten kijken. Ik werd stil. Ik voelde Gods aanwezigheid, het was net of er een hand op mijn schouder werd gelegd. Dat was voor mij het moment waarin ik het besluit nam en zei ‘Heer ik ga het doen; ik ga op pad ook al weet ik niet hoe alles zal gaan, maar U gaat altijd met mij mee’. En vanaf dat moment vielen allerlei dingen op z’n plek.”

Verdieping

Jan Foppen begon aan het eerste jaar aan de ETH in Veenendaal. “Het was een pittig jaar en behoorlijk aanpoten, maar ook een jaar waarin mijn persoonlijk geloofsleven verdieping heeft gekregen. De studie raakt je ook persoonlijk; je ben niet alleen met Gods Woord bezig, maar ook met jezelf.” Bovendien heeft hij het contact met studenten uit andere kerkelijke richtingen als heel positief ervaren. “Het baptisme is mij met de paplepel ingegeven. Mijn blikveld is nu wijder geworden en ik heb geleerd kritischer over de dingen die voor mij heel vanzelfsprekend waren na te denken.”

Thuiskomen

Na het eerste studiejaar maakte Jan Foppen de overstap naar de Tweede Weg Opleiding toen een nieuwe

lichting studenten begon. “Bij de opening van het Seminarium in september werden wij als nieuwe studenten voorgesteld. Mij gaf dit een warm gevoel van thuiskomen in de eigen geloofsgemeenschap. Ik wist mij gedragen door een hele geloofsgemeenschap, die achter mij staat en voor mij bidt. Ik vind het daarom jammer te merken dat minder mensen naar die opening toekomen”, geeft de TWO-student aan. “Voor mij hebben die jaaropeningen een diepere betekenis.”

Inmiddels heeft de TWO-student al vier jaar studie aan het Seminarium erop zitten. Nog dit ene jaar theorie en dan zullen twee stagejaren volgen. “Daar heb ik veel zin in; ik leef er echt naartoe. Ik ben aan de studie begonnen om voorganger te worden; en dat verlangen om als voorganger in de gemeente te werken is in de jaren alleen maar sterker geworden”, aldus Jan Foppen. “Je kunt volgens mij niet geloven zonder een gemeente. Je hebt elkaar nodig om samen je geloof te delen en op weg te zijn. Als voorganger mag ik samen met anderen bouwen aan de gemeente, die in haar omgeving van betekenis mag zijn. Door samen het zout en het licht te zijn, mogen wij een stukje van Gods Koninkrijk zichtbaar maken.”

Loslaten

Hoe de toekomst na de stages eruit zal zien, weet de student nog niet. “Natuurlijk heb ik wel een bepaalde visie voor ogen, en dat is toch wel voorganger zijn in een gemeente. Maar als je met God op weg gaat, moet je dingen loslaten; ook eigen ingebouwde zekerheden. Gods wegen kunnen soms anders zijn dan jezelf voor ogen had. Dat geeft best wel eens spanning en zorg. Toch mag ik alles in vertrouwen loslaten. Daarbij vind ik steun in 2 Korintiërs 12:9 – ‘Mijn genade is u genoeg.’”

Vanwaarheen? Jubileumdienst Baptistengemeente Ede

Mirjam de Jong

Op 25 september jl. vierde de Baptistengemeente Ede haar 25 jarig bestaan. In een feestelijke dienst maakten de aanwezigen met elkaar een reis langs gedenkstenen. De gedenkstenen, die geplaatst zijn bij bijzondere gebeurtenissen in het gemeenteleven, toonden niet alleen wat er gebeurd was, maar vooral ook Gods houding. Hij heeft deze gemeente nooit laten vallen. God blijft trouw!

Van...

Meneer en mevrouw Muilwijk. Het eerste voorgangersechtpaar van de gemeente Ede. Eind jaren zeventig werden zij de herders voor de Edese bezoekers van de gemeente Arnhem. Dit begon in de aula van de Margrietschool. De gemeente groeide en bleek levensvatbaar. Dit leidde ertoe dat in maart 1980 de gemeente op eigen benen mocht staan. De groei zette gestaag door, zodat dit gebouw ingeruild werd voor de muziekschool.

De eerste overdenking werd verzorgd door de eerste predikant. Hij drukte de gemeente nogmaals op het hart ernaar te streven om samen, als lichaam, volledig toe te groeien naar Christus. Zo kan de gemeente een tempel worden van waaruit God kan werken. Het is immers Zijn bedoeling dat, waar wij zijn, God ook is. Deze roeping is een hele eer, maar tegelijkertijd ook een verantwoordelijkheid. Wat is het geheim van groeien in het lichaam van Christus? Muilwijk noemde drie punten:

- Als gemeente je samen verheugen in wat je hebt

- Elkaar serieus nemen en accepteren

- Ons houden aan de waarheid

Als een gemeente deze principes in acht neemt, groeit men samen naar het beeld van Christus. Dan krijgt Gods Geest ook de ruimte om te werken. Waar de Geest onbelemmerd kan werken, groeit ook de vrucht. Wij zullen Hem wel de vrijheid moeten geven om 'Zijn gang' te gaan. Dit is een waardevolle les, waar alle gemeenten door opgebouwd kunnen worden.

...Waar...

Eind 1984 vertrok deze bevlogen voorganger en werd de gemeente vacant. Een nieuwe leraar werd gevonden in ds. Boskamp. Mooie jaren volgden en de gemeente groeide zo dat er uitgeweken moest worden naar een ander gebouw. De gemeente groeide nog steeds, maar er begonnen ook donkere wolken boven de gemeente samen te pakken. Er groeide een verschil in visie. Dit leidde tot een scheuring, waaruit een andere gemeente ontstond. De Heer liet de gemeente niet vastlopen. Hij toonde Zijn trouw aan Zijn gemeente. De gemeente was een jaar vacant, maar trok na dat jaar een nieuwe voorganger aan: Gert de Jonge.

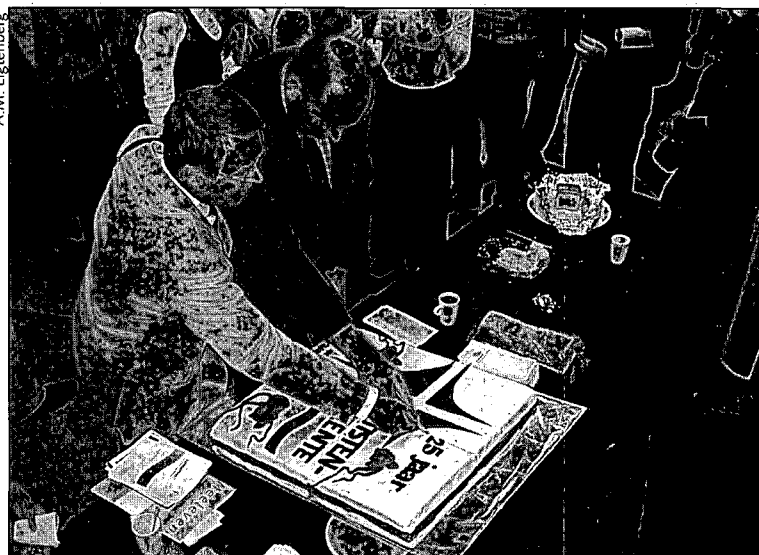
In de jaren die volgden, groeide de gemeente in aantal, kennis en diepte. In het begin van de jaren negentig begonnen ongeveer 60 mensen uit Veenendaal met eigen diensten. In 1994 was de geboorte van de eerste dochtergemeente een feit. Wederom werd de gemeente vacant, maar ook nu liet God de gemeente niet los! Een nieuwe voorganger werd gevonden in George van der Hof.

In november 2000 begon een groep enthousiaste mensen eigen samenkomsten in 'de Kei'. Op dit moment bestaat de Baptistengemeente Ede uit twee bloeiende locaties, beide met een eigen voorganger. Sinds februari is Yme Horjus voorganger van de locatie 'de Kei'. Per 1 januari 2006 zullen er in Ede twee zelfstandige baptistengemeenten bestaan.

...Heen?

Binnenkort zullen er dus twee gemeentes zijn. Maar voordat dit een feit is, kwam er nog wijze raad van de gezamenlijke moedergemeente Arnhem. Bij monde van Teun van der Leer, tot voor kort predikant van Arnhem Centrum, werd de gemeente uitgedaagd om trouw te blijven in de gewone dingen. Juist door volharding en trouw in de dagelijkse dingen als bidden, bijbellezen en samenkomen om God te eren, wordt een gemeente gebouwd. Het geheim van de gemeente zit dus in de gewone dagelijkse omgang met God, niet in de vuurpijlen van spectaculaire diensten.

Een ander punt waarop de gemeente een uitdaging wacht, is delen van wat we hebben, ook in materiele zin. We mogen (opnieuw) ontdekken, wat we hebben om door te geven. Als we gaan uitdelen van wat we hebben, zal Jezus nog meer zichtbaar worden. Zodat wij een groot getuigenis zijn.

Nieuw boek ds. De Winkel

Jezus maakt je vrij is de titel van het nieuwe boek van ds. Herman de Winkel. Het boek werd in september uitgebracht door Johannes Multi Media.

Over vrijheid wordt de laatste jaren heel wat afgepraat. Vrijheid was natuurlijk altijd al belangrijk, maar sinds de terrorisme dreigingen en aanslagen is het een 'hot item'.

Herman de Winkel bespreekt het begrip vrijheid in het kort in de eerste drie hoofdstukken van dit boek. Daarna komt hij bij Jezus uit en wijst ons op de werkelijke vrijheid die het geloof in Jezus biedt. Br. De Winkel bespreekt ook eerlijk de twijfels die je kunt hebben en de rol die zonde speelt, ook in het leven van de zo vrije en bevrijde christen. Zonde in al haar vormen, zoals bijv. bezit, begeerte en verslaving. Ook door angst kan een christen nog gebonden zijn, zoals bijv. angst voor duistere machten of het oordeel. De vrijheid die Jezus ons wil schenken, beïnvloedt ons hele leven. We gaan er anders door leven. In de maatschappij, in de gemeente. We krijgen ander zicht op de toekomst.

Dit helder en vlot geschreven boek behandelt elk onderwerp kort. Soms dacht ik 'dit is wel kort door de bocht', maar door de hoofdstukken beperkt van lengte te houden, blijft de schrijver wel goed gericht op het onderwerp vrijheid. Over elk hoofdstukonderwerp zijn wel boeken beschikbaar, dus wie meer wil weten...

Een boek dat je aan het denken zet en terug brengt naar de kern van het geloof. Geschikt voor 'jonge' christenen en voor mensen die al jaren christen zijn maar weer eens goed willen kijken naar waar het werkelijk omgaat.

Jezus maakt je vrij, H.G. de Winkel, Johannes Multi Media, Doorn, 205, 94 blz., ISBN 9057981742, € 7,50.

*Vertrouw op de Here,
met uw ganse hart
en steun op uw eigen inzicht niet.
Ken Hem in al uw wegen,
dan zal hij uw paden recht maken.*

Spreuken 3:5-6

De Heer heeft thuisgehaald onze zuster

**ALIDA ANNECHINA
HAVERKAMP-VOS**

Op de leeftijd van 87 jaar.

23 oktober 2005

Baptistengemeente Stadskanaal-Zuid

Bedroefd, maar in de wetenschap dat
hij thuis is en niet meer lijden zal,
hebben wij afscheid moeten nemen van

CHRISTIAN VAN DOORN

Christian werd bijna 25 jaar.

22 september 2005

Baptistengemeente Sittard-Heerlen

Naar zijn Schepper is teruggekeerd

AREND KOOISTRA

In de gezegende leeftijd van 93 jaar.

15 oktober 2005

Baptistengemeente Parkkerk
Leeuwarden

*"Ik ben de goede herder".
Johannes 10 : 11a*

Op 19 oktober 2005 is door de Here
thuisgehaald onze broeder

DOUWE ELZINGA

op de leeftijd van 90 jaar.

Baptistengemeente Noordbergum

Adressen

Het nieuwe adres van br. H. van der Veen, secretaris van de Baptistengemeente Amsterdam-Centrum, is met ingang van 15 november 2005: Wijdenesserstraat 8, 1023 TD Amsterdam.

Het adres van de voorzitter van de Unieraad, br. Jannes Hofman, is: Framahéerd 32, 9737 NL Groningen, tel. 050-5420404.

Het adres van de portefeuillehouder Gemeenteopbouw & Evangelisatie binnen de Unieraad, br. Jaap Bos, is: Kerkstraat 301, 9603 AJ Hoogezand, tel. 0598-326601.

COLOFON

De Christen is het tijdschrift van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland. Het verschijnt driewekelijks.

Redactie

ds. E. van Duyl
mevr. M.J. Oegema-Tolsma
ds. H.W. Wieringa

Bureau redacteur

mevr. drs. J. de Zwart-Schmaal

Kopij

Het volgende nummer van *De Christen* verschijnt op 25 november 2005. De deadline voor dit nummer is 14 november 2005.

De redactie houdt zich het recht voor kopij niet of later, en eventueel geredigeerd en/of verkort, te plaatsen. Plaatsing van kopij houdt niet in dat de redactie de mening van de auteur en/of geciteerde deelt.

Adres: Redactie *De Christen*, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin

Fax: 030-2251798 (vermelden t.a.v. *De Christen*)

E-mail adres: dechristen@hetnet.nl

Advertenties

Advertenties kunt u doorgeven aan de administratie. Voor betaling van advertenties ontvangt u een factuur.

Administratie

Abonnementsprijs € 20,- per jaar;
Buitenland € 30,- per jaar.

Voor betaling ontvangt u een acceptgiro.

Opzeggingen van het abonnement: schriftelijk bij de administratie voor 1 december van het lopende jaar.

Dienstencentrum van de Unie van Baptistengemeenten in Nederland, Biltseweg 10, 3735 MC Bosch en Duin, tel. 030-2255660, fax 030-2251798,

E-mail: administratie@baptisten.nl

Website: www.baptisten.nl

Overname van artikelen

Niets uit *De Christen* mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming van de redactie. Een uitzondering geldt voor gemeentebladen van gemeenten aangesloten bij de Unie van Baptistengemeenten. Bij overname hierin dient dan wel *De Christen* als bron vermeld te worden, evenals de naam van de betreffende auteur.

Blinden en slechtzienden

De Christen wordt ook uitgegeven op daisy cd-romen in grootletter. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-565477.

Vormgeving

Scriptura (Westbroek)

Ontwerp omslag

Andromedadesign (Drachten)

Druk

Novente (Barneveld)

ISSN: 0167-2355

"Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor één van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan."

Mattheüs 25: 40